הארץ

4.30 שקלים, יום ראשון ז' בשבט התשנ"ה, 8 בינואר 1995 VOL 77/22937 JANUARY 8

פתרונות בזמן!!!

לביא

שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה

לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775110 פקס 03-6775233

הערכת אמ"ן שתוגש בקרוב לממשלה: אסד דבק בהחלטתו להגיע לשלום

אגף המודיעין מעריך כי איראן תוכל לפתח בעצמה פצצה גרעינית רק בתוך 8 עד 10 שנים

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

גורמי הערכה בישראל סבורים כי תהליך השלום עם סוריה יימשך גם השנה. על פי הערכת אמ"ן, הנמצאת בשלבי גיבוש סופיים ותוגש בקרוב לממשלה, נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, דבק בעמדתו כי יש להגיע לחוזה שלום עם ישראל, אך קצב ההתקדמות בתהליך עשוי להיות אטי.

בהערכת אמ"ן נאמר גם כי בצה"ל עוקבים בדאגה רבה אחר האפשרות שלאיראן תהיה פצצה גרעינית בשנות ה־2000. לפי הערכה זו, אם תוכנית הגרעין האיראנית לא תיתקל בקשיים בלתי צפויים, האיראנים יפתחו בתוך 8 עד 10 שנים יכולת לייצר פצצה גרעינית. תוכנית זו היא בת מימוש אם לא יהיו בעיות פנימיות באיראן, או קשיי תקציב, שיגרמו עיכובים.

המשטר באיראן מוגדר בדיווח כבעל פוטנציאל עצום לחוסר יציבות, הנובע משילוב של בעיות כלכליות קשות עם משטר דתי מושחת.

לפי המידע שהצטבר באגף המודיעין, האיראנים משתפים פעולה עם כמה מדינות: הם מקבלים סיוע טכנולוגי מצפון־קוריאה, לאחר שבעבר נעזרו בטכנולוגיה סינית. כיום פועלים האיראנים להשיג מידע ועזרים שונים באירופה וגם במזרח הרחוק. להגשמת תוכניתם, האיראנים לא נעזרים במדינה מסוימת, אלא מנסים להשיג סיוע מחברות שפורצות את הגדר ומפרות את האמברגו. יש חברות שבניגוד לעמדה המוצהרת של ממשלות המדינות שבשטחן הן פועלות, מספקות ידע לאיראן תמורת כסף.

בהתייחסם לפירסום ב"ניו יורק טיימס" לפיו בתוך חמש שנים תהיה לאיראן פצצה גרעינית, אומרים אותם גורמי הערכה כי מדובר אך ורק באפשרות שמישהו ייתן לאיראן "פצצה מוכנה מהמדף". על פי גורמי הערכה, זו אפשרות שאי אפשר לשלול, אך עתה אין בישראל מידע על גורם המוכן לספק לאיראן פצצה מוכנה או ידע שיקצר את תהליכי הפיתוח. את ההערכה ב"ניו יורק טיימס", לפיה איראן תוכל לייצר בעצמה פצצה בתוך חמש שנים, מגדירים גורמי הערכה כ"הערכה קיצונית, שלא ידוע על מה היא מתבססת". על פי אותם גורמים, זו גם הדעה הרווחת בקרב מומחים בזרועות השלטון בארה"ב.

על פי אותה הערכה, השלטון באיראן יציב לכאורה, אך הבעיות הפנימיות שם קשות. לא כל האיראנים דתיים, ולא כל תושבי איראן תומכים בליבוי האיסלאם נגד מדינות המערב.

לפי הערכת המודיעין, לפקיסטאן יש כבר יכולת גרעינית, וגם להודו, אך ללוב, אלג'יריה, מצרים וסוריה אין יכולת כזו, ובשלב זה גם לעיראק אין. עיראק היתה הקרובה ביותר לייצור פצצה גרעינית, אך התהליך נעצר. על פי הערכה בצה"ל, מצרים קיבלה כבר לפני כמה שנים החלטה אסטרטגית כי היא לא מעוניינת לפתח נשק גרעיני, ולכן היא לא עוסקת בכך.

הערכת המודיעין קובעת כי יש לעקוב בדריכות אחר הנעשה באיראן ובעיראק. "כל הזמן יש להסתכל על שתי המדינות האלה

(סוף בעמוד 2א)

תצלום: יואב לבד

הפגנת אנשי הימין בירושלים. 14 מפגינים נעצרו; שוטר נפצע ופונה לבית החולים

לס אספין בראיון ל"הארץ": נוכחות אמריקאית בגולן חשובה לתהליך השלום

מאת עקיבא אלדר

נוכחות אמריקאית בגולן חשובה לתהליך השלום, כי הדבר מגביר את הסיכון שאסד או יורשו ייקעו על עצמם בגין הפרת ההסכם עם ישראל. כך אומר מזכיר ההגנה לשעבר של ארצות הברית, לס אספין, בראיון ל"הארץ".

"המחיר של הפרת ההסכם יהיה כרוך לא רק בצורך להתמודד עם ישראל וצה"ל, אלא עם ארצות הברית. כל מנהיג סורי יחשוב פעמיים אם לעשות זאת", אמר.

הראיון המלא בעמוד 5א

אספין הדגיש כי הנוכחות בגולן תהיה הרבה פחות מסוכנת לחיילים האמריקאים מהשמירה על השלום בבוסניה או בהאיטי, שכן לאסד יש שליטה על החיזבאללה.

מזכיר ההגנה לשעבר אמר כי המתנגדים לשיגור כוחות אמריקאים לגולן פועלים ממניעים שאינם קשורים בהכרח לנושא.

אספין מעריך כי "המרכיב ההיוני של נוכחות אמריקאית בגולן לא יעמוד למכשול בדרך להסדר".

שוטרי מג"ב יאיישו את מחסום ארז ומחסום נחל עוז במקום חיילי המילואים

בת 19 מאלון מורה נהרגה בפיגוע בגדה; החזית העממית וחמאס טוענים לאחריות

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

בצה"ל הוחלט כי האחריות להפעלת שני המחסומים המרכזיים ברצועת עזה – מחסום ארז ומחסום נחל עוז – תועבר לידי משמר הגבול.

קצינים בכירים בפיקוד הדרום אמרו כי במג"ב נערכים כעת ליישום ההחלטה. לדבריהם, את ההחלטה יזם מפקד כוחות צה"ל ברצועה, תא"ל דורון אלמוג, באישור אלוף פיקוד הדרום, שאול מופז.

ראו עמוד 2א

מקור צבאי אמר כי מדובר במהפך בהיערכות צה"ל, שנובע מהרצון להקים מטה שליטה מסודר ולצמצם את מספר חיילי המילואים בנקודות חיכוך. פלוגות מילואים ימשיכו לשרת באזור, אך לא במחסומים. שר המשטרה, משה שחל, אישר את הידיעה, ואמר כי הוא יזם את ההצעה.

מקור המקורב לשחל אמר כי במשך הזמן יאוישו כל המחסומים בשטחים על ידי כוחות משמר הגבול, ובכך יוסר הנטל מצה"ל.

בפיגוע ירי שבוצע שלשום בצהריים סמוך לצומת חלמיש נהרגה עפרה פליקס, תושבת אלון מורה בת 19. גיסה, עמיחי רמר, נפצע באורח קל. החזית העממית והחמאס קיבלו על עצמם את האחריות לפיגוע, אולם גורמי הביטחון מעריכים כי אנשי החזית העממית הם שביצעו אותו, כנקמה על מותם של ארבעה אנשי הארגון בתקרית עם חיילי דובדבן בבית ליקיא.

מחקירת האירוע עולה כי מבצעי הפיגוע, ככל הנראה שלושה, נסעו ברכבם ועקבו אחר מכונית הסובארו בה נהגה פליקס מירושלים לכיוון ההתנחלות אלון מורה, בכביש ירושלים־רמאללה. סמוך ל־11:30 בצהריים, ליד התנחלות חלמיש, פתחו המחבלים באש אוטומטית לעבר מכוניתה של פליקס. הם ירו מספר רב של צרורות.

פליקס נפצעה באורח אנוש ואיבדה את השליטה על המכונית. גיסה, שנפצע בכתפו, הצליח לעצור אותה. בנותיו של רמר, שישבו מאחור, לא נפגעו מהירי.

עפרה פליקס

מכונית המחבלים חלפה על פני המכונית הפרטית כאשר יושביה ממשיכים לירות לעברה, והמשיכה בנסיעה.

הניסיונות להחיות את פליקס נכשלו, והיא מתה מפצעיה. רמר הועבר לבית החולים הדסה עין כרם בירושלים, ומצבו מוגדר קל. למקום הפיגוע הגיעו כוחות גדולים של צה"ל, שסגרו את האזור ופתחו בסריקות.

בשטח הפיגוע התעמתו כמה מתנחלים, ביניהם ראש מועצת מטה בנימין פנחס ולרשטיין, עם צוות טלוויזיה בריטי מרשת ורטיאן. במשך העימות שברו המתנחלים את מצלמת הטלוויזיה של הצוות, וניסו להכות את חבריו.

(סוף בעמוד 2א)

מאות עולים הגיעו באחרונה מחבל ארץ מוסלמי; רק 60% מהם יהודים

ח"כ משה מאיה מש"ס: הם מקבלים סל קליטה והולכים להתפלל במסגד

מאת רוני סער ושחר אילן

כמה מאות עולים הגיעו לאחרונה מחבל ארץ מוסלמי, הנתון לפיקוח בינלאומי. הקבוצה האחרונה מנתה כמה עשרות עולים. כ־60% מהעולים הם יהודים, שהגיעו לארץ לפי חוק השבות, ו־40% מהם אינם יהודים, אלא רק צאצאים לנכדים של יהודים. האחרונים הגיעו לארץ לפי חוק הכניסה לישראל.

היהודים שנשארו בחבל הארץ המוסלמי ולא עלו לארץ בגל העלייה הגדול של ראשית שנות ה־50, אינם מקיימים אורח חיים יהודי. רובם ככולם נישאו לבני המקום המוסלמים, ומקיימים אורח חיים מוסלמי־דתי. גם מי שלפי חוק השבות נחשב כיהודי, בהיותו נכד ליהודי, ממשיך באורח חייו המוסלמי בבואו לארץ.

העולים מובאים ארצה לפי בקשת משפחותיהם. המשפחות אף מתחייבות, כתנאי להעלאת קרוביהן, לעזור בקליטתם בישראל. עם בואם של העולים לארץ, מיעדם פונה למרכזי קליטה, כמו מבשרת ציון, ורובם משתמשים במענקי סל הקליטה כדי לשכור דירות.

המפלגות החרדיות דורשות לעצור מיד את העלייה מחבל הארץ המוסלמי ולתקן את חוק השבות, כדי שימנע עליית לא־יהודים.

ח"כ משה מאיה מש"ס אומר: "זה שהיטלר הרג את מי שסבא שלו היה יהודי, זה לא סיבה שנגדל שהעולים האלה יהודים".

פרשת העלייה מחבל הארץ הנתון בפיקוח בינלאומי היתה אסורה עד כה לפירסום. היא נחשפה לראשונה לפני עשרה ימים בעמוד הראשון של השבועון החרדי "יום השישי". שם נכתב: "'יום השישי' חשף השבוע פצצת זמן שערורייתית ולא ידועה שבה מאיימים מתאסלמים, ועוד יותר מכך צאצאיהם המוסלמים, על דמותה של המדינה ועל צביונה של אחת העדות היפות בישראל. מישהו העדיף שלא תדעו. נותרה רק תמונת השער". בתמונה נראה סיל ועליו יהודי מוקף בערבים.

עורך "יום השישי", יצחק נחשוני, אומר שמדובר בעליה שרוב בניה עלו מזמן. העולים עכשיו הם, לדבריו, בעיקר יהודיות שהתאסלמו ובני משפחותיהן, בנים ונכדים. לדבריו, אם בני הדור השני הם עדיין בנים ליהודים, הרי הנכדים הם מוסלמים לכל דבר.

נחשוני אומר, שעד כה עלו מאות אנשים מאותו חבל ארץ. "הקימו עבורם בתי דין לגיור, אבל רובם לא רוצים להתגייר והולכים להתפלל במסגדים. ורבני הקהילה מעידים נגד אותם העולים".

(סוף בעמוד 2א)

ארה"ב מגנה בחריפות את צרפת, שהודיעה על פתיחת משרד אינטרסים בבגדאד

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ארה"ב גינתה בחריפות את צרפת על החלטתה "להעניק פרס לעיראק, המוסיפה להתכחש לקהילה הבינלאומית ולהפר את החלטות מועצת הביטחון".

ראו עמוד 11א

דוברת מחלקת המדינה, כריסטין שלי, אמרה שלשום כי ארה"ב אינה סבורה שהחלטת צרפת לפתוח משרד אינטרסים בבגדאד היא מהלך בעתו. פקידי ממשל אמרו כי ההחלטה עלולה לחבל במאמציה של ארה"ב לשמור על חזית מאוחדת מול סדאם חוסיין, כדי לאלצו לקיים את כל החלטות האו"ם.

משקיפים בוואשינגטון אמרו, כי מדיניות ארה"ב באלג'יריה, כמו גם המחלוקת סביב הסרת האמברגו על המוסלמים בבוסניה, הכשירו את דרכה של צרפת לחידוש הקשרים הרשמיים עם עיראק.

שר הפנים הצרפתי, שארל פסקואה, התלונן באחרונה על כי ארה"ב מעניקה מחסה למנהיגי קבוצות הטרור האיסלאמיות באלג'יריה, הפוגעת בממשלת אלג'יר, הנהנית מתמיכתה של צרפת. פרשת חטיפתו של מטוס אייר פראנס עודדה ביותר שאת הביקורת נגד קשריה של ארה"ב עם האופוזיציה האיסלאמית, שבתמורה אינה פוגעת לרעה באזרחים אמריקאים.

אלוף בן מוסיף: במשרד החוץ בירושלים נמנעו אתמול מתגובה על פתיחת משרד האינטרסים הצרפתי בבגדאד. ישראל תמתין, ככל הנראה, לתגובתה הרשמית של ארה"ב לפני שתקבע את עמדתה. שר החוץ, שמעון פרס, ייפגש מחרתיים בפאריס עם שר החוץ הצרפתי אלאן ז'ופה, והעניין יועלה בשיחתם.

אבו מאזן בספרו: לבקשת העבודה האט אש"ף ההתקדמות במו"מ ב־92'

הליכוד דורש לחקור הטענות שאש"ף סייע לעבודה לנצח בבחירות לכנסת

נתניהו: "רבין עשה קנוניה עם האויב". סנה ורבין מכחישים הטענות

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מתאם פעולות האופוזיציה, ח"כ צחי הנגבי, ויו"ר לשכת הליכוד, ח"כ עוזי לנדאו, ידרשו השבוע בשם סיעת הליכוד למנות ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת המגעים בין אש"ף לבין מפלגת העבודה, כדי לחשוף את ההתחייבויות שסוכמו במגעים אלה, לטענתם.

הדרישה תועלה על פי סעיף 22 לחוק־יסוד: הכנסת, המאפשר לכנסת לכונן ועדת חקירה פרלמנטרית ולקבוע את סמכויותיה. הנגבי ולנדאו טוענים כי כאשר יאומתו הגילויים בוועדת חקירה כזו, ייאלץ רבין להגיש את התפטרותו לנשיא המדינה.

דרישת הליכוד באה בעקבות פרסום ידיעות, המבוססות על ספרו של חבר הוועד הפועל של אש"ף מחמוד עבאס (אבו מאזן), "הדרך לאוסלו", לפיהן היה תיאום בין מפלגת העבודה לבין הנהגת אש"ף לפני הבחירות האחרונות לכנסת, במטרה להשפיע על תוצאותיהן. קטעים מהספר התפרסמו לראשונה ב"הארץ" באוקטובר '94.

יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, יכנס היום אחר הצהריים את הפורום המרכזי של בכירי הליכוד, כדי לגבש את צעדי התגובה של הליכוד לנאמר בספרו של אבו מאזן. לדבריו, עומדות בפני הליכוד כמה אפשרויות: תביעה להקמת ועדת חקירה ממלכתית; תביעה להקמת ועדת חקירה פרלמנטרית; פנייה למשטרה בבקשה לפתוח בחקירה פלילית נגד אנשי העבודה שעברו לכאורה על חוק איסור המפגשים עם אש"ף; או הסתפקות במערכה ציבורית.

אם אמנם נכונים הדברים שפרסמו, אמר נתניהו, מדובר בניסיון לשבש מערכת בחירות "תוך קנוניה עם האויב". אם אבו מאזן משקר, הוסיף נתניהו, יתברר שהממשלה עשתה "עסקה גורלית לגבי עתידה של ישראל עם שקרן בינלאומי", ואם הוא דובר אמת, מדובר ב"קנוניה נוראית של רבין ופרס עם אש"ף, תוך עבירה על החוק, כדי לשבש הליכים דמוקרטיים ולהפיל את הליכוד".

בספרו טוען אבו מאזן שהתקיימו גם מגעים חשאיים עם חברים בליכוד. ראש הממשלה לשעבר, ח"כ יצחק שמיר, אמר: "זה בליל של דברים לא נכונים. פגישות בין אנשי ליכוד לאנשי אש"ף לא היו". עם זאת מתייחס שמיר באריכות לטענותיו של אבו מאזן על מפגשים של אנשי אש"ף עם בכירים בעבודה ערב הבחירות. אם אכן נכונים הדברים שמתאר אבו מאזן, אמר שמיר, מדובר במעשה "הגובל בבגידה".

ראו עמוד 4א

אבו מאזן טוען בספרו כי נציגי העבודה ביקשו מהנהגת אש"ף שלא לעזור לשמיר להציג הישג בשיחות וואשינגטון. שמיר אמר אתמול כי הוא לא הבחין בהקשחה מיוחדת בעמדת המשלחת הפלשתינית ערב הבחירות לכנסת. בשיחות עם הפלשתינאים בשלהי שלטון הליכוד, אמר, לא הגיעו הצדדים להסכמה כלשהי, והמצב זה לא השתנה במשך כל התקופה מאז החלו השיחות בוואשינגטון. שמיר אמר כי העובדה ששיחות אוסלו החלו זמן קצר לאחר עליית העבודה לשלטון, מלמדת כי המגעים הראשונים החלו עוד קודם לכן.

יו"ר לשכת הליכוד, ח"כ עוזי לנדאו, פנה גם ליועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר, בתביעה לחקור מגעים של שיתוף פעולה בין ראשי העבודה וראשי אש"ף לפני הבחירות, כדי להשפיע על תוצאותיהן. לנדאו

(סוף בעמוד 2א)

זיכרון של איש אחד

מאת צבי בראל

לפני ארבעה חודשים פרסם אבו מאזן את זכרונותיו מעל דפי העיתון הערבי "אל־חיאת". מיד אחר כך הם תורגמו ופורסמו ב"הארץ". כל מי שרצה יכול היה לדעת על המפגשים האמיתיים או המדומים – תלוי מי המכחיש – כבר אז. אלא שבאותה עת עוד לא הונח ראשה של מפלגת העבודה מעל סל הגליוטינה. הנסיגה האפשרית מרמת הגולן היתה הנושא של חודש אוקטובר, חטיפתו ורציחתו של נחשון וקסמן באה בהמשך ואת ספר הזכרונות של אבו מאזן החליפו הדיונים המעייפים עם יאסר ערפאת.

עכשיו הגיע תורו של אבו מאזן. צריך להדגיש כי לא הוא נוכח במפגשים עם אפרים סנה, עם חיים רמון ועם יצחק רבין. הוא קיבל את המידע מיד שנייה או שלישית. צריך גם להזהיר כי הנוסח שפורסם בעיתון "אל־חיאת" שונה במקצת מן הנוסח הסופי של הספר. אבל שפע הפרטים אינו יכול להיות מיוחס בקלות רבה מדי לדמיון הערבי. גם ההכחשה המזולזלת של אחמד טיבי בשמה של הנהגת אש"ף והצגת אבו מאזן כמי שאינו יודע מה הוא כותב עלולה להסתבר כמשגה. הרי מישהו מחזיק עכשיו בידיו את המכתבים המקוריים ששלח רמון על נייר רשמי של משרד הבריאות, מישהו מחזיק את המכתב שהכתיב סנה באנגלית לסעיד כנעאן, ומישהו עלול להתרגז מספיק כדי להציגם במקור. עדיין לא נשכח המכתב המוכחש בעניין ירושלים ששיגר פרס לערפאת דרך שוודיה.

הליכוד, שמוכן עכשיו להאמין לכל מלה שאומר אבו מאזן, צריך להמשיך ולהאמין גם שאריאל שרון עשה מאמץ להפגש עם ערפאת, שמשה ארנס ויצחק שמיר ביקשו גם הם באמצעות דיוויד קמחי להיפגש עם הטרוריסט, רוצח נשים וילדים, ושהליכוד מינה את סלי מרידור כאיש קשר בינו לבין אש"ף – כי כל הפרטים האלה מופיעים גם כן בספרו של אבו מאזן.

אפשר גם שלא להאמין לשום דבר בספר. הרי כיצד ייתכן שאין בספר מילת ביקורת על פעילי אש"ף. כולם, אצל אבו מאזן, מוחות מצוינים, כולם יודעים את מלאכתם ומדברים בקול אחד. האם זהו אבו מאזן שאינו מחליף מילה עם ערפאת? שהיום יושב ספון בלשכתו בתוניס אחרי שפרש מתהליך השלום? מה קרה לוויכוחים הסוערים של ימי אוסלו ומה שקרה להם? מה עם טריקות הדלת ואיומי ההתפטרות, הקללות והגידופים?

אבל זה כנראה טיבם של ספרי זכרונות, שאינם אלא ספרים של זיכרון אחד בלבד.

הרשות הפלשתינית מגבירה פעילותה נגד הפקעת אדמות; עוד הפגנות מחאה בגדה
עמ' 3א

הצעת חוק: ראש השב"כ ימונה ע"י הממשלה ל־5 שנים
עמ' 3א

אספין: המרכיב של נוכחות אמריקאית בגולן לא יהווה מכשול בדרך להסדר
עמ' 5א

משרד הדתות חילק ב־'94 6 מיליון שקל לארגוני נשים, בניגוד לקריטריונים
עמ' 7א

הגנרל הרוסי ויקטור וורוביוב, ממובילי הלחימה בצ'צ'ניה, נהרג בקרבות בגרוזני
עמ' 12א

ביהמ"ש: החוזה האחיד של חברת ערים מקפח את משתכני "בנה ביתך"
עמ' 10ג

בגליון זה 30 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0220	–0.07%
שחור	3.04	—
	סל	
יציג	3.3650	+0.03%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות
ON-LINE אל פסק
גמאטרוניק
טל: 02-821777

שוקל בדעתך ליסינג לרכב:

יש מתנות חינם

באופל אסטרה - 1.4, 1.6 ליטר -

חינם פלאפון נייד כולל דיבורית לרכב

חינם אזעקת קליפורד משוכללת

חינם רדיו טייפ דיגיטלי פול נשלף

תשלום חודשי - מ- 999 ש"ח + מע"מ
תקופת הליסינג - 60 חודש
(אפשרות ליסינג גם ל-36 חודש).

צלצל: 03-6888877
יותר רכב בליסינג מהשקל הראשון

שקל ליסינג! בשיתוף בנק כלל

הסגור 30, ת"א 67211 טל. 6888877 פקס. 03-6888878
סניף חיפה. טל. 050-293473

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

פיגוע ליד צומת חלמיש

המחבלים עקפו את המכונית וירו; פליקס נהרגה וגיסה נפצע

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

גורמי ביטחון מעריכים כי פיגוע הירי שלשום מצפון־מערב לרמאללה בוצע על ידי החזית העממית, ולא על ידי החמאס, למרות ששני הארגונים קיבלו על עצמם אחריות לפיגוע. בפיגוע, בו נורתה אש מנשק אוטומטי לעבר מכונית פרטית, נהרגה נהגת המכונית, עפרה פליקס, תושבת אלון מורה. גיסה, עמיחי רבר, שישב לצדה, נפצע קל בכתפו. בנותיו, שישבו מאחור, לא נפגעו.

מחקירת האירוע עולה כי מבצעי הפיגוע, ככל הנראה שלושה, נסעו ברכבם ועקבו אחר מכונית הסובארו בה נהגה פליקס מירושלים לכיוון ההתנחלות אלון מורה, בכביש ירושלים־רמאללה. סמוך ל־11:30 בצהריים, ליד התנחלות חלמיש, פתחו המחבלים באש אוטומטית לעבר מכוניתה של פליקס. הם ירו מספר רב של צרורות. פליקס נפצעה באורח אנוש ואיבדה את השליטה על המכונית. גיסה, שנפצע בכתפו, הצליח לעצור אותה. מכונית המחבלים חלפה על פני המכונית, כאשר יושביה ממשיכים לירות לעברה, והמשיכה בנסיעה.

"היינו בדרך לאלון מורה", סיפר רבר, "עופרה נהגה ואני הייתי עסוק עם הילדים, כששמעתי רעש של יריות. לרגע לא הבנתי מה קורה, ואז הרגשתי מכה בכתף. הרכב איבד שליטה, כשהרמתי את בלם היד ראיתי רכב חולף על פנינו, זה היה די מהר.

"המחבלים עקפו את המכונית וירו צרורות, בהתחלה עברו שתיים או שלוש מכוניות של תושבים ערבים, אך לא עצרו. כעבור כמה דקות הגיע תושב שילה שהיה לו קשר ברכב ועוד כמה נהגים שהחלו לעזור. לאחר מכן הגיע גם רכב צבאי. עד שהרכב עצר ועד שיצאתי החוצה כדי לראות מה קורה, כבר הגיעו אנשים. היה ברשותי אקדח, אך לא הספקתי להשתמש בו".

הניסיונות להחיות את פליקס נכשלו, והיא מתה מפצעיה. רבר הועבר לבית החולים הדסה עין כרם בירושלים. ד"ר אבי ריבקין, מנהל יחידת הטראומה בבית החולים, אמר כי "עמיחי נפגע מכדור בכתף שמאל. מצבו יציב, אין כל חשש לחייו, הוא ישוחרר בתוך יום יומיים לביתו".

למקום הפיגוע הגיעו כוחות גדולים של צה"ל, שסגרו את האזור ופתחו בסריקות. ארגון החזית העממית וכן ארגון החמאס קיבלו על עצמם את האחריות לפיגוע. ההערכה היא שאנשי החזית העממית הם שביצעו אותו, כנקמה על מותם של ארבעה אנשי הארגון בתקרית עם חיילי דובדבן בבית ליקיא בסוף השבוע.

בשטח הפיגוע התעמתו כמה מתנחלים, ביניהם ראש מועצת מטה בנימין פנחס ולרשטיין, עם צוות טלוויזיה בריטי מרשת ורלדוויז'ן. במשך העימות שברו המתנחלים את מצלמת הטלוויזיה של הצוות, וניסו להכות את חבריו. התברר כי צוות הטלוויזיה, שרוב חבריו ישראלים, הגיע ראשון למקום הפיגוע והחל לצלם את הפצועים, דבר שהכעיס את המתנחלים. אנשי מועצת יש"ע התנצלו על התקרית והבטיחו לפצות את אנשי הצוות על הציוד שנפגע.

נדב שרגאי מוסר: ולרשטיין אמר כי אנשי צוות הטלוויזיה הפריעו לניסיונות ההחייאה של פליקס. "פעם ראשונה שהייתי עד להתנהגות כזאת של צלמים", אמר ולרשטיין, "הם פשוט הפריעו להצלת חיים. למרות בקשות חוזרות ונשנות להתרחק כדי לא להפריע לרופאה ולצוות ההחייאה, הם לא נענו. כדי לצלם טוב את הפנים של הנרצחת, עמדו צמודים כמה שיותר. לאחר בקשות, גם של הרופאה, פשוט דחפנו אותם משם והעפנו אותם מהמקום". ולרשטיין אמר כי יתלונן במשטרה נגד הצוות.

דובר מועצת יש"ע, אהרן דומב, הגיש שלשום תלונה למנהל לשכת העיתונות הממשלתית נגד צוות הטלוויזיה. היום הוא ייפגש עם יו"ר תא כתבי החוץ בישראל.

תצלום: [illegible]

רמר מובל לבית החולים הדסה עין כרם. "לא הספקתי להשתמש באקדח"

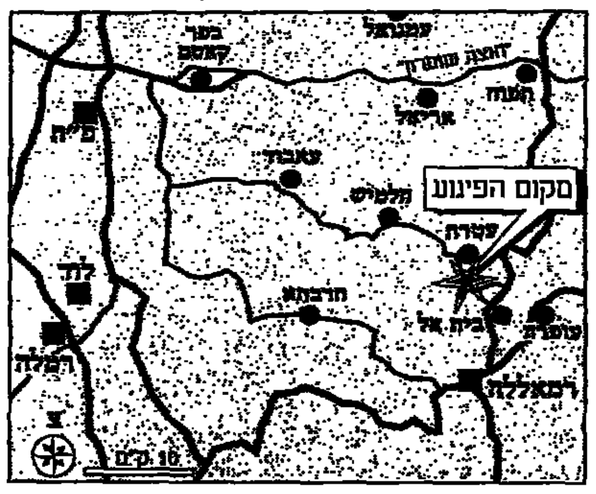

אביה של עפרה פליקס – ממייסדי גוש אמונים וגרעין אלון מורה

מאת נדב שרגאי

עפרה פליקס, תושבת אלון מורה בת 19 וחצי שנהרגה שלשום בפיגוע ירי, נולדה בקרית ארבע למנחם וטובה פליקס, מראשוני גוש אמונים וגרעין אלון מורה. פליקס ובני קצובר ייסדו את הגרעין והיו מעמודי התווך של גוש אמונים במשך שנים רבות.

בשנים האחרונות פרש פליקס מפעילות פוליטית. הוא שימש כראש ישיבת ימית בנווה דקלים, וכיום מכהן כרב בישיבת ההסדר של קרני שומרון. לפני כשנה שבת במשך שבועות ארוכים מול ביתו של הרב עובדיה יוסף, בתביעה כי יורה לש"ס לעזוב את הממשלה.

עפרה היתה הרביעית מבין שבעת ילדיו של פליקס. לפני כשנה סיימה שירות לאומי ובתחילת השנה החלה ללמוד פסיכולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים.

קצובר סיפר אתמול כי פליקס תמכה השנים בתרומת אברים לשם הצלת חיי אחרים, והרבתה להסביר ולשכנע את חבריה בעניין זה. "כאשר הגיע אביה, מנחם, לבית החולים ביום ששי, הוא זכר את מלחמתה של עפרה למען תרומת אברים והציע לרופאים לתרום את אבריה כדי להציל חיים אחרים, אבל היה כבר מאוחר מדי", סיפר קצובר.

חברתה הטובה של פליקס, תרצה פורת, נרצחה בטיול ילדי אלון מורה לכפר ביתא לפני כשש שנים.

אחיה של פליקס, יוסי, אמר שלשום: "בדמיון שלי אני רואה את הדם של עפרה מטפטף מהידיים של רבין. הוא אחראי לרצח הזה. הוא שמוביל את המדינה לתהום". אביה אמר: "הציבור בארץ חייב להתעורר ולהדוף את הממשלה הזאת מהשלטון, אחרת ימשיכו ליפול קורבנות".

בת 19

(סוף מעמוד 1א)

ראשי המתנחלים טוענים כי צוות הטלוויזיה, שרוב חבריו ישראלים, הפריע לצוותי ההחייאה לטפל בפצועים, וסירב להתרחק מהמקום למרות בקשות חוזרות ונשנות מצדם. ראש מועצת מטה בנימין, פנחס ולרשטיין, אמר כי יגיש תלונה במשטרה נגד אנשי הצוות. אנשי מועצת יש"ע התנצלו על התקרית והבטיחו לפצות את אנשי הצוות על הציוד שנפגע.

נדב שרגאי מוסר: מאות אנשי ימין הפגינו אתמול מול מעונו של ראש הממשלה בירושלים, בתביעה להתפטרות הממשלה ולקיום בחירות חדשות. סמוך ל־10 בערב ניסו המפגינים לחסום את כיכר צרפת ורחובות סמוכים. סגן מפקד מחוז משטרת ירושלים הבהיר על ההפגנה בלתי חוקית ודרש מהמפגינים לפנות את הכיכר. משלא נענה, הפעיל את כוחות המשטרה והכניס לכוננות אף את הרכב לפיזור הפגנות. בעימותים שהתפתחו במקום נעצרו 14 מפגינים. שוטר אחד נפגע בבטנו ופונה באמבולנס לבית החולים.

"מספיק אלמנות, מספיק יתומים, די לממשלת הדמים", "זה לא שלום, זה טרור", קראו המפגינים. הם נשאו לפידים ותמונות של קורבנות טרור. על אחד השלטים הודבקו תצלומיהם של יצחק רבין ויאסר ערפאת ומעליהם נכתב: "מבוקשים באשמת רצח".

אסיר ציון לשעבר, יוסף מנדלביץ', אמר כי "ביום מן הימים יעמוד יצחק רבין למשפט על הבגידה המדינית ושיתוף הפעולה עם המרצחים". חבר הכנסת חנן פורת (מפד"ל), ציטט דברים שאמר לפני שנים מנחם פליקס, אביה של עפרה: "אנו מטיחים את הראש בקיר של הממשלה הזאת, אבל הראש שלנו לא כל כך חלש, והממשלה הזאת לא כל כך חזקה". פורת אמר כי המאבק שמנהלים עתה השמאל ואש"ף נגד ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון לא ישבור את המתנחלים ולא יזיזם. "כאשר יענו אתנו כן נרבה וכן נפרוץ", אמר.

(ע). בתל אביב הפגינו מאות אנשי ימין מול ביתו של רבין בצפון העיר. המפגינים הבעירו במקום אש, וצעדו ברגל לאורך שדרות קק"ל במטרה להגיע לצומת דרך נמיר ולחסום אותה לתנועת מכוניות.

המשטרה החישה לדרך נמיר כוחות רבים כדי לחסום את הצומת בפני המפגינים. אחד המפגינים עוכב לחקירה.

הליכוד דורש

(סוף מעמוד 1א)

מסתמך על ספרו של אבו מאזן, וטוען כי במגעים אלה נמסר לאש"ף שלאחר הבחירות יקבל ממפלגת העבודה תמורה על עזרתו. "ברוח זו", הוסיף לבראו, "אף רקח רבין קנוניה עם בייקר, כדי למנוע עדיפות לקליטת עלייה, תוך הבטחה לאמריקאים שלאחר הבחירות יקפיא את ההתנחלויות וימסור שטחים".

יו"ר מזכירות הליכוד, ח"כ יהושע מצא, טען כי "ממשלת רבין קנתה את השלטון בדרכי בגידה ותרגנות".

ח"כ לימור לבנת (ליכוד) פנתה למשטרה ודרשה לפתוח מיד בחקירה נגד ראש הממשלה, יצחק רבין, ונגד שר הבריאות, אפרים סנה, על ש"קשרו קשר לשיתוף פעולה עם ארגון טרור נגד ממשלה חוקית המכהנת בישראל". לבנת מציינת שערב הבחירות פורסמו קטעים מזיכרונותיו של אבו מאזן בעיתון הצרפתי "לה קנאר אנשנה". מפלגת העבודה טענה אז כי זו ידיעת כזב ששתל הליכוד כדי לפגוע במפלגת העבודה בבחירות. "מפלגת העבודה שיקרה אז כמו שהיא משקרת היום", אמרה לבנת.

הערכת אמ"ן

(סוף מעמוד 1א)

ותהליכי הייצור שלהן. בטווח הקרוב עיראק עלולה לייצר פצצה אם יוסרו ממנה האמברגו, הפיקוח והבקרה. בראייה ארוכת טווח הבעיה עלולה להיווצר עם אירן".

ע"צ (סוכנויות). איראן מסרה אתמול, כי היא תגיב אם תתקוף ישראל את מתקניה הגרעיניים, ושבה והדגישה כי אלה נועדו למטרות אזרחיות בלבד. בכך הגיבה סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית אירנ"א לידיעה שפירסם ביום שני "ניו יורק טיימס", לפיה אמרו בכירים ישראלים כי ישראל עשויה לשקול התקפה נגד כוריה הגרעיניים של איראן, אם זו לא תפסיק את תוכניתה הגרעינית.

"ישראל תעשה טעות גדולה אם היא סבורה כי תוכל להוציא לפועל את איומיה ללא חשש מתגובה" נאמר בהודעה שהפיצה הנציגות האיראנית באו"ם בניו יורק. "איראן אינה שואפת להפוך למדינה בעלת נשק גרעיני. היא אינה עוסקת ולא תעסוק בתוכנית לחימוש גרעיני, למען האינטרסים הלאומיים שלה", נאמר בהודעה.

2 ישראלים ו–5 פלשתינאים נפצעו בגדה; עוד 2 מקרי ירי על חיילי צה"ל משטח האוטונומיה

מקור צבאי: המשטרה הפלשתינית מתחילה להתרשם שאנשיה ירו ראשונים

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

שני אזרחים ישראלים, איש משמר הגבול וחמישה פלשתינאים נפצעו בסוף השבוע בכמה תקריות בשטחים. כן נורו יריות משטח האוטונומיה ברצועת עזה לעבר כוחות צה"ל.

שלשום נפצע אזרח ישראלי מאבנים שנזרקו לעבר מכוניתו בבית לחם. הנהג המשיך בנסיעתו עד למרפאה בהתנחלות הר גילה, קיבל טיפול רפואי ושוחרר.

ליד הכפר אל ג'יב, מצפון לירושלים, נפצעה ערביה ישראלית שנסעה במכונית מאבנים שנזרקו לעברה, ואיש משמר הגבול נפצע קל מאבנים ליד מערת המכפלה.

מקורות פלשתיניים מסרו, ששני פלשתינאים נפצעו קל מכדורי גומי בשכם, ועוד שלושה נפצעו ברמאללה, גם הם מכדורי גומי.

בסוף השבוע היו שתי תקריות ירי באזור האוטונומיה, כך מסר דובר צה"ל. בתקרית אחת, שאירעה שלשום, נורו משטח האוטונומיה כמה יריות לעבר סיור של צה"ל שנע על גבול ישראל־מצרים. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. בתקרית אחרת נורו יריות על עמדת צה"ל באזור גוש קטיף. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

לעומת זאת דיווחו מקורות מבין המתנחלים על ארבע תקריות ירי. לדבריהם, יריות משטח האוטונומיה נורו גם על עמדת צה"ל בח'אן יונס, שלשום ואתמול.

בשבועות האחרונים מתלוננים אנשי התנחלות מורג בגוש קטיף על חדירות לשטח ההתנחלות, בעיקר לצורך גניבת ציוד. בסוף השבוע התגלו עקבות כניסה ויציאה של אנשים שחדרו לשטח ההתנחלות.

היום יחודשו הסיורים המשותפים של צה"ל, משמר הגבול והמשטרה הפלשתינית, באורח מלא. בכל נקודות החיכוך של הסיורים יהיו נוכחים קצינים בכירים, משני הצדדים. דובר צה"ל מסר כי בינתיים התוקן הטלפון האדום בין השטח הישראלי לשטח הפלשתיני, שעל התקנתו הודיע אלוף פיקוד הדרום, שאול מופז.

הוועדה הביטחונית המשותפת לצה"ל ולפלשתינאים ממשיכה לנהל את דיוניה על תקרית האש בשבוע שעבר, שבה נהרגו שלושה שוטרים פלשתינאים. מקור צבאי בכיר אמר, שעכשיו גם הפלשתינאים מתחילים להתרשם שהשוטרים שלהם פתחו באש ראשונים.

חשש בגוש קטיף

אמנון יוסף מוסיף: בהתנחלויות בגוש קטיף שורר חשש רב בגלל הריבוי שחל בעת האחרונה בניסיונות לפגוע באוטובוסים המסיעים מתנחלים. שלשום נעשה הניסיון השלישי ברציפות לפגוע באוטובוס כזה, ליד גן אור שבגוש קטיף.

ארבעה בקבוקי תבערה נזרקו על האוטובוס. בקבוק אחד התלקח על הכביש ושלושה האחרים התנפצו ולא התלקחו.

יום קודם לכן, ביום חמישי, נורו כמה צרורות על שיירת כלי רכב, שהיתה בדרכה להתנחלות נצרים. גם בתקרית הזו לא היו נפגעים.

יום קודם לכן נורו כמה צרורות על אוטובוס שהסיע 15 נשים ממורג. איש לא נפגע.

אנשי "כך" ירו לעבר בתי פלשתינאים והתפרעו בחברון

נכנסו למערת המכפלה למרות צווי הגבלה נגדם

(ע). אנשי תנועת "כך" התפרעו במקומות שונים בחברון במשך סוף השבוע, בבואם על הפיגוע בו נרצחה שלשום עפרה פליקס. אתמול בבוקר התעמתו כמה מאנשי התנועה בשטח שבין קרית ארבע לשכונת גבעת החרסינה בחברון, וירו לעבר בתי תושבים פלשתינאים במקום. ככל הנראה, נעצר אחד המתפרעים.

גז מדמיע

מאוחר יותר התנפלו כמה מאנשי התנועה על קבוצת אישים פלשתינאים בחברון, שעברו בגל בית הדסה בעיר.

אנשי "כך" נידפו את האישים ואיימו עליהם. במקום התפתחה תגרה, שהופסקה על ידי שוטרי מג"ב. איש לא נעצר.

מאוחר יותר נכנסו כמה אנשי "כך" אל חנות לטיוחים בעיר, שהיתה פתוחה בשבת. הם היכו את בעל החנות הערבי ב[illegible], ופיזרו גז מדמיע במקום.

דובר "כך", נעם פדרמן, מסר כי רבים מאנשי התנועה שהו בחברון במשך סוף השבוע, לרגל טקס בר מצוה שנערך לאחד הפעילים הצעירים יותר של התנועה, חמי אוריאל. הטקס נערך במערת המכפלה, ובין האורחים היו פעילי "כך" רבים שנגדם הוצאו צווי הגבלה המונעים את כניסתם לתחום המערה. צווי ההגבלה הוצאו בשבוע שעבר, אולם רובם לא נמסרו לאנשי התנועה, שהתחמקו מלקבלם.

פעיל "כך" אביטי רביב זוהה על ידי שוטרי המערה עם כניסתו לתחום, ונמסר לו צו הגבלה. פעילים אחרים, ביניהם איתמר בן גביר, נעם פדרמן וברוך מרזל, הצליחו להיכנס למערה בלא שזוהו. כוח משמר המערה המשיך לערוך בדיקות במקום.

למנוע הטרדות

פדרמן מסר כי כמה מפעילי "כך" שנכנסו לתחום המערה הודיעו כי לא יעשו כן בזמן הקרוב, כדי שכוח המשמר יצמצם את הבדיקות הנערכות לנכנסים, ובכך תימנע הטרדת אורחים.

שתי חוליות טרור מרכזיות פועלות בחברון ובקלקיליה

במערכת הביטחון מעריכים כי בגדה המערבית פועלות בין ארבע לחמש חוליות טרור. שתי החוליות המרכזיות והמסוכנות ביותר פועלות בחברון ובקלקיליה.

החוליה הפועלת בחברון שייכת לגדודי עז אדין אל קסאם, וחברים בה ארבעה מבוקשים. החוליה פועלת כשנתיים, ואחראית לשורה של פיגועים קשים.

בראש החוליה עומד ג'האד רולמה, בן 24 מחברון, שהצטרף לחמאס בשנת 1992. הוא נעצר ונכלא בכלא דהריה, אך נמלט משם בנובמבר '93. בין היתר מיוחסת לו מעורבות ברצח מרדכי ושלום לפיד, ברצח מרגלית רות שוחט ויאיר דפאלי, וברצח שרית פריגל. כן היה מעורב במספר רב של מקרי ירי על כוחות צה"ל ומתנחלים.

חבר שני בחוליה הוא טאהר קפישה, בן 23 מחברון, שנמלט מכלא דהריה עם רולמה. החבר השלישי הוא אוסמה אבוטהא, בן 20 מרפיח, שעל פי הערכה מסתתר בגדה המערבית. המבוקש הרביעי בחוליה הוא תאמר יעמור, בן 23, לו מיוחס ניסיון חטיפה של מתנחל מאלון שבות. על פי הערכת גורמי הביטחון, ארבעת חברי החוליה חמושים באמצעי לחימה רבים – כלי נשק אוטומטיים, אקדחים ורימונים.

בראש החוליה מקלקיליה, הפועלת בכל אזור השומרון, עומד המבוקש העיקרי כיום בשטחים, יחיא עייש, המכונה "המהנדס". עייש עומד מאחורי שורה ארוכה של פיגועים, שהאחרון בהם הוא הפיגוע באוטובוס קו 5 בתל אביב. עייש מוגדר כמבוקש מסוכן ביותר. על פי פרסומים זרים הורה ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, לחסלו.

ידוע כי בעזה נמצאים כיום שני מבוקשים – האחים אבו סיסא – שרצחו את אורי מגידיש. הרשות הפלשתינית מסרבת להסגירם לישראל.

איתן רבין

אתמול

טלוויזיה

רשות הביזוי

"רשות הבידור" – ערוץ 2 יום ו', 21:00

לאחר שיגאל שילון ופספוסיו הדיחו אותו מהמקום הראשון ברשימת הרייטינג, מנסה דודו טופז להחזיר לעצמו את הכתר בעזרת גימיק חדש. תוכניתו בליל שבת הוקדשה ליוצאי איראן (המכונים פרסים), כ"ערב ראשון במגוון ערבים של עדות בישראל". המטרה הנעלה היא "לקעקע את הסטיגמה", כדבריו, ולהוכיח שהפרסים הם לא כל כך קמצנים כמו שאומרים עליהם, וגם להראות את "תרבות פרס הנפלאה".

נציגי "תרבות פרס", לפי טופז, הם ח"כ משה קצב ("הצנוע המנומס"), בשלנית של מאכלים פרסיים, הזמרות ז'נט וחנה יהאן פרוז, ואבנר דן (שהוא אמנם ממוצא מרוקאי, אבל מתמחה בחיקוי פרסים). וכדי "לקעקע את הסטיגמה" שיגר טופז שלושה גברים לקנות מתנות לרעיותיהן ("כי מתנה לאשה זו משימה קשה לפרסי"), והתרים את הקהל להקמת גן לילדים אוטיסטים ("שנקרא לו הגן הפרסי").

מאז שכינה את מצביעי הליכוד "צ'חצ'חים" ו"שיך־גימלים", וגזל ממפלגה העבודה כשני מנדטים – טופז ממשיך ללקק את הפצע, ונוהג כמי שחובת ההוכחה חלה עליו באופן תמידי. התוצאה היא כמובן הפוכה: טופז יוצר תוכנית גזענית, מתנשאת ושובניסטית, שעוסקת רוב הזמן בדמותו שלו, ואמורה להתחנף למה שטופז מזהה כנפגעי פליטת הפה ההיא.

עוד לא ברור את מי יארח טופז בתוכניתו הבאה, אבל הסקרנות גדולה. האם יצליח להוכיח שהרומנים לא גנבים? האם יעמיד במבחן את תשוקתם המולדת של המרוקאים להשתמש באחד מכלי הסכו"ם? האם ינטשו הגרוזינים את תכונתם הגנטית לזייף דולרים?

טופז אומר שהוא רוצה "לעשות טוב לעמישראל". מה שמסתתר מאחורי הכוונה הנעלה הזו היא המחשבה שעמישראל אכן מוכן לעשות טוב לכל מי שייתן לו מיקרוגל, כרטיס טיסה או סוף שבוע במלון חמישה כוכבים. גם הרייטינג של "פסוקו של יום" יכול להיות גבוה, אם בין פסוק לפסוק יוגרל מקרר.

חנה קים

אני לא אייטם

"תיק תקשורת" – ערוץ 2, 12:00

ל"תיק תקשורת" היה אתמול הקצב וההספק תכנונים: ארבע שיחות נידונו בסוגסטיות, הממלאות את מקומה של התעמקות, שהיא מן הנמנעות. ארבעה נושאים רציניים יותר או פחות, בתוכם פרסומו של דו"ח אגרנט והאפשרויות לסכור את פיתויהם של חברי כנסת, בעקבות פרשת בארגר, הליצן המכוער ששמו יכנס לפולקלור הקבע הישראלי.

השיחה שמצאתי בה את העניין הרב ביותר התנהלה בין מני פאר, מנחה "אולפן לילה" – תוכנית הווידויים של ערוץ 1 – וגדעון רייכר, המאזין כבר שנים לווידויים בתוכנית "ציפורי לילה" בגלי צה"ל.

שני המראיינים, שמצאו את עצמם בתפקיד המרואיינים – ולו על אודות מקצועם – ניסו להתחקות, בעזרת המנחה מיכה פרידמן, אחרי יצר הווידוי של האדם. רייכר סיפר על אנשים שהתוודו בתוכניתו על פשעים, ושהווידוי גרם להענשתם המיידית. ויש גם וידויים על פשעים שלא בוצעו, ושאותם ממציאים רק כדי שאפשר יהיה להתוודות. נראה שהצורך לרוץ ולספר לחבר'ה הוא הצורך הבסיסי של האדם הישראלי.

מני פאר הגדיר את יצר ההתוודות הישראלי בתוך הגדרה עולמית רחבה של "חמישה מיליארד אייטמים המחפשים דרך למכור למישהו את הסיפור שלהם". בעולם שבו כולם אייטמים המחפשים אפשרות להתגלות, כמו הזרע המחפש דרך להתחבר עם הביצית, וסיכוייו הם אחד ל־200 אלף, מה מקומו של המראיין עצמו?

מני פאר טען שהוא שונה מכל חמישה המיליארדים, באומרו "אני לא אייטם". ממילא הסתבך בסתירה העתיקה על הכרתי המצהיר שכל בני כרתים הם שקרנים – ומה הוא עצמו במקרה כזה?

רייכר לא התקשה לסתור את הטענה של פאר. ובאמת, המראיינים, אותם כהנים סאדו־מאזוכיסטיים המשמשים באר־לפני הווידויים ההמוניים של זמננו, הם בעצם האייטמים הראשיים.

יורם ברונובסקי

מאות עולים

(סוף מעמוד 1א)

שהיא הלשינה על רב ושוחט שבאו לשכנע אותה לחזור ליהדות, וגרמה לכך שיוציאו אותם להורג. עכשיו היא פה עם 23 בני משפחה מוסלמים. הרבנים אומרים, שזה כתם על הקהילה".

ח"כ אברהם רביץ מדגל התורה אומר, ש"צריך להפסיק את העלייה הזאת, כיוון שהיא מביאה רק טרגדיות. לא חסרות סיבות הומאניטריות להביא לכאן מיליון לא יהודים אחרים, אבל אנחנו כמדינה קטנה לא יכולים לפתור את בעיות העולם כולו".

לדברי רביץ, הבעיה התעוררה עוד לפני העלייה הנוכחית, כש־70 בני משפחה מוסלמים מטג'יקיסטאן עלו מכוח חוק השבות, בטענה שסבתם המנוחה היתה יהודיה שהתאסלמה. עקב כך הועלתה בכנסת הצעת תיקון לחוק השבות, לפיה נכדים יוכלו לעלות לארץ מכוח יהדותו של סבם, רק אם הסב עצמו יעלה איתם. "אני חושב שיש קונסנזוס בכנסת סביב ההצעה הזאת", אומר רביץ, "יש המון אבסורדים בחוק השבות, אבל רבין מפחד לנגוע בחוק".

ח"כ משה מאיה מש"ס אומר שחברי ועדת הקליטה של הכנסת מודעים לבעיה זה זמן רב. "יש סבתא אחת שכבר מתה, אבל בזכותה עלו לארץ 167 בנים ונכדים מוסלמים. הם נהנים מכל סל הקליטה על חשבון משלם המסים, והולכים להתפלל במסגד. אין להם שום שייכות ליהדות".

ח"כ יוסף עזרן, שפרש מש"ס, סבור, לעומת זאת, שיש מקום להקל בגיור העולים מכיוון שהם מוסלמים, ולא נוצרים. "המוסלמים מאמינים באל אחד ולא בשיתוף. אם הם יקבלו בכנות את מצוות היהדות, יש לגייר אותם. אבל אם הם ירצו להתגייר רק בגלל אינטרסים, הם לא גרי אמת. נצטרך לבדוק כל מקרה לגופו".

הרב הראשי הספרדי, אליהו בקשי־דורון, אומר שצריך להתנות את העלייה בכוונות לחיות חיים יהודיים מלאים. "יהודים צריכים לעלות. משפחה מעורבת צריך להעלות רק אם הם רוצים להתגייר ולחיות כאן כיהודים".

TCP/IP Applications for Windows & WindowsNT ver. 3.5 (Daytona)

יותר אפליקציות לחלונות מאשר כל חבילה אחרת ל- TCP/IP

התקנה תוך חמש דקות תחת חלונות
100% Windows DLL (not a TSR)
Only 6KB of base memory

Applicaions:
Telnet, terminal emulation (VT100, VT220, TVI), TN3270, TN5250, FTP, TFTP, SMTPMail with MIME, NewsReader, PROFS Mail, Ping, LPR/LPD, Bind, Finger, WhoIs, Gopher, Phonetag, Scripting, Statistics, Custom, SNMP Agent

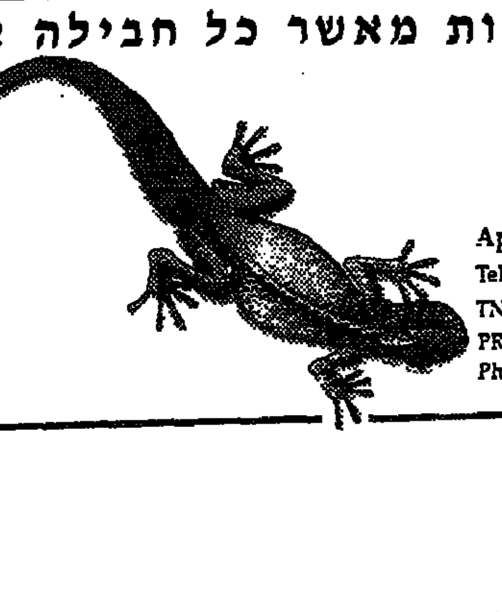

להזמנות התקשר
04-550123
NetManage

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3 חיפה
04-356807
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: עזריאל ניסן לאשר בדיעבד הגדלת קיוסק קים במרווח צדדי, ברח' ביאליק 7 בגוש 10854 חלקה 5
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בנ 4159/33/04 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים: יום ב' – 08.00־11.30 15.00־17.00 יום ד' – 15.00־17.00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יוציאה לפי הכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. חס
מהנדס העיר

הארץ
02-254245-8
03-5121333/44
04-523166/7

המרכז הבינתחומי ללימודי עסקים, משפט וטכנולוגיה
הציבור מוזמן
להרצאתה של:
השופטת (לשעבר) הדסה בן עתו
בנושא:
הפרוטוקולים של זקני ציון
יום ב' 9.1.95 בשעה 16.00
קמפוס המרכז הבינתחומי, רח' אלתרמן, הרצליה
הכניסה חופשית

הרשות הפלשתינית מגבירה פעילותה נגד הפקעת אדמות; עוד הפגנות מחאה בגדה

מאת אורי ניר

הרשות הפלשתינית החליטה אתמול בישיבתה השבועית בעזה "להמשיך ולהסלים את העמדה הפלשתינית נגד חוקיות ההתנחלות הישראלית". כך אמר האחראי על תיק המסחר והתעשייה ברשות, אחמד קריע, לעיתונאים פלשתינאים בסיום הישיבה. קריע ("אבו עלאא") אמר כי הרשות, שהקדישה את רוב ישיבתה לבעיית ההתנחלויות, החליטה להמשיך במגעים הבינלאומיים שהיא מקיימת לגינוי הפעילות ההתנחלותית הישראלית, ולעודד את הקמתן של "ועדות עממיות להגנה על הקרקעות" בכל רחבי הגדה.

בסוף השבוע נמשכו פעולות המחאה בגדה נגד הפקעת אדמות של פלשתינאים ונגד פעולות ההתנחלות של ישראל, בהשתתפות מאות פלשתינאים. אתמול הפגינו כמאה מתושבי הכפר ספא, השוכן מערבית לרמאללה, על אדמות שהמינהל האזרחי בגדה הודיע להם באחרונה על הפקעתן. התושבים נשאו כרזות נגד ההתנחלויות, וקראו סיסמאות. הם לא התעמתו עם חיילי צה"ל, שבאו למקום למנוע הפרת הסדר הציבורי.

הפגנה בדיר אבאן

בפני המתכנסים נאמו פעילים של ארגוני השמאל העומדים באופוזיציה להסכם אוסלו, בהם פעילים המזוהים עם החזית העממית, החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין, ושל מפלגת העם הפלשתינית (הקומוניסטית לשעבר).

שלשום התקיימו עצרות מחאה דומות בעיירה אל-בירה ובאתר דיר אבאן, השוכן על אדמות הכפר אל-לבר שליד התנחלות אבני חפץ, סמוך לטול כרם. בדיר אבאן התקיימה שלשום עצרת מחאה בהשתתפות מאות מתושבי הכפר והכפרים הסמוכים, במחאה על הכוונה להפקיע את אדמותיהם לצורך הרחבת ההתנחלות. התושבים שתלו מאות שתילי זית בקרקעות שהוכרזו על הכוונה להפקיען. חיילים ומתנחלים מהסביבה עקרו אחר כך את השתילים, לאחר שצה"ל הכריז על האזור שטח צבאי סגור ופינה ממנו את המפגינים באמצעות גז מדמיע.

הוועדה המרכזית להגנה על האדמות בגדה המערבית קראה להמשך פעולות המחאה גם היום (בכפר אל-ג'אביה שליד התנחלות טלמון, צפונית-מערבית לרמאללה) ומחר (בכפר אל-חאדר שליד אפרת). בראש הוועדה עומד עבד אל-ג'האד סאלח, לשעבר ראש עיריית אל-בירה, שגורש מהשטחים, והיה לחבר בוועד המרכזי של אש"ף במעמד של עצמאי. הוא נחשב אחד ממתנגדי אוסלו.

מחר תכנס הרשות הפלשתינית את הפעילות המאורגנת הראשונה מטעמה בתחום המחאה נגד ההתנחלויות. יהיה זה כנס בהשתתפות נציגים מגופים ציבוריים שונים ברחבי הגדה, שיתקיים ביריחו.

תצלום: דוד מזרחי

תושבים פלשתינאים מפגינים ליד אל בירה במחאה על הפקעת אדמותיהם לצורך סלילת כביש עוקף, שיקשר בין התנחלויות

ליבאי דורש להביא לאישור ועדת שרים כל בנייה בהתנחלויות

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

שר המשפטים, דוד ליבאי, דורש שוועדת שרים מיוחדת תפקח על הבנייה בכל ההתנחלויות, כדי למנוע מצב בו עובדי מדינה מאשרים בנייה ללא ידיעת שרי הממשלה, כפי שנעשה ב"אתר המריבה" בגבעת התמר הסמוכה ליישוב אפרת.

בסיור שערך שלשום בהתנחלות אפרת ובגבעת הזית ובגבעת התמר, בלוויית ראש המועצה האזורית, ינון אחימן, אמר ליבאי כי לפי הצעתו ועדת השרים תפעל במתכונת ועדת השרים לענייני ההתיישבות, שפעלה בממשלות קודמות. לדבריו, הוא העלה את הצעתו זו, יחד עם השר יוסי שריד, בישיבת הממשלה בשבוע שעבר, כדי שיהיה פיקוח ממשלתי על כל הבנייה בגדה, אך הצעתו לא התקבלה על ידי ראש הממשלה, שהביא לאישור הממשלה הצעת החלטה לפיה ועדת השרים המיוחדת תפקח רק על הבנייה בגבעת הזית הסמוכה לאפרת.

השר ליבאי התרשם כי החלטת הממשלה, שלא לאשר את המשך הבנייה בגבעת התמר, היתה נכונה ומוצדקת. לדבריו, כל מי שמבקר באזור מבחין בכך שגבעת התמר רחוקה מאפרת וסמוכה ליישוב הערבי אל-חאדר. "לבנות באתר זה, משמעות הדבר להיכנס לתוך נשמתם וחייהם של התושבים הכפריים. רצוי היה למנוע את הבנייה הזו, גם על בסיס שיקולים אנושיים בלבד וללא כל שיקולים מדיניים" אמר ליבאי.

שר המשפטים הדגיש כי היישובים היהודיים בגדה המערבית יוכלו להמשיך ולהתפתח התפתחות טבעית על מנת שיוכלו להמשיך ולנשום, אולם בנייה בגבעת התמר איננה התפתחות טבעית של היישוב אפרת.

השר ליבאי, שהיה השר הראשון שערך ביקור באפרת, אמר אמש ל"הארץ" כי הממשלה החליטה על הקפאת ההתיישבות בגדה, אולם במקביל פועלת ועדת חריגים המורכבת מפקידים, שנתנה אישורי בנייה ללא ידיעת שרי הממשלה.

בכיר בחמאס קורא להשתתף בבניית החברה הפלשתינית, ולא רק להפגין

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

אחד מבכירי הפעילים בתנועת החמאס ברצועת עזה קורא לאופוזיציה הפלשתינית להתארגן במפלגות ולהיכנס למוסדות השונים כדי לתרום לבניית החברה הפלשתינית.

במאמר שהתפרסם בסוף השבוע בשבועון "אל-וטן", היוצא לאור ברצועת עזה, מבקר תאלד אל-הינדי את נטיית האופוזיציה להסתפק בהפגנות, בכרוזים, ובהצהרות-דיאלוג שנועדו לפתור בעיות מקומיות במקום להציע תוכניות מעשיות. השתתפות האופוזיציה בבניית החברה הפלשתינית, כותב אל-הינדי, נחוצה כדי "ליישר את השתיל הצומח עקום", כלומר הרשות הפלשתינית בראשות יאסר ערפאת.

למרות ש"אל הינדי" אינו ביטאון רשמי של החמאס, הוא נחשב מקורב לתנועה. המו"ל שלו, עימאד אל-פלוג'י, פעיל בכיר בתנועה. אל-הינדי, בן 32, הוא מרכז נשיאות האוניברסיטה האיסלאמית. בעבר ריצה מאסר בשל פעילות פוליטית בחמאס.

את מאמרו "כדי שיתיישר הצומח" פותח אל הינדי בבניית כל "קלקולי הרשות הפלשתינית": שלטון יחיד, מספר מוגזם של מנגנוני משטרה ומספר מופרז של שוטרים, הסכם במסגר פלשתין המשך פעילותם של משתפי פעולה עם ישראל; כישלון במשא ומתן על העברת הסמכויות בגדה, העלאות מחירים, הידרדרות בשירותים לתושב – בייחוד בשירותי הטלפון והחשמל; כישלון בשיפור התשתית וביצוע פרויקטים מיותרים, כמו צביעת קירות עזה בלבן.

"להציע תוכניות מעשיות"

"התרעומת על הרשות מתגברת", כותב אל-הינדי. "תרעומת זו היתה מפילה את הממשלה במדינה דמוקרטית, אבל אצלנו הפלת הרשות איננה פתרון רצוי, משום שהיא חדשה והיחידה שמסוגלת להמשיך במשא ומתן בדרך שבה התחילה". לדבריו, על ארגוני האופוזיציה להשתתף בעבודת המוסדות הלאומיים והחברתיים כדי להביא לשיפור המצב.

"אם הרשות לא תאפשר לכם להיכנס למוסדות, אתם חייבים להיאבק". לדבריו, אין להסתפק בנוכחות השקטה ברצועה, בהפגנות, בכרוזים ובפעולות צבאיות בתוך הרצועה ומחוצה לה, אלא גם להציע תוכניות מעשיות ודיאלוג ארוך-טווח. "על התנועה האיסלאמית להעז להיכנס למערכת הבנייה לפני שהצמיחה העקומה תגיע לשיאה (...) ואז, מלחמת אחים לא תיישר אותה".

בחודשים האחרונים קיימו נציגי כל הארגונים הפוליטיים ברצועה דיונים עם הרשות על הקמת מועצות זמניות ברצועה, שיפעלו עד קום הבחירות לרשויות המקומיות. בתחילה דרשו כל נציגי האופוזיציה את החלפת המועצה שבעזה (שהורכבה, על פי תכתיב ערפאת, בניגוד לסיכום שהושג בין כל הפלגים טרם בואו), ודרישה זו היתה המכשול בפני הקמת המועצות האחרות.

לפני כחודש החליטו נציגי החזית העממית, החזית הדמוקרטית, הג'יהאד האיסלאמי ומפלגת העם לא להתעקש על שינוי בעיריית עזה. מקור בוועדת המועצות אמר ל"הארץ" שההחלטה התקבלה מתוך הכרה שערפאת לא יוכל לספוג פגיעה כזו ביוקרתו, ומתוך רצון להשתתף בעשייה החברתית.

נציגי החמאס התנגדו לפשרה זו. מאמרו של אל-הינדי, מעריך המקור בוועדה, עשוי להביא לשינוי בעמדה של החמאס, ובכל מקרה משקף ויכוח פנימי בארגון.

הצעת חוק: ראש השב"כ ימונה ע"י הממשלה על פי המלצת רה"מ ל-5 שנים

את הצעת החוק, שתוגש בקרוב לכנסת, ניסח השופט בדימוס משה שלגי

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

"ראש השב"כ ימונה על ידי הממשלה על פי המלצת ראש הממשלה למשך חמש שנים, עם אפשרות להאריך את תקופת כהונתו". כך נאמר בטיוטת הצעת חוק השב"כ, שנדונה לראשונה בסוף השבוע בלשכת שר המשפטים, לקראת הבאתה לאישור מליאת הכנסת בקריאה ראשונה.

לפי טיוטת הצעת החוק, שעוברה על ידי שופט בית המשפט המחוזי בדימוס משה שלגי בתיאום עם משרד ראש הממשלה וראשי השב"כ, כפוף ראש השב"כ ישירות לראש הממשלה. ההצעה כוללת גם את פירוט תפקידיו של השירות ואת סמכויותיו.

לפי הצעת החוק, שמו של ראש השב"כ יהיה חסוי גם בעתיד, אלא אם כן יחליט ראש הממשלה להתיר את פירסום זהותו.

הצעת החוק דנה בצורה כללית ביותר בנוהלי החקירה של השב"כ. המגמה היא לא לפרסם את שיטות החקירה, אלא לעגנן בתקנות שיהיו חסויות ונתונות לפיקוח ועדת המשנה לשירותים החשאיים של ועדת חוץ וביטחון של הכנסת. ראש הממשלה יצחק רבין התנגד לכך שבחוק יהיה פירוט רב של סמכויות החוקרים נגד חשודים בפעילות חבלנית עוינת, מחשש שייחשפו פרטים סודיים על שיטות החקירה.

בטיוטת הצעת החוק גם נאמר כי תלונות הציבור כלפי חוקרי השב"כ ייבדקו על ידי היחידה המיוחדת לחקירת שוטרים שהוקמה במשרד המשפטים.

בדיון במשרד המשפטים השתתפו השר דוד ליבאי, המשמש כיו"ר ועדת השרים לחקיקה, היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן יאיר, ראש השב"כ, היועץ המשפטי של השב"כ, פרקליטת המדינה דורית ביניש, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יהודית קרפ, היועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה אחז בן ארי והיועץ המשפטי של מערכת הביטחון.

ליבאי ביקש מהמשתתפים לגבש את הערותיהם לטיוטת הצעת החוק לקראת השלמת נוסח החוק. מקורות משפטיים העריכו אתמול שגיבוש החוק וניסוחו הסופי יושלמו בתוך שלושה-ארבעה חודשים.

ערפאת ושריד ירצו ביחד באוניברסיטת בן-גוריון

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

יו"ר אש"ף הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, והשר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, הסכימו להרצות ביחד בשיעור באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע.

השניים נענו בנובמבר להזמנתו של ד"ר חיים גורדון, להשתתף בשיעור "חשיבה חינוכית" ולהרצות על חינוך לשלום. טרם נקבע תאריך להרצאה, אך ייתכן שהיא תינתן במארס הקרוב.

תושב הרצועה שהוזמן לכינוס גורש מלבנון, כי "אישור היציאה כתוב בעברית"

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

תושב הרצועה שהוזמן להשתתף בכינוס של ארגונים לא-ממשלתיים ערביים בלבנון, הוחזר משדה התעופה של ביירות למצרים, אף שהיתה בידו ויזה ללבנון. להערכתו ולהערכת המזמינים זו היתה יוזמה "אישית" של קצין משטרה-מארגני, ונבעה מ"מניעים פוליטיים וגזעניים".

האיש, מאזן שקורה, העובד ב"מרכז עזה לחוק ולמשפט", הוזמן להרצות בכינוס על מעמד הארגונים הלא-ממשלתיים הפלשתיניים ותפקידם בתקופת הסדר הביניים. הוא יצא מהרצועה בתחילת השבוע שעבר, דרך מעבר רפיח, יחד עם שני פעילי ארגונים לא-ממשלתיים פלשתיניים בגדה. הכנס התחיל ב-4 בינואר ויסתיים היום.

שקורה ועמיתיו הגיעו לשדה התעופה ב-3 בינואר. אף כי הוויזה לשלושה חודשים בלבנון היכתה במשרד הוויזות בשדה התעופה של ביירות, הודיע לו קצין המשטרה שהוא מנוע מלהיכנס. שני עמיתיו מהגדה הורשו להיכנס למדינה. לדברי שקורה, הקצין לעג לאישור היציאה הסטנדרטי שמוציאות הרשויות הישראליות, ועליו חתימת הרשות הפלשתינית: "תראה את השלטון הזה, המסמך כתוב כמעט כולו בעברית, ורק החתימה של הרשות הפלשתינית. תגיד לערפאת שלא ישלח הנה אף אחד מעזה".

למרות מחאות שקורה ומחאות המארגנים הוא הוחזר מיד לשדה התעופה של קהיר. הוא אף לא יכול היה לנסוע לשגרירות לבנון בקהיר כדי להתלונן ולנסות להסדיר את נסיעתו, כי פלשתינאים העוברים דרך מצרים לארצות אחרות אינם רשאים לחרוג מהמסלול מעבר רפיח-שדה תעופה קהיר.

בנוסף להגבלות הישראליות על יציאת תושבי הרצועה לחו"ל, גם דרך מעבר רפיח, מטילים גם המצרים מגבלות רבות על ביקור במצרים ועל מעבר פלשתינאים – ועזתים במיוחד – דרכה.

BY APPOINTMENT TO HER MAJESTY THE QUEEN MANUFACTURERS OF ROVER CARS LAND ROVERS AND RANGE ROVERS ROVER GROUP LIMITED COVENTRY

זה לא חלום
זה ROVER

827i / 827 Sterling

אוגילבי אנד מאתר (ק.ק.)

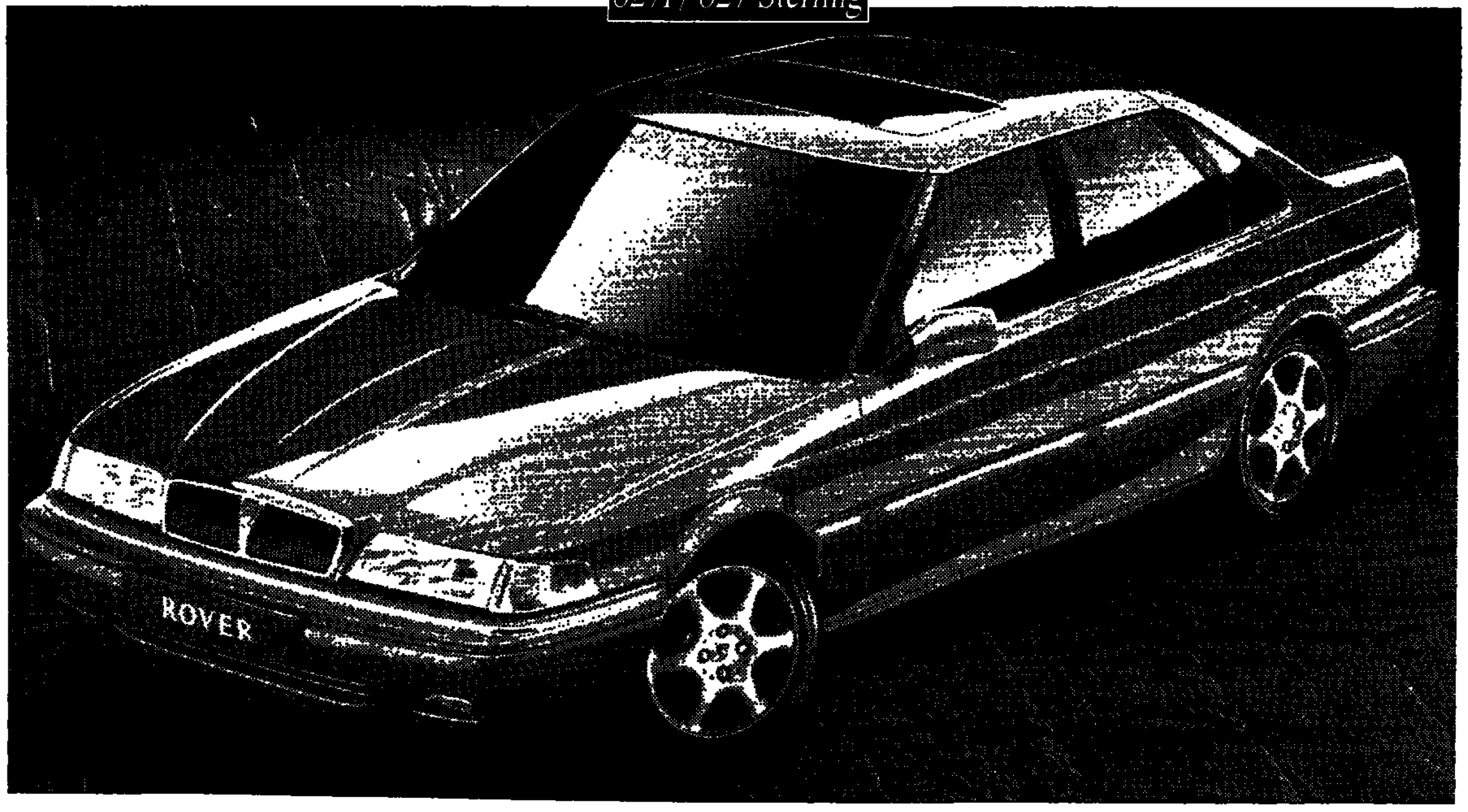

רובר 800 החדשה לשנת 95
הינה התגלמות הישגי תעשיית הרכב הבריטית ב-90 השנים האחרונות. יוקרה. נימור, פאר. אצילות ותרבות מוטורית שעברה מדור לדור. דרך מסלולי המרוץ של פורמולה 1 ועד לציי הרכב של בתי המלוכה, מנהיגי ועשירי העולם.
כשאתה ברובר שלך אתה מחלק את אותה תחושה המלווה את בעלי רולס-רויס ובנטלי. כן, אותו יופי אותו עיצוב קלאסי דק עם "טאץ' עדכני". אותו עץ מהגוני. אותם ציפויי עור למושבים. אותה ידיעה שאתה בסביבה. שרק מעטים יודעים או יכולים להעת סמנה.

הטכנולוגיה של סדרה 800 מלוטשת ועדכנית כיאה לתוארה. לרשותך מנוע אלומיניום 2.7 ליטר בהזרקה אלקטרונית 6 צילינדרים בתצורת V, 24 שסתומים עם 169 כוחות סוס. תיבת הילוכים אוטומטית בת 4 מהירויות. הכוללת בדירה נהיגת ספורט והילוך יתר. ה-**827 סטרלינג** כוללת כמובן כמעט כל תוספת כיאה למעמדה, וה-**827i** כוללת את רובן: שליטה חשמלית מלאה על כל מערכות ניהול חלל תא הנוסעים. בקרת אקלים ממוחשבת, בקרת שיוט, מראות וגג חשמליים בריות איר. מנעולים עד גניבה ונעילה ממוחשבים אינטגראליים ורשימה ארוכה של הבדקות טכנולוגיות לשיפור בטיחות ואיכות הנהיגה.

סדרה 800 נחשבת לאחת **מהבטוחות** בין מכוניות הפאר היוקרתיות. לרשותך בין השאר קורות צד. תיבות סופגות אנרגיה. מערכת A.B.S. מנגנון ניתוק דלק ופתיחת דלתות אוטומטית למקרה תאונה. הנה בעל מתאם קושי פרוגרסיבי.

עכשיו כולם מזמינים אותך לראות ולבחון את הרכבים שלהם-
יצירות מוטוריות שכבודן עומד במקומן.
אל תוותר. לך בדוק.

בי אה"י שהם יספרו לך על המקסימום שלהם,
אתה מוזמן להתקדם לרובר.

תקנות המס החדשות,
אמורות להכיר בהוצאותיך על
כל רכב המשמש אותך.
וזה כולל את הטוב שבהם.*
ROVER

זה הזמן לעלות לרובר.

800 ROVER

כלי השלמות
חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ.

אולם התצוגה החדש של חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ. תל-אביב: רחוב המסגר 52. טל: 03-5616985, 03-5621333.
סניף חברת המזרח בחיפה: רחוב האמנים 2 טל: 04-523086, 04-534584. הסוכנויות רנבר - חיפה: סלון המכוניות מגדל הנביאים, ככר סולל בונה טל: 04-672582.
באר-שבע: מוסך פורמולה. רחוב הבדיל 41, איזור התעשיה עמק שרה. טל: 07-232220, 07-231223. נתניה: א.א.ש. בע"מ פנקס 20. איזור התעשיה טל: 09-623368.
ירושלים: א.ג.מ בע"מ דרך בית-לחם 144 פינת רחי התנופה טל- 02-719444, 02-719555

*יכפוף להוראות החוק

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בספרו "הדרך לאוסלו" מתאר אבו מאזן מגעים בין אש"ף לבין מפלגת העבודה, לפני הבחירות האחרונות לכנסת:

"קיבלנו איגרת מהעבודה: 'עודדו את הערבים להצביע'"

מאת צבי בראל

להלן ציטוט מכתב שקיבל איש אש"ף מידי "אישיות ישראלית ביטחונית בכירה מאוד", "מקורבת מאוד" ליצחק רבין, ואשר נמסר ליאסר ערפאת ערב הבחירות האחרונות לכנסת.

בספרו מסתיר אבו מאזן (מחמוד עבאס) את האישיות תחת התואר "אישיות בכירה", מלבד פעם אחת שבה הוא חושף אותה בשמה: אפרים סנה.

מסמך זה פורסם לראשונה בספטמבר 1994 בסדרת פרקים מתוך ספרו של אבו מאזן, כפי שפורסמו בעיתון "אל חיאת" היוצא לאור בלונדון. חלקים מהם פורסמו לראשונה ב"הארץ" ב-7 באוקטובר 1994.

"ב-10 באפריל 1992 נפגש סעיד כנעאן עם אישיות בכירה במפלגת העבודה, מקורב ליצחק רבין, ואשר מכהן עכשיו במשרה רמה, ומסר לידיו איגרת מהמפקדה [מפקדת אש"ף בתוניס]. באיגרת היו שלוש נקודות: 1. אנו מרוצים ממצע המפלגה; 2. במה תרצו שנעזור לכם; 3. אנו מבקשים לקיים מפגשים עם יצחק רבין או עם מי שרבין יסמיך אותו.

"התשובה הגיעה במכתב שנכתב בשפה העברית, אותו הכתיב אפרים סנה [לכנעאן] בשפה האנגלית, ואחרי כל פסקה נטל את המכתב המתורגם כדי לבדוק אם נכתב כראוי. לפני שהסתיימה ההקראה נכנס יצחק רבין לחדר למספר דקות, כדי ליצור את הרושם כי הם רציניים וכדי להודיע את הדברים הבאים: 'אנו רציניים. אין להדליף לחלוטין את עניין המפגשים האלה. אני מוכן לרוץ באיגרות נוספות. שימו לב להצהרותיכם, כי אנו נעקוב אחריהן מקרוב'.

"אחרי שיצא מהחדר, המשיכה האישיות הבכירה להכתיב את האיגרת, שהכילה את ההערות הבאות: אנו מניחים שיאסר ערפאת עומד מאחורי הקשרים הללו. אנו מבינים כי רק ארבעה אנשים מכם יודעים על הקשרים הללו והם יאסר ערפאת, מחמוד עבאס [אבו מאזן], סעיד כמאל ואתה [סעיד כנעאן].

"מצדנו יודעים עליהם שניים: רבין והאישיות הישראלית. לא נדרשה פתיחת ערוץ התקשרות נוסף, ואנו סומכים עליך, סעיד כנעאן. המפגשים יתקיימו בסודיות מוחלטת, ונחזיק מכם אחראים אם יודלף דבר־מה.

"על השאלות שהצגנו להם הגיעה איגרת שהכילה את התשובות הבאות: נבקשכם להימנע מהבעת תמיכה פומבית בנו או במפלגות השמאל. אנו רואים בעין אוהדת את הרשימה המאוחדת של מיעארי ודראושה, ואנו סבורים כי הסכם עודפי הקולות בינם לבין רק"ח הוא עניין חיובי. באופן כללי אנו מעודדים את ההשתתפות בבחירות, ואתם יכולים לעודד את המצביעים [הערבים] להצביע. כדאי גם לעודד את האיסלאמיים [אנשי המפלגות האיסלאמיות] להצביע, משום שהם לא יצביעו לשמאל או לליכוד או למפלגות הציוניות. אין מצדנו התנגדות לכך שתשלחו איגרת ברורה, בה תאמרו כי אין להצביע עבור שום מפלגה התומכת בהתנחלויות.

"אל תפוצצו את שיחות וואשינגטון, אבל בהצבעת אל תראו כי מדובר בניצחון סוחף לשמיר".

מי ידע, מי רק התיימר

בספרו מתגלה אבו מאזן כאיש מלא חשדות וחוסר אמון במערכת הפוליטית הישראלית. לא רק שמפלגות מסוכסכות זו עם זו – הוא כותב – אלא אפילו באותה מפלגה, ואפילו באותה ממשלה, איש קורע את רעהו. יש מי מקורב לרבין ויש מי שמקורב לפרס, וקשה לדעת עם מי אתה מדבר.

הנה, למשל, תחילתן של שיחות אוסלו היתה "עם אקדמאי שהיה קשור ליוסי ביילין, המקורב לשמעון פרס ומכהן כסגנו. פירושו של דבר שייתכן כי רבין כלל אינו מאשר את הערוץ הזה, גם אם הוא יודע עליו".

אבו מאזן אינו יודע מי בישראל יודע על הערוץ החשאי ומי מתיימר לדעת. כדי למנוע אפילו פליטת פה, הוא מנע עצמו ממפגשים עם חברי כנסת ושרים, ואפילו כאלה שהודיעו לו שהם באו בשליחותו של רבין.

כך מצאו עצמם שולמית אלוני ויוסי שריד נפגשים עם נביל שעת בקהיר, אחרי שאבו מאזן דחה את פנייתם. "מה שהרגיז אותי ביותר היה שיוסי שריד אמר לשעת כי רבין אמר לו שיש ערוץ הידברות חשאי. אמרתי לשעת שרבין ודאי מתכוון לערוץ המצרי".

ערוץ זה, שלמעשה היה ערוץ הידברות ישיר, נוהל מן הצד הישראלי בידי חיים רמון, ומן הצד הפלסטיני בידי ד"ר אחמד טיבי, והוא היה פעיל במקביל לערוץ באוסלו. מפגשיו של רמון עם טיבי מתוארים בפירוט רב, עד כי נדמה שמדובר במשא־ומתן עצמו. לא ברור אם פרס ידע באותה עת על המפגשים הללו ועל תוכנם.

באחת הפגישות, שהתקיימה ביולי 1993, מעביר רמון באמצעות טיבי שאלון לאש"ף. על נייר רשמי של משרד הבריאות שואל רמון, בין השאר, "האם אש"ף מקבל את העיקרון שהאחריות על ההתנחלויות היהודיות בתקופת המעבר תהיה בידי ישראל". תשובת אש"ף היתה חיובית.

עניין ההתנחלויות היה נושא לשאלות נוספות. אבו מאזן אומר שבאש"ף הבינו את עמדת ישראל שמדובר בשלב ביניים בלבד, ושעניין זה נוגע בעיקר לדעת הקהל הישראלית ולצורך לעבור את משוכת התמיכה בהסכמים.

מי, אם כן, ידע על אוסלו? לדברי אבו מאזן, לבד מן השותפים הישראלים השרים רבין ופרס, ומן הצד הפלשתיני יאסר ערפאת, אבו מאזן, אבו עלא, חסן עספור ומאהר אל קורד – ידעו על השיחות גם האמריקאים וגם המצרים. עמר מוסא, שר החוץ המצרי, ואוסאמה אל באז, יועצו של מובארק, קיבלו דיווח מפי ערפאת, והצד הישראלי היה צריך לדווח לאמריקאים.

וזה מה שאמר אבו מאזן על רצינותם של האמריקאים: "הישראלים אמרו לי שהם הודיעו לאמריקאים, אולם נראה כי האמריקאים לא התייחסו ברצינות. בפעם הראשונה הודיעו לכריסטופר ולדן קורצר [מצוות השלום של הבית הלבן], אחר כך מסר להם פרס על הפגישות, ובפעם השלישית דיווח רבין לכריסטופר ביולי 1993, בעת שכריסטופר ביקר בירושלים. כריסטופר ענה לו: 'הנח לפרס ולאבו מאזן להשתעשע בחלומותיהם'. רק אחרי שנחתם ההסכם באוסלו הודיע שר החוץ המצרי לאמריקאים על מה שהושג".

אלה זיכרונות מאוד מתועדים. מסמכים שהועברו מיד ליד נחשפים בפעם הראשונה; פרוטוקולים של שיחות נרשמו בדייקנות ובקפדנות. חלק מן האישים הפלשתינאים והישראלים שהשתתפו במפגשים האלה עדיין מצוינים בראשי־התיבות של שמם, כדי לשמור על ביטחונם, כפי שטורח אבו מאזן להדגיש.

על כמה ממנהיגי המדינה, שרים וחברי כנסת, מביע אבו מאזן דעה בוטה, לרוב לא מחמיאה. לעתים הוא שוזר ציטטות מדברי אחד העם, ז'בוטינסקי, בן גוריון וחיים וייצמן. הוא האיש שקרא את כתביהם והכירה את הפתח ללמוד את הציונים. ניתוחיו את החברה הישראלית לא תמיד מדויקים, ולעתים נשענים על הבנה ממרחק.

אבו מאזן הוא איש דיסקרטי: דיסקרטי כל עוד הדברים אמורים בשלמות הארגון ובשמירה על פעיליו. באלפי הדפים שכתב קשה למצוא מלת ביקורת אחת על ערפאת, או על עמיתיו למשא־ומתן; כולם בחורים מצוינים. כולם קיבלו את עצותיו. אבל כשהדברים אמורים בצד הישראלי, אין הוא מהסס לחשוף ערוות.

תצלום: יואב לוי

ד"ר אחמד טיבי, יועצו הישראלי של יאסר ערפאת, במסיבת עיתונאים שכינס אתמול במזרח ירושלים: ההנהגה הפלשתינית מכחישה את הנאמר בספרו של אבו מאזן, ומדגישה כי אש"ף לא התערב בשום צורה בבחירות בישראל

"גם עם הליכוד היו פגישות חשאיות, עוד לפני ואשינגטון"

מאת צבי בראל

לא רק עם מפלגת העבודה התקיימו פגישות חשאיות במקביל לפגישות הרשמיות בוואשינגטון ואף לפניהן. אבו מאזן כותב על פגישתו עם מאיר וילנר, בה סיפר וילנר כיצד נתקל בו אריאל שרון בכניסה לכנסת. מדוע אינך אומר לי שלום, שאל שרון את וילנר. אינני אומר שלום למי ששופך דם, השיב וילנר. האם אתה מתכוון לפלשתינאים? שאל שרון. כן, לדם של פלשתינאים, השיב וילנר, ואז אמר שרון: אתה עוד תראה שאני אהיה האיש שיקים את המדינה הפלשתינית.

הסיפור הזה הצית את דימיונו של אבו מאזן, והוא החליט שצריך לנסות ולהיפגש עם אנשי הליכוד. זו היתה החלטה חדשה, שכן עד אז התיר הארגון מפגשים רק עם מי שאוהד את הבעיה הפלשתינית.

ב-20 במארס 1992 הוחלו ההכנות לפגישה עם אריאל שרון. תחילתן היתה בפגישה בין מ"ד (אותו מתאר אבו מאזן כפלשתינאי מהגדה, שאחיו מתגורר בישראל) לבין "בתני", איש שב"כ בכיר, שתיחקר את מ"ד על מטרת הפגישה עם שרון.

"שלושה חודשים אחרי הפגישה הזאת קיבלנו דרך מ"ד תשובה לפיה שרון מוכן להיפגש איתנו במקום שעליו יוסכם, וכי הוא מוכן לרוץ על תהליך שלום. שרון סירב להיפגש איתנו בעצמו, אבל הודיע למ"ד כי הם (הליכוד) הסמיכו את סלי מרידור לקיים את המפגשים".

בדצמבר 1992, מספר אבו מאזן, היו כמה מפגשים עם אנשי ליכוד באירופה, אבל חילוקי הדעות לא איפשרו להמשיך בהם – מה עוד שסמוך לאותה עת החלו הדיונים הסודיים באוסלו. "הודעתי להם שאין באפשרותנו להמשיך ולהיפגש, והם יודעים מדוע". מאחורי התשובה הזאת, אומר אבו מאזן, עמדה ההנחה שאם הם יודעים על מפגשי אוסלו, הם יבינו מדוע איננו יכולים להיפגש, ואם אינם יודעים – על אחת כמה וכמה אין צורך להיפגש. אחרי תקופה, אומר אבו מאזן, הגיעה מהם תשובה ובה הודיעו שהם מבינים מדוע אינני יכול להמשיך ולהיפגש: "אתם ודאי כועסים על שגירשנו 400 איש למרג' אל־זוהור". "התשובה אישרה את הנחתי שהם לא יודעים דבר על אוסלו".

אולם היה ניסיון מעניין אחד, בו השתתף דייוויד קמחי, אז איש משרד החוץ. קמחי ביקש לדעת אם יש אפשרות לתאם בין שמיר וארנס לבין יאסר ערפאת. לצורך זה הוא גייס את שירותיו של העיתונאי הבריטי אלן הארט, הביוגרף של ערפאת.

הארט שלח לערפאת מכתב: "יקירי היו"ר, דייוויד קמחי הציג לפני ראשי פרקים לתסריט של תיאום סודי בין שמיר וארנס לביגן, בתנאי שאני אהיה ערוץ ההידברות. בשלב זה אינני יודע מהן כוונותיו האמיתיות. לדעתי יש שתי אפשרויות: או שמדובר בדיסאינפורמציה, או שהוא רציני". הארט מציע לערפאת לנסות את קמחי בכך שיפגיש בין הארט לבין ארנס. אבו מאזן לא מפרט מה עלה בסופו של הניסיון הזה.

הגרסה העברית

בנובמבר 1994 סיפר לי אבו מאזן כי הגיע להסכם עם העיתון "ידיעות אחרונות" על פרסום "הדרך לאוסלו" בעברית. אבל "באורח חד־צדדי החלטתי לפרסם פרקים ממנו בעיתון הערבי 'אל־חיאת', ו'ידיעות' חזר בו מפרסום הספר בעברית".

צבי בראל

סנה: "הליכוד מנסה לנצל כזבים וגוזמאות כדי לנגח את העבודה"

שריד: "אש"ף אמין בעיני נתניהו רק כשהוא אומר מלה רעה על הממשלה"

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה, יצחק רבין, ושר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, הכחישו אתמול בתוקף את הדברים שכתב מחמוד עבאס (אבו מאזן), חבר הוועד הפועל של אש"ף, בספר "הדרך לאוסלו", לפיהם היה תיאום בין מפלגת העבודה לבין הנהגת אש"ף ערב הבחירות האחרונות לכנסת, בניסיון להשפיע על תוצאותיהן.

אבו מאזן כתב כי איש העסקים סעיד כנעאן מסר לו שנפגש עם סנה כ-20 פעם, ולאחת הפגישות, בביתו של סנה בהרצליה, הצטרף רבין. סנה אמר כי בדק ברשימותיו ומצא כי קיים פגישה אחת בלבד עם כנעאן.

על מתקפת הליכוד אמר סנה כי זו "עוד נפיחה" של יו"ר הליכוד, "איש הקלטות". מלשכת ראש הממשלה נמסר כי רבין מעולם לא ביקר בביתו של סנה, וגם לא נפגש עם כנעאן בשום מקום אחר.

סנה אמר כי פגישתו עם כנעאן התקיימה זמן קצר לאחר הפריימריס בעבודה, ב-3 באפריל 1992, ב"קופי שופ" של מלון "דניאל" – המיקום, לדבריו, מלמד כי לא מדובר בפגישה חשאית. הפגישה, הוסיף סנה, נערכה על פי בקשתו של כנעאן, והוחלפו בה דעות והערכות על המצב הפוליטי, אבל לא הוזכר על משא ומתן או תיאום עם אש"ף. לדברי שר הבריאות, הוא עידכן את רבין בפרטי השיחה זמן קצר לאחר שהתקיימה.

עוד טוען סנה, כי ב-20 באפריל 1992, תאריך שבו התקיימה – על פי ספרו של אבו מאזן – פגישה נוספת בין סנה לכנעאן, הוא שהה בחו"ל.

לדברי סנה, הוא מכיר את כנעאן מן התקופה שבה שימש ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון. סנה הוסיף כי הוא וחבריו במפלגת העבודה קראו ערב הבחירות בגלוי לערביי ישראל להשתתף בהמוניהם בבחירות, ולכן לא היה צורך במסרים חשאיים דרך אש"ף.

"מישהו פה מייצר תחמושת לליכוד", אמר סנה, "והליכוד מנסה לנצל כזבים וגוזמאות כדי לנגח את מפלגת העבודה. כנראה שמצבו של הליכוד לא כל כך טוב אם הם זקוקים לזה. אם מישהו מאמין לכנעאן, שיבושם לו".

מלשכת ראש הממשלה נמסר בתגובה כי הדברים שמסר השר סנה הם הנכונים, וכל שאר הדברים שנאמרו אינם ראויים להתייחסות.

שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, אמר כי כל מי שכיהנו כראשי הממשל האזרחי ביהודה ושומרון נפגשו גם לאחר סיום תפקידם עם אישים פלשתינאים מהגדה, וכנעאן הוא אחד מאישים אלה. בן אליעזר תיאר את כנעאן כאדם שניסה לדחוף את עצמו למילוי תפקיד מרכזי בתיווך בין ישראל לאש"ף, גם תוך שימוש בתכבים, אבל נשאר בסופו של דבר בצל.

ח"כ רענן כהן, שכיהן כיו"ר אגף הבחירות במפלגת העבודה בבחירות 92', הכחיש אף הוא את קיומם של מפגשים כלשהם בין נציגי העבודה לבין חברי אש"ף בעניין הצבעתם של ערביי ישראל. "לערביי ישראל תודעה פוליטית מפותחת", אמר כהן, "ואין הם מקבלים תכתיבים מגורמים פוליטיים מישראל ולא מראשי אש"ף".

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, אמר כי סנה מוכר כאדם אמין ומהימן, ועל כן גרסתו מקובלת עליו במלואה. "בנימין נתניהו עושה לעצמו חיים קלים", הוסיף שריד. "כשלא נוח לו הוא לא מאמין לאש"ף, וכשנוח לו הוא כן מאמין. אש"ף אמין בעיני נתניהו רק כשהוא אומר מלה רעה על הממשלה".

שר התעשייה והמסחר, מיכה חריש, שכיהן כיו"ר מטה הבחירות ומזכ"ל העבודה לקראת בחירות 92', אמר כי הטענה על שיתוף פעולה בין מפלגת העבודה לאש"ף ערב הבחירות היא "שטות מוחלטת". חריש אמר כי "מערכת הבחירות לא התנהלה ברוח תשומת הלב לפעילותו של אש"ף. נושא כזה לא עלה בשום דיון מרכזי במערכת הבחירות".

עוד אמר חריש, כי ערב הבחירות אפרים סנה לא היה מעורב ולא היה פעיל מרכזי בקביעת האסטרטגיה של מערכת הבחירות. "טענותיו של סנה תואמות את העובדות", אמר חריש.

טיבי: אפילו אבו מאזן מכחיש התיאום בין העבודה לאש"ף המתואר בספרו

מאת אודי ניר

הנהגת אש"ף מכחישה נמרצות את הידיעות המבוססות על ספרו של מחמוד עבאס (אבו מאזן), כאילו התקיים תיאום בין מפלגת העבודה לבין אש"ף לפני הבחירות האחרונות לכנסת, במטרה להשפיע על תוצאותיהן.

במסיבת עיתונאים שכינס אתמול במזרח ירושלים אמר יועצו הישראלי של יאסר ערפאת, ד"ר אחמד טיבי, כי לידיעות אין שחר. הוא הוסיף כי הוא אומר זאת גם בשמם של יאסר ערפאת ומחמוד עבאס, בעקבות שיחת הבהרה שהתקיימה אתמול בטלפון בין ערפאת לאבו מאזן.

בפתיחת מסיבת העיתונאים קרא טיבי הודעה רשמית בשם יאסר ערפאת ומחמוד עבאס: "לאור ההדים הרבים שהיו בישראל עקב פרסום קטעים מספרו של אבו מאזן, חבר הוועד הפועל של אש"ף, 'הדרך לאוסלו', בנוגע לטענה כאילו היה תיאום מוקדם בין מפלגת העבודה לבין אש"ף ערב הבחירות האחרונות לכנסת – ההנהגה הפלשתינית מביעה תמיהה על הרעש המלאכותי שנוצר על ידי מפלגות הצדדים המתנגדים לתהליך השלום; ההנהגה הפלשתינית רואה צורך להבהיר את עמדתה, המכחישה מכל וכל את הדברים, ומדגישה כי אש"ף לא התערב בשום צורה בבחירות בישראל, בגלל שזהו נושא ישראלי פנימי, ולאש"ף אין קשר כלשהו למהלכיו".

לדברי טיבי, לראשי אש"ף ידוע רק על פגישה אחת שהתקיימה ערב הבחירות בין סעיד כנעאן לבין אפרים סנה, ובה נדונו נושאים פוליטיים "אבל לא עלה נושא הבחירות, לא היתה שום אפשרות לתיאום, ולא היה צורך בתיאום כזה. אישים פלשתינאים רבים דיווחו באותה תקופה על מפגשים עם אפרים סנה ועם אישים ישראלים אחרים". המפגשים האלה, הוסיף טיבי, עסקו בדרך כלל בתהליך השלום.

מחמוד עבאס, אמר טיבי, הוא איש אמין, אולם "כשמנהיג במעמדו כותב ספר, הוא לא כותב כל פסקה. אני מכיר את ההתפתחות בכתיבת הספר הזה. מטעם אבו מאזן שקד על כתיבת הספר הזה אחד מעוזריו הבכירים, והוא שהחליט בסופו של דבר להכניס לשם פרוטוקולים שכביכול התיימרו לייצג מצב נתון, או כאילו־תיאומים".

טיבי הוסיף כי היה רצוי שהפרק המדובר לא יופיע בספר, והביע הערכה כי הציטוטים הנדונים לא יופיעו במהדורות הבאות של הספר.

טיבי אמר כי גם אבו מאזן עצמו יודע רק על פגישה אחת שקיים סנה עם כנעאן. לדבריו, אבו מאזן מכחיש את קיומו של תיאום כלשהו בין מפלגת העבודה לבין אש"ף ערב הבחירות, כדי להשפיע על תוצאותיהן. הוא מסר מפיו של אבו מאזן כי עצם פרסום הדברים בספרו, אין משמעותו שהמחבר מאמין את הפרטים.

בתשובה לשאלה, אמר טיבי שלא היו אתמול כל פניות או בקשות מצד אישים במפלגת העבודה שאש"ף יכחיש את הידיעות.

למרות שהנהגת אש"ף רצתה לנצל את קולות הערבים, ירד שיעור הצבעתם

מאת יוסף אלגזי

בדברו אתמול על מעורבות אש"ף באופן הצבעתם של הערבים בישראל בבחירות לכנסת, אמר ד"ר אלי רכס, ממרכז משה דיין באוניברסיטת תל אביב, כי "אש"ף הפגין תמיד עמדה בלתי אחידה, וזו השתנתה מבחירות לבחירות".

לפני 84' קרא אש"ף לערבים בישראל לתמוך ברק"ח. ב-84', עם הופעתה של הרשימה המתקדמת, קרא הארגון להצביע עבור המתקדמת ועבור רק"ח. ערב הבחירות של 92' לחץ אש"ף על מנהיגי מד"ע והמתקדמת להקים רשימה משותפת, אך נכשל. את הלחצים הפעיל אבו מאזן.

בכל מערכות הבחירות לכנסת טענה הנהגת אש"ף כי מבחינתם של הפלשתינאים, אין הבדל בין העבודה לבין הליכוד. בבחירות של 84' ו-88' לא הסתירו רבים מדובריה בחו"ל ובשטחים שהנהגת אש"ף היתה מעדיפה ניצחון לליכוד, משום שקיצוניותו משרתת את הפלשתינאים בזירה הבינלאומית טוב יותר.

לקראת הבחירות ב-92' הורגש שינוי בעמדת הנהגת אש"ף כלפי שתי המפלגות הגדולות, בעיקר כלפי העבודה.

בנובמבר 91' צוטט ערפאת בכתב העת "מיד־איסט מירור" כאומר "עלינו לנצל במידה מרבית את זכות ההצבעה של הערבים בישראל, כדי לזכות ב-14 עד 16 מושבים בכנסת. כשרם להשפיע בימים אלה חשוב, אחרי שהעבודה הכירה בזכויות הפלשתינאים".

אבל בבחירות לכנסת ב-1992 היתה צניחה בשיעור הצבעתם של ערביי ישראל: 70%, לעומת 74% בבחירות ב-88' – המשך למגמת ירידה שהחלה בשנת 69'.

שלושה מחקרים שערכו (בנפרד) ד"ר מאג'ד אל־חאג', גיורא גולדברג ושרה אוסצקי־לזר מאשרים את הממצאים של ד"ר רכס.

בהתייחסם לחלוקת קולותיהם של הבוחרים הערבים, הצביעו גולדברג ואחרים על גידול בתמיכתם במפלגות היהודיות – לרבות הליכוד – לעומת צמצום תמיכתם במפלגות הערביות.

גולדברג כתב: "העבודה הגדילה את כוחה במגזר הערבי מ-16.8% ל-20.5%; הליכוד, שנסוג בכל השכבות והמגזרים היהודיים, עלה מ-6.8% ל-8.5%; המפד"ל עלתה מ-3.1% ל-4.8%. העלייה הגדולה ביותר נזקפה לזכות ש"ס – מ-0.5% ב-88' ל-4.8% ב-92'.

באשר למפלגות הערביות, חד"ש ירדה מ-33% ב-1988 ל-22.9% ב-1992; הרשימה המתקדמת נסוגה מ-14.1% ל-9.1%, ולא עברה את אחוז החסימה; מד"ע הגדילה את כוחה מ-11.2% ל-15.1%.

סעיד כנעאן מכחיש שניסה להשפיע על הבחירות בישראל: "אבו מאזן התבלבל"

מאת אודי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

סעיד כנעאן, איש עסקים משכם, מתואר בספרו של אבו מאזן, "הדרך לאוסלו", כמי שייצג את אש"ף בפגישות תיאום שהתקיימו כביכול עם נציגים במפלגת העבודה. הוא מכחיש מכל וכל שהיה מעורב בניסיון להשפיע על תוצאות הבחירות לכנסת, יחד עם מפלגת העבודה.

כנעאן אומר שלא קרא את ספרו של אבו מאזן, ועל כן איננו יודע בדיוק מה נאמר בו: אבל בפגישותיו עם אפרים סנה או עם אישים ישראלים אחרים, הוא מצהיר, לא הובר כלל בהשפעה על תוצאות הבחירות.

"מטבע הדברים, נהגתי ועדיין אני נוהג להיפגש עם ישראלים, עם מנהיגים בכירים", אמר אתמול כנעאן, "ולפעמים אני נוסע לתוניס, למצרים או למקומות אחרים ומספר לאבו עמאר (ערפאת) או לאבו מאזן מה נאמר ומה שמעתי. הם נהגו לומר לי: 'אם יאמרו לך כך, ענה להם כך'. כל המגעים האלה אינם רשמיים, אלא יוזמות פרטיות שלי, על בסיס אישי".

"נפגשתי עם אפרים סנה פעמים רבות: אני רואה בו אחד מטובי הישראלים הטובים ביותר, אבל לא דיברתי איתו מעולם על פוליטיקה פנימית ישראלית". את הדברים שכתב אבו מאזן בספרו מייחס כנעאן ל"אי הבנה, או בלבול בינו לבין מישהו אחר".

כנעאן, בן 54, הוא מחלוצי הפלשתינאים בהסכמים שקיימו מפגשים עם אישים פוליטיים ישראלים בכירים – לרבות פוליטיקאים מן הליכוד – למטרת קידומו של הסדר מדיני. במשך שנים ארוכות ראה כנעאן את עצמו כבעל כישורים טובים לשמש חוליית קשר בין ישראל לבין ההנהגה הפלשתינית, ונהג לספר על שליחויות עלומות שקיים בשם הנהגת אש"ף. כשהורכבה המשלחת הפלשתינית למשא ומתן, אחרי ועידת מדריד, כנעאן לא נכלל בה: "סירבתי להשתתף משום שהאמנתי שהמשא ומתן נעדר אמינות", אמר.

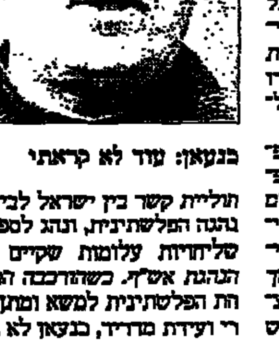
כנעאן: עוד לא קראתי

כנעאן היה פעיל בתנועת פתח מצעירותו, כשעבד בסעודיה בסוף שנות ה-60. הוא היה בין מייסדי האגודה שגבתה 5% ממשכורותיהם של פלשתינאים במפרץ הפרסי, והעבירה את הכסף למימון פעולות פתח.

כנעאן הוא בן למשפחה חשובה בשכם, שכמה מחבריה החזיקו במשרות בכירות בממשל הירדני. הוא שמר תמיד על קשרים טובים הן עם צמרת אש"ף, הן עם ההנהגה הירדנית, והן עם אישים פוליטיים בכירים בישראל.

לפני כשנתיים יזם כנעאן את פתיחתו של "מכון פלשתין למחקר", המכון היחיד בשטחים העוסק בחקר שיטתי של דעת הקהל. הוא משמש כנשיא מועצת הנאמנים של המכון.

בס"ד

פניה נרגשת ודחופה
לסייע בהצלת חייה של נועה אסתר שוורץ תחי' בת 17

אנו הוריה ואחיה של הנערה נועה אסתר שוורץ תחי' ביחד עם חברי הוועד הציבורי וידידי "הקרן להצלת נועה אסתר שוורץ תחי'", שבים ופונים אליכם בדחיפות, לשוב, ולסייע לנו להמשיך ולהעניק לנועה, את הטיפול החיוני לשיקום הנשימה בשתי הריאות ואת ההשגחה הקפדנית הדרושה, לאחר שני ניתוחי ריאה אותם עברה נועה לצורך הרחקת גרורות סרטניות ריאתיות ובהם הוצאו מחצית ריאה ימנית וחלק מריאה שמאלית.

הניתוחים בוצעו בבית החולים BROMPTON בלונדון ב-6/93 (יוני 93) ריאה ימנית, וב-9/94 (ספט' 94) ריאה שמאלית, קדמו לכך ניתוחים להרחקת גידול סרטני בעצם הל ימין תוך הוצאת עצם הירך, הברך והשוק באורך 25 ס"מ והחלפתם בשתל מתכתי מתארך, סה"כ 8 ניתוחים בין השנים 1990-94.

הניתוח האחרון בריאה השמאלית שבוצע כאמור ב-9/94, היה מלווה בחרדה רבה מאוד משום חשש להמצאות גרורות חדשות בשתי הריאות, כפי שאובחנו בטעות בארץ ורק באמצעות המיכשור המתקדם - הכולל דור חדש של CT מסוג IMATRON הקיים רק באנגליה, ארה"ב ומספר מועט של מדינות, להוציא את ישראל בה אין המכשיר בנמצא - ניתן היה לחסוך לנועה סבל רב ומיותר של ניתוח רדיקלי מסוכן והכמעט בלתי אפשרי בשתי הריאות, עם סיכויים נמוכים מאוד לחזרה לחיים תקינים, ולבצע תחת זאת, ניתוח מדויק מוגבל בהיקפו תוך הוצאת חלק קטן יחסית מהריאה השמאלית ולהמשיך במעקב הקפדני, תוך הטעמות מחודשת על טיפול כימותראפי ארוך וקשה אותו עברה בארץ.

אנו מצויים עתה בנקודה רגישה מאוד לעתידה של נועה.

על פי החלטת רופאיה בארץ ובלונדון - עומדים אנו בפני נסיעה הכרחית נוספת קרובה מאוד לביה"ח "ברומפטון" בלונדון שם יבוצעו הבדיקות במכשיר ה-IMATRON ותבוצע הערכה ע"י המנתחים והאונקולוגים לגבי עתידה של נועה, המסוגלת כיום לכושר נשימה של 70% מאדם נורמאלי בגילה, וסובלת מקוצרי נשימה רבים המכבידים על תיפקודה.

נועה הינה מופת וסמל למאבק הירואי במחלה הקשה שתקפה אותה בגיל 12, ולמרות היסורים הקשים והסבל הנורא פעם אחר פעם, הישירה, מבט מול המחלה הנוראית, וב"ה רוחה איתנה וגופה הצנום מתאושש.

אנא סייעו לנו להעניק חיים לנערה נפלאה זו שכה ראויה לכך. ואשר כה רוצה להגיע בריאה לשרות הלאומי אותו היא מקווה להתחיל בסוף שנה זו, עם תום לימודיה בכתה י"ב, באולפנית בני עקיבא לבנות בת"א. ללא עזרתכם האצילית לא היינו יכולים לעמוד בכל העול הכבד והקשה, אין לנו כל סיוע מקופ"ח לאומית או מכל גוף מוסדי אחר ואנו שבים וקוראים לכם לעמוד לצידנו במסע המופלא הזה של הצלת החיים.

סיוע דחוף ניתן להעביר ישירות לבית ההורים חיה ומשה שוורץ, רח' הרב אונטרמן 8 פתח תקוה, מיקוד 49270. או ישירות לחשבון "הקרן להצלת נועה אסתר שוורץ" בבנק המזרחי (בנק מס' 20) סניף חוף הים, ככר העצמאות 12 נתניה 42271, מס' הסניף (452) לחשבון מספר 531570.

רבני ערים וישובים, ראשי קהילות בארץ ובחו"ל, בוגרי תנועת בני עקיבא, ישיבות ואולפנות בני עקיבא, ישיבות ההסדר, רשת "נעם" וכל מי שלבו חם לסבל זולתו. מתבקשים לסייע ככל יכולתם להעניק לנועה חיים.

בברכה נאמנה

חברי הוועד הציבורי וידידי הקרן להצלת נועה אסתר שוורץ
ההורים חיה ומשה שוורץ והמשפחה

"חזקו ידיים רפות וברכיים כושלות אמצו" (ישעיה ל"ה, ג')
וכל המסייעין יתברכו בכל מילי דמיטב.

אברהם שפירא - לשעבר הרב הראשי לישראל, הרה"ג ברוך שמעון סלומון - רב ראשי ואב"ד פתח תקוה, הרה"ג משה מלכה - רב ראשי ואב"ד פתח תקוה, הרה"ג שמחה הכהן קוק - רב ראשי ואב"ד רחובות, הרה"ג שלמה זלמן אויערבאך - ראש ישיבת "קול תורה" ירושלים, הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג - דיין בבית הדין הגבוה בירושלים וראש כולל לדיינות "ישבו מחוקק", הרב חיים דרוקמן - ראש הישיבה הגבוהה - הסדר "אור עציון", הרב יהושע מגנס - ר"מ בישיבת "מרכז הרב" ירושלים, הרב מיכאל מלכיאור - רב ואב"ד קיק אוסלו נורווגיה, מר אברהם פרמודשטיין - לשעבר סגן ראש עיריית פתח תקוה, מר י. דיאמ (זוכי) - מזכיר הקיבוץ הדתי, מר יצחק שטיגליץ - מזכ"ל תנועת בני עקיבא העולמית, מר אלחנן גלט - מזכ"ל תנועת בני עקיבא בישראל, מר שאול מייזליש - עיתונאי וסופר, מר דוד פלדמן - רו"ח חשב, הרבנית יפה מגנס - מנהלת חינוכית "אולפנית בני עקיבא" תל אביב, גב' צפורה צוקרמן - מנהלת חטיבת הביניים ממ"ד "ישורון" פתח תקוה.

חייג הארץ
02-254245-8
03-5121333/44
04-823166/7

קשר ישיר לפרסום מודעות
177-022-7575
קשר ישיר
קבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ל"העיר" ול"זמן העיר"

התיאטרון העירוני באר-שבע
המתחזה
מאת: תומס מידלטון וויליאם ראולי

"פנינה תיאטרונית נדירה...לא להחמיץ" [דבר]
"מפגן מרשים עשיר וססגוני..." [ידיעות אחרונות]
"חזיון מרהיב...הצגה כזאת לא רואים בכל יום" [הארץ]

תיאטרון באר-שבע: מוצ"ש 14.1 (11), א' 15.1 (23), ב' 16.1 (2), ג' 17.1 (8), ד' 18.1 (14),
ה' 19.1 (10), מוצ"ש 21.1 (6), א' 22.1 בשעה 20:30

מקורות ביטחוניים: ביקורו של פרי נועד להתרשמות ממערכת הביטחון הישראלית

מאת אלוף בן ועקיבא אלדר

רבין ידגיש בפני שר ההגנה את הצורך בפעולה בינלאומית, בהנהגת ארה"ב, לבלימת תוכניות הנשק הגרעיני והטילים של איראן

שר ההגנה של ארה"ב, ויליאם פרי, יגיע היום לביקור ראשון בישראל כאורחו של ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין. בביקור ישמע פרי סקירות על בעיות הביטחון של ישראל ועל מוצרי התעשיות הביטחוניות, וידון בשיתוף הפעולה האסטרטגי בין שתי המדינות.

מקורות במערכת הביטחון אמרו, כי הביקור נועד בעיקר להתרשמות ישירה של פרי ממערכת הביטחון הישראלית, וכי אין על סדר היום סוגיות מהותיות הדורשות הכרעה.

היום יתועדו פרי ורבין לשיחת עבודה בפורום מורחב, בהשתתפות הרמטכ"ל, רב אלוף אמנון שחק, ומנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי. בפגישה יוצגו סקירות על המצב במזרח התיכון ועל שיתוף הפעולה האסטרטגי, בידי האלופים אורי שגיא ועוזי דיין.

הנושאים העיקריים שיעלה רבין בפגישה יהיו האיום האיראני והמשא ומתן לשלום עם סוריה, שבעקבותיו הוצגו דיונים על סידורי הביטחון ברמת הגולן.

רבין ידגיש בפני פרי את הצורך בפעולה בינלאומית בהנהגת ארה"ב, לבלימת תוכניות הנשק הגרעיני והטילים של איראן, המאיימות על ישראל ועל המזרח התיכון כולו. בישראל גברה הדאגה בעניין זה לנוכח חידוש שיתוף הפעולה בין איראן לצפון קוריאה בפיתוח הטיל נודונג, שיוכל להגיע מאיראן לישראל.

פרי יודוה לרבין על המגעים עם פיונג־יאנג, ויחזור על ההבטחה כי אספקת הטילים לאיראן תעמוד בעדיפות גבוהה בסדר היום של השיחות עם צפון קוריאה. השנים ידונו גם בדרכים למאבק בהפצת טילים בליסטיים למדינות, שמשטריהן אינם יציבים.

פרי יעלה בשיחה את חידוש האמנה למניעת תפוצת הנשק הגרעיני, ואת החשיבות שרואה ארה"ב בהארכת האמנה לזמן בלתי־מוגבל. הוא הבטיח אתמול בקהיר, כי יעלה את העניין גם בישראל, אך מקורות ביטחוניים אמרו כי לא צפויים לחצים אמריקאיים בעניין זה.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, הבטיח לרבין בשנה שעברה כי בזמן תהליך השלום לא תדרוש ארה"ב מישראל לחתום על האמנה. עם זאת, ביקש הממשל מישראל לנקוט צעדים להפגת המתיחות עם מצרים בעניין זה.

רבין ופרי אף ידונו ביעדי שיתוף הפעולה האסטרטגי בין ישראל לארה"ב על רקע תהליך השלום, בעקבות דבריו של קלינטון בביקורו בארץ, כי ארה"ב מייעדת לישראל תפקיד אסטרטגי אזורי. בוואשינגטון מבקשים לגבש הבנות עם ישראל לגבי מכירות נשק למדינות ערב, שיצטרפו למעגל השלום, ואף הועלתה אפשרות כי ישראל תספק ציוד לוגיסטי ותקשורתי למשטרים הנתונים לאיום מצד קיצונים מוסלמים.

נושאים נוספים שעל סדר היום: שמירה על יתרונה האיכותי של ישראל, בין השאר באמצעות הצבה מראש של ציוד אמריקאי, לרבות ספינות הצי השישי, בנמל חיפה, ותמרונים משותפים.

מקורות בוואשינגטון אמרו, כי ערב צאתו לאזור הבהיר פרי כי אין לו עניין להעלות על סדר היום את סוגיית העברת הטכנולוגיות למדינות שלישיות. הם ציינו, כי פרויקט הלביא נמצא בטיפול זה שנה וחצי, ועד כה לא מצאו האמריקאים ראיות לכך שישראל העבירה טכנולוגיות שלהם לסינים.

היום ייוועד פרי גם עם נשיא המדינה, עזר ויצמן, ושר החוץ, שמעון פרס. מחר הוא יטוס במסוק מעל רמת הגולן, ינחת ברכס רמים ליד מגרה, וישמע שם סקירה מפי אלוף פיקוד הצפון, עמירם לוין, על בעיות הביטחון של ישראל בגולן והגבול לבנון. משם יטוס פרי לבסיס חיל האוויר ברמת דוד, ויצפה בתצוגה של אמצעי לחימה מתוחכמים מתוצרת ישראל הנמצאים בשימוש החיל.

מחר יבקר פרי בתעשייה האווירית, ולבקשתו יקבל סקירה מפורטת על הטיל נגד טילים, חץ. הפנטגון הסכים עקרונית להמשיך במימון פיתוח הטיל בחמש השנים הבאות, ובקרוב אמור לבקר בישראל סגנו של פרי, ג'ון דויטש, לסיכום הפרטים.

רבין ופרי נועדו באחרונה ב־22 בנובמבר בוואשינגטון. בשיחה העלה רבין את סכנת הטרור האיסלאמי והאיום האיראני, והציג את חשיבות הצבתו של כוח רב־לאומי שיכלול חיילים אמריקאים בגולן, לאחר הסכם שלום עם סוריה.

פרי הציע להעביר חיילים מהכוח בסיני לרמת הגולן. רבין הציג לפרי גם את הבעיות של התעשיות הביטחוניות ואמר כי צה"ל זקוק לפיצוי איכותי על קיצוצים בסדר הכוחות, ובעיקר בחיל האוויר.

פרי סייע לישראל בפרשת רמי דותן

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

לפני שנה, כאשר מונה ויליאם פרי לשר ההגנה של ארה"ב, שאלו בוואשינגטון אם איש המחקר והתעשייה בן ה־66 מצויד בכישורים להנהיג את הצבא החזק ביותר בעולם. השנה שחלפה מאז סיפקה לפרי שלושה משברים אזוריים ושלוש הזדמנויות להפגין בדרכו השקטה יכולת פיקודית ותבונה מדינית: משבר המפרץ, ההשתלטות על האיטי וההליכה על הסף מול צפון קוריאה.

טכנוקרט יעיל

פרי קנה לעצמו מוניטין של טכנוקרט יעיל. ספק אם ינחיל קונספציות חדשות לביטחון הלאומי האמריקאי, שכן אוזנו של הנשיא, ביל קלינטון, כרויה יותר מתמיד לרחשי דעת הקהל. ואולם פרי מצביע על נצני הישגים בתחום שיפור יכולתו של הצבא ופיתוח אמצעי לחימה, בתנאים של קיצוץ בתקציב ויעדים מעורפלים. נתוני פתיחה אלה מנחים אותו גם בטיפול בכוח האמריקאי ברמת הגולן.

דיפלומטים ישראלים המכירים את פרי מימי כהונתו בממשל של ג'ימי קרטר, מתארים אותו כידידותי לישראל, וכמי שמיטיב להבין את צרכיה הביטחוניים ולהעריך את יכולתה הטכנולוגית. לפני שהחליף את לס אספין, בימים בהם היה סגן שר ההגנה, סייע פרי לחלץ את ישראל מהמבוך בו שקעה בעקבות פרשת רמי דותן. בשורת מינויו כשר ההגנה היתה משב רוח רענן, אחרי הודעתו של הנשיא קלינטון על החלטתו למנות את בובי אינמן (שוויתר על התפקיד אחרי חשיפת עוזרת בית לא חוקית), שלא נחשב לאוהד ישראל.

כושר תמרון פוליטי

ד"ר (למתמטיקה) פרי היה מרצה באוניברסיטת פנסילווניה. בשנת 1964 הוא עבר לסטנפורד, שם לימד הנדסה והקים מפעל מצליח לאלקטרוניקה. הוא נחשב מאז לאחד המומחים הבולטים ביותר בתחום פיתוח טכנולוגיה ביטחונית. בממשל קרטר מונה פרי למדען הראשי של מערכת הביטחון. אחר כך עבר לעמק הסיליקון בקליפורניה כדי לפתח מוצרים צבאיים חדשים. אספין מינה אותו לסגנו, והפקיד בידיו את הניהול השוטף של הפנטגון. העניין הפוליטי היה רחוק ממנו. עם זאת, בשנתיים הקרובות יהיה על פרי להפגין דווקא כושר תמרון פוליטי מול קונגרס רפובליקאי, שיבקש להכתיב לממשל סדרי עדיפויות.

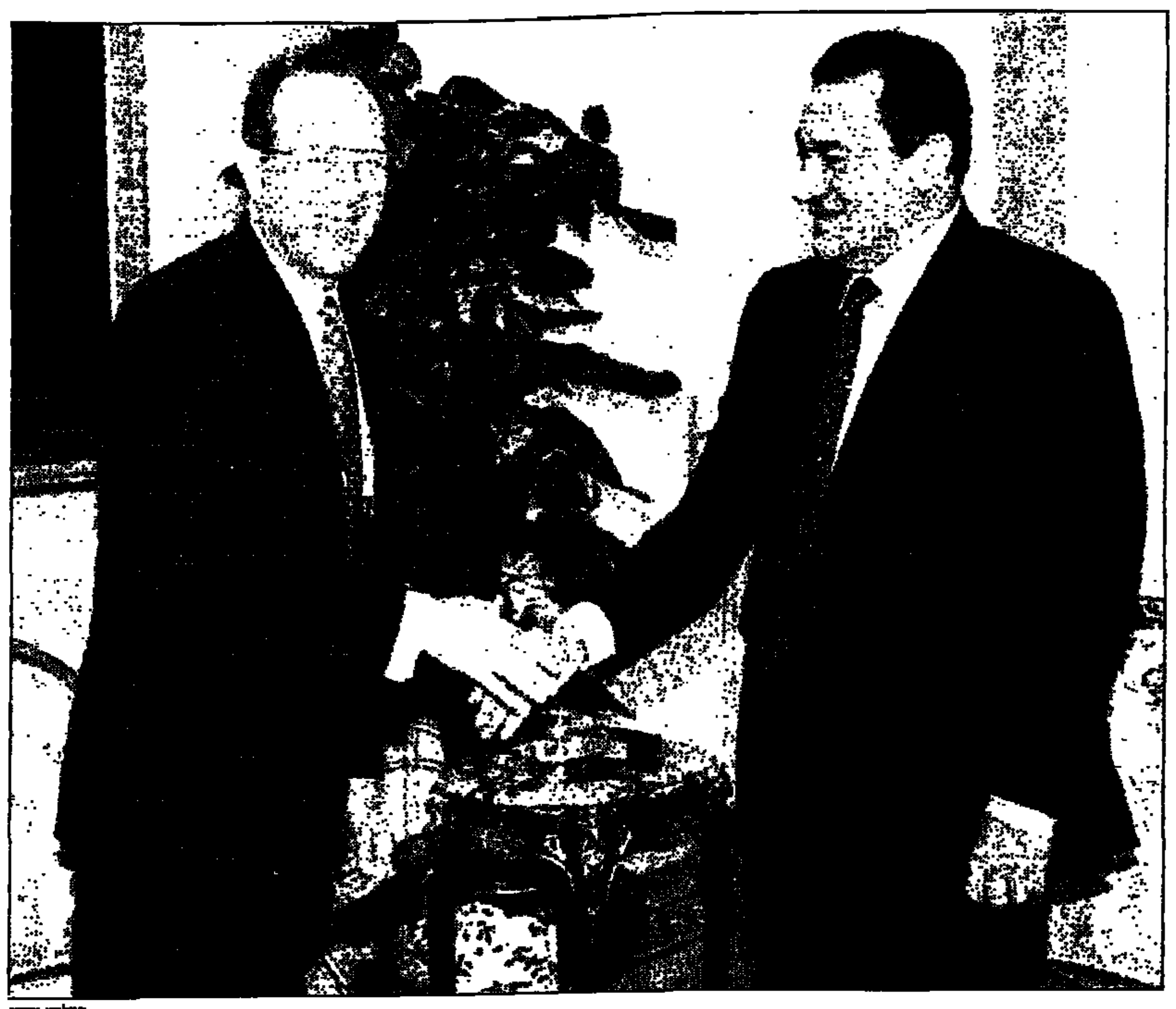

תצלום: אי־פי

נשיא מצרים, חוסני מובארק, מארח את שר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי, בארמון איתיהאדיה בקהיר

פרי בקהיר: אדבר בישראל על חשיבות האמנה לאי־הפצת נשק גרעיני

הודיע למובארק כי ממשל קלינטון לא מתכוון לקצץ בסיוע למצרים

מאת גיא בכור

שר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי, קיים אתמול ביקור קצר במצרים. במסיבת עיתונאים הוא אמר, כי ממשלתו תומכת בהרחבת האמנה הבינלאומית לאי־הפצת נשק גרעיני, וכי בכוונתו לדבר על חשיבות הרחבתה גם בישראל. כידוע, מסרבת ישראל לחתום על האמנה, שתחייב אותה להכניס משלחות של פקחים בינלאומיים למתקני הגרעין שלה.

"חשיבות עולמית"

בתשובה לשאלה על עמדת ארה"ב בעניין פעולתה המדינית של מצרים להחתמת ישראל על האמנה, אמר פרי כי לאמנה זו נודעת חשיבות עולמית.

"אמרתי לנשיא מצרים, חוסני מובארק, כי ארה"ב סבורה שהרחבת האמנה לאי־הפצת נשק גרעיני חשובה לא רק לאזור זה, אלא לעולם כולו, ואני אומר את אותם הדברים למנהיגי ישראל בעת שאבקר שם".

בתום שיחותיו עם מובארק, ציין פרי כי הממשל האמריקאי לא יקצץ בסיוע בהיקף של 1.3 מיליארד דולר למצרים, וכי הוא ומדינאים בכירים אחרים ישמרו על הרמה הנוכחית של הסיוע.

סוגיית הקיצוץ בסיוע למצרים מעוררת דאגה רבה בקהיר, הנשענת על הסיוע האזרחי והצבאי מארה"ב.

"קלינטון כבר התחייב"

"הודעתי לנשיא מובארק כי הנשיא ביל קלינטון כלל בתקציב שיגיש לקונגרס בעוד כמה שבועות סיוע למצרים בשנת הכספים הבאה, 95'–96', בהיקף דומה לזה של שנת הכספים הנוכחית. קלינטון כבר התחייב על כך. מזכיר המדינה, וורן כריסטופר, ואני מצדדים בתוקף בתוכנית זו, ונפעל לטובתה בדיונים בקונגרס", אמר פרי.

דברים אלה היו מכוונים בעיקר נגד הלחץ שמפעילים הרפובליקאים בקונגרס, לקצץ במידה ניכרת בסיוע החוץ האמריקאי. פרי אמנם אמר כי יש סיכויים טובים שהסיוע יישאר ברמתו הקודמת, אך הציע לנשיא מובארק לפעול בעניין זה בדיונים שיקיים בעת ביקורו הקרוב בוואשינגטון.

"המזרח התיכון עוד לא יציב"

כאשר נשאל פרי מדוע יש צורך בסיוע צבאי אמריקאי למצרים בשעה שהאזור צועד לקראת שלום, הוא אמר כי המזרח התיכון עדיין אינו יציב, כפי שמלחמת המפרץ הוכיחה.

היום יגיע שר ההגנה האמריקאי לישראל. שיחותיו בארץ יתמקדו בעיקר בעניין התפרסות הכוחות האמריקאיים ברמת הגולן, אם יתאפשר הסדר מדיני עם סוריה. לאחר מכן ימשיך פרי לאיסלאמבאד ולניו דלהי.

כוחות מילואים החליפו יחידות סדירות בכוח הרב־לאומי בסיני

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

כוחות מילואים החליפו בשבוע שעבר את אנשי היחידות הסדירות בכוח הרב־לאומי בסיני, דבר שאמור לשמש תקדים גם למתכונת כוח השלום ברמת הגולן.

מקורות בוואשינגטון אישרו כי בפנטגון ובצבא האמריקאי מכינים באחרונה תוכניות לגיוס אנשי מילואים מתנדבים ולרכישת שירותים וכוח אדם לוגיסטי מחברות פרטיות לצורך הפעלת יחידות שמירה על השלום.

ישראל, מצרים וארה"ב מעבירות מדי שנה כ־17 מיליון דולר לכוח בסיני. הנטל מתחלק באופן שווה בין שלוש המדינות.

מנכ"ל הכוח, ואס קלבריס, אמר באחרונה כי על ידי היערכות מחדש של 800 עד 900 החיילים העומדים לרשותו בסיני, ניתן לפקח גם על הסדר בין ישראל לסוריה, כמעט בלא תוספת כוח אדם ותקציב.

אספין: המרכיב החיוני של נוכחות אמריקאית בגולן לא יהווה מכשול בדרך להסדר

מאת עקיבא אלדר

נוכחות צבאית אמריקאית בגולן לא תהיה מסוכנת מבחינתה של ארצות הברית. הדעה שחייהם של חיילים אמריקאים יהיו נתונים בסכנה פשוט אינה נכונה — כך אומר מזכיר ההגנה לשעבר, לס אספין בראיון ל"הארץ". אספין, העומד בראש ועדה נשיאותית לארגון מחדש של הסי־איי־אי, אמר כי נוכחות אמריקאית בגולן חשובה לתהליך השלום, כי הדבר מגביר את הסיכון שאסד או יורשו ייקחו על עצמם בגין הפרת ההסכם עם ישראל.

"המחיר של הפרת ההסכם יהיה כרוך לא רק בצורך להתמודד עם ישראל וצה"ל, אלא גם עם ארצות הברית, וכל מנהיג סורי יחשוב פעמיים אם לעשות זאת. זו עונה במידה רבה על השאלה החשובה שמתעוררת מדי פעם: אולי אנחנו יכולים לסמוך על אסד, אבל מי יודע מה יקרה בעוד עשר שנים. האם יורשיו ירצו גם הם לדבוק בהסכם השלום? נוכחות אמריקאית כחלק ממנגנון שמירה על השלום, מגבירה את הסיכוי שגם היורשים ירצו להמשיך באותה דרך, לכן אני יכול להבין את חשיבות השתתפותה של ארצות הברית בסידורי הביטחון", אמר אספין.

אתה שלחת חיילים לסומליה. אינך חושש שגורל דומה צפוי לחיילים אמריקאים בגולן?

"חייהם של החיילים המוצבים בסיני אינם בסכנה, ואיני צופה איום גדול יותר על שלומם של החיילים שיוצבו בגולן. זה יהיה הרבה פחות מסוכן משמירה על השלום בבוסניה או בהאיטי. לאסד יש שליטה על החיזבאללה, ובמסגרת ההסכמים המוגבלים שכבר הושגו איתו הוא הוכיח את יכולתו לגייס תמיכה רחבה במדיניותו. אין זה מתקבל על הדעת שהוא ירשה לפגוע באמריקאים".

"אני מודע לחרדה שקיימת בארצות הברית מפני מחויבות. אם יתברר שיש צורך להחזיק בגולן חטיבה עם רוטציה מדי חצי שנה, מה שמחייב להחזיק דיוויזיה שלמה, קיימות מספר דרכים להתמודד עם הבעיה.

"אני מבין שבפנטגון בוחנים עכשיו נוסחאות שיאפשרו להחזיק בגולן כוח קטן יותר מחטיבה, והצבא בודק סידורים חדשים בכוח הרב־לאומי בסיני. יש דרכים לצמצם את הכוח עד 200 אנשים במקום 800, ועם אנשי מילואים ומתנדבים וכוחות ממדינות אחרות, זה יפיג במקצת את החששות בארצות הברית".

באיזו מידה משתרבבים לוויכוח אינטרסים פוליטיים, תקציביים וגורמים שאינם שייכים במישרין לעניין?

"מאז ומתמיד היתה קיימת רתיעה אמריקאית מכניסה למחויבויות מעין אלו, וגם היום האווירה אינה נוחה מכך. אכן, למתנגדים יש מניעים שאינם קשורים תמיד לעניין עצמו — יש כאלה שאינם רוצים כלל בהסכם בין ישראל לסוריה, אחרים מסתייגים מהרעיון שצבא ארצות הברית עוסק במשימות משטרתיות, ויש גם גורמים בפנטגון שמנסים לנצל את ההזדמנות כדי להשיג תוספת תקציביות.

"לדעתי, אם אפשר להראות שהדבר אינו מסוכן במיוחד, ושלא יידרש סדר כוחות גדול כתוצאה ממדיניות הרוטציה, ומכאן שלא תהיה דרישה למשאבים רבים — יש תקווה שהמרכיב החיוני של נוכחות אמריקאית בגולן לא יעמוד למכשול בדרך להסדר".

אספין. מודע לחרדה

בכל פעם שמזכיר הגנה אמריקאי עומד להיפגש עם שר ביטחון ישראלי, מישהו שולף ידיעה שישראל מעבירה טכנולוגיות אמריקאיות לגורם שלישי. האם יש לכך הצדקה?

"אני מבין שזה עלה עכשיו בקשר ללביא. היינו מודאגים מהעניין, ובדקנו אותו בעבר. אני מעדיף לא לפרט, ואסתפק בכך שאציין שלא ניתנה לאיש סיבה מוצדקת לדאגה".

שגריר איראן באו"ם טוען שהברית אמריקאית־ישראלית היא השותף העיקרי מספר אחת של אויבנו.

"אין ספק שזה אינו המסר שאנו רוצים להעביר לעולם".

בתקופה בה כיהנת כמזכיר ההגנה דרשתם שישראל תפסיק את המגעים עם צפון קוריאה. והנה, ארצות הברית מגיעה להסכם עם פיונג־יאנג מבלי להתייחס כלל לאספקת טילי הנודונג לאיראן.

"אם רוצים לדרוש מקוריאה להפסיק מיד למכור נשק למזרח התיכון, צריכים להיות מוכנים להשתמש בכוח. לשם כך יש צורך בתמיכת מדינות האזור, כמו סין ודרום קוריאה. מלחמה עם הצפון לא תהיה דומה למלחמת המפרץ. 30 מיליון תושבי דרום קוריאה חיים לאורך האזור המפורז, ואני מודאג".

בישראל מתרעמים על גישתה הרכה מדי, לדעתה, של ארצות הברית כלפי איראן.

"משרד ההגנה האמריקאי הגיע לגישה תקיפה יותר של הממשל, לאחר שבפנטגון גילו דאגה רבה נוכח מדיניותה של איראן והסכנה שהיא מהווה לשלום האזור. מדיניות הבלימה הכפולה מחייבת נחישות והתמדה, ואם יש אמת בידיעות על הרחבת קשרי הסחר בין ארצות הברית לאיראן, יש לישראל סיבה לדאגה. זה אינו המסר שאנו רוצים להעביר לאיראנים. אינטרסים כלכליים של מדינות שונות, כולל ארצות הברית, הם הגורם המרכזי להתחמקות מביצוע מדיניות בינלאומית אחידה של לחץ על איראן".

האם סירובה של ישראל לחתום על האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני מכביד על מאמציה של ארצות הברית לפרוז את המזרח התיכון מנשק השמדה?

"עמדתה של ישראל בנושא האמנה מהווה מרכיב במשוואה המשא ומתן שארצות הברית מנהלת עם מדינות המזרח התיכון בדבר פירוז האזור מנשק גרעיני. אולם, ארצות הברית מבינה את הצורך של מדינה הסובלת מנחיתות מול אויביה במונחים של נשק וכוח אדם, לתקן נחיתות זו על ידי יתרון בתחומים אחרים. כך נהגו ארצות הברית ונאט"ו במשך שנים מול ברית המועצות וברית ורשה, שנהנו מיתרון כמותי עליהן בנשק קונבנציונאלי ובמספר החיילים".

שר ההגנה הלבנוני: אנשי צד"ל יעמדו לדין על בגידתם

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

שר ההגנה הלבנוני, מוחסין דאלול, אמר כי יש להעמיד לדין את אנשי צד"ל על שיתוף פעולה עם האויב, במקרה של נסיגת ישראל מדרום לבנון. בראיון שפירסם אתמול העיתון "א־ספיר" אמר דאלול כי "כל אדם המשתף פעולה עם האויב הוא סוכן זר, ויש להעמידו לדין. באחרונה התקיימו מגעים באשר לגורלם של אנשי צד"ל. אנו השבנו כי מדובר בסוכנים זרים, וכי הם לא יוכלו להתחמק מלתת את הדין".

בצה"ל ובצד"ל דוחים את הודעת שר ההגנה של לבנון. בכירים במערכת הביטחון ובצה"ל אמרו כי בכל הסכם שלום בין ישראל ללבנון ייכלל סעיף המבטיח את שלומם של חיילי צבא דרום לבנון.

בשנתיים האחרונות הביעו קצינים בכירים בצד"ל חשש כי נסיגת ישראל מלבנון תסכן את חיילי צד"ל ומשפחותיהם. הקצינים בצד"ל הבהירו זאת בשורה של שיחות עם קציני צה"ל. בכל פעם שהנושא עלה טרחו גורמי צה"ל הבכירים להרגיע את אנשי צד"ל, הבטיחו שבכל הסכם גורלם יילקח בחשבון.

חיילים בצד"ל חוששים כי כאשר צה"ל יעזוב את רצועת הביטחון, ממשלת לבנון תנקוט צעדי ענישה כבדים נגד אנשי צד"ל באשמה של שיתוף פעולה עם ישראל.

חייל צד"ל נפצע קל אתמול מירי פצצת אר־פי־ג'י, פצצות מרגמה וטילי סאגר לעבר מוצבים של צבא דרום לבנון בגזרה הצפונית של אזור הביטחון בדרום לבנון. במקביל לירי זה ירו המחבלים כמה טילי קטיושה לעבר מוצבים של צד"ל בגזרת ג'זין ובאזור העיירה ריחאן. כוחות צד"ל השיבו באש לעבר מקורות הירי.

גם בצהריים ירו מחבלים לעבר מוצבים של צה"ל וצד"ל באזור רכס עלי טאהר בגזרה הצפונית של אזור הביטחון בדרום לבנון. צה"ל הגיב באש לעבר מקורות הירי. צה"ל וצד"ל ממשיכים לשמור בלבנון על עירנות גבוהה, מחשש להמשך התקפות המחבלים. "ברור לנו כי המחבלים יעשו הכל כדי לפגוע באזור הביטחון ובצד"ל, והם מחפשים עיתוי מתאים", אמר קצין בפיקוד צפון.

לעצמאים ובעלי עסקים

חישובית זהב

תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק

הנהלת חשבונות חד־צדדית וכפולה • חשבוניות • בנקים • לקוחות/ספקים • מלאי

אלפי משתמשים | קלה ופשוטה להפעלה | מאושרת ע"י מס־הכנסה

לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקס 03-496119

המחיר החל מ- 350 שקל כולל מע"מ

אוטוסופט

רח' החגי מלכות 7 תל־אביב טל' 03-6471486

שנקר

ביה"ס הגבוה למדעי הטקסטיל והאופנה

שמות הבוגרים שסיימו לימודיהם בשנת תשנ"ד וקיבלו תואר ראשון,
בוגרי מגמות ההנדסה רשאים להרשם כמהנדסים.

סיימו לימודיהם בהצטיינות:

ארבל אירים - עיצוב אופנה
בירנבוים אלון - כימיה טקסטילית
בן יהודה הראל ורד - עיצוב אופנה
דגן תמה - עיצוב טקסטיל
זומר ברק תמר - כימיה טקסטילית
חצור גיא - ניהול תעשייתי ושיווק
מחלין אריאלה - עיצוב אופנה
משה ניב - עיצוב טקסטיל
נין גיא - ניהול תעשייתי ושיווק
סבחה נוגן רינת - כימיה טקסטילית
פינסו יונה - ניהול תעשייתי ושיווק
צייכנר שוחט אפרת - עיצוב טקסטיל
שלום תמר- עיצוב טקסטיל

בוגרי מגמות ההנדסה אשר סיימו לימודיהם כחוק, קיבלו תואר בוגר ורשאים להרשם כמהנדסים:

אולר מרי - ניהול תעשייתי ושיווק
אלבו ולאנו אילנה - כימיה טקסטילית
אפשטיין אלעד הדס - ניהול תעשייתי ושיווק
בבלי נעמה - ניהול תעשייתי ושיווק
בר נועם אמיר - ניהול תעשייתי ושיווק
גולדנסר אורי שרה - ניהול תעשייתי ושיווק
גרינשטיין רן - ניהול תעשייתי ושיווק
דביר גיל - ניהול תעשייתי ושיווק
ויסלה לימור - ניהול תעשייתי ושיווק
וינברג עודד - ניהול תעשייתי ושיווק
זהבי יעל - כימיה טקסטילית
ירחי סלמן רחל - טכנולוגיה טקסטילית
מנדיאל אסנת - ניהול תעשייתי ושיווק
סאלדיאן יעל - כימיה טקסטילית
סיטנאני חבצלת - טכנולוגיה טקסטילית
פוקס רותי - טכנולוגיה טקסטילית
קהת עמרי - כימיה טקסטילית
קלמנוביץ שרית - כימיה טקסטילית
רווה רונית - טכנולוגיה טקסטילית
שטייננבוק אשל דלית - ניהול תעשייתי ושיווק
שמעון דן - כימיה טקסטילית
שמואלי רביב - ניהול תעשייתי ושיווק

בוגרי מגמות העיצוב אשר סיימו לימודיהם כחוק וקיבלו תואר בוגר:

אבן עדי - עיצוב אופנה
אהרוני קרנית - עיצוב טקסטיל
אלון דפנה - עיצוב טקסטיל
ארליך פרץ לימור - עיצוב אופנה
בהמפאר שיבא - עיצוב אופנה
בן־יהושע ענה - עיצוב אופנה
בר און גלית - עיצוב אופנה
ברם רחמים גילה - עיצוב טקסטיל
גוטמן מרינה - עיצוב אופנה
גולד עפר - עיצוב אופנה
גולדבסר ספרמן מירה - עיצוב טקסטיל
גדליה אלינה - עיצוב אופנה
דיון שרון - עיצוב טקסטיל
דנאי עילית - עיצוב טקסטיל
ואזה סיון אסנת - עיצוב טקסטיל
חוס ליאת - עיצוב אופנה
כהן שור בני - עיצוב אופנה
ליאור אשר יעל - עיצוב אופנה
מור נורית - עיצוב טקסטיל
מורחי יואל - עיצוב טקסטיל
נחמיאס גלית - עיצוב אופנה
סימני כמחי גילה - עיצוב טקסטיל
סלומים תמר - עיצוב אופנה
סלמון אושרה - עיצוב אופנה
פייקס תמר - עיצוב טקסטיל
פישמן אודיה - עיצוב אופנה
פושמן גילה - עיצוב אופנה
פלוסקין יעל - עיצוב אופנה
פריד להס ליאת - עיצוב אופנה
צור נורית - עיצוב אופנה
קלורפלד רונית - עיצוב אופנה
קרני פנחסי סיגל - עיצוב טקסטיל
רביד יעל - עיצוב אופנה
רודניק בלה - עיצוב אופנה
רותם תמר - עיצוב טקסטיל
שליו מיכאל - עיצוב אופנה
שמעון ענת - עיצוב אופנה

משרד החינוך התרבות והספורט

ילדים קולטים מהר

לשכת הפרסום הממשלתית

אפשר לסמוך על ילדים: הם יודעים ללמוד ולשחק ולבלות ביחד,
הם יודעים להיות חברים.
השנה משתלבים 111,000 ילדים עולים במערכת החינוך.
זאת ההזדמנות של כולנו לקלוט 111,000 חברים חדשים.

עולה חדש
חבר חדש

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לוח העיר מכסה את כל איזור המרכז.

- לוח העיר מכסה לך את כל אזור המרכז. הוא מגיע לאותה תפוצה באזור זה כמו לוח ידיעות אחרונות, אולם מחיר מודעת מילים בלוח העיר הוא כשליש ממחיר מודעה בלוח ידיעות!
- 305,000 העותקים של לוח העיר מגיעים מידי שבוע לכמיליון קוראים בכל אזור המרכז - מרעננה בצפון עד רחובות בדרום, כולל כל גוש דן.
- כ- 2,500 מכוניות משומשות נמכרות מדי חודש דרך לוח העיר.
- יותר דירות נמכרות דרך לוח העיר באזור המרכז מאשר בכל לוח אחר.
- ואם לא מצאת עדיין עובד או עובדת - סימן שלא פרסמת במדורי הדרושים של לוח העיר.

אותה תפוצה של לוח ידיעות
באזור המרכז
03-638-20-20
כ-1/3 מחיר.

אז מה אתה מחפש במקום אחר?

לוח העיר

הלוח של אזור המרכז

גזבר העבודה מזהיר: הדחת ח"כ אלי דיין מתפקידו כיו"ר הקואליציה תגרום לקרע

מאת יהודה גל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

גזבר מפלגת העבודה, משה כהן, איש מחנה רבין, הזהיר אתמול כי הדחתו של ח"כ אלי דיין מתפקידו כיו"ר הסיעה הד־קואליציה תגרום לקרע חמור במפלגה. ח"כ דיין נמנה עם חוג "דור ההמשך", שמשה כהן הוא היו"ר שלו.

כהן השמיע את אזהרתו בעקבות הער־כות שראש הממשלה יצחק רבין מתכוון לדרוש מסיעת העבודה להדיח את דיין מתפקידו, אם לא יכבד את המשמעת הסיעתית ויעלה את הסתייגותו בעניין יום לימודים ארוך כאשר הצעת חוק הה־סדרים במשק תחזור למליאת הכנסת לק־ריאה שנייה ושלישית.

ראש הממשלה יכנס מחר בלשכתו את סיעת העבודה לישיבה סגורה. בישיבת לשכת מפלגת העבודה ביום חמישי האח־רון אמר רבין כי השבוע תצטרך הסיעה לקבל הכרעות קשות, אולם לא פירט באי־לה הכרעות מדובר. ההערכה היא שהוא עשוי לתבוע מסיעת העבודה להדיח את דיין, אם יתעקש להעלות את הסתייגותו, בניגוד לעמדת הממשלה והסיעה.

על פי תקנון הכנסת ותקנות העבודה, רק סיעת העבודה, שבחרה את היו"ר שלה, יכולה גם להדיחו. אך עד ישיבת הלשכה ייעשו ניסיונות למצוא הסדר שימנע את הדחת דיין.

דיין נחוש להעלות ההסתייגות

בסוף השבוע נמסר, כי שר החוץ שמעון פרס, שאלי דיין נמנה עם מחנהו, עשוי להיפגש היום עם דיין ולנסות למצוא עמו מוצא למשבר שנוצר. כן עשויה להתקיים פגישה נוספת בין דיין לשר האוצר אבר־הם שוחט, במטרה למצוא נוסחה שתשביע את רצונו של דיין, בלי לפרוץ את מסגרת התקציב.

פגישה בין דיין לשוחט התקיימה לפני כמה ימים, ללא תוצאות.

בראיון ל"קול ישראל" אמר שלשום ח"כ דיין כי הוא נחוש להעלות את הסת־ייגותו בעניין יום לימודים ארוך, וכי בכ־וונתו להיאבק על כך בסיעה, במרכז, ואם יהיה צורך, הוא גם יתבע כינוס ועידה שתכריע בעניין. דיין אמר כי העבודה התחייבה בוועידתה האחרונה ובמצעה בבחירות האחרונות להפעיל בקדנציה זו יום לימודים ארוך.

בכיר בעבודה מסר כי רבין אמר לדיין כי הוא תומך בדרישתו, אבל עליו להגיע להסכמה בעניין זה עם שר האוצר כדי למצוא לכך פתרון תקציבי. שר האוצר הוא שמנע למעשה, לטענת הבכיר, הש־גת הסדר שיאפשר להנהיג יום לימודים ארוך.

בעבודה ינסו להגיע לפשרה לפיה יום לימודים ארוך יונהג בהדרגתיות, החל משנת הלימודים הבאה. בשלב הראשון הוא יונהג עד השעה 15.00, רק בשכונות מצוקה ובחלק מעיירות הפיתוח.

בכירים בעבודה לא מוציאים מכלל אפשרות שאם "משבר דיין" לא ייפתר בימים הקרובים, רבין יכנס את מרכז העבודה – שלו סמכויות של ועידה – כדי לאמץ הצעת החלטה שהגישו מזכ"ל העבודה, ח"כ נסים זוילי, ושר הבריאות אפ־רים סנה. השניים הציעו לתקן את חוקת המפלגה כך שאפשר יהיה למנוע מחבר סיעת העבודה, המצביע בהחלטות מרכזי־ות בניגוד לעמדת הממשלה והסיעה, הת־מודדות בפריימריס לרשימה לכנסת.

צבי זרחיה מוסיף: מרכז הקואליציה בוועדת הכספים, ח"כ אברהם פורז (מרצ), שיגר בסוף השבוע מכתב לרבין, שבו בי־קש להוריד מיידית את נטל המס ותשלו־מי החובה על שכבות הביניים במקביל לביצוע קיצוץ משמעותי בהוצאות המדי־נה. פורז מזהיר מההשלכות האלקטורליות של נטל המסים.

משרד הדתות חילק ב–'94 6 מיליון שקל לארגוני נשים, בניגוד לקריטריונים

"אל המעיין", המקורב לש"ס, קיבל 106 ש' לחברה; אמונה, המקורבת למפד"ל, קיבלה 4 ש' לחברה

מאת שחר אילן

משרד הדתות חילק ב–'94 שישה מיליון שקל לארגוני נשים, בניגוד לחוק ולקריטריונים שקבע היועץ המשפטי לממשלה. כתוצ־אה מהחלוקה הבלתי חוקית קיבל ארגון "אל המעיין", המקורב לש"ס, כ–106 שקל לחברה, פי־26 מהסכום שקיבל ארגון אמונה של המפד"ל בעבור כל חברה.

בקריטריונים לחלוקת הכספים לארגוני נשים נקבע ש"התמיכה תוענק בהתחשב בהיקף תוכניות הפעולה, בתוכנן, במספר הסניפים ובמספר החברות". משרד הדתות חילק את התמיכות, בניגוד לקרי־טריונים, על פי מספר הסניפים בלבד, ולא התחשב במספר החב־רות או בתוכן הפעילות.

הסיבה לשיטה זו ברורה: כך התאפשר לארגונים של ש"ס להצ־היר על מעט חברות אבל על סני־פים רבים, ולקבל סכומים גדולים. התוצאה גרמה לעיוות בחלוקת הכספים.

ארגון "אל המעיין", המקורב לש"ס, הצהיר על 5,000 חברות (ב–162 סניפים) וקיבל כ–530 אלף שקל. לעומת זאת תנועת הנשים אמונה של המפד"ל קיבלה רק כ–390 אלף שקל עבור 100 אלף חברות ב–120 סניפים. התוצ־אה היא ש"אל המעיין" קיבלה 106 שקל לכל חברה, בעוד אמונה קיבלה 4 שקלים לחברה.

עוד ארגון של ש"ס, שקיבל כספים מאותו תקציב, הוא רשת מעונות מרגלית. הארגון הצהיר על 73 סניפים וכ–3,250 חברות, וקיבל 121 אלף שקל.

משיטת החלוקה הפרובלמטית נהנו גם ארגונים אחרים, ויותר מכולם גוף בשם "המרכז הארצי לטהרת המשפחה". מרכז זה הצ־היר על 220 סניפים אבל רק על 1,346 חברות, כלומר 6.11 חברות לסניף. כתוצאה מכך קיבל הארגון 718 אלף שקל – כ–533 שקל לכל חברה.

חלוקה זו מתאפשרת בגלל שבקריטריונים לא נקבע מינימום של מספר החברות בסניף. גוף נו־סף שהצהיר על סניפים רבים וחב־רות מעטות הוא ארגון "תורתה" המקורב לדגל התורה – 114 סני־פים, 6,100 חברים – שקיבל 372 אלף שקל.

ב"הארץ" פורסם כי שיטת החי־לוקה לפי סניפים שימשה את מש־רד הדתות גם בחלוקת כספים לארגוני נוער דתיים. גם שם בלט ארגון "אל המעיין", שהצהיר על 1,000 סניפים ו–10,000 חניכים וקיבל 3.8 מיליון שקל.

בקריטריונים של ארגוני ילדים ונוער נאמר שכל סניף צריך לכ־לול ארבע קבוצות. מכך עולה כי בקבוצה ממוצעת ב"אל המעיין" יש 2.5 חניכים.

מנכ"ל משרד הדתות, זאב רוזנברג, אמר בתגובה ש"כל מה שעשינו נעשה כדין, על פי אישורים של היועץ המשפטי לממשלה והיועץ המשפטי של משרד הדתות. אנחנו מחלקים לפי המבחנים".

ח"כ שאול יהלום מהמפד"ל מציע בתגובה לראש הממשלה יצחק רבין למהר ולהיפטר מתיק הדתות, לפני שיסתבך בפלילים. לדברי יהלום, "מה שקורה במשרד זו שערורייה שמעולם לא היתה. בונים קריטריונים שאין בהם כל יושר וצדק, ואחר כך מתעלמים גם מהם".

"מי שאשם במצב", טוען יהלום, "הוא ראש הממשלה, שמאפשר לש"ס לנהל את המשרד בשלט רחוק, משרד האוצר, שחותם על הצ'קים, היועץ המשפטי לממשלה, שמאשר את הקריטריו־נים המסולפים".

בניגוד להכחשות מפורשות של מנכ"ל משרד הדתות רוזנברג, קיבל ארגון הנוער של עמותת מעייני התיישבות, המקורבת לש"ס, הקצבה של 150 אלף שקל ב–'94. זאת למרות שהנתונים שמסר הארגון למשרד הדתות מע־לים חשש לדיווח כוזב ולניסיון להוצאת כספים במרמה.

רוזנברג טען בשתי הזדמנויות שונות שהמשרד החליט לא להע־ביר כסף לארגון, אבל לידי כתב "הארץ" הגיע אישור על העברת הכסף ממשרד הדתות לחשבון הב־נק של עמותת מעייני ההתיישבות.

הצהרה בלתי סבירה

ארגון הנוער של עמותת מעיי־ני ההתיישבות קיבל בשנת '93 כחצי מיליון שקל, על סמך הצה־רה בלתי סבירה לפיה בארגון 120 סניפים שבהם 700 חניכים. משמ־עות נתונים אלה היא שבסניף ממוצע של הארגון שישה חברים, ובקבוצה ממוצעת 1.5 ילדים.

בשנת '94 הצהיר הארגון שוב על 120 סניפים ועל 840 ילדים, כלומר 1.75 ילדים בקבוצה. רוזנברג טען בשתי שיחות עם כתב "הארץ", שבמשרד הדתות החליטו ב–'94 לא להעביר כספים לארגון הנוער של מעייני ההתיישבות והוא לא קיבל אפילו מקדמה. עכשיו אומר רוזנברג שייתכן שניתנה לארגון מקדמה, ואם כן הוא התבקש בסוף '94 להחזירה.

רובינשטיין: רצח העם הארמני "יילמד בשנה הבאה בביה"ס

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

שר החינוך, אמנון רובינשטיין, הודיע בסוף השבוע כי רצח העם הארמני "יילמד במערכת החינוך בשנת הלימודים הבאה". שר החי־נוך הודיע על כך בפגישה עם "ועד הפעולה הארמני בישראל", שמחה על החלטת משרד החינוך לבטל את התולת לימוד הנושא.

לפני כשבוע היו צריכים להת־חיל ללמוד את הנושא בכמה בתי ספר, אך משרד החינוך ביטל זאת בנימוקים מקצועיים.

השר רובינשטיין אמר לנציגי "ועד הפעולה הארמני בישראל" כי דחה כל ניסיון להפעיל שיקול דעת פוליטי בעניין זה. פקיד במשרד החינוך הסביר ש"היו גור־מים שונים, שניסו לטעון כי קיים הקשר פוליטי לתוכנית הזו – וה־טיעונים האלה נדחו על הסף".

השר רובינשטיין הוסיף כי "אנו רואים כיום בטורקיה מדינה דמו־קרטית, ואיננו מזהים אותה עם מבצעי הטבח בעם הארמני".

ב–19 בינואר אמורה הוועדה המק־צועית ללימודי ההיסטוריה לקיים דיון על תוכנית הלימודים, שהגיש ד"ר יאיר אורון, בעניין זה. ד"ר אורון אמר בתגובה, כי "בהוד־עת משרד החינוך אין התייחסות לשאלה מדוע לא מופעלת התוכ־נית עוד השנה – הרי יש כבר תוכנית לימודים, יש מורים שהו־כשרו להעברתה, ויש תלמידים שרוצים ללמוד. לצערי, אין למש־רד החינוך הסבר לשאלה הזאת".

חמישה קטינים חשודים באונס קבוצתי של בת 14 מרמת גן

נעצרו במסגרת החיפושים אחר הילדה הנעדרת

מאת משה מזבאל

בפקודת בית משפט השלום לנוער בתל אביב הוארך בסוף השבוע שעבר מעצרם של חמישה נערים החשודים באונס ובביצוע מעשים מגונים בכפייה בנערה בת 14 מרמת גן.

החמישה, בני 15 עד 17, תושבי רמת גן ובני ברק, נעצרו בעת החיפושים אחרי הילדה אלכסנד־רה ברנרט, בת עשר מרמת גן, הנעדרת מביתה זה קרוב לחודשי־ים.

צוות בלשי היחידה המרכזית של משטרת תל אביב, בפיקודו של פקד רוני ריטמן, קיבל מידע על פיו כמה קטינים, עולים מחבר המדינות, נוהגים להתעלל בנערה בת 14 מרמת גן.

המידע שהתקבל חייב גביית עדות מאותה נערה. הנערה טענה בפני חוקר נוער כי בכמה הזדמ־נויות לקחו אותה הנערים למקומות מבודדים בקרבת מקום מגוריה, וניסו לאנוס אותה.

הנערה אמרה כי לפני כמה שבועות ביצעו בה החמישה אונס קבוצתי תחת איומים, בגן ציבורי בגבעתיים. לדבריה, במקרים אח־רים נגעו בה הנערים בניגוד לר־צונה.

נעצרו ביום שלישי

הנערה מסרה תיאור של הנע־רים, שתאם את המידע שהגיע למשטרה.

בעקבות עדותה של הנערה נעצרו ביום שלישי שעבר חמשת הקטינים. החמישה משתפים פעו־לה עם חוקריהם. בין היתר הם נשאלו גם על היעלמותה של ברנ־רט, וטענו כי לא ידוע להם דבר על כך. המשטרה קיבלה את גירס־תם.

ביום חמישי אחר הצהריים הוב־או החמישה לבית משפט השלום לנוער בתל אביב, שם החשוד באונס ובביצוע מעשים מגונים. מעצרם הוארך בשבעה ימים נוס־פים.

יצוין כי חקירת המשטרה בפ־רשת היעלמותה של הילדה אל־כסנדרה ברנרט נמשכת, אם כי במישור המודיעיני בלבד.

לפי שעה אין בידי המשטרה כל מידע שעשוי להוביל למציאתה.

"אין לחשודים קשר להיעלמותה של ברנרט"

מפקד היחידה המרכזית של משטרת תל אביב, נצ"מ דוד כהן, אמר כי למרות שהחמישה נעצרו במסגרת החיפושים אחר ברנרט, אין להם כל קשר להיעלמות היל־דה.

חשוד בתקיפת חברתו שוחרר לאחר שהבטיח לשופטת שלא יחזור על מעשהו

תושב בני ברק חשוד שאיים על אשתו, בנוכחות 6 ילדיו, כי ישחט אותה

מאת משה מזבאל

חיים ברדוד, תושב בת ים בן 37, נעצר בחשד שהיכה את חבר־תו לחיים וגרם לה חבלות חמו־רות. בתום חקירתו במשטרה הובא ברדוד לבית משפט השלום בתל אביב, ונציג המשטרה ביקש לש־חררו בערבות בטענה כי החקירה הסתיימה.

בדיון בבית המשפט, שהתקיים שלשום, התברר כי ברדוד וחברתו עומדים להינשא בחודש הבא. לטענת המשטרה, ברדוד היכה את חברתו כאשר הם התווכחו. שופטת המעצרים התורנית, ברכה אופיר־תום, עיינה ארוכות בתלונ־תה של החברה המוכה במשטרה. "הייתי מהססת אם לשחרר את החשוד כבר היום", כתבה השופטת בהחלטתה, "זאת אף שהמשטרה ביקשה לשחררו בערבות. שהרי אם כבר היום, כחודש לפני נישו־איו של החשוד לכתובה זו, הוא מעז לתקוף אותה ולהכותה, השא־לה היא מה יעשה בהמשך?"

השופטת ציינה בהחלטתה כי מתוך עדות המתלוננת עולה כי זו הפעם הראשונה שהחשוד מכה או־תה. לאחר שהבטיח לה כי זו הפעם האחרונה שבה הוא מכה את חבר־תו, הורתה השופטת לשחררו בער־בות בסך 8,000 שקל.

במקרה נוסף של אלימות נגד אשה שנדון שלשום בבית משפט השלום בתל אביב הובא תושב בני ברק להארכת מעצרו. הוא חשוד כי איים על אשתו, בנוכחות ששת ילדיו, כי ישחט אותה. נציג המשטרה טען כי החשוד מסרב לקבל טיפול גמילה מאלכוהול, "ולאור הטרגדיות שאירעו לאחרונה אנו מבקשים שלא לשחררו, משום ששחרורו עלול לסכן את אשתו וילדיו".

באמצעות עורכת דינו, ניצה דיקובסקי, טען החשוד כי הוא לא החזיק כל מכשיר כאשר איים על אשתו, וכי תנועת היד לאורך הג־רון "שגורה אצלם בבית". השופ־טת, ענת ברון, נעתרה לבקשת המשטרה והורתה לשלוח את החשוד להסתכלות בבית החולים אברבנאל למשך ארבעה ימים.

שלשום נדון בבית המשפט גם עניינו של תושב אשקלון בן 44, שהיה בחזקת עבריין נמלט במשך ארבע שנים, לאחר שהוגשו נגדו ארבעה כתבי אישום בגין תקיפת אשתו והוא לא התייצב לדיונים בעניינו בבית המשפט.

נציג המשטרה טען כי אי אפשר היה לאתר את האיש עד כה, כי הוא החליף כתובות, ואילו ביום חמישי הוא נעצר באקראי. החשוד טען כי בשלוש השנים האחרונות הוא מתגורר בכתובת קבועה באשקלון. הוא ביקש לש־חררו, כי יחסיו עם אשתו שוקמו, ואף נולדה להם בת. השופטת הור־תה לשחררו בערבות של 4,250 שקל, כדי להבטיח את התייצבותו לדיונים המשפטיים נגדו.

(ע). תושב חיפה בן 41 נעצר בחשד שניסה לפרוץ בכוח לביתה של אשתו ו"העביר מסר" לחותנתו – להכין שתי מצבות, לה ולאשתו. החשוד, הנתון זה כחמישה חודשי־ים במעצר בית בעניין אחר, הובא שלשום בפני שופט השלום בחי־פה, עמירב רגב. השופט הורה להאריך את מעצרו בחמישה ימים. הוא אמר כי החשוד עלול לממש את איומיו כלפי אשתו וחותנתו.

טיסות אל־על לרוסיה יחודשו מחר בערב

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני תעופה

טיסות אל־על לרוסיה יחודשו מחר בערב, לאחר שבסוף השבוע נפתר המשבר בעניין הסדרי הביטחון שנוקטים מאבטחי אל־על בשדות התעופה במוסקווה ובסנט־פטרסבורג.

משלחת בראשות מנכ"ל משרד המשטרה, יעקב לפידות, הגי־עה שלשום בבוקר להבנה עם בכירי משרד הפנים הרוסי, וכבר אתמול ניתנה הנחיה להשיב את כלי הנשק למאבטחי אל־על.

במשך עשרה ימים בוטלו כל טיסות אל־על לרוסיה. לפני כשבוע, לאחר התייעצות בין ראש הממשלה יצחק רבין, שר החוץ שמעון פרס, שר המשטרה משה שחל ושר התחבורה ישראל קיסר, יצאה לרוסיה משלחת מיוחדת בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, שמעון שבס, ובהשתתפות נציגים ממשרד החוץ, אל־על, השב"כ ומשרד התחבורה. משלחת זו לא הצליחה לפתור את המשבר.

שגרירת ישראל ברוסיה, עליזה שינהר, המליצה לשר החוץ כי שחל ינצל את קשריו הטובים עם שר הפנים והמשטרה הרוסי, ויקטור ירין, שביקר באחרונה בישראל, כדי שזה יורה על הסרת ההגבלות.

שחל שלח עם לפידות מכתב בן שני עמודים לירין, בו נימק את הצורך באבטחת הנהוגה של מטוסי אל־על בשדות התעופה ברוסיה, וציין כי מטוסי החברה אינם יכולים לנחות בשדה תעופה שבו אין סידורי ביטחון מיוחדים.

במשך כיומיים התקשו חברי המשלחת להיפגש עם הפקידים הרוסים הנוגעים בדבר. ביום חמישי בבוקר שלח שר הפנים הרוסי את ממלא מקומו, הגנרל אברהמוב, לפגישה עם חברי המשלחת. אברהמוב התנצל בפני לפידות על ההתרחשויות, ונימק אותן בהחלטות שגויות.

שופטי בג"ץ מתחו ביקורת על רבין בגלל העיכוב הממושך במינוי מועצות דתיות

מאת משה ריינפלד

בבית המשפט הגבוה לצדק מתחו בסוף השבוע השופטים בי־קורת על העיכוב הממושך במינוי מועצות דתיות חדשות. השופטים גבריאל בך, מישאל חשין ויצחק זמיר השמיעו את ביקורתם בדיון בעתירה לחייב את שר הדתות, יצחק רבין, למנות שני חברים חדשים למועצה הדתית בפתח תקוה, במקום שניים שפרשו.

בא כוח שר הדתות, עו"ד אליעזר שפר מפרקליטות המדי־נה, הודיע לבג"ץ כי השר מוכן לקבל בתוך שלושה שבועות הח־לטה בעניין מינוי השניים, ולכן הו־רו השופטים לחדש את הדיון בעתירה בעוד כחודש.

בדיון בבג"ץ שלשום הסביר בא כוחו של שר הדתות כי עניין מי־נוי השניים, ישראל שרעבי ושלום מריאל, מתעכב בגלל שהרבנות הראשית, המרכיבה את המועצה הדתית יחד עם השר ומועצת העי־רייה, לא השיבה על הפנייה בעני־ין זה. לדבריו, בינתיים מתקיימים מגעים להגיע להסכם, אך אם לא תתקבל תשובת הרבנות, רבין מו־כן למנות מועמדים במקומם, בתו־קף סמכותו לפי חוק שירותי הדת היהודיים משנת '71.

חשין הגיב בכעס

השופט חשין הגיב בכעס: "הב־חירות המוניציפאליות היו בנובמ־בר '93. לפי החוק היתה צריכה לקום מועצה דתית בתוך חצי שנה, כלומר במאי '94. מאז עברו עוד כשבעה חודשים. מדוע תמיד במועצות הדתיות זמן זה לא זמן?"

חשין ציין כי יו"ר ועדת השרים לעניין המועצות המקומיות, ישר־אל קיסר, פנה לרבנות בעניין זה עוד בינואר '94, ולאחר מכן ביולי '94. חשין רמז כי ייתכן שהסיבה האמיתית לעיכוב אינה תשובת הרבנות, אלא מניעים פוליטיים.

עו"ד שפר השיב: "לפי מיטב ידיעתי, העיכוב אינו נובע מעמ־דת שר הדתות. אין כאן שיקול פוליטי במובן הצר של המלה".

עו"ד שפר ניסה לשכנע את השופטים כי מוטב להמתין כמה חודשים כדי להגיע להסדר מוס־כם. הוא הזכיר כי העתירה אינה עוסקת באי־מינוי מועצה דתית חדשה לפתח תקוה, אלא בהחלפת שניים מחברי המועצה הישנה, שממילא אמורה להתחלף.

השופט זמיר: "אין שום סיבה שהשר לא ימלא את חובתו לפי החוק. שיעשה מה שהיה צריך לעשות עוד לפני 9 חודשים".

בא כוח העותרים, עו"ד פנחס מעוז, טען כי לא ייתכן ששר הד־תות לא יעשה דבר במשך שבעה חודשים, ויבקש כעת לתת לו שהות נוספת. הוא דחה את טענת עו"ד שפר, כי הרבנות אשמה בעי־כוב מינוים של שני החברים החד־שים. לדבריו, הסכימו הרבנות והעירייה למינויים, ורק שר הד־תות עדיין לא נקט עמדה.

בדיון בבג"ץ התברר כי ההלי־כים המשפטיים המתקיימים ברח־בי הארץ נוכח הסחבת במינוי המועצות הדתיות מתרבים. המ־תדיינים ציינו כי קיימות מועצות רבות שלא התחלפו זה כשנ־תיים. כעת מצויות בטיפול פרק־ליטות המדינה כעשר עתירות בעניין זה.

תלמידים סולקו מישיבה המקורבת לש"ס כי שמעו שיעור של הרב יוסף

מאת שחר אילן

שני תלמידים סולקו מישיבת מאור התורה בירושלים, כי הלכו לשמוע שיעור של מנהיג ש"ס, הרב עובדיה יוסף. בראש ישיבת מאור התו־רה עומד הרב אברהם סלים, מראשי ארגון מרביצי התורה הספרדים – ארגון של ראשי ישיבות ספר־דים התומכים ברב שך ומתנגדים לש"ס.

העיתון החרדי "משפחה", המדווח על המקרה, מוסר כי שני תלמידים צעירים מישיבת מאור התורה "עקבו אחר שני תלמידים משיעור גבוה יותר, וגילו שהם משתתפים מדי שבוע במוצאי שבת בשיעורו של הרב יוסף בבית כנסת היזדים".

בעקבות המידע הרחיק הרב סלים את שני התלמידים מהישיבה לצמיתות. לדברי "משפחה", אשתו של סלים אמרה להם כי הם יורחקו רק לשבועיים. בעבר הרחיק חבר אחר בארגון מרביצי התורה, הרב יעקב ברנעים, תלמיד מישיבתו, בגלל שפירסם מודעת שידוכים בביטאון ש"ס.

הרב סלים סירב להגיב על הפרסום, בטענה שאינו מדבר עם עיתונאים.

"עגל לעבודה זרה"

בעוד רוב הציבור הספרדי ורוב תלמידי הישי־בות הספרדים תומכים בש"ס וברב יוסף, תומכים ראשי הישיבות הספרדים בדגל התורה ובמנהיגה, הרב אליעזר מנחם שך. הסיבה לכך היא שרובם בוגרי ישיבת פוניבז' של שך, והקימו את הישי־בות שלהם בשליחותו. לאחר שנוצר הקרע בין ש"ס לרב שך הקימו ראשי הישיבות האלה את ארגון מרביצי התורה הספרדים, שאמור להיות אלטרנטיבה פוליטית לש"ס.

חלק מחברי ארגון מרביצי התורה מתנגד בתו־קף להשתתפות תלמידיהם בשיעורים של הרב יוסף. מקור בארגון מסביר: "כמו שלא תגדל עגל אם תדע שישמש לעבודה זרה, כך לא תלמד בחור ישיבה שיתמוך בש"ס".

הבעיה החריפה מאוד מאז החלו שידורי הלוויין של שיעורי הרב יוסף במוצאי שבת בבית כנסת היזדים. היום משודרים השיעורים לכ–50 אולמות ברחבי הארץ, וצופים בהם מדי שבוע כ–20 אלף איש. ראשי הישיבות בכל הארץ מתקשים מאוד למנוע מתלמידים ללכת ולצפות בשידורים.

בש"ס מספרים כי בישיבות המתנגדות לרב יוסף הונהגו במיוחד שיעורים במוצאי שבת, כדי שהתלמידים יהיו עסוקים ולא יוכלו ללכת לשי־עוריו של הרב. עם זאת אומר המקור בארגון מרביצי התורה כי שום שיעור לא מצליח להשאיר את התלמידים בישיבה במוצאי שבת. לדבריו, לרב סלים יש בעיה מיוחדת, כי בישיבה שלו לומדים גם אשכנזים, שלא יסכימו בשום אופן ללמוד עם תלמידים תומכי ש"ס.

למרות שארגון מרביצי התורה של ש"ס טרם הפך למפלגה, נוצרה מתיחות בשאלת הנהגתו. המאבק הוא בין ראש ישיבת קול יעקב בירושלים, הרב יהודה עדס, לבין ראש ישיבת שארית יוסף בבאר יעקב, הרב נסים טולדנו. בארגון מסבירים כי כלפי חוץ מכבדים הרבנים זה את זה, אך כשיש צורך לקבל החלטות, מתגלה מתיחות ביניהם.

בבילינסון מנסים טיפול בתרופה חדשה נגד דחיית אבר מושתל

מאת עדנה אדירי
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

במחלקת ההשתלות במרכז הרפואי בילינסון מנסים טיפול בתרופה חדשה למניעת דחייה של אבר מושתל. התרופה, FK-506, פותחה ביפאן ב–'91, וקיבלה השנה אישור של מינהל המזון והתרופות בארה"ב ושל רשויות דומות באירופה.

בתרופה נערכים ניסויים ב–12 מרכזים רפואיים בארה"ב ובשמונה מרכזים באירופה. ד"ר אלכסנדר יוסים ממחלקת השתלות בבילינסון אמר שהניסויים הראו שגם אם התרופה לא שינתה את שיעור המוות בקרב חולים מושתלים בשנה הראשונה להשתלה, היא יעילה בדיכוי ברדני (סלקטיווי) של חלקים במערכת החיסונית, האחראים לדחיית השתל.

המחלקה להשתלות אברים בבילינסון השתמשה בתרופה זו לראשונה לפני כשנה, בטיפול במושתלת כבד בת 37, שגופה לא נענה לטיפול בתרופות המקובלות כמו ציקלוספורין, עם הופעת סימנים של דחיית הכבד. עד כה טופלו בתרופה עוד עשרה חולים.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

היחידה להכוונת חיילים משוחררים | הקרן לקליטת חיילים משוחררים

הודעה לחיילים משוחררים בדבר תשלום מענק שחרור

עפ"י הוראות המעבר שקבועות בחוק קליטת חיילים משוחררים התשנ"ד – 1994, חייל/ת משוחרר/ת זכאי/ת למענק שחרור בסכום של 4,000 ש"ח לחייל ו–2,800 לחיילת.
סכום המענק צמוד למדד ינואר 1994.

מי יקבל את המענק?

חייל/ת שהתגייס/ה לפני 1.1.94 ואשר שירת/ה שירות סדיר 12 חודשים לפחות בצה"ל או במשמר הגבול (אלא אם שוחרר טרם כ־השלים שנת שירות מטעמי בריאות או נכות), והשתחרר/ה בין ה–29 בנובמבר 1994 ועד ה–27 בדצמבר 1994 ועד בכלל.

אופן ומועד התשלום

א. ביום שלישי ה–10 בינואר 1995, יעבירו מינהל התשלומים של צה"ל (מת"ש) ומשטרת ישראל לכל חייל/ת כאמור, את סכום המענק בניכוי תשלומים ששולמו על חשבון מענקי שחרור, ישירות לחשבון המשכורת הצבאית בבנק.
* חיילים/ות שהשתחררו בין ה–28.12.94 עד ה–31.12.94 ועד בכלל, יקבלו את המענק ב–10 בפברואר 1995.
ב. הודעה מפורטת בכתב תישלח לכתובת של כל חייל/ת.

חייל משוחרר/ת זכאי/ת!

אם חשבון המשכורת שלך בבנק מתקופת שירות החובה נסגר, נא הודע על כך בכתב למינהל תשלומים ד.צ. 02369 – מדור שכר חובה צ.ה.ל, בצירוף אישור מהבנק בו הינך מנהל את חשבונך החדש.

במסגרת שיפור השירות לצרכן
מוחלפת מרכזת הטלפונים במשרדי חברת החשמל באזור טבריה

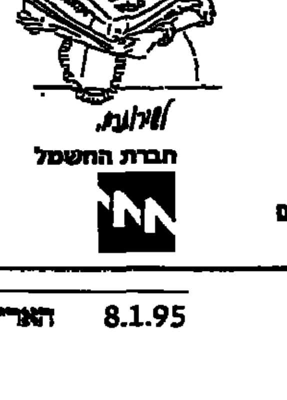

החל, יום שני, ה' בשבט תשנ"ה, 9.1.95
מספרי הטלפון החדשים:
לבירורים בענייני צרכנות ולהודעות על תקלות 06-713777
מרכזת ראשית - 06-713633
במקום: 06-792274
מרכזת הטלפונים המשוכללת מאפשרת טיפול במספר רב של פניות.
אנו מודים מראש על ההבנה למקרה שיחולו שיבושים במהלך היום הראשון להפעלת המרכזת.
חברת החשמל

נטילת דגימות הדם – לצורך איתור תורם

ליאור נוביק הזקוקה להשתלת מח עצמות

תהיה ביום שלישי 10 בינואר 95, במקומות הבאים בלבד!

מד"א ירושלים, רח' מ.ג. 7,	14.00 – 21.00
מד"א חיפה, רח' יצחק שדה 10,	15.00 – 21.00
מד"א טבריה, רח' קישון 1,	15.00 – 21.00
מד"א רחובות, רח' רמז,	15.00 – 22.00
תל השומר – מרכז שרותי הדם,	15.00 – 22.00
מד"א, אילת,	15.00 – 21.00

אנו פונים ומבקשים: כל אדם נוסף, בגיל 18–55, שמוצאו עד לדור שלישי מליטא ולטביה וקייב, והוא בריא, לבוא להיבדק ולתת בכך הזדמנות חיים לליאור!
כל תרומה חשובה, אנא בואו!

08-408289
04-458440 – אחה"צ ובערב
04-458541 – לפנה"צ
04-458607 – לפנה"צ
טלפונים להרשמה, או לאיתור שותפים לנסיעה – לגרים רחוק!

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

מאיה: למזלי עבר חזן למכבי חיפה והשאיר לי את האגף הימני בפ"ת

תגלית העונה, אלון מאיה בן ה־19, מקווה לשחק בעתיד במכבי חיפה, אבל בינתיים הוא חולם על אליפות במדי הפועל פ"ת. "הדרך לאליפות עוברת דרך נצחונות על קבוצות הצמרת"

מאת אשר גולדברג

אחת הקבוצות המפתיעות של הסיבוב הראשון בליגה הלאומית היא הפועל פתח תקוה, שסיימה את הסיבוב במקום השלישי בטבלה. פתח תקוה, שהיתה בשנים האחרונות מועמדת לירידה, הבליטה את הצעיר בן ה־19, אלון מאיה, שנבחר בכל כלי התקשורת לתגלית העונה. מאיה, חייל בשרות סדיר, בילה בימים האחרונים באילת את חופשת החורף ועובדת היותו חייל מנעה ממנו לנסוע לחו"ל.

● אלון מאיה, מה אתה אומר על בחירתך לתגלית העונה?

כמובן, אני שמח מאוד, אבל הליגה הגיעה רק למחצית הדרך. יש עוד סיבוב שלם והכל יכול להשתנות. אני בין השחקנים הבודדים ששיחקו בכל 15 המשחקים. אני שומר על יציבות ומקווה שגם הפועל פתח תקוה תמשיך כך במשחקי הסיבוב השני.

● אומרים שאתה היורש של אלון אחר, אלון חזן, לשעבר שחקן שלכם.

אלון חזן הוא אחד השחקנים הטובים בישראל. כשהייתי שחקן בנערים ובנוער, הוא היה אחד השחקנים שהערצתי מאוד. המשחק שלו באגף הימני בהגנה ובהתקפה והכושר הגופני המצויין שלו, משכו תשומת לבי. אני שמח לשחק באותו תפקיד. למזלי, עבר חזן למכבי חיפה והשאיר לי את האגף הימני בפתח תקוה. הלוואי שאוכל לעשות את הדברים שהוא עשה בהפועל פתח תקוה ועושה היום במכבי חיפה.

● אתה מקנא בהצלחה שלו?

אני לא מקנא בו, אבל גם אני רוצה לשחק בקבוצת פאר כמו מכבי חיפה ולהגיע להרכב הראשון של נבחרת ישראל. עכשיו טוב לי בהפועל פתח תקוה, שבה נולדתי ואני מקווה שאולי עוד השנה נזכה בתואר אליפות, שהשיגה פתח תקוה באחרונה לפני 30 שנה.

● משווים את הקבוצה של היום לקבוצה של אברהם גרנט. ההשוואה נכונה?

אני לא יודע. הקבוצה של גרנט רצה כמה שנים בצמרת הטבלה וכמעט זכתה בכל התארים, אבל חסר מזל מנע ממנה אליפות. שיטת המשחק של היום לא דומה לשיטה בימי גרנט, אבל זה שייך לפרשנים. אני מסכים שגיא לוי, המנג'ר הנוכחי, ששיחק בקבוצה הגדולה של גרנט, מאמין בצעירים, נותן להם את הבמה המרכזית ויודע להדריך אותנו.

● הפועל פתח תקוה היא באמת קבוצה שמפחידה את יריבותיה?

למרות האכזבה מההפסד במשחק האחרון נגד הפועל חיפה, שבו איבדנו את המקום הראשון בטבלה, אני יודע ששום קבוצה לא באה לשחק נגדנו כמו לפני כמה שנים. כולם חוששים ויודעים שמולנו קשה לחזור הביתה עם נקודות.

● עדיין לא ניצחתם את מכבי תל אביב, מכבי חיפה והפועל באר שבע.

אין ספק שהדרך לאליפות עוברת דרך נצחונות על הקבוצות הצמרת האלה. אני יכול להבטיח שנעשה הכל בסיבוב השני לנצח את שלוש הקבוצות האלה. כולן יבואו לשחק בפתח תקוה. כבר ניצחנו השנה את הפועל תל אביב ובית"ר ירושלים. השאיפה שלנו היא לנצח את שאר הקבוצות הטובות.

● עד עכשיו הבקעת רק חמישה שערים. זה מעט מדי?

היו לי גם החמצות, אבל אני שמח שמההתקפות שלי השחקנים האחרים מבקיעים שערים. המטרה היא לכבוש עד סיום העונה לפחות מנה דומה.

● מה הן השאיפות שלך לטווח הקרוב?

כיום, לשחק רק בהפועל פתח תקוה לזכות איתה בתואר האליפות. בשלב מאוחר יותר, אולי כמו אלון חזן, להגיע למכבי חיפה, שהיא הקבוצה הכי קרובה לאירופה.

● מוניטין, שאתם משחקים בצורה ברוטלית.

אני לא יודע למה. זה אולי בגלל ההכרזות של בית"ר ירושלים, של היו"ר שלה, משה דדש ושל אלי אוחנה. הפועל פתח תקוה לא משחקת ברוטלי, אלא כדורגל חזק בצורה ספורטיבית. אני לא מכיר שחקנים שנפצעו במשחקים נגדנו. אני לא יודע מה פתאום באה התקפה מצד בית"ר ירושלים.

אלון מאיה, במשחק הניצחון נגד בית"ר ירושלים. "כולם חוששים לשחק נגד פ"ת"

תצלום ארכיון: שדי קרן

פולני יחליף את אמבויו או פיליפצ'וק במכבי נתניה

קשר פולני ירוסלב ארשקביץ אמור להצטרף למכבי נתניה. ארשקביץ ייצא עם הקבוצה לשלושה ימי טיפולים בטבריה ומועמד להחליף אחד משני הזרים: הקשר הבלגי דמיטרי אמבויו, או החלוץ רומן פיליפצ'וק. הקשר שלום תקוה שנותח אצל פרופ' מרטנס, נשאר בבלגיה ולא ישחק השנה בנתניה מאחר שהסתיים מועד ההעברות.

שלומי לויה

הרשליקוביץ יתאמן בבית"ר ת"א

גל הרשליקוביץ, ששוחרר לפני שבועיים ממכבי הרצליה, יתחיל להתאמן בבית"ר תל אביב המתכוננת להתחדש בימים הקרובים. בשבוע שעבר פנה מנהל בית"ר תל אביב מאיר יחזקאל למכבי תל אביב וביקש להשאיל את הקשר מאיר כהן. המאמן אברהם גרנט סירב לשחרר את כהן, למרות שכהן לא שיחק העונה במכבי אפילו דקה. מחר עומד להגיע למבחנים בבית"ר ת"א חלוץ מברזיל פאולו סואר דה סילבה בן 23.

שלומי לויה

● מכבי הרצליה חוזרת היום לאימונים, לאחר שבוע פגרה, ותקיים משחק אימון נגד הפועל טייבה, לפני יציאתה למחנה בכפר בלום.

אמיר יגאי

עוד לא הגיע השיחרור של מוגאי

לאחר פגרה בת שבוע תחדש היום האלופה מכבי חיפה את אימוניה. רבים מכדורגלני הקבוצה ניצלו את הפגרה לחופשות בחו"ל והמנהל המקצועי גיורא שפיגל יצא לחופשת סקי באירופה. עד אתמול עדיין לא התקבל בישראל השחרור של החלוץ שחום העור מזימבבואה וילפורד מוגאי שהוחתם במקומו של וסילי קרדש. כל הנסיונות להשיג את השחרור מהתאחדות הדרום אפריקאית, בה רשום מוגאי, לא הצליחו עד כה, אולם בקבוצה מעריכים שעד לחידוש הליגה, במשחק החוץ נגד מכבי הרצליה, יהיה מוגאי רשום כחוק וכשיר במכבי חיפה.

פולני ורוסי בדרך להפועל חיפה

מאמן הפועל חיפה, דרור קשטן, יקבע בימים הקרובים את מחליפו של החלוץ הזר וצ'סלב מלניקוב, שיחזור בשבוע הבא לרוסיה. מחר יגיע למבחנים המגן השמאלי פטור דגור מקבוצת גורניק זבז'ה בפולין. במהלך השבוע יגיע גם החלוץ הרוסי ויטלי פריחנביץ' מקבוצת אודסה צ'רנומוריץ, שבה שיחק גם איוון גצקו. פריחנביץ' עמד לחתום בקבוצת הפועל צפריירים חולון, אולם זו התעקשה להחתימו לעונה וחצי, כשעה שהקבוצה הרוסית הסכימה לשחררו רק עד לתום עונה זו. הפועל חיפה מוכנה לקלוט את החלוץ רק לעונה הנוכחית. הקיץ ראה המאמן קשטן את פריחנביץ', כשיצא לרוסיה לעקוב אחרי כדורגלנים זרים. קשטן התרשם מאוד מיכולתו, אך לא ניתן היה לרכשו אז. אם יתברר שהוא כשיר, סביר שיוחתם במקום מלניקוב ויועדף על פני המגן הפולני.

● יעקב אראל, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, אמר שמחר יאושר סופית משחק המבחן של נבחרת ישראל נגד נבחרת בלגיה בתחילת חודש מארס ברמת גן. המשחק יהווה מבחן להתמודדות של נבחרת ישראל נגד צרפת, בסוף מארס, בקדם אליפות אירופה. בפברואר מתוכנן לנבחרת ישראל משחק נוסף, נגד לוכסמבורג.

ההתאחדות תדון מחר עם נציגי הקבוצות במשבר עם הטוטו

יגובשו דרכי פעולה משותפות

מאת משה הר־געש

מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל גברי לוי נפגש בסוף השבוע עם יו"ר מועצת ההימורים אריה זייף. השניים נפגשו בנסיבות חברתיות, אך שוחחו על דרישת ההתאחדות והקבוצות ממועצת ההימורים לגמול כספי עבור השימוש בשמות קבוצות בטופסי ההימורים של הטוטו.

גברי לוי אמר, כי לא הושגה הסכמה וההתאחדות דבקה בעמדתה לדרוש ממועצת ההימורים לא להשתמש בשמות הקבוצות, עם חידוש משחקי הליגה הלאומית ב־28.1.

לדברי גברי לוי הציע זייף להקים ועדת משותפת שתגבש פתרון לבעיה בעונה הבאה. גברי לוי אמר, כי ההתאחדות נחושה בדעתה לקבל מידית את הגמול הכספי שלדעתה מגיע לה עבור השימוש בשמות הקבוצות. מחר מתוכננת פגישה של ראשי ההתאחדות עם נציגי קבוצות הליגה הלאומית והליגה הארצית. בפגישה ידונו ראשי ההתאחדות על מאבקם לקבלת גמול כספי ממועצת ההימורים ויגובשו דרכי פעולה משותפות.

● יעקב אראל, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, אמר שמחר יאושר סופית משחק המבחן של נבחרת ישראל נגד נבחרת בלגיה בתחילת חודש מארס ברמת גן. המשחק יהווה מבחן להתמודדות של נבחרת ישראל נגד צרפת, בסוף מארס, בקדם אליפות אירופה. בפברואר מתוכנן לנבחרת ישראל משחק נוסף, נגד לוכסמבורג.

אריק שיבק יאמן את חולון

סיכם אמש על הצטרפותו. ייכנס לתפקיד רק בעוד שבועיים אחרי שילמד את שיטת המשחק

מאת אלי פרופי ואריה ליבנת

אריק שיבק סיכם בסוף השבוע על הצטרפותו לצוות המקצועי בהפועל חולון. ההצטרפות של שיבק תהיה בהדרגה, כדברי רלף קליין המאמן הנוכחי. שיבק יילמד בקרוב את שיטת המשחק, התרגילים של הקבוצה, אולם בשבועיים הקרובים ינהל עדיין רלף קליין את משחקי הקבוצה ולאחר מכן יעבור שיבק לעמדת המאמן הראשי ורלף קליין יהיה המנהל המקצועי.

בסיום העונה יחליט רלף קליין אם שיבק ימשיך עונה נוספת בקבוצה. קליין הוסיף ש"סביר שאם הבאתי אותו עכשיו, הוא ימשיך עונה נוספת".

שיבק, שהגיע אמש לראשונה לאימון הקבוצה, אמר: "אף אחד לא ציפה שאאמן את הקבוצה ביום שני, יומיים בלבד אחרי שהגעתי אליה. בזמן הקרוב אתחיל לאמן אותה".

מייקל קנדי ייעדר נגד הפועל ירושלים

הכדורסלן הזר של הפועל חיפה, מייקל קנדי, יחמיץ היום את משחק הליגה הביתי נגד הפועל ירושלים. חיפה תתייצב למשחק ללא כדורסלנים זרים.

קנדי, שנפגע בברכו באימון יום רביעי, יבדק הבוקר בבית החולים רמב"ם בידי אורתופד הקבוצה, ד"ר מיכאל בסר. הצילום יקבע את חומרת הפגיעה, כאשר בסר מעריך כי בניגוד לחשש, אין מדובר בקרע ברצועה – פציעה שהיתה משביתה את הכדורסלן עד תום העונה. לדברי בסר, מדובר בפגיעה במיניסקוס שמידת חומרתה תיקבע את משך העדרותו. אם יתברר כי הפגיעה אינה חמורה, יתכן כי קנדי ישחק כבר בשבוע הבא במשחק החוץ נגד הפועל גבעתיים.

בינתיים נמשכים בחיפה המאמצים להחזיר לקבוצה את הזר דניס ויליאמס, שעזב את ישראל בעקבות אי תשלום שכרו. בעקבות השגת הסדר להפעלת הקבוצה עם העירייה ומועצת הפועלים, ניתן יהיה להבטיח את תשלום שכרו.

● יול ברודש התפטר מתפקידו כמנהל המקצועי בקבוצת הנשים של אליצור ראשון לציון. הסיבה להתפטרותו: היחסים הרעועים בין השחקניות למאמן, אייזיק מרקוביץ', שיגרמו כנראה בימים הקרובים לסיום עבודתו של המאמן. ראשון לציון מדורגת במרכז הטבלה ללא חשש לירידה. ברודש אמר אמש: "אני חש אחריות לכל מה שקרה בקבוצה, לטוב או לרע".

● קבוצת הנוער של מכבי חיפה, זכתה אתמול בטורניר המסורתי לזכר שרגא רמתי ז"ל, שהיה חבר נשיאות איגוד הכדורסל ויו"ר מחלקת הכדורסל במכבי חיפה. מכבי חיפה גברה בגמר על מכבי רמת גן 64–56 לחיפה. קודם לכן גברה מכבי חיפה על מכבי חדרה 61–65 ומכבי רמת גן ניצחה את חדרה 74–66.

ריאל – ברצלונה 5–0

שנה לאחר שהובסה בברצלונה באותה תוצאה גמלה המוליכה לאלופת הליגה בספרד. איוון זאמוראנו הבקיע 3 שערים. סטויצ'קוב הורחק

מדריד (שירות "ספורט הארץ"). ריאל מדריד הביסה אמש את ברצלונה 5–0 במשחק המרכזי של הליגה הספרדית ונקמה את תבוסת ה־5–0 מהשנה שעברה. ריאל לחצה מהפתיחה והיתה טובה בכמה דרגות. הקישור של ריאל שיחק מהר ושלט במרכז השדה, ואילו ברצלונה, שפתחה ללא רומאריו, נראתה כצל של עצמה.

בדקה השביעית כבש איוון זאמוראנו את השער הראשון, כעבור רבע שעה התוצאה היתה כבר 2–0, אחרי שזאמוראנו ניצל טעות בהגנה של ברצלונה ואת איטיותו של רונאלד קומאן ומ־10 מטר בעט פנימה. בדקה ה־27 היה קרוב זאמוראנו לכבוש שוב, אבל בעט החוצה מעמדה טובה, אך בדקה ה־41 כבר כבש הצ'יליאני את שערו השלישי, אחרי הכנה של מיכאל לאודרופ, שהעביר לו כדור מצויין משמאל.

בדקה ה־44 איבדה ברצלונה את הריסטו סטויצ'קוב. כמה דקות קודם לכן קיבל כרטיס צהוב ואז פגע בקיקה סאנצ'ז. השופט שלף את האדום וסטויצ'קוב אפילו לא התווכח. רומאריו נכנס בפתיחת המחצית השנייה, אך לא חל שינוי ביחסי הכוחות.

בדקה ה־62 היה כבר 4–0. זאמוראנו בעט לקורה ולואיס אנריקה עט על הכדור החוזר וכבש. לא חלפה דקה וחוזה אמאוויסקה כבש את השער החמישי בהתקפה מתפרצת.

ריאל התבססה במקום הראשון עם 25 נקודות, שתיים יותר מסראגוסה וחמש יותר מברצלונה. שאר משחקי הליגה יתקיימו היום.

שבע נקודות יתרון לנאנט

נאנט הגדילה את יתרונה בצמרת הצרפתית לשבע נקודות לאחר ניצחון 3–0 על ליל. פטריס לוקו כבש את כל שלושת השערים בדקות 16, 33 ו־40. סן ז'רמן לא שיחקה בגלל שהמגרש בסושו היה מכוסה בשלג כבד.

שאר התוצאות: באסטיה – אוקזר 0–1; בורדו – רן 2–0; קאן – ניס 0–2; לה האוור – מארטיג 1–0; לנס – מונפלייה 1–1; מונאקו – קן 0–3; שטרסבורג – סט. אטיין 1–1. היום: מץ – ליון. הצמרת: נאנט 48, סן ז'רמן 41 (משחק חסר), קאן 37.

● בלגיה: כל המשחקים נדחו בגלל שלג כבד.

● פורטוגל: צ'אבז – ספורטינג ליסבון 2–1.

● מוקדמות אליפות אפריקה: סנגל – טוניסיה 0–0; סודאן – אוגנדה 3–1.

יאיר שרון: עושים עליהום על הפועל תל אביב

מאת שילה איזנברג

התלהטות יצרים ואווירה סוערת היו אמש באוסישקין. הקהל (המעט) של הפועל ת"א יצא מכליו לאחר כמה שריקות תמוהות של השופטים והגיב בזריקת בקבוקים ומטבעות למגרש.

מאמן הפועל ת"א, צבי שרף, שהיה שקט בכל מהלך המשחק, סרב להגיב. שעה קלה לפני המשחק ביקש לחזור למכוניתו, כנראה בגלל אי הבנות עם ראשי הקבוצה, בדבר אי תשלום משכורתו. יו"ר הוועדה המקצועית, שאול אייזנברג ועוזר המאמן, יאיר שרון, דלקו אחריו ושכנעו אותו להיכנס לאולם.

יאיר שרון, בסיום המשחק: "עושים עלינו עליהום. אני בטוח שכשיראו בטלוויזיה את המשחק, יבינו אותי יותר. ההסתה נגדנו בגלל משחק פרוע, כביכול, משפיעה על הקבוצה, במיוחד על אורדיטי, שמשחק הגנה חזקה והיו הדביקו לו סתם ארבע עבירות לאחר עשר דקות. הרצליה החזיקה מעמד עם שתי עבירות ב־13 דקות במחצית השנייה, כשלנו נשרקו 11. לא יתכן שישלחו שוב את שני השופטים ששפטו לפני עשרה ימים בירושלים, אפילו אם הם הטובים ביותר".

אפי בירנבוים, מאמן הרצליה, שנאלץ להעביר את פסקי הזמן בתוך המגרש ואף הותקף בחדרי ההלבשה בידי אוהד, שירק עליו במהלך המשחק, התקשה להירגע. "שיחקנו טוב מאוד. במיוחד אנו משתפרים בהגנה. בתקופה שיחקנו בזמן הנכון על השחקן הנכון. לדעתי צריכים לעשות סדר באוסישקין. השוטרים לא עשו להרגעת הרוחות".

רותם אוליך: "שמרנו טוב יחסית הנענו כדור בצורה טובה בהתקפה. דבקנו באותה שיטה וכשהפועל ת"א עשתה כמה טעויות – ברחנו מהם".

שאול אייזנברג: "שרקו עבירה טכנית נגדנו, לאחר ששרף ביקש פסק זמן מכיוון ששירלצקי נכנס לתוך המגרש. שרף ישב בשקט כל המשחק. הוא פחד לקבל עבירה טכנית ובסוף שרקו טכנית על דבר כזה. גבי קראוס רגיל שמתאמים איתו את שיבוץ השופטים לפני המשחקים. נמאס לי לתאם איתו. מבאק ג'ונסון, שחקן אן.בי.איי. רגוע, עשו שחקן שלא שולט בעצמו. בשבועיים האחרונים התעללו השופטים בהפועל ת"א".

גודס: השנה אני נותן 40% מהפוטנציאל שלי בהתקפה

מאת אלי פרופי

מכבי ת"א שבה שלשום לישראל, אחרי הניצחון הקשה שהשיגה בליסבון 90–81 על בנפיקה. במכבי היו מרוצים מהתוצאה אבל לא מהיכולת שהציגה הקבוצה.

גיא גודס: "הפגרה לא עשתה לנו טוב. ירדנו קצת מהכושר שהצגנו במשחק עם צסק"א מוסקווה. הפגרה הורידה לנו את המתח ואנו צריכים לחזור במהירות האפשרית לעצמנו, כי יש לנו החודש עוד שני משחקי חוץ קשים באליפות אירופה לקבוצות ומשחקים חשובים מאוד בליגה".

גודס היה השחקן שהצליח יותר מכולם בשמירה על הקלע הפורטוגלי, קארלוס לישבואה. במחצית הראשונה קלע עליו לישבואה שמונה נקודות ובמחצית השנייה ארבע נקודות בלבד. "זה השחקן שעד היום היה לי הכי קשה לשמור עליו. כל הקבוצה עובדת בשבילו ונתקלתי בחסימות שלא היה אפשר לצאת מהן, חוץ מזה שיש לו זריקה שקשה לחסום אותה".

● למרות היכולת בהגנה, אתה עדיין רחוק מיכולתך בהתקפה. בלשכה פורסם כאן שאתה מדורג במקום הלפני אחרון בליגה באחוזי הקליעה משלוש נקודות (11 מ־44, 25%)?

גודס: נכון, השנה אני נותן אולי 40 אחוז מהפוטנציאל שלי בהתקפה. כאשר לאחוזי הדיוק מבחוץ, אסור לשכוח שהזריקות שאני לוקח לא מתוכננות. אולם, כל עוד הקבוצה מנצחת, זה לא נורא.

ערפאת הזניק את מרתון עזה

(ע). בחסותו של יאסר ערפאת ובטקס חגיגי רב משתתפים, נערך ביום ששי בעזה המרתון הלאומי הפלסטיני הראשון. סוכנויות הידיעות לא מסרו פרטים מקצועיים על התחרות.

המרתון נפתח בהנעת הוועד האולימפי הפלסטיני, שציין את יום השנה למהפכה הפלסטינית ויום איזכור חללי האינתיפאדה. הזמנים שרו את המנון פלסטין וערפאת קרא פסוקים מן הקוראן. אחר כך שלף ערפאת את אקדחו מנרתיקו וירה את יריית הפתיחה.

רצי המרתון, רובם סטודנטים מאוניברסיטת אל אזהר, רצו במסלול פתלתל בסימטאות עזה. כעבור כמה שעות חילק ערפאת את גביעים ומדליות למנצחים.

הליגה הלאומית

1.	מכבי תל אביב	15	1122–1396	29
2.	מכבי ראשל"צ	15	1245–1411	27
3.	הפועל אילת	15	1262–1367	25
4.	גליל עליון	15	1238–1394	25
5.	בני הרצליה	16	1356–1526	25
6.	הפועל חולון	15	1192–1389	24
7.	הפועל תל אביב	15	1251–1366	24
8.	הפועל ירושלים	15	1199–1251	24
9.	מכבי ירושלים	15	1321–1363	22
10.	מכבי רמת גן	15	1385–1398	20
11.	הפועל גבת	14	1242–1205	19
12.	הפועל חיפה	15	1396–1268	19
13.	הפועל גבעתיים	15	1388–1321	17
14.	ביתר רמת גן	15	2063–898	15

גם הרצליה הלמה בהפועל ת"א

שבוע שחור באוסישקין: אחרי ההדחה של הפועל ת"א בגביע המדינה (הפועל ים) וההפסד בגביע אירופה (טרוויזו), באה מפלה שלישית, הפעם בליגה, 88–103

מאת אריה ליבנת

בעוד ראשי הפועל תל אביב טרודים להבטיח את המשך קיום הקבוצה, סיימו השחקנים את השבוע הראשון של השנה בשלוש מפלות באוסישקין. זה התחיל בהדחה מגביע המדינה בידי הפועל ירושלים, נמשך בהפסד לבנטון טרוויזו בגביע אירופה לקבוצות, ואמש היתה זו בני הרצליה, שבאה לאוסישקין למשחק מוקדם במחזור ה־16 בליגה הלאומית (שישלם הערב), והלמה בהפועל ת"א 103–88 (47–41).

הרצליה הגיעה מוכנה ושלטה מההתחלה. את היתרון המשמעותי השיגה, אמנם, רק בסיוע השופטים בפתיחת המחצית השנייה, אבל בסופו של דבר חמשת הכלים השרבים שעומדים לרשותה עדיפים על שחקן נפלא אחד בת"א (באק ג'ונסון), שבעה משתפי פעולה, ואחד שהוא למעשה זר שני מפריע (מילטון ואגנר 4 מ־11 מהשדה).

רותם אוליך הצדיק שוב את שיתופו בחמישייה. הוא שיחק אחראי, קלע סלים בתיזמון הנכון וחילק שישה אסיסטים. ג'ון הרסון הוציא את שומריו, עופר פליישר וג'יימס טרי מחוץ לאיזור הצבע, וקלע בקלות מעליהם. פול תומפסון עמד במחצית הראשונה סביב קשת השלוש במקום לנצל את גובהו ומשקלו העדיף על ואגנר, אבל לזכותו החלק העיקרי בבריחה בפתיחת המחצית השנייה. אמיר כץ זכה ל־4 שריקות נגד שומרו ליאור אורדיטי כבר בדקה ה־10, והגיע בקלות ל־30 נקודות. מיקי הרמן, שגם הוא פתח בחמישיה, היה עדיף בהרבה על דני באר־מור, מחליפו בשמירה על ג'ונסון. קורן אמישה שיחק רק 12 דקות, אבל כמעט כל פעולה שלו הסתיימה באסיסט (5).

הפועל ת"א היתה רק באק ג'ונסון (37 נקודות, 16 מ־21 מהשדה). היא החזיקה מעמד 25 דקות, אבל אז, בפיגור 53–55, נפתח החשבון הארוך שלה עם השופטים. למשחק אמש שלח איגוד השופטים את הצמד ששפט את משחק התבוסה של ת"א במלחה. השופטים וירובניק וכבר שמרו על שקט יחסי במחצית הראשונה, אבל שתי עבירות בזו אחר זו ששרקו למרק קארזור על פול תומפסון, נתנו את האות לסערה שפרצה באולם. קארזור, כתוצאה מהעבירות, החל קארזור להיזהר ותומפסון, שעד אז היה מאופק, ניצל זאת כדי לקלוע 2 שלשות רצופות.

בהמשך איבדה ת"א את הכדור המתפרצת של ג'ון הארסון נעצרה בעבירה מכוונת. האוהדים החלו לזרוק בקבוקים, וצבי שרף אמר משהו לוירובניק ששרק לעבירה מכוונת. שחקני הרצליה שדייקו אמש ב־31 מ־34 זריקות ברחו ליתרון 71–55 (29), ובהמשך ל־76–57 (31). הפועל ת"א, למעשה באק ג'ונסון, בניסיון אחרון, קלע 9 נקודות רצופות, אבל סל של רותם אוליך, המצטיין חתם את המשחק.

● להרצליה: כץ 30, הופסבכן 24, הרסון 22, אוליך 15, הרמן 6, באר־מור 3, מולכו 3.

● לה"א: ג'ונסון 37, ואגנר 12, כץ 11, פליישר 8, אורדיטי 7, יאיר 5, קארזור 4, ברקוביץ' 2, טרי 2.

● שופטים: ראובן וירובניק וכבר בכר, 1,400 צופים באוסישקין.

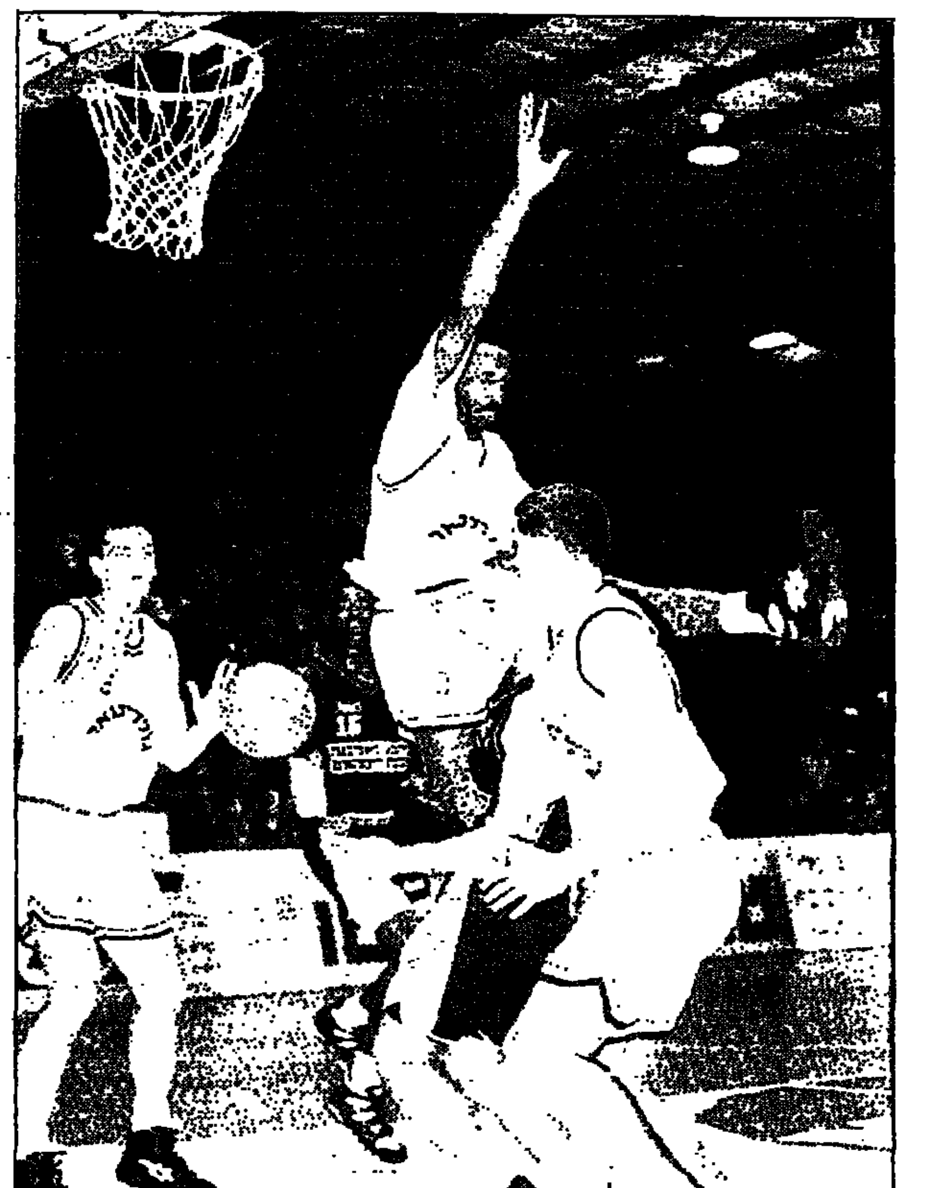

תצלום: שדי קרן

שלושה שחקני הפועל ת"א מנסים לחסום את אמיר כץ מבני הרצליה: ליאור אורדיטי (מימין), באק ג'ונסון ועופר פליישר. כץ קלע 30 וקבוצתו ניצחה באוסישקין 103–88

ברקוביץ' כנראה לא ייצא עם הפועל תל אביב ללאטוויה למשחק נגד ריגה

הודיע להנהלת הקבוצה ולמאמנו צבי שרף, כי אינו מוכן להפסדים בעסקיו, לנוכח העובדה שהקבוצה לא משלמת את שכרו. ג'יימס טרי לא נכח באימון הקבוצה ביום שישי, מפני שלא קיבל שכר

מאת אלי פרופי

מיקי ברקוביץ' לא ייצא היום כנראה עם הפועל ת"א למשחק החוץ בריגה עם ברוצ'אני, במחזור השישי בבית רבע גמר גביע אירופה. ברקוביץ' ביקש מהנהלת הקבוצה לשחררו מהמשחק, בגלל עבודתו בסוכנות הביטוח שבבעלותו, באמור שאינו מעוניין להפסיד כסף גם בעסקיו לנוכח העובדה ששכרו בקבוצה עדיין לא שולם.

מאמן הקבוצה, צבי שרף, לא ייצא היום לריגה. שרף ימריא מחר בבוקר לאתונה עם יו"ר האיגוד, רן קסטן, להגרלת הבתים באליפות אירופה לאומות. בתום ההגרלה ימשיך שרף לריגה ויגיע בשעת ערב מאוחרת.

הבעיות הכספיות בהפועל ת"א גרמו לכך שג'יימס טרי לא התייצב שלשום לאימון המסכם של הפועל ת"א לקראת המשחק אמש עם בני הרצליה. טרי סרב לבוא לאימון, ולטענת שרף נמאס לטרי לרדוף אחר הכסף שמגיע לו.

איגוד הכדורסל העביר את תביעת שטיינהאור ליועץ המשפטי

יהודה שיקמה, מנכ"ל איגוד הכדורסל, העביר ביום שישי לטיפול היועץ המשפטי של האיגוד את תביעתו של עו"ד חנוך עדי־זהב, פרקליטו של שטיינהאור, הדורש את הפסקת פעילותה של הפועל ת"א.

במברק דחוף שהעביר עו"ד עדי־זהב לאיגוד שלשום, הוא טען שהפועל ת"א לא עמדה בכל תשלום החובות שהוטלו עליה בידי הבוררים וועדת המשמעת של האיגוד. עו"ד עדי זהב טען, כי הסכום שהועבר לשטיינהאור (420,000 שקל) אינו הסכום המלא לטענתו (453,380 שקל) ועל כך שהסכום הועבר בהמחאה ולא במזומן, וכן שהפועל ת"א הציגה אישור ממס הכנסה שלפיו הפקדו 10 המחאות דחויות עד תאריך 14.11.95 על חשבון החובות. הוא הוסיף, כי לפי הבנתו ימשיך שטיינהאור להיות מאויים על ידי מס הכנסה, אם אחת ההמחאות לא תכובד בבנק, או שיוטלו על החובות הפרשי ריבית והצמדה.

עו"ד עדי־זהב התרעם על כך שהאיגוד לא רשאי להתערב בפסק דין שקבעה ועדת המשמעת, או לשמש כשליח הקבוצה להעברת כספים המגיעים לשחקן מהקבוצה. לדבריו, פעולה זו מנוגדת לסדרי מינהל תקינים.

מאמצים באילת להכשיר את ווילי סימס ואנדרו קנדי

מאת אריה ליבנת

הפועל אילת חזרה שלשום מספרד, שם נוצחה בידי קאסרס 91–75 וראשי הקבוצה מדגישים בפני השחקנים את חשיבות משחק השבוע נגד סטפאנל מילאנו. המנצחת תארח ב־25.1 ברבע גמר גביע קוראץ' את פאניוניוס אתונה, והמפסידה תארח בגומלין ב־1 בפברואר ביוון.

אילת עשתה בסוף השבוע מאמצים להכשיר את אנדרו קנדי, הפצוע ברגלו, ואת ווילי סימס, הפצוע בכתפו, למשחק החוץ הערב בליגה נגד מכבי ירושלים. בקבוצה מודעים לכך שהשחקנים מתקשים העונה לחזור מפגרה ושניצחון אחד מחזיר אותם למסלול ההצלחות. לפיכך מקווים באילת שניצחון הערב יוביל גם לניצחון ביום רביעי על מילאנו.

● דאין דיי יחמיץ מחר ככל הנראה את משחקה של הפועל גליל עליון בחולון. בקבוצה ממתינים לפסק הבורר של חיים אלדד ריף, בעניין תביעתו של חן ליפין, ולאחר מכן יופשרו ככל הנראה כספים לזכות משכורות שחקני הקבוצה.

● "להיות או לחדול", זו משמעות משחק הדרבי הערב עבור הפועל גבעתיים. מארחת המשחק מכבי רמת גן נוצחה בכל שבעת משחקיה (שניים בגביע) מאז ניצחון החוץ בחולון והפסד נוסף יסבך אותה בתחתית. ניר ריבלים, שמצטיין באחרונה, בניגוד ליתר השחקנים, בכושר מצויין סבור שהמשחק תלוי בקבוצתו. "אם נשחק כמו שאנחנו יודעים בתוספת לחימה, שתהווה תשובה לגבעתיים שבשבילה המשחק הוא בגדר סיכוי אחרון להינצל, אין כל סיבה שלא ננצח. יש לנו קבוצה טובה, אבל קצת הסתבכנו לאחרונה".

גבעתיים תירגלה בסוף השבוע את חיים זלוטיקמן כמחליף ליובל אשכנזי. זלוטיקמן, שלא שיחק מאז נובמבר 1993, הוכיח יכולת קליעה טובה באימון קליעות אישי. גבעתיים, שמפגרת ב־3 נקודות מאיזור המבטחים, יכולה לשאוב עידוד מכך שב־16 מ־19 משחקי הליגה שהיו העונה בר"ג ניצחו האורחות. בסיבוב הראשון ניצחה מכבי ר"ג 93–90 ובעיקבות ההפסד מינתה גבעתיים למאמן את אילן קבלסקי במקום עדי אולאי.

נבחרת הנשים נכנעה באימון 65–58 לאליצור רמלה

מאת אריה ליבנת

נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל נוצחה שלשום 65–58 (33–28) בידי אליצור רמלה במשחק אימון שנערך באולם העירוני ברמת גן. ההרונה של אלומה גורן גרם לליימור מזרחי לשאת בכל כובד משחק הנבחרת. שחקניות הנבחרת של רמלה שיחקו להילופין בשני הצדדים.

● לרמלה: גארדוביץ' 20, ארבל 18, רודובסקי 11, גרוסמן 11, כירודקין 5, קופילוב 3.

● לנבחרת: מזרחי 14, דינרמן 12, קסקן 11, גרוסמן 7, רודובסקי 6, גולד 4, גרבש 2, ציונוב 2.

● נבחרת הנוער ניצחה במשחק אימון את נבחרת הקאדטים 66–62 (33–34).

השבוע בכדורסל

הערב

● לאומית א', מחזור 16 (20.30): מכבי ר"ג – הפועל גבעתיים (שופטים: קמינר וזילברברג); מכבי ירושלים – הפועל אילת (עלימי ולוי); הפועל חיפה – הפועל ירושלים (שטריקס וחריף); הפועל גבת – מכבי ת"א (20.00, רייניש ואבר־ערב); מכבי ראשל"צ – בית"ר ר"ג (19.30, עובד ומיכאלי).

יום שני

● לאומית א', מחזור 16: הפועל חולון – גליל עליון (וולצר ובישון).

● ליגה לאומית נשים, מחזור 16.

יום שלישי

● גביע אירופה לקבוצות, מחזור 6: ברוצ'ני ריגה (לאטוויה) – הפועל תל אביב.

● לאומית ב', מחזור 15.

יום רביעי

● שמינית גמר גביע קוראץ', מחזור 6: הפועל אילת – סטפאנל מילאנו (איטליה).

יום חמישי

● אליפות אירופה לקבוצות, מחזור 7: פאוק סלוניקי (יוון) – מכבי תל אביב.

● גומלין רבע גמר גביע המדינה לנשים.

מוצאי שבת

● לאומית א', משחק דחוי: הפועל גבת – הפועל תל אביב.

ספורט

ליגה ארצית / מחזור 14

11 נקודות יתרון ליפו מהמקום ה־3

תצלום: מיקי שרנבן

עופר דגמי חוגג עם האוהדים את שער הניצחון על הפועל כפר סבא

מאת משה הר־נגש

מכבי יפו ממשיכה במירוצה לליגה הלאומית. אתמול היא הכניעה במגרשה את הפועל כפר סבא 1–2 והגדילה את הפער מהמקום השלישי (הכח רמת גן) ל־11 נקודות. סגניתה, הפועל אשדוד, הביסה במגרשה 0–4 את הפועל קרית שמונה. הכח ניצחה במגרשה 1–0 את הפועל טייבה.

קפיצה נאה עשתה ס.ב. נס ציונה, שניצחה 1–3 את הפועל רמת גן. הפועל ירושלים היתה היחידה שניצחה בחוץ, 1–0 על מכבי קרית גת.

חמישה שחקנים הורחקו במחזור ה־14. ביבנה הורחקו שני שחקנים, רדה בר כליפא בגלל צהוב שני וג'קי צרפתי שהיקל בתריפות שוקן יריב. באשדוד הורחק עוגן קורבי המ־קומי, שפגע בשחקן אורח. עופר כהן מחדרה הורחק בגלל צהוב שני, כך גם בועז מאיר מאשקלון.

יפו – שוב לפני הסיום

מכבי יפו – הפועל כפר סבא 2–1 (0–0)

מאת שרון מישל

כשהליגה הלאומית בפגרה, מכבי יפו הופכת להיות מרכז העניינים. אולם דווקא אתמול הפגינה הקבוצה מחצית ראשונה גרועה, אך השכילה להשתפר אחרי ההפסקה ולזכות בניצחון חשוב 1–2, משער ניצחון בדקה ה־87. יפו כבר ניצחה העונה כמה פעמים בשלבי הסיום, וכשרוצים לעלות ליגה, מזל הוא חלק בלתי נפרד מההצלחה.

יפו, כהרגלה, הבליטה עורף בטוח בראשותם של השוער בלושפקה והבלם הרומני פישיק. במרכז המגרש שיחק רוזוליו ברמה אחת מעל כל חבריו, כשבמחצית השנייה השתפר גם ניזאל מחמיד. כמו עשה דגמי את שלו בשער שכבש, אך בסך הכל שיחק בצורה מאופקת. בכפר סבא, היחיד שבלט, היה השוער הצעיר ערן שייבינגר. מרכז ההגנה היה חדיר ולקבוצה דרוש בלם אחורי טבעי במקומו של סוחר, שיכול לשמש כבלם קדמי טוב. לגבי הקישור וההתקפה, מוטב לא להרחיב את הדיבור.

המחצית הראשונה היתה גרועה. כחצי דקה אחרי פתיחת המחצית השנייה נכבש השער הראשון. ניזאל מחמיד ניצל טעות של ניר סוחר ומעשרה מטרים בעט שטוח לפינה הימנית, 1–0. כעבור דקה מסר עופר ראובן כדור מצויין לדגמי, שמעמדה נוחה, שבעה מטרים מהשער, בעט החוצה. יפו המשיכה לשלוט וגזיה כמעט כבש בדקה ה־68, כחצי דקה אחרי כניסתו, אך החטיא מול השוער.

לקראת הסיום החלה יפו לסגת לשערה ובדקה ה־81 קיבל ייברבאום כדור עומק והקפיץ מעל בלושפקה, 1–1. בדקה ה־87 הגביה ניזאל מחמיד מימין ודגמי, בנגיחת דינוק מחמישה מט־רים, קבע 1–2 ליפו.

● מכבי יפו: בלושפקה, מדר, פישיק, נצר, אורן ספיר, בילו (משה בן חיים), רוזוליו, חלב (גזית), מחמיד, ראובן, דגמי. המאמן: משה אזנגה.

● הפועל כפר סבא: שי דינגר, גבי ספיר (אמבר), סוחר, אופיר בן חיים (תקוה), קורצקי, שום, ייברבאום, ינאי, סטופלר, צורף, קורלנצ'וק. המאמן: אלי יאני.

שפט דני קורן 3,500 צופים, ביפו.

הפועל אשדוד – הפועל קרית שמונה 4–0 (1–0)

● השערים: גוצ'ה טבוקצ'ובה (63, מ־11 מ', 70), באור גלילי (42), גבי אלגרבלי (83) ● המצטיין: גוצ'ה טבוקצ'ובה ● שפט אריק חיי־מוביץ', 3,000 צופים, באשדוד.

יוסי אהאבן

הכח רמת גן – הפועל טייבה 1–0 (1–0)

● השער: יובל פילוס (1) ● המצטיין: ויאצ'יסלאב סוקריס־טוב ● שפט אבנר כהן, 1,500 צופים, ברמגר.

י. חבס

נס ציונה – הפועל רמת גן 3–1 (0–1)

● השערים לנס ציונה: דני משה (15, 88), אריאל רוסמן (73) ● לרמת גן: פטר סרבין (56) ● המצטיין: דני משה ● שפט רוני פירו, 1,000 צופים, בנס ציונה.

עמי הרמן

הפועל ירושלים – קרית גת 0–1 (0–0)

● השער: יניב קרדי (60) ● המצטיין: יניב קרדי ● שפט אקים הצבי, 1,000 צופים, בנס ציונה.

מכבי יבנה – הפועל בת ים 1–1 (1–0)

● השער ליבנה: עמי ואזנה (68) ● לבת ים: איגור וירלין (44) ● המצטיין: יוסי גורדנה ● שפט ניר בעבוד, 700 צופים, ביבנה.

יצחק פרי

הפועל חדרה – הפועל לוד 1–1 (0–0)

● השער לחדרה: אולג שר־סטקוב (62) ● ללוד: מריו לושר (46) ● המצטיין: מריו לושר ● שפט שבתאי נחמיאס, 1,000 צופים, בחדרה.

יאמר מראסי

שמשון תל אביב – הפועל אשקלון 0–0

● המצטיין: אבי פרץ ● שפט בדרה רמזי, 300 צופים, בגאון ביפו.

פיני וימל

הליגה הארצית

1. מכבי יפו	14	8–23	33
2. הפועל אשדוד	14	15–28	25
3. הכח רמת גן	14	17–21	22
4. הפועל כפ"ס	14	17–26	21
5. נס ציונה	14	19–22	21
6. הפועל ים	14	23–25	20
7. מכבי יבנה	14	16–18	20
8. הפועל חדרה	14	17–22	19
9. קרית גת	14	28–23	19
10. הפועל בת ים	14	20–20	17
11. הפו. אשקלון	14	26–19	16
12. הפועל טייבה	14	16–11	15
13. הפועל ר"ג	14	23–15	14
14. הפועל לוד	14	27–13	14
15. קרית שמונה	14	25–12	13
16. שמשון ת"א	14	19–10	11

מלך השערים

1. יוסי גורדנה (בת ים)	10
2. גיל סספורטס (קרית גת)	8
–. ואלרי קורלנצ'וק (כפ"ס)	8
–. ניסים נזרי (הפועל חדרה)	8
–. גוצ'ה טבוקצ'ובה (אשד')	8

משחקי המחזור הבא

הפועל בת ים – מכבי יפו
הפועל טייבה – מכבי יבנה
הפועל ירושלים – הכח ר"ג
הפועל אשקלון – קרית גת
הפועל לוד – שמשון ת"א
קרית שמונה – הפועל חדרה
הפועל ר"ג – הפועל אשדוד
כפר סבא – ס.ב. נס ציונה

מקסיקו גברה 0–2 על סעודיה בפתיחת הטורניר הבין יבשתי

ריאד (רויטר). שני שערים של לואיס גארסיה, שעלה כמחליף במחצית השנייה, העניקו למקסיקו ניצחון 0–2 על סעודיה במשחק הפתיחה של הטורניר הבין יבשתי בסעודיה. גארסיה עלה בתחילת המחצית השנייה והפיח רוח חיים בנבחרת המקסיקאית. בדקה ה־60 כבש בנגיחה אחרי הגבהה של ברנאל ושמונה דקות לסיום כבש גארסיה שוב.

ניגריה, אלופת אפריקה, ניצחה בקלות 0–3 את יפאן בבית ב'. מעות בהגנה היפאנית העניקה לניגריה הזדמנות נוחה כבר בפ־תיחה וסמסון סיאסיה כבש בדקה החמישית. תשע דקות לאחר תחי־לת המחצית השנייה, כבש מוסיז אדפוג'ו בנגיחה אחרי בעיטה חו־פשית של סאנדיי אוליסה. השער השלישי, כמה דקות לסיום, היה מבצע אישי מרהיב של דניאל אמוקאצ'י מאוורטון, שעבר כמה שחקנים בכידרור ובעט חזק בין השוער לקורה ופנימה.

היום: ארגנטינה – יפאן; דנמרק – מקסיקו.

אוהדי מארסיי התפרעו ומשחק הקבוצה הופסק

מארסיי (סוכ"צ ורויטר). עשרות אוהדי מארסיי נעצרו ומשטרה של הקבוצה בליגה השנייה בצרפת הופסק, אחרי שאוהדי מארסיי פרצו לאצ־טדיון ביום שישי, בשעת משחק נגד נאנסי.

מארסיי פיגרה 2–0 ולפתע פרצו אוהדים למגרש, ניסו לתקוף את השופט והתנגשו עם שוטרים. המשחק הופסק, אך מנוע לאיצטדיון נמשכו ההתנגשויות. 10 שוטרים נפצעו ועשרות אוהדים נעצ־רו.

בעיטה חופשית

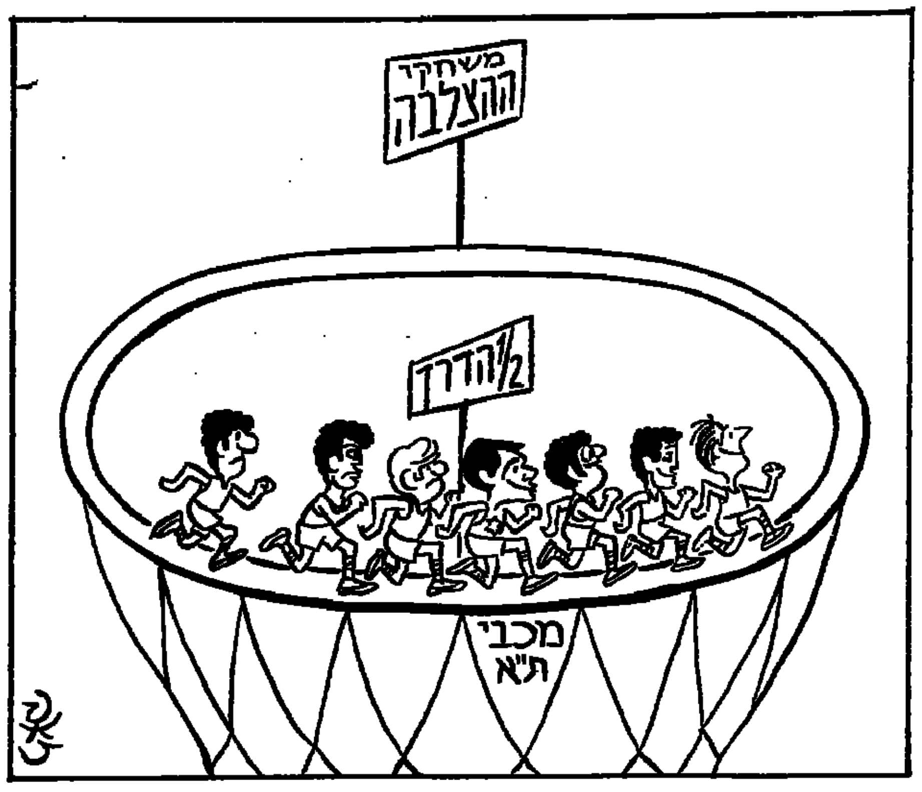

גביע אנגלי: רקסהאם הדהימה את איפסוויץ' 1–2 בסיבוב השלישי

הקבוצה הוולשית מהליגה השניה (השלישית באיכותה) הבקיעה שער ניצחון בדקה ה־87. רוזנטל הבקיע שער מרהיב נגד אלטרינצ'האם מליגת החובבים בניצחון 0–3 של טוטנהאם

לונדון (שירות "ספורט הארץ"). רקסהאם מהליגה השניה (השלי־שית באיכותה) הפתיעה את איפסו־יץ' מהליגה הבכירה 2–1, בסיבוב השלישי של הגביע האנגלי. הק־בוצה הוולשית הקטנה סיפקה את הפתעת היום בגביע, בעוד ארבע הקבוצות החובבניות שהגיעו לסי־בוב זה, לא הצליחו להבקיע. רק הסאם כבשה את שער הניצחון בדקה ה־86 ובעיטות של איפסו־יץ' פגעו פעמיים בקורה בדקה האחרונה.

מגן לידס יונייטד, דייוויד ווה־רל, מנע מבוכה כשהצליח להשו־ות ל־1–1, שלוש דקות לסיום משחקה של לידס נגד וולסול מה־ליגה השלישית. וולבם, ארבע פע־מים מחזיקת הגביע ומועמדת בטוחה לעליה מהליגה הראשונה לליגה הבכירה, פיגרה כבר 2–0 במנספילד מול קבוצת הליגה השלישית המקומית, אך הבקיעה שלושה שערים תוך 19 דקות וניצחה 2–3.

איילסברי החובבנית הובסה 4–0 על ידי קווינס פארק ריינג'רס בעוד אלטרינצ'האם החובבנית נוצחה 3–0 בווייט הארט ליין על ידי טוטנהאם. שתי חובבניות אח־רות, מארלו ואנפילד נוצחו 2–0 על ידי סווינדון ולסטר.

במשחקה של טוטנהאם פתח רוני רוזנטל בהרכב, ובבש שער מרהיב. טוטנהאם לא הפסידה 10 משחקים ובששת האחרונים לא ספגה שער. טדי שרינגהאם כבש ראשון, רוזנטל קבע 0–2 כמה דקות לפני סוף המחצית במריצה מרהיבה והמגן סטיוארט נתריקו קבע 0–3.

ברמינגהאם, מוליכת הליגה השניה, הצליחה לסחוט מליוור־פול תיקו 0–0 ובאותה תוצאה נפרדה מילוול מהליגה הראשונה מארסנל. שפילד וונסדיי הצליחה לנצח 1–2 את גילינגהאם מהליגה השלישית תודות לשער של כריס וודל, למרות ששוער שפילד הוד־חק דקה למחצית.

נוריץ' ניצחה בגרימסבי (ליגה ראשונה) 0–1 במשחק בו הורחקו שני שחקנים ואילו במשחק בין סטוק סיטי וברייסטול סיטי שהס־תיים ב–0–0, פרצו אוהדים לכר הדשא במחצית.

שאר התוצאות: בארנסלי – אסטון וילה 0–2; ברי – טראנמיר 2–2; קמברידג' יונייטד – ברנלי 2–4; צ'לסי – צ'ארלטון 3–0; קוב־נטרי – ווסט ברומיץ' 1–1; אוור־טון – דרבי 1–0; לוטון – בריסטול רוברס 1–1; נוטינגהאם – פלימות 0–2; פורטסמות' – בולטון 3–1; רידינג – אולדהאם 1–3; סקארבר־רו – ווטפורד 0–0; סאותהמפטון – סאותנד 2–0; סנדרלנד – קרלי־יל 1–1; סוואנסי – מידלסברו 1–1; ווימבלדון – קולצ'סטר 1–0; וויקומב – ווסטהאם 0–2.

היום ישחק במשחק המרכזי של הסיבוב ניוקאסל ובלקברן. עוד משחקים היום: קריסטל פאל־אס – לינקולן; נוטס קאונטי – מנצ'סטר סיטי. מחר: מנצ'סטר יונייטד – שפילד יונייטד. המשח־קים החוזרים ייערכו ב־16–17–18 בינואר.

● סקוטלנד: אברדין – פאלקי־רק 0–0; סלטיק – ראנג'רס 1–1; היברניאן – קילמרנוק 2–1; פארטיק – ריינג'רס 1–1. היום: מארדוול – הארטס.

רומאריו עשוי לחתום בפלאמנגו

נשיא המועדון הברזילי שמוכן לשלם תמורת העברתו 4 מיליון דולר: מועדון אירופי יכול להציע 40 מיליון, אבל הוא רוצה לחזור לברזיל

מדריד (רויטר). רומאריו, חלוץ ברצלונה, עשוי לחתום בימים הק־רובים בפלאמנגו מריו. עיתוני ספרד דיווחו ביום שישי שוב, כי רומאריו לא מרוצה בברצלונה וכי נשיא פלאמנגו, קלבר לייטה, קי־ים שיחות עם ראשי ברצלונה ביום חמישי.

"לרומאריו יש בעיות אישיות, משפחתיות וסנטימנטליות והוא צריך לפתור אותן. זה לא אותו רומאריו שהכרנו", ציטט אל פאיס את לייטה. עיתוני ספרד אמרו, כי פלאמנגו יכולה להציע רק ארבעה מיליון דולר, הרבה מתחת לשווי האמיתי של רומאריו, אך "כסף אינו הבעיה", אמר לייטה. "מועדון אירופי יכול להציע גם 40 מיליון דולר עבורו, אבל הוא רוצה לחזור לברזיל", אמר.

לרומאריו יש חוזה בברצלונה עד 1996, אך יוהאן קרויף מנהל ברצלונה כבר אמר, כי תמורת מחיר נכון, הוא מוכן לוותר על רומאריו.

קוסטאדינוב הושאל לבאיירן מינכן

לה קורוניה (רויטר). דפורטיבו לה קורוניה השאילה את החלוץ הבולגרי אמיל קוסטאדינוב לבאי־ירן מינכן, עד סיום העונה. קוס־טאדינוב הגיע ללה קורוניה בתחילת העונה, כהשאלה מפורטו, אך לא מצא מקום בהרכב שכלל בהתקפה את בבטו, ווליד סאלינס וקלאודיו בראגן.

לבאיירן אפשרות לקניית קוס־טאדינוב בסוף העונה, בעיסקה שתכלול את פורטו ולה קורוניה.

קולקוב מונה למאמן נבחרת אוקראינה

קייב (רויטר). אנטולי קולקוב, שחקן דינאמו קייב בעבר, מונה למאמן נבחרת אוקראינה במקומו של יוזף סאבו, שהתפטר בחודש שעבר.

לידס הסכימה לשלם 5.8 מיליון דולר עבור אנטוני יבואה

בון (רויטר). לידס יונייטד ואי־ינטרכט פרנקפורט הגיעו ביום שישי להסכמה באשר להעברתו של אנטוני יבואה ללידס. לידס תשלם עבור יבואה 5.8 מיליון דו־לר, אולם עדיין לא ברור אם ההע־ברה תתממש, מכיוון שלידס מציעה ליבואה שכר שנתי קטן בהרבה מה־1.6 מיליון דולר שהוא מרוויח בפרנקפורט. נמסר שיבו־אה שוקל את ההצעה.

יבואה, מאוריציו גאודיניו וג'יי ג'יי אוקאצ'ה, הושמו ברשימת הה־עברות אחרי שהחרימו אימונים בפרנקפורט. גאודיניו כבר הושאל למנצ'סטר סיטי.

אספרייה עשוי להיחקר על פרשת הירויות

רומא (ינואר). פאוסטינו אספ־רייה, כוכב פארמה, יצטרך כנראה לחזור לקולומביה, כדי לעבור חקירה בפרשת הירויות בפאב בקו־לומביה בשבוע שעבר.

פארמה הודיעה לפני מספר ימים כי הפרשה גמורה וכי אספ־רייה לא ייצטרך לחזור לקולומ־ביה.

כפר שלם למקום הראשון בליגה א' אחרי 1–0 על בית"ר ב"ש

הפועל כפר שלם עלתה למקום הראשון במחוז ה־13 במחוז דרום בליגה א'. במחוז צפון ממשיכה להוביל קבוצת בני סכנין.

מחוז צפון: מכבי חדרה – אח־י נצרת 3–2 (1–0), מכבי תמרה – מכבי שפרעם 0–0, הפועל עכו – הפועל גבעת אולגה 0–1 (0–0), הפועל טירת הכרמל – בני סכנין 1–3 (1–1), מכבי עוספיה – מכבי עכו 1–2 (0–1), מכבי עפולה – כפר קנא 0–0, אחי עקיבא – נצרת עילית 1–0 (0–0).

מחוז דרום: צעירי יפו – הפו־על באר יעקב 1–0 (0–0), לזרוס חולון – בית"ר רמלה 1–0 (0–0), הפועל יהוד – מכבי שעריים 0–0, הפועל קרית אונו – הפועל דלית אל כרמל 6–0 (3–0), הפועל מרחבים – הפועל ירוחם 1–2 (0–0), קרית מלאכי – אחי יהודה 1–0 (1–0), הפועל מרמורק – רמת עמידר 1–0 (1–0), בית"ר באר שבע – כפר שלם 0–1 (0–0).

מחוז צפון

1. בני סכנין	12	8–31	19
2. אחוי נצרת	12	7–21	18
3. מכבי עכו	12	14–21	17
4. אום אל פאחם	12	8–11	15
5. מכבי חדרה	13	12–12	12
6. מכבי תמרה	12	15–14	11
7. אחי עקיבא	12	17–15	11
8. מכבי שפרעם	12	10–8	11
9. גבעת אולגה	12	16–12	11
10. נצרת עילית	13	13–7	11
11. מכבי עוספיה	12	13–10	10
12. מכבי עפולה	12	14–10	10
13. הפועל עכו	12	16–11	10
14. כפר קנא	12	15–9	9
15. טירת הכרמל	12	21–7	7

מחוז דרום

1. כפר שלם	13	6–16	19
2. הפועל יהוד	13	6–13	19
3. הפ. מרמורק	13	10–20	17
4. מכבי שעריים	13	8–13	16
5. לזרוס חולון	13	11–15	16
6. ב. באר שבע	13	9–24	15
7. קרית אונו	13	11–23	15
8. הפועל מרחבים	13	14–22	14
9. רמת עמידר	13	12–14	13
10. בית"ר רמלה	13	16–17	13
11. אחי יהודה	13	13–18	12
12. הפועל ירוחם	13	20–14	12
13. צעירי יפו	13	25–10	10
14. באר יעקב	13	22–12	7
15. קרית מלאכי	13	24–6	5
16. ד.א. כרמל	13	39–9	5

ישראל הפתיעה את סלובקיה 2–3 בטורניר כדורעף לנשים

מיכאל אמקין

נבחרת הנשים של ישראל בכ־דורעף, המשתתפת בטורניר הבי־נלאומי בלוכסמבורג, זכתה בהישג בינלאומי כאשר גברה על נבחרת סלובקיה החזקה 2–3, לאחר פיגור 2–0 בשתי המערכות הראשונות.

סלובקיה ניצחה 6–15 ו־15–2, אך הישראליות התאוששו וניצחו בשלוש המערכות הבאות 15–4, 5–15, 14–16. הצטיינו מריה ווה־קובה ובטי סוהיל.

ישראל נוצחה קודם לכן בידי פורטוגל 1–3 (10–15, 6–15, 15–15, 10–15).

היום ב־10:30 בבוקר תשחק ישראל נגד דנמרק, המועמדת לד־כות בטורניר. אחר הצהריים (17:00) תתמודד ישראל עם לוכ־סמבורג. אם תנצח ישראל באחד משני המשחקים, היא עשוייה לסי־ים את הטורניר במקום השני או השלישי.

הנבחרת תחזור מחר לישראל.

ווילקינס הגשים חלום: שיפר את שיא הנצחונות של מאמן באן.בי.איי.

קבוצתו אטלנטה הוקס גברה אור לאתמול על וואשינגטון בולטס 90–112. לפני כן היה שותף לשיא (938 נצחונות) של רד אאורבך

אטלנטה (רויטר). לני ווילקינס שבר את שיא הנצחונות של מאמן באן.בי.איי., אחרי נצחונה של אט־לנטה 90–112 נגד וואשינגטון בולטס אור ליום שבת. לווילקינס מאזן של 939 נצחונות לעומת 793 הפסדים ב־22 העונות שהוא מאמן. ווילקינס אימן בפורטלנד, סיאטל, קליוולנד וכיום באטלנ־טה. הוא הוביל את סיאטל לאלי־פות ב־1979. מאזנו של רד אאורבך ב־20 עונות היה 938–479 והוא הוביל את בוסטון סלטי־קס לתשע אליפויות.

קן נורמן קלע 23 נקודות ומוקי בליילוק הוסיף 20 להוקס. ווילק־נס אמר, כי "סוד ההצלחה שלי הוא נחישות ופיתוח כשרונות. הי־כולת שלי להתקשר עם שחקנים, לא משנה באיזו תקופה וגיל, היא הכבוד. כבוד הוא דבר דו כיווני. אם אתה רוצה כבוד, אתה צריך גם להעניק אותו".

בשיקאגו קלע דטלף שרמפף 23 נקודות בניצחון 101–108 של סיאטל על שיקאגו. שרמפף קלע 4 מ־4 משלוש והוביל את סיאטל לניצחון ראשון בשיקאגו מאז 1983. שון קמפ קלע אף הוא 23 נקודות לסיאטל. סקוטי פיפן קלע 18 לשיקאגו.

בקליוולנד קלע ג'ון סטארקס את כל 23 הנקודות שלו במחצית השניה, בניצחון של ניו יורק ניקס 93–103 על קליוולנד. אנטוני מייסון קלע 21 נקודות והוריד 10 ריבאונדים ופטריק יואינג קלע 20 נקודות וקטף 11 ריבאונדים.

בבוסטון קלע קלייד דרקסלר שלושה, שש עשיריות שניה לסיום, והעניק לפורטלנד טריילבלייזרס ניצחון 95–92 על בוסטון סלטי־קס.

באורלנדו קלע שאקיל אוניל 34 נקודות בניצחון 121–99 על מינסוטה. זה היה הניצחון השמיני של אורלנדו בתשעה משחקים. אנפרני הארדווי קלע 18 למג'יק.

בניו ג'רזי קלע לארי ג'ונסון 21 נקודות והוליך שישה משחקני שארלוט למאזן דו ספרתי בניצחון 88–89 על ניו ג'רזי. הנטס כבר הובילו ב־19 נקודות ולמרות שד־ריק קולמן קלע 23 מ־28 הנקו־דות שלו במחצית השניה, הפסידו הנטס משחק שישי בשבעה משחקים.

בדאלאס קלע ג'ימי ג'קסון 30 נקודות, וג'מאל מאשבורן 29, בניצחון המאבריקס 92–103 על אינדיאנה פייסרס. ג'ייסון קיד קלע 15 נקודות, מסר 10 אסיסטים וקטף שמונה ריבאונדים. למאבר־יקס היה זה הניצחון ה־14 העונה, בעוד שבכל העונה שעברה הם ניצחו ב־13 משחקים בלבד.

בלוס אנג'לס קלע ניק ון אקסל 23 נקודות, כולל 19 במחצית הש־ניה והוליך את הלייקרס לניצחון 98–106 על מילווקי. זה היה הניצחון הרביעי ברציפות של הל־ייקרס והתשיעי ב־11 משחקים.

הרוקי אדי ג'ונס הוביל את הלייק־רס עם 26 נקודות, כולל שלוש שלשות.

אור ליום שישי קלע אקים אולג'ואן 33 נקודות והדרון מקסו־ול הוסיף 16 בניצחון 108–99 על דאלאס. יוסטון הגדילה את סדרת נצחונותיה הרצופים לשישה. ג'ימי ג'קסון קלע 26 נקודות לד־אלאס.

בלוס אנג'לס חסף לוי ווט כדור שמונה שניות לסיום וקלע סל שהעניק לקליפרס ניצחון 95–93 נגד פילדלפיה המידרדרת. דאנה בארוס קלע 28 נקודות לפילדל־פיה.

במיאמי קלע גלן רייס 24 נקו־דות וקודין גמבל 14 בניצחון 114–91 נגד מינסוטה טימברוולבס. בי־לי אואנס, עם 19 נקודות, עשרה ריבאונדים ועשרה אסיסטים, הש־יג את המאזן הדו־ספרתי הראשון בקריירה.

ביוטה קלע דיוויד רובינסון 25 נקודות ושון אליוט הוסיף 20 בניצחון 103–104 של סן אנטוניו על יוטה. זה היה הניצחון העשירי ב־11 משחקים של סן אנטוניו. קרל מלון קלע 29 נקודות ו־12 ריבאונדים ליוטה.

בסקרמנטו הוביל בריאן גראנט את סקרמנטו קינגס לניצחון 94–88 נגד דטרויט. גראנט קלע 24 נקודות וקטף 13 ריבאונדים. טוד דייד (27 נקודות) הוביל את מיל־ווקי באקס לניצחון 103–111 על גולדן סטייט. טים הארדווי קלע 26 נקודות ו־13 אסיסטים לגולדן סטייט.

תצלום: איי.פי

מאמן אטלנטה לני ווילקינס מונף בידי שחקנו קן נורמן, לאחר הניצחון על וואשינגטון ושבירת שיא הנצחונות של ווילקינס באן.בי.איי.

8 נק' לשפר, 4 לכהן מינץ

בניצחון קונטיקט (0–9) על הארטפורד 77–102

סטורס, קונטיקט (שירות "ספו־רט הארץ"). מכללת קונטיקט שבה משחקים דורון שפר ואורי כהן מינץ, הביסה אור ליום שישי את מכללת הארטפורד 77–102, אך למרות זאת לא היה המאמן ג'ים קלהון מרוצה. "עשינו הרבה טעויות כהנגה", אמר בסיום.

ריי אלן הוביל את קונטיקט עם 20 נקודות ואילו טרוויס נייט קלע 16 נקודות והוריד 10 ריבאונדים. קירק קינג קלע 15 ודוני מארשל 14. דורון שפר קלע שמונה נקו־דות ומסר 9 אסיסטים. הוא רייק ב־3 סלים מ־8 נסיונות מהשדה, כולל שלושה אחת מ־2 נסיונות ו־1 מ־2 מהשדה. אורי כהן מינץ קלע 4 נקודות ב־100% הצלחה מהשדה (2–2).

קונטיקט פיגרה 25–22 באמצע המחצית, אבל מהלך של 7–23 הניב יתרון של 13 נקודות וליתרון 35–53 במחצית.

המאזן של קונטיקט הוא 0–9. בשמונת משחקיה האחרונים נגד הארטפורד ניצחה קונטיקט וחמשת המשחקים האחרונים הסתיי־מו בהפרש של 25 נקודות לפחות.

הלילה תתמודד קונטיקט עם מכללת סט. ג'ון.

הקלעית גמליאל הפתיעה בנצחונה בחצי גמר אליפות ישראל

הפתעה היתה אתמול בחצי גמר אליפות ישראל בקליעה ברובה זעיר 60 כדור, מצב שכיבה, כש־הצעירה ליטל גמליאל בת ה־16 זכתה בבכורה בתחרות לבוגרות, לאחר שצברה 584 נקודות. בתח־רות המקבילה לבוגרים ניצח מנ־חם אילן מחיפה עם 591 נקודות, לפני אדי פפירוב 590 נקודות. התחרויות נערכו בו זמנית בשלו־שה מיטווחים בארץ, בהשתתפות כ־180 קלעים.

● בבירי הרצים למרתון טב־ריה הבינלאומי יגיעו היום ויוסעו מייד לטבריה שם יתאמנו עד למירוץ שיתנק ביום רביעי בבו־קר. מאתיופיה יגיעו ארבעה רצים ומרוסיה שניים. במרתון יטלו חלק כ־250 רצים, מחציתם מחו"ל.

פאוק ניצחה 87–79 את אריס שמאמנה יואנו התפטר אמש

מאת אלי פרוסו

פאוק סלוניקי ניצחה אמש בדרבי את אריס 87–79 (44–36), במחזור ה־12 בליגה היוונית. פאוק, יריבת מכבי ת"א ביום חמי־שי הקרוב, שיחקה ללא בראניסל־אב פרלוביץ' הפצוע בגבו שישב על ספסל הקבוצה, וללא הגו־ג'דור מוסטאפי הפצוע בגבו. פרל־וביץ' צוטט אתמול בעיתוני סלו־ניקי, שככל הנראה ישחק מול מכבי ביום חמישי.

מאט ביולארד (2.04 מ') שש־חק בוושינגטון בולטס, אמור להג־יע השבוע לסלוניקי כדי להחליף במשחקי הליגה את מוסטאפי.

פאוק פתחה אמש בחמישיה עם שני הרכזים יאניס קורפאס וניקוס בודורים, נאסוס גלאקטרוס, זוראן סאבוביץ' ואפטימיס רנטזיאס בן ה־18. גלאקטרוס היה המצטיין כשק־לע 22 נקודות (שלוש שלשות), קורפאס הוסיף 20 (ארבע שלשות) וסאוויץ' 17. בודורים 10 ויאנוליס 10 בלטו גם הם. מאמן אריס מבוס יואנו, התפטר אתמול.

פאנתינייקוס המשיכה את מסע הצלחותיה כשניצחה בפטראס 84–74. אלווורטיס 25 ופאספאלי 23 הירבו לקלוע לפאנתינייקוס.

שאר התוצאות: אאיק אתונה – רפצי 97–78, ספורטינג – פריסט־רי 83–77, היראקליס – אמפלוקי־פי 97–68, פאגראטי – לאריסה 89–68. הערב: אולימפיאקוס פיר־אוס – פאניוניוס אתונה.

הצמרת: 1. פאנתינייקוס 23 נקודות; 2–4. אולימפיאקוס (משח־ק חסר), היראקליס ופאוק 22 נקודות.

מאמן לובליאנה התפטר

זמאגו סאגאדין, מאמנה כשש השנים האחרונות של אולימפיה לובליאנה, אלופת סלובניה, התפ־טר בשבוע שעבר מתפקידו. אחת הגירסאות טוענת, שאחרי הכשלו־נות של הקבוצה באליפות אירופה לקבוצות (לובליאנה משחקת בבית של מכבי ת"א) החליטה הנהלת הקבוצה לפטרו.

עוזרו הצעיר של סאגאדין, איי־גור מורביץ' ינהל בשבוע שעבר את משחק ההפסד של לובליאנה במוסקבה 94–80. ביוזן מעריכים, שפטר סקנסי הקרואטי, שאימן בעבר את נבחרת קרואטיה ובנטון טרוויזו, ימונה למאמן הקבוצה.

טלוויזיה

ערוץ 1
15.30 ליגה איטלקית, שידור ישיר: פארמה – יובנטוס; 22.00 ליגה איטלקית: תקציר המחזור ה־15 ושידור ישיר של המחצית השניה בין סמפדוריה ללאציו; 18.30 ליגה ארצית: תקציר המחזור שנערך בשבת.

ערוץ הספורט
7.30, 14.30 פוטבול: משחקי הפלייאוף שנערכו אתמול; 12.00, 24.00 ליגה ספרדית, שידור חוזר: ריאל מדריד – ברצלונה; 16.30 גביע אנגלי, שידור ישיר: בלקברן – ניוקאסל; 19.00 כדורסל מכללות: דורון שפר וקונטיקט נגד וילאנובה; 20.30 אן.בי.איי: שיקאגו – סיאטל. סי.אן.אן

18.30 השבוע באן.בי.איי.

יורוספורט
11.00 סקי אלפיני לגברים ולנשים; 17.00 גביע האלופות הבין יבשתי: שידור ישיר של המשחק השלישי והרביעי.

סופרספורט
6.00 טניס – שידור ישיר של גמר טורניר אדלייד (ש.ת. ב־17.30); 14.00 טניס – שידור ישיר של גמר טורניר קטאר (ש.ת. ב־24.00).

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הח"כים לוי ושרון סירבו להצטרף לנתניהו לסיור ברמת הגולן

מאת ידה טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

חברי הכנסת דוד לוי ואריאל שרון סירבו להשתתף בסיור ברמת הגולן עם יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו. את הסיור זימן ועד יישובי רמת הגולן והוא יתקיים היום. הוזמנו אליו נתניהו, שרון, לוי, יו"ר צומת ח"כ רפאל איתן, ונציגים מהמפד"ל. יו"ר מולדת, ח"כ רחבעם זאבי, לא הוזמן.

לוי ושרון הודיעו שלא ישתתפו, ושרון נימק את סירובו בטענה שברצונו להשתתף בהלווייתה של עפרה פליקס. אבל לאמיתו של דבר, שרון הודיע שאין בכוונתו להשתתף בסיור עוד לפני שהפיגוע התרחש ועפרה פליקס נהרגה.

מקורביו טענו, כי שרון אינו זקוק לסיורים שבהם הוא "ישמש תפאורה לנתניהו". שרון, אמרו מקורביו, מרבה לסייר בגולן ובשטחים, "ללא המולה תקשורתית" ולא כדי להעלות את הרייטינג שלו.

מקורבי נתניהו אמרו אמש, שמכיוון שלא נתניהו ארגן את הסיור, אלא הוזמן אליו על ידי ועד ראשי הגולן, אין הוא נפגע מהיעדרותם של לוי ושרון. אם מישהו צריך להיעלב מאי השתתפותם של לוי ושרון, אמרו, הרי אלה המזמינים עצמם.

ביום חמישי שעבר נכשל עוד ניסיון להביא לפגישת פיוס בין יו"ר הליכוד נתניהו לח"כ דוד לוי. נתניהו נפגש ביום חמישי בארבע עיניים עם יו"ר מרכז הליכוד, מקסים לוי.

בפגישה נדונה שיטת הפריימריס שבה יבחרו מועמדי הליכוד לכנסת הבאה.

נתניהו מוכן ללכת לקראת מדנה לוי בעניין זה, אבל מתנה זאת בפגישת פיוס עם לוי

מת משה נוידרפר שהיה מנכ"ל בנק מרכנתיל דיסקונט

מאת מרית גילת ועתיים

משה נוידרפר, מי שפרש באפריל '94 מתפקידו כמנכ"ל בנק מרכנתיל דיסקונט אחרי 15 שנה, מת ביום שישי בתל־אביב, בגיל 70. נוידרפר לא התאושש מניתוח מעקפים שעבר, עקב מחלת הלב שבה לקה.

נוידרפר עלה לארץ ב־'35 מפולין. אחרי קום המדינה כיהן בתפקידים שונים במערכת המס, ובין השנים '69–'79 שימש כממונה על הכנסות המדינה. בתפקידו זה נטל חלק ברפורמה במיסוי שהתבצעה ב־'75. נוידרפר היה מיוזמיו ומפעיליו של חוק מס ערך מוסף, והיה שותף חתימה על אמנות למניעת כפל מס עם מדינות רבות בעולם. ב־'79 מונה למנכ"ל מרכנתיל דיסקונט (שאז עוד נקרא ברקליס־דיסקונט).

הלווייתו תתקיים היום ב־14.30 בבית העלמין קרית שאול. מסע ההלוויה ייצא מביתו ברחוב דוד המלך 55 בתל־אביב ב־14.00.

נוידרפר השאיר אחריו אשה, חנה, ושני בנים ובת.

בלהה אדירי
איננה
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, ז' בשבט תשנ"ה – 8.1.95
בשעה 14:00 בבית העלמין שדה יהושע (כפר סמיר).
נפגשים ע"י שער מס' 1.
האבלים: יגאל אדירי
עדנה, רמי ואיתמר אפק

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבי וסבנו היקר
ברונו (ברוך) לבל ז"ל
לבוב – תל־אביב
ההלוויה התקיימה ביום שישי ה' שבט תשנ"ה
6.1.95 בבית העלמין נחלת יצחק
יושבים שבעה בביתו ברחוב בן יהודה 147, תל־אביב
אבלים: אשתו: חנה לבל
בנו וכלתו: ד"ר יעקב ודפנה לביא
ונכדיו: מיכל ואמיר
וכל בני המשפחה

לד"ר יעקב לביא
אתך באבלך על מות אביך
ברונו לבל ז"ל
המחלקה לניתוחי לב
המרכז הרפואי ע"ש שיבא
תל־השומר

לעורך דין מיכאל מאיר
השתתפותנו הכנה באבלך
במות
אביך ז"ל
עדי שחר לבניה בע"מ
יהודה כהן וצוותו

לשכת עורכי־הדין
חיפה והצפון
אנו מודיעים בצער רב
על מות חברנו
עו"ד **חיים ז. מאיר ז"ל**
תנחומינו למשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
ד"ר דוד קורלט
תרם גופתו למדע
המשפחה האבלה

קואופרטיב "רן"
משתתף בצער חברו הגימלאי
צבי אלמוג והמשפחה
על מות **הבת ז"ל**

האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים
ע"ש רובין
למיכאל קלינגהופר ומשפחתו
כואבים אתכם
את מותו ללא עת של בנכם
אייל ז"ל

לשלמה, ענת, אילן וגדעון
עצובים וכואבים עמכם
את פטירתה בטרם עת של
פרופ' נעמי אמיר
מנהלת היחידה לנאורולוגיה של הילד
מורה, מחנכת ומפלסת דרך
צוות היחידה לנאורולוגיה של הילד
המרכז הרפואי שערי צדק

לעו"ד מיכאל מאיר
משתתפים באבלך הכבד
במותו של
אביך ז"ל
ההנהלה וצוות העובדים
מגדל הנביאים
החברה לניהול ואחזקה (1987) בע"מ

יחד עם המשפחה אנו אבלים
על פטירתו של ידידנו היקר
חיים זאב מאיר
ז"ל
אלכסנדר, אלה ונורית תירוש
ד"ר עמנואל וד"ר אלכסנדרה תירוש

על אהובתנו היקרה
ROSITA JAIMOVICH DE AZERMAN
כי איננה
מתאבלים: אהרון אזמברטו גני
יובל גני–יעל גני
אליסיה וישראל מיכאלי וב"ב
ויוי ופטריסיו גני וב"ב
ההלוויה תערך בסנטיאגו צ'ילה 9.1.95

בצער רב אנו מודיעים על מות בתנו, אחותנו ונכדתי
זהבה עמית ריבלין
ההלוויה תתקיים היום, ז' בשבט תשנ"ה
(8.1.95) בשעה 12.00 בבית העלמין
הירקון, כביש חוצה שומרון.
המשפחה

לחנה והמשפחה
משתתפים באבלכם הכבד על מות
משה נוידרפר ז"ל
ידיד אמת וחבר הנהלת בית התפוצות
בית התפוצות
ואגודת הידידים

למשפחת נוידרפר
אתכם באבלכם הכבד על מות
משה
היקר באדם
חבר הועד המנהל
משפחת התאטרון הקאמרי של תל־אביב

אבלים על מותו של
משה נוידרפר
חבר ותיק ורב פעלים
ומשתתפים בצער המשפחה
הועד המנהל
התאטרון הקאמרי של תל־אביב

לגברת רחל מאיר, מיקי, רבקה
וכל בני המשפחה
משתתפים בצערכם במות
חיים זאב מאיר
ז"ל
אלכסנדר תירוש, אטיאס,
מאיר ופרוכטר
וכל עובדי המשרד

בכאב ובצער רב אנו מודיעים על
פטירתה של אמנו, אחותי וסבתנו היקרה
שרה זיסאפל
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, ז' בשבט תשנ"ה, 8.1.95,
בשעה 2:00 אחה"צ בבית העלמין נחלת יצחק
נפגשים בשער הכניסה
אבלים: בנה וכלתה: יהודה ונאוה
בנה וכלתה: זהר והילה
אחיה: יעקב רוטה וב"ב
נכדיה: רועי, כרמי ועדי
כליל ומיכאל
השבעה בבית בנה, רחוב כיסופים 23 א' שיכון דן, תל־אביב

חלפו שלוש שנים לפטירת יקירנו האהוב
נתן יוכל ז"ל
נעלה לקברו ביום שלישי, ט' בשבט תשנ"ה 10.1.95
בשעה 3:00 אחה"צ, בבית העלמין בקרית־שאול.
נפגשים בכניסה לחלקה החדשה.
המשפחה

לשלמה אמיר
חבר הדירקטוריון
משתתפים בצערך על מות רעייתך
דר' נעמי אמיר ז"ל
הדירקטוריון והנהלת
משכן בנק הפועלים למשכנתאות

אהובנו, ראש משפחתנו, היקר באדם
משה זאב נוידרפר
הלך לעולמו
ההלוויה תצא מביתו, שד' דוד המלך 55 תל אביב
היום יום ראשון, ז' שבט תשנ"ה, 8.1.95 בשעה 14.00
ותתקיים בבית העלמין קרית שאול בשעה 14.30.
אשתו: חנה
בנו: רמי ומאירה, ליאור ודנה נוידרפר
בתו: שושי ויאיר, רוני ומיה גלס
בנו: ירדן ואורית נוידרפר
אחיו: יעקב ודבורה נוידרפר וב"ב
גיסו: שמחה ויהודית זימן וב"ב

בנק מרכנתיל דיסקונט
אבל מרה ומשתתף ביגון המשפחה
על פטירתו של
משה נוידרפר ז"ל
המנהל הכללי הנערץ של הבנק משך חמש־עשרה שנה
הדירקטוריון, ההנהלה
וחבר העובדים

המועדון המסחרי והתעשייתי תל־אביב
בית המועדון המסחרי והתעשייתי (1981) בע"מ
מתאבלים על פטירתו של נשיא הכבוד
של המועדון ויו"ר בית המועדון בע"מ
משה נוידרפר ז"ל
ומשתתפים באבלה של המשפחה
הנשיא, חברי הועד
וחברי הנהלת בית המועדון

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
יוסף בוימהולץ
ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, ז' בשבט תשנ"ה 8.1.95 בשעה 14:00
בבית העלמין הירקון בכביש חוצה שומרון. נפגשים ליד שער הכניסה
השבעה בבית המנוח רח' מנדלשטם 14 תל־אביב
אבלים: אשתו: צילה
בניו, נכדיו וכל בני המשפחה

חדשות חוץ

ארה"ב: צרפת הודיעה לנו מראש על ביקור עזיז בפאריס, אך לא על פתיחת משרד האינטרסים

ביקור סגן ראש ממשלת עיראק, טארק עזיז, הוא הביקור הרשמי הראשון של מנהיג עיראקי בכיר בצרפת מאז מלחמת המפרץ

וושינגטון (רויטר). ארה"ב מתחה שלשום ביקורת חריפה על מאמציה של צרפת לשוב ולזכות באחיזת רגל דיפלומטית בבגדאד, ואמרה כי החלטתה לפתוח משרד אינטרסים בשגרירות רומניה באה בתזמון גרוע. "איננו סבורים כי הזמן בשל לפעולה מסוג זה. איננו רואים בהחלטה זו דבר מסייע או בונה", אמרה דוברת מחלקת המדינה, קריסטין שלי.

שר החוץ של צרפת, אלאן ז'ופה, הודיע על ההחלטה לאחר שנפגש שלשום בפאריס עם סגן ראש ממשלת עיראק, טארק עזיז. היתה זה הביקור הרשמי הראשון של מנהיג עיראקי בכיר בצרפת מאז מלחמת המפרץ. מעצמות המערב העיקריות, כולל צרפת, ניתקו את קשריהן עם בגדאד באוגוסט 1990, בעקבות פלישתה לכווית.

ארה"ב ובעלות בריתה האחרות בקואליציה שלחמה במפרץ סבורות, כי עיראק טרם צייתה לכל תנאי השלום שנכפו עליה, ולפיכך אין לבטל את הסנקציות הכלכליות שהטיל עליה האו"ם. "איננו סבורים כי זה הזמן המתאים למחוות כלפי עיראק", אמרה שלי בתדריך לעיתונאים. "עיראק ממשיכה לקרוא תיגר על הקהילה הבינלאומית ולהפר החלטות רבות של מועצת הביטחון של האו"ם".

שלי דיווחה גם כי רולף אקאוס, ראש צוות האו"ם האחראית לפירוק מפעלי נשק ההשמדה ההמונית של עיראק (UNSCOM), דיווח בדצמבר כי בגדאד אינה משתפת עמו פעולה. "איננו סבורים כי יש לתת פרס על התנהגות שכזו. הם (הצרפתים) לא ביקשו את עצתנו בטרם נקטו צעד ספציפי זה, אך זו תגובתנו אליו", אמרה.

שלי הודתה אמנם כי ארה"ב ידעה מראש על ביקור שר החוץ העיראקי, טארק עזיז, בפאריס, וכי העבירה לממשלת צרפת סוגיות אותן חשבה שיש להעלות בשיחות עם עזיז. עם זאת, מתברר מדבריה כי ההכרזה על פתיחת משרד האינטרסים הפתיעה את וואשינגטון.

ארה"ב היא המתנגדת החריפה ביותר לביטול הסנקציות על עיראק, אותן אמורה מועצת הביטחון לשוב ולבחון ב-15 בינואר.

צרפת ורוסיה מעוניינות להקל על תנאי חרם הנפט של האו"ם, אך מאמציהן לקדם את עמדתן עוכבו לאחר המשבר באוקטובר שעבר, בו הוביל ריכוז כוחות צבא עיראקיים בקרבת גבול כווית לשליחת אלפי חיילים אמריקאים לאזור. מאז צייתה עיראק לתנאי ביטול הסנקציות בכך שהכירה בגבולותיה של כווית, אולם וואשינגטון טוענת, כי על עיראק גם למסור מידע על אזרחי כווית הנעדרים מאז מלחמת המפרץ ולהוכיח כי הפסיקה לייצר כלי נשק להשמדה המונית.

תצלום: איי־פי

שר החוץ של צרפת, אלאן ז'ופה (משמאל), עם סגן ראש ממשלת עיראק, טארק עזיז, במסיבת עיתונאים שהתקיימה שלשום בפאריס, בה מסר ז'ופה על כוונת צרפת לפתוח משרד אינטרסים בבגדאד

מנהיגי שש מדינות באפריקה אימצו מדיניות לפתרון משבר פליטי רואנדה

לפחות 12 הרוגים ועשרות פצועים בהתנגשויות במחנה פליטים ברואנדה

מאת סוכנויות הידיעות

ניירובי. בתום שש שעות דיונים בבירת קניה, פירסמו אתמול מנהיגי שש מדינות במזרח ומרכז אפריקה הודעה משותפת בה התוו מדיניות למאבק בבעיות הביטחוניות שנוצרו בעקבות רצח העם ברואנדה וקראו לשני מיליון הפליטים לשוב לביתם ברואנדה. עם זאת, יישומה של המדיניות צפוי להיתקל בקשיים, לאחר היעדרו של נשיא זאיר, מובוטו ססה סקו, מדיוני הפסגה.

נציגים במשלחות זאיר לשיחות בניירובי אמרו, כי הסיבה הרשמית להיעדרות מובוטו היא מותו של אחיינו.

בפסגה, אותה אירח נשיא קניה, דניאל אראפ מוי, השתתפו נשיאי רואנדה ובורונדי, עמיתיהם מהרפובליקות השכנות אוגנדה וטנזניה, וכן נשיא זמביה.

ביחד עם ראש ממשלת זאיר, קנגו ווא דונדו, הסכימו ראשי המדינות להפריד בין אנשים החשודים בהשתתפות ברצח העם ברואנדה לבין הפליטים התמימים מפשע במחנות בזאיר ובטנזניה ולכונן מסדרונות בטוחים בהם יוכלו הפליטים מהמחנות לגבול רואנדה. המנהיגים הביעו את תמיכתם המלאה בבית הדין הבינלאומי בו אמורים להישפט מתכנני הטבח של עד מיליון בני טוטסי ובני הוטו מתונים.

מקורות דיפלומטיים אמרו כי המדיניות קוהרנטית, אך צפויים קשיים רבים בהשגת הרצון הפוליטי, המשאבים הכלכליים הנדרשים ליישומה.

נשיאה של קניה, דניאל אראפ מוי, פתח את דיוני הפסגה בהיכל המדינה של ניירובי בנאום בו הדיר מפני הסכסוכים המתמידים ותוהו הציבות ברואנדה, בורונדי, סומליה ודרום סודאן.

מדיווח שנודר במחנה פליטים בדרום רואנדה נהרגו לפחות 12 איש ונפצעו יותר מ-35, כך מסר מקור מטעם האו"ם.

המקור דיווח כי לא ברור מי אחראי לירי או כיצד החל, אך האו"ם מינה צוות לחקור את האירועים. האו"ם שלח למחנה רופאים, יחידת חיל רגלים וקצין לעניינים אזרחיים. המחנה שוכן כשלושה ק"מ מדרום־מערב לרמ־רה, בסמוך לגבול רואנדה עם בורונדי. זו היתה ההתפרצות האלימה החמורה ביותר במחנה פליטים ברואנדה מאז תום הקרבות.

לדברי שר המדינה הטנזני, אחמד חסן דיריה, שהגיע לפסגה בניירובי, ממשלת בני הטוטסי ברואנדה – מנצחי מלחמת האזרחים שפרצה באפריל אשתקד – חייבת להתפייס עם 40 אלף חיילי הממשלה לשעבר ואנשי המיליציות, השוהים כעת במחנות פליטים במזרח זאיר.

כוחות הצבא שבגבולות מואשמים בהתקפות על רואנדה מעבר לגבול זאיר וטנזניה.

מת ג'ו סלובו, מהפכן שהפך לשר השיכון של דרא"פ

מאת מיכל יניב

סלובו. לא מאמין במודלים

ג'ו סלובו, המנהיג הקומוניסטי הדרום אפריקאי, שכיהן כשר השיכון בממשלתו של נלסון מאנדלה, מת שלשום לפנות בוקר ממחלה קשה, בגיל 68. כך הודיעה לשכת הנשיא.

עד למותו, היה ג'ו סלובו אחד האנשים הפופולאריים בפוליטיקה הדרום אפריקאית. אך במשך שנים היה מוקצה מחמת מיאוס בקהילה הלבנה ונרדף על ידי השלטונות, בגלל מאבקו נגד האפרטהייד.

הרפורמה הפוליטית שהביאה את נלסון מאנדלה מתאי הכלא לנשיאות הפכה, כמעט בן לילה, את השנאה לסלובו לאהדה סוחפת. עם מותו הוא ייזכר ודאי כאחד מנציגיו המובהקים של המצפון הלבן; מורד סטנגני ובלתי נלאה בשיטת ההפרדה ובעל חלום שזכה לראות בהתגשמותו.

בשנה האחרונה, שבה כבר ניכרה בו מחלת הסרטן, מילא את תפקידו כשר השיכון ועשה ניסיונות לגייס את המשאבים לבנייה מאסיבית, שהיא חלק מתוכנית השיקום של הממשלה. כשנשאל, ערב הבחירות, אם יגמיש את עמדות מפלגתו כדי לאפשר לממשלה החדשה להתמודד עם קשיים עצומים של היערכות כלכלית, ענה סלובו שהוא אינו מאמין במודלים אידיאולוגיים.

פעילותו ב-'94 אכן היתה פרגמטית מאוד. הוא קיבל בברכה ועודד יוזמות פרטית ושוק חופשי. הוא התנגד לפיטורים המוניים במגזר הציבורי וחתר לקדם את האמון בין הצדדים.

ג'ו סלובו נולד בליטא ב-1926, למשפחה יהודית שהגרה לארגנטינה. כשבאה המשפחה לדרא"פ, היה סלובו בן שמונה. כמה שנים אחר כך היה פקיד, ולמד משפטים.

את מאנדלה, שהיה גם כן תלמיד למשפטים, פגש בזמן לימודיו באוניברסיטת ויטווטרסראנד. ב-1949 נשא סלובו את רות פירסט, והיה לאסטרטג הפוליטי של המפלגה הקומוניסטית. ב-1961 הקים, עם מאנדלה, את האגף הצבאי של האי־אן־סי. ב-1963 עזב סלובו את דרא"פ ועשה 27 שנים בגלות. אשתו, רות, נהרגה ב-1981, כשפתחה מעטפת נפץ.

הפסקת האש בין הצדדים הלוחמים בסרי לנקה נכנסה לתוקפה

קולומבו, סרי לנקה (אי־פי). הלחימה בין המורדים הטאמילים לבין כוחות הממשלה שככה אתמול בציפייה להפסקת אש בת שבועיים שאמורה היתה להיכנס לתוקף בחצות. "אני מתפללת כי זה השחר של עידן חדש של שלום במדינתנו, שסבלה זמן כה רב", אמרה נשיאת סרי לנקה, צ'אנדריקה קומאראטונגה, בנאום שנשאה שלשום בפני הפרלמנט. "לא היו כל התנגשויות צבאיות מאז יום חמישי בלילה", הודיע דובר הצבא, בריגדיר ניהאל ג'איאקודי. הממשלה העבירה הברק הודעות ליחידות הצבא ובהן הוראות כיצד לאכוף את הפסקת האש במלחמה, הנמשכת זה 11 שנה.

הסכם הפסקת האש, הראשון זה כמעט חמש שנים, נחתם ביום שלישי על ידי נציגי הממשלה והמורדים במעוז לוחמי הגרילה הבדלנים, ג'אפנה, שבצפון האי.

הסכם הפסקת האש ייבחן מחדש כשישובו נציגי שני הצדדים להיפגש בשבוע הבא. המורדים לוחמים להשגת עצמאות לטאמילים, המהווים 18% מתושבי סרי לנקה. מרבית הטאמילים הם בני הדת ההינדית, והם מתלוננים על אפליה מצד הרוב הסינהאלי הבודהיסטי. הסינהאלים שולטים בממשלתה ובצבא . עד כה, תבע הסכסוך יותר מ-34 אלף קורבנות.

שני הצדדים הביעו את רצונם בהפסקת אש שתיכנס לתוקפה לפני ה-20 בינואר, מועד ביקורו המתוכנן של האפיפיור, יוחנן פאולוס השני.

חיילי ארה"ב מגרשים מאות פליטי האיטי, השוהים בקובה, בחזרה לארצם

קובה (אי־פי). חיילי מארינס של הצי האמריקאי אילצו שלשום מאות פליטים מהאיטי, הנמצאים בבסיס הצי שבמפרץ גואנטנאמו, לחזור לארצם. האמריקאים מבקשים לפנות את כל הפליטים מהבסיס, הנמצא בשטחה של קובה, בתוך עשרה ימים.

דובר של צבא ארצות הברית, מייג'ור ריק תומאס, אמר כי חיילי המארינס נשאו אלות אך לא היו חמושים בנשק חם. הם העבירו את הפליטים מהמחנה לנמל. פקידי הגירה מקווים להעלות בכל יום 400 עד 500 מתוך 3,800 הפליטים שבאזור הבסיס על ספינות של משמר החופים שתחזרנה אותם להאיטי.

דוברת מחלקת המדינה האמריקאית, קריסטין שלי, אמרה כי רק פליטים מעטים, אם בכלל, יזכו במקלט מדיני בארה"ב.

מוסלמים קיצונים רצחו שני עיתונאים באלג'יריה

השגרירויות המערביות באלג'יר לא נסגרו למרות פקיעת האולטימטום שהוצג להן

מאת סוכנויות הידיעות

אלג'יר. עלי עבוד, עיתונאי מתחנת הרדיו "ערוץ 1" באלג'יריה, שנורה בראשו, מת מפצעיו, כך הודיעה אתמול התחנה. זה העיתונאי השני שנרצח בתוך 24 שעות בהתקפות המיוחסות לטרוריסטים מוסלמים קיצוניים.

זיין-א-דין עלווי סאלאת, כתב העיתון "ליברטה", העיתון הצרפתי העיקרי באלג'יר, נרצח ביום שישי בדרום לבירה. דובר העיתון "ליברטה" אמר, כי עלווי סאלאת היה נתון לאיומים ושמו הופיע ברשימות הקצאים שפורסמו בבר סגדים בעיר בלידה בדרום לאלג'יר.

פקידים באלג'יר אמרו כי ננקטו כל אמצעי הבטיחות הדרושים במטרה להגן על בנייני השגרירויות המערביות, לאחר שאתמול פג מועד האולטימטום שקבע אחד מארגוני הכרוז, על פיו נדרשו שגרירויות ארה"ב, גרמניה, צרפת ובריטניה לסגור את שעריהן, אחרת ייהרגו אזרחיהן. הארגון הפונדמנטליסטי העיקרי, "חזית ההצלה האיסלאמית", גינה את האולטימטום, שמידת מהימנותו אינה ברורה.

מאז תחילת המאבק של ארגוני הכרוז המוסלמים על השלטון באלג'יריה, במאי 93', נהרגו במדינה 26 עיתונאים אלג'יראים, ושניים נוספים נעלמו. מאז ספטמבר '93 נהרגו באלג'יריה בסך הכל 80 נתינים זרים. "צבא ההצלה האיסלאמי", הזרוע הצבאית של "חזית ההצלה האיסלאמית", שפעילותה אסורה על פי חוק, האשים עיתונאים בתמיכה בממשלה. יותר מ-200 עיתונאים נמלטו עד כה מאלג'יריה מחשש לחייהם.

פאריס. נראה כי למרות האולטימטום, התעלמו אתמול הדיפלומטים המערביים באלג'יריה מאיומי הטרוריסטים. צרפת ובריטניה הודיעו כי שגרירויותיהן באלג'יר פתוחות כרגיל, וגרמניה מסרה כי לא תחזיר את הדיפלומטים הביתה. שליח ממשלת אלג'יריה בבון, מוחמד הנאצה, שיבח את ההחלטה שלא לסגור את השגרירויות ולא להיכנע לאיומים, וכינה אותה "רגישה ואמיצה".

שר החוץ הצרפתי, אלאן ז'ופה, אמר כי יש צורך לנקוט אמצעים חדשים כדי לשפר את ביטחון המשלחות הדיפלומטיות של ארצו באלג'יריה, הן במבנים עצמם והן בנמלי הים והאוויר. ב-26 בדצמבר השעתה צרפת את קשרי הים והאוויר עם אלג'יריה, לאחר שמטוס של חברת אייר פראנס נחטף באלג'יר.

אשה נהרגה ו-30 נפצעו בשתי רעידות אדמה ביפאן

רעש קל פקד את קליפורניה; איש לא נפגע

(ע"ר). שתי רעידות אדמה חזקות פקדו אתמול את יפאן ונפגעו גם בטוקיו הבירה. עד כה ידוע כי אשה בת 85 מתה מהתקף לב, ו-30 אנשים נפצעו מעצמים שנפלו עליהם.

כל הנפגעים שעליהם נמסר עד כה נפגעו ברעש הראשון, שפקד את מחוז האצ'ינוהה, 500 ק"מ צפונית לטוקיו, ב-7.30 בבוקר. רעש זה היה בעוצמה של 6.9 בסולם ריכטר. יצוין כי באותו אזור היתה רעידת אדמה בעוצמה של 7.5 לפי סולם ריכטר ב-28 בדצמבר, בה נהרגו שלושה אנשים וכמה מאות נפצעו.

שיבושים באספקת מים

הרעש השני אירע 14 שעות לאחר מכן, 70 ק"מ מצפון לטוקיו, ליד נמל הדייג מיטו. עוצמתו היתה 5.2 לפי סולם ריכטר. שני הרעשים גרמו לשיבושים באספקת המים והחשמל.

רעידת אדמה קלה, בעוצמה של 4.3 בסולם ריכטר, פקדה ביום חמישי את אזור ההרים שבמזרח קליפורניה. לא דווח על נפגעים או על נזק לרכוש. מוקד הרעש היה כ-40 ק"מ דרומית־מזרחית לאגם טאהו, ליד העיר מארקליוויל, לא הרחק מהגבול עם מדינת נוואדה.

בקצרה

● וואשינגטון. נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, מינה בסוף השבוע את האדמירל ויליאם סטודמן לתפקיד המנהל הזמני של סוכנות הביון המרכזית, עד שיימצא מחליף קבוע לג'יימס וולזי, שהגיש את התפטרותו בשבוע שעבר. בהודעת הבית הלבן נאמר כי סטודמן, המכהן היום כסגן המנהל של "סוכנות הריגול האמריקאית", יתחיל למלא את תפקידו ב-10 בינואר. (ע"ר)

● מוגדישו. קרבות עזים, שנהרגו בהם תשעה בני אדם, התחוללו שלשום בבוקר ברובע ברמודה, דרומית למוגדישו. הקרבות הפרו את הסכם הפסקת האש שהתקבל על דעת הפלגים היריבים – כך מסרו מקורות בבירת סומליה. (ע"צ)

● בון. מספר הזרים שביקשו מקלט מדיני בגרמניה ירד ב-60% ב-1994, בגלל התקנות המחמירות החדשות שהונהגו ביולי '93. כך הודיע שלשום משרד הפנים הגרמני. בהודעה נאמר כי 127,210 זרים ביקשו מקלט מדיני ב-'94, לעומת 322,599 ב-'93 ו-438,191 ב-'92. (ע"ר)

● עמאן. המלך חוסיין הטיל אתמול רשמית על קרוב משפחתו ומפקד הצבא לשעבר, שריף זייד בן שאכר, להקים ממשלה חדשה בירדן, שתקדם את יישום הסכם השלום שנחתם עם ישראל. במכתב המינוי ביקש המלך משאכר לנסות ולשפר את הקשרים עם מדינות ערב, לתמוך במאמצי הפלשתינאים להשיב את זכויותיהם ולהמשיך בשמירה על האתרים המוסלמים במזרח ירושלים, עד קביעת מעמדה הסופי של העיר. השבעתה של הממשלה החדשה תתקיים מחר. (ע"ר)

מפקד חיל האוויר האיראני ועוד 11 קצינים בכירים נהרגו בהתרסקות מטוס

הרמטכ"ל האיראני: סיבת האסון – תקלה טכנית ולא חבלה

טהראן (רויטר). מפקד חיל האוויר האיראני, ארבעה גנרלים ושבעה קצינים נוספים בחיל האוויר נהרגו בהתרסקות מטוס. המטוס, שנשא את המפקד, הגנראל מאנסור סאטארי, ואת עוזריו הבכירים, התרסק ביום חמישי בלילה כשניסה לנחות באיספהאן שבמרכז איראן לאחר שהתגלו בו תקלות טכניות, דיווח שלשום רדיו טהראן.

הרמטכ"ל האיראני, הגנראל עלי שאבאזי, אמר בראיון לרדיו כי הקצינים המריאו במטוס מדגם לוקהיד סי-140 ג'טסטאר מבסיס חיל האוויר "שאהיד" שבאיספהאן ליעד שלא צוין. "זמן קצר לאחר מכן אירעה במטוס תקלה טכנית. הם החליטו לשוב ולנחות באיספהאן. בעת הנחיתה התרסק המטוס על מסלול ההסעה", אמר שאבאזי. לדבריו, כל 12 הנוסעים ואנשי הצוות נהרגו. "זו אבידה גדולה לחיל האוויר האיראני", אמר שאבאזי.

ארבעת הגנראלים שנהרגו ביחד עם סאטארי הם ראש מטה חיל האוויר, עליזה יאסיני, סגן מפקד להק מבצעים, מוסטפא ארדסטאני, מפקד להק הגנ"א, אמצד סוג'אי, ומפקד להק פקודי אוויר, חסאן ראוקי. סאטארי ניצח על תהליך התחדשות של חיל האוויר האיראני לאחר תום המלחמה עם עיראק ב-88', במסגרתו רכשה איראן מרוסיה מטוסי קרב מדגם מיג-29 ומפציצים מדגם סוחוי-24. אתמול אמר שאבאזי בראיון לעיתון האיראני "סאלאם", כי "ברור לנו לגמרי כי התרסקות המטוס נגרמה מתקלה טכנית. אולם כרגיל, נשלחו מומחים לאתר במטרה לחקור את הסיבה המדויקת לתאונה". בכך פסל הרמטכ"ל האיראני את האפשרות כי ההתרסקות נגרמה כתוצאה מחבלה מכוונת.

התרסקות שנייה מאז 79' של מפקד חי"א איראני

עיתונים מקומיים דיווחו אתמול, כי בגובה של כ-2,000 רגל דיווח טייס המטוס על שינוי בלחץ האוויר בתא הטייס וביקש רשות לנחיתת חירום באיספהאן. "במהלך הנחיתה החמירה התקלה הטכנית, והמטוס עלה באש והתרסק", נכתב בעיתון "סאלאם". בתשובה לשאלה מדוע טסו קצינים בכירים כה רבים באותו מטוס למרות "ניסיון כאוב מן העבר", אמר שאבאזי כי "הסיבה נוגעת אך ורק למאמצים מצד אנשי הצבא הבכירים לחסוך בהוצאות של שעות טיסה יקרות".

התרסקות המטוס היא השנייה מאז המהפכה האיסלאמית ב-79', אז נהרגו בהתרסקות מפקד חיל האוויר וקצינים בכירים.

המועצה המקומית טורעאן

במסגרת המינהלה הארצית למים וביוב
היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים
תחום הנדסת ביוב

ביצוע מערכת ביוב שלב א - 3
מכרז מס' 257 - 35/94 - 1/95 0498

1. המועצה מכריזה בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים בהתאם למנהלה.
2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת תשלום של 1,200 ש"ח, אשר לא יוחזר, במשרדי המועצה בשעות העבודה הרגילות.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצועות ביוב-ניקוזמים (סימול 400) בסיווג כספי ב-1 לפחות.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ד' 11.1.95, היציאה ממשרדי המועצה בשעה 10.00.
5. את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה ביום ג', 24.1.95, לא יאוחר משעה 18.00 בערב, תיבת ההצעות תיפתח בשעה 18.15 בנוכחות המציעים.

נאג'י נאשר
ראש המועצה המקומית
טורעאן

הודעות בעניין

תכנון ובנייה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "ראש־העין"

עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ראש העין בקשה למתן הקלה/בקו בנין צדי אחורי בגוש 5491 מגרש 18 רח' אלמוג 6 ראש העין

מותר להקים בית מגורים בקו בנין צדי 4 מ' ואחורי 6 מ' בקשת בעלי החלקה להתיר להם בית מגורים בקו בנין צד 3.60 מ' אחורי 7.20 מ' כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

יגאל יוסף
יו"ר הועדה המקומית "ראש־העין"

מרחב תכנון מקומי - שומרון

נמסרת בזאת הודעה לפי סעיף 149 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה בקשה ע"י סימון אזור על חלקה 5 בגוש 10172 בבנימינה שבאישורה יש משום הקלה לענין קומה נוספת מעל המותר: מותר 2 + קומות.

התנגדות מנומקת בכתב, אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לועדה המקומית השומרון

(ת.ד. 58, זכרון יעקב 30950)

איתמר ברעקר
יו"ר הועדה המקומית השומרון

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי להבים

הודעה בדבר אשר תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, בדבר אשר תכנית, המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר מ/12/414", המהווה שינוי לתכניות הבאות: משמ/107.

השטחים הכלולים בתכנית ובמקומם: ישוב: בית נחמיה מגרש 83 גוש 4492 ח"ח 54, 55, 56, גוש 4493 ח"ח 34, 35, 37, 39, 43, עיקרי הוראות התכנית: א. חלוקת מגרש מס' 83 לשני מגרשים: האחד בשטח 1500 מ"ר (מס' 83/1) השני בשטח 1084 מ"ר (מס' 83/2) ב. שינוי שטח מגרש מינימלי בתחום המגרש ל-1000 מ"ר.

הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4132 תשנ"ג עמוד 3839 בתאריך 08/08/93.

התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה להבים וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד"ר אהרון לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טל' 04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: ימן יוסף

לאשר הקמת בית מגורים חד משפחתי בצמוד לבית קיים, ברח' שארית הפליטה 10 - דניה, בגוש 12258, חלקה 216, מגרש 742.

הבקשה כרוכה במתן ההקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטה למרווח צדדי מערבי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בר-858/73/05 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים:
יום ב' - 08:00-11:30 15:00-17:00
יום ד' - 15:00-17:00

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. חס
מהנדס העיר

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי תמר־רמת נגב ערבה
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה תמר־רמת נגב־ערבה מופקדת תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 244/03/10".

השטחים הכלולים בתכנית ובמקומם: ישוב:
מקבר הר שחר
גושים 39072.

עיקרי הוראות התכנית:
איתור ותכנון של שטחים למטרות אלה: כריה וחציבה של אבן גיר ודולומיט, דרכי גישה.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום רחוב התשאים ת.ד. 68 באר־שבע 84100 טל: 07-296414

המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, תמר־רמת נגב־ערבה המו"א תמר נוה זוהר סדום 86910 טל: 07-584581

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שלום דנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי קרית טבעון

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית טבעון מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר טב/142 הרחבת קו רשות הדרך כביש מס' 75.

המהווה שינוי לתכניות הבאות:
84/ג

השטחים הכלולים בתכנית ובמקומם:
ישוב: קרית טבעון
גוש 11390 ח"ח 4, 18.
גוש 11393 חלקות 10, 11, 91, 92.
גוש 11393 ח"ח 87.

עיקרי הוראות התכנית:
* הרחבת קו רשות הדרך בקטע של חלקות 10, 11, 91, 92.
* הסדרת דרך גישה למגרש מס' 10 בין מבנה הדואר ומרכזית דאר.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה רח' חסן שוקרי 11 חיפה 31048 טל: 04-616222 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, קרית טבעון ת"ד 1080 ק. טבעון 36100 טל: 04-831921

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד"ר חיים קופלמן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז חיפה

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן 1990
וחוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי מטה יהודה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (3) לחוק הליכי תכנון ובניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה יהודה מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר מי/במ/845".

שינוי לתכנית המתאר המקומית למטה יהודה מי/200.

השטחים הכלולים בתכנית ובמקומם:
ישוב: נס הרים
כמסומן בקו כחול עבה בתשריט.
חלקי גושים 29783, 29786, 29787, 29788.

עיקרי הוראות התכנית:
א. מתן תוקף לחלוקות השונות ולדרכים בישוב הקיים.
ב. תוספת 27 נחלות - אזור חקלאי ב' + תוספת 3 מגרשי השלמה לנחלות קיימות + תוספת 2 מגרשים - אזור חקלאי ב' מיוחד (בעלי מקצוע) ותוספת 89 מגרשי מגורים חדשים - מגורים א', כמו כן תוספת שטח לבניני ציבור, שטחים ציבוריים פתוחים ודרכים.
ג. שינוי חלוקה בחלק מהמגרשים הקיימים.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות, למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז ירושלים רח' שלומציון המלכה 1 ירושלים טל: 02-290222

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אליהו סויסה
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז ירושלים

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי תמר־רמת נגב־ערבה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה תמר־רמת נגב־ערבה מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר 10/28/100/02 המהווה שינוי לתכניות הבאות: מתאר מס' 10/100/02

השטחים הכלולים בתכנית ובמקומם:
ישוב:
גוש: 100118 חלקה 1 (חלק)

עיקרי הוראות התכנית:
יצירת מסגרת תכנונית להקמת שטח למתקנים הנדסיים ע"י שינויים ביעודי קרקע וקביעת הנחיות ומגבלות בניה

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום רחוב התשאים ת.ד. 68 באר־שבע 84100 טל: 07-296414

המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, תמר־רמת נגב־ערבה המו"א תמר נוה זוהר סדום 86910 טל: 07-584181

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שלום דנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3 חיפה
טל: 04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: גרבוביץ עמוס

לאשר הקמת בית מגורים, ברח' סלעית 4, בגוש 10799, חלקה 25, (מגרש 2110). הבקשה כרוכה במתן ההקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר
2. בליטה למרווח הצדדי

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין שמספרו 488/93/01 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים:
בימים ב' ו-ד' בין השעות 08.00-11.30 15.00-17.00

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. חס
מהנדס העיר

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה ביאליק 3 חיפה
04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: איטה משה.

לאשר ביעוד תוספת שטח לחנות, ברח' החלוץ 46, הדר, בגוש 10863, חלקה 32 הבקשה כרוכה במתן ההקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה להגדלת החנות.
2. שינוי יעוד שטחי עזר משותפים לשטחי עזר פרטיים.

אפשר לעיין בבקשה בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בר 3807/36/08 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים:
יום ב' - 08.00-11.30 15.00-17.00
יום ד' - 15.00-17.00

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. חס
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "לוד"

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזאת הודעה כי הוגשו לועדה המקומית לתכנון ולבניה לוד בקשות למתן הקלות כדלהלן:
1. אלפתל דאוד - תיק מס' 2420 בגוש: 4542 חלקה: 71 רח' הגא 2 שכ' נוה ירק, להקמת תוספת מגורים בתוספת 6% משטח המגרש.
2. מירלשוילי לוי - תיק מס' 4522 גוש: 4012 מגרש: 173 רח' אפרסק 3 שכ' לוד הצעירה להקמת קוטג' בקו בנין צדי 3.60 מ' במקום 4.00 מ'
3. סבג אפרים - תיק מס' 3609 בגוש: 4025 חלקה: 168 רח' הרקל 2, להקמת תוספת מגורים בתוספת 3% משטח המגרש.

כל המעונין והרואה עצמו נפגע ע"י אשור ההקלות הנ"ל יכול לעיין בתכנית במחלקת רישוי בניה באגף הנדסה בשעות העבודה הרגילות ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.

מקסים לוי
ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, לוד

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3 חיפה
04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: חזנפלד ארנון

לאשר הקמת בנין אחורי במגרש, ברח' גלבוע 24, נוה שאנן, בגוש 11201, חלקה 168. הבקשה כרוכה במתן ההקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר
2. בליטות למרווחים צדדי צפוני מערבי, ואחורי.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון העיר, בתיק בנה מס' בר 2471/58/02, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים:
יום ב' - 08.00-11.30 15.00-17.00
יום ד' - 15.00-17.00

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. חס
מהנדס העיר

עיריית בית־שמש
הועדה המקומית לתכנון ולבניה בית שמש

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן החוק). ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק לאשור ההקלות המפורטות מטה. כל הרואה עצמו נפגע מהבקשה עפ"י האמור בסעיף 149 לחוק רשאי להגיש התנגדות לבקשה. את ההתנגדות ניתן להגיש תוך 14 יום מיום פרסום מודעה זו.

את התנגדות יש להגיש ובכתב למשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בית־שמש.

גוש	חלקה	שם המבקש	מהות ההקלה
ת.ב.ע. בש 78 ב'	62 א'	שילו בת שבע ושלמה	תוספת קומה
ת.ב.ע. בש 78 ב'	52 א'	פקרסקי אלכסנדר ואיסה	תוספת קומה
5204	19	בלעיש	באחוזי בניה 2%
5205	ב'	כהן ניסים	קו בנין אחורי 10%
5213	47	כהן ניסים ואהובה	באחוזי בניה 5%
5202	76	ביטון יוסי	באחוזי בניה 6% בקו בנין אחורי 10%
ב.ש. 61	35	פוליפה	בתכסית 6%

בכבוד רב,

אלי בן לולו
יו"ר ועדת משנה לתכנון ובניה בית שמש

לוח העיר
הלוח של אזור המרכז

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יומן

מדיניות צרפתית עצמאית

מכלול של שיקולים – ובהם בעיקר שיקולים כלכליים ואסטרטגיים – הנחו את ממשלת צרפת בהחלטתה לפתוח משרד אינטרסים בבגדאד. ראשית, צרפת מעוניינת לפרוע חוב עיראקי של חמישה מיליארד דולר. צרפת גם שואפת להיות הראשונה שתיהנה מחתימה על חוזים כלכליים עם עיראק, שיוחרד ברגע שיוחלט על הפסקת העיצומים הבינלאומיים. כמו כן, צרפת מעוניינת בהתרת יצוא הנפט העיראקי, שעשוי לגרום להצפה מחודשת של השוק ולהורדת מחירים.

האינטרסים האסטרטגיים מתבטאים בניסיון צרפת להתמודד עם הפונדמנטליזם האיסלאמי הגואה בעולם. צרפת חוזרת כאן לאסטרטגיה של שנות ה־70 ולתקופת מלחמת אירן־עיראק, עת תמכו רוב מדינות המערב בעיראק נגד איראן החומייניסטית. גם עתה יש הטוענים שעדיפה מדיניות כזו על פני מדיניות הבלימה הכפולה שנוקטת ארה"ב. צרפת מסתייגת ממדיניות הסטטוס־קוו האמריקאית, לפיה מצד אחד אין משפרים את מעמדה של עיראק בעולם, למרות שצייתה לפחות לחלק מהחלטות האו"ם, ומאידך לא פועלים להפלת משטר של סדאם חוסיין.

בנוסף לכך, גם אם יש מי שיטען שמדובר כאן בתירוץ מפוקפק ביותר, הרי שלפחות באופן רשמי, השיקולים ההומאניטריים מוגדרים כחלק מהמכלול העומד מאחורי הצעד הצרפתי. רק באחרונה פורסם דו"ח של האו"ם בו נטען כי מאות אלפי ילדים עיראקים מתו במדינה מאז הוחלו הסנקציות הבינלאומיות.

הצעד של צרפת נעשה ללא שיתוף יתר 14 חברות האיחוד האירופי ויתר חברות האו"ם השותפות לסנקציות על עיראק. ראש ממשלת צרפת, אדואר באלאדור, הצהיר רק באחרונה שכוונת צרפת היא לחזק את מדיניות החוץ והביטחון המשותפת של האיחוד האירופי. דומה שלא צעדים חד־צדדיים מסוג זה הם שיתרמו להשגת המטרה המוצהרת והמיוחלת.

אדר פרימור

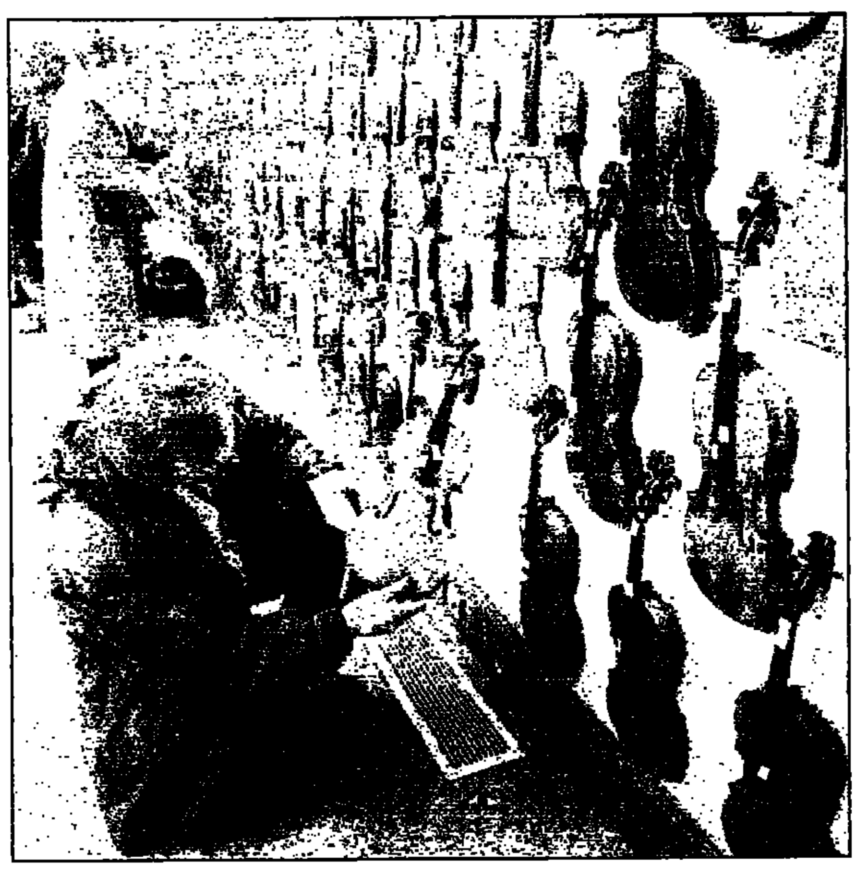

אדם בוחן כינור בתערוכה בה הציגה אתמול משטרת צרפת כ־1,000 כינורות גנובים בניסיון למצוא את בעליהם. הכינורות, שערכם נאמד בסכומים שבין 53 אלף דולר ל־530 אלף דולר, נמצאו בפשיטת המשטרה על ביתו של אדם העוסק במסחר של חפצים מיד שנייה

חדשות חוץ

יום לאחר הודעת מועצת הביטחון הרוסית כי יש "להשיב את הסדר החוקי על כנו" בצ'צ'ניה:

הגנרל הרוסי ויקטור וורוביוב, ממובילי הלחימה בצ'צ'ניה, נהרג בקרבות בגרוזני

גרוזני (רויטר). אחד הבכירים במפקדי הצבא הרוסי המובילים את ההתקפה על גרוזני נהרג אתמול בבירת החבל המורד במהלך מאמצי הצבא להביס את כוחות המורדים המאולתרים שלחמו להגנת עירם.

אש בארמון הנשיאות

עננים סמיכים של עשן שחור כיסו בסוף השבוע את בירת צ'צ'ניה, ואש התותחים, המרגמות והרקטות של צבא רוסיה ניתכה ללא הפסקה על מרכז העיר, בה התגוררו בעבר 400 אלף איש. עדי ראייה מסרו כי הפגזים פוגעים במרכז גרוזני בקצב המגיע לעתים לפגז לשנייה. כמה פגזים העלו באש את ארמון הנשיא, מוקד ההתנגדות של הכוחות הצ'צ'ניים.

מאיור־גנרל ויקטור וורוביוב, מפקד כוח המשימה המיוחד של משרד הפנים עליו הוטל לדכא את ההתנגדות בגרוזני, נהרג לאחר שהתפוצץ בקרבתו פגז מרגמה, מסרה סוכנות הידיעות הרוסית איטאר־טאס. וורוביוב, שנפגע כאשר עסק בהעברת מפקדתו לאתר סמוך יותר לארמון, הוא הקצין הבכיר הראשון שנהרג מאז נכנסו הכוחות הרוסים לאזור ב־11 בדצמבר במטרה לדכא את מאבק העצמאות של הצ'צ'נים, הנמשך זה שלוש שנים.

הכוחות הרוסיים – תערובת של כוחות משרד הפנים, צנחנים ויחידות רגלים של צבא היבשה – מנסים לכבוש את גרוזני, בינתיים ללא הצלחה, מאז תחילת השנה האזרחית החדשה. בהודעה מטעמה הודתה ממשלת רוסיה כי המצב עדיין מסובך, ואמרה כי יחידות צ'צ'ניות חמושות היטב "מתנגדות באופן פעיל" לכוחות הרוסיים.

טקטיקה רוסית חדשה

עם זאת, נראה כי המפקדים הצבאיים הרוסים זנחו עתה את הטקטיקה ההרסנית שהובילה עד כה לאבידות רבות באנשים ובציוד. כוחותיהם הפסיקו לנסות לכבוש את מרכז העיר, ונותרו בעמדות במרחק של כק"מ וחצי מהארמון הבוער. "הרוסים משתמשים בשיטות חדשות. הם מנסים להתקדם מבניין לבניין בעזרת אש טנקים וארטילריה כבדה", אמר חוסיין, מפקד צבאי צ'צ'ני. "הם אינם מצליחים לכבוש שטח נוסף, אך הם הורסים את העיר".

הטקטיקה החדשה משקפת דוקטרינה צבאית בסיסית, לפיה כוח משוריין אינו יכול לכבוש עיר בטרם נהרסו בנייניה. מפקדי צבא רוסים בגרוזני התלוננו, כי התקדמותם נבלמת עקב מחסור בכוחות רגלים.

בחלוף ארבעה שבועות מתחילת הפלישה, שקועים הכוחות הרוסיים בבוץ של מלחמה בלתי אהודה, ככל הנראה ללא יכולת לכבוש את גרוזני, לשבות את מנהיג צ'צ'ניה, ג'והאר דודאייב, או אף להשתלט על ארמון הנשיאות. נראה כי צבא רוסיה נחוש לבצע את המשימה עד תומה, למרות ביקורת הולכת וגוברת בבית ומחוץ.

מועצת הביטחון של ילצין, האחראית על ניהול הקרבות, הודיעה שלשום כי חיוני שרוסיה "תתגבר על ההתנגדות המזוינת מוקדם ככל האפשר ותמחה את הקבוצות המזוינות הבלתי־חוקיות במטרה להשיב את הסדר החוקי על כנו" בצ'צ'ניה.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, ביטא את הדאגה הכלל־עולמית לנוכח מספר האבידות בקרב אזרחי צ'צ'ניה, וקרא לילצין לפתוח במו"מ לפתרון הסכסוך בדרכי שלום. גרמניה הגבירה אתמול את הלחץ המופעל על ילצין לשים קץ למתקפה בצ'צ'ניה. הקנצלר הלמוט קוהל תיאר את הסבל וההרג בחבל המורד כ"טירוף מוחלט". שלשום גינו דנמרק, הולנד וצרפת את מלחמתה של רוסיה בצ'צ'ניה. דיפלומטים במערב אמרו כי המלחמה עלולה להזיק במידה שאין לשערה לעתיד הדמוקרטיה ברוסיה ולתכנית הרפורמות הכלכליות של מוסקווה.

גם ההתנגדות מבית לצעדיו של ילצין הולכת ומתחזקת. אתמול התכנסו כאלף איש במחאצ'קאלה, בירת רפובליקת דאגסטאן השכנה, כדי למחות על מה שכינו "ההתערבות הרוסית בצ'צ'ניה".

3 הרוגים בטאג'יקיסטאן

שלושה חיילים רוסים נהרגו בעימות עם לוחמים מוסלמים בטאג'יקיסטאן, באסיה התיכונה – תקרית שנייה מסוגה השבוע, דיווחה שלשום סוכנות הידיעות הרוסית אינטר פאקס. הסוכנות, שציטטה מקורות צבאיים בבירה דושאנבה, ציינה כי החיילים נהרגו באזור באדחשאן, בגבול האפגאני, בו פועלים הלוחמים האיסלאמים.

נציבות האו"ם לענייני פליטים: הסרבים ממשיכים במסע הטיהור האתני בבוסניה

זאגרב (רויטר). הסרבים־הבוסנים ממשיכים במסע הטיהור האתני שלהם, הכולל חטיפות ורציחות, בניסיון לטהר את כל חלקי בוסניה שתחת שליטתם מבני המיעוטים הלא־סרביים, כך אמר שלשום דובר מטעם משלחת הסיוע של האו"ם.

דובר הנציב העליון של האו"ם לענייני פליטים (UNHCR), פיטר קסלר, אמר כי ישנם "דיווחים מהימנים" על כך שכמה מאות אזרחים בוסנים ממוצא קרואטי ומוסלמי הועברו בדצמבר מהמעוז הסרבי באניה לוקה לעיירות אחרות בסרביה. "הם נלקחו לגלאמוץ' וגראהובו (בדרום מערב בוסניה) שם הוחזקו באצטדיון ושימשו כעובדי כפייה", כך מסר לרויטרס. קסלר אמר כי עד כה, לא הותר ל־UNHCR לחקור את המצב, אך לדעתו, הצעד הוא תגובה למתקפה קרואטית על גלאמוץ' שגרמה לבריחתם של 5,000 אזרחים ממוצא סרבי.

צפון בוסניה והעיירה באניה לוקה נודעו לשימצה בעקבות טיהור אתני שבוצע בהן במהלך המלחמה, במסגרתו גורשו מהאזור כ־400,000 קרואטים ומוסלמים.

סרייבו (רויטר). האו"ם מסר אתמול כי הסכם הפסקת האש החדש בבוסניה נתון בסכנה בשל מחלוקת על אזור מפורז בקרבת סרייבו. ממשלת בוסניה המוסלמית, שכוחותיה מסרבים לסגת מהאזור, האשימה את הסרבים בהפרת ההסכם.

הפסקת האש השבירה ספגה פגיעה נוספת לאחר ששני מטוסים של האו"ם נפגעו מירי בנמל התעופה של סרייבו, דבר שאילץ את האו"ם להפסיק את הטיסות ההומניטאריות לעיר הנצורה, כך מסר דובר מטעם רשות הסיוע של הארגון. לא היו כל נפגעים מהירי.

משקיפי האו"ם מתאמצים לשבור את הקיפאון בשיחות על יישום תנאי ההסכם, זאת לאור סירובם של כוחות הממשלה המוסלמית לסגת מאזור מפורז ממערב לסרייבו. בתגובה, סירבו הכוחות הסרביים לפתוח לתנועה אזרחית את הדרכים המובילות לבירת בוסניה, והתנו זאת בנסיגת הכוחות המוסלמיים מהאזור המפורז סביב הר איגמאן.

מזג האוויר

תחזית להיום

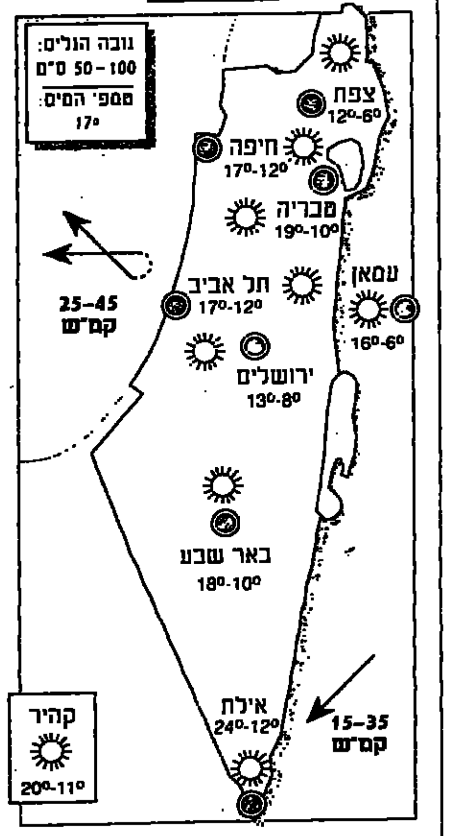

שני | שלישי | רביעי

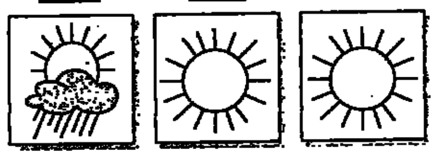

נאה

נאה עם עננים בגובה רב ובינוני. הים יהיה גלי; גובה הגלים מ־50 עד 100 ס"מ; טמפרטורת המים – 17 מעלות. רוח מזרחית תנשב במהירות של 25 עד 45 קמ"ש, וישררו תנאים טובים לדאייה. בחרמון נאה; תנאי גלישה בינוניים. הגלישה במסלולים העליונים בלבד.

המפה הסינופטית: שקע מתעמק באזור לוב ותוניס גורם לרוחות מזרחיות במזרח התיכון, ולעננות גבוהה בכמויות משתנות. השקע ינוע ביום שלישי לאזור כרתים וביום רביעי לים השחור. רכס במרכז ובמערב אירופה גורם למזג אוויר מעונן וקר במרכז אירופה, מלווה בשלג קל. שקע עמוק באזור איסלנד מתקדם מערבה.

מחר – נאה בעננות גבוהה ובינונית עם התקררות קלה; ביום שלישי – בהיר עם התחממות קלה; ביום רביעי – מעונן עם ירידה בטמפרטורות, וייתכן גשם.

כמות המשקעים

במילימטרים, מעודכן ליום 7.1.95 שעה 17:00

	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
תל אביב	--	594	560
הגליל המערבי	--	439	640
חיפה	--	414	540
דרום הכרמל	--	517	580
נתניה	--	610	570
השרון	--	575	580
יבנה	--	514	540
ירושלים	--	506	550
יריחו	--	148	163
באר שבע	--	237	205
אילת	--	11	32

מפלס הכנרת

זריחת השמש	שקיעת השמש	זריחת הירח	שקיעת הירח
06:41	16:51	11:00	אין

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	10	13	מעונן חלקית
אמסטרדם	-1	1	מעונן חלקית
אתונה	10	15	מעונן חלקית
בודפשט	1	3	גשם קל
בריסל	-1	2	מעונן וערפילי
ברלין	-4	-6	מעונן
וינה	-2	-2	מעונן חלקית
ז'נבה	-2	0	מעונן חלקית
[illegible]	2	10	שלג
לונדון	1	5	מעונן חלקית
ניו יורק	0	5	בהיר
פאריס	2	8	נאה
פרנקפורט	-5	-3	מעונן חלקית
ציריך	-9	-3	מעונן
קופנהאגן	-2	0	שלג קל
רומא	-1	6	מעונן חלקית

תחזית מזג האוויר: חברת "מטאוטק", מיוחד ל"הארץ"

זיהום האוויר

ריכוז גופרית דו־חמצנית, שנמדדו בימים 30.12 עד 5.1 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

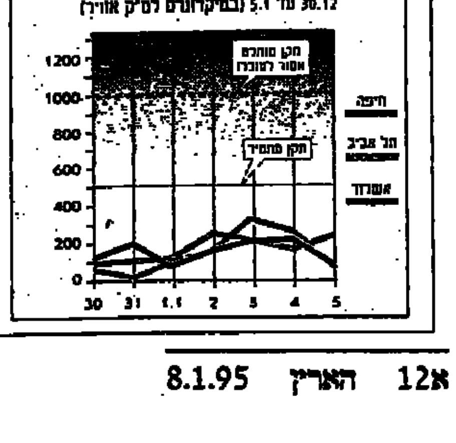

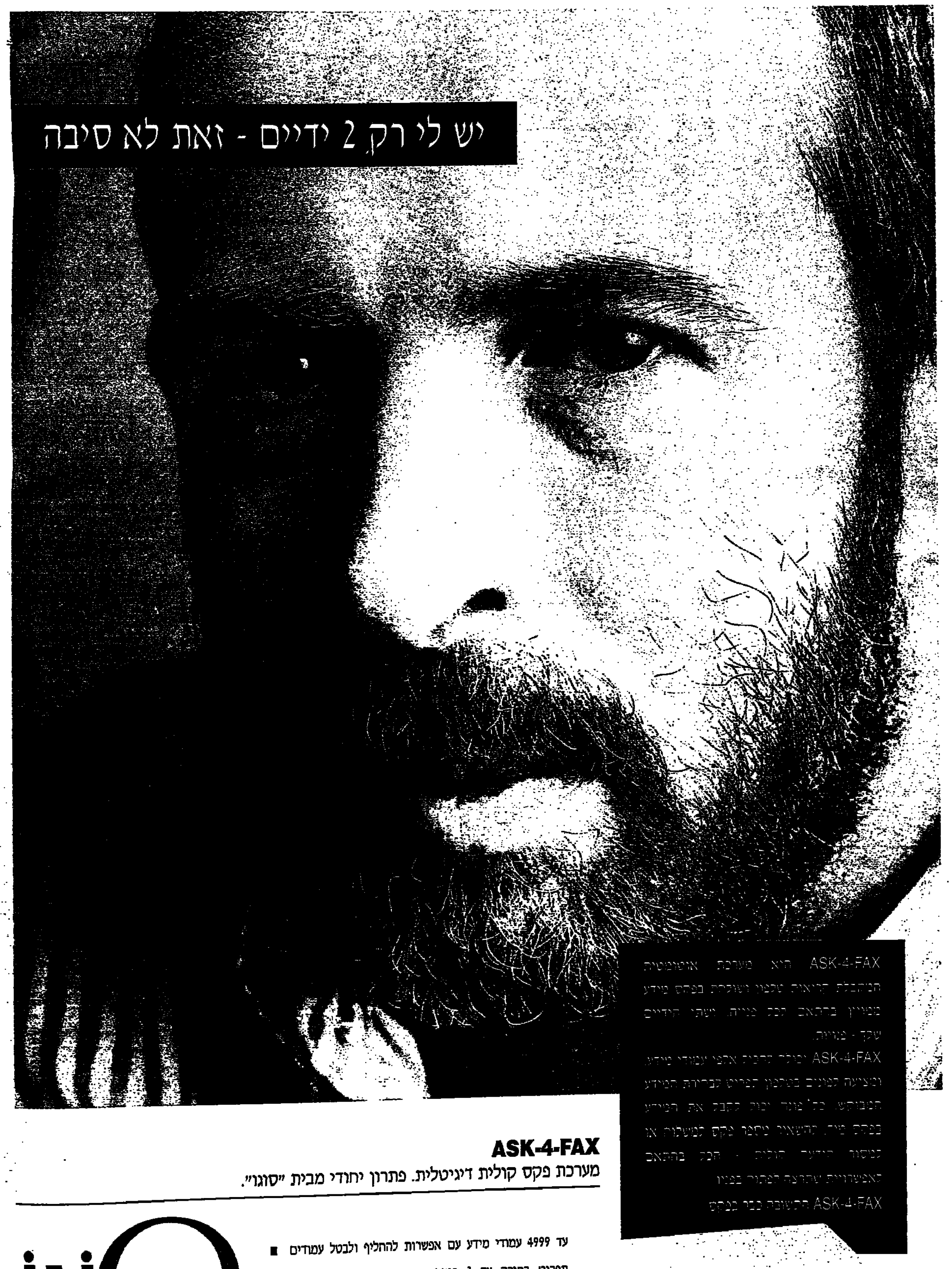

ASK-4-FAX

מערכת פקס קולית דיגיטלית. פתרון יחודי מבית "סוגו".

■ עד 4999 עמודי מידע עם אפשרות להחליף ולבטל עמודים ■ תפריט בחירה עד 3 רמות משניות מתחת לתפריט הראשי ■ הגנה בעזרת קוד סודי לקבוצה מוגדרת ■ אפשרות הגבלת כמות מסמכים לשיחה ■ דו"ח פעילות (כולל שעון ותאריכון) ■ אפשרות לתפעל במספר שפות ■ אפשרות חסימה לחיוג לחו"ל ■ עד 4 קווי טלפון או שלוחות מרכזיה בחיוג ישיר ■ המערכת קטנת מימדים, פשוטה להתקנה, אמינה ושקטה.

סוגו
תקשורת דיגיטלית
עם מגע אישי
מקבוצת אורית

עוד מוצר תקשורת מבית סוגו אלקטרוניקה בע"מ - המתמחים בפיתוח, ייצור ושיווק של מערכות תקשורת. פרטים והזמנות - בטלפון: 03-5388688 בפקס: 03-5335446

הארץ
כלכלה
יום ראשון 8.1.95 העורך נחמיה שטרסלר

מבזק

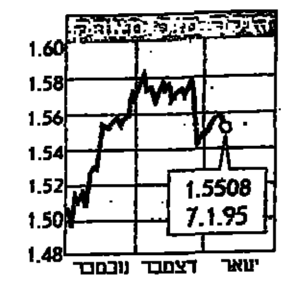

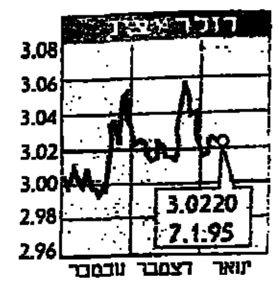

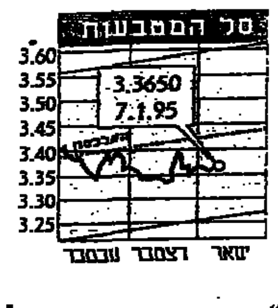

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר:

מארק	1.5653	-0.93%
ין	101.35	-0.39%
לישט	1.572	-0.92%
ריבית בנק ישראל		17.0%
פריים־רייט		18.5%

• • •
מפעל אבן קיסר ישקיע 2 מיליון דולר בקו ייצור חדש (עמוד 2ג)
• • •
ג'ק בר מונה ליו"ר דירקטוריון סמפו (אנשים ועסקים, עמוד 2ג)
• • •
חיב לס: לכלול את גביית מס בריאות במס הכנסה (עמוד 2ג)
• • •
צינור בקוטר 48 צול יעביר את המים מישראל לירדן (עמוד 2ג)
• • •
חוות דעת: בניית שובר הגלים בקיסריה – לא חוקית (עמוד 2ג)
• • •
סגירת מסוף האשלג באשדוד נדחתה ב־3 שבועות (עמוד 2ג)
• • •
מצרכי מזון המסומנים במלים "ללא סוכר", "לייט" או "מופחתי קלוריות" – עלולים להטעות את הצרכנים (צרכנות, עמוד 3ג)
• • •
נתונים שהתפרסמו בארה"ב מצביעים על רמת האבטלה הנמוכה ביותר במשק האמריקאי מזה ארבע שנים וחצי (עמוד 6ג)
• • •
אודייק, מאטסושיטה ופיליפס רוצות להשתלט על אפל (עמוד 7ג)
• • •
בעלי אג"ח של סיירוויי דוחים את תוכנית ההבראה (עמוד 7ג)
• • •
6 חברי ועד התאחדות בעלי בתים פוטרו (נדל"ן, עמוד 8ג)
• • •
גב ים תבנה 34 אלף מ"ר לתעשייה בקיסריה (נדל"ן, עמוד 8ג)
• • •
אזורים ישראל בונים באשקלון ב־55 מ' דולר (נדל"ן, עמוד 9ג)
• • •
פישמן מבקש לבנות מרכז מסחרי על 90 דונם ליד גבעת ברנר, הקיבוץ הגיש תוכנית דומה למתחם סמוך (נדל"ן, עמוד 10ג)
• • •
בית המשפט המחוזי: סעיפים בחוזה האחיד של חברת עירים מקפחים את משתכני פרויקט "בנה ביתך" (נדל"ן, עמוד 10ג)

ויקטור מדינה משהה התפטרותו עד למכירת גרעין השליטה בכי"ל

מאת אבי שוברט

יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן כימיקלים לישראל (כי"ל), ויקטור מדינה, ישהה את התפטרותו עד להשלמת המכירה הפרטית של גרעין השליטה בכי"ל. כך הודיע מדינה שלשום למנהל רשות החברות הממשלתיות, יוסי ניצני.

מדינה נענה לפנייתו של ניצני, שלא לממש את התפטרותו בטרם תושלם המכירה הפרטית, כדי למנוע עיכובים בהשלמת העסקה, שנועדה לשנות את הרכב הבעלות על הקונצרן. לאחר השלמת המכירה הפרטית יירד חלקה של הממשלה לפחות מ־50% מהבעלות על הון המניות של כי"ל, כך שצפוי שינוי בהרכב חברי דירקטוריון הקונצרן.

ניצני המליץ בסוף השבוע לשר האוצר לאפשר את השלמת המכירה הפרטית של גרעין השליטה בכי"ל. ניצני ציין, כי עם השלמת המכירה צפוי הרוכש למנות דירקטוריון חדש, לרבות יו"ר.

ביום שלישי הקרוב תקיים ועדת הכספים של הכנסת דיון עקרוני על התהליך המתוכנן של הפרטת כי"ל, והיא אמורה לאפשר את ביצוע החלטת הממשלה להשלמת הפרטת הקונצרן.

כחלק מהמכירה הפרטית מוצעים 24.9% מהון המניות של כי"ל ועמדת שליטה בדירקטוריון. על רכישת גרעין השליטה מתמודדים קבוצת תד אריסון, החברה לישראל וקבוצה המורכבת מדנקנר, כור, שמרוק והחברה להשקעות של בנק הפועלים.

מי צריך סניפי בנק יקרים?

מאת מרית גילת

ביום שלישי הקרוב יסיר בנק לאומי את הלוט מעל תוכנית "הבנק הישיר הראשון בישראל" שהוא מפרסם זה שבועות ארוכים. למרות שבל"ל לא הודה רשמית כי הוא העומד מאחורי המודעות, כבר השיבו הבנקים האחרים בתוכניות משלהם: הפועלים הקים מוקד טלפוני ללקוחותיו והמזרחי מפרסם את מוצריו בתחום תקשורת הטלפונים, הפקס והמחשב.

אבל בבנק לאומי לא מודאגים. למרות הילת המסתורין שהם מתעקשים לשמור, מבטיחים אנשי בל"ל כי אצלם לא מדובר בסתם שירות חדש ללקוחות, אלא במהפכה של ממש – משהו ברוחה להקמת חברת הביטוח הישיר הראשונה, ששמה קץ להגמוניה של סוכני הביטוח.

לא פלא אפוא שהרעיון של הבנק הישיר בא מאותו מקור שממנו הגיחו גם חברות הביטוח הישיר: בריטניה. הבנק השלישי בגודלו באנגליה, MIDLAND BANK, הקים לפני חמש שנים חטיבה חדשה בשם FIRST DIRECT. מאז הצליחה החטיבה לגייס כ־600 אלף לקוחות, כולם משקי בית בפלח האוכלוסייה של בעלי ההכנסה הבינונית־גבוהה ומעלה.

באנגליה יש 15–20 מיליון לקוחות בנקים, כך שנתח השוק הכולל של פירסט דיירקט עדיין מצומצם. אבל בפלח השוק של בעלי ההכנסה הגבוהה – שאליו מכוונים כיום כל הבנקים את מאמציהם – הוא שוקק גדול בהרבה. בנוסף, קצב ההצטרפות לבנק הגיע בשנה האחרונה ל־10–12 אלף לקוחות בחודש. את ההוכחה הטובה ביותר להצלחתו קיבל באחרונה, כאשר NET WEST, הבנק המוביל בבריטניה, ו־BARCLAYS, הבנק השני בגודלו, הקימו מערכות דומות.

עדיין לא ברור מה מתוך שיטת מידלנד עומד בל"ל לאמץ, אבל את התבונה הכללית אפשר לקבל מהתבוננות בדרך פעילותו. ראשית, לא מדובר בשירות, אלא בבנק עצמאי עם לקוחות משלו. גם לקוחות של מידלנד לא יכולים לפעול אוטומטית דרך הבנק הישיר, אלא אם פתחו בו חשבון בנק. הישיר מציע אותם שירותים בנקאיים כמו כל בנק אחר, ותעריפי העמלות שלו דומים. הייחוד שלו הוא פעילותו ללא סניפים.

בעת ההצטרפות לבנק מביא הלקוח טופס חתום ע"י נוטריון או עו"ד המוכיח את זהותו, ומקבל קוד אישי. מרגע זה והלאה הוא יכול לבצע את כל הפעולות הבנקאיות בשיחת טלפון למוקד שירות, כולל פתיחת אפיקי חיסכון והשקעה, פעולות בניירות ערך, העברות חשבונאיות ואפילו קבלת אשראי. הפקידים המאיישים את הטלפונים עוברים הכשרה מיוחדת שאמורה להביא אותם לרמת מקצועיות ויעילות גבוהות במיוחד. במקרה שנדרשת חתימתו על טופס, המסמך נשלח ללקוח בדואר או באמצעות שליח. במקרים קיצוניים יכול הלקוח להיכנס לסניף של מידלנד ולקבל שם את מלוא השירותים.

מבחינתו של הלקוח, הבנקאות הישירה איננה בבחינת רעידת אדמה. פעילות דרך הטלפון אמנם חוסכת שעות ארוכות של עמידה בתורים, אך גם כיום לקוחות יכולים לבצע הרבה מאוד פעולות בנקאיות בטלפון או בתקשורת מחשב. האפשרות לקבל גם אשראי בשיחת טלפון קצרה אמנם קורצת, אבל יש לזכור כי מצד אחר לקוח של הבנק הישיר מוותר מראש על האפשרות לדבר פנים אל פנים עם הפקיד בסניף.

המהפכה אפוא איננה בהכרח בטיב ובסוג השירות ללקוח. המהפכה שמייצג הבנק הישיר היא באסטרטגיה של הבנק, והיא קשורה לתהליך העובר על כל המגזר הקמעונאי (ה־RETAILBUSINESS). עודפי המכירות בסלולרי הם חלק מאותה תופעה של הבאת המוצר לביתו של הלקוח. הפיתוי עבור הצרכן הוא ביכולת להזמין מוצר או כרטיס דרך הטלפון, בלי צורך לקום מהכיסא. הלקוח מוותר על היכולת למדוד את הסוודר, כפי שהוא מוותר בבנק הישיר על היכולת לדבר עם הפקיד בסניף. התמורה שלו היא בנוחות וביעילות של התהליך.

התמורה למי שמשווק סוודרים, כמו גם למי שמשווק מוצרים פיננסיים, היא שאין צורך ב"חנות". בשנים האחרונות – למרות משבר הנדל"ן בהרבה ממדינות העולם – רשתות כלבו, כמו גם בנקים, נאלצים להתמודד עם עלויות גדלות של אחזקת סניפים ברחובות ראשיים של ערים כמו לונדון וניו־יורק. שכר הדירה, תשלומי הארנונה והחשמל, ובמיוחד עלות הפקידים בסניפים – גבוהים, ויש לזכור כי זוהי הוצאה קבועה עבור הכלבו או הבנק, בין אם יש לקוחות בסניף ובין אם לאו.

במקרה של הבנקים, התופעה הכלל־עולמית של קיטון במרווחים הפיננסיים חייבה מציאת מקורות הכנסה אחרים. בשל כך החלו הבנקים בשנים האחרונות לגבות עמלות ריאליות על שירותיהם, וההכנסות מעמלות הפכו למרכיב חשוב מאוד ברווח והפסד. אבל בגלל תחרות בין הבנקים יש גבול לאפשרות לייקר עמלות. לכן, בשנים האחרונות תשומת הלב של הבנקים עוברת לצד השני של המטבע: לחיסכון והתייעלות כדי להקטין הוצאות תפעוליות.

מידלנד חיפש פתרון לצמצום העלויות הכרוכות בסניפים, והגיע לבנקאות הישירה. בנקים בסקנדינוויה עלו על אותו הגל, וגם בארה"ב יש כבר כמה חלוצים. עכשיו מבקש גם בל"ל להצטרף לשורותיהם.

מידת ההצלחה של תוכניות אלה קשורה במידה רבה באפשרות למשוך לקוחות של בנקים אחרים. אם בל"ל יצליח לגייס בעיקר לקוחות שלו לבנק הישיר, הוא יירה לעצמו ברגל: מצד אחד, הוא ימשיך להפעיל מערכת סניפים יקרה, ומצד אחר הוא ידוקן אותה מלקוחותיו המובחרים. במידלנד, לפחות, זה לא קרה. שם, מתוך 600 אלף המצטרפים רק רבע הם של מידלנד. את היתרה הוא גנב מבנקים אחרים.

עובדי אל־אופ פותחים היום בשביתה; עובדי תדיראן מאיימים בשיבושים

מאת חיים ביאור

980 העובדים במפעל האלקטרוניקה אל־אופ בנס־ציונה ישבתו היום ויכנסו אסיפת מחאה, לאחר שהמשא ומתן בין ועד העובדים להנהלה על הסכם שכר חדש הופסק בגלל חילוקי דעות.

יו"ר ועד העובדים באל־אופ, בצלאל חניש, מסר שעובדי המפעל – המייצר ציוד אלקטרו־אופטי – מוחים על כך שזה שבע שנים לא שולמה להם תוספת שכר מעבר לתוספת היוקר הקבועה בחוק. לדבריו, דחתה הנהלת המפעל את דרישת העובדים להעלות את שכרם באופן שיצמצם הפער – בשיעור 35%–40% – בין שכרם לשכר בשאר המפעלים בענף.

חניש טען, שהנהלת אל־אופ מוכנה, לכאורה, להעלות את שכר העובדים, רק בתמורה לוויתורים מצדם, כמו קיצוץ מכסת החופשה השנתית וביטול זכותו של הוועד להשפיע על ניידות עובדים בין מחלקות המפעל ועל קידום. "פירוש הדבר שההנהלה רוצה להעביר כסף מכיס אחד שלה לשני ולא להעלות שכר", אומר חניש.

הנהלת אל־אופ טוענת, ששכר העובדים צפוי להעלות במסגרת ההסכם החדש "באורח משמעותי". לדבריה, יש לשנות את המצב שבו ועד העובדים מתערב במתן דרגות לעובדים "ויש להתאים את הסכם השכר הקיבוצי לתנאי התנודות שבהם פועלת החברה".

● מועצת ועדי העובדים בחברת תדיראן, שבה מועסקים 6,500 עובדים, תתכנס הבוקר כדי להחליט על קיום שיבושים בעבודה, בטענה שהוועדים אינם שותפים להתארגנות המתוכננת בחברה.

דובר הוועדים, כוכבי גל, מסר שהעובדים מתנגדים להפיכת הקבוצות הפועלות במסגרת תדיראן לחברות־בנות, מחשש שהדבר יפגע בזכויותיהם המעוגנות בהסכם הקיבוצי. לדבריו, בשלושה מפעלי תדיראן בחולון, המעסיקים 1,500 עובדים, הוכרז סכסוך עבודה נפרד, בתגובה למבוי הסתום אליו נקלע המו"מ על הסכם שכר חדש.

הנהלת תדיראן דחתה את טענות ועדי העובדים, באומרה שזכויות העובדים לא ייפגעו. בכיר בהנהלה אישר שהתגלעו חילוקי דעות במו"מ על הסכם שכר בקבוצת הקשר של החברה בחולון.

● עובדי תע"ש ביטלו את כוונתם לשבות היום, לאחר שהובהר שהממשלה דחתה את הדיון על מינוי כונס נכסים מפעיל לחברה.

יומן

לבטל אנדרוגינוס פיסקאלי

שוחט. הבחירות לא ישכחו

מס הבריאות, או בשמו המדויק דמי ביטוח בריאות, הוא אנדרוגינוס פיסקאלי. מצד אחד הוא אמור להיות תשלום עבור שירות, ולכן הוא לכאורה אגרה; מצד שני הוא נגבה ללא קשר עם מתן השירות בפועל, בסכום שלא קשור בהכרח בעלות השירות, על בסיס ההכנסה, ולכן הוא לכאורה מס. במצב דברים זה, המבחן הוא יחס האוצר אליו.

העובדה שהאוצר היה מוכן להפחית את מס הבריאות במסגרת עסקת חבילה בלי שום קשר לשירותי הבריאות ועלותם, מוכיחה שמדובר בסופו של דבר במס.

אם זה מס – אז צדק לגמרי המנכ"ל לשעבר של משרד האוצר, אהרון פוגל, כשאמר בשבוע שעבר כי מבחינה עקרונית, מוטב היה להעלות את מס ההכנסה באחוזים אחדים ולא לגבות "מס בריאות". ההיגיון פשוט: לצורך גביית מס הכנסה קיימת מערכת גבייה מושלמת, שלא היה צריך להוסיף לה אפילו את 84 התקנים החדשים שקיבל המוסד לביטוח לאומי לשם גביית מס הבריאות (שלא לדבר על דמי החסות שסחטו עובדי המוסד בהזדמנות בלתי חגיגית זו). יתר על כן וחשוב יותר – התוספת למס הכנסה היתה נגבית כמו המס המקורי באופן פרוגרסיווי, ולא באופן רגרסיווי כפי שנגבה מס הבריאות.

בהנחה שאין להחזיר את הגלגל אחורנית – יש פיתרון לבעיה: להחליט על תוכנית הדרגתית לחיסול מס הבריאות, מבלי להטמיע במס ההכנסה. מגמה זו יכולה להשתלב במגמה אחרת, חשובה אף יותר. מוסכם על הכל כי נטל המסים הכולל בישראל כבד מדי, וכי בשנים הקרובות הכרחי להפחיתו.

הנה הדרך הנאותה לעשות זאת: לקצוב תקופה של שלוש שנים לביטול מס הבריאות בשלבים, נניח 1.6% מדי שנה. המשמעות התקציבית היא קיצוץ של כ־1.8 מיליארד שקל בתקציב המדינה במשך כל אחת משלוש השנים הבאות – משימה לא בלתי אפשרית ורצויה מאוד גם כשלעצמה. האוצר תיכנן קיצוץ הדרגתי כזה לגבי מס החברות, השלב האחרון נעשה השנה כשמס זה הוקטן בנקודת אחוז נוספת.

הנה אתגר לשר האוצר, בייגה שוחט – וגם מהלך שהבוחרים לא ישכחו בנובמבר 96': להודיע כבר עתה כי מס הבריאות יבוטל בשלושה שלבים עד 98'.

אברהם טל

ורשבסקי פורליך דובר

בנק דיסקונט פותח לך את השנה עם

7.5% מענק

בחיסכון "יתרון תשורה" – אתה מפקיד סכום חד־פעמי לתקופה של שנתיים,
ומקבל מייד מענק בגובה 7.5% מערך ההפקדה, צמוד למדד וכן הצמדה למדד של קרן החיסכון – והכל פטור ממס!

3.5% ריבית

בפיקדון צמוד לשנה – אתה מפקיד סכום חד־פעמי לתקופה של שנה,
ונהנה מהצמדה מלאה ומריבית צמודה למדד בשיעור 3.5% (להפקדה בגובה 100,000 ש"ח ומעלה).

יש עם מי לדבר.

בנק דיסקונט

הבנק רשאי להפסיק את הפעלת כל אחת מהתכניות, או לשנותן, בכל עת.

צווארון לבן / צבי הראל

כוחו של הייפוי

ביהמ"ש דחה בקשה של 3 לקוחות המזרחי להתגונן מפני תביעה של מיליוני שקלים בעקבות השקעות במעו"ף; תביעות דומות של הבנק עדיין תלויות ועומדות

ב־93' הגיש בנק המזרחי סדרה של תביעות במיליוני שקלים נגד כמה מלקוחותיו שנגרמו להם יתרות חובה בסכומים דומים, כתוצאה מהשקעותיהם ברכישת יחידות האופציות בשוק המעו"ף. עוד לפני שהבורסה איפשרה לציבור לסחור באופציות במדד המעו"ף היה בנק המזרחי הולך בשטח, וקיים שוק פנימי בתחום. מדד המעו"ף משקף תנודות בשערי 25 המניות בעלות שווי השוק הגדול בבורסה בתל־אביב.

רוב יתרות החובה הגדולות של הלקוחות היו בסניף הדר דפנה בתל־אביב. הלקוחות העלו טענות חמורות נגד אנשי הבנק, לפיהן הוליך אותם הבנק שולל ונתן להם אשראי מבלי שביקשו. הטענות לא שכנעו את הבנק, שהגיש נגדם תביעות בגין יתרות החובה שנצברו בחשבונותיהם.

התביעות נגד הלקוחות הוגשו בסדר דין מקוצר. כדי שאפשר יהיה להגיש תביעות כאלה, צריכים להתקיים שני תנאים מצטברים: סכום התביעה צריך להיות קצוב ונתמך בראיה בכתב; הנתבעים בתיק כזה אינם יכולים להגיש כתב הגנה אוטומטית, ועליהם להגיש "בקשת רשות להתגונן".

לפני כעשרה ימים התקבלה בבית משפט השלום בתל־אביב החלטה, שחשיבותה טמונה בכך שזו הפעם הראשונה שבית משפט כלשהו מתייחס לטענות הצדדים בתביעות מסוג זה; תביעות דומות תלויות ועומדות עדיין, וזו הראשונה שנקבעה בגינה החלטה.

המדובר בתביעה שהגיש בנק המזרחי נגד האחים איתן ותומר גולדברג ונגד אמיר גרינברג. פרקליט הבנק, עו"ד אלקס הרטמן, תבע מהם סכום כולל של יותר ממיליון שקל (נכון לינואר 93'). פרקליטם של שלושת הנתבעים, עו"ד צבי לאופר, הגיש בקשה להתגונן, שנדחתה לפני כעשרה ימים על ידי שופט בית משפט השלום בתל־אביב, דוד גלדשטיין.

בקשתם של הנתבעים התבססה על הטענה שהבנק, כנראה, נתן אשראים למיופי הכוח שלהם ללא ידיעתם. הנתבעים חתמו על ייפוי כוח לטובת הברוקר יצחק גולדברג והברוקר מירון חקק (שניהם לא שייכים לבנק). יצחק גולדברג הוא אביהם של האחים איתן ותומר גולדברג ודודו של גרינברג.

הנתבעים טענו, כי לא ביקשו מהבנק אשראים. לטענתם, נראה שהבנק נתן אשראים למיופי הכוח שלהם, לצורך פעולות באמצעים פיננסיים (רכישת אופציות במדד המעו"ף) שאינם, לטענתם, ניירות ערך. כל זאת, בניגוד להרשאה מפורשת שנתנו הם למיופי הכוח. עוד טענו שלושת הלקוחות, כי

הרטמן: הנתבעים לא פנו לבנק בטרוניה

השופט דחה את טענת הנתבעים, לפיה נתן הבנק אשראי למיופי הכוח שלהם ללא ידיעתם

בכך שהגדיל את האשראי שלהם מבלי שביקשו – הגדיל הבנק את הנזקים שנגרמו להם.

בפתח הנמקותיו קבע השופט, כי הנתבעים מתעלמים מכך שהם אלה שפנו אל הבנק, בעצת מיופי הכוח שלהם – אנשים הבקיאים בדרכי שוק ניירות ערך ובתוכניות, שניהלו תיקים של לקוחות נוספים באותו סניף.

"אין המדובר במקרה שבו הבנק 'משדל' לקוח לפתוח חשבון ולפתוח תוכניות" – כתב השופט – "אלא בלקוחות שבאים על פי עצת מיופי כוחם, או יחד עמם, למטרה הידועה להם מראש, ושחתמו על התוכניות, או שנתנו דיסקרציה מלאה למיופי הכוח לניהול השקעות בתיקים. הבנק לא יעץ להם ולא שידל אותם בצורה כלשהי. הנתבעים לא הכחישו בתצהיריהם, כי ידעו את היתרות בחשבונם מעת לעת, או לפחות יכולים היו לדעת על אודותיהן על נקלה. למרות היתרות, לא פנו אל הבנק ולא בירדו את פשר היתרות והפעולות שנעשו".

פרקליט הבנק, עו"ד הרטמן, טען כי מפליא הדבר שהנתבעים לא פנו אל הבנק בינואר 93', אחרי שפקידיו ביקשו מהם להמציא ביטחונות נוספים להבטחת העסקות שבוצעו בחשבונות. עוד טען עו"ד הרטמן, כי הנתבעים לא פנו אל הבנק בטרוניה כלשהי. השופט קבע, כי אין זה סביר שבמשך תקופה ארוכה הנתבעים לא התעניינו בנעשה בחשבונם, בין בחשבון עו"ש ובין בחשבון ניירות הערך, הגם שהודיעו מדי פעם והיו ביתרות זכות.

עוד אמר השופט, כי הנתבעים טענו – אם כי לא בפה מלא – ששני מיופי הכוח שלהם פעלו ללא הרשאה ובחריגה מסמכות. מצד אחר, המומחה שהביאו מטעמם חילק מחמאות למיופי הכוח ואמר, שפעלו במיומנות. השופט ציין, כי הנתבעים המומחים אינם יכולים לאחוז בחבל בשני קצותיו: מצד אחד לטעון כי מיופי הכוח, בכל מעשיהם, פעלו ללא הרשאה ובחריגה מסמכות; ומצד שני – לטעון כי הם פעלו בהצלחה.

בפרק הדן את היחסים בין הנתבעים למיופי הכוח כתב השופט: "לא הובאה כל ראיה לכך שביחסים הפנימיים שבין הנתבעים למיופי כוחם חרגו מיופי הכוח מהרשאתם והבנק ידע, או היה צריך לדעת, אודות חריגה זו... למעשה, השילו מעצמם הנתבעים כל אחריות לחשבון מרגע פתיחתו ופתיחת התוכניות ושמו נפשם בידיהם של מיופי הכוח לשבט ולחסד, וזאת בידיעה".

אחת הטענות שהעלו הנתבעים נשמעת לעתים קרובות בתביעות מסוג זה. הם אמרו, שאינם מבינים בניירות ערך ובוודאי לא בתוכנית הדו־שנתית שהופעלה בסניף הדר דפנה. השופט קבע, כי התנאי לקבלת טיעון כזה הוא שהנתבעים היו מוכיחים שהוטעו או שרומו.

הנתבעים טענו עוד, כי המסחר שנעשה אז בסניף הדר דפנה בשוק המעו"ף היה מסחר אסור, או הימור, ולפיכך ההתקשרות בין הבנק ללקוחותיו אינה חוקית. השופט השיב, כי עדיף היה לא להעלות טענה כזאת כלל. לדבריו, עבור אדם שאינו מבין בשוק ההון, כל השקעה בניירות ערך עלולה להיות הימור: "אין ספק כי כשמדובר בהשקעה בשוק ההון, יש צורך ביכולת ניתוח, מעורבות בשוק ומידע עדכני. אדם שחסר את כל אלה, השקעה שכזאת היא בבחינת הימור עבורו, ואולם, מכאן ועד הצהרה כי הדבר מהווה הימור, רב המרחק".

מאז ההחלטה תפח חובם של הנתבעים ב־100 אלף שקל – תשלום הוצאות משפט לבנק.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

דו"ח על דו"ח / ישראל אליהו

מלונות דן – צפויה עלייה בהכנסות

ב–'94 נרשם קיטון במספר הלינות ברשת מלונות דן. ואולם, פתיחת מרכז הקונגרסים ב"דן פנורמה" בתל אביב בספטמבר '94, ובית מלון נוסף באילת השנה – עשויה להגדיל את הכנסות החברה

תמצית מאזן מאוחד
ליום 30 בספטמבר 1994
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד ספטמבר 1994
(באלפי ש"ח)

	ליום 30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 1993 (מבוקר)
רכוש שוטף	35,505	76,705	58,009
ציוד תפעולי	8,765	7,440	6,860
השקעות	8,745	6,984	6,841
רכוש קבוע (בניכוי פחת שנצבר)	512,333	440,801	455,648
	565,348	531,930	527,358
התחייבויות שוטפות	66,525	67,404	66,302
התחייבויות לזמן ארוך	84,049	68,288	63,950
התחייבות בשל סיום יחסי עובד־מעביד, נטו	3,262	3,132	2,294
מסים נדחים	30,345	31,619	29,135
זכויות בעלי מניות חיצוניים	5,291	5,235	5,125
הון עצמי	375,876	356,252	360,552
	565,348	531,930	527,358

מלונות דן מפעילה, באופן ישיר ובאמצעות חברות בנות, שבעה בתי מלון ברחבי הארץ, המכילים כ–1,900 חדרים. המלונות האמורים מסווגים ע"י משרד התיירות כמלונות מדרגה ראשונה, וכוללים את המלך דוד בירושלים, דן תל־אביב ודן־פנורמה בתל־אביב, דן אכדיה בהרצליה, דן־קיסריה, דן כרמל ודן־פנורמה בחיפה.

החברה שותפה, ב–50% עם משקיעים זרים, בפרויקט הדירות מגדל המלך דוד בת"א. כמו כן השלימה החברה בספטמבר '94 את בניית מרכז הקונגרסים במלון דן־פנורמה בת"א, ובקיץ '95 תסתיים בניית מלון בן 400 חדרים באילת.

החברה נסחרת בשווי שוק של כ–185 מיליון דולר (על פי שער מניה של 20.55 שקל). הונה העצמי בסוף ספטמבר '94 הסתכם בכ–125 מיליון דולר. מכפיל הרווח השנתי, בהתבסס על הרווחיות בתשעת החודשים הראשונים של השנה, עלול להטעות עקב העונתיות המאפיינת את פעילותה.

ענף המלונאות

לחיצת היד ההיסטורית בין ראש הממשלה למנהיג אש"ף בספטמבר '93 הביאה ציפייה לצמיחה מואצת בענף התיירות, ושערי מניות של חברות בענף עלו בשיעורים ניכרים ברבעון הרביעי של '93. עם זאת יש לזכור, כי הענף רגיש למצב הביטחוני.

שנת '91 היתה שנת שפל בענף בעקבות מלחמת המפרץ. הרצח בחברון ופיגועי ההתאבדות ברחבי ישראל הבהירו לעוסקים בענף, כי ייקח זמן עד ש"פרמיית השלום" תתבטא בתוצאות הכספיות של החברות בענף. עקב כך, בעת אמידת שווי חברות בענף המלונאות – יש להביא בחשבון שהענף מאופיין בהשקעות רבות המבשילות לאורך השנים. מאפייני הענף מצריכים היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעתיד בשיעור היוון די גבוה, וזאת כדי שיגלם את רגישות הענף למצב הביטחוני ולתחרות עם יעדי תיירות בעולם.

רמת המיסוי, מחירי המזון והשירותים השונים גבוהים באופן ניכר בישראל לעומת אתרי תיירות אחרים באזור דוגמת טורקיה, יוון וסיני. מאפיין נוסף של הענף הוא העונתיות, כך שרמת הפעילות ברבעון הראשון של השנה היא נמוכה באופן משמעותי בהשוואה ליתר רבעוני השנה.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נרשמו בתשעת החודשים הראשונים של '94 כ–9.8 מיליון לינות בכל בתי המלון המומלצים, מתוכם כ–5.7 מיליון לינות תיירים, בדומה למספר לינות תיירים בתקופה המקבילה אשתקד. היתרה, כ–4.1 מיליון לינות ישראלים, מהווה עלייה של כ–5.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי ב–'94 נרשמה ירידה של 6.8% במספר לינות תיירים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ולעומת זאת נרשמה עלייה של כ–6.1% במספר לינות ישראלים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ניתוח התוצאות העיסקיות

בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו הכנסות החברה בכ–212 מיליון שקל – ירידה ריאלית של כ–5% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי החריפה מגמת הירידה הריאלית בהכנסות, שהסתכמה בירידה של כ–8.5% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות ב–'94 נובעת מהקיפאון בשער הדולר ומירידה של כ–5% במספר הלינות ברשת בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (ברבעון השלישי ירידה של כ–11%). הירידה נבעה מקיטון של כ–9.5% במספר לינות תיירים (ברבעון השלישי ירידה של כ–18.1%) שהתקווה בחלקה בעלייה של כ–8.1% במספר לינות ישראלים.

ב–'93 הסתכמו ההכנסות בכ–295 מיליון שקל – גידול של 11% בהשוואה ל–'92. כ–64% ממחזור המכירות באים מתיירות חוץ (61% ב–'92). עם זאת, חלה ירידה של כ–2.8% במספר הלינות במלונות הרשת בהשוואה ל–'92. הירידה נבעה מקיטון של כ–2.3% במספר לינות תיירים וקיטון של כ–4.3% במספר לינות ישראלים.

הכנסות החברה נבעו ב–'93 משירותי לינה בבתי המלון (55%), משירותי אספקת מזון ומשקאות לאורחי בתי המלון ולאחרים (36%) ומשירותים נוספים (9%). שיעור הרווח התפעולי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ–8.3% (שיעור של 12.3% ברבעון השלישי). ב–'93 הסתכם הרווח הגולמי ב–13.8% וב–'92 ב–14.4%. הירידה בשיעור הרווח התפעולי היא עקבית ונובעת בין השאר משחיקת שער הדולר.

יש לציין, כי סכום הפחת השוטף גבוה, בדומה לשאר הרשתות בישראל, והסתכם בתשעת החודשים הראשונים של '94 ב–7.8% מהכנסות החברה. השחיקה בשער החליפין של הדולר התבטאה בשחיקה ריאלית של התחייבויות החברה. שחיקת הלוואות החברה הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ–4.9 מיליון שקל. בעקבות זאת הסתכם סעיף המימון בתשעת החודשים הראשונים בהכנסות של כ–2.7 מיליון שקל בהשוואה להוצאות מימון של 0.7 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

בתשעת החודשים הראשונים רשמה החברה רווח נטו בסך כ–1.9 מיליון שקל בגין השטח שנמכר בפרויקט מגדל המלך דוד בת"א. עד לסוף הרבעון השלישי נמכרו כ–78% מהשטח המיועד למכירה. הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם בכ–13.2 מיליון שקל, בהשוואה ל–15.9 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

מניות באוצר

נכון ל–30 בספטמבר '94 מחזיקה החברה הבת במניות החברה בעלות רכישה של כ–40 מיליון שקל. מניות אלו משמשות רזרווה כספית בחברה, תוך יכולת למימוש בכל עת ללא צורך בעריכת תשקיף. בעקיפין מאפשרת החזקת מניות אלו גידול בשיעור החזקת בעלי העניין בחברה. על פי כללי חשבונאות מקובלים, עלות הרכישה מופחתת מההון העצמי של החברה, ולפיכך קטן ההון העצמי של החברה בכ–40 מיליון שקל והוא מסתכם כיום בכ–375 מיליון שקל. בתשעת החודשים הראשונים מכרה החברה מניות בשווי של כ–2.1 מיליון שקל, שהביאו לגידול ההון העצמי בסך הנ"ל.

המצב הכספי

החברה מממנת את פעילותה בעיקר מהון עצמי המהווה כ–67% מנכסי החברה. למעשה מרכיב ההון העצמי גבוה יותר עקב אחזקת מניות החברה על ידי החברה הבת, כשכאמור, עלות רכישתן מופחתת מהון החברה העצמי.

לחברה רכוש קבוע בניכוי פחת בסך כ–512 מיליון שקל. סכום זה כולל את ההשקעה במלון באילת ובמרכז הקונגרסים בסך 127 מיליון שקל – השקעות שטרם הניבו הכנסה בדו"חות רווח והפסד.

לחברה התחייבות לזמן ארוך בסך 84 מיליון שקל (18% מנכסיה). הישענות על הון עצמי מקטינה את הסיכון בהשקעה במניות החברה, אם כי שימוש במבנה הון זה מביא לקיטון ברווח למניה.

מרבית התחייבויות החברה צמודות לשער הדולר. לפיכך מצד אחד שחיקה בשער הדולר משפיעה על קיטון בהכנסות החברה (הנמדדות בשקלים צמודים), אך מצד שני השחיקה בשער הדולר מבטאת הכנסות מימון עקב שחיקת קרן ההלוואה הדולרית (כמונחים של שקל צמוד למדד).

תזרים המזומנים

עיקר הכנסות החברה נקובות בדולר אמריקאי, כך שהן תלויות בשער החליפין של הדולר. בשל השיעור הנמוך יחסית של הרווח התפעולי בענף המלונאות, הכנסות החברה מושפעות משער החליפין, בעוד שמרבית ההוצאות צמודות לעליית המחירים.

תזרים המזומנים מפעילות שוטפת גבוה מהרווח הנקי, וזאת עקב מרכיב הפחת הגבוה יחסית לרווח הנקי. עם זאת הפחת הכלכלי בענף גבוה אף הוא, וזאת עקב הצורך לחדש לעתים קרובות את המלונות. התזרים הפרמננטי של החברה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה (רווח נקי בנטרול הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרים מזומנים) בכ–25.4 מיליון שקל בהשוואה ל–13.2 מיליון שקל. ההשקעות במלונות וברכוש אחר (בניכוי מענק השקעה) הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים ב–71 מיליון שקל בהשוואה לפחת החשבונאי שהסתכם בכ–16.6 מיליון שקל. ההפרש נובע בעיקר מהשקעה של 46 מיליון שקל במלון באילת.

עתודה למסים נדחים

סכום העתודה למסים נדחים מוצג בדו"חות הכספיים כהתחייבות לזמן ארוך.

הגילוי הנדרש על פי כללי החשבונאות לא כולל את ההבחנה בין הפרשי עיתוי העשויים לחזור על עצמם – כך שההתחייבות הרשומה בדו"חות הכספיים משקפת למעשה סעיף הוני ולא התחייבות ממשית – לבין הפרשי עיתוי שלא חוזרים על עצמם ויוצרים התחייבות ממשית. לדעתי, הן בשל ההתרחבות במספר החדרים, והן עקב התקופה הארוכה שבה מופחת מבנה בתי המלון, אין ספק, כי הערך הנוכחי לא משקף את כל יתרת העתודה למסים נדחים בחברה והמסתכמת בכ–30 מיליון שקל התחייבות ממשית של החברה.

תוכניות השקעה

במלון דן קיסריה מתוכננת תוספת בנייה על השטח הצמוד למלון בהיקף של כ–50 אלף מ"ר, הכוללים תוספת של כ–110 חדרים במלון הקיים, כ–330 חדרי מלון או מלון דירות לצידו, וכ–100 דירות נופש הכוללות כ–220 חדרים. במלון דן אכדיה בודקת החברה עם הרשויות השונות את האפשרות לקבל זכויות בנייה נוספות, לרבות שטח של כ–30 דונם לאורך חוף הים.

כחלק מהאסטרטגיה העסקית בודקת החברה אפשרויות רכישה או ניהול של בתי מלון בחו"ל. מעבר לחו"ל עשוי להקטין במידה רבה את תלות הרשת במצב הפוליטי והכלכלי בישראל.

על פי תמהיל המימון בהווה ניתן להניח, כי החברה לא תידרש לגיוס הון בהנפקה מהציבור, כך שהשפל בשוק ההון בישראל לא יהווה מכשול להרחבת הפעילות.

מבט לעתיד

● פתיחת מרכז הקונגרסים במלון דן פנורמה בת"א בספטמבר '94 ופתיחת בית המלון באילת השנה, עשויים להתבטא בגידול בהכנסות וברווח התפעולי.
● הירידה במספר הלינות של תיירים זרים (בעיקר ברבעון השלישי של '94) עשויה להיפסק אם ייחלש גל הטרור ותחול התקדמות בתהליך השלום.
● אירועי שנת 2000 בעולם הנוצרי עשויים להביא לגידול במספר התיירים בשנים '98–2000 (בעיקר תיירות צליינית).
● ייסוף שער הדולר ביחס לעליית מדד המחירים לצרכן בישראל פוגע מצד אחד בהכנסות החברה אך מצד שני הוא שוחק את ההתחייבויות במטבע חוץ של החברה.
● ענף התיירות מאופיין בעונתיות – ברבעון הרביעי של השנה צפויה ירידה בהכנסות.

הכותב הוא רואה חשבון

תמצית דו"ח התוצאות העיסקיות המאוחד
(באלפי ש"ח)

	תשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר)	תשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר)	שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר)	שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר)	שנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993 (מבוקר)
הכנסות משירותים	211,938	220,781	77,459	86,250	294,967
עלות השירותים	107,332	105,933	39,435	40,472	138,896
רווח גולמי	104,606	114,848	38,024	45,778	156,071
הוצאות תפעוליות בלתי מחולקות	70,328	68,449	22,866	22,615	93,310
רווח הפעלה לפני פחת והוצאות מימון	34,278	46,399	15,158	23,163	62,761
פחת	16,601	16,164	5,627	5,450	21,891
רווח הפעלה לפני הכנסות (הוצאות) מימון	17,677	30,235	9,531	17,713	40,870
הכנסות (הוצאות) מימון, נטו	2,744	(681)	1,076	(1,538)	(2,878)
רווח לפני הכנסות אחרות	20,421	29,554	10,607	16,175	37,992
הכנסות אחרות, נטו – רווח מפרוייקט מגדל המלך דוד	1,904	– –	529	– –	– –
רווח לפני מסים על ההכנסה	22,325	29,554	11,136	16,175	37,992
מסים על ההכנסה	(9,008)	(13,436)	(4,579)	(6,864)	(17,193)
רווח לאחר מסים על ההכנסה	13,317	16,118	6,557	9,311	20,799
חלק בעלי מניות חיצוניים ברווח חברה בת	(99)	(245)	(83)	(107)	(135)
רווח נקי לתקופה	13,218	15,873	6,474	9,204	20,664
רווח נקי ל־1 ש"ח ערך נקוב של הון המניות	0.52	0.63	0.25	0.36	0.81
הערך הנקוב של המניות לצורך החישוב הנ"ל	25,510	25,389	25,511	25,461	25,413

האיגוד לפרסום: נעתור לבג"ץ אם משרדי הממשלה יעבדו רק עם לשכת הפרסום הממשלתית

מאת זוהר בלומנקרנץ

האיגוד הישראלי לפרסום שוקל לעתור לבג"ץ נגד משרד האוצר, אם לא תבוטל הוראת האוצר למסור את כל עבודות הפרסום של משרדי הממשלה רק ללשכת הפרסום הממשלתית (לפ"מ).

בסוף השבוע בוטלה פגישה בין סגנית שר התמ"ס, מאשה לובלסקי, ליו"ר האיגוד הישראלי לפרסום, רזי פלד, עקב מחלת השפעת של לובלסקי. הצדדים היו אמורים לדון בצעדים שייאלצו את האוצר להפריט את הלשכה.

"לא ייתכן כי ב–'95, כשישראל חורטת על דגלה הפרטת חברות ממשלתיות, היא מחייבת את המשרדים הממשלתיים לעבוד עם גוף כמו הלפ"מ, שאינו מסוגל לספק להם את השירותים להם הם זקוקים", אמר פלד.

פלד הוסיף כי בהתאם לחוות דעת משפטית שבידי האיגוד, "הפעלת הלפ"מ במתכונתה עוברת על חוקי מדינת ישראל, ולא עולה בקנה אחד עם סדרי שלטון תקין. אם לא תהיה לנו ברירה, נפנה לבג"ץ", אמר.

לדברי פלד, בפני שר האוצר עומדות שתי אפשרויות: לסגור את לפ"מ או לבטל את ההוראה לפיה על משרדי הממשלה לעבוד רק עם הלפ"מ ולפתוח את השוק לתחרות.

ממשרד האוצר סירבו להגיב. דובר המשרד אף סירב לפניית "הארץ" לראיין את מנהל לשכת הפרסום הממשלתית ולקבל את התייחסותו לנושא.

ח"כ לס לרבין: לכלול את גביית מס בריאות במס הכנסה

מאת ערנה אייזור

ח"כ יורם לס (עבודה) מציע לבטל את גביית מס בריאות ולהכלילו במס ההכנסה.

במכתב שהעביר לס לראש הממשלה, יצחק רבין, לקראת כינוס סיעת העבודה בכנסת מחר, קובע לס, כי האנרכיה במפלגה חולה בגלל חוק ביטוח בריאות ממלכתי ולא בגלל יום החינוך הארוך.

"כיום ברור שמס הבריאות זה בלוף ציבורי, כשאנשים נדרשים לשלם יותר בשביל לקבל במקרה הטוב את אותו הדבר. ביטול מס הבריאות והכללתו במס הכנסה יחזיר למפלגת העבודה את עמוד השידרה שאיבדה בחקיקת החוק", כותב לס.

לדברי לס, יש להצעתו תמיכה במשרד האוצר, ויישומה יתאפשר גם לנוכח ההחלטה שלא לכלול את המס במדד המחירים לצרכן – החלטה שבעקבותיה נחשב מס הבריאות כמס ישיר ולא כהוצאה של משק בית.

מנורה מרחיבה את פעילותה בשותפויות בסוכנויות ביטוח

מאת כתב "הארץ"

חברת הביטוח מנורה מתכוונת להרחיב את פעילותה בשותפויות בסוכנויות ביטוח קיימות.

כיום שותפה מנורה בארבע סוכנויות ביטוח, והיא נמצאת במו"מ מתקדם עם כמה סוכנים גדולים בענף לשם כניסה בשותפות.

מנכ"ל החברה, שבתאי אנגל, שוהה בחו"ל ולא ניתן היה לקבל את תגובתו.

מעורבותן של חברות ביטוח כשותפות בסוכנויות ביטוח אינה מקובלת בענף, בין השאר בגלל החשש לניגוד אינטרסים של הסוכנות, שבעליה הם מבטח מצד אחד וסוכן ביטוח מצד אחר. עם זאת רואות חברות הביטוח, בדרך כלל, בשותפות בסוכנויות פוטנציאל השקעתי.

בניגוד לדעה הרווחת, ברוב השותפויות הסוכנויות לא עובדות באופן בלעדי עם חברת הביטוח השותפה בהן.

הפניקס מנהלת מו"מ אינטנסיבי לכניסה כשותפה בסוכנויות ביטוח, באמצעות החברה הבת סלית, שבניהול אלפרד גולץ, לשעבר מנכ"ל הסנה. עד כה נכנסה סלית כשותפה בתשע סוכנויות.

לפני כשלוש שנים נכנסה חברת מגדל – כחלק ממאמצי התחרות של הקבוצה – כשותפה בסוכנות שגיא יוגב, המתמחה בביטוחי חיים, מנהלים ופנסיות.

צינור בקוטר 48 צול יעביר את המים מישראל לירדן

מאת עמירם כהן ועתי"ם

צינור מים באורך 4.5 ק"מ ובקוטר 48 צול יעביר את המים מישראל לירדן. כך מסר נציב המים, גדעון צור, בכנס בו הוצגו יעדי משרד החקלאות ל–'95.

לדברי צור, בשלב הראשון יוזרמו לירדן 30 מיליון מ"ק על חשבון מכסת השאיבה של ישראל מהכנרת.

צור ציין, כי ישראל נמצאת בעיצומם של דיונים מפורטים עם ירדן על העברת המים, והיא תסייע בהנחת צינור ה–48 צול, שאמורה להסתיים עד סוף הקיץ.

צור הוסיף, כי ישראל מתכוונת לסייע לירדן בביצוע פרויקט תעלת העו'ר, לשיפור אספקת המים לצד הירדני של עמק בית־שאן ועמק הירדן. גם המים שתעביר ישראל לירדן מיועדים להגיע לתעלת העו'ר הירדנית.

צור ציין, כי בשנים הקרובות ישקיעו הרשויות העירוניות כ–300 מיליון שקל בביוב ובטיהור מי השופכין העירוניים, ותתבקש השקעה נוספת של 250 מיליון שקל לניצול המים להשקיה בחקלאות.

שר החקלאות: העלויות ליחידת ייצור בחקלאות משתוות לעלויות באירופה

מאת עמירם כהן

העלויות בחקלאות ליחידת ייצור, למעט ענף הלול, משתוות לעלויות הייצור בארצות אירופה המפותחות. כך מסר בסוף השבוע שר החקלאות, יעקב צור.

צור הוסיף, כי "אין עוד מדינה בעולם שמייצרת את כל תצרוכת המזון שלה ב–200 מ"ק מים לנפש לשנה".

הוא ציין, כי פחות מ–40 אלף חקלאים בישראל (כ–2% מכוח העבודה במשק) מספקים את כל המזון לאוכלוסייה בת יותר מ–5.5 מיליון בני אדם. לדבריו, בתוך 25 שנה גדלו היבולים פי 12, ובלי שנוסף מרכיב נוסף של מים וקרקע, והיקף הייצור החקלאי הגיע ל–3 מיליארד דולר.

לדבריו, "קיים פער גדול בין הישגי החקלאות בישראל לבין מצבו של החקלאי, שהכנסתו היא כ–60% מהשכר הממוצע במשק".

המהנדס מינץ: בניית שובר הגלים בקיסריה – לא חוקית

מאת צפריר רינת

רשות הגנים הלאומיים בנתה באופן בלתי חוקי שובר גלים בגן הלאומי בקיסריה. כך טוען המהנדס ראובן מינץ, במכתב ששלח לפני כשבועיים לשר לאיכות הסביבה, יוסי שריד.

מינץ טוען, כי התברר לו שהרשות לא עברה כנדרש את תהליך קבלת האישורים הנדרש, לפני שהחלה הבנייה. לפיכך הוא מבקש משריד להורות על הפסקת העבודות ועל החזרת המצב בשטח לקדמותו.

הקמת שובר הגלים היא חלק מפרויקט לפיתוח גן לאומי קיסריה, שעליו אחראית מינהלה משותפת לרשות הגנים, החברה הממשלתית לתיירות והחברה לפיתוח קיסריה. מינץ היה יועץ חופי של פרויקט זה, אך בקיץ האחרון הופסקה עבודתו. ברשות הגנים הלאומיים אומרים, כי עבודתו הופסקה בגלל קשיים בזמני העבודה, אולם לטענת מינץ, העבודה הופסקה על רקע חילוקי דעות מקצועיים, כמו בעניין שובר הגלים.

שובר הגלים אמור להגן על טיילת, העתידה להיבנות לאורך החוף. מינץ טוען שבזמן סערות לא יוכל שובר מהסוג הנבנה להגן על החוף.

בתגובה למכתבו של מינץ שלחה הנהלת רשות הגנים הלאומיים מכתב לשריד, ובו הכחישה את הטענה כי שובר הגלים נבנה באופן בלתי חוקי. הרשות גם הציגה אישורים להקמת השובר, שניתנו על ידי רשות העתיקות, הוועדה למימי הפים, ואישור של ועדת המשנה לבקשות ועררים של הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה במחוז חיפה.

עם זאת אמר מינץ, כי התוכנית לא הופקדה בידי הוועדה המחוזית, ולכן לא היתה פתוחה לביקורת ציבורית, כפי שמקובל.

אנשים ועסקים

בן־פורת. מתנה למנכ"ל

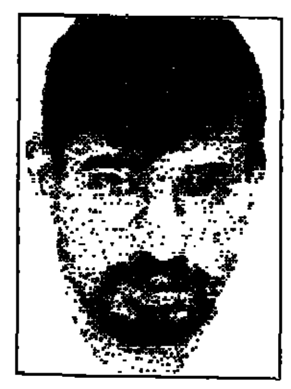
אבידן. נגד נעמת

וקנין. האיחוד יממן

יו"ר חדש לטמפו

דירקטוריון טמפו בחר ביום שישי בגיא בר ליו"ר הדירקטוריון. כן הוחלט לצרף לדירקטוריון את לאה בורנשטיין ואת חברת משפחת בר השקעות. בחודשים הקרובים תחל טמפו בשיווק בירה אמסטל.

זוהר בלומנקרנץ

וקנין בראש הפרויקט

האיחוד האירופי יקציב 450 אלף מארק גרמני למימון מערכת תקשורת בין המדינות השוכנות לאגן ים התיכון. בראש הפרויקט יעמוד ראש עיריית אשקלון, בני וקנין, שבעירו הוקמה לאחרונה מרינה.

מטרת הפרויקט היא לפתח רשת תקשורת אלקטרונית שתאפשר לערים שבהן הוקמו מרינות להחליף מידע.

דניאל אביב

חברים בוועדת חוק הגנת הדייר

שר הבינוי והשיכון, בנימין בן־אליעזר, נתן ביום שישי את כתבי המינוי לחברי הוועדה הציבורית לבחינת חוק הגנת הדייר. בראש הוועדה יעמוד השופט בדימוס שאול אלוני, שיחליף את השופט בדימוס ישראל גלעדי.

למרות בקשת נציגי התאחדות בעלי הבתים והמלצת בית המשפט העליון, החליט בן אליעזר להשאיר בוועדה 2 נציגים מכל צד. את התאחדות בעלי הבתים ייצגו יו"ר ההתאחדות, אבי רוזן, ועו"ד אלי מרקוביץ'. את הדיירים המוגנים ייצגו יוכי יהל – כנציגת הדיירים – ואברהם בירנבוים, נציג הדיירים בעסקים מוגנים.

בן־אליעזר אמר לאחרונה ל"הארץ", כי אין טעם בקיומה של ועדה כזו ללא השתתפות הצדדים המעורבים. הסיבה העיקרית להתפטרות גלעדי היתה דרישתו – שנדחתה על ידי בן־אליעזר – לקיים ועדה ללא הצדדים המעורבים.

בוועדה יהיו 11 חברים, וביניהם עו"ד תמרה פנסתרביץ' ממש' המשפטים; אלי דליצקי ממש' האוצר; רחל הרלנדר ממש' השיכון; ד"ר עודד לויתן – נציג בנק ישראל; שמואל פן ועו"ד אריה וירניק כנציגי ציבור; ומשה שגיב – מרכז הוועדה.

זיו מאור

מי זכאית למלגה

יהודה אבידן, מנציגי ש"ס בהנהגת ההסתדרות, יזום דיון בהנהגה נגד החלטת נעמת להעניק מלגות ל"סטודנטיות ששירתו בצבא". לדבריו, סטודנטיות יהודיות שלא שירתו בצבא מטעמי דת מנועות מלקבל מלגות מטעם נעמת, בעוד שסטודנטיות דרוזיות שלא שירתו בצבא, אף זאת מטעמי דת, זכאיות להגיש בקשות למלגות.

אבידן דורש למנוע מנעמת מלהעניק את המלגות, עד שיתאפשר לכל הסטודנטיות הדתיות להגיש מועמדותן לקבלת מלגות.

בתגובה אמרה דוברת נעמת: "ליהודיות ניתנה זכות בחירה לשרת בצבא, מה שלא כן לגבי הדרוזיות. לכן החלטנו שלגבי היהודיות, הזכות לקבלת מלגות תהיה רק למשוחררות צה"ל".

חיים ביאור

טופז פותחת אולם

בהשקעה של כחצי מיליון דולר תחנך בסוף השבוע יצרנית המטבחים טופז אולם תצוגה באזור התעשייה של ראשון לציון, ששטחו כ–500 מ"ר.

ב–'95 צפויה החברה לפתוח שתי חנויות נוספות.

זוהר בלומנקרנץ

מינויים

● מדי פייבל מונתה לדוברת וממונה על יחסי ציבור בתזמורת סימפונית חיפה.
● יורם בן־פורת מונה למנכ"ל רשת מלונות הירדן של נכסי אזורים, מקבוצת אזורים השקעות.

סגירתו של מסוף האשלג באשדוד נדחתה ב–3 שבועות

מאת צפריר רינת

שריד. זיהום אוויר באזור

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, וראש הממשלה, יצחק רבין, החליטו לדחות בשלושה שבועות את סגירתו של מסוף האשלג של מפעלי ים המלח, הנמצא באשדוד. כך מסר שריד בסוף השבוע.

שריד אמר, כי מפעלי ים המלח חויבו להגיש בתוך שלושה שבועות תוכנית לשיפור המפגעים הסביבתיים שגורמת הטענת האשלג. לדבריו, אם לא תוגש תוכנית כזאת, ייסגר המסוף.

בשבוע שעבר הודיע המשרד לאיכות הסביבה על כוונתו לסגור את המסוף מאחר שהוא מזהם את האוויר באזור. מיד לאחר ההודעה הופיע שריד בוועדת השרים לנושא ההפרטה, ושם נטען נגדו שסגירת המסוף עלולה לפגוע בהפרטה המתוכננת של כימיקלים לישראל, שמפעלי ים המלח נמצאים בבעלותם. בתגובה טען שריד, כי פניות משרדו למפעלים בעניין המסוף לא נענו.

ביום רביעי שעבר, בעת ישיבה בכנסת בהשתתפות יועצים משפטיים של מפעלי ים המלח ויועצים משפטיים ממשרדי הממשלה, עלתה הצעה להכניס שינויים בחוק רישוי עסקים, שיגבילו את סמכויות השר לאיכות הסביבה. בנוסף, הוצע להעניק למפעלי ים המלח מעמד של מפעל ביטחוני, ועל ידי כך לעקוף את המגבלות שמטיל המשרד לאיכות הסביבה. בסוף הישיבה הוחלט, כי המשך הדיון בעניין השינויים בחוק רישוי עסקים יתקיים בתחילת שבוע זה.

בסוף השבוע אמר שריד, שאם תעלה על סדר היום הצעה להעניק למפעלי ים המלח מעמד של מפעל ביטחוני, הוא יתנגד לה בתוקף. באשר לסגירת המסוף אמר שריד: "אני יודע שמפעלי ים המלח רוצים לקבל כל מיני הקלות באזור ים המלח, בטענה שבאזור זה קיימים תנאים קשים, אבל באזור אשדוד הם בוודאי לא יכולים להשתמש בטיעון זה".

דובר מפעלי ים המלח אמר בתגובה: "מפעלי ים המלח לא היו מעורבים בכל יוזמה להעניק למפעלים מעמד של מפעל ביטחוני או לערוך שינויים בחוק רישוי עסקים. המשרד לאיכות הסביבה חושש שבמהלך הפרטת הקונצרן יתקבל במלואו גם חוק הזיכיון של מפעלי ים המלח, ולכן הוא מנסה להרוויח זמן".

אבן קיסר ישקיע 2 מיליון דולר בקו ייצור חדש

מאת אבי שוברט

מפעל אבן קיסר שבבעלות קיבוץ שדות ים ישקיע 2 מיליון דולר בהקמת מערך לליטוש של לוחות אבן. הקמת הקו החדש אמורה לפתור את בעיית "צוואר הבקבוק" בתהליך הייצור, ולסייע בהגדלת כושר הייצור של המפעל ב–50%.

מנכ"ל המפעל, עמיר רותם, מסר כי הקמת קו הייצור החדש, שנרכש מחברת ברטון האיטלקית, יאפשר למפעל להוזיל את עלויות העבודה ב–30%, וזאת על ידי הקטנת כמות הפחת הנוצרת מייצור לוחות אבן. רותם העריך, כי מכירות המפעל יגדלו בשנים הקרובות ב–30%, בעקבות ההשקעות האחרונות.

הנהלת מפעל אבן קיסר מסרה כי ב–'94 הציגה מחזור מכירות בהיקף של 35 מיליון שקל, מתוכם כ–2 מיליון דולר ליצוא. ההנהלה מעריכה כי ניתן יהיה להגדיל את יצוא המפעל ב–40% בשנים הקרובות.

ישראל ובריטניה יקיימו סמינר להכרת מערכת הביטחון הבריטית

מאת שרון שדה

משלחת בכירה מטעם אגף הרכש והיצוא הביטחוני במשרד ההגנה הבריטי תקיים ביום ג' הקרוב כנס להכרת מערכת הביטחון הבריטית, בשיתוף אגף סיוע ויצוא ביטחוני במשרד הביטחון ולשכת המסחר ישראל־בריטניה.

הכנס, המיועד למגזר התעשייתי־ביטחוני, ייערך בתל אביב, ויימסר בו מידע על מבנה משרד ההגנה הבריטי ועל קשרי הגומלין בינו לבין זרועות הצבא.

נציגי משרד ההגנה הבריטי יציגו צורכי הצטיידות, מדיניות ותהליכי רכש, תהליך אישור ספקים כוללים, דרישות בקרת איכות, הזדמנויות לרכש גומלין ואפשרויות לשיתוף פעולה תעשייתי.

בעקבות הסרת האמברגו הבריטי לגבי סחר בתחום הביטחוני על ישראל, מעוניינות המדינות להרחיב את שיתוף הפעולה ביניהן, כך שתעשיות ביטחוניות בישראל יוכלו להשתלב בשוק הבריטי ולהתמודד על מכרזים.

בנוסף לכנס, מתכננת ישראל לשלוח במארס משלחת של נציגי תעשיות לבריטניה, לצורך בדיקת אפשרויות לשיתוף פעולה בתחומים ביטחוניים אחרים.

לפני שתשקיע במניה כדאי שתבדוק מה היא עשתה

בסופרמרקט המידע של "קו מנחה" תמצא את המערכות: "נגה", "מד"ף" ו"בעלי עניין" המספקות נתונים פיננסים על חברות, ניתוחים גרפיים הסטוריים של מניות ותיאור פעילותם של בעלי עניין.

עתה גם במהדורות של 14,400 סל"ש.

אם יש לך P.C. ומודם, העולם כולו שלך.
טלפון עכשיו: 03-6388226
פקס: 03-6388288

קו מנחה

מידע ממוחשב בקצה הקו
רשיון משרד התקשורת מס. 3-8006-2-501

עו"ד רו"ח
שירותי הממשל לשירותך
(מאז 1962)
בכל הקשור ברשם החברות
רישום חברות חדשות רשומים במחשב הרשם • מידע מחשב
מרכז כלל חדר 703 מתחת למשרדי רשם החברות ירושלים
טל 02-248989
פקס 02-250202

צרכנות

עורכת לאה פורת

חסיני מס

חור בכיס / אברהם טל

עם כניסת חוק ביטוח בריאות ממלכתי לתוקפו, הוטל הנטל גם על משקי הבית. לפי התקנות לחוק, שאושרו בחודש שעבר בוועדת העבודה והרווחה, חייב כל מי שמעסיק בביתו עובד או עובדת משק בית, להעביר לביטוח לאומי מס בריאות בשיעור 1% משכר העובד, יחד עם התשלומים הרגילים לביטוח לאומי.

עובדי משק בית פטורים כידוע, למעשה, מכל תשלומי המסים הישירים – מס הכנסה, ביטוח לאומי ועכשיו גם מס בריאות. עד כמה שמדובר במס הכנסה, הפטור אינו רשמי; פורמלית, כל מי שמעסיק עובד חייב לנכות מס במקור ולדווח לפקיד השומה. אבל נציבות מס הכנסה החליטה כבר מזמן שלא כדאי להתעסק עם עובדי משק בית (גם אם יש מהם שחייבים במס לפי רמת הכנסתם). בעניין זה קיים כמובן שיתוף אינטרסים בין המעסיקים, שהם על פי רוב מעסיקות, לבין העובדים, שהם על פי רוב עוזרות ומטפלות: הראשונות לא מעוניינות בוויכוחים ובבירוקרטיה והאחרונות לא מכירות במס הכנסה.

לפני הרבה שנים עשינו ניסיון שספק אם יש לו אח ורע בתולדות המסים בישראל: ניכינו מס משכר עוזרת משק הבית. השגנו את הסכמתה – בעמל רב – על בסיס גילום, כלומר, היא הסכימה שאנחנו נשלם את המס בשבילה והיא לא תדע מכלום. לפי מה שנודע לאוזני, ההלכה או שמועה במשרד פקיד השומה, שאחד הגישומים ירד מדעתו. היה עוד הד מאוחר לאירוע קוסמי יחודי זה: בעבור זמן מה קיבלה העובדת הביתה תעודת מלווה חובה (זה היה בתחילת שנות השבעים והניכוי כלל מרכיב של מלווה). אני מבין, שאחרי שעמדה על ערך הניירות שקיבלה הזכירה אותנו לטוב.

המוסד לביטוח לאומי לא יכול כמובן לנהוג כמס הכנסה (והיינו לעצום עיניים), כי זכויות המבוטחים מותנות בתשלומים. המוסד הלך בדרך הקלה והטיל את חובת התשלום המלא על המעסיק. ועכשיו מס הבריאות מופעל לפי אותו עיקרון.

מפי עוללים

באחד הימים, כותבת לי עפרה דלמדרשא מתל אביב, הופיעה נציגת עיתון הפעוטות "פשוש" בגן שבו לומד בנה וחילקה פרסום מרהיב עין המזמין את הילדים לחתום על העיתון. הנציגה לא הסתפקה בפרסום וניסתה לקדם את המכירות גם במלל. היא הפליגה בשבחי העיתון והסבירה לילדים שמחירו מאוד אטרקטיבי, 90 שקל בלבד לשנה. הודות להסבר זה ידע בנה בן החמש של דלמדרשא להסביר לאמו ש"תשעים שקל זה לא הרבה, כי זה לא מאה ולא מאתיים". נוסף לזה זכר היטב כי הנציגה הבטיחה לכל ילד שיחתום על "פשוש" מדבקה שאפשר להדביק על חולצה.

דלמדרשא אומרת כי קידום מכירות באמצעות פנייה ישירה אל פעוטות פסול מכל וכל, וכי ראוי לאסור אותו במוסדות חינוך.

אני מסכים כמובן לדעתה. אירוע זה אינו אלא מקרה קטנטני של תופעה המתרחשת בטלוויזיה המסחרית בסיטונות. עיקר נטל ההתמודדות בתופעה מוטל על ההורים, שצריכים לעמוד נגד תביעות מופרזות של הפעוטים, אחרת ייתנו יד לטיפוח של מה שייהפך כאשר הפעוטות יתבגרו להשקפת "מגיע לי" – המוכרת היטב בין המבוגרים.

דלמדרשא כתבה בסוף אוקטובר '94 בעניין הופעתה של נציגת "פשוש" למערכת העיתון, עם העתק למנהלת בית הספר שבו משולב הגן. היא לא קיבלה תשובה. "פשוש" הוא ירחון של החברה להגנת הטבע.

מנהגי גויים

בנסיעה לגרמניה גרנו באחת העיירות ב"צימר" ושוחחנו בערב עם בעלת הבית. זה היה אשתקד בנובמבר, חודש שבו מתקיימים בערים ובעיירות ירידי חג מולד מסורתיים, שבהם מוכרים בעיקר מתנות לקראת החג הממשמש ובא, זוללים נקניקיות וסובאים יין מחומם – פונץ'. בעלת הבית המליצה לנו לבקר ביריד שעמד להתקיים למחרת, יום ראשון, בעיירה סמוכה. היא סיפרה שגם היא תבוא ליריד כדי לנסות ולמצוא את הסל שלא קנתה בשנה עברה. כך שמענו, רוצים־לא־רוצים, את סיפור הסל שלא נקנה.

"בשנה שעברה", סיפרה, "ראיתי ביריד סל נצרים לקניות, יפה מאוד (להבהרת העניין: בהשראת מסע אנטי־פלסטיק של שומרי הסביבה, חזרו סלי הנצרים ונעשו פופולריים אצל עקרות הבית, א"ט). רציתי לקנות אותו. שאלתי את המוכר כמה זה עולה והוא אמר: 55 מארק. 55? זה נראה לי מוגזם. הייתי משלמת 40 מארק, לכל היותר 45, אבל 55 מארק? מוגזם בהחלט. החלטתי לא לקנות. השנה אולי אמצא ביריד את הסל הזה או דומה לו, במחיר מתקבל על הדעת".

כדי להעריך את הסיפור נכונה צריכים היינו לראות את הבית, את ריהוטו וציודו, את הגינה ואת המכונית. ברור לגמרי ש־10 מארק (וגם 100) לא מעלים ולא מורידים בבית הזה כהוא זה. הגרמנייה פשוט לא היתה מוכנה לשלם מחיר שנראה לה מופקע ובזה לתת עידוד לניפוח מחירים.

האם דבר כזה היה יכול לקרות כאן? נניח שיכול – מי היה מעז לספר סיפור כזה על עצמו ברבים? הוא היה מעורר תהיות. המנומסים היו אומרים: "מה? בגלל 20 או 30 שקל לא קנית את מה שחשקת בו? זה שטותי, הרי חיים רק פעם אחת". הפחות מנומסים לא היו אומרים כלום אלא רק חושבים: התקמצן על עשרים.

שישים כיסאות תחת גג אחד

ברוח הזמן גם שיווק הרהיטים, כמו מוצרים אחרים, יוצא מן העיר הגדולה ועובר לפריפריה, שבה המשטחים הגדולים הדרושים להצגת הרהיטים גדולה זולים יותר.

חברת "רהיטי רון, ניר צבי בע"מ" מאמינה ביכולתה למשוך קונים לבאר־יעקב (בכניסה ליישוב, אחרי שער ירושלים של מחנה צריפין) והיא פתחה לפני כשבועיים מרכז לעיצוב הבית בשם "רון סנטר", על שטח של 6,000 מ"ר (ו־2,000 מ"ר מחסנים). כדי להפוך את המקום לאטרקטיבי, מרכזים תחת קורת גג אחת, נוסף לרהיטים, גם כלי בית, טקסטיל בית, שטיחים, אביזרי תאורה, מתנות וספורט, צעצועים, תמונות, יינות ומעדנים, וכמובן – גם קפטריה.

מפעל רהיטי רון, בבעלות ובניהול משפחת בגל, נוסד לפני כמה עשרות שנים והפך מיצרן ליבואן ומשווק. 80% מן הרהיטים מיובאים, רובם מאיטליה והשאר מדנמרק, שוודיה והולנד.

יש במרכז החדש מבחר גדול של שישים כיסאות, המוצגים בצורה בולטת בתוך גומחות, השונים זה מזה בצבעיהם ובסוג הריפוד. המחירים הם מ־89 עד 789 שקל לכיסא, בהתאם לאיכות ולעיצוב. יש מבחר שולחנות המתאימים לפינות אוכל, רובם מעוצבים בקווים נקיים. ברהיטי הישיבה אין הרבה חדש, והמחירים הם מ־4,000 עד 10,000 שקל למערכת ישיבה של 3+2+1.

לדברי מנכ"ל החברה, דורון בגל, המחירים הנמוכים אינם מעידים על האיכות. לצרכן, המחפש איכות טובה במחיר סביר, ההיצע שלהם מתאים. עוד אמר, שהחברה מוכנה להחזיר את הכסף למי שהתחרט על קנייתו ומחזיר אותה באריזה המקורית.

ניתן גם להזמין רהיטים מתוך הקטלוג, היוצא פעמיים בשנה, ומצורף לו תלוש הזמנה. בעלי "רון סנטר" מבטיחים מבצעים רבים, הודות לרכישות גדולות שלהם בחו"ל. לדוגמה, הם הורידו מחיר של כורסה מסוימת מ־499 שקל ל־369 שקל.

מחלקות אחרות הן בחלקן של זכיינים, כגון שטיחים בלגיים ואמריקאים, מוצרי טקסטיל של "כיתן" וכלי בית.

חדש

המקום פתוח מ־9 בבוקר עד 10 בלילה, במוצאי שבת עד חצות וביום ו' עד 2 בצהריים. יש גם חניה.

מרים גורן

תרנגולת מטילה להשכרה

בגרמניה הגו רעיון מקורי כדי להבטיח ביצים טריות יום יום לצרכנים מפונקים, ואף התחילו להגשימו: השכרת תרנגולת מטילה. כרגע יש לפחות חברה מסחרית אחת שבאמצעותה משכירים את התרנגולות. הלקוח יכול לשכור תרנגולת אחת או יותר (בהתאם למספר בני המשפחה) ולהבטיח לעצמו ביצים טריות לארוחות הבוקר. על הרעיון הזה קראה עדה הרצברג בעיתון "דויטשלנד" מחודש אוקטובר, וכתבה על כך בירחון "משוב".

בהתחשב בכך שבישראל נפקדו זה לא כבר שבעה מיליון תרנגולות, וחריגה של 10% בתכנון, ראוי אולי לאמץ את הרעיון גם אצלנו. זאת בהנחה שהחזקת מטילה בבית תגביר את צריכת הביצים, אחרת אין טעם בעניין.

לחם טרי מהתנור הביתי

תערובת מוכנה להכנת לחם היא בלי ספק חידוש מסקרן. כל מה שצריך לעשות הוא להוסיף את שקית השמרים שבאריזה לתוך הקמח, להוסיף מים, ללוש, לרדד, להכניס לתבנית, להתפיח, להכניס לתנור ולהוציא כעבור שעה את הלחם המוכן.

יזמה, חקרה ופיתחה את התערובת הזאת ("קומפלט"), טחנת הקמח "שטיבל" מחיפה, שמחדירה אותה בהדרגה לרשתות. כיום משווקת התערובת ברשת ההיפרשוק וברשת גרינברג. גם קראוס הריבוע הכחול עומד להכניס את התערובת למגוון המוצרים שלו.

מנהל המחקר והפיתוח של הטחנה, דוד פרידמן, אומר שהחברה מתעתדת לצאת לשוק עם תערובות מוכנות נוספות בסדרת "קומפלט", כמו תערובת להכנת סופגניות, מאפינס, אוזני המן ועוד.

ניסינו את התערובת להכנת לחם כהה מלא והופתענו לטובה. כמעט ללא עבודה (אבל חשוב למלא בדייקנות את ההוראות) ובתהליך קצר הופקו שתי כיכרות של לחם כהה. לחם אחד נטרף במהירות על ידי בני הבית, ואילו הלחם האחר נשאר טרי כמעט כל השבוע. כיוון שיש ללוש את העיסה פעמיים במשך ההכנה, עדיף לעשות זאת עם וו הלישה של המערבל החשמלי.

על פי הסימון שעל האריזה, התערובת מכילה קמח מלא מטוחנת אבני ריחיים, מלח, מתחלבים, ויטמין סי ושמרים. ניתן לגוון את הלחם על ידי הכנסת חומרים נוספים לבצק, כמו שמן זית, צמחי תבלין, אגוזים, גרעיני חמניות וכו'. המחיר לצרכן לאריזה המכילה 700 גרם, שממנה ניתן להכין שתי כיכרות לחם הוא בין 4.50 ל־4.70 שקלים.

האם חולי סוכרת זקוקים למזון מיוחד?

בעוד שהרפואה המודרנית קבעה זה כבר כי כללי התזונה הנכונה, החלים על כל אדם שוחר בריאות, נכונים גם לחולי סוכרת, החלה מתפתחת בארץ תעשייה של מוצרי מזון "מיוחדים" בעבורם, בעידוד האגודה הישראלית לסוכרת

מאת לאה פורת

תצלום: רג פיינר

בבחירת מוצרים מופחתי קלוריות, חשוב מאוד לבדוק את הסימון התזונתי. לעתים קרובות מתגלות הפתעות

מצרכי מזון המסומנים במלים "ללא סוכר", "ללא תוספת סוכר", "לייט", או "מופחתי קלוריות", עלולים להטעות את הצרכן, כמו גם סמל ההסתדרות לרפואת שיניים או אישור האגודה הישראלית לסוכרת על אריזות מזון מסוימות. על אף שהסימונים האלה חוקיים בהחלט, הם עשויים להטעות ואף לסכן חולי סוכרת בלתי מאוזנים, שנוטים להאמין כי מוצר מזון עם אחד מהסימונים האלה מותר באכילה ללא הגבלה.

סקירה אקראית של מדפי המרכול השכונתי מבהירה את הבעייתיות של המוצרים ה"דיאטטיים" האלה. לדוגמה, ב"ופלים ללא סוכר" מתוצרת עלית יש כמות לא מבוטלת של קלוריות (476 ב־100 גרם) ושל שומן (31 גרם ב־100 גרם). עם זאת, הסימון "ללא סוכר" נכון, מפני שאין במוצר סוכר רגיל אלא מלטיטול – ממתיק רב־כוהלי שיש בו פחות קלוריות (240 קלוריות ב־100 גרם, לעומת 400 קלוריות בסוכר רגיל), אבל בגלל תכולת השומן הגבוהה, גדולה גם תכולת הקלוריות.

מדוע אפוא טורחת עלית לייצר ופלים כאלה (וכן מסטיק, שוקולד וסוכריות)? תשובת עלית היא, כי הממתיקים במוצרים אלה אינם מזיקים לשיניים כמו סוכר רגיל. עם זאת אין ספק שההערה "ללא סוכר" מטעה, מפני שהיא מרמזת על כך שהמוצר כביכול דל קלוריות. אשר לחולי סוכרת, אומרת הפרופ' אילנה בלום, מנהלת המכון האנדוקרינולוגי במרכז הרפואי ביילינסון, לממתיקים רב־כוהליים כמו מלטיטול, סורביטול, קסיליטול ואיזומלטיטול אין שום יתרון על פני סוכר רגיל.

בוופלים הרגילים של עלית, לשם השוואה, יש 538 קלוריות ב־100 גרם, כלומר 52 קלוריות יותר מאשר בוופלים ללא סוכר. ההבדל אינו משמעותי כשמדובר בכמות גדולה של קלוריות, מה גם שהוופלים ללא סוכר מכילים יותר שומן מאשר הוופלים הרגילים (31 גרם ב־100 גרם, לעומת 27.8 גרם). לעומת זאת יש הבדל ניכר במחיר – חבילה של 500 גרם ללא סוכר עולה 11.30 שקל ואילו חבילה באותו משקל של ופלים רגילים עולה 8.85 שקל בלבד.

בטבלה המפורסמת כאן מבחר דוגמאות קטן מתוך שפע המוצרים ה"דיאטטיים", שהשוק מציע. מעיון בנתונים אפשר להיווכח כי בחלק מהמקרים, על אף שהם מופחתי קלוריות לעומת המוצרים הרגילים המקבילים, עדיין כמות הקלוריות גבוהה, שיעור השומן גבוה ולעתים המחיר יקר בהרבה מהמוצרים הרגילים.

גם בין המוצרים ה"דיאטטיים" עצמם יש פערי מחירים. לא כללנו בטבלה משקאות דיאטטיים ומעדני חלב על טהרת הממתיקים המלאכותיים וללא שומן, שהכינוי דיאטטי אמנם יאה להם.

באחרונה מתחילים להיראות בשוק מוצרים שעליהם מופיע הסימון "מאושר על ידי האגודה הישראלית לסוכרת במסגרת הדרכה תזונתית אישית". ליד הסימון הזה מופיע גם סמל האגודה (בשירות המזון הארצי של משרד הבריאות נבדקת עתה חוקיות הסימון, לאור התקנה האוסרת ייחוס סגולות מרפא למזון).

היוזמה העיקרית לסימון הזה באה דווקא מצד האגודה, שפנתה ליצרנים והציעה להם לבדוק את המוצרים הדיאטטיים שלהם, ואם הם עונים על הקריטריונים של האגודה, יהיו רשאים להשתמש באישור ובסמל שלהם. היתר זה, אגב, כרוך בתשלום כמובן.

הפרופ' אילנה בלום אינה רואה כל פסול בפעילות האגודה לסוכרת, מפני שאדם שקונה מוצר עם סמל האגודה יכול להיות בטוח שהסימון התזונתי עליו מדויק.

דוברת האגודה לסוכרת, הדיאטנית עליזה פלגט, אומרת כי לאחר שוועדת המזון של האגודה מאשרת את המוצר, יש לציין על האריזה שהאישור הוא "במסגרת הדרכה אישית", כלומר, החולה צריך להתייעץ עם הרופא אם מותר לו לאכול מן המוצר הנדון, כמה ומתי.

הוועדה בודקת את מצרכי המזון לפי כמה קריטריונים. היא מוודאת שהמוצר אינו מכיל סוכר פשוט; היא בודקת את אחוז השומן וסוגי השומן (שומן רווי; רב־בלתי רווי וחד־בלתי רווי); היא בודקת נוכחות סיבים תזונתיים במוצר ואת סוגי הממתיקים שבהם משתמשים במוצר. לדברי פלגט, ההחלטה לתת את האישורים של האגודה נובעים מ"הכמיהה למשהו מתוק", שיש לחולי הסוכרת, כלומר, מדובר בצורך פסיכולוגי ולאו דווקא פיסיולוגי.

בין המוצרים שהותר להשתמש בהם בסמל האגודה: ריבות של 778, פודינגים ושוקולית של רדו ושורה ארוכה של מוצרים המשווקים תחת שם המותג "מרמולייט".

חברת מרמולייט הוקמה בשנה האחרונה על ידי זאב טלמור ודני סיקורל, שניהם חולי סוכרת. בין המוצרים שהם משווקים: אבקה להכנת פלאן, אבקה להכנת עוגה בשם טורטלייט, קרם מוס בטעם שוקולד ובטעם וניל, "דיאטשופ" (קטשופ), גרנולה, שייק בננה, בקלאווה, עוגות בחושות וריבות.

רוב המוצרים הממותקים של מרמולייט מכילים אספרטיים ו/או אסולפם קיי, שהם ממתיקים מלאכותיים שכמעט אינם מכילים קלוריות. בין המוצרים יש כאלה שנועדו להכנה בבית בתוספת מים או חלב דל שומן, ואינם מכילים שום חומר המתקה.

הוראות ההכנה במקרה זה אומרות להשתמש בממתיק מלאכותי. אין אפוא כל רבותא בכך שמוצרים אלה הם דלים, או מופחתים בקלוריות, לא פחות ולא יותר ממוצרים אחרים הממותקים בממתיקים מלאכותיים שלא זכו שסמל האגודה לסוכרת יצמד אליהם.

לחברת מרמולייט יש גם מוצרים שלא ניתן מבחינה טכנולוגית להמתיקם בממתיקים מלאכותיים, או רק בהם, ובמקרים משתמשים בממתיקים רב־כוהליים שמגדילים כמובן את כמות הקלוריות. הבקלאווה שלהם, למשל, מכילה גם 17 גרם שומן ב־100 גרם ובסך הכל היא מכילה 342 קלוריות(!) ב־100 גרם.

זאב טלמור מסכים שיש כמה מוצרים ב"מרמולייט" שיש בהם יחסית הרבה קלוריות, אבל אלה נועדו לצריכה בכמויות קטנות. למשל, הבקלאווה, המכילה 50% פחות קלוריות מאשר בקלאווה רגילה, מחולקת למנות של 20 גרם בלבד.

הד"ר אברהם רשף, מנהל המחלקה לתזונה במשרד הבריאות, נדהם לשמוע שהאגודה לסוכרת נותנת גושפנקה למוצרי מזון. "אין מזון מיוחד לחולי סוכרת", פסק. "כמו שאין מזון לחולים. מה שחולי הסוכרת זקוקים לו הוא הדרכה איך להשתמש במזון. האדם שיכול להמליץ להם מה וכמה לאכול הוא הרופא שלהם".

רשף הפנה את תשומת לבי לגילוי דעת שפירסמה האגודה הבריטית לסוכרת ב־1992 בדבר מזון לחולי סוכרת (בהסתמכה כמובן על השוק הבריטי). בין השאר נאמר בגילוי הדעת כי רוב מוצרי המזון לחולי סוכרת (דיאבטיים) מספקים אמנם פחות אנרגיה ממוצרים מקבילים להם, אבל ההבדלים אינם משמעותיים.

יתרה מזאת, יש מוצרים דיאבטיים שמכילים יותר שומן ויותר חלבונים מהמוצרים המקבילים להם. עוד צוין, כי הימצאותם של מזונות מיוחדים לחולי סוכרת עלולה ליצור את הרושם המוטעה שמוצרים אלה עדיפים בשבילם ואולי אף הכרחיים.

כיום, מסכם גילוי הדעת של האגודה הבריטית, אין יותר צורך במוצרי מזון מיוחדים לחולי סוכרת. בהדרכה נכונה אפשר להסתדר עם המזונות האחרים שקיימים בשוק.

במאמר על מזון לחולי סוכרת שהתפרסם ביוני אשתקד ב־Which, מגזין הצרכנות הבריטי, נכתבו דברים דומים. לפי הכללים של ימינו, אסור שמזון לחולי סוכרת יכלול יותר קלוריות או שומן מאשר מזון המיועד למי שאינם חולי סוכרת, נכתב במאמר.

העצה הרווחת כיום בדבר דיאטה לחולי סוכרת היא לפעול לפי הקווים המנחים לבריאות המוצעים לכל אדם אחר. אבל בשנה שעברה הוציאו צרכנים בבריטניה 16 מיליון ליש"ט על מזון שעל התווית שלו כתוב: "מתאים לחולי סוכרת" – קובע בצער ה"וויץ'".

בצטטו מומחים למחלת הסוכרת כותב בעל המאמר, שהמזונות המיוחדים האלה, שכוללים שוקולד, עוגות, ביסקוויטים, ריבות וממתקים, אינם מוסיפים דבר לחולי סוכרת והם שריד מן התקופה שבה חשבו שאכילת סוכר אסורה לחלוטין על חולי סוכרת. חולי הסוכרת צריכים לציית לרופאים ולדיאטנים המדריכים אותם בסוג הדיאטה החשובה לקיום חיים בריאים ואינם זקוקים למוצרי מזון מיוחדים.

הפרופ' אילנה בלום מבייליני־סון אומרת, כי בעיקרון היא מסכימה עם הגישה הגורסת שעקרונות הדיאטה החלים על אדם בריא יפים גם לחולי סוכרת. אלא שכל חולה סוכרת זקוק גם להנחיה אינדיווידואלית. בעיקרון רצוי להימנע מסוכרים פשוטים, רצוי להימנע משומנים רוויים, כי חולי הסוכרת נמנים עם קבוצת סיכון לחלות במחלות לב, וחובה להיזהר מהשמנה, גם כדי לשמור על איזון הסוכרת.

ובכן, מי שבכל זאת רוצה לקנות מוצרי מזון מיוחדים לחולי סוכרת, כדאי שיבדוק היטב את הסימון התזונתי ואת המחיר. ייתכן שימצא תחליפים יותר זולים במזונות דיאטטיים אחרים בשוק, שאינם מכילים סוכר ושומן ותכולת הקלוריות שלהם נמוכה.

מוצרים ללא סוכר ו/או מופחתי קלוריות: המוצר	קלוריות ב־100 גר'/מ"ל	שומן ב־100 גר'/מ"ל	מחיר בשקלים	מוצרים רגילים: המוצר	קלוריות ב־100 גר'/מ"ל	שומן ב־100 גר'/מ"ל	מחיר בשקלים
קונפיטורה, 350 גר', מרמולייט(*)	152		16.65				
קונפיטורה 778, מישמש, 300 גר' בית יצחק	100		7.95	קונפיטורה 778, מישמש 330 גר', בית יצחק	260		6.95
גלידה ריאס, 1.5 ליטר, מרמולייט(*)	32		16.00				
גלידה דיאטטית, 1.5 ליטר, מטקסט	32		16.65				
קלידה, גלידת וניל־שוקולד, וליטר, שטראוס	46.9	0.5	12.90	קסטה וניל־שוקולד־חות שדה, וליטר, שטראוס	109	4.7	9.60
ריאט שופ (קטשופ), 600 גר', מרמולייט(*)	32.5		10.00	קטשופ, 340 גר' אסם	139		5.95
תחליף דבש, 350 גר', מרמולייט(*)	134		13.65	דבש, 350 מ"ל, חברות שונות	320		10.00-9.80
שוקולד רוזמריליים, 100 גר', עלית	444	31.7	5.40	שוקולד רזוטרי, 100 גר' עלית	566	36	4.70
שוקולד חלבי עם סורביטול, 100 גר', עלית	533	41	5.45	שוקולד חלב, 100 גר', עלית	518	26	2.70
חלבה לייט, 400 גר', עלית	410	24.7	7.95	חלבה, 500 גר', עלית	457	23.8	8.95
ופלים ללא סוכר, 500 גר', עלית	476	51	11.95	ופלים, 500 גר' עלית	538	27.8	8.85
מיקל (מיונז קל)(**) 500 גר', תלמה	222	20	5.27	מיונז רגיל, 500 גר' תלמה	663	71.9	5.69
לחם קל מסוגים(***) שונים, 500 גר'	200–150		5.50–5.00	לחם כפרי, 500 גר' מאפיית ברמן	221		3.95

(*) באישור האגודה הישראלית לסוכרת, במסגרת הדרכה אישית

(**) יש גם כמיונז (תלמה) עם 391 קלוריות ומיושף (אסם) עם 335 קלוריות

(***) לחמים אלה משווקים בדרך כלל בתוספת סיבים תזונתיים, ויטמינים וכיו"ב

סל הקניות של שנת 2005

מאת דניאל מורגנשטרן

בשעה שהכל עוסקים בסיכומי 1994 ובסיכויי 1995, אפשר כבר להתייחס לשאלה כיצד ייראה סל הקניות של הצרכן הישראלי בעוד 10 שנים – בשנת 2005. התחזית היא שהסל ישקף ערכים מרכבים ומושרשים בחברה וישמש אספקלריה לחברה בריאה יותר, שתוחלת החיים שלה ארוכה יותר, וכן חברה ערה יותר לסביבה – חברה שמייצרת פחות שפכים ביתיים; מייצרת פחות אשפה ופסולת מוצקה; מפרידה את מה שכבר נועד להיזרק – כדי למחזרו; צורכת פחות אנרגיה; ממעטת בזיהום האוויר; מצמצמת את סכנת החור באוזון; ממעטת מרחקי תובלה; תפיסה והתגוררות בצורה קומפקטית וחסכונית מבחינת צריכת הקרקע.

קיימת סבירות גבוהה כי עד 2005 נגיע לתום עידן הקניונרמניה – שלב שבו כבר נמצאות ארצות הברית, קנדה וכמה מדינות מפותחות באירופה. ייתכן שנשוב למכולת השכונתית, שתהיה בעצם מרכול שכונתי; מרכול רחוב ידידותי ובו מדפים נאים ותצוגה מושכת של המצרכים, אך שונה בתכלית מאשר במרכול הענקי שבקניון. ירקות ופירות יהיו אחד ממוקדי המזון, ובמיוחד גידולים אורגניים. הם יוצגו באריגים גדולים, או במכלי ענק (עד 400 ק"ג), כדי לחסוך באריזה קמעונית בזבזנית ומייצרת פסולת.

את מקומם של התרסיסים לטיהור אוויר יתפסו ממיסי ריחות אורגניים, המפרקים את הגורם לריח הרע במקום להיאבק בתוצאתו. התרסיסים על המדפים לא יכילו עוד כלורו־פלואורו־קרבונים (CFCS), אלא גזי רזף, כמו דו־תחמוצת הפחמן ואחרים.

חלק מחומרי הניקוי ייעלמו – כמו דטרגנטים קשים שאינם מתפרקים. שאר חומרי הניקוי והכביסה יימכרו באריזים גדולים של 4 ו־5 ק"ג (חסכניים באריזה) ובכד יותר באריזות מילוי מחדש. גם על אלה יצוין סמל המחזור עם הקוד של סוג החומר.

ייתכן שנשוב לצרוך חלב בכד המסורתי העשוי אלומיניום או במכל פלסטי סגור היטב, לקניית חלב ניגר (בגרמניה חזרו כבר לבקבוקי הזכוכית, ומוכרים שם חלב בבקבוקים של חצי ליטר וליטר, המושבים למרכולים לשם שימוש חוזר).

במקום מדפי הקמח, הסוכר והאורז ייתכן שנמצא שקים ענקיים, בתכולה של 400–500 ק"ג, שמהם ניטול את המוצרים בתפזורת לכלי הביתי שלנו, שיהיה סטנדרטי בשל בעיות משקל הטרה. כך גם ביחס לשמן ועוד כמה מוצרים בסיסיים.

המהפיכה הגדולה ביותר תפקוד את מדפי המשקאות: היין ישווק שוב בבקבוקים שיוחזרו למרכול וישולם עליהם פיקדון (לפחות יין מקומי), בתחום המשקאות הקלים ישובו התרכיזים להיות פופולריים. הם יותססו בבית הצרכן מתוך סיפונים כביתיים, בדומה לסיפולוקס וסודה קלאב. משקאות מוכנים שיוסיפו להימכר, כמו תוצרת קוקה ופפסי, ישווקו בבקבוקי eurobottle של ליטר וחצי ושני ליטרים, מפלסטיק רב שכבתי, שיוחזרו למרכולים עם פיקדון גבוה.

ככלל, ננסה להתנער ממוצרי יבוא ולהתרכז במוצרים מייצור מקומי, בגלל מחיר הנפט בתובלה הבינלאומית, ובמיוחד של מוצרים עתירי נפט: לא עוד טיסיו מתוצרת טייוואן, אבקות כביסה מספרד ומגרמניה ושמן סויה מארה"ב. חלקו של מדור כלי העבודה ו"עשה זאת בעצמך" יגדל לעין ערוך, גם בשל עודף הזמן הפנוי.

המזון המוכן יימכר ביחידות גדולות יותר, הניתנות לחלוקה מחזורית. העיקר, יצומצמו האריזות: לא עוד אריזה הרמטית ואריזות קרטון, ומעל אריזה אטומה, והכלו בתוך שקית מחומר פלסטי. כל אריזה תעלה בכסף, והעדיפות תינתן לשקי נייר מנייר חוזר מסוג קראפט, חזק ועמיד, שלאחר השימוש יושלכו למכלי הנייר המיועדים למחזור.

הכותב הוא יועץ כלכלי וסביבתי

תגובות

הסברי המשווק מופרכים

בכתבה "מחירים כפולים ומשולשים" ("הארץ", צרכנות, 25.12.94) מתוארים מקרים שבהם נגבה מחיר מוצר מופקע וגבוה בהרבה מהמקובל. הסברי המשווק מופרכים, מאחר שהמחיר שנדרש בחו"ל כבר כולל מסים דומים, בעוד המשווק בארץ רוכש את המוצר בלא מסים.

מרבית המוצרים – גם מתוצרת ישראל – נמכרים בארץ במחיר מופקע, משום שהלקוח אינו מודע לאפשרות של הימנעות זמנית מרכישות.

ברוך תירוש
תל אביב

פערי תיווך לא סבירים

קראתי בעניין את הכתבה "מחירים כפולים ומשולשים" על פערי המחירים בין חו"ל לארץ והעצות המעשיות לתיירים, ואני שואל שאלת תם: מה על כל אזרחי ישראל שאינם נוסעים לחו"ל השנה, או בשנה הבאה – האם גם הם צריכים לשלם מחירים מופקעים? גם העיתונות הבינלאומית והמגזינים לתיירות סיווגו את ישראל כמדינה יקרה.

מדוע משרד התעשייה והמסחר והמשרד לתכנון כלכלי אינם מנהלים מלחמת חורמה ביבואנים הגדולים והמונופוליסטים ובסוחרים, כדי להקטין את פערי התיווך? האם כל מסי הקנייה וההיטלים מוצדקים? כמה דוגמאות ימחישו את המחירים הלא סבירים של מוצרים מיובאים: סכיני גילוח ג'ילט סנסור (15 יח') – 49.99 שקל, שמן לתינוק ג'ונסון 500 מ"ל – 21.99 שקל, ג'ל לגילוח אדג' – 17.99 שקל, דגנים של קלוגס – 14–15 שקל. אין ספק שכמה יבואנים מונופוליסטיים חוגגים ואנחנו, הישראלים הפראיירים, משלמים.

ישראל ידידיה
חולון

האם זה מינהל תקין?

קראתי את מדור "דין פרוטה" שהתייחס להודעה שהוציאה עיריית תל אביב וצורפה להודעות תשלום הארנונה ל־1995 ("הארץ", צרכנות, 25.12.94). בהודעה פונה ראש העיר לתושבי תל אביב ומציין, בין השאר, כי העירייה שואפת לאיזון תקציבי מתוך שמירה על כללי מינהל תקין. עוד הוא כותב, שלא ניתן להשיג את המטרות העומדות בפני העירייה בלא עזרת התושבים – וכספי הארנונה הם מכשיר עיקרי במימון של הפעילויות.

בהקשר זה ברצוני להפנות את תשומת הלב לכך שבין זכאי ההנחות נמנים גם מקבלי קצבה ממשרד הדתות הזכאים להנחה של 70%. מקבלי קצבה אלה, קרי תלמידי ישיבות ושאר מקורבים לחוגים הדתיים, נהנים מכל שירותי העירייה, אך תורמים מעט לטובת העיר תל אביב (למעט תמיכה בהסכמים קואליציוניים). מדוע הם זכאים לשלם פחות וליהנות מכל פעילויות העירייה? האם זה מינהל תקין?

דוד מרנה
תל אביב

ויטמינים במחירי מציאה

ב"דין פרוטה" ("הארץ", צרכנות, 25.12.94) סופר שהקורא ד"ר יחזקאל אורון מכפר אביגדור קנה 100 טבליות מולטי־ויטמין צנטרום ושילם בעדן 67.50 שקל – פער של 226% לעומת מחירן בארה"ב. אני יכול להרגיע אותו שהוא קנה מציאה. בשבוע שעבר קניתי בבית מרקחת של קופת חולים מכבי ברחוב ויצמן בגבעתיים 100 טבליות צנטרום מתוצרת לדרלה, צרפת, ושילמתי 81.40 שקל.

אריה יהב
רמת גן

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

הציפיות לאפקט ינואר התבדו! השבוע הראשון של '95 נפתח בירידה במחזורי המסחר שרשמו שפל חדש של 51 מיליון שקל. כלכלני בנק הפועלים אומרים, כי אפקט ינואר, שלו ציפו רבים מהמשקיעים, לא הגיע לבורסה התל אביבית – יום המסחר הראשון של השנה הסתיים בעלייה של 0.4%, ובסיכום השבוע ירד מדד מניות המשתנים ב-3.01%.

"הפעילות הערה נצפתה בשבוע שעבר דווקא מכיוון שוק האג"ח, שבחלק מימי השבוע הגיעו מחזורי המסחר בו, כולל במק"מים, לרמות הגבוהות ממחזורי המסחר במניות. שוק האג"ח זכה לביקושים גדולים וסיים את השבוע הראשון של '95 בעליות שערים וירידות קלות בתשואות לפדיון".

להערכת כלכלני בנק הפועלים, הורדת האינפלציה במשק היא כיום תנאי הכרחי לשינוי האווירה בשוק, אשר התקשה להתרגל למציאות החדשה של המיסוי. על רקע הציפיות לריבית נמוכה בדצמבר ייתכן, כי בנק ישראל יחליט להוריד את הריבית במשק, מה שיתרום למגמה חיובית בשוק המניות. במידה שלא כך יקרה ייאלץ השוק להמתין למדד נמוך נוסף, אומרים הכלכלנים. "בינתיים, הציפיות להורדת הריבית מקבלות ביטוי בשוק האג"ח בלבד".

נוכח המצב הנוכחי של שוק המניות סבורים בבנק הפועלים, כי על רקע צמצום הגיוס הממשלתי הפך שוק האג"ח לאטרקטיווי ופעיל יותר. בשבוע שעבר אמנם איבדו האג"חים מעט מהאטרקטיוויות שלהם על רקע הציפיות לירידת הריבית וירידת האינפלציה, אולם הם עדיין אפיק מומלץ להשקעה. למרות זאת עדיין סבורים בבנק הפועלים, כי "קיימות כיום בשוק מניות הנסחרות ברמות מחירים אטרקטיוויות להשקעה בטווח בינוני וארוך".

"יחלפו חודשים עד להחזרת אמון המשקיעים". אגף ניירות ערך של בנק המזרחי מעריך, כי הציבור אינו מעוניין בכרסום נוסף בכיסו, ואינו ממהר להיכנס שנית לשוק ההון. "כמו כן, הפעלת המס, שבעיות רבות הקשורות בו טרם נפתרו, מצמצמת את היקפי הפעילות". גם מכיוון התוצאות הכספיות לא צופה בנק המזרחי ישועה, ולהערכתו תוצאות הרבעון האחרון של '94 יהיו "פושרות ולא ימשכו את השוק מעלה".

לגבי מדד דצמבר צופה בנק המזרחי כי הוא "יהיה כנראה נמוך באופן ניכר מהמדדים הקודמים, ואת מדד ינואר מעריכים המומחים ב-0.2% עד 0.7% – בעיקר עקב ירידת מחירי הירקות ועצירת התייקרות הדיור. נוכח זאת גוברת התקווה (והדרישה) להורדה קרובה של הריבית השקלית (כפי שמראים זאת הביקושים למק"מ ולאג"ח הצמודות) – והוזלת ריבית עשויה לתת עידוד ניכר לשוק המניות". אלא שגם כך, מאמינים בבנק המזרחי, כי יחלפו חודשים לא מעטים "עד להחזרת האמון של ציבור המשקיעים, שנפגע".

"האם הגיע השוק לשפל שממנו תיתכן רק עלייה?" מבדיקה שערכה המחלקה הכלכלית של בנק לאומי לכ-610 חברות מתוך כ-635 חברות הנסחרות בבורסה, שפירסמו את הדו"חות לרבעון השלישי של '94 עולה, כי מרבית הדו"חות היו מאכזבים. אחת השאלות החוזרות היא אם כבר הגיע השוק לשפל שממנו תיתכן רק עלייה. התשובה לשאלה זו, כמובן, אינה חד-משמעית, אומרים בבנק לאומי.

"לפי חברת N.C, העוקבת באופן שוטף אחר 232 מניות המייצגות 198 חברות, כ-90% מהמניות נסחרות בשווי השווה או נמוך משווין הכלכלי. עם זאת, כאשר עוסקים בכדאיות ההשקעה בשוק המניות כיום יש לזכור כי התשתיות וגורמים נוספים שפגעו ברווחיות החברות בשנה האחרונה עדיין יוצרים רמת סיכון גבוהה למשקיע הסולידי".

טבלת המועדים בבורסה תפורסם מחר

ספיאנס – על הדרך משווי שוק של 340 מ' ד' ל-10 מ' ד' בשנה

מאת צבי רבין

חברת ספיאנס עומדת להודיע בימים הקרובים, כי בעקבות מסקנות הוועדה שהקים דירקטוריון החברה – לבחינת מדיניות רישום ההכנסות ממפיציה – תמחוק החברה 2.5 מיליון דולר מרווחיה בשנת '92, שהסתכמו ב-6.1 מיליון דולר, ובכך יקטן הרווח לשנה זו ל-3.6 מיליון דולר בלבד. מרווחיה ב-'93, שהסתכמו ב-4.6 מיליון דולר, היא תמחוק 9.9 מיליון דולר, ובכך תעבור להפסד של 5.3 מיליון דולר ב-'93. כך נודע אמש.

עוד נודע ל"הארץ", כי הוועדה החליטה לאמץ קו שמרני ולמחוק הכנסות שכבר שולמו ממפיצים, במידה שאלו לא סיימו למכור את כל המלאי שהיה ברשותם. בנוסף, יתבצעו חילופי גברי בהנהלת ספיאנס – ויהודה ברסיק מנכ"ל החברה יוחלף על ידי רון צוקרמן המכהן כיום כדירקטור בה ושאול שני, ששימש כיו"ר משותף בחברה יחזור לשמש כמנכ"ל משותף בה. צבי מסיני יישאר בתפקידו כנשיא ספיאנס.

בנוסף, תמליץ הוועדה על ביצוע חילופים נוספים בדרגים הבכירים יותר בהנהלת החברה.

המלצות הוועדה יכולות אולי להסביר את הנפילה האחרונה במחיר מניית ספיאנס בוול סטריט. בזכור התמוטטה המניה ביום רביעי שעבר ב-60% בעקבות מכירת חבילה של 700 אלף מניות.

לטענת עושה השוק שמכר את החבילה, דונלדסון לפקין, היתה זו חבילה של מוכר יחיד שהחזיק ב-5.8% מהון המניות של החברה. על פי ההגדרה, כל משקיע המחזיק יותר מ-5% מוגדר כבעל עניין, אולם בספיאנס מיהרו למחרת הנפילה להבהיר, כי המוכר לא היה בעל עניין, אלא קבוצת משקיעים ש"סבלנותם פקעה", כלשון יעקב מימון סמנכ"ל ספיאנס, והם מיהרו למכור את המניה במחיר של 0.5 דולר.

לאחר התבוננות בגרף המניה מתחילת '94, העיון בהודעות שפירסמה ספיאנס, אפשר אולי להבין את המשקיעים הללו, שהעדיפו להיפטר מהחבילה זמן קצר לפני שהחברה תפרסם את התוצאות לרבעון השלישי של '94 (החברה עדיין מתעכבת בפרסום דו"חות רבעון זה) ואת החלטות הוועדה, כאמור לעיל.

חברת התוכנות ספיאנס, הרשומה בהולנד, היא חברה שהתאגדה ב-1990 וכוללת כמה חברות בנות:

● ספיאנס טכנולוגיות – שבה מרוכזות פעילות הפיתוח והתמיכה.

● ספיאנס ישראל – האחראית על שיווק התוכנות של החברה באזור.

● סמרט סטאר – חברת שרכשה ספיאנס במחצית '93, העוסקת בפיתוח תוכנות מחשב.

● ובנוסף, עוד כמה חברות בנות העוסקות בשיווק מוצרי החברה במדינות שונות בעולם, כבריטניה, צרפת, גרמניה וארצות הברית.

פעילותה העיקרית של ספיאנס היא פיתוח ושיווק של מחולל יישומים מנותה עצמים – ה-SAP-IENS. מחולל יישומים הוא מערכת המאפשרת למתכנתים לפתח ולכתוב תוכנה מהר יותר מאשר בתוכנה רגילה, כמו שפת מחשב. המוצר פועל במחשבי המיינפריים של IBM, ומיועד בעיקר לחברות גדולות, הזקוקות לעיבוד נתונים בקנה מידה רחב.

כ-75% מכלל ההכנסות של החברה היום מגיעים מתוכנה זו. לפני כשלושה חודשים למשל, מכרה ספיאנס תוכנה לקופת חולים הכללית בישראל.

הלקוחות של מערכת זו משלמים לחברה תשלומים קבועים בגין השימוש והאחזקה, וכמו כן תשלומים בגין שירותי ייעוץ והדרכה. בספיאנס טוענים, כי מדי שנה נרשמות לה הכנסות של 30 מיליון דולר מאחזקה ושירותים.

ספיאנס – תמחוק 2.5 מ' ד' מרווחיה ב-'92 ו-9.9 מ' ד' מרווחיה ב-'93

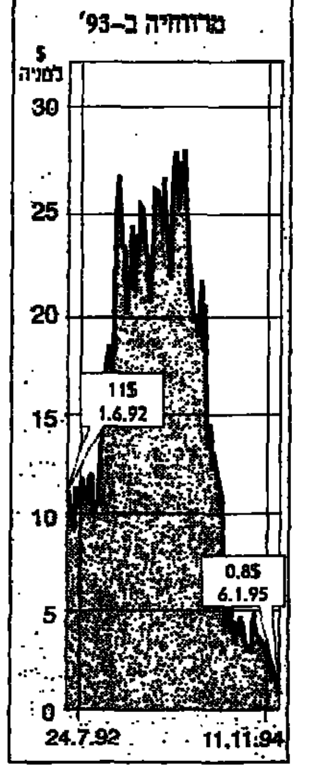

כדי לספק את שירותי האחזקה מעסיקה ספיאנס 170 אנשי מקצוע ויועצים ברחבי העולם.

אלא שמחולל היישומים של ספיאנס, שפותח לפני 15 שנה, היה טוב בעברו: היום הוא אינו עונה על המגמות והצרכים של שוק המחשבים המתפתח, המבחן. הבעיה העיקרית הניצבת היום בפני ספיאנס, כמו גם בפני חברות תוכנה ישראליות אחרות כאיי.איי.אס ולנאופטיקס היא העובדה שהמוצר שלהן שייך לתחום שכבר כשנתיים אינו צומח ואפילו קטן בכ-3% מדי שנה – המיינפריים של IBM. המגמה העולמית כיום היא לעבור לתוכנות מתוחכמות יותר ולשיטות עבודה בתחנות עבודה אישיות חדשות.

בספיאנס היו מודעים למגמה העולמית ובאמצע '93 רכשה החברה את חברת סמרט סטאר האמריקאית, שפיתחה מחולל יישומים עבור מחשבים קטנים יותר, ודוגמת UNIX, VAX ו-PC.

לאחר הרכישה החלה ספיאנס לשלב את המערכת של סמרט סטאר בתוכנה של מחולל היישומים שלה ולנסות לחדור לתחום שאף שהוא נמצא בתחילת דרכו – *נחשב כבר עתה ללהיט – עבודה בסביבת שרת/לקוח.*

התוכנה החדשה שפיתחה ספיאנס – OBJECT POOL תאפשר לארגונים לעבוד בסביבה מבוזרת. בעזרתה ניתן יהיה לבצע עיבוד נתונים ממסדי נתונים שונים בסביבות חומרה מגוונות.

לדברי שלום דסקל מנכ"ל ספיאנס ישראל, "ספיאנס השלימה את הפיתוח וכעת התוכנה נמצאת בשלב ב' של הניסוי – שלב בו מתקינה החברה את המערכת אצל כמה לקוחות, ביניהם כמה חברות גדולות".

דסקל ציין, כי הבולט בין הלקוחות הוא רשת מלונות הולידיי אין בארצות הברית וכן ארגון גמלאי צבא ארה"ב. בספיאנס טוענים, כי עתיד החברה כיום תלוי בתוכנה זו, שבחברה מעריכים אותה כ"טובה מאוד".

סאפיאנס הנפיקה לראשונה בנאסד"ק בארה"ב במאי '92, וגייסה אז 24 מיליון דולר תמורת 30% בשליטה בהון. מחיר המניה בהנפקה היה 11 דולר. בספטמבר '93 גייסה החברה 50 מיליון דולר ביורוברונד, אג"ח להמרה, במחיר של 32.3 דולר למניה. מחיר זה היה גבוה בעת ההנפקה בכ-22% ממחיר המניה בוול סטריט.

את המחצית הראשונה של '94 סיימה החברה עם הכנסות של 21.5 מיליון דולר ובהפסד של 9.8 מיליון דולר. סך המזומנים בקופת החברה מסתכם כיום ב-30 מיליון דולר והיא נסחרת על פי שווי שוק של 10.7 מיליון דולר.

בחברה מסבירים את ההפסדים הגדולים והתוצאות הגרועות בשתי סיבות עיקריות: רמת השקעות הגבוהה במחקר ופיתוח וההוצאות הנובעות מההיערכות לקראת הפיתוח והמעבר לתוכנה החדשה.

מלבד שני גורמים אלו נפגעה ספיאנס ב-'94 מאירוע חד-פעמי שייתכן שתהיה לו השפעה משמעותית גם על תוצאות הרבעון השלישי, שאת תוצאותיו תפרסם החברה, כאמור, בימים הקרובים: אחד המפיצים הגדולים של ספיאנס הודיע בתחילת '94 על פשיטת רגל. ההודעה, כאמור, גררה החלטה של מועצת המנהלים של ספיאנס, למנות ועדה שתבחן מחדש עם כל מפיצי החברה את מדיניות רישום ההכנסות. מסקנותיה הוועדה הן מחיקת הרווחים ב-'92 וב-'93 וחילופי הגברי בהנהלה, כמצוין בתחילת הכתבה.

בעלי המניות הגדולים בספיאנס הם קבוצת משקיעים בשם מייסטר (כ-13%); לאקו, המחזיקים בכשליש מהמניות, על הבעלים של קבוצות משקיעים זו נמנה צבי מסיני, נשיא החברה, שהיה היזם והמפתח של תוכנת הספיאנס; שאול שני, ורון צוקרמן. בעלי מניות נוספים הם קבוצת סנבורי, יורוסופט והציבור.

גארטנר עדיין מאמין בענף המיינפריים

בפרזנטציה שנערכה בישראל בתחילת '93 שאלנו את אחד האנליסטים, שעבד בחברת ברוקרים מהמובילות בשוק ההון, מדוע הוא מאמין כל כך במניית איי.איי.אס. זאת נוכח העובדה, שהחברה פעילה בשוק המיינפריים, שהוא שוק קשה ותחרותי, ששתי חברות המובילות בעולם רשמו הפסדים גדולים – ו-IBM היא הדוגמה הבולטת לכך. אותו אנליסט השיב, כי תחום זה מהווה רק 20% מסך המכירות של איי.איי.אס, וכי שאר תחומי העיסוק של החברה רווחיים.

נזכרנו בכך עכשיו כיוון שספיאנס פועלת כבר כמה שנים בשוק המיינפריים (כמו גם המימד הרביעי, פיברוניקס ולנאופטיקס וראקום).

שוק המחשבים עבר מהפך עצום בעשורים האחרונים. בשנות ה-60, נוצרו לראשונה מחשבי המיינפריים, שנחשבו למחשבים העיקריים של החברות, ועליהם התבססה כל צורת המחשוב. בתחום זה פעלה בעיקר חברת IBM.

לקראת סוף שנות ה-70 עד אמצע שנות ה-80 התנהלה תחרות חריפה בין היצרנים הגדולים בענף זה – מה שגרם לשיפור ניכר במחשבים עצמם. למרות התחרות נותרו רווחי החברות בענף גבוהים ביותר.

השלב הבא בהתפתחות שוק המחשבים החל עם הופעת ה-PC, בתחילת שנות ה-80. המחשוב עבר באותה עת מהפיכה מעיבוד מידע מרכזי לעיבוד מידע מפוזר. עקב כך, היו יכולים כל המחשבים הקטנים לשמש לפתרון המחשוב המלוכתי. בשלב זה כל המחשבים היו עדיין מחוברים למחשב מרכזי, באמצעותו העברה האינפורמציה.

בשלב הבא מחשבי ה-PC שבהם השתמשו בחברות הפכו לתחנות עבודה עם עוצמה גבוהה, שעלתה על זו שניתן היה לקבל ממחשב המיינפריים. עקב כך, החלו חברות רבות להעדיף את העבודה באמצעות המחשבים המבוזרים, המחוברים למעשה זה לזה, על העבודה עם מחשב המיינפריים. בתחום זה פעלה בהצלחה גדולה חברת דיגיטל.

למרות התקדמות זו עדיין קיימים ארגונים ומוסדות שאינם יכולים לבזר את המידע שלהם והם ממשיכים להשתמש במחשבי המיינפריים. כך למשל, חברות רבות מוציאות עדיין תלושי משכורת לעובדים באמצעות מחשבי המיינפריים; גם חברות התעופה משתמשות בשירותיהם של מחשבים אלה. אלא שכאמור, במרבית הארגונים נעשה המעבר לשיטה המבוזרת, ולכן בעשור האחרון נקלע ענף המיינפריים למצוקה קשה.

על פי גארטנר (ארגון מוביל בעולם המחשבים, המצוטט על ידי רבים ממנהלי החברות, ביניהם יעקב הרבסט, נשיא איי.איי.אס, ושלמה דסקל מנכ"ל ספיאנס ישראל), בשנים האחרונות הצטמצם ענף המיינפריים בקצב של כ-3% לשנה. ואולם ההערכה היא, כי בעתיד יתייצב הענף. גם לפי הערכות של בכירים בענף המחשבים, ימשיכו החברות הגדולות להשתמש במחשבי המיינפריים.

פוגים במקום מניות?

מזווית טכנית

רפי פרסיץ

אווירת האדישות השעמום ששררה על שוק המניות בתל אביב בשבוע המסחר הראשון ב-'95 פותחת פתח להשערה שבדומה לעמיתיהם העצלים בחו"ל, כלל אין פעילי הבורסה בישראל להוטים לחזור לזירות המסחר.

במבט לאחור, אולי מוטב – גם לסרסורי הבורסה, גם ללקוחותיהם הרווים – שיוסיפו לגלגל ביניהם פוגים במקום מניות: שכן אם לא היה בכוחם של מחזורי המסחר הנגסיים בשבוע שחלף כדי לבלום שחיקה בשערים, לא נותר אלא לתהות מה תהיה עוצמת המפולת כשיחזור נפח המסחר לתקנו.

כך, בנפח מסחר מוערך, נסוגו בשבוע שעבר כל מדדי המניות המובילים בתל אביב בשיעורים שנעו בין 2.6% ל-3%. מדד המשתנים נסוג, בחישוב שבועי, מ-173.57 ל-168.35 נקודות (-3%); מדד המעו"ף מ-175.48 ל-170.52 נקודות (-2.8%); מדד הכר"ם מ-153.18 ל-149.22 נקודות (-2.60%); ומדד המניות הכללי מ-163.77 ל-159.08 נקודות (-2.8%).

מס הפסד־הון יניב יותר

נוכח העדר העניין והכרסום ברמת השערים, מתרבות בבורסה שמועות ותהיות על כוונת האוצר להחיל את המס החדש גם על הפסדי-הון. מן הסתם, חוששים חוגיו של מס הבורסה שאם תתמיד מגמת הירידה הנוכחית, עשויה גבייתו לעלות לאוצר (כלומר, לכולנו) יותר משיניבו לו התקבולים שיגבה בגינו.

היטיב לבטא את אווירת הנבאים הנסוכה על פניהם המודאגות של פעילי הבורסה ברוקר אמריקאי המבקר בישראל, שנשמע לוחש לעמית מקומי במסעדה תל אביבית: "אם לא תשפל האינפלציה ותקצץ הריבית בקרוב, לא ירחק היום שאפשר יהיה לרכוש את כל חבילת מניות המשתנים והכר"ם גם יחד ב-200 מיליון דולר (כולל מע"מ), ועוד עודף של 99 אלף אופציות קול במעו"ף בחינם".

טכנית, משייט מדד המשתנים בין שני מקבילים: קו התנגדות ארוך-הטווח, המחבר את פסגותיו, העשוי לחסום את מהלך עלייתו ברמה של 174–175 נקודות; וקו התמיכה קצר-הטווח, המשתפע בכיוון מטה, שתחילתו ברמת 180 הנקודות. אם יבקע מחסום זה, עשוי מחסום התמיכה הבא, המשתפע בכיוון מעלה מנקודת השפל 148, לסעוד את המדד ברמת 165 הנקודות.

מדד המשתנים משייט בין שני מקבילים

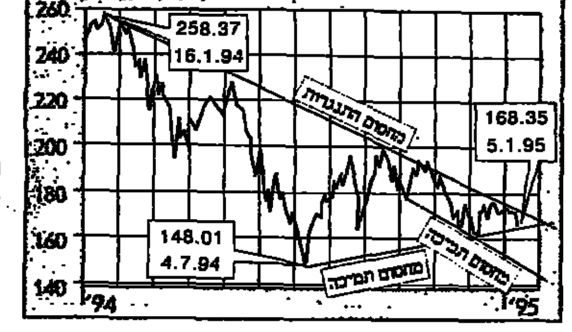

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העליה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. עמיגר	+26%	1. גרופית	-25%
2. תרביק	+23%	2. ניפ	-19%
3. ציקלון 1	+22%	3. גמבים	-19%
4. ניקוב	+19%	4. פולק	-19%
5. טרוקורד	+19%	5. אבנר	-18%
6. יוניקורן	+16%	6. מאיר עזרא	-17%
7. חלקן	+15%	7. מישנאל	-16%
8. יענ"א	+15%	8. ניסקו	-16%
9. ציקלון 5	+13%	9. תבס	-16%
10. ד.א.י.	+13%	10. רוגוזין	-15%

*מקור: בנק הפועלים

ניו־יורק / 7.1.1995

שם המניה	מחיר סגירה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	במליוני דולרים: הון עצמי	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל רווח
מדד ישראליות	111.96	1.5	---	---	113.15	109.71	---	---	115.32	108.68	---	---	---	---	---	---
סאיטקס	17¾	6.1	17	17½	17¾	16¾	108,100	1,878,238	26⅞	15¼	-29	736.0	62.6	682.0	741.7	12
טבע	22¾	-1.1	22¾	23	23	22¾	52,000	1,183,000	34½	22 5/16	-25	254.0	69.0	558.0	1247.6	18
אי.סי.איי.	12⅛	0	12⅛	12⅜	12⅜	12⅛	307,200	3,724,800	28½	11½	-49	283.0	62.0	340.0	921.5	15
אדיונסיקס	1 7/16	0	1 5/16	1 7/16	1 7/16	1 7/16	7,400	10,637	14	1¼	-89	15.8	-2.7	8.4	8.6	---
אדיוסופט	6¾	-4.4	6½	7⅛	7⅛	6¾	2,100	14,175	19	6¼	-54	16.5	1.7	9.9	31.3	18
אורבוטק	8½	-5.6	8⅜	8⅞	8⅞	8½	7,700	65,450	14¾	7⅛	-38	47.4	6.8	107.0	108.5	16
איי.איי.אס	2⅛	-2.7	2⅛	2 11/32	2⅜	2⅛	69,100	155,475	26	2 5/16	-84	68.0	-5.3	94.8	31.4	---
איי.אס.ני.	1 13/16	0	1 11/16	1 29/32	1 13/16	1 11/16	4,600	8,337	11	1⅜	-82	5.1	-3.3	4.2	9.1	---
אלבים	19½	-3.7	19¼	20	20¼	19¼	6,100	118,950	44¼	17	-54	325.3	38.8	709.0	350.8	9
אלדין	8½	1.5	8⅜	8⅝	8¾	8½	1,500	12,750	11½	4	---	11.0	2.4	6.8	36.3	15
אלסינט	2	0	1⅞	2	2	1⅞	6,900	13,800	5	1⅜	-59	173.0	12.9	228.0	159.0	12
אלרון	8⅞	0	8⅞	9¼	8⅞	8¾	16,200	143,775	21¼	6⅜	-58	187.0	7.6	216.0	154.2	20
אם. סיסטמס	4⅜	0	4	4½	---	---	---	---	14	2⅝	-68	6.2	-2.9	5.4	23.8	---
ארית	1 7/16	-4.2	1 7/16	1⅝	1 7/16	1 7/16	800	1,150	6¾	1 5/16	-77	10.1	-3.7	26.7	11.6	---
אשד	½	0	7/16	⅝	---	---	---	---	3¼	½	-85	10.5	-0.7	8.8	5.0	---
ב.י.ו.אר	4¾	0	4¾	5⅛	4¾	4¾	200	950	19⅝	3½	-75	13.7	-1.0	17.6	27.8	-28
ביוטכנולוגיה	2 7/32	-1.4	2 7/32	2⅜	2⅜	2 5/16	98,900	219,434	5⅞	1½	-58	19.0	-18.7	11.7	96.3	---
גילת	12½	-2.0	12½	12⅞	12⅞	12¾	17,600	220,000	15	8	-7	35.0	5.5	23.0	104.6	19
די.אס.אס.איי.	5 17/32	0.6	5⅛	5¾	5⅝	5⅜	133,700	739,528	13¾	4½	-57	39.0	2.7	73.3	39.4	15
הכשרת ישוב	9¾	0	9⅝	9⅞	---	---	---	---	30¼	8¼	-67	124.1	3.8	156.0	86.3	23
הלת'קייר	1 9/16	-7.4	1 9/16	1 11/16	1 19/32	1 9/16	4,500	7,031	3¼	1⅜	-50	16.3	0.1	7.4	17.5	175
טימד רביני	4¼	6.3	4 1/16	4¼	4¼	4 1/16	29,800	126,650	24½	3	-82	33.8	-10.7	24.6	46.6	---
טאואר	10¼	-4.6	10¼	10¾	10¾	10¼	10,800	110,700	15	10	-58	56.0	5.5	48.9	---	---
טי.ו.ני.	1	0	15/16	1 1/16	---	---	---	---	4⅝	¼	-89	5.6	-0.1	2.5	5.5	---
טכנומטיקס	4	-8.6	3 15/16	4⅜	4½	4	17,700	70,800	12¼	3⅞	-55	30.5	-1.0	19.0	31.8	---
טלגרף	2½	11.1	2¼	2½	2½	2½	1,000	2,500	10	1¼	-75	7.3	-4.9	2.4	9.5	---
טלדטה	4⅜	2.9	4¼	4⅜	4½	4¼	15,900	69,562	18	4⅛	-75	54.3	7.4	32.7	45.4	6
יוספק	7/16	-12.5	13/32	15/32	42/128	7/16	6,500	2,843	2 9/16	5/16	-81	10.7	-1.5	0.4	8.8	---
כרמל	7⅛	-3.4	7	7⅜	7⅛	7⅛	1,000	7,125	11⅞	7⅛	-30	17.8	2.5	74.5	17.7	7
לן-נם	21⅛	-4.0	21⅛	21½	22⅛	21⅛	256,600	5,420,675	24⅜	6	78	76.4	6.3	64.2	225.4	36
לייזר	5⅝	2.3	5½	5⅝	5⅝	5½	5,000	28,125	9¼	4⅝	-41	10.0	3.8	38.0	33.6	9
לנאופטיקס	6⅞	-6.8	6⅞	7⅛	7⅛	6⅞	2,900	19,937	18¾	5⅛	-62	34.0	2.3	21.3	41.3	18
מג'יק	5⅞	-6.0	5⅞	6¼	5⅞	5⅞	500	2,937	17¾	4⅝	-57	15.7	-0.1	20.9	23.5	-235
מגל	3	0	2¾	3¼	3	3	2,500	7,500	9⅛	2⅞	-63	13.8	1.3	14.7	14.2	11
מדיטאל	1⅝	0	1⅝	2	---	---	---	---	13¾	1½	-86	4.2	-2.6	0.4	14.0	---
נייר חדרה	47	0	---	---	---	---	---	---	52	36½	5	145.0	10.6	252.0	178.6	17
נקסוס	4½	0	4½	4⅝	4½	4½	6,000	27,000	5⅞	2¾	6	3.7	-1.8	1.5	24.7	---
סילוקום	3⅞	0	3¾	4⅛	3⅞	3⅞	2,000	7,750	6	2¾	-9	5.9	0.5	2.6	15.5	31
עותף	2⅛	0	1⅞	2⅛	2⅛	2	19,700	41,862	6	1¾	-55	9.4	-0.1	23.4	14.8	---
עידן	11/32	0	5/16	⅜	⅜	5/16	56,500	19,421	1 15/16	5/16	-79	13.1	-2.2	11.0	10.2	---
עין לבוד	6¼	-2.0	6¼	6½	6¼	6¼	100	625	11⅞	5½	-40	25.0	2.9	97.0	20.1	7
פיברוניקס	15/16	0	15/16	1⅛	15/16	15/16	2,400	2,250	3	⅝	-70	1.7	-7.1	43.0	7.6	---
ראדא	3⅞	3.3	3¾	4	4	3 13/16	6,500	25,187	10⅛	2½	-60	13.0	0.2	33.0	20.8	104
קוסט	2 7/16	-7.1	2¼	2½	2⅝	2	8,400	20,475	7⅛	1½	-75	4.5	0.6	4.3	---	---
ת.א.פ.	3⅜	0	---	---	---	---	---	---	3⅞	2¼	-57	43.3	-3.7	123.7	83.7	---
תאח	2 5/16	-2.6	2 3/16	2 5/16	2 7/16	2⅛	43,400	100,362	8⅝	2 3/16	-71	11.0	4.2	16.5	20.5	5
תדו	7¼	0	7	7¼	7¼	7	2,800	20,300	8⅝	4½	-72	8.3	2.8	37.7	72.5	26
תדיראן	21¼	0.6	21¼	21¾	21⅜	21⅛	42,000	892,500	26½	14½	-19	223.0	36.1	813.0	416.7	12
אמפל	6½	-1.9	---	---	6⅝	6½	6,100	39,650	13⅛	6¼	-43	173.0	14.4	81.0	183.9	13
אלקטריק פיול	5 9/16	-7.3	5½	5⅝	5¾	5 7/16	9,200	51,175	14¼	5½	-51	23.5	-0.6	4.2	44.0	---
אינדיגו	16½	0	16	16½	16½	16	9,900	163,350	20¾	13	-18	26.0	-20.6	60.0	825.0	---
אפי	26⅛	3.5	25¾	26¼	26½	25	338,100	8,832,863	29½	13¼	56	102.0	15.8	107.0	327.9	21
ניאופק	8½	0	8⅜	8½	8½	8⅜	108,500	922,250	16	6⅝	-43	80.0	-37.0	64.0	424.7	---
די.אס.פי.	17½	9.4	16¾	17½	17½	16	281,400	4,924,500	27¼	12¼	11	34.1	3.0	14.7	165.2	55
ישראמקו	1 9/32	0	1¼	1 5/16	1 5/16	1¼	58,300	74,696	2 11/16	1	-38	21.2	3.3	4.7	27.9	8
מרקורי	13½	-0.2	13½	14	14	13¼	37,900	511,650	21¾	7	-22	36.4	3.7	19.5	179.4	48
ספיאנס	⅞	-17.6	⅞	15/16	15/32	⅞	457,400	400,225	23¼	½	-95	28.9	-6.3	40.0	15.9	---
פי.אי.סי.	25⅛	0	25⅛	25⅝	---	---	---	---	34¾	23⅛	-18	307.0	34.2	33.0	477.0	14
קומברס	12¾	2.0	12⅝	12¾	12¾	12¼	110,100	1,403,775	15⅝	8	-12	99.0	12.7	92.0	258.3	20
קרן ישראל	9¾	0	---	---	9¾	9⅝	8,100	78,975	20¼	9½	-33	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות מתחת לקו חייבים במס.

סאיטקס עלתה ב-6.1%; נפילה חדה במחזורי המסחר

וול סטריט

צבי רבין

עד כה התרגלנו לראות התאמה גבוהה בין התנהגות המניות הישראליות בוול סטריט לבין המניות בתל אביב, ואולם בימים חמישי ושישי נוספה לכך גם התאמה במחזורי המסחר, שנפלו חדות. ביום שישי, לדוגמה, שעתיים לאחר פתיחת המסחר לא החלה עדיין הפעילות במרבית המניות הישראליות; באלו הבודדות שבהן כן נרשמה פעילות, המסחר היה במחזורים קטנים. המדובר גם במסחר במניות כבדות, כטבע, אי.סי.איי, וסאיטקס. רק לקראת סיום המסחר נרשם גידול מסוים במחזורים, ובסיכום היום עלה מדד הישראליות ב-1.5%.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר סגירה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אפי	⇧	26.2	3.5%	8.8
לננט	⬇	21.2	-4.0%	5.4
די.אס.פי	⇧	17.5	-9.4%	4.9
אי.סי.איי	—	12.2	-0.0%	3.7
קומברס	—	00.0	-0.0%	1.4
מדד דאו ג'ונס	⇧	3867.4	0.4%	
מדד נאסד"ק	⇧	749.9	0.5%	

המניות שבלטו בהיקפי הפעילות היו: לננט, קומברס, די.אס.פי ואפי. זו האחרונה המשיכה לעלות, והמניה חזרה ביום שישי את סף 26 הדולר למניה. סאיטקס רשמה את העלייה החדה ביותר – 6.1%. בסוף השבוע נמשכה גם הפעילות בספיאנס, ומחיר המניה ירד חזרה אל מתחת ל-1 דולר (ראו כתבה בעמוד זה). במניות הכבדות לא נרשמה פעילות בולטת, והן סיימו את שבוע המסחר ביציבות. טבע, צוין, נגעה שוב במחיר ביד של 22.75 דולר, המהווה נקודת תמיכה חזקה עבור המניה.

גם די.אס.פי התאוששה בסוף השבוע ועלתה ב-9.3% למחיר של 17.5 דולר. המכירות המסיביות של בעלי עניין, ההערכות האנליסט מאופנהיימר, לא מרתיעות כנראה משקיעים, המנצלים את המחיר הנמוך אליו נפלה המניה, כדי לבצע רכישות. גם בהשוואה למניות אחרות, הרי שתגובת המניה והמשקיעים בה לירידת הציפיות מצד האנליסט היתה מתונה יחסית. אי.סי.איי, טלדטה, סאיטקס לדוגמה, הגיבו לפרסום על ירידת הציפיות בירידות חדות שנמשכו לעיתים כמה ימים. די.אס.פי, כאמור, יום אחד בלבד לאחר ההודעה כבר החלה לתקן כלפי מעלה.

יום לאחר ההודעה של אלאריין על רכישת עסקי חברת אלישר-ים מחיפה, הודיע רוני מרגלית דירקטור בחברה על כוונתו למכור 43 אלף מניות של החברה.

הבורסות בארצות הברית נסגרו בסוף השבוע בעלייה. מדד דאו ג'ונס נסגר ביום שישי בעלייה של 17 נקודות, לאחר שכבר רשם במהלך היום עלייה של 36 נקודות. מדד הנאסד"ק נסגר בסיום יום המסחר בעלייה של 0.54%.

עליות אלו באו בעקבות פרסום ביום שישי של כמה נתונים על מצב המשק בארה"ב. מנתונים אלה עולה כי '94 היתה השנה הטובה ביותר ביצירת מקומות עבודה בארה"ב מזה כעשור. בתוך שנה נוספו למשק האמריקאי ב-'94 כ-3.5 מיליון משרות. כן פורסמו בסוף השבוע נתוני האבטלה לחודש דצמבר, על-פיהם מספר לא-מועסקים בחודש זה היה הנמוך ביותר זה 4.5 שנים.

הפעילים בשוק האג"ח בוול סטריט הגיבו בתחילה בספקנות לנתונים אלה. שוק זה רשם בפתיחה ירידות ברוב הסדרות, וזאת על רקע החששות שהובעו, כי הפדרל ריזרב יעלה את הריבית בכדי לצנן את שיעור הצמיחה במשק. ואולם בהמשך שינו כנראה המוחזרים את דעתם, ושוק האג"ח החל לרשום עליות. למרות שינוי האווירה בשוק האג"ח, עדיין נשמעות הערכות כי הפדרל ריזרב יעלה את הריבית בכ-0.5%, בכינוסו ב-31 בינואר.

פתיחה סלקטיווית של שוקי המניות בשנה החדשה

בורסות בעולם

שי אבנית

יום ג', 3 בינואר, נתן את האות לתקווה מחודשת, כי השנה תהיה טובה יותר בבורסות החשובות ברחבי העולם, בשעה שמליוני משקיעים, סוחרים, אנליסטים ופרשנים חזרו למסחר לאחר פגרה של שלושה ימים. עד עתה, בתום 4 ימי מסחר ראשונים, הסיכום סלקטיווי: הן בארה"ב, הן באירופה, נרשמו גם עליות וגם ירידות.

באסיה, לעומת זאת, הסלקציה היתה בין ירידות מתונות, כמו בטוקיו לבין ירידות קשות וחדות, כמו בהונג קונג. מדד האנג סנג איבד במשך השבוע החולף כמעט 9% מערכו, והמשיך בכך את הקו של 1994, שנה בה נפל ביותר מ-30%.

מדד	סגירה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.95 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,867.4	+0.86	+0.86
אס אנד פי (ניו יורק)	460.68	+0.31	+0.31
אימקס (ניו יורק)	433.12	-0.13	-0.13
נסדי"ק קומפ' (ניו יורק)	749.88	-0.28	-0.28
פייננשל טיימס (לונדון)	3,065.0	-0.02	-0.02
דקס (פרנקפורט)	2,053.9	-1.23	-1.23
סי.איי.סי (פאריס)	1,886.4	+0.28	+0.28
מיבטל (מילנו)	10,269	+0.77	+0.77
אס.אב.אי (ציריך)	2,622.3	-0.25	-0.25
איי.אי.אקס (אמסטרדם)	415.17	+0.22	+0.22
ניקיי (טוקיו)	19,519	-1.03	-1.03
האנג סנג (הונג קונג)	7,683.2	-8.67	-8.67
משתנים (תל אביב)	168.35	-3.01	-3.01

עודפי ההיצע הגדולים בהונג קונג נבעו מכמה גורמים, שתכבד ויבצר יותר את הנפילה הגדולה: החשש מהעלאת ריבית נוספת בארה"ב לקראת סוף החודש, שתתגלגל לבסוף גם למושבה הבריטית, העוקבת במדיניותה המוניטרית אחרי האמריקאים; ההתרפה ביחסי הסחר בין ארה"ב וסין, שהביאה כבר לנקיטת סנקציות מצד ואשינגטון (וכזכור, הונג קונג היא שער כניסה ויציאה חשוב בכל הקשור לסחורות בדרך לסין וממנה); וידיעה שהתפרסמה ביום ו', לפיה הקונצרנים הגדולים, ובראשם צ'ונג קונג, מתכוונים לקצץ בפעילות הפיתוח שלהם ברחבי הונג קונג.

בטוקיו נרשמה נסיגה של כ-1%, על רקע מימוש רווחים בעקבות עליות סוף השנה, וכן חשש מנטישת משקיעי חוץ. הידיעות מארה"ב לגבי המצב הכלכלי שם לא משפיעים במיוחד על הבורסה בטוקיו, נוכח האופי השונה בין 2 הכלכלות: בארה"ב צמיחה מוגברת בצד גירעון מסחרי ענק וחשש מאינפלציה, וביפאן – האטה לצד עודף מסחרי עצום ודיפלציה.

בניו יורק נפל שלשום דבר שלא קרה כבר זמן רב: פורסמו נתונים חיוביים לגבי הכלכלה המקומית, ומדדי המניות והאג"ח – עלו. לרוב מגיבים המדדים הללו בירידות נוכח החשש שצמיחה מהירה מדי תביא בחובה אינפלציה, שאותה ייאלץ הבנק המרכזי לרסן באמצעות העלאת ריבית. לא ניתן הסבר משכנע לכך, אבל פרט לעובדה שאולי הוא מסמל שינוי בהתייחסות המשקיעים לנתונים המתפרסמים חדשות לבקרים, הוא גם הביא לעלייה של 0.43% בדאו ג'ונס, ובסך הכל לעלייה בקצב כפול בסיכום שבועי. בשוק האג"ח נרשמה ירידה קלה בתשואות. הנתונים עצמם הצביעו על חוסן מרשים של הכלכלה האמריקאית: שיעור האבטלה ירד ל-5.4%, הנמוך זה 4.5 שנים, ומספר המשרות זינק חזות מעלה. השאלה כעת היא, איך מתנהגת האינפלציה. תשובה חלקית נקבל על כך באמצע השבוע, כשיפורסמו נתוני מדד המחירים לצרכן ומדד המחירים הסיטונאי. עם זאת, שוררת כבר תמימות דעים כי הפדרל ריזרב יעלה בכל מקרה את הריבית בכינוסו ב-31 בינואר, והשאלה היא רק בכמה.

מבחינה טכנית, מדד דאו ג'ונס רשם עלייה ב-4 ימי המסחר ב-1995, וזהו פתח טוב להשלכה לגבי כל ינואר והשנה בכלל. עם זאת, כדאי לזכור את תקדים השנה החולפת. גם אז היתה פתיחה חיובית, ינואר אכן נתן תשואות טובות – ומה שקרה אחר כך ידוע לכל.

הכותב הוא רואה חשבון

ג'ון מיינרד קיינס כנראה היה קונה היום מניות – ובאשראי

מאת גיא רולניק

"אם אתם יודעים שמניות יש לקנות בתקופות הקשות ולמכור אותן בתקופות הגאות – מדוע אינכם כה עשירים?" – אחד הכלכלנים והתיאורטיקנים הבודדים שידע גם לתרגם את לימודיו ורעיונותיו לכסף הוא ג'ון מיינרד קיינס

הסיפור, השמות, התנאים הסביבתיים, הראציונליזציות – הכל שונה. אבל אם מתנתקים מהפרטים ומסתכלים על התמונה הכוללת – התוצאה תהיה מתסכלת: ההיסטוריה הפיננסית חוזרת על עצמה שוב ושוב באותן תבניות וקשה להבין מדוע איש לא לומד לקח – מדוע אנו נדונים מראש לאופוריה הפיננסית ולקטסטרופה שתבוא בעקבותיה.

כלל ידוע הוא, שכאשר הציבור נוהר בהמוניו לבורסה, רכיב האשראי בשוק גדל, שוק ההנפקות לוהט וכל אמיסיה חדשה נחטפת – זה הזמן לברוח. כמה פעמים שיננו את הקלישאה הישנה הזו, את כלל האצבע הפשוט הזה.

בשלהי 93' הצביעו כל האינדיקטורים הפשוטים הללו כי זה הסוף. ובכל זאת – לא נמצא רבים שהשכילו לחסל את תיקי המניות שלהם. מגובים בהסברים על ההצדקה למכפילים גבוהים בישראל בשל קצב הצמיחה הגבוה, המעורבות הגוברת של המשקיעים המוסדיים, הפוטנציאל האדיר של השלום והיכולת של חברות ישראליות קטנות להכפיל ולשלש את רווחיהן בפרקי זמן קצרים – המשיכו המשקיעים, הברוקרים והמנתחים למלא את סליהם במניות.

אותה היסטוריה פיננסית, שחוזרת על עצמה בישראל כבר כמה עשורים ובחו"ל כבר מאות שנים, מלמדת כי שוק המניות לעולם יתאושש. מי שיחזור אל המניות הבודדות בשיא השפל – ירוויח בסופו של דבר, הרבה. ולמרות שכולנו מכירים את הכלל הישן נושן הזה – רק מעטים מוכנים היום להיפרד משאריות כספם ולהחליף אותן שוב בניירות ערך. כולנו בטוחים לחזור לשוק לאחר מהלך עליות חזק, לאחר שהמחזורים יתנפחו והשוק יחזור לתוסס.

גם מי שמצטרף לשוק בתקופת הגאות יכול להרוויח יפה – וזאת בתנאי שיידע שגם אם הכל נראה טוב – יש רגע שצריך לקום ולעזוב את השולחן; אלא שכדי להשיג את הרווחים הגדולים, התשואות הגבוהות שרק שוק ניירות ערך, מכל השווקים הכלכליים, יודע להעניק – צריך ללכת נגד המגמה. אלא שככל שנהפך ברעיונות הללו שוב ושוב נגלה כמובן, כי רובנו נדונים מראש לחזור לשוק המניות בשיא תקופת הגאות, ורק מעטים יידעו להיכנס אליו בשפל – אלו הן הרי ההגדרות של גאות ושפל בשווקים – הם גואים כאשר כל הערך נוהר פנימה – ונקלעים לתרדמה עמוקה – כאשר הכל נוטשים.

הצלחותיו הגדולות ביותר של קיינס היו ב-29'–36', אז הכפיל את שווי נכסיו הנקי פי 65. וזאת, יש לזכור, תקופת השפל הכלכלי החמור ביותר בעידן המודרני

"אם אתם יודעים שמניות יש לקנות בתקופות הקשות ולמכור אותן בתקופות הגאות – מדוע אינכם כה עשירים?" שאלה זו מפנים המשקיעים לכל הכלכלנים וההיסטוריונים של השווקים הפיננסיים. אחד הכלכלנים והתיאורטיקנים הבודדים שגם ידע לתרגם את לימודיו ורעיונותיו לכסף הוא ג'ון מיינרד קיינס – הנחשב לאחד מחשובי הכלכלנים בהיסטוריה.

בניגוד לישראל, שבה לשוק ההון יש היסטוריה קצרה מאוד – הרי שלאמריקאים וגם לאירופאים יש היסטוריה פיננסית ארוכה ממנה הם יכולים ללמוד. לנו נדמה תמיד, כי "הפעם זה משהו שונה לגמרי" – אין טעם ללמוד מן ההיסטוריה, שהרי "היום הכל שונה". נכון – הכל שונה, אך הכל גם כל כך דומה.

מדי פעם, כששוק המניות האמריקאי נופל, חוזרים הפרשנים והמנתחים האמריקאים אל קיינס. האותנטיות של כתביו הופכת אותם לרלוונטיים לשוקי המניות של שנות ה-90 לא פחות מאשר לאלה של שנות ה-30 וה-40, שבהן פעל. אופנות ושיגעונות באו והלכו, אך הפסיכולוגיה של ההשקעה נותרה כמעט ללא שינוי. הבעיות הן עדיין אותן הבעיות, וכך גם אפשרויות הרווחים.

לפני כעשר שנים, כששוק המניות האמריקאי ידע את אחת התקופות הקשות שלו – פירסם הירחון האמריקאי "פורבס" כמה קטעים מהביוגרפיה של קיינס, משולבים בהשוואות משעשעות למה שאירע באותם ימים בוול סטריט. הקטעים נבחרו או רלוונטיים מתמיד. למרות שיותר מ-50 שנה חלפו מאז גרף קיינס את המיליונים שלו בשוק המניות ומרבית פריצות הדרך התיאורטיות החדשות בתחום המימון נעשו הרבה שנים לאחר מותו – נדמה לנו שגם השוואה לשוק המניות התל אביבי היום יכולה להעלות לא מעט קווי דימיון, ואולי גם מסקנות. בניגוד למרבית הפרופסורים למימון וכלכלה שאנחנו מכירים – אנשי אקדמיה המעדיפים לעסוק בייעוץ, הערכות שווי ובשאר עיסוקים מעוטי סיכון, כמו ישיבה בוועדות השקעה של גופים מוסדיים – קיינס היה ספקולנט נועז, שסחר במניות ולא בחל בשימוש מאסיווי באשראי.

מקובץ הכתבים שלו, שנערך על ידי דונלד מוגרידג', ניתן לשרטט את ההיסטוריה הפיננסית של קיינס – את דרכי השקעתו ואת סכומי הכסף שהרוויח בבורסה. בין השנים 1919 ל-1945 שבהן השקיע קיינס בבורסה הוא הגדיל את נכסיו מ-16 אלף ל-411 אלף לירות שטרלינג. במונחים של ימינו מדובר בכ-15 מיליון דולר – סכום מרשים ביותר לאדם שירש תרבות רבה, אך נכסים מועטים.

מדובר בשיעור גידול שנתי של 13%, ומדובר בעידן שבו שערי המניות בבורסה בוול סטריט או בלונדון לא הכפילו את עצמם והאינפלציה היתה אפסית. בגרף ניתן לראות את שווי תיק ההשקעות האישי של קיינס, את התיק שניהל עבור הקולג' שלו ואת מדד המניות התעשייתיות בלונדון. המסקנה הבולטת מהגרף היא, שקיינס צבר את הונו בעליות ובירידות חדות. כפי שניתן לראות, התיק שלו ספג מכה קשה בתקופת של שפל.

אין סופרמנים, גאונים או נביאים בשוק המניות – גם המשקיעים המתוחכמים ביותר לא נערכים למפולות וסופגים הפסדים כבדים. עשרה צעדים קדימה וחמישה אחורה – כל עוד אתה מכיר את כללי המשחק ולא נוטש אותו בתקופות הקשות.

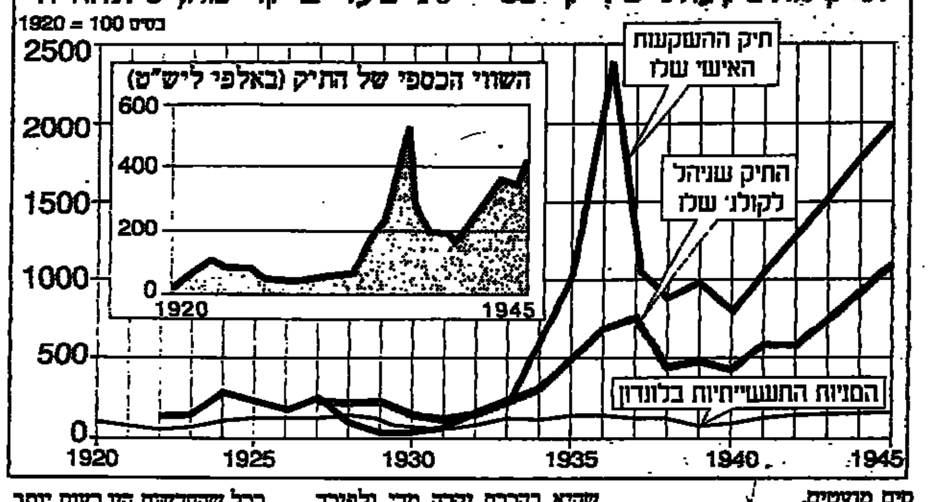

הביוגרף של קיינס כינה אותו "משקיע בעל אגו עצום ורצון ברזל". לפי כתביו של קיינס, הורכב בממוצע תיק ההשקעות שלו, שהוחלף לפחות פעם בשנה, מ-4 או 5 ניירות ערך. הסיכון בתיק של קיינס היה גדול לא רק בגלל הפיזור הנמוך שלו: כיאה לאדם בעל אגו המשוכנע מאוד בצדקת דרכו, היה תיק ההשקעות שלו, עד שנים ספורות לפני מותו, ממונף בצורה קיצונית. בשנת 1929 למשל, כאשר הגיע שווי נכסיו נטו של קיינס לנקודת שפל של 7,815 לישט"ס, הסתכם האשראי שלו ב-14 אלף לישט"ס. משקיעים רבים שרכשו קרנות נאמנות ומניות באשראי בשנתיים האחרונות נמצאים אולי היום במצבו של קיינס – חוב גדול בבנק ומולו תיק ניירות ערך מדולדל.

ב-1936, כאשר קיינס היה שווה יותר מ-506 אלף לישט"ס, הסתכמו חובותיו בכמעט 300 אלף לירות שטרלינג. השילוב של מנוף עצום והחזקה של מספר מניות קטן גרם לכך שהוא ספג הפסדים גבוהים מהממוצע בשוק בתקופות שפל, אך גם לכך שרווחיו היו גדולים בהרבה בתקופות גאות.

קיינס ביצע את השקעותיו הראשונות, בשווי 161 לישט"ס, בשנת 1905, בהיותו בן 22. אולם, רק לאחר שפרש ממשרד האוצר של הוד מלכותו בשנת 1919, הפך קיינס למשקיע רציני. הוא צבר את ההון הבסיסי שלו תוך חודשים ספורים, תודות לספקולציות במט"ח. אך בשנת 1920 השתנתה המגמה בשוקי המטבע לרעתו, ומחקה את נכסיו. גרוע מזה – כמו כל ספקולנט תל אביבי שהרוויח בשנות הגאות בבורסה – גם קיינס החל מיד לנהל כספים עבור אחרים ולכן, באותה הזדמנות, הוא גם מחק להוריו הקשישים, אחיו וכמה מהדמויות המפורסמות מ"חבורת בלומסברי" את כספם.

קיינס לא ויתר. הוא לווה 5,000 לישט"ס מאיש הכספים סר ארנסט קאסל ונכנס עמוק יותר לאותן ההשקעות שמחקו אותו. תוך שנתיים זינקו נכסיו ממינוס של 8,587 לישט"ס (כולל 6,750 לישט"ס של "חובות מוסריים" – ההון של משפחתו וידידיו, שקיינס ראה לעצמו חובה מוסרית להחזיר) ליתרה של 21,588 לישט"ס.

במהלך מרבית קריירת ההשקעות שלו עסק קיינס בספקולציות במט"ח ובסחורות. כאן הדריכה אותו בעיקר הסטטיסטיקה. אולם, בדומה למרבית הספקולנטים בשווקים אלה, קיינס הפסיד לרוב את מרבית השקעותיו.

אלו הן ההשקעות במניות בבורסות בלונדון ובניו יורק – בהן הוא הרוויח את כספו.

קיינס, כך כותב ה"פורבס", היה אדם עקשן מטבעו. הוא היה מתבודד אינטלקטואלי, שסמך על שיפוטו ובז להמונים. ביסוד תפיסתו האמין, כי שוקי ההון הם יעילים ורציונליים, אך מפעם לפעם נוצרים בהם גלים של אי-רציונליות. בעוד המשקיעים נוהגים לגדף את השוק ה"אי-רציונאלי" – סבר קיינס שאלו ההזדמנויות עבור הפיקחים המעטים שלהם אומץ לקרוא תיגר על הדרכים המקובלות. "עיקרון ההשקעה המרכזי שלי", כתב קיינס ב-1944 למנהל כספים בבית-ספרו, איטון, "הוא לפעול בניגוד לדעת הרוב, שכן אם כולם מסכימים בנוגע ליתרונותיה של השקעה מסוימת, משמע שהיא בהכרח יקרה מדי ולפיכך אינה כדאית". כה פשוט וטריוויאלי – אך כמה משקיעים מוכנים להמר עליה עם כספם?

הצלחותיו הגדולות ביותר של קיינס היו בתקופה 1929–1936, בה הכפיל את שווי נכסיו הנקי פי 65. וזאת, צריך לזכור, בדיוק תקופת השפל הכלכלי החמור ביותר בעידן המודרני.

קיינס הבין, כי הפחד שנוצר כתוצאה מהשפל הכלכלי יצא מכל פרופורציה. היה צורך בביטחון עצמי עצום על מנת להתעלם מדברי ההספד שנאמרו לאחר הצניחה החדה בערך המניות בשנת 1929 והדאגה שפשטה לאחר מכן לגורל השיטה הקפיטליסטית. הדמויות, שהיו כה אופטימיים בסוף שנות ה-20, שקעו בשנות ה-30 בדיכאון.

בפברואר 1931 כתב קיינס לחברי הדירקטוריון של "החברה הלאומית לביטוח חיים הדדי", שבראשותו ישב בשנים 1921–1938, דו"ח על מצב הבורסה. המונחים "מכפילים" ו"חברות צמיחה" עדיין לא היו שגורים אז בשפה הבורסאית – אבל שימו לב לדעתו של קיינס עליהם: "בדיוק כשם שאנשים רבים גילו בעת השגשוג נכונות רבה לא רק להעריך מניות על בסיס רווחים של שנה אחת, אלא גם להניח כי העלייה ברווחים תימשך בטור גיאומטרי, כך הם מוכנים כיום לאמוד את שווי החברות על בסיס הרווחים של היום ולהניח כי הירידות ימשכו בטור גיאומטרי".

"נשיאת כל הביצים במספר רב של סלים, ללא יכולת לבדוק כמה חורים יש בתחתית כל סל, היא הדרך הבטוחה ביותר להגדיל את הסיכונים וההפסדים"

כבר אז הבין קיינס, כי שווקים הפיננסיים סובלים ממאניה-דיפרסיה. למרות שאת מרבית חייו בילה במולדתו – אנגליה הרי שלאחר המפולת בוול סטריט, שם היה הדיכאון הפיננסי העמוק ביותר, הוא ניתב את מרבית השקעותיו לשם. בשנת 1934 כבר היו מושקעים יותר מ-20% מכספו בבורסה הניו יורקית. בשנה הראשונה המניות שלו "עמדו" – תחושה מוכרת מאוד למשקיעים התל אביביים בחודשים האחרונים. אולם, לאחר שנתיים הוכפל ערכן של המניות שרכש.

בניגוד ל"אנליסטים" של היום, הכותבים דו"חות עבי כרס על עתיד המשק ושיעורי הצמיחה הצפויים, ומנפקים עבודות בנות 500 עמוד ויותר על חברות, שבסופן טבלאות עם תחזיות רווח מדויקות לשנה הבאה – לקיינס לא היו כל אשליות בנוגע ליכולתו לנבא את עתיד הכלכלה בטווח הקצר או אף את הרווחים בטווח הקצר. הוא הבין, כי מרבית המשקיעים מהופנטים מהטווח הקצר וכמעט שאינם מביאים בחשבון את הטווח הארוך. ב-1940 כתב: "משקיעים אמריקאים מעטים בלבד קונים מניות בשל דבר מה הצפוי להתרחש בעוד יותר משישה חודשים, למרות שהסבירות שאכן יתרחש גבוהה מאוד; את מרבית הכסף ניתן להרוויח מניצול המוזרות הפסיכולוגית הזו שלהם".

כשהשוק נפל, קיינס לא נבהל וטבע את אחד הפתגמים המשעשעים בעניין משקיעים שמניותיהם התרסקו: "אני סבור כי מכירה במחירים נמוכים מאוד מפצה על העובדה שלא נמכרו במחירים גבוהים".

בינואר 1928 החזיק קיינס חבילה של 10 אלף מניות של חברת הרכב אוסטין במחיר 21 שילינג האחת. כמו כל מניית כר"ם תל אביבית, שנפלה ב-94' ב-50%, ירדה מניית אוסטין בחודשים ספורים ל-12 שילינג. קיינס לא מכר וראה אותן ממשיכות לקרוס. ב-1929 הן כבר היו שוות 5 שילינג בלבד. אולם, קיינס סירב למכור – עד אפריל 1930, כאשר מכר 2,000 מניות במחיר 35 שילינג האחת.

ככל שהחדשות היו רעות יותר, כך קיינס אהב יותר לקנות. לשיא הגיעו הדברים ערב מלחמת העולם השנייה: השווקים הוצפו בחדשות הגרועות ביותר שלהן ניתן היה לצפות: מלחמת עולם; הגרמנים תקפו את פולין, כמה זמן יחלוף בטרם אנגליה עצמה, שכמעט לא היתה מוגנת, תיפול? אירופה היתה צפויה להיכנס לתקופת חושך ממושכת. בתחילה היה השפל הכלכלי הנורא. כעת נוספה לו התלקחות כלל-עולמית. נדמה היה כי נגזר גורלו של הקפיטליזם, ואף של הציוויליזציה.

קיינס כתב אז: "בבריטניה המקרים, האסונות הקיצוניים ביותר אינם מתרחשים". הוא החליט, באורח אופייני לו, שזה הזמן למכור בבורסה הניו יורקית, שהיתה יציבה באותם ימים, ולהשקיע בלונדון, שהיתה שקועה בפחד. וכך הוא כתב למנהל חברת הביטוח שבה השקעותיה ניהל: "אני מסכים אתך כי הבורסה בלונדון בהחלט יכולה להמשיך ולרדת. כעת אין לה כל ידידים... התוצאה היא שאותן המניות התעשייתיות, שבדרך כלל נראו יקרות מדי, יכולות להניב כיום 7% ואף יותר. בהסתכלות לטווח ארוך, אני סבור כי עלינו לרכוש אותן. אם ננסה להמתין לשפל, ללא ספק לא נצליח לרכוש אותן".

כן, נראה שקיינס לא היה ממתין עד ששוק המניות התל אביבי יתחיל להתאושש – והיה חוזר היום לשוק שהוא מלווה כנראה במנוף האשראי הרגיל שלו.

לא פחות מעניין מקור רוחו של קיינס, שבאמצעותו יישם את הכלל של קניית מניות בתקופות השפל הקשות ביותר, היא אסטרטגיית ניהול התיק עצמו. בימיו של קיינס, כמו גם היום, מקובל כי תיקי השקעות צריכים להיות מגוונים.

סודו של הקטנת הסיכון הוא, כידוע, במספר המניות בתיק. קיינס נקט בגישה מנוגדת בתכלית. לרוב, ניירות ערך ספורים הרכיבו חצי מתיק ההשקעות שלו. בשנת 1931, היוו מניות אוסטין מוטור ובריטיש ליילנד כמעט שני שלישים מהחזקותיו.

"אני יודע כי לא תאמין לי", כתב קיינס למנהל חברת הביטוח, "אך אלו דווקא החבילות הגדולות של מניות בודדות, מהן אני מרוצה במיוחד, מהן יצמחו לי הרווחים הגדולים. אני בטוח שהייתי יכול לבחור שש מניות המחמד שלי (כך כינה קיינס את מניותיו האהובות) וכי ניתן יהיה להרוויח בהן הרבה". הוא מוסיף: "מתיק ההשקעות המעורב הרגיל לעולם לא ניתן לגרוף רווחים".

סביר להניח, שקיינס, כלכלן גדול ומפורסם ככל שהיה, לא היה מצליח היום לשכנע מנהלי תיקים וגופים מוסדיים לנטוש את גישת הפיזור ולהתרכז במניות בודדות. לקיינס היה הסבר מעניין לשיטת ההשקעה במספר מצומצם של ניירות. "הסוד של השקעה מוצלחת הוא ידע רב על המניות שבהן אתה מושקע. אולם כיצד יכולים בני-תמותה רגילים לדעת הרבה על מספר רב של חברות? – זו בדיוק הסיבה שצריך להתרכז במניות בודדות, אותן אתה מכיר היטב".

במארס 1938, כשהוא מחלים מהתקף לב חמור, ערך קיינס עבור ידידו פרנסיס סקוט "ניתוח לאחר המוות" של תיק ההשקעות שלו. בניתוח זה הסביר את התוצאות העדיפות של קרן שניהל עבור קינגס, המכללה הותיקה שלו מקיימברידג' (את התשואה ניתן לראות בגרף). קיינס: "אני מסוגל להתעדכן בכל המידע החיוני רק לגבי מספר קטן מאוד של השקעות. אין לי זמן ליותר מכך".

כל מנהל קרנות נאמנות או תיקים יזעק מיד ויאמר: "אסור לשים את כל הביצים בסל אחד". על כך אומר קיינס: "נשיאת כל הביצים במספר רב של סלים, ללא יכולת לבדוק כמה חורים יש בתחתית כל סל, היא הדרך הבטוחה ביותר להגדיל את הסיכונים וההפסדים".

ארבע שנים מאוחר יותר, בינואר 1942, הגן קיינס שוב על מדיניות "מיעוט הסלים" שלו. "ידידי היקר פרנסיס" הוא כתב לידידו, "אני מתנצל בפניך על שהשקעתי סכום כה גדול באלודר רמפסטר, אך כאשר גיליתי אג"ח מצלחת, שממנה יכולנו לקנות נתח גדול, לא שלטתי בעצמי. המשכתי גם לסבול מהאשליה הכרונית שלי, שלפיה מניה טובה אחת בטוחה יותר מאשר עשר מניות גרועות, ואני שוכח כל הזמן שכמעט איש אינו חולק איתי אשליה זו. מחיר המניה עלה עתה בכ-700% ולכן אני יכול להיפטר, ללא הפסד, מכל העודפים שבהם אינך מעוניין", כתב בציניות.

מרבית מנהלי התיקים בארץ ובעולם פועלים לפי הכלל הישן של חז"ל: "לעולם ישליש אדם את מעותיו – שליש בקרקע, שליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו". הגירסה המודרנית לכלל ישן זה היא הרי שליש במניות, שליש בנדל"ן ושליש באג"ח. "אסטרטגיה" כזו, טען קיינס, "היא ההיפך מאסטרטגיה. היא פשוט פוגעת במשקיע.

"כל האמנות של השקעה נבונה היא לשנות את הדגש ואת מרכז הכובד של תיק ההשקעות בהתאם לנסיבות. בכפוף למינימום מסוים בניירות ערך ממשלתיים ומקסימום מסוים במניות רגילות, אני ממליץ בכל לב על שמירת הגמישות המרבית האפשרית".

קיינס היה אולי חוזר היום לשוק המניות בקניות – אבל כנראה שמחלק ניכר ממניות הכר"ם היה נזהר. כי הנזילות היתה אצלו ערך עליון. העובדה שתמיד יכול היה למכור מניות, בכל רגע, הפכה בעיניו את המניות להשקעה עדיפה בהרבה על נדל"ן, שבזמנו – אפילו יותר מאשר בימינו – נחשב להשקעה בטוחה, שלא ניתן להפסיד בה.

הצרה העיקרית שראה קיינס בנכסים נזילים היא, שמחירם ידוע תמיד, ולכן הוא גובה מחיר פסיכולוגי כבד, שרק משקיעים בודדים מסוגלים לעמוד בו. עם שתיית כוס הקפה של הבוקר, יכול מצב רוחו של המשקיע להשתנות בן רגע, בהתאם לשערי הסגירה של הבורסה יום קודם לכן. כתוצאה מהנתונים הזמינים הללו, טען קיינס, השקעה מוצלחת במניות דורשת כוח רצון כמעט על-אנושי.

הסיכון בתיק של קיינס היה גדול לא רק בגלל הפיזור הנמוך; כיאה לאדם המשוכנע מאוד בצדקת דרכו, היה תיק ההשקעות שלו ממונף באופן קיצוני

"כמה מוזרים בבורסה יקנו ללא חשש השקעות בלתי-מצוטטות ובלתי ניתנות לשיווק בנדל"ן, אשר, אם היה להן ציטוט מכירה למזומנים מיידיים היו גורמות לשיער ראשם להלבין. העובדה שאתה אינך יודע עד כמה מתנדנד הציטוט שלה בכספי מזומן אינה הופכת השקעה, כפי שמבינים רבים, להשקעה בטוחה".

בימיו הראשונים כמשקיע סבר קיינס, כי הוא יכול לנבא את מחזורי השוק ועל ידי כך לגרוף רווחים באמצעות קניית מספר קטן של מניות טובות בשווקים גואים ומכירתן כאשר ישקעו השווקים. לאחר שנפגע מחוסר ההוראות המאקרו-כלכלית שבשווקים, התוודה קיינס כי יכולתו לבחור מניות בודדות – פעילות מיקרו-כלכלית – היא המסבירה את הצלחתו בהשקעות. במקום לנסות לנבא תנודות במחזורי ההון הוא פשוט הכיר בעובדה שמניות ושווקים יכולים להתנדנד בין מצבים קיצוניים של אופטימיות ופסימיות וניסה להרוויח מתנודות אלו.

קיינס ניסח 3 עקרונות להשקעה מוצלחת: "1) בחירה קפדנית של השקעות מועטות (או סוגים מעטים של השקעות), תוך התחשבות במחירן הזול ביחס לערכן האמיתי והפוטנציאלי המשוער לאורך תקופה של שנים קדימה, ביחס להשקעות החלופיות באותה העת;

"2) אחיזה עיקשת בחבילות הגדולות הללו בתקופות טובות ורעות, אולי אפילו במשך כמה שנים, עד אשר הן מגשימות את ההבטחה שבהן או עד אשר מתברר כי נרכשו בטעות;

"3) עמדת השקעה מאוזנת – גיוון של סיכונים למרות שההחזקות הבודדות הן גדולות, ואם אפשר – סיכונים המנוגדים זה לזה.

מרבית הברוקרים בת"א טוענים היום, כי "מחירי מרבית המניות זולים". בתשובה לשאלה מדוע הם לא מתנפלים על אותן מניות הם משיבים, כי "המניות יכולות להיות יותר זולות מחר – וכפי שנראים הדברים בשוק – הכסף לא יחזור אליו זמן רב".

וזאת, אומר קיינס, היא הטעות הבסיסית: "זו טעות למכור שטר של לירה שטרלינג תמורת 15 שילינגים בתקווה לקנות אותו מחדש במחיר של 12 שילינגים, וזו טעות לסרב לקנות שטר של לירה שטרלינג במחיר של 15 שילינגים בטענה שזה לא יכול להיות באמת שטר של לירה שטרלינג".

שמועות לחוד וריבית לחוד

השוק צופה האטה באינפלציה ומחכה להפחתת ריבית. אבל יש להניח, שהנגיד ידרוש לפחות שני מדדים כהוכחה, לפני שיספק למשקיעים את מבוקשם

מחיר הכסף

מרית גילת

"לקנות על-פי שמועות, למכור כשהן מתגשמות". כלל אצבע זה, מסתבר, מכתיב התנהגות לא רק בשוקי המניות, אלא גם בשווקים הסולידיים. עובדה: זה מספר שבועות שהתשואות באפיקים הסולידיים – הצמודים והלא-צמודים כאחד – נמצאים ברמות אטרקטיביות מאוד להשקעה. מי חלם לפני כמה חודשים לרכוש אג"ח ל-15 שנה בתשואה של 3.9%?

למרות זאת, כפי שציינו במדור זה בשבועות האחרונים, שוק האג"ח נכנס לתרדמה. קרנות הנאמנות, בעיקר מהסוג המתמחה באג"ח, מכרו צמודים וכך גם חשבי החברות, שהעדיפו את האפיקים השקליים. קופות הגמל, שניתן היה לצפות שיקלטו את הסחורה, ישבו על הגדר.

מחד גיסא, קינן בלב מנהלי הקופות החשש מפני העלאת ריבית נוספת של בנק ישראל – חשש שפג כבר בשבוע האחרון של 94'. מאידך גיסא, הם ביקשו לשמור על נזילות מתוך הערכה, שהפדיונות נטו שאיפיינו את השנה החולפת, יימשכו ב-95'.

רק בשבוע החולף, לאחר שהשמועה על אפשרות של הורדת ריבית עשתה לה כנפיים, הפכו לפתע האפיקים הסולידיים ללהיט. לשאלת הריבית נוספה גם העובדה שהאוצר חדל להנפיק אג"ח חדשות – ייבוש שהוא צפוי להתמיד בו עד סוף ינואר.

השחקנים התנפלו על המק"מ והחיש קל שחקו את התשואות בו מסביבות ה-17% לסביבות ה-15.6% לשנה. ביקושים מוגברים זרמו גם לצמודים, בעיקר בטווח הארוך מאוד (מעל 10 שנים לפדיון) והבינוני-ארוך (7–10 שנים לפדיון), שעלו ב-0.94% וב-0.79% בהתאמה. ההתלהבות היתה כה גדולה, עד שנדמה שהצליחה לשתק את המסחר במניות, שגם הוא היה אמור ליהנות מאפקט הריבית.

בפעם הראשונה זה תקופה ארוכה החלו תחזיות האינפלציה של הגופים המרכזיים בשוק ההון להתבטא גם באופן ההשקעה שלהם. עד כה, כל חזאי האינפלציה למיניהם דיברו על אינפלציה של 12% שנה קדימה. אבל הפער בין התשואות במק"מ לבין תשואות הנטו באג"ח הצמוד לתקופה המקבילה שיקף קצב אינפלציה של 15%. להפרש הזה, שבין התחזית המילולית למעשית, התייחסנו כאל "פרמיית סיכון". כפי שהסביר בזמנו בכיר בשוק ההון: ב-94' צפה השוק לאינפלציה של פחות מ-10% וקיבל אינפלציה של 15%. לאחר שלמדו את הלקח, השחקנים אינם מעזים להשקיע על פי הנחות של אינפלציה הנמוכה מזו הקיימת בפועל בשוק.

אלא שבשבוע האחרון – השחקנים הפכו נועזים. על אף שהמדד האחרון שפורסם (מדד נובמבר) עדיין מסמל קצב אינפלציה של 15%, ביום חמישי האחרון התייחס הפער בין תשואות הנטו באג"ח לשנה ותשואות המק"מ לשנה לקצב אינפלציה של 13% בלבד. שחיקה זו מעידה, בין היתר, על הביטחון הגובר של השחקנים בהערכות המדד של הבנקים. אלה מדברים על מדד של 0.8% בדצמבר – המדד הראשון זה תקופה ארוכה שאמור לרדת מתחת לאחוז. לאחר שהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה קיבלה החלטה שלא לכלול את מס הבריאות בסל הצריכה, תחזית מדד ינואר עברה שיפוצים והיא נעה כיום סביב ה-0.5%.

בנק ישראל מייחס חשיבות לא מעטה לאיתותים של השוק בעניין האינפלציה. אבל אין להשליך מכך, כי תחזיות הן שוות ערך לנתונים בפועל. בינתיים, לא היה לנו ולו מדד אחד נמוך. כיוון שהבנק המרכזי אינו נוהג להסתמך על מדדים בודדים, גם אם מדד דצמבר יענה לציפיות, קשה להניח שזה יהיה תנאי מספק עבורו. לכן, קשה לצפות לתזוזה בריבית לפני סוף פברואר.

תחזיות המדד יכולות להתגשם, הן יכולות גם להתבדות. הצצה קצרה בעיתונים של הרבעון השני של 94' מלמדת כיצד בכל המשק צפו אז מדדים קרובים לאפס בקיץ האחרון. במציאות – המדדים נעו סביב ה-1.5% כל אחד. אין פירושו שהחזאים טועים גם הפעם, אבל יש לזכור, כי הערכות מדד מתבססות על הנחות מסוימות. כך, למשל, כיום מדברים כולם על האטה בקצב עליית מחירי הדירות, המתבססת על העובדה שבחודשים האחרונים קצב ייקור הדירות אכן האט דרסטית. אלא שאף גורם במשק לא מצליח לתת הסבר אמיתי להאטה זו.

האם זו הנפילה של הבורסה? שמא ייקור הריבית? אולי סתם שינוי בטעמי הציבור? האם המחירים כל כך גבוהים שהם שחקו את הביקוש? ואם כן, האם ירידה של 10% במחירים תלהיב אותו מחדש? או שמא אנו צפויים עכשיו למפולת נדל"ן נוסח המפולת של הבורסה ב-94'? בלי תשובות לשאלות אלה קשה לחזות את האינפלציה ב-95' במדויק – וזוהי רק דוגמה אחת.

סביר להניח, שבבנק ישראל, המודע היטב לחוסר ההוראות שזרע ב-94', לא מעוניין להתעתע במשק. הנגיד לא יוריד את הריבית עד שלא ישתכנע, כי לא תהיה לו סיבה טובה לשוב ולהעלות אותה זמן קצר אחר כך. ובהקשר לכך יש להתייחס לשני פרמטרים: ראשית, היעד של בנק ישראל בתחום האינפלציה ל-95' הוא לא 13%, וגם לא 11% – אלא 8%. כדי להגיע אליו, יש להותיר את הריבית הריאלית גבוהה. שנית, נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, כבר נכווה פעם בהורדת ריבית מהירה, וקשה להניח שיחזור פעמיים על אותה טעות. בקיץ 93' הוריד בנק ישראל את הריבית בצורה חדה בהתבסס על מספר מדדים נמוכים וציפיות למדדים נמוכים נוספים. בפועל, הוא גרם להצפה של המשק בכסף זול, הבורסה התנפחה כמו בלון והתפוצצה, וקצב האינפלציה דהר חזרה לרמה של 15%.

אין זאת אומרת כי במידה שאכן יהיו איתותים חיוביים בתחום האינפלציה, לא יתחיל בנק ישראל בזחילה מטה של הריבית. גם בבנק המרכזי היו לא מעט קולות שהתנגדו להעלאת הריבית האחרונה, ומאמינים כי רמתה כיום עלולה לחנוק את הפעילות במשק. מחלקת המחקר דרשה אז שבנק ישראל יפעל לא באמצעות הכלי המוניטארי, אלא ילחץ על הממשלה לתרום את חלקה למאבק באינפלציה על ידי ריסון הוצאות. "עסקת החבילה" התלת-צדדית של הממשלה היא אולי צעד בכיוון הנכון, אבל צעד קטן מאוד מנקודת מבטו של בנק ישראל.

טיעון חזק יותר טמון אולי בשאלת שער החליפין. גם התומכים הנלהבים ביותר בשימוש בכלי הריבית מודעים היטב לבעייתיות של יצירת חוסר שיווי משקל מול שוקי המט"ח. תיסוף מתמשך פחות מאיים מפיחות מתמשך, מאחר שהשפעתו על יתרות המט"ח חיובית לכאורה. בחודשים האחרונים נראה גם שנוצר מנגנון שוקי (נתמך על ידי הבנק המרכזי), שעוצר את מגמת התיסוף כאשר שע"ח משתופף כ-2.5% מתחת לקו האלכסון.

אבל היקף ההון שזרם ב-94' למרתפי בנק ישראל – חלקו בוודאי על רקע הפער המתרחב בין הריבית בארץ ובחו"ל – עלול להתגבר כפצצת זמן מתקתקת. שכן, אין שום ערבות כי הכסף שהוכנס לישראל טיפין טיפין לא ייצא בבת-אחת – על כל ההשלכות שיהיו לתופעה שכזו על היציבות במשק בכלל, ועל האינפלציה בפרט.

ריבית בנק ישראל	
מרכז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	17.01%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	17.09%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	18.43%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	19.50%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	25.00%
ריבית קרדיטורית	
פק"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	13.64%
פק"ק ליום – חצי מליון ש"ח	13.87%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	14.93%
מק"מ לחודשיים	16.71%
מק"מ לשנה	15.65%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	2.50%
אג"ח צמוד מדד ל-5 שנים (נטו)	2.45%
אג"ח צמוד מדד ל-10 שנים (נטו)	2.15%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל-3 חודשים	6.438%
שטרלינג – ליבור – ל-3 חודשים	6.938%
מארק – ליבור – ל-3 חודשים	5.150%

Forms5
מעבד הטפסים המשפטיים

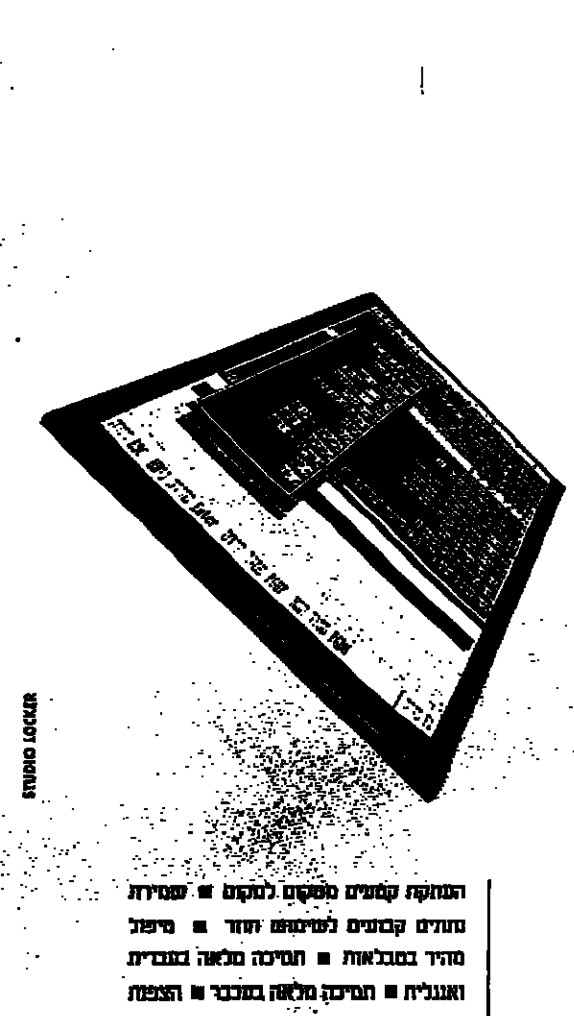

STUDIO LOCKER

■ עורך דין, מזכיר חברה ומשפטן:

Forms5 הינה תוכנה הכוללת מאגר של מאות טפסים, מכל תחומי המשפט והמינהל, הנדרשים לך בעבודתך היומיומית. ייחודה של התוכנה טמון ביכולתה לשמור ולהתאים כל טופס סטנדרטי לצרכיך האישיים.

■ בימים אלו נערכות הדגמות לתוכנה בבית אמות משפט בתל־אביב.

הדפסת טפסים מסוגם לתקנם ■ שמירת נתונים קבועים לשימוש חוזר ■ מיפתח מהיר בטבלאות ■ תמיכה מלאה בעברית ואנגלית ■ תמיכה מלאה במכבר ■ הצפנת קבצים עם נתונים רגישים ■ איתור טפסים לפי שם, מילת מפתח או נושא משפטי

Forms5
התוכנה שתפתור לך את בעיית הטפסים לתמיד

לתאום הדגמה, טלפון 03-5756345
מבית היוצר של היקו טכנולוגיות בע"מ
ת.ד. 8458 ר"ג טל. 5780346 פקס: 03-6131802

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הבדלות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.1209	8.99
פרנק בלגי	20.586	8.65
מארק גרמני	1	8.41
לירה אירית	2.3935	7.93
פרנק צרפתי	3.451	5.33
כתר דני	3.9308	5.18
אסקודו פורטוגלי	102.82	4.19
פזטה ספרדית	85.65	0

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קנייה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.5653	1.5648	1.5603
פרנק שווייצרי	1.3135	1.3125	1.3059
ליש"ט*	1.549	1.548	1.5481
ין	101.35	101.3	101.32
דולר קנדי	1.401	1.4	1.4019
פרנק צרפתי	5.3975	5.3945	5.3910
אקו*	1.2168	1.2158	1.2166
ד' אוסטרלי*	0.7655	0.7645	0.7611
ד' סינגפור	1.4542	1.4532	1.4465
לירטה	1634	1632	1633.11

*במטבע דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	6.438%	6.938%	7.688%
שטרלינג	7.938%	2.488%	
ין	4.188%	4.422%	4.734%
פר"ש	5.152%	5.402%	5.893%
מארק	6.250%	6.664%	7.188%
אקו	6.000%	6.438%	7.000%
פר"צ	5.230%	5.460%	5.960%
גילדן	6.870%	7.620%	8.500%
ד' קנדי			

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 8.50%

יורודולר – פרנקפורט

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	6.370%	5.180%
6 חודשים	6.870%	5.430%
1 שנה	7.620%	5.930%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.92%
שנה	7.28%
10 שנים	7.86%
30 שנה	7.86%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-30.12.93
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3867.41	16.49	0.43%	3902.4	3823.67	3.02%
	S&P 500	460.68	0.34	0.07%	462.49	459.47	-1.25%
טוקיו	ניקיי 225	19519.46	-96.65	-0.49%	19586.49	19417.21	12.07%
הונג קונג	האנג סנג	7844.5	-235.13	-2.97%	7904.91	7628.16	-34.01%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2219.59	-22.31	-1.00%	2237.38	2207.27	-8.50%
לונדון	FTSE 100	3065.5	32.7	1.08%	3067.9	3019.9	-10.32%
פרנקפורט	דקס	2053.92	-8.56	-0.42%	2054.39	2045.45	-9.39%
פאריס	CAC 40	1886.4	14.87	0.79%	1888	1866.62	-16.83%
ציריך	SMI	2622.3	9.2	0.35%	2622.9	2594.4	-11.35%
אמסטרדם	EOE	415.17	0.49	0.12%	415.3	413.26	0.22%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב רצמ' (דולר לאונקייה)	383.7	0
כסף רצמ' (סנט לאונקייה)	488.4	10.5
פלטינה ינואר (דולר לאונקייה)	401.9	-3.6

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	375.5
כסף (דולר לאונקייה)	4.7
פלטינה (דולר לאונקייה)	409
פלדיום (דולר לאונקייה)	155.5

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים ינואר	106.3	-1.7
כותנה מרס	88.58	-0.25
קפה מרס	174.95	2.4
קקאו מרס (דולר לטונה)	1341	1
סוכר מרס	15.74	0.13

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה ינואר (סנט לבושל)	549	0.25
חיטה מרס (סנט לבושל)	394.5	-1.75
תירס מרס (סנט לבושל)	231.75	1
בקר חי פברואר (סנט לליברה)	72.85	-0.125

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	3000
בדיל ספוט (דולר לטונה)	6025
עופרת ספוט (דולר לטונה)	659
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1140
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	2022
ניקל ספוט (דולר לטונה)	9262

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	16.4
ברנט פברואר	16.6
דובאי ספוט	16.15
מארץ ספוט	14.65
מקסם קרוד ספוט	17.7
נפט לחימום ספוט	47

מוצרים מוגמרים (דולרים למונה)

איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להזרה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	171
נפטא פר"ב	150

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה ינואר (דולר לטונה)	2800	20
קקאו רצמ' (ליש"ט לטונה)	963	-9
גומי ינואר (דולר לקילו)	0	0

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב-%
235.24	-0.6	-0.25%

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

שווקים

ירידה באבטלה בארה"ב; התחזקות בשער הדולר

נתונים שפורסמו ביום ששי הצביעו על ירידה באבטלה בארה"ב לרמה הנמוכה מזה ארבע וחצי שנים. נמשכת הנפילה בשער הפזו המקסיקני ובבורסה בהונג קונג

מאת יואב קרני

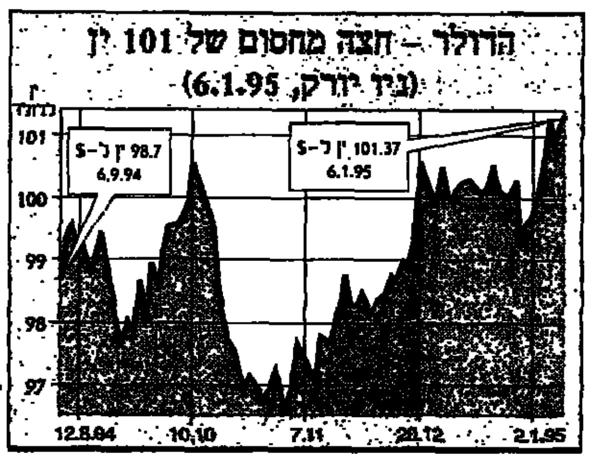

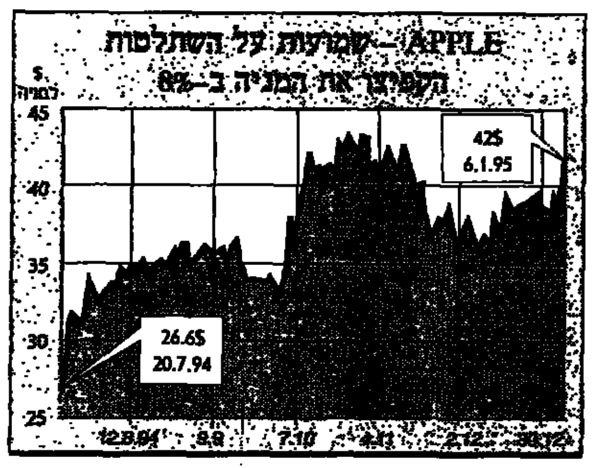

ריביות

ביום ששי פורסמו בארה"ב נתוני האבטלה לחודש דצמבר, שהצביעו על רמה נמוכה של שיעור הלא מועסקים מזה 4.5 שנים ועל השנה הטובה ביותר ביצירת מקומות עבודה בארה"ב מזה כעשור.

שיעור הלא מועסקים ירד בדצמבר בשתי עשיריות הנקודה ל-5.4% – הרמה הנמוכה ביותר מאז יולי '90, כאשר 256 אלף משרות נוספות למשק.

בתוך שנתי נוספו למשק 3.5 מיליון משרות מול עלייה גבוהה יותר של 3.9 מיליון משרות בשנת '84.

בנוסף פירסם משרד העבודה האמריקאי נתונים סופיים לגבי תוספת מקומות העבודה בנובמבר, שהסתכמה ב-488 אלף משרות – הרמה הגבוהה מזה 7 שנים, שמיוחסת בחלקה לעלייה במספר העובדים הזמניים.

שוק איגרות החוב בוול סטריט הגיב תחילה לנתונים בשלילה, כשהוא רושם ירידות ברוב הסדרות על רקע חששות מהעלאה בריבית בארה"ב כדי לצנן את שיעור הצמיחה במשק.

אלא שמאוחר יותר שינו כנראה סוחרים את דעתם באשר לנתונים, ושוק האג"ח עבר לטריטוריה חיובית.

בסיום סגרו האיגרות ל-30 שנה על תשואה של 7.86% מול 7.89% יום קודם לכן, כשבסיכום שבועי ירדה התשואה על הסדרה הארוכה בשתי נקודות בסיס.

בסדרות הקצרות לשנתיים היה השיפור השבועי אף בולט יותר עם ירידה של 8 נקודות בסיס בתשואה לרמה של 7.61%.

למרות שינוי האווירה בשוק איגרות החוב שלשום נשמעו הערכות כי הפדרל ריזרב אכן יעלה את הריבית בארה"ב בכ-50 נקודות בסיס (0.5%), בפגישתו ב-31 בינואר.

את ההערכה הזאת ניתן גם לראות במרווח התשואות שבין סדרות האג"ח הקצרות והארוכות. הפער בתשואות האג"ח ל-30 שנה והסדרות לשנתיים עמד על 24 נקודות בסיס ביום ששי – גבוה ב-5 נקודות מהפער שבוע קודם לכן. לפני שבועיים עמד הפער על 12 נקודות בסיס.

מרווח עולה (והכוונה פה לא לאסטרטגיית מעו"ף), מצביע על דאגה גוברת של משקיעים כי הפדרל ריזרב לא ביצע מספיק העלאות ריבית כדי לדכא את האינפלציה. במצב כזה משקיעים דורשים פיצוי גבוה יותר עבור החזקה באג"ח לטווח ארוך, שחשופה יותר לפגעי מדד המחירים.

באמצע השבוע יתפרסמו בארה"ב מדדי המחירים ליצרן ולצרכן – שיספקו אינדיקציות מדויקות יותר לגבי מדיניות הריבית של הפדרל ריזרב. הצפי למדד ליצרן לדצמבר הוא +0.2% בעוד הצפי למדד המחירים לצרכן מדבר על עלייה של 0.3%.

וול סטריט

בוול סטריט התעודדו המניות ביום ששי מהתנהגות שוק האג"ח – אף יותר מכך מהנתונים החזקים על ההתאוששות במשק בארה"ב.

אווירת הקניות החלה בעקבות נתוני הצמיחה כשסקטורי הכימיה, הנייר והמתכות מובילים את המגמה. מדד דאו ג'ונס סיים את היום בעלייה של 17 נקודות לאחר שהגיע במהלך היום לעלייה של 36 נקודות. הנסיגה של המדד יוחסה למכירות מחשב אוטומאטיות בשעת המסחר האחרונה.

בין המניות הבכירות בלטו בעלייה אינטרנשיונל פייפר, קונצרן האלומיניום של אמריקה, קטרפילר, ואי-בי-אם. בצד הירידות היתה חברת התקשורת AT&T (-3%) בעקבות חולשה בסקטור כולו, שנבעה מהערכות כי מלחמת מחירים חדשה עומדת בפתח.

מדד הנאסד"ק הפגין גם הוא עוצמה וסיים את היום בעלייה של 0.54%. בלטו בו מניות חברות המחשבים מיקרוסופט ואפל, כשהאחרונה מזנקת ב-8% במחזור הגבוה בבורסה – 9 מיליון מניות.

הזינוק באפל נבע מפרסום בכתב העת Information Week כי החברה מהווה יעד השתלטות ליצרנית התוכנות אורקל, הענק היפאני מצושיטה ופיליפס ההולנדית.

מטבעות

הדולר התחזק ביום ששי בניו יורק מול המטבעות העיקריים בעקבות נתוני האבטלה שפורסמו, ושהעלו לדעת הסוחרים את הסיכויים לעלייה נוספת בריבית בארה"ב.

בשעות אחר הצהריים המאוחרות נסחר הדולר בניו יורק תמורת 1.564 מארק גרמני לעומת 1.55 יום קודם לכן.

מול הין התחזק הדולר, כשהוא עובר מחסום פסיכולוגי של 101 ין כדי לסגור על שער של 101.37 ין לדולר.

סוחרי מטבע ציינו בין הגורמים להתחזקות בדולר את המשך ההידרדרות בפזו המקסיקני, הירידה ברובל הרוסי והמשבר בצ'צ'ניה.

ביום ששי המשיך שער המטבע המקסיקני להידרדר כשהוא מאבד 8% נוספים מול הדולר, כשחששות משקיעים מיכולתה של הממשלה המקומית להתגבר על המשבר הכלכלי באו לידי ביטוי.

מאז ה-20 בדצמבר איבד המטבע המקסיקני כ-40% מול הדולר.

גם שערו של הרובל הרוסי המשיך לרדת ביום ששי מול הדולר, במחזורי מסחר גבוהים. הוא איבד 0.6% מול המטבע האמריקאי לאחר שירד ב-1.4% ביום חמישי, בעקבות המשבר הפוליטי האחרון ברוסיה.

הדולר ההונג קונגי ירד אף הוא מול המטבע האמריקאי כשהוא מגיע במהלך המסחר לשער הנמוך שלו מזה 18 חודשים – 7.763 דולר הונג קונגי לדולר ארה"ב. מאוחר יותר חלה התאוששות קלה והמטבע נסגר על שער של 7.757 ד' לדולר אמריקאי.

החולשה במטבע ההונג קונגי יוחסה על ידי סוחרים לירידות החדות שהיו השבוע בבורסה בהונג קונג, בשל אפשרות למלחמת סחר סינית עם ארה"ב.

אירופה

בבורסות אירופה היתה בסוף השבוע אווירה חיובית בדרך כלל, כשלונדון מובילה את המגמה עם עלייה חדה של 1.08% במדד פייננשל טיימס.

העליות בלונדון היו הראשונות שם מאז תחילת השבוע, כשאת המגמה החיובית מובילות מניות התרופות והמשקאות על רקע הערכות כי הן ירוויחו מהתאוששות צפויה בכלכלה העולמית ב-'95.

המניה הבולטת במסחר ביום ששי היתה זאת של בריטיש איירויז, בעקבות ידיעות על עלייה במספרי הנוסעים. אנליסטים מקומיים המליצו בסוף השבוע על מניות כמו גלקסו, הנסון ובריטיש טלקומיוניקיישן, שמציעות לדבריהם דיווידנד גבוה – שיכול "לבוא לידי ביטוי" גם בשעה של העלאות בריבית.

בפרנקפורט רשמו המניות ירידה קלה של 0.42% במהלך היום, אלא שבמסחר המאוחר השתנתה המגמה ונרשמו עליות. בלטו לטובה במהלך היום מניות דיימלר בנץ וסימנס.

מגמה חיובית נרשמה בבורסות בציריך, פאריס ואמסטרדם. במילנו לא התקיים מסחר בשל חג לאומי.

מזרח רחוק

את הסיפור המרכזי המשיכה לספק בסוף השבוע הונג קונג עם ירידה חדה במדד האנג-סנג. לאחר יומיים של התאוששות קלה (+1%) שבה הבורסה המקומית להכות במשקיעים, כשסוגיית הירידה במחירי הקרקעות בהונג קונג שוב עולה לפני השטח.

מדד האנג סנג איבד בסיום היום 2.95% לרמה של 7,683.25 נקודות – הנמוכה ביותר מזה 16 חודשים.

מניות עם אחזקות בדל"ן כמו הילוק, וארף הולדינג וסאן האנג קאי איבדו 5% בממוצע לאחר שצ'נג קונג הודיעה על הפחתת מחירי דירות. חברות הנדל"ן תורמות כ-30% מהרווחים של החברות הנסחרות בבורסה בהונג קונג.

בטוקיו ירדו המניות לרמתן הנמוכה מזה כשבועיים, על רקע הערכות כי יצרני הטכסטיל יסבלו מתחרות גוברת וחששות כי בתי ההשקעות ייפגעו מירידה בנפחי המסחר בבורסה.

סחורות

בשוק המתכות היקרות התחזק בסוף השבוע הזהב, כשהוא נסחר בעלייה קלה לרמה של 375.5 דולר לאונקייה. התאוששות קלה היתה גם במחיר של הכסף.

בשוק הסחורות התעשייתיות נמשכה ההתחזקות. הנחושת רשמה עלייה כשהחוזים למארס עומדים על 2,988 דולר לטונה מול 2,953 דולר לטונה יום קודם לכן.

הערכות משקיעים הן כי מחיר הנחושת צפוי להמשיך את העלייה בו עקב דרישה גוברת למתכת ברבעון הראשון של '95.

שערי מטבע חוץ / 6.1.95

המטבע	בנקנוטים לאומי קנייה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קנייה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קנייה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קנייה	לאומי מכירה	הפועלים קנייה	הפועלים מכירה	דיסקונט קנייה	דיסקונט מכירה	שער יציג	שינויי באחוזים: שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.94	3.08	2.95	3.08	2.95	3.08	2.9950	3.0373	2.9930	3.0353	2.9962	3.0378	3.0220	-0.07%	0.13%	0.13%	-0.03%
1 מארק גרמני	1.89	1.98	1.90	1.99	1.90	1.99	1.9296	1.9569	1.9279	1.9551	1.9346	1.9615	1.9479	0.27%	-0.06%	-0.06%	-0.22%
1 לירה שטרלינג	4.59	4.80	4.61	4.83	4.66	4.88	4.6833	4.7494	4.6770	4.7430	4.6923	4.7575	4.7226	-0.05%	0.18%	0.18%	0.01%
1 פרנק צרפתי	0.54	0.58	0.54	0.58	0.55	0.58	0.5598	0.5677	0.5590	0.5670	0.5607	0.5685	0.5644	0.07%	0.02%	0.02%	-0.15%
100 ין יפני	2.91	3.05	2.92	3.05	2.92	3.06	2.9636	3.0054	2.9663	3.0082	2.9709	3.0122	2.9896	-0.02%	-1.22%	-1.22%	-1.38%
1 גילדן הולנדי	1.69	1.77	1.69	1.77	1.69	1.78	1.7227	1.7471	1.7217	1.7461	1.7261	1.7501	1.7376	0.24%	-0.16%	-0.16%	-0.33%
1 פרנק שווייצרי	2.26	2.37	2.27	2.37	2.26	2.36	2.3003	2.3328	2.2984	2.3309	2.2961	2.3280	2.3193	0.43%	0.79%	0.79%	0.62%
1 כתר שוודי	0.39	0.41	0.39	0.41	0.39	0.41	0.3990	0.4046	0.3991	0.4048	0.3985	0.4041	0.4030	-0.79%	-0.37%	-0.37%	-0.54%
1 כתר נורבגי	0.43	0.46	0.44	0.46	0.43	0.46	0.4424	0.4487	0.4419	0.4482	0.4433	0.4495	0.4462	0.16%	-0.02%	-0.02%	-0.19%
1 כתר דני	0.48	0.51	0.48	0.51	0.48	0.51	0.4917	0.4987	0.4907	0.4977	0.4921	0.4990	0.4955	0.16%	-0.20%	-0.20%	-0.37%
1 מארק פיני	0.62	0.65	0.62	0.65	0.62	0.65	0.6313	0.6402	0.6285	0.6375	0.6307	0.6395	0.6344	-0.30%	-0.50%	-0.50%	-0.67%
1 דולר קנדי	2.10	2.20	2.10	2.20	2.10	2.21	2.1376	2.1672	2.1379	2.1681	2.1418	2.1716	2.1559	0.00%	0.30%	0.30%	0.13%
1 דולר אוסטרלי	2.25	2.36	2.22	2.39	2.24	2.37	2.2987	2.3311	2.3023	2.3349	2.3025	2.3346	2.3195	-0.34%	-1.00%	-1.00%	-1.17%
1 ראנד דרא"פ	0.74	0.86	0.60	0.86	0.66	0.84	0.8424	0.8543	0.8421	0.8540	0.8416	0.8533	0.8501	-0.07%	-0.18%	-0.18%	-0.34%
10 פרנק בלגי	0.92	0.97	0.91	0.97	0.92	0.97	0.9380	0.9512	0.9376	0.9509	0.9396	0.9527	0.9460	0.15%	-0.23%	-0.23%	-0.40%
10 שילינג אוסטרי	2.68	2.82	2.70	2.82	2.69	2.82	2.7402	2.7789	2.7407	2.7797	2.7409	2.7791	2.7683	0.29%	-0.08%	-0.08%	-0.25%
1000 לירטה איטל'	1.80	1.91	1.81	1.93	1.83	1.92	1.8466	1.8727	1.8469	1.8731	1.8491	1.8748	1.8604	-0.12%	0.16%	0.16%	-0.01%
100 פזטה ספרדית	2.19	2.34	2.23	2.38	2.22	2.33	2.2546	2.2864	2.2571	2.2891	2.2587	2.2901	2.2731	-0.28%	-0.72%	-0.72%	-0.88%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.6731	3.7249	3.6706	3.7222	3.6808	3.7320	3.7039	0.11%	0.04%	0.04%	-0.13%
1 דינר ירדני	4.17	4.43	4.13	4.41	---	---	---	---	---	---	---	---	4.2308	-0.07%	-0.22%	-0.22%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0183	0.00%	0.00%	0.00%	---
1 לירה מצרית	0.85	0.90	0.85	0.91	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9670	-0.07%	1.71%	1.71%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3350	3.3820	3.3326	3.3797	3.3392	3.3856	3.3650	0.03%	-0.01%	-0.01%	-0.18%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 6.1.95

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6399	1.5514	1.0108	1.3030	5.3544	1.7392	1.6244	3.1945
1 לירה שטרלינג	1.5627	---	2.4245	1.5797	2.0362	8.3675	2.7179	2.5385	4.9922
1 מארק גרמני	0.6446	0.4125	---	0.6516	0.8399	3.4513	1.1210	1.0470	2.0591
100 ין יפני	0.9893	0.6330	1.5348	---	1.2890	5.2970	1.7205	1.6070	3.1603
1 פרנק שווייצרי	0.7675	0.4911	1.1907	0.7758	---	4.1093	1.3348	1.2467	2.4517
1 פרנק צרפתי	0.1868	0.1195	0.2897	0.1888	0.2433	---	0.3248	0.3034	0.5966
1 גילדן הולנדי	0.5750	0.3679	0.8920	0.5812	0.7492	3.0787	---	0.9340	1.8368
1000 לירטה איטל'	0.6156	0.3939	0.9551	0.6223	0.8021	3.2962	1.0707	---	1.9666
10 פרנק בלגי	0.3130	0.2003	0.4857	0.3164	0.4079	1.6761	0.5444	0.5085	---

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
03-6317211
אל על ELAL
CARGO מטענים

תקציב
כיצד לבנות תקציב למחלקה, אגף, פירמה
סדנה בת יום
למנהלים המבקשים לבנות תקציב לפעילותם השוטפת.
למנהלים ללא רקע חשבונאי פיננסי
נושאים מרכזיים:
● מטרת התקציב ואופן הכנתו
● תקציב ייצור
● תקציב מכירות
● תקציב מימון וניתוח תזרים המזומנים של הפירמה
● חשבונות פרופורמה
● תקציב גמיש מול תקציב על בסיס אפס
● בקרה תקציבית
מנחה: מר משה גרין
יום ב' 24.1.95 בתל-אביב
המרכז הישראלי לניהול
פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

התמודדות עם מתחרים
באמצעות
לוחמת שיווק
יום ב' 9.1.95 בתל-אביב
נושאי הלימוד:
● היחס אל התחרות: * התמודדות עם מתחרים באמצעות לוחמת שיווק * היתרונות והחסרונות בקיומו של מתחרה * מבנה אופטימלי של תחרות.
● מצבים אסטרטגיים מול מתחרה: * התגוננות לעומת התקפה * מתחרה מוביל לעומת מתחרה נגרר * שוק בצמיחה מול שוק ברוויה או בדעיכה.
● אסטרטגיה של טיפול במתחרה
● התגוננות: * פעילות מנע * תגובות להדירה לשוק החדש, להורדת מחירים, לקידום מכירות ולפרסומת, לשיפור המוצר.
● התקפה: * איתור החולשות של המתחרה היריב * עיצוב מחדש, מיצוב מחדש.
מנחה: פרופ' מיכאל פרי
המרכז הישראלי לניהול
פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

לנשים בתפקידי ניהול
או המיועדות לתפקיד ניהולי
קורס העשרה
בחיפה
100 שעות לימוד, בימי ג', החל מ-24.1.95
מלון דן-פנורמה
תכנית הלימודים
■ מיומנויות וגישות בניהול חדשניות
● תורת הארגון והתפתחות החשיבה הניהולית ● הפגת מתח בעבודה ובחיי יום יום ● תקשורת בינאישית ויחסי אנוש בניהול עבודת צוות ● סגנונות ניהול - היבטים רלוונטיים לנשים - הכיצד? ● החדרת שינויים בארגון והתמודדות עם מצבים משתנים.
■ שיווק – אסטרטגיות ויישומים
● עבודה עפ"י גישה שיווקית ● חקר שווקים: * תועלת צפויה מול עלות * שיטות לאיסוף וניתוח נתונים * קריאה וכתיבת דוחות שיווק ● תכנון שיווק אפקטיבי ● הפעלת שיטות שיווק.
■ ניהול משאבי אנוש – תדשנות 2000
● שיטות למיון ולאבחון עובדים ● ניידות וקידום עובדים - פיתוח קריירה ● דיני עבודה - הלכה למעשה ● הטרדה מינית בעבודה ● שימושי מחשב בניהול משאבי אנוש.
■ לימודי רקע בפיננסים
● הבנה ושימוש במידע הכלול בדוחות הכספיים ● שיטות תמחור ותקצוב ● הכרת שוק ההון בישראל.
המרכז הישראלי לניהול

Bywater England
2000
משרד ראש הממשלה
המרכז הלאומי לאיכות ומצוינות
המרכז הישראלי לניהול
הכשרת עורכי מבדקים מובילים
Lead Assessors
נושאים מרכזיים:
■ מבוא לניהול איכות ■ מהו מבדק איכות? ■ סוגי המבדק ועומקו ■ תכנון והקצאת משאבים למבדק ■ הכנת המבדק ורשימות התיוג ■ ביצוע המבדק וטכניקות חיוניות ■ עריכת דו"ח ביקורת ■ דיווח תוצאות ומעקבי המשך ■ הדרכת עורך המבדק והסמכתו ■ עריכת מבדקי איכות לסדרת ISO 9000.
מנחים:
מר שלום קופלמן
Mr. Alan Rix
קורס בן חמישה ימים
ימי ב'-ו', 20-24 בפברואר 1995
בתל-אביב
פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104
הקורס היחיד בארץ הרשום ומאושר ע"י IQA
תקני ISO 9000

בעולם

עבר שבוע / רפי פרסיק

האבטלה בארה"ב נסוגה ל–5.4%

במוקדם או במאוחר, גורסים פרשנים, יגרור השפל (בן ארבע שנים) בשיעור האבטלה בארה"ב לעליית שכר העבודה ולהגברת הלחצים האינפלציוניים במשק – דבר שיוביל בהכרח לייקור נוסף בריבית

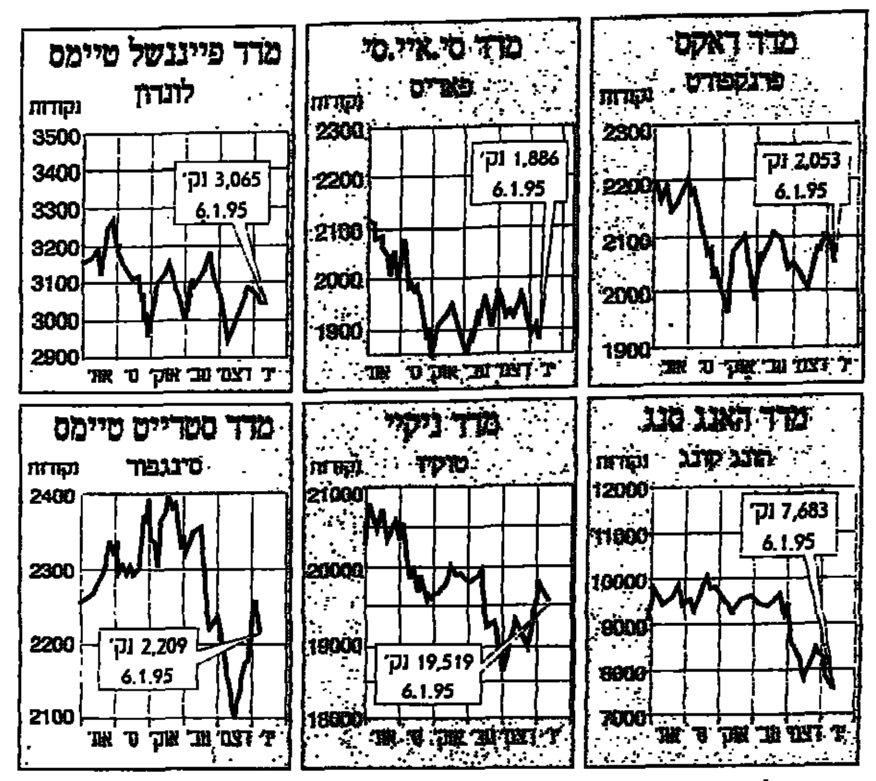

אנו הבים התנצלות לקוראי מדור זה – שוויצים, שוודים ואחרים: בשבוע שעבר השתרבב בטעות שמה של שווייץ (במקום זה של שוודיה) כאחת משלוש המדינות (אוסטריה, פינלנד ושוודיה) שהצטרפו ב–1995 לאיחוד האירופי. המנה עכשיו 15 מדינות, אף שלא מן הנמנע שיום אחד יכפו הנסיבות גם על שווייץ להצטרף לאיחוד האירופי המורחב (הנחשב בעיני רבים, בשווייץ ומחוצה לה, גן־עדן לבירוקרטים), יום זה אינו קרוב.

רשמית, תמה פגרת החגים ביום שלישי שעבר. אך הסוחרים שבים לשגרתם בעצלתיים, כך שגם בשבוע שחלף היו המחזורים בשווקים הפיננסיים דלים למדי.

ירידות לפסו ולין

בשוקי החליפין, בלטה עלייתו של הדולר (ושל מטבעות מרבילים אחרים) מול הין, שהסתכמה בכ–1.5%. מול שאר המטבעות, דמו שערי הנעילה של המטבע האמריקאי לאלה שבשבוע הקודם. בשוק המטבע בניו יורק ביום שישי, ננעל הדולר ב–1.5640 מארק, 1.3110 פרנק שווייצי, 101.40 ין ו–1.55 מול הלירש"ט.

הפסו המקסיקאי ננעל ב–5.70 לדולר, כ–40% פחות משערו לפני חודש, כשפרשנים חלוקים אם רב הדמיון על השוני בין המשבר הנוכחי לזה שקדם לו ב–1982. בעקבות התפטרותו של שר האוצר המקסיקאי וידיעות על התגבשותה של רפורמה כלכלית, נחלצו ארה"ב, קנדה, מדינות אחרות וקרן המטבע הבינלאומית לסייע למקסיקו, והבטיחו להעמיד לרשותה קווי־אשראי בסכום של כ–20 מיליארד דולר.

משבר אחר, שעשויות להיוודע לו השלכות כלכליות מפליגות, כרוך במלחמה בין הצ'צ'נים לרוסים, המערערת את מעמדו של נשיא רוסיה, בוריס ילצין, והמעוררת מורת־רוח במערב; המאיים לקצץ בסיוע הכלכלי שהבטיחו לרוסיה.

כמה מבורסות העולם המרכזיות תנכו את השנה ברגל שמאל. מדד האנג־סנג נפל, בחישוב שבועי ב–6.2%, על רקע מחלוקת בעניין זכויות־יוצרים בין סין לארה"ב, והוא נמוך בכ–36% מרמתו בתחילת 1994. בין המדדים האחרים שנסוגו, נציין את פרנקפורט (–2.4%), סידני (–2.2%), יוהנסבורג (–2%), סינגפור (–1.2%) וטוקיו (–1%).

שיעור האבטלה בארה"ב פחת בחודש האחרון מ–5.6% ל–5.4%, הנמוך בארבע השנים האחרונות. במוקדם או במאוחר, סבורים פרשנים, לא יהיה מנוס מהעלאת השכר במשק – דבר שילבה לחצים אינפלציוניים ויייקר שוב את הריבית הדולרית. הדף חששות לעלייה קרובה בריבית, חתם מדד דאו־ג'ונס את השבוע ב–3,867 נקודות, עלייה שבועית ב–33 נקודות, שהן כ–0.85%.

בזירת הריבית הדולרית, נפלה התשואה השנתית על איגרת החוב הארוכה מ–7.88% ל–7.86%, כשהתשואה השנתית על שטרי־אוצר לשלושה חודשים דינקה מ–5.70% ל–5.92%. התשואה השנתית על איגרת החוב המארקית הארוכה טיפסה מ–7.60% ל–7.69% וזו על איגרת החוב הלישט"ית הארוכה פחתה מ–8.71% ל–8.66%.

בגרמניה, שבה עומד שיעור האינפלציה השנתי על 3% ושיעור האבטלה על יותר מ–9%, הזהיר מכון־מחקר רב־מוניטין את הבונדסבנק כי אם לא ימהר לקצץ בשיעורי הריבית המצי־קית, עלולה ההתאוששות הכלכלית להיעצר באיבה. הסיכויים שייענה הבונדסבנק לתביעה זו קלושים, מה גם שסבב השיחות בין המעסיקים לארגונים המקצועיים (התובעים העלאת־שכר בשיעור ממוצע של 6%) בעיצומו.

שחיקה למתכות היקרות

בשבוע שחלף, העיקו מכירות פיסיות על שעריהן של המתכות היקרות: שער הזהב הידרדר מ–382.85 ל–372 דולר לאונקייה; שער הכסף מ–4.87 ל–4.64 דולר לאונקייה, ושער הפלטינה מ–414 ל–408.50 דולר לאונקייה.

לעומתן, הוסיפו המתכות התעשייתיות להיסחר בלונדון ברמות גבוהות: נחושת ננעלה ביום שישי ב–3,000 דולר לטונה (–40 דולר בחישוב שבועי), עופרת ב–652 דולר (+ דולר אחד), בדיל ב–6,000 דולר לטונה (–20 דולר), אבץ ב–1,139 דולר לטונה (+4 דולר), אלומיניום ב–2,022 דולר לטונה (+70 דולר), וניקל ב–9,090 דולר (+220 דולר).

שער הנפט נסחר כמעט בלא שינוי: 16.51 דולר לחבית ברנט למסירה בפברואר.

שער הכותנה למסירה במארס, שהעפיל באחרונה לפסגה של 91.60 סנט לליברה, חתם את השבוע ב–88.58 סנט לליברה (–1.77 סנט בחישוב שבועי) והצטיין בתנודתיותו: ביום רביעי השתרעו תנודותיו לאורך טווח של ארבעה סנטים. לא פעם מבשרת תנודתיות כזו סיומה של מגמה; במקרה זה, מגמת־עלייה, הנמשכת זה כשלושה חודשים.

שער הבקר, שטיפס באחרונה משפל של 66.50 סנט (מחודש פברואר) לליברה, ננעל ב–72.85 סנט לליברה.

עליות ברכות, נסיגות בתבואות

להוציא רכז התפוזים, שננעל ב–1.1090 לליברה (מחודש מארס), התעצמו שעריהן של שאר הסחורות הרכות. שער הקפה מסוג ערביקה למסירה במארס האמיר מ–1.6885 ל–1.7450 דולר לליברה; שער הקקאו, אף הוא למסירה במארס, דינק ממחסום־התמיכה הטכנית (כ–1,280 דולר לטונה) וחתם את השבוע ב–1,342 דולר לטונה; ושער הסוכר (מחודש מארס) הרקיע ל–15.71 סנט לליברה, כמתחוור 0.50 סנט משיאו ב–1990.

בשוקי הדגנים, למעט התירס, ששערו דשדש בסביבות 2.32 דולר לבושל (מחודש מארס), התכרסמו שעריהן של רוב התבואות: חיטה למסירה במארס נסוגה בחישוב שבועי מ–3.99 ל–3.95 דולר לבושל; ופולי־סויה למסירה במארס נסוגו מ–5.6150 ל–5.58 דולר לבושל.

אורייקל, מאצושיטה ופיליפס רוצות להשתלט על חברת אפל

עלות הרכישה מוערכת ביותר מ–7.1 מיליארד דולר

קופרטינו, קליפורניה (בלומברג). אורייקל סיסטמס, מאצושיטה אלקטריק אינדסטריאל ופיליפס אלקטרוניקס דנות בהשתלטות אפשרית על אפל קומפיוטר, דיווח בסוף השבוע כתב עת של ענף המחשבים. לדעת אנליסטים, עלות הרכישה מוערכת ביותר מ–7.1 מיליארד דולר, פרמיה של כ–50% על שווי השוק הנוכחי של אפל, שנאמד ב–4.6 מיליארד דולר.

במהדורה האחרונה של כתב העת "אינפורמיישן ויק" נכתב כי אורייקל מעוניינת להשתמש בתוכנות מערכות ההפעלה של מחשבי מקינטוש של אפל במתקנים שישולבו במכשירי טלוויזיה, במטרה להתחבר לערוצים בכביש המהיר למידע.

עוד דווח בכתב העת כי מאצושיטה ופיליפס יחלקו ביניהן את עסקי החומרה של אפל, ומאצושיטה תרכוש את המחשבים המיטלטלים של החברה.

דוברים מטעם אפל ואורייקל סירבו להתייחס למה שכונה על ידם "שמועות". גם פקידים בפיליפס ומאצושיטה סירבו למסור תגובה כלשהי.

בכתב העת, שציטט מקור בלתי מזוהה המקורב לאורייקל, נכתב כי מנכ"ל החברה, לארי אליסון, שוחח באוקטובר עם מנהלים מפיליפס על השתלטות אפשרית על אפל ובנובמבר דן באותו הנושא עם נציגי מאצושיטה.

אורייקל כבר חתמה על הסכם עם אפל לפיתוח מתקנים שיחברו מכשירי טלוויזיה לכביש המהיר למידע. החברות פיתחו במשותף מערכת טלוויזיה אינטראקטיווית בשביל חברת בריטיש טלקום. המערכת משתמשת בתוכנה של אפל במתקנים המחוברים לטלוויזיות, המהווים למעשה מחשבי מקינטוש שהוכנסו בהם כמה שינויים.

לאחרונה הודיעה חברת בל אטלנטיק כי היא מעוניינת להשתמש בתוכנות "קוויק דרו" ו"קוויק טיים" של אפל במתקנים העתידים להפוך להיות חלק מן הכביש המהיר למידע שלה, מסרו פקידים באפל.

אורייקל סבורה כי השתלטות על אפל תסייע לה להתחרות במיקרוסופט וביבמ. הדירקטורים של אורייקל טרם אישרו את התוכנית, אך הם עשויים לעשות זאת בתוך כמה ימים, דיווח "אינפורמיישן ויק".

חברת אורייקל מרדווד סיטי, קליפורניה, הנתונה כעת בצמיחה מהירה, ידועה בעיקר בזכות התוכנות שכתבה לרשתות מחשבים של חברות גדולות. ברבעון הראשון של שנת הכספים האחרונה שלה, רשמה אורייקל הכנסות של 556 מיליון דולר – עלייה של 40% לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת. מכירותיה של אפל ברבעון הרביעי של שנת הכספים שלה הסתכמו ב–2.49 מיליארד דולר – עלייה של 16%.

ברוס לופסקין, אנליסט בכיר בחברת האמבריכט וקויסט המתמחה בענייני טכנולוגיה, אמר כי אינו סבור שאפל עומדת למכירה, ומכאן משתמע כי כל ניסיון השתלטות יהיה בהכרח עוין. עוד אמר לופסקין כי הרעיון של רכישת מחלקת החומרה של אפל על ידי מאצושיטה ופיליפס "נראה הגיוני".

בעלי אג"ח של טד"א דוחים את תוכנית ההבראה שלה

ניו יורק (בלומברג). המחזיקים באג"ח המובטחות הבכירות של TWA, הנושאות ריבית של 10%, הודיעו ביום שישי כי דחו את תוכנית ההבראה האחרונה של החברה.

"אנו מקווים כי הם ישובו עם הצעה טובה יותר", אמר רוברט בייס מבנק שאומוט בבוסטון, נאמן של האג"ח.

ההודעה על הדחייה נמסרה על ידי ועד בלתי־רשמי של מחזיקי האג"ח, המייצג 37% משווי האג"ח, בסך כולל של 250 מיליון דולר.

בהודעה לעיתונות מסר הוועד הבלתי־רשמי כי "החברה מובילה לייעוץ לחברות תעופה" סבורה כי ערך הערבות על האג"ח "עולה בהרבה" על ערך הצעתה של TWA למחזיקים בהן.

TWA הציעה להמיר 55.318 מיליון דולר – או כרבע מהקרן – של האג"ח לאג"ח המירות, שיומרו למניות TWA ב–1 באפריל. כשציינו את הסיבות לדחייתם את חלקה זה של ההצעה, הצביעו בעלי האג"ח על "ההיסטוריה העגומה של המסחר" במניות החברה מאז יצאה מבית המשפט לפשיטות רגל.

האג"ח הנותרות, בשווי 170 מיליון דולר, יומרו לאיגרות חדשות שישאו אף הן ריבית של 10%. TWA תשמור בידה את האופציה לפרוע כל חלק שתרצה מהאג"ח החדשות תוך שימוש במניות רגילות שיוערכו במהלך תקופת תמחור מסוימת.

בעלי האג"ח מתנגדים לחלק זה של ההצעה מכיוון שיידרשו לרכוש מניות על בסיס המחיר בו יוערכו במהלך תקופת התמחור ולא יפוצו אם המניות יאבדו מערכן בין תקופת התמחור ועד התקופה בה יימסרו להם על ידי החברה בתמורה לאג"ח הישנות.

הוועד קרא לכל בעלי האג"ח הנושאות ריבית של 10% להצביע נגד ההצעה בפרס, ונגד תוכנית ההבראה של TWA בכלל.

ויאקום תפצה במיליון דולר בעלי מניות של בלוקבסטר שתבעו אותה לדין

טענו כי הרכישה היתה במחיר נמוך משוויה האמיתי של החברה

וילמינגטון, דלאוור (בלומברג). חברת ויאקום הסכימה לשלם מיליון דולר לבעלי המניות של בלוקבסטר אנטרטיינמנט, אשר הגישו נגדה תביעות ייצוגיות לאחר שרכשה את החברה.

על ההסדר שהושג מחוץ לכותלי בית המשפט נודע לראשונה ב–19 בספטמבר, אך פרטיו לא פורסמו. פרקליטי התובעים הסכימו לוותר על טענתם כי הרכישה היתה במחיר נמוך משווי החברה, וכי היתה לא הוגנת מבחינת בעלי המניות של בלוקבאסטר, בתמורה לשינויים קלים בהודעה הרשמית על המיזוג בין שתי החברות.

כפוף לאישור ביהמ"ש

ההסדר כפוף לאישור בית־המשפט, שאמור לדון בתיק ב–20 במארס. הדיון המשפטי ייתן לבעלי המניות הזדמנות להתנגד לתנאים עליהם הסכימו פרקליטים בשמם.

בעלי מניות של בלוקבאסטר הגישו שש תביעות ייצוגיות זמן קצר לאחר שהוכרז על העסקה בינואר אשתקד, וביקשו צו מניעה נגד המיזוג. בעלי המניות טענו כי הדירקטוריון של בלוקבסטר הפר את חובת הנאמנות שלו לבעלי המניות בכך שלא חיפש הצעות אחרות לרכישת החברה.

עוד טענו בעלי המניות כי לאחר המיזוג ייהנה מנכ"ל ויאקום, סאמנר רדסטון, מ–61% מזכויות ההצבעה בחברה המאוחדת. לפיכך, אמרו, היה על בלוקבסטר לנסות למצוא רוכשים בסכומים גבוהים יותר.

הרכישה שבוצעה באמצעות החלפת מניות היתה שווה לבעלי המניות של בלוקבסטר 7.7 מיליארד דולר. כאשר הוכרז עליה לראשונה, נאמד שווי העסקה בכ–8.4 מיליארד דולר, אולם שוויה ירד לאחר שמניות ויאקום צנחו בחודשים שחלפו מאז.

בעלי המניות של בלוקבסטר אישרו את המיזוג ב–29 בספטמבר.

רכישת ויאקום קייבל על ידי אינטרמדיה לא תגדיל את חובותיה של טי־סי־איי

טי־סי־איי תזכה בעקבות זאת ל–1.1 מיליון מנויים חדשים

ניו יורק (בלומברג). רכישת מערכות הכבלים של ויאקום על ידי אינטרמדיה, ב–2.2 מיליארד דולר, נבנתה כך שתגן על המשקיעה הגדולה באינטרמדיה, TCI, מפני צבירת חובות נוספים, ובכך הפיגה את חששות המשקיעים כי הרכישה תגדיל את סיכון האשראי של TCI.

בעקבות העסקה, תזכה TCI ב–1.1 מיליון מנויים נוספים ללא כל חובות – לאחר שהשקיעה לא יותר מכ–150 מיליון דולר, מסר מנהל המקורב לעסקה.

אינטרמדיה צפויה לממן שני שלישים מן העסקה, שהדיונים עליה נמשכים כבר יותר משנה, באמצעות אשראי שיינתן לה על ידי הבנק של ניו יורק ובנק טורונטו־דומיניון. שאר הכסף יתקבל על ידי שותפיה של אינטרמדיה, כולל TCI, המחזיקה ב–25% מאינטרמדיה אך אינה השותפה הגדולה ביותר בה. בתור שותפה מוגבלת, לא תהיה TCI אחראית על חובות שייספגו על ידי אינטרמדיה.

למערכת הכבלים אותה רכשה אינטרמדיה 1.1 מיליון מנויים בסן פרנסיסקו; בנאשוויל, טנסי; בדייטון, אוהיו ובסיילם, אורגון.

למרות שהמדובר בעסקה אחת, ייווצרו במסגרתה שתי שותפויות. האחת, המכונה RCS, תכלול את המערכת בנאשוויל, בעוד שהשנייה, RCS פסיפיק, תחזיק בשאר עסקי הכבלים.

אינטרמדיה תחזיק ב–79% מהשותפויות, ו–21% הנותרים יוחזקו על ידי מיטסק, חברה בבעלותו של היום פרנק ושינגטון.

ריבוק תפסה בסין 120 אלף זוגות נעליים מזויפות

סטאוטון, מאסצ'וסטס (בלומברג). חברת ריבוק אינטרנשיונל מסרה כי ב–1994, תפסה ביותר מ–45 מפעלים בסין יותר מ–120 אלף זוגות נעליים מזויפות שנמכרו כמוצר של החברה. החברה, שהיא יצרנית נעלי הספורט השנייה בגודלה בארה"ב אחרי נייקי, הודיעה גם כי תפסה ב–30 רכיבים של נעליים מזויפות.

"ניסיונות אלה לתפוס מוצרים מזויפים הם רק קצה הקרחון", אמרה מארי אן אלפורד, סגנית נשיא ריבוק והעוזרת ליועץ הכללי לענייני קניין אינטלקטואלי. "ריבוק מתכוונת להגביר בשנה הקרובה את מאמצי הפיקוח שלה, במטרה להבטיח חיים קשים מאוד לזייפנים", אמרה.

מרבית המוצרים נתפסו בפשיטות שבוצעו בשיתוף פעולה עם המינהל הסיני לתעשייה ולמסחר ורשויות ממשלתיות סיניות אחרות, במפעלים שממוקמים במחוזות שאנדונג, דג'יאני, פוג'יאן וגואנדון.

לדברי ריבוק, נועדו המוצרים המזויפים להפצה בכל רחבי סין וליצוא לרוסיה, ספרד והונגריה.

ביום רביעי שעבר, הודיעה סין על הטלת חרם לאומי על רכישת מוצרים מזויפים, ומסרה כי תשנה את חוקי ההגנה על זכויות יוצרים במסגרת ניסיונותיה למנוע הטלת את הסנקציות הכלכליות על ידי ארה"ב, על רקע הפרות של חוקי זכויות יוצרים בסין.

ארה"ב הודיעה כי תטיל ב–4 בפברואר סנקציות על מוצרי יבוא מסין, בשווי של עד 2.8 מיליארד דולר, אם לא תנקוט סין בפעולות נמרצות נגד הפרות זכויות היוצרים על תוכנות מחשב, יצירות מוסיקליות וסרטים מארה"ב.

מכירותיה השנתיות של ריבוק מסתכמות ב–2.9 מיליארד דולר.

נעצרו זייפנים של כרטיסי אשראי במחוז שנג'ן בסין

הונג קונג (ע"צ). שלטונות סין עצרו שני אנשים שהפעילו בית מלאכה לייצור כרטיסי אשראי מזויפים בעיר שנג'ן בדרום סין, מסרו כלי התקשורת הרשמיים.

העצורים הם תושב הונג קונג ותושב המחוז הסיני גואנגדונג. שניהם הודו כי מכרו יותר מ–300 כרטיסי אשראי מזויפים, שהביקוש להם גדול במיוחד במושבה הבריטית הקרובה, הונג קונג, שהיא מרכז תיירות וקניות פופולרי.

העצור מהונג קונג אמר כי כל הכרטיסים המזויפים נמכרו בהונג קונג במחירים שבין 256 ל–385 דולר כל אחד, מסר היומון "צ'יינה דיילי". בכרטיסים המזויפים נרכשו עד כה סחורות בשווי של יותר מ–13,800 דולר, מסרו השלטונות.

חברות בינלאומיות לכרטיסי אשראי, כגון "מאסטרקארד" ו"ויזה", הגישו תלונות לשלטונות בקאנטון, שם ערכו אלמונים קניות בכרטיסים המזויפים.

לוקאס תפצה את ממשלת ארה"ב על חלקי חילוף פגומים

לונדון (בלומברג). חברת לוקאס אינדסטריז הסכימה לשלם לממשלת ארה"ב 18.5 מיליון דולר, לאחר שמכרה לצבאה חלקי חילוף פגומים.

הסכום כולל קנס ועלויות, והוא נקבע בעסקת טיעון עם התביעה הפדרלית. העסקה כפופה לאישור של בית המשפט המחוזי בלוס אנג'לס.

יצרנית חלקי חילוף לטילים, מטוסים ומכוניות, הממוקמת בסוליהאל שבאנגליה, הודתה בהודעה לעיתונות כי זייפה רישומי בדיקות של חלקי תיבת הילוכים שנועדו למטוסי קרב מדגם אף–18–אי, וכן של חלקי חילוף שנועדו למשגרי רקטות MLRS של הצבא האמריקאי. החברה מסרה כי תנאי ההסדר, עליו הוסכם ב–1994, יכסו את הקנס וגם את "התוצאה הצפויה" של תביעות אזרחיות נוספות שטרם הוסדרו.

החלקים הפגומים יוצרו במפעלים בקליפורניה ובויטה, אותם רכשה לוקאס ב–1987. התקלות נחשפו לראשונה בפברואר 1993, לאחר שהחברה גילתה כי החלקים שיוצרו לא עברו ביקורת. בינואר 1993 פתחה ממשלת ארה"ב בחקירה, ובספטמבר אותה שנה הוצאו צווי חיפוש במפעלים.

לדברי מנכ"ל החברה, פרנק טרנר, היא מינתה מנהלים חדשים באתרי הייצור ופיטרה את כל העובדים שהיו מעורבים בזיוף רישומי הבדיקות. ממשלת ארה"ב צפויה להגיש תביעות פליליות נגד אחדים מאותם עובדים.

לדברי טרנר, הפרשה לא פגעה ביכולתה של החברה לזכות בהזמנות מממשלת ארה"ב, ולוקאס זכתה במכרז לבניית תיבות ההילוכים לדור הבא של מטוסי האף–16 המיועדים לצי האמריקאי.

מקדונל דגלאס תקבל סיוע של קרוב למיליארד דולר

בשביל פרויקטים הקשורים לאף–18

ואשינגטון (בלומברג). חברת מקדונל דגלאס תקבל מהצי האמריקאי מענקים בסך 961 מיליון דולר שיסייעו לה בהמשך העבודות על כמה הזמנות של מטוסי קרב מדגם אף–18–אי.

חטיבת האווירוספייס של החברה הממוקמת בסנט לואיס מרכיבה את מטוסי הקרב. הכסף יועבר בארבעה מענקים נפרדים.

התשלום הגדול ביותר, בסך 328.8 מיליון דולר, יסייע לחברה לבנות שני מטוסי אף–18–אי לשווייץ, ולספק למדינה זו חלקים של המטוס השלם אותם תרכיב בעצמה.

החברה התחייבה לסיים את העבודה על הזמנה זו עד ספטמבר 1996.

מקדונל דגלאס תשתמש ב–250.4 מיליון דולר נוספים כדי להמשיך את העבודות על 11 מטוסים המיועדים לפינלנד. פרויקט זה צפוי להסתיים באוגוסט 1997.

בעזרת המענק השלישי, בסך 210 מיליון דולר, תתחיל מקדונל דגלאס לרכוש את החומרים והאמצעים השונים הדרושים להרכבת 24 מטוסים שמיועדים לצי האמריקאי. עבודה זו צפויה להסתיים עד ספטמבר 1997. החברה תיעזר בתשלום האחרון, בסך 171.8 מיליון דולר, כדי לתחזק את מטוסי האף–18–אי המשרתים כבר בצי האמריקאי.

מטוס אף–18–אי הוא מטוס הקרב החשוב ביותר המשרת בנושאות המטוסים של הצי האמריקאי. הוא מסוגל לטוס במהירות של יותר מ–2,100 קמ"ש, וניתן לחמשו בתותח 20 מ"מ, טילי אוויר־אוויר מדגם ספארו או סיידווינדר או בפצצות רגילות.

הסרת הפיקוח הביאה למלחמת מחירים בקו פאריס־טולוז

פאריס (בלומברג). אייר אינטר, חברת התעופה שבבעלות ממשלת צרפת, ומתחרותה אייר ליברטה שבבעלות פרטית, קיצצו את מחירי הטיסה בקו פאריס־טולוז לאחר הסרת הפיקוח. זו הפעם הראשונה שחברות תעופה מנהלות מלחמת מחירים בסגנון אמריקאי בשוק התעופה המוגן של צרפת.

הנתיב נפתח לתחרות רק ביום ב' שעבר, אחרי פסיקת בית הדין האירופי. קודם לכן היה קו התעופה בשליטתה הבלעדית של אייר אינטר.

אייר ליברטה הודיעה בסוף השבוע כי היא מורידה את מחיר הכרטיס הלוך וחזור הזול ביותר מ–570 ל–360 פרנק, וגרמה לאייר אינטר להגיב בקיצוץ גדול עוד יותר במחיר.

חברת התעופה הממשלתית הודיעה כי תציע מחיר של 280 פרנק הלוך וחזור עד 25 במארס, והמחיר לצעירים ולסטודנטים יהיה 225 לכרטיס הלוך וחזור.

לדברי אייר אינטר, תעריפים אלה, הכרוכים בתנאים אחרים, לא יתקיימו זמן רב והיא מצפה שהם יוחזרו באביב לרמה כלכלית יותר.

באוקטובר בשנה שעברה, פסק בית הדין האירופי לצדק שממשלת צרפת חייבת לסיים את המונופול של אייר אינטר בקווים פאריס־טולוז ופאריס־מארסיי, בהתאם לצעדים אירופיים אחרים להכנסת תחרות לענף התעופה ביבשת.

ביום א' שעבר התחילה חברת טיסות השכר AOM לטוס בקו פאריס־מארסיי תוך תחרות עם אייר אינטר. בנתיב זה נשארו, לעת עתה, המחירים יציבים. AOM כבר טסה בנתיב פאריס־ניס תוך תחרות עם אייר פראנס ואייר אינטר.

TAT, חברה בת של בריטיש איירוויז, זכתה גם היא ברשות לטוס בקווים פאריס־מארסיי ופאריס־טולוז, אבל החליטה לא להתחיל מיד בשירות.

הנתיבים בין פאריס לבין ניס, טולוז ומארסיי הם בעלי התנועה החזקה ביותר בצרפת, עם 2.75 מיליון נוסעים לשנה בקו לניס, 2.2 מיליון בקו למארסיי ו–2 מיליון בקו לטולוז.

פורד מחזירה מכוניות בשל פגמים בכריות האוויר שלהן

דטרויט (בלומברג). פורד הודיעה כי תחזיר 200 מכוניות אסקורט ומרקיור, בשל פגמים בכריות האוויר בצד הנהג.

יצרנית המכוניות מסרה כי כריות האוויר במכוניות אסקורט משנת הייצור 1995 וטרייסר משנות הייצור 1994–1995, שהורכבו ב–6 בספטמבר במפעל החברה בהרמוסילו, מקסיקו, עלולות לא להתנפח במקרה של תאונה.

ספק של החברה שם לב כי אחד התפרים עלול להיפרם ולגרום לגזים חמים לצאת מן הכרית ובכך למנוע ממנה להתנפח, אמרה דוברת של פורד, שסירבה לנקוב בשמו של הספק.

פורד מסרה כי לא קיבלה כל דיווחים מסוחרים או מלקוחות לגבי כשל בפעולת הכרית בעת תאונה. כריות האוויר יוחלפו ללקוחות בתהליך שמשכו 20 דקות. בעלי המכוניות יקבלו הודעה על ההחלפה בדואר.

נפילה במחיר המניה של נעלי פלורסהיים בשל ירידה במכירות ברבעון הרביעי

שיקגו (בלומברג). מחיר המניות של חברת נעלי פלורסהיים ירד ב–20%, לאחר הודעה של החברה לפיה מכירותיה ברבעון הרביעי היו נמוכות מן התחזיות.

מחיר המניה ירד בנפח מסחר של 494,900 מניות במסחר בנאסד"ק, יותר מפי 17 מנפח המסחר הממוצע בשלושת החודשים האחרונים.

החברה הודיעה כי המכירות ברבעון הרביעי הגיעו לכ–79 מיליון דולר, בהשוואה ל–83.8 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. המכירות בחנויותיה בארצות הברית ירדו ב–7% לעומת המכירות בחנויות ברבעון המקביל אשתקד.

מנכ"ל החברה, רונלד מולד, אמר כי למרות הירידה במכירות צמצמה החברה את המלאי שלה ואת חובותיה לרבעון.

פלורסהיים מייצרת נעלי גברים הנמכרות ביותר מ–6,000 חנויות כלבו וחנויות נעליים וב–360 חנויות של החברה.

פפסיקו תנפיק איגרות חוב בשווי 2.5 מיליארד דולר

ואשינגטון (בלומברג). חברת פפסיקו הגישה לרשות האמריקאית לניירות ערך בקשה למכור אג"ח ואופציות בסכום של עד 2.5 מיליארד דולר.

החברה מתכננת להשתמש בכספי המכירה למטרות עסקיות כלליות, נכתב בטופס הבקשה שהגישה לרשות.

לדברי פפסיקו, היא עשויה להשתמש בכספים לצורך רכישות של חברות או קנייה חוזרת של מניות החברה, או לצורך פירעון של איגרות חוב והתחייבויות אחרות.

בדצמבר 1993 הגישה פפסיקו בקשה למכירת אג"ח ואופציות בסכום זהה, הודיעה אז כי הכספים מהמכירה ישמשו לאותן מטרות.

לדברי פפסיקו היא מגישה בקשה כזו בערך פעם בשנה. "זוהי פעולה שגרתית למדי", אמר דייק דסחיילר, מנהל מחלקת יחסי ציבור בפפסיקו.

האג"ח יהיו לתקופה של תשעה חודשים או יותר. החברה עדיין לא מכרה אג"ח בסך 822 מיליון דולר שנכללו בבקשתה הקודמת.

בנוסף לעסקי משקאות, מחזיקה פפסיקו בעסקי חטיפים ומזון מהיר, כולל פריטו־לי, קנטאקי פרייד צ'יקן ופיצה האט. החברה דיווחה על רווח נקי של 541.4 מיליון דולר ברבעון השלישי שהסתיים ב–30 בספטמבר, בהשוואה ל–458.2 מיליון דולר בתקופה המקבילה ב–1993.

השילינג האוסטרי יצורף מחר למנגנון שערי המטבעות

בריסל (ע"צ). השילינג האוסטרי יצורף החל ממחר למנגנון שערי המטבעות האירופי, הודיעה בשבת הוועדה המוניטרית של האיחוד האירופי.

שער האמצע של השילינג לעומת האקו נקבע ל–13.7167 שילינג, התואם את השער האחרון שנקבע בשוק. המטבע האוסטרי יוכל לנוע בשיעור של 15% מעל ומתחת לשער האמצע לעומת 8 מטבעות אחרים הכלולים במנגנון שערי המטבעות האירופי.

מדובר במארק הגרמני, בפרנק הצרפתי, בגולדן ההולנדי, בפרנק הבלגי־לוכסמבורגי, בכתר הדני, בפונט האירי, בפסטה הספרדית ובאסקודו הפורטוגלי.

צעד זה ננקט על פי בקשתו של הבנק המרכזי של אוסטריה.

אריאנספייס תשגר 30 טילים עד 1996, למרות הכישלונות

פאריס (בלומברג). אריאנספייס, החברה המייצרת ומפעילה את טיל אריאן האירופי, תדבוק בתוכניתה לשגר 30 טילים לחלל עד סוף 1996, למרות הכישלונות האחרונים שהיו בשיגוריה, מסר מנכ"ל החברה, שארל ביגו.

החברה, שזכתה בשנה שעברה ל–12 הזמנות חדשות בסכום של 6 מיליארד פרנק (1.1 מיליארד דולר), הציבה בשנים האחרונות 38 לוויינים בחלל בסכום כולל של 17.1 מיליארד פרנק.

אף שהכנסותיה של אריאנספייס ל–1994 עדיין לא סוכמו, קרוב לוודאי שהן יעברו את הסכום של 4.4 מיליארד פרנק שהיה לה ב–1993.

ב–1 בדצמבר נפל טיל של החברה בדרום האוקיינוס האטלנטי, כשהוא נושא איתו לוויין תקשורת של פאנאמסאט, שנועד לספק שירותי תקשורת ליבשת אמריקה.

קמיקל בנק יסייע לברלינגטון לרכוש את חברת הרכבות סנטה פה

ניו יורק (בלומברג). העיתון "אמריקן בנקר" דיווח אתמול כי ברלינגטון נורת'רן לוותה 500 מיליון דולר מקמיקל בנק, כדי להעלות את ההצעה שלה לרכישת מניות של חברת הרכבות סנטה פה.

הלוואה זו מאפשרת רכישה של 13% נוספים מהמניות שמציעה סנטה פה במחיר של 20 דולר למניה. בכך מתבצע ההסכם בין שתי החברות על רכישת יותר מ–30% מהמניות שמציעה סנטה פה למכירה.

לדברי העיתון, רוב האנליסטים העוסקים בענף עדיין צופים כי יוניון פסיפיק, שאירגנה את המימון להשתלטות עוינת על סנטה פה, תעלה את הצעתה לפני ה–19 בינואר, המועד שבו יפוג תוקף המכרז שלה.

אם תצליח אחת משתי החברות להשתלט על סנטה פה, יהיה זה החדש נתיב הרכבת הארוך ביותר בארה"ב, האנליסטים אומרים כי המפסיד יצטרך לבצע רכישה אחרת כדי לשמור על נתח השוק שלו במערב ארה"ב.

ציפייה לשיפור ברווחי קוקה קולה ופפסיקו ברבעון הרביעי

אטלנטה (בלומברג). קוקה קולה ופפסיקו צפויות לדווח על עלייה ברווח ברבעון הרביעי, בשל מכירות חזקות בארצות הברית. אנליסטים מצפים שהרווח הנקי של קוקה קולה יעלה ב–22% בשל צמיחה באמריקה הלטינית ומכירות חזקות בארצות הברית.

פפסיקו צפויה לדווח על עלייה של 15% ברווחיה, בשל צמיחה בעסקי המזון שלה.

ניסאן מעלה את מחירי מכוניותיה במקסיקו

טוקיו (בלומברג). חברת ניסאן, יצרנית המכוניות השנייה בגודלה ביפאן, העלתה ב–10% את מחיר מכוניותיה הנמכרות במקסיקו, בשל הירידה בערך הפסו, דיווח העיתון "ניהון קייזאי".

יצרניות מוצרי האלקטרוניקה הגדולות של יפאן שוקלות צעד דומה.

הגב של טלרד
המחירים והבונוסים שלנו
המחיר הנמוך ביותר וגם בתשלומים
קורל טלרד
מערכת תקשורת סיפרתית
מ־8 ועד 96 שלוחות
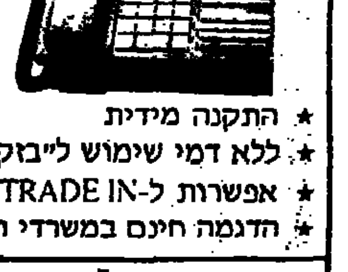
★ התקנה מידית
★ ללא דמי שימוש ל"בזק"
★ אפשרות ל-TRADE IN
★ הדגמה חינם במשרדי הלקוח
בת-קול [illegible]
טל: (רב קווי) 03-5753878, פקס: 03-5754066

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

נדל"ן

6 חברי ועד התאחדות בעלי בתים פוטרו על ידי היו"ר לאחר עימות מתמשך

בשבוע שעבר, לאחר שחברי האופוזיציה בעמותה השיגו צו מניעה לקיום אסיפה כללית, פיטר היו"ר, אבי רוזן, את מתנגדיו. בין השאר, טען כי 4 מהם הפריעו לפעילות התקינה של העמותה. רשם העמותות מפקפק בחוקיות הפיטורים

מאת זיו מאור

יו"ר התאחדות בעלי בתים, אבי רוזן, פיטר בשבוע שעבר באסיפה כללית שכונסה שלא מן המניין, חברי ועד שהתנגדו לו. בהודעות פיטורים נשלחו השבוע לארבעת חברי האופוזיציה – עו"ד חיים באום, עופר שגב, נפתלי טל-אל ושמחה סלפטר – צוין כי העילה לפיטורים היא הפרעה לפעילות התקינה של העמותה. שני חברי ועד נוספים, כרמלה הרצל ויצחק שניידר, פוטרו מכיוון שלטענת רוזן, לא היו פעילים מספיק.

לאסיפה קדם עימות בין רוזן למפוטרים, בו האשימו אותו בניהול לא תקין, באי סדרים בעמותה, במשיכת כספים לצרכים פרטיים ובטיפול לא מספק באינטרסים של בעלי הבתים.

האסיפה, שהתקיימה ב-28 בדצמבר, החליטה כי מספר חברי הוועד יצומצם מתשעה חברים לשלושה בלבד והבחירות הבאות יתקיימו רק בשנת 97'. עו"ד בן ציון גרינברגר, רשם העמותות, מצדו, עדיין לא משוכנע שהאסיפה היתה חוקית וציין כי פסילתה עשויה להביא גם לפסילת כל ההחלטות שהתקבלו בה. בוועד נותרו רוזן, ד"ר בנימין סלומון ויפעת מרטמן.

ב-25 בדצמבר, שלושה ימים לפני כינוסה המיועד של האסיפה הכללית של התאחדות בעלי בתים, שלח עו"ד גרינברגר הודעה להתאחדות, בה מסר על דחיית האסיפה למועד בלתי ידוע. גרינברגר כתב שכל החלטה כספית שתתקבל באסיפה, בכל הקשור לדו"ח השנתי לא תהיה תקינה, כיוון שהדו"ח עצמו אינו תקין.

גרינברגר פירט והדגיש כי הדו"ח אינו כולל מאזן שנתי, כמתחייב וכי בעמותה לא הפעילה ועדת ביקורת לבדיקת הדו"ח. הוא גם תהה מדוע לא ימתינו חודשים אחדים ויגישו גם את הדו"ח השנתי של שנת 94'.

בהחלטתו קבע גרינברגר גם כי לרוזן ניתנה הזדמנות נאותה לטענות לרשם על הערותיו וכי נקבעה פגישה בלשכתו ב-20 בדצמבר, פגישה אליה רוזן לא הופיע. ב-27 בדצמבר, יום לפני כינוס האסיפה נועד רוזן עם עו"ד גרינברגר. לטענת רוזן מעולם לא הגיע אליו המכתב מהרשם והטעות נובעת מכך שגרינברגר קבע את הפגישה עם נציג האופוזיציה, עו"ד באום, שלא עידכן את רוזן.

בפגישה שנמשכה כמה שעות, לא הצליח רוזן לשכנע את הרשם לחזור בו מהחלטתו ולכן החליט לזמן אסיפה כללית שלא מן המניין. באסיפה כזו אסור לבחור ועד חדש, אך ניתן לקבל החלטות אחרות, כולל פיטורי חברי ועד נוכחיים. רוזן טוען שנעזר בשני משפטנים כדי לוודא את חוקיות האסיפה והוא משוכנע שהחלטותיה יתקבלו לאחר בדיקת הרשם.

לפי חוקי רשם העמותות ניתן לכנס אסיפה כללית שלא מן המניין בהתרעה של 10 ימים, או לחילופין להחתים את כל חברי העמותה על הסכמתם לקיים את האסיפה קודם לכן. לדברי גרינברגר, "אם רוזן דן עמי ב-27 בחודש וקיים את האסיפה ב-28 בו, אני לא בטוח שהתקנון קוים כלשונו".

גרינברגר הביע פליאה על כך שעד לסוף השבוע האחרון לא פנה אליו איש, רוזן או אנשי האופוזיציה, בנוגע לאסיפה. למרות זאת, אומר הרשם, ייתכן שהוא יחקור את חוקיותה גם ללא פניה כזו, מכיוון שלכאורה היתה פגיעה בהחלטת הרשם.

רוזן החתים את כל חברי העמותה שהופיעו לאסיפה, כ-400 לדבריו. בהתאחדות בעלי בתים, לפי נתוני העמותה, חברים כ-7,000 חברים, המרכזים בידיהם נכסים בשווי של מאות מיליוני דולרים.

לדברי גרינברגר ניתן היה לכנס את החברים לישיבה או לדיון, אך אי אפשר לקבל החלטות סטטוטוריות לגבי הדו"ח הכספי והדו"ח השנתי – שני עניינים שאכן לא נגעו בהם באסיפה.

עניין נוסף אליו התייחס גרינברגר בדו"ח הוא האשמה שהפנו חברי הוועד מהאופוזיציה, לפיה נטל רוזן מקופת העמותה בחודש דצמבר 15 אלף שקל, מבלי שחברי הוועד ידעו לאיזו מטרה. "אם הם טוענים שמשכתי כספי", אמר רוזן, "עליהם להוכיח זאת. מעולם לא משכתי כספים אישיים, על כל הכספים שהוצאו יש בקרה של רואה חשבון. לא רק שלא משכתי כספים אלא אף תרמתי 3,500 שקל מכיסי. בהסכמתי ובהמלצת גרינברגר מונה רואה חשבון לבדיקת חשבונות האגודה".

נקודה נוספת שעוררה את פליאתו של גרינברגר היא העובדה שאיש מאנשי הוועד, רוזן או מתנגדיו, לא יכול לנקוב בפניו בשמותיהם של תשעת חברי הוועד הנוכחיים. הפעם האחרונה בה נבחרו חברי הוועד היתה ב-91'. אחדים פוטרו וכמה אף מתו, אולם מאז לא נמסרה לרשם רשימה שמית של חברי ועד.

לדברי גרינברגר, רשימה עדכנית שערך כוללת 13 חברי ועד. "אם לא יודעים מי חברי הוועד", אמר גרינברגר, "חוקיות הליכים רבים מוטלת בספק: זימון אסיפות, הכנת דו"חות, שינויי תקנון או לוח זמנים של ישיבות".

אחד מחברי הוועד המפוטרים, עו"ד באום, משוכנע שרשם העמותות יקבע כי האסיפה שנערכה לא היתה חוקית. במידה שהרשם יחליט אחרת, אמר באום, ייפנו הוא וחבריו לשר הפנים, יצחק רבין ולמבקרת המדינה כדי שתפתח בחקירה בנוגע לאי הסדרים בעמותה.

רוזן: נעזרתי בשני משפטנים כדי לוודא את חוקיות האסיפה ואני משוכנע שהחלטותיה יתקבלו

רשם העמותות: "חוקיות הליכים רבים מוטלת בספק: זימון אסיפות, הכנת דו"חות, או שינויי תקנון"

באום מאשים את רוזן גם בגרימת נזק כספי אישי לו, לאחר שעתירה שהגיש ביחד עם חברים נוספים בעמותה, נדחתה בבג"ץ. העותרים דרשו להגדיל את כמות הסוחרים המוכרים כדיירים מוגנים ואשר מחויבים בתשלום שכר דירה ריאלי. "שר השיכון נבהל מהעתירה וזימן את רוזן מהיום למחר לאישור צירופו לוועדה לבדיקת חוק הגנת הדייר. בג"ץ החליט להשהות את החלטתו עד לסיום דיוני הוועדה, ולכן אני מאשים את רוזן ואת מרקוביץ' בטרפוד העתירות לבג"ץ. אבי רוזן אמור לייצג אותנו, ולא לשרת את האינטרסים של שר השיכון. אם שר השיכון רוצה ועדה, אין לי כל התנגדות עקרונית לכך, אבל רק לאחר פסיקת בג"ץ".

העתירה, שנדחתה בינתיים עד לסיום דיוני הוועדה הציבורית לבחינת חוק הגנת הדייר, דנה בתביעה לחייב סוחרים מוגנים בשבעה ענפים מסחריים, נוסף ל-21 הקיימים כיום, לשלם דמי שכירות ריאליים, למרות היותם דיירים מוגנים וכמו כן לחייב גם סוחרים מוגנים שלא שילמו דמי מפתח מעולם, לשלם דמי שכירות ריאליים.

בראש הוועדה, שמונתה על ידי שר השיכון, עומד השופט בדימוס שאול אלוני. אלוני נענה לפנייתו של השר, לאחר שהיו"ר הקודם של הוועדה השופט בדימוס ישראל גלעדי, התפטר מתפקידו לפני חודשים מספר, בשל חילוקי דעות מקצועיים עם שר השיכון.

חברי העמותה שוקלים בינתיים הקמת עמותה מתחרה, שלטענתם תסחוף חברים רבים מהעמותה הקיימת שהתאכזבו מפעולתו של רוזן. לעמותה שעדיין לא קיימת יש כבר שם: "ארגון ארצי לבעלי נכסים מוגנים". צעדה הראשון, אם החלטת רשם העמותות לא תהיה מקובלת עליהם, יהיה פנייה לשר השיכון בתביעה לביטול מנוים של רוזן ובידנבוים כנציגי בעלי הבתים בוועדה, בטענה שלא נבחרו לייצג את בעלי הבתים.

גם סביב מינוי ועדת הביקורת התגלעו חילוקי דעות בין הצדדים. רוזן מודה שלפי חוקי רשם העמותות לא היתה לעמותה מבקר בשנתיים האחרונות, אך הדבר נבע טעות טכנית. רו"ח גלילי ששימש כרואה החשבון של ההתאחדות מת בינתיים והטיפול בהתאחדות הועבר, לדברי רוזן, בהליך מקובל דרך לשכת רואי החשבון למשרד פולק את שטיינברג, כולל תפקיד המבקר.

רוזן: "בדיעבד, נודע לי שהיה עליי לאשר את מינוים כמבקרי העמותה באסיפה הכללית ועל כן נראה שמתחילת שנת 93' אין ועדת ביקורת בעמותה". ואכן, בהמלצת רשם העמותות ובהסכמתו של רוזן, מונה רו"ח זאב פאר, כדי לבקר את הביקורת הפיננסית שנעשתה בעמותה בשנתיים האחרונות.

עליה של 6.7% בהתחלות בניה ברבעון השלישי ב-94'

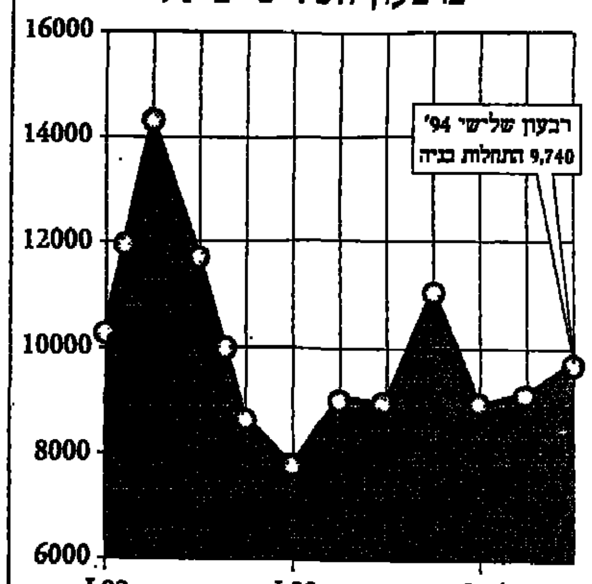

ברבעון השלישי של 94' חלה עלייה בהתחלות בנייה בשיעור של 6.7% לעומת הרבעון השני של 94'. ברבעון השלישי היו 9,740 התחלות בנייה במשק, למגורים ולשימושים אחרים, לעומת 9,120 התחלות בניה ברבעון השני של 94'.

בתשעת החודשים הראשונים של 94' חלה עלייה של 7% בהתחלות בנייה של דירות במשק, בהשוואה לתקופה המקבילה בשנת 93'. עיקר העלייה נרשמה בבנייה הפרטית ב-24 הערים הגדולות. במשרד השיכון מעריכים, כי מספר התחלות הבנייה במשק ב-94' גבוה בכ-10% ממספר התחלות הבנייה בשנת 93'.

פישמן מכר תוך שבוע 120 דירות ברחובות ב-17 מ' ד'

חברת אנטיל, שבשליטתו של אליעזר פישמן, מכרה לחברי עמותת "חבר צרכנות" 120 דירות מוזלות ברחובות תמורת כ-17 מיליון דולר. הפרויקט, "רחובות ירוקים", נמצא סמוך לשכונת ההגנה בעיר. אנטיל חתמה על הסכם עם העמותה, לפיו תציע לחבריה 100 דירות בפרויקט במחיר מוזל של עד 10%. החברה ערכה כנס מכירות מרוכז בסוף חודש דצמבר ובמהלכו, בגלל הביקוש הרב, מכרה 20 דירות יותר מהתכנון המקורי.

בפרויקט כולו 200 דירות ב-5 בניינים של 7–9 קומות. את 80 הדירות שנותרו ישווק פישמן במחיר המחירון. בפרויקט דירות 4 ו-5 חדרים בשטח ממוצע של 120 מ"ר. לחברי העמותה הוצעה דירת 4 חדרים במחיר של החל מ-124 אלף דולר ודירת 5 חדרים במחיר של החל מ-142 אלף דולר. עמותת מועדון חבר צרכנות, היא עמותה של אנשי כוחות הביטחון וגימלאים.

זיו מאור

גב ים תבנה 34 אלף מ"ר לתעשייה בקיסריה בהשקעה של 21 מ' ד'

חברת גב ים עומדת להתחיל בחודש הקרוב בבניית מבנה תעשייה בשטח של 34 אלף מ"ר באזור התעשייה של קיסריה. בחברה מעריכים את עלות הפרויקט בכ-20.6 מיליון דולר. 13 מיליון דולר מתוך זה ישולמו לסולל בונה, שזכתה במכרז להקמת המבנה.

גב ים הכירה את המגרש, ששטחו 87 דונם, ב-94', באמצעות החברה הבת שלה – גב ים היי-טק מהחברה לפיתוח קיסריה, תמורת 6 מיליון דולר. הבנייה מתוכננת להימשך 15 חודשים.

הבניין, שתוכנן על ידי האדריכל אילן אלרוד, יוקם במפלס אחד. אורכו יהיה כ-200 מטר ורוחבו 150 מטר. גובה המבנה נע בין 6 ל-12 מטר. המבנה יצופה באריחי קרמיקה בגוונים שונים.

המבנה הושכר מראש, בחוזה מיוחד, לחברת אריזות קיסריה, לתקופה של יותר מ-10 שנים. החברה מסרבת למסור את גובה דמי השכירות. חנן ניצן, מנכ"ל גב ים, מסר כי דמי השכירות המקובלים באזור לשטחי תעשייה נעים סביב 5 דולר למ"ר, אך הדגיש שהמחיר שנקבע בחוזה שערכה החברה – שונה.

גב ים מתמחה בעיקר בבניית מבני תעשייה. בין היתר, בונה החברה בשותפות 4,400 מ"ר לתעשייה בבאר טוביה, 3,000 מ"ר משרדים בלוד ו-4,000 מ"ר בפארק גני קיסריה. גב ים השקיעה בתשעת החודשים הראשונים של 94' כ-15 מיליון דולר ברכישת קרקע, פיתוח והקמת מבני תעשייה.

בנוסף, היא בונה 1,770 דירות בקריית מוצקין וברמת גן. בקריית מוצקין בונה גב ים את פרויקט נווה גנים, הכולל 880 דירות; מתוכן אוכלסו עד עתה 120 דירות ו-184 אחרות נמצאות בשלבי בנייה שונים. ברמת גן בונה החברה בשיתוף עם חברת נווה את פרויקט מרום נווה, הכולל 890 דירות, מתוכן 119 דירות כבר מאוכלסות ו-127 דירות נוספות בשלבי בנייה.

זיו מאור

באומל ופלדמן יבנו 80 דירות בחיפה בשטח של כ-7,200 מ"ר

זכו במכרז המינהל לרכישת הקרקע ב-2.47 מ' ד'

מאת זיו מאור

חברת באומל, שבבעלותו של משה באומל וחברת נ. פלדמן, זכו בשותפות במכרז של מינהל מקרקעי לבניית 80 דירות בסנט לוקס שבדרום חיפה. הצעתם של באומל ופלדמן היתה בסכום של כ-2.47 מיליון דולר. משתתף נוסף במכרז הוציא צו מניעה נגד שני השותפים ומינהל מקרקעי ישראל, כיוון שלטענתו הצעתו היתה גבוהה יותר. החתימה של באומל ופלדמן עם המינהל נדחתה בינתיים, עד לסיום ההליכים המשפטיים.

בכוונת באומל ופלדמן לבנות בשטח המגרש – 7 דונם – שני בניינים טוריים, בני 3 קומות כל אחד. כל בניין יכלול 40 דירות בנות 3 ו-4 חדרים.

חברת באומל מבצעת פרויקטים שונים של הריסה, תשתית, פיתוח ובניה כיזמית או כמבצעת. בין היתר, בונה החברה 200 דירות בקרית אתא בעלות כספית של 15.6 מ' ד'. מדובר על פרויקט בשכונת גבעת רם, שהיקף המכירות הצפוי בו הוא 34 מיליון דולר.

באומל מבצעת גם עבודות תשתית שונות עבור הבהאים, בפרויקט גן הבהאים בחיפה, המשתרע על שטח של 500 דונם. היקף העבודות שביצעה החברה בפרויקט, מאז שנת 90', מסתכם בכ-12 מיליון דולר.

חברת באומל הגישה תשקיף לגיוס של כ-3 מיליון דולר בבורסה, באמצעות הנפקת 25% ממניותיה לציבור.

מבני תעשייה – השקעה של 8 מ' ד' במסחר ותעשייה בקרית גת

מאת גד פרץ

חברת מבני תעשייה, שבשליטת אליעזר פישמן, בונה בקרית גת 3 פרויקטים המיועדים לתעשייה ומסחר בעלות של כ-8 מיליון דולר. הפרויקט הראשון הוא "קריון גת" – מבנה בן 3 קומות בשטח של 2,700 מ"ר, המיועד למשרדים ולמסחר בשדרות לכיש. עלות הפרויקט, המיועד כולו להשכרה, 3 מיליון דולר.

המתחם, בשטח של דונם וחצי, נרכש על ידי חברת מבני תעשייה לפני כמה שנים, והוא כולל 50 מקומות חניה. אכלוס המבנה יחל באוגוסט 95'.

פרויקט נוסף שבונה החברה הוא קריית מסחר ותעשייה בשטח של 2,400 מ"ר בעלות של כ-1.67 מיליון דולר.

המבנה יכלול חנויות ושטחים לתעשייה נקייה בשטח של 50 מ"ר לחנות. מחירי השכירות במקום ינועו בין 6 ל-8 דולר למ"ר. בעתיד הקרוב תקים החברה מבנה נוסף בסמוך, שייועד גם הוא לתעשייה ומסחר. אכלוס צפוי באפריל 95'.

באזור התעשייה של העיר, בסמוך למפעל סוגת, תקים החברה 4 מבנים לתעשייה בעלות של כ-3.67 מיליון דולר. המבנים יוקמו על מתחם בן 20 דונם ושטחם הבנוי הכולל יהיה 10,000 מ"ר. דמי השכירות באזור הם כ-4.5 דולר למ"ר. הפרויקט יאוכלס באפריל-מאי 95'.

דורי יבנה 308 דירות בפ"ת בהיקף מכירות של 63 מ' ד'

איור של פרויקט גן המושבה. 17 דירות בחודש הראשון

חברת א.דורי, שבבעלות אורי דורי, החלה בבניית פרויקט של 308 דירות בשכונת אם המושבות בפתח תקוה, בהיקף מכירות של 63 מיליון דולר, כולל מע"מ.

הפרויקט, שלו ניתן ליווי פיננסי מבנק לאומי למשכנתאות, משתרע על שטח של 64 דונם, במתחם שנרכש בסוף שנת 93' ממשפחת איזקסון, תמורת 10 מיליון דולר. בפרויקט, גן המושבה, ייבנו 11 בניינים של 4–7 קומות שיכלול דירות 3–4.5 חדרים ופנטהאוזים. בחודש הראשון לשיווק נמכרו 17 דירות.

מחיר דירת 3 חדרים וממ"ד, בשטח של 107 מ"ר – החל מ-155 אלף ד'; מחיר דירת 3.5 חדרים, בשטח של 107 מ"ר ומרפסת של 8 מ"ר – החל מ-163 אלף ד'; מחיר דירת 4 חדרים, 128 מ"ר – החל מ-184 אלף ד'; מחיר דירת 4.5 חדרים, בשטח של 130 מ"ר ומרפסת של 8 מ"ר – החל מ-199 אלף ד'.

מחיר פנטהאוז בן 3 חדרים, בשטח 122 מ"ר ומרפסת גג של 45 מ"ר – החל מ-215 אלף ד'; מחיר פנטהאוז בן 5.5 חדרים, 159 מ"ר ומרפסת גג של 100 מ"ר – החל מ-285 אלף ד'.

זיו מאור

סקר שיזם איגוד הנדל"ן: 82% מהציבור לא יודעים אילו חברות בונות במודיעין

חברת הבנייה המוכרת ביותר בארץ – סו"ב

מאת כתבת "הארץ"

מסע הפרסום התדמיתי המשותף שערכו חברות הבנייה לעיר החדשה מודיעין, חשף את העיר למודעות הציבורית. חסך גם לכל חברות הבנייה סכומי עתק בתקציבי הפרסום של כל אחת מהן. אולם, מתברר כי 82% מהציבור לא יודעים כלל אילו חברות בונות בעיר.

ממצאים אלה עלו בסקר שערכה חברת גאלופ, על פי הזמנת מחלקת המחקר של רשת איגוד הנדל"ן. המחקר מבוסס על ראיונות טלפוניים, בקרב מדגם ארצי מייצג של 601 מבוגרים, בגילאי 18 ומעלה, דוברי עברית. החברה שצוינה בשכיחות גבוהה כחברה הבונה בעיר מודיעין (מבלי שעורכי הסקר נזקקו להזכיר את שמה) היא בניקר גת.

בשאלה אחרת התבקשו המרואיינים לציין שמות של חברות בנייה והתברר שסולל בונה היא החברה המוכרת ביותר. רבע מהנשאלים כלל לא ידעו לציין, ביוזמתם, שם של חברת בנייה. בטבלה להלן ניתן לראות את התפלגות התשובות.

אילו חברות בנייה מוכרות לך?

סולל בונה	29.1%	מריו לוניק	2.7%
שיכון ופיתוח	11.5%	עמידר	2%
בניקר גת	8.8%	אזורים	2%
שיכון עובדים	8.3%	חפציבה	1.5%
אפריקה ישראל	7.7%	רמט	1.5%
רסקו	7.2%	מליבו	1.3%
גינדי	6.5%	מזרחי ובניו	1.2%
רובינשטיין	5.5%	משהב	0.8%
פרץ בוני הנגב	4.3%	אנגלו סכסון	0.7%
א. דורי	4.3%	אביב	0.7%
ברנוביץ	3.8%	גזית ושחם	0.2%
דנקנר	3.7%	אחר	54.6
אשדר	3.3%	לא יודע	25.5%
אשטרום	3.3%		

דמרי בונה באשקלון 7,000 מ"ר למסחר בעלות של 5.5 מ' ד'

מאת זיו מאור

חברת י.ח. דמרי, בבעלות חזקיה ויגאל דמרי, החלה בבניית מרכז מסחרי בשטח של 7,000 מ"ר באזור התיירות של אשקלון. עלות הפרויקט מוערכת על ידי החברה בכ-5.5 מיליון דולר והיקף המכירות הצפוי הוא כ-8.5 מיליון דולר.

את הקרקע רכשה החברה ממינהל מקרקעי ישראל במכרז, תמורת כחצי מיליון דולר. הפרויקט נמצא בקרבת חוף הים והוא נבנה בסטנדרט בנייה גבוה. כל היחידות יכללו מיזוג אוויר ובבניין יהיו מדרגות נעות ומעליות. עבודות העפר יבוצעו בימים הקרובים והפרויקט יאוכלס בסוף שנת 96'.

בשכונת לוטן באשקלון זכה דמרי במכרז של משרד השיכון, לבניית 60 דירות של 3 ו-4 חדרים. היקף המכירות הצפוי בפרויקט הוא כ-5.5 מיליון דולר. עבור הקרקע שילמה החברה כ-850 אלף דולר.

בפרויקט יהיו שני בניינים של 4 קומות, בצורת ח' ושטח הדירות בהם – 90 ו-100 מ"ר. המחירים בפרויקט ינועו בין 90 ל-100 אלף דולר. 50% מהדירות בפרויקט מיועדות לזכאים והשאר ישווקו בצורה חופשית. הבנייה תחל במארס 94' ותימשך כשנה וחצי.

דמרי בונה בעיקר בדרום הארץ, כיזם וכקבלן מבצע. בפרויקט "סיטי סנטר", ברובע הסיטי באשדוד, בונה דמרי 48 דירות. הפרויקט כולל גם מרכז מסחרי שבו קומה מסחרית ושתי קומות משרדים.

היקף הבנייה בפרויקט מסתכם ב-14.9 אלף מ"ר ברוטו. היקף המכירות עד כה בפרויקט הגיע ל-4.1 מיליון דולר, ממכירת 11 דירות ו-14 יחידות מסחריות.

18 דירות ברעננה בהיקף מכירות של 5 מיליון דולר

מאת גד פרץ

חברת שיקף תורג'מן עודד, שבבעלות עודד תורג'מן, תבנה ברעננה 18 דירות בהיקף מכירות של 5 מיליון דולר. בפרויקט, שממערב לרחוב משה דיין, הנקרא "בילו על הפארק", יהיו 2 בניינים.

תורג'מן רכש את הקרקע לפרויקט, בשטח של 2.5 דונם, תמורת כ-2 מיליון דולר. הקרקע הופשרה לבנייה למגורים לפני כשנה, ותורג'מן יחל בבניית הפרויקט במארס 95'.

מחיר דירת 4 חדרים בפרויקט, בשטח 100 מ"ר, יהיה 220 אלף דולר; מחיר דירת 5 חדרים, 135 מ"ר – 265 אלף דולר; ומחיר פנטהאוז, ששטחו 200 מ"ר, יהיה 400 אלף דולר.

לכל דירה בפרויקט יהיה מחסן, חניה צמודה ושמשות נגד שמש. הפרויקט משווק על ידי משרד התיווך רבי דירות.

מרכז העסקים - נעמן

מכירת שלב ב' בעיצומה

מרכז עסקים עם חניה בשפע, ללא פקקי תנועה על כביש מהיר חיפה - קריות, 5 דקות מהקריות.

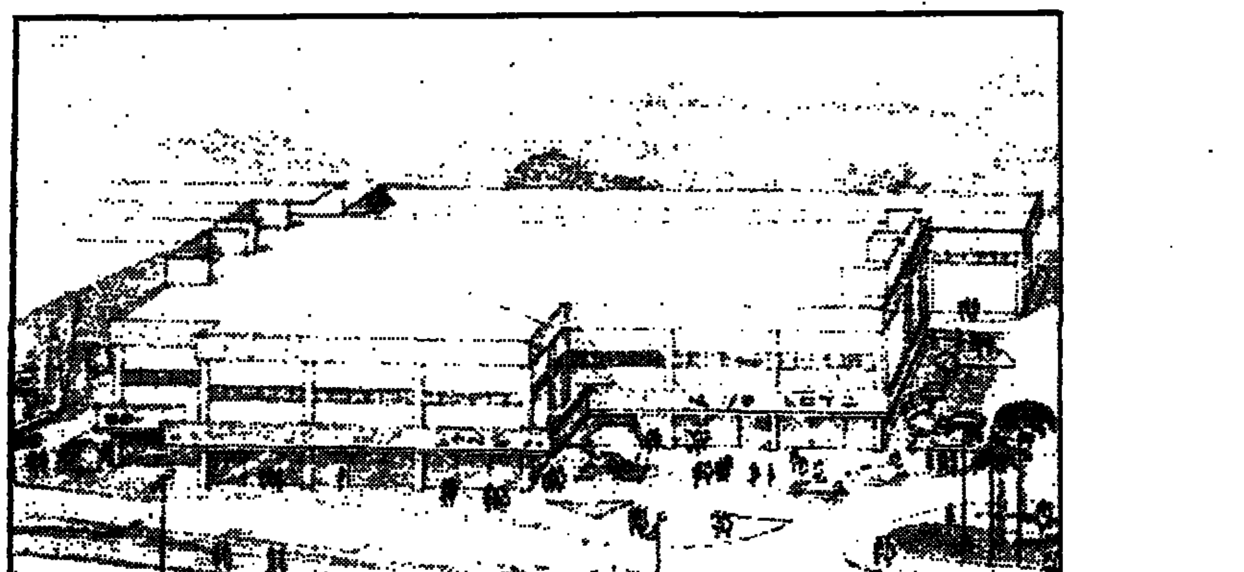

השילוב המושך ביותר בנדל"ן:

במרכז משולבים מסעדות, בתי קפה, יבואני הנעלה וטכסטיל, שרותי רכב, סוכנויות רכב, דואר, מוניות ובנקים.

עיצוב חדשני

מרכז נעמן נבנה תוך הקפדה על גימור מושלם ופיתוח סביבתי הכולל: משטחים ירוקים וצמחיה עשירה.

חברת הניהול

תטפל בגינון, שמירה ואחזקה של הקומפלקס כולו.

השקעה בטוחה

חברת "סער השקעות" מעמידה לרשותך משכנתאות מוגדלות ומסלול תשלומים אטרקטיבי.
השקעה במרכז נעמן-תהווה השקעה בטוחה !

העיסקה

מרכז נעמן מאפשר לך להרכיב את עיסקת החבילה לפי צרכיך ויכולתך.
המרכז מציע לבחירתך:
חנויות, סוכנויות, משרדים, תעשיות "HI-TEC"
בגדלים שונים מ-20 מ"ר ועד 1000 מ"ר,
במחירים אטרקטיביים, לקניה והשכרה.

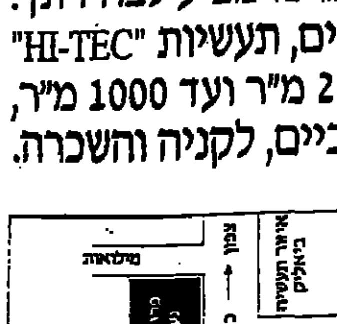

סער השקעות חב' לבנין בע"מ
קרית אתא שד' העצמאות 40 טל' 04-453788/9 פקס' 04-454255

משרד מכירות: אנגלו סכסון קריות - מחלקה מסחרית - טל. 04-722774

אביסרור תבנה 455 יחידות דיור ברחבי הארץ בעלות של 36 מ' ד'

מאת גד פרץ

חברת אביסרור ובניו, שבבעלות אלי וג'קי אביסרור, מתחילה בימים אלו בבניית כמה פרויקטים למגורים באשדוד, באר שבע ובית שמש, בעלות כוללת של כ-36 מיליון דולר.

החברה עומדת להתחיל בבניית 151 דירות ברובע י"ג באשדוד. עלות הפרויקט, הנקרא פסגת משה, 13 מיליון דולר. הפרויקט נבנה על מתחם בשטח של 21 דונם, שנרכש באוגוסט '94.

בפרויקט יהיו בניינים של 2, 3 ו-8 קומות בהם דירות 3, 4 ו-5 חדרים. מחירי הדירות נקבעו לפי 1,200 דולר למ"ר. מחיר דירת 3 חדרים, בשטח של 97 מ"ר – כ-116 אלף דולר; מחיר דירת 4 חדרים, 105 מ"ר – כ-126 אלף דולר; ומחיר דירת 5 חדרים, 128 מ"ר – כ-154 אלף דולר. הפרויקט יאוכלס ביוני '96 ועד עתה נמכרו 20 דירות.

אביסרור תבנה 36 דירות ברחוב האצ"ל, בשכונת נחל עשן בבאר שבע. עלות הפרויקט, גני שי, מוערכת על ידי החברה בכ-2.4 מיליון דולר כולל פיתוח. ג'קי אביסרור מסר שעלות הקרקע – 4 דונם שנרכשו לפני כשלושה חודשים – מסתכמת ב-350 אלף דולר.

בפרויקט דירות 3 ו-4 חדרים, בבניינים בני 3 קומות. מחיר דירת 3 חדרים בפרויקט, בשטח של 86 מ"ר, הוא 82 אלף דולר. מחיר דירת 4 חדרים, בשטח של 100 מ"ר – 103 אלף דולר. עד כה נמכרו 26 דירות. היקף המכירות הצפוי בפרויקט הוא כ-3 מיליון דולר והוא יאוכלס באוקטובר '95.

בשכונת רמות בבאר שבע בונה החברה 84 דירות, בעשרה בניינים של 3 קומות. עלות הפרויקט – "רמות ענבל" – מוערכת על ידי אביסרור בכ-6.2 מיליון דולר. את הקרקע רכשה החברה לפני חודשים מספר בכמיליון דולר.

המחירים בפרויקט הם לפי 1,100 דולר למ"ר. מחיר דירת 3 חדרים, בשטח של 80 מ"ר, הוא כ-88 אלף דולר; מחיר דירת 4 חדרים, 111 מ"ר – כ-122 אלף דולר; ומחיר דירת 5 חדרים, 125 מ"ר כ-137 אלף דולר. עד כה נמכרו בפרויקט 40 דירות.

בימים אלו החל אביסרור בבניית 48 דירות בבית שמש ועלות הפרויקט מוערכת בכ-4 מיליון דולר. בפרויקט, נווה גנים, 4 בניינים בני 3 קומות. בכל בניין דירות 4, 5 ו-6 חדרים. הפרויקט משתרע על שטח של 5.5 דונם.

באוקטובר '94 החלה החברה בבניית 48 דירות, בשכונה ו' החדשה בבאר שבע, בעלות של 3.2 מיליון דולר. את הקרקע, בשטח של 6 דונם, רכש אביסרור לפני 4 חודשים תמורת חצי מיליון דולר. מחירי הדירות בפרויקט נקבעו לפי 1,000 דולר למטר. בפרויקט מוצעות דירות של 3 ו-4 חדרים בשטח של 79 ו-100 מ"ר. עד עתה נמכרו 90% מהדירות, שיאוכלסו תוך 10 חודשים.

בימים אלו סיימה החברה בניית 62 קוטג'ים דו-משפחתיים, בשטח של 130 ו-112 מ"ר, בפרויקט רמות משה בנאות הצרים בבאר שבע.

עלות הפרויקט היא 7 מיליון דולר ושטח המתחם, שנרכש באוקטובר '93, הוא 20 דונם. את הפרויקט תיכננה האדריכלית אריקה לאוב.

מחירי דירות 3 חדרים בירושלים

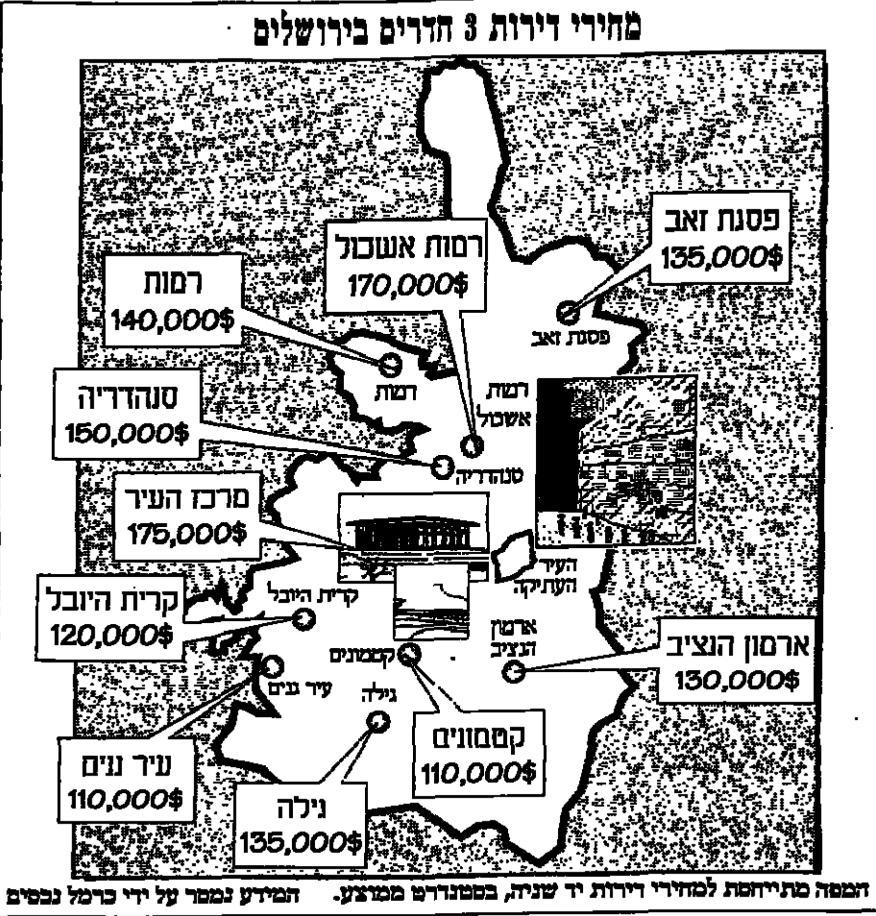

המפה מתייחסת למחירי דירות יד שניה, בסטנדרט ממוצע. המידע נמסר על ידי כרמל נכסים

אחים ישראל בונים באשקלון שני פרויקטים ב-55 מ' ד'

מאת גד פרץ

חברת הבנייה אחים ישראל, שבבעלות יהודה, יחזקאל ויואל ישראל, החלה לאחרונה בבניית שני פרויקטים באשקלון, בהיקף של יותר מ-55 מיליון דולר. בשני הפרויקטים 306 דירות.

בפרויקט הראשון, מגדלי החוף, בונה החברה 248 דירות ומרכז מסחרי עם חניה תת-קרקעית בשטח של 18 אלף מ"ר. המרכז המסחרי יהיה בשטח של 4000 מ"ר. שטח הפרויקט הוא 8 דונם נטו, שמתוכם 50 אלף מ"ר בנוי. הפרויקט כולל 5 בניינים בגובה 12 קומות.

מחיר דירת 3 חדרים, בשטח של 95 מ"ר, הוא 120 אלף דולר; מחיר דירת 4 חדרים, בשטח של 125 מ"ר – 145 אלף דולר; מחיר דירת 5 חדרים, בשטח של 160 מ"ר – 168 אלף דולר.

את הפרויקט תיכנן האדריכל דוד נגב והוא יאוכלס בתוך שלוש שנים.

הפרויקט השני שבונה החברה באשקלון, הוא גן הוורדים, הכולל 60 דירות. עלות הפרויקט 3.6 מיליון דולר והיקף המכירות הצפוי נאמד ב-6.3 מיליון דולר. הקרקע, בשטח של 6 דונם, נרכשה במחיר של 900 אלף דולר.

בפרויקט יהיו דירות 4 חדרים בשטח של 105 מ"ר, בשלושה בניינים בני 6 קומות כל אחד. מחיר הדירות – 105–113 אלף דולר. עד כה נמכרו 6 דירות בפרויקט והוא יאוכלס בתוך שנה. את הפרויקט תיכנן האדריכל אבנר ישר.

סלומון תבנה 109 דירות באשקלון בהיקף של 10.5 מ' ד'

חברת הבנייה סלומון תכנון ופיתוח בונה 109 דירות בשכונת גן הוורדים באשקלון, בהיקף מכירות של 10.5 מיליון דולר. את המגרש, בשטח של 10 דונם, רכשה החברה תמורת 5 מיליון דולר. עד כה נמכרו בפרויקט 13 דירות.

בפרויקט 9 בניינים, בגובה של 3 קומות כל אחד. בכל בניין יש מעלית והפרויקט כולל דירות 3–5 חדרים ופנטהאוזים. לכל דירה בפרויקט יש חניה צמודה.

מחיר דירת 3 חדרים, בשטח של 88 מ"ר, הוא 88 אלף דולר; מחיר דירת 4 חדרים, בשטח של 105–115 מ"ר, נע בין 104 ל-115 אלף דולר; מחיר דירת 5 חדרים, 125 מ"ר – 124 אלף דולר; מחיר פנטהאוז של 5 חדרים – 150 אלף דולר.

בניית הפרויקט, "נאות גנים", החלה לפני כחודשיים והוא יאוכלס החל מספטמבר '95. את הפרויקט תיכנן משרד האדריכלים פרלשטין.

דסו תבנה 81 דירות ב-4 מיליון דולר

מאת גד פרץ

חברת דסו, שבבעלות רוזנר דוד, תבנה במרכז אפרידר באשקלון 81 דירות, בעלות של כ-4 מיליון דולר. היקף המכירות הצפוי בפרויקט, להערכת רוזנר, יהיה יותר מ-6 מיליון דולר. את הקרקע, בשטח של 5 דונם, רכש רוזנר לפני יותר מ-20 שנה.

בפרויקט יהיו בניינים של 9 קומות. מחיר דירות בנות 4 חדרים, בשטח 128 מ"ר, יהיה 140 אלף דולר; מחיר דירות 4.5 חדרים, 135 מ"ר יהיה 148 אלף דולר; ומחיר דירות 5 חדרים, 137 מ"ר – 155 אלף דולר. בניית הפרויקט, שתיכנן האדריכל גיורא שפיר, תחל בחודש הבא והיא צפויה להסתיים בעוד כ-20 חודשים.

חברת דסו מסיימת בימים אלו בנייתן של 240 יחידות דיור ביישוב צור יגאל. כמו כן מנהלת החברה מגעים לבניית 20 דירות בפרויקט כוכב הצפון בתל אביב.

6,500 דולר למ"ר בצומת כפר סבא

מאת גד פרץ

קבוצת משקיעים מדרום אמריקה רכשה לאחרונה מגרש בשטח של דונם בצומת כפר סבא-רעננה. הקבוצה תבנה בניין משרדים ומסחר, בשיתוף עם המתכננים עדנה ומיכה גלעד, בשטח של 2,400 מ"ר.

המבנה יכלול מגרש חניה תת-קרקעי ל-50 מכוניות ומגרש חניה עלי ל-25 מכוניות. המבנה מיועד למכירה בלבד ומוצעים בו 15 חנויות ו-7 משרדים. מחירי המכירה בפרויקט יהיו לפי 5,500–6,500 דולר למ"ר; ובמפלס א', הנמוך מקומת הקרקע, יהיו המחירים לפי 3,000 דולר למ"ר. הבנייה תחל במארס '95 ויאוכלס בתוך שנה. הפרויקט משווק בלעדית על ידי ליזר נכסים.

תעשייה ומשרדים

פארק סיבל בראש העין: 7–10 דולר למ"ר

חברת עתיד בע"מ, חברת היי-טק העוסקת במכשור מטרולוגי ובקרה ביצועית, שכרה 550 מ"ר בפארק סיבל, שבאזור התעשייה החדש של ראש העין, תמורת דמי שכירות חודשיים של 10 דולר למ"ר. תקופת השכירות נקבעה לשלוש שנים עם אופציה להארכה לשלוש שנים נוספות. עתיד עוברת לפארק סיבל מאזור התעשייה סגולה בפתח תקוה.

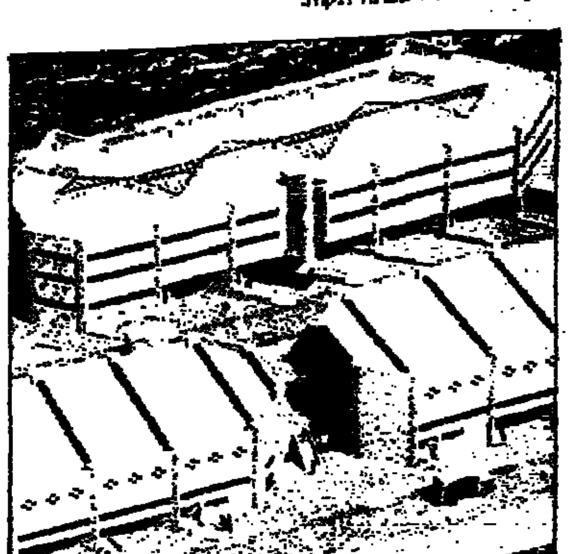

פארק סיבל. חמישה מבנים בשטח 25 אלף מ"ר

חברת פליור, העוסקת בפיתוח ובהכנת פלטות אופסט לדפוס על מרפסות לייזר, שכרה 405 מ"ר בפארק. פליור, המעבירה את פעילותה מרמת גן, תשלם 7 דולר למ"ר לאולם ייצור, בחוזה לחמש שנים עם אופציה להארכה בחמש שנים נוספות.

פארק סיבל הוא פרויקט משותף של חברת סיבל וחברת גרנית הכרמל נכסים. סיבל ישראל היא חברת בת של קונצרן הענק הבריטי "גרופ סיבל", שבנה יותר ממיליון מ"ר בשטחי תעשייה, מסחר, משרדים ומגורים באירופה.

גרנית הכרמל נכסים היא חברת בת של גרנית, שמניותיה נסחרות בבורסה.

הפארק כולל חמישה מבנים על שטח של 25 אלף מ"ר ו-6,000 מ"ר הבניין הוא בנוי בסטנדרט אירופאי, כולל פיתוח סביבתי ומבנה שירותים מרכזי. הפרויקט משווק על ידי נת"מ נכסים.

קניון הראל: 32–35 דולר למ"ר

קניון הראל במבשרת ירושלים ייחנך במהלך 1995 והוא אמור לשרת את 50 אלף תושבי מבשרת ותושבי מערב ירושלים, ובעיקר את 45 אלף תושבי רמות שיוכלו להגיע לקניון דרך כביש מס' 9 שנסלל עתה. המחיר המבוקש למ"ר נע בין 32 ל-35 דולר לחודש, ולדברי היזמים, מקבוצת פנטהאוז-בדהרה, תעדיף אוכלוסיית היעד להשתמש בשירותי הקניון ולא להיכנס למרכז ירושלים. קניון הראל ישתרע על שטח של 12 אלף מ"ר, בשתי קומות, וכל השטחים בו מוצעים לשכירות.

עד עתה, אומרים המשווקים, נחתמו הסכמי שכירות בפרויקט עם רשתות ארציות וביניהן מקדונלדס, היפר קראוס, בורגר ראנץ', סטימצקי, גלידות מגוליטס, מאמא-מיקס ורשת בתי הקולנוע גלובוס גרופ. כמו כן ישכרו שטחים במקום מאפיות אבגל, סנטר פארם ותמיד ספרים. לדברי המשווקים – מודל נדל"ן – מערכות ניהול ושיווק יפתח בנק דיסקונט סניף בקניון ומסוף של אגד ייבנה בסמוך.

ספנקריט-חולדה: מיליון ד' באגף חדש

חברת ספנקריט-חולדה של קיבוץ חולדה תבנה בקרוב אגף חדש לייצור קירות חוץ למבנים טרומיים בהשקעה כוללת של כ-1 מיליון שקל. עם הכנסתו של האגף החדש ירחיב המפעל את כושר הייצור שלו בכ-50% לפחות.

במסגרת הקמת האגף החדש רכשה החברה 20 שולחנות יציקה לקורות החוץ וכן שני עגורנים, בעלי כושר הרמה של 10 טונות כל אחד. עיקר פעילותו של אגף הייצור החדש יהיה בייצור קירות חוץ למבני תעשייה ולבנייה הפרטית.

מכירות החברה ב-'94 מוערכות על ידי החברה בכ-40 מיליון שקלים – כפול ממכירות החברה ב-'93.

ביזנסנטר 1 לעסקים שחושבים 2 צעדים קדימה

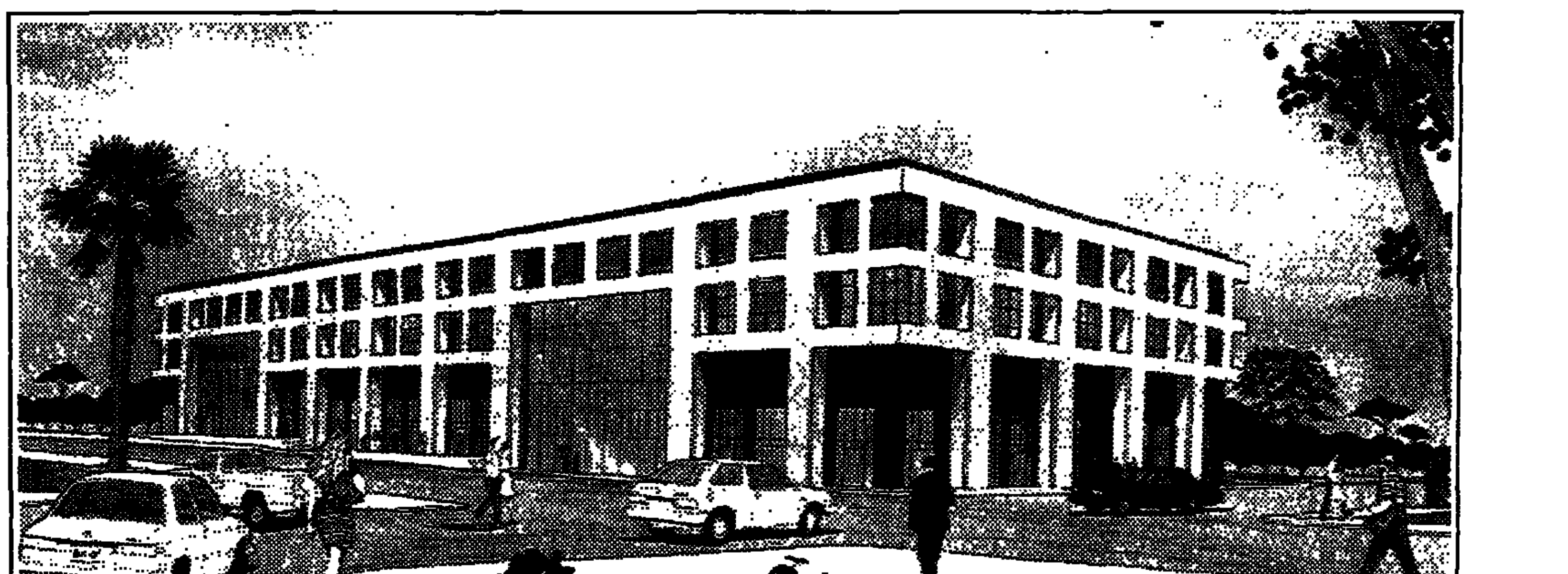

"ביזנסנטר 1", מרכז העסקים החדש בכניסה לחיפה, מציע לך עכשיו מגוון שטחים להשכרה ולמכירה. נותרו יחידות אחרונות למכירה!

ביזנסנטר 1 ממוקם בפארק התעשיה החדש טירת כרמל בכניסה לחיפה, בקרבת פארק מת"מ. האזור מיועד להיות מרכז מסחרי סואן, קרוב למיקומם העתידי של מנהרות הכרמל, מרכז הירידים והכנסים ופרוייקטים מסחריים גדולים נוספים.

ביזנסנטר 1 כולל קומפלקס בנייני מסחר ומשרדים בשטח כולל של כ- 20,000 מ"ר. בכל בניין 3 קומות: קומת הקרקע בגובה 6 מ' מיועדת לשטחי תצוגה ומסחר וכן למשרדים, ושתי קומות משרדים המותאמים לכל דרישות העסק המודרני של שנות ה-2000.

ביזנסנטר 1 מציע לך גימור ואיבזור מעולים לפי דרישותיך, אולמות כנסים והדרכה, קפיטריה, חדר כושר, חנייה בשפע וחברת ניהול ואחזקה מיומנת.

כדאי שתגיע עכשיו!

התקשר עוד היום אל מר שמואל דורנשטיין, מנכ"ל ביזנסנטר 1 - ונעשה עסק.

אולמות תצוגה כנסים והדרכה!

ביזנסנטר 1

מרכז העסקים החדש בכניסה לחיפה

ביזנסנטר 1 פארק תעשיה חדש, ת.ד. 220 טירת כרמל 39101, טל. 04-572712 פקס. 04-572846 מקבוצת מקדסי ושותי (1993) בע"מ

נחמי

למכירה/השכרה
בא.ת. רעננה
2,000 מ"ר
אפשרות למבנה יעודי
למורלה

למכירה
ליד איילון
משרדים/תצוגה
קומת קרקע
180 מ"ר
לאורי

טל' 03-5371450

הכי קרוב לכל מה שטוב

החל מ- $105,000*

דירות 6,5,4,3 דירות גג

חיים על הגובה

מגדלי עילית

שכונת העילית של חדרה *צמוד למדד.

* 3 כיווני אוויר, מרפסות שמש ושיפוץ (לחלק מהדירות)
* לובי מפואר, 2 מעליות
* שכונה סגורה, ללא כבישים פנימיים.
* 5 דקות הליכה מהמדרחוב של חדרה.

ליווי פיננסי וערבות בנקאית מלאה.
תנאי תשלום גמישים. הלוואת מקום מיוחדת.

ד.ע. דירות עילית חיפה. שיווק בלעדי: אנגלו סכסון
מכירות: רח' הגיבורים 53 חדרה טל. 06-324964
אתר: סוף רח' ה. סמואל חדרה טל. 06-324662

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

נדל"ן

ביהמ"ש: סעיפים בחוזה האחיד של חברת ערים מקפחים את משתכני פרויקט "בנה ביתך"

כך נקבע בעקבות תביעה שהגישו 29 בעלי מגרשים במבשרת ציון

מאת זיו מאור

בחוזה שנחתמה חברת ערים עם משתכנים בפרויקט "בנה ביתך" בשכונה ד' במבשרת ציון, היו סעיפים מקפחים – כך קבע השופט יעקב בזק בשבוע שעבר, בתביעה שהגישו 29 בעלי מגרשים באתר "בנה ביתך" לבית המשפט המחוזי באפריל 92'. השופט בזק קבע כי על ערים יהיה לספק את יסודות התשתית החיוניים למשתכן, תוך 40 חודשים מיום חתימת החוזה ועליה לסיים את כל חובותיה למשתכן בתוך 48 חודשים מיום חתימת החוזה.

מכיוון שמדובר בחוזה פיתוח אחיד בין החברה למשתכנים, קבע השופט כי פסק הדין יועבר ליועץ המשפטי לממשלה לבחינה ולשינוי החוזה. החוזה של חברת ערים שונה כבר ב-93' וכמה מהסעיפים המקפחים כבר לא מופיעים בו. חברת ערים היא חברה ממשלתית העוסקת בעבודות פיתוח ותשתית, בעיקר בפרויקטים של משרד השיכון.

התובעים חתמו על חוזה פיתוח אחיד עם חברת ערים וכן על חוזה חכירה עם המינהל. סעיף 3 ד' בחוזה קבע כי עבודות הפיתוח ישלמו בתוך שנתיים מיום ש-80% מהמשתכנים יאכלסו את בתיהם. רוב התובעים חתמו על חוזיהם עם החברה בפברואר 89' והשאר במשך אותה שנה. ב-92' היו רק 40 יחידות דיור מאוכלסות, מתוך 247, ובעלי המגרשים שנוכחו כי עבודות הפיתוח רחוקות מסיומן, הגישו תביעה באמצעות עורכי הדין יונתן מישייקר ודפנה רותם, ממשרד וינן מישייקר וארנסטמן.

בחוות דעת שהוגשה מטעם התובעים, קבע המהנדס אבי רודניק, כי על חברת ערים היה לסיים את כל עבודות הפיתוח מלבד שבילים, עד 1 בינואר 92' ואת השבילים עד 10 בדצמבר 92'.

במשפט התגלה כי ערים עבדה ללא לוח זמנים ולטענת המהנדס אבי סמאל, שעבד על הפרויקט, לא ניתן לקבוע מראש מועד לסיום העבודות ויש להתאים את קצב הביצוע לקצב התקדמות העבודות של המשתכנים, שאם לא כן, ייפגעו ויהרסו תשתיות יקרות. בנוסף, התברר שקבלני משנה רבים לא עומדים בלוח הזמנים והם גורמים לעיכובים נוספים.

השופט העריך כי ערים סברה שהחוזה פוטר אותה מקביעת זמן כלשהו, בעוד שלמשתכנים נקבע לוח זמנים מחייב: הגשת תוכנית תוך 9 חודשים, התחלת בנייה תוך 18 חודשים והשלמתה תוך 36 חודשים.

טענתם העיקרית של התובעים היתה כי סעיף 3 ד', הוא סעיף מקפח. השופט כותב בפסק הדין כי תנאי מקפח הוא תנאי שיש בו משום קיפוח הלקוחות, או יתרון בלתי הוגן של הספק. בחוזה גם נכתב כי בתוך 9 חודשים מיום חתימתו, מתחייבת ערים לתת לבונה גישה למגרש וכי ערים תפעל במלוא אמצעיה כדי להבטיח שלמאכלסים יהיו יסודות התשתית החיוניים בתוך שנתיים מתאריך החוזה.

השופט קבע, כי בחוזה מבדילים בין עבודות תשתית יסודיות, יסודות תשתית חיוניים (שיבוצעו תוך שנתיים) ויסודות תשתית חיוניים למגורים תקינים. לדבריו, בעוד שלגבי יסודות תשתית חיוניים קיים לוח זמנים מוגדר, אין הגבלת זמן ליסודות תשתית חיוניים למגורים תקינים. בזק פסק שיש להשלימם תוך זמן סביר.

מכיוון שעל המשתכן לסיים את בניית ביתו בתוך 36 חודשים, קבע השופט כי על ערים להשלים את כל יסודות התשתית החיוניים בזמן סביר של 4 חודשים מאוחר יותר, כלומר תוך 40 חודשים מיום חתימת החוזה.

בחוזה נכלל סעיף שקבע כי אם ייגרם פיגור משמעותי באכלוס, תספק ערים את יסודות התשתית. לדעת השופט, גם תנאי זה נחשב כמקפח, כיוון שאינו מפרט מהו פיגור משמעותי. השופט ציין כי יש לקבוע שעל החברה למלא את חובותיה למשתכן תוך פרק זמן סביר – תוך שנתיים מיום ש-80% מהמשתכנים יאכלסו את ביתם, או לכל המאוחר, תוך 48 חודשים מיום חתימת ההסכם.

השופט קיבל את טענת ערים, לפיהן מלחמת המפרץ והאינתיפדה גרמו לעיכובים בפרויקט מבשרת, והתחשב בהם בקביעת הפיצויים לתובעים. השופט קיבל גם את טענת ערים כי הקשיים שנגרמו לתובעים, כשל ה"יכרבים", אופייניים לשיטת בנה ביתך והם אחד הגורמים המוזילים את מחירו הכולל של הבית.

לעומת זאת נכתב בפסק הדין, כי באתר היו עיכובים בלתי סבירים ומרווחים בין מכרזי פיתוח שונים. כך, למשל, הושבתה העבודה למשך 21 חודשים, בגלל החשש שהדיירים יפגעו בעבודתם באבני השפה.

השופט קבע כי על החברה לנהוג בקשיחות עם דיירים שלא עמדו בלוחות הזמנים ועיכבו את האחרים, אך לא לגרום בגללם לקיפוח המשתכנים שפעלו כמסגרת המועדים שנקבעו להם. בין היתר קבע השופט, כי היה עיכוב לא מוצדק בהקמת רשת החשמל, וכי משתכנים שחוברו מאוחר יותר, יפוצו בהתאם להפרש בין הוצאות חשמל רגילות והוצאות על גנרטור, בתוספת 30% בגין אי־נוחות.

ערים עמדה, לדעתו של השופט, בבניית הכבישים בזמן וגם התקנת תשתית רשת הטלפון התבצעה במועד. לדעתו, יש לחייב במקרים דומים בעתיד, תשלום פיצוי לדיירים, בסך 15 שקל לכל יום איחור. גם תאורת הרחוב הורקנה בזמן בפרויקט מבשרת ובוריק קבע שבעתיד ישולם פיצוי של 10 שקלים לכל יום איחור בהתקנתה.

המדרכות והשבילים נסללו רק באפריל 94', כשנה לאחר תום 48 החודשים מיום חתימת רוב החוזים. הסיבה העיקרית לכך, לדעת השופט, היתה פיגור בהכנת התוכנית למכרז. השופט קבע פיצוי של 10 שקלים לכל תושב, לכל יום איחור בסלילה. סכומי הפיצויים לתובעים, הסתכמו ב-4,000–5,000 שקל למשתכן, סכום נמוך בהרבה מתביעותיהם.

מנכ"ל החברה, אריה בר, מסר כי בחוזים החדשים של החברה נקבעו לוחות זמנים מקוצרים ושיטת הזמנים עצמה שונתה. לדבריו, ערים מסיימת כיום את עבודותיה עוד לפני הזמן הנקוב בחוזה.

בחוזה המתוקן של ערים נמחק המשפט המתייחס להשלמת התשתית תוך שנתיים מיום שיאוכלסו 80% מיחידות הדיור. לעומת זאת, בהמשך הסעיף עדיין מופיע המושג פיגור משמעותי בקצב האיכלוס, שלאחריו תספק החברה את יסודות התשתית החיוניים למגורים – סעיף שהשופט בזק הציע לתקן לפרק זמן של 40 חודשים מיום ההסכם.

ירידה של 47%
בשטח התחלות בניית מבני ציבור
ברבעון השלישי ב-94'

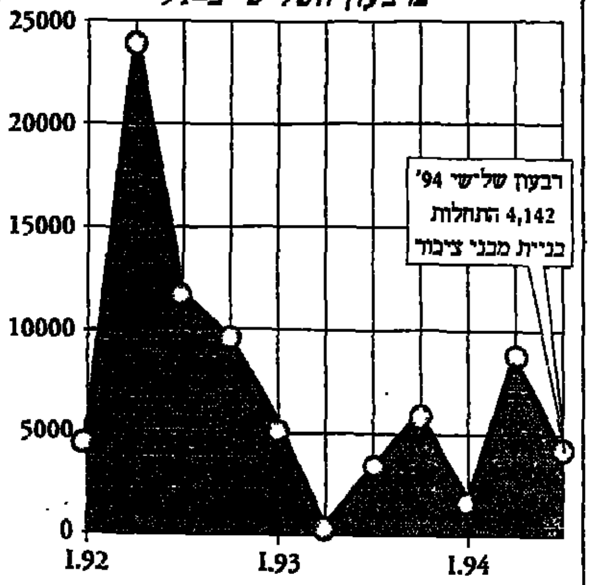

ברבעון השלישי של 94' חלה ירידה של 47% בשטח התחלות בניית מבני ציבור, לעומת הרבעון השני של שנת 94'. ברבעון השלישי החלו בבניית 4,142 מ"ר למבני ציבור, לעומת 8,654 מ"ר בשנת 93'.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 94' החלו בבניית 14,456 מ"ר לצורך מבני ציבור, לעומת 8,949 מ"ר בתקופה המקבילה אשתקד – עלייה של 61.5%. עיקר העלייה נובעת מנתוני הרבעון השני של 94', שהיה רבעון השיא מאז תחילת 93'.

פישמן מבקש לבנות מרכז מסחר ותעשייה על מתחם של 90 דונם ליד גבעת ברנר

הקיבוץ הגיש תוכנית דומה למתחם סמוך

שתי תוכניות דומות, לשינוי ייעוד קרקע מחקלאות לתעסוקה של כ-162 אלף מ"ר באזור קיבוץ בגבעת ברנר, מונחות על שולחן הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה של מחוז המרכז. היזמים הם קיבוץ גבעת ברנר ואליעזר פישמן. את שתי התוכניות תיכנן משרד האדריכלים פיגנצי רוזה.

בשתי התוכניות מדובר בכ-90 דונם ברוטו לכל תוכנית. המתחם האחד, שבבעלות חברה בת של החברה הכלכלית שבשליטת אליעזר פישמן, הוא בן 67 דונם נטו, וממוקם מעבר לכביש גדרה-רמלה, מול קיבוץ גבעת ברנר.

לפי התוכנית, יהיה השימוש במתחם למסחר, תעשייה, מבני לימוד ובריאות ומועדוני ספורט. כמו כן, מתוכננת להיבנות במקום תחנת דלק. פישמן מחזיק, באמצעות חברות בנות וחברת מבני תעשייה, מאות דונמים שנרכשו בשנה האחרונה באזורי קיבוצים, המיועדים לבניית שטחי תעשייה. בין היתר, רכש 325 דונם מאדמות הקיבוץ יקום.

קיבוץ גבעת ברנר הגיש תוכנית דומה לשטח של 68 דונם נטו שבבעלותו, הנמצא מעבר לכביש, בסמוך למתחם שבבעלות פישמן. שתי התוכניות עברו כבר את אישור הוועדה המקומית שורקות.

גובה הבנייה בפרויקט על פי התוכניות יהיה עד 3 קומות. בתוכניות המקוריות היה גובה המבנים 5 קומות, אך הוועדה המקומית התנגדה, כיוון שרוב המבנים באזור נמוכים יותר. אחוזי הבנייה המבוקשים הם 120%, כלומר 80.4 אלף מ"ר בתוכניתו של פישמן ו-81.6 אלף מ"ר בתוכנית של גבעת ברנר. שטחים אלה לא כוללים את שטחי השירות ואת החניונים.

זיו מאור

אשד־איגרה וספם יבנו על אדמות מפעליהם בפ"ת 37 אלף מ"ר לתעשייה ומסחר

מאת זיו מאור

תוכנית לבניית 37 אלף מ"ר לתעשייה ומסחר ליד בית החולים בילינסון בפתח תקוה, הוגשה באחרונה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של פתח תקוה. הפרויקט ייבנה על מתחם בשטח 33 דונם, שעליו פועלים כיום שני מפעלים למוצרי בטון – אשד־איגרה וספם.

בעלי שני המפעלים, שהם יזמי הפרויקט, מציעים בתוכנית בנייה של 180%, לעומת 120% בנייה המותרים כיום. בנוסף, כוללת התוכנית 30% נוספים לשטחי שירות וכ-20 אלף מ"ר לשני חניונים תת־קרקעיים.

הפרויקט נמצא בצמוד לדרך ז'בוטינסקי, מול אזור התעשייה של קריית אריה, שהוא אחד מאזורי התעשייה המבוקשים ביותר בארץ היום.

הפרויקט, שתוכנן על ידי משרד פיגנצי רוזה, ייבנה בסמוך למגרש בן 40 דונם, שהיה בבעלות חברת אבנת. חברת אזורים, באמצעות נכסי אזורים במשותף עם רשת השופרסל, מתכננת לבנות על מגרש זה מרכז מסחרי בשטח של כ-20 אלף מ"ר. התוכנית לפרויקט זה נמצאת בוועדה המחוזית, לקראת אישור.

לפי התוכנית, יוקמו במקום שני מגדלי קומות, בשטח כולל של כ-8,000 מ"ר, שיועדו, בין השאר, למשרדים ולמרפאות (בגלל הקרבה לבי"ח בילינסון). כמו כן יכלול הפרויקט כ-2,000 מקומות חניה. עלות הפרויקט מוערכת בכ-70 מיליון דולר וכל השטחים בו יוצעו להשכרה.

איך מוזיל מצלאווי את מחירי הקרקע של המינהל ב-4 אלף דולר למ"ר

מאת סופר "הארץ"

היתר להגדיל את מספר הדירות בבניין ב-10% ללא תוספת מטרים רבועים עשוי להוזיל ליזמים ולחברות בנייה את מחירי הקרקע שהם רוכשים ממינהל מקרקעי ישראל.

בין הראשונים שניצלו את ההיתר החדש נמצא הקבלן סמי מצלאווי. החברה הקבלנית של מצלאווי עוסקת בהקמת פרויקט "מרום ראשון", בשכונה ה' של ראשון לציון מערב.

הפרויקט, הנבנה בסטנדרט גבוה, הוא הפרויקט היזמי הראשון של מצלאווי, על מגרש שרכש ממינהל מקרקעי ישראל בכ-42.9 אלף דולר לקרקע לדירה. אלא שניצול ההיתר להגדיל את מספר הדירות, ללא תוספת מטרים רבועים, מוריד את המחיר ל-39 אלף דולר לדירה. לדברי מצלאווי, ייהנו הדיירים מהפרש במחיר הקרקע, מאחר שבכוונתו להעשיר את מפרטי הדירות ב"מרום ראשון".

מצלאווי בונה במקום 132 דירות בשלושה מגדלים בני 10 קומות. הדירות בפרויקט יהיו דירות שלושה וחמישה חדרים וכן דופלקסים.

מחיר דירת שלושה חדרים – כ-150 אלף דולר ומחיר דירת חמישה חדרים – כ-230 אלף דולר. מחירי הדופלקסים עדיין לא נקבעו. עד כה הצליחו המשווקים של הפרויקט – "קונקשיינס" – למכור 24 דירות ב"מרום ראשון".

ש.פ.י.א. – 95 דירות באשקלון

מאת גד פרץ

חברת ש.פ.י.א. החברה הישראלית לנדל"ן, שבבעלות אלי אל־עזרא ושמשון שפי, החלה באחרונה בבניית 95 יחידות דיור באשקלון, בהיקף מכירות של 16 מיליון דולר. עד כה נמכרו 40 דירות. הפרויקט – "סביוני הסיטי", נמצא בסמוך לשכונת הדולות אפרידר, ושטחו 9.5 דונם. הקרקע נרכשה על ידי החברה ב-93', במכרז של המינהל תמורת 4.3 מיליון דולר לפני מע"מ.

מחיר דירת 4 חדרים, 130 מ"ר – כ-160 אלף ד'; דירת 5 חדרים, 135 מ"ר – 170 אלף ד'; פנטהאוז, 230 מ"ר – 240 אלף ד'.

החלו העבודות במלון הדירות פנורמה ריג'נסי

מאת סופר "הארץ"

בימים אלה הוחל בעבודות החפירה לקראת התחלת בנייתו של מלון הדירות "פנורמה ריג'נסי", על רכס רחוב יפה נוף שבהר הכרמל בחיפה. ההשקעה בפרויקט מוערכת ב-45 מיליון דולר.

המלון נמצא בבעלות שווה של החברות פריצקר יזמות והנקר השקעות. לניהול המלון נבחרה הרשת העולמית הולידיי אין.

מלון הדירות, שייבנה בסטנדרט גבוה ויתנשא לגובה 15 קומות, ישתרע על שטח של כ-7 דונם, באחד המאזורים היקרים בחיפה. היקף הבנייה הוא כ-22 אלף מ"ר. במלון יהיו 90 דירות מגורים ו-100 חדרי מלון. בניית המלון תסתיים בתוך שלוש שנים.

שיווק הדירות טרם החל, אולם צפוי שהמחיר למ"ר יהיה כ-4,000 דולר למ"ר.

בית מסוף ראשל"צ • לתעשיה, תצוגה ושרותים

קנה עכשיו שטח בבית מסוף והכסף הקטן יביא לך את הכסף הגדול!

■ על נתיבי איילון. ■ גישה נוחה לעובדים, לספקים וללקוחות. ■ חניה בשפע לכל באי הבית. ■ 4 מעליות לנוסעים ולמשאות.
■ גישה נוחה למטענים. ■ הנדסת אנוש מתוחכמת וחשיבה לשנות האלפיים. ■ לכאן תהיה גאה להזמין את לקוחותיך ואורחיך.
■ עכשיו ניתן להתאים המקום לצרכיך במדוייק. ■ חברת ניהול. המפתח לשמירת ערך הנכס ואיכות החיים.

היזמים
סקום (ישראל) בע"מ מקבוצת שיכון עובדים
מישנאל חברה להשקעות בע"מ
פועלים שוקי נדל"ן בע"מ מקבוצת בנק הפועלים

בית מסוף
הקופה לא תפסיק לצלצל

שיווק בלעדי אנגלו-סכסון ת"א: טל. 03-6919245 ראשל"צ: טל. 03-9671717 משרד מכירות: 03-9617511

רשף נכסים
המומחים לנדל"ן עסקי בע"מ
למכירה
בא.ת. לוד
בקומת קרקע
1620 מ"ר – $950 למ"ר
טל. 03-575-44-77 (20 קווים)

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ
סניף שיכון דן - בתי יוקרה
1. בצהלה - בית דו-משפחתי, 500 מ"ר מגרש במיקום שקט! סולידי !!
2. בתל ברוך - במיקום מעולה !! מגרש 340 מ"ר ליחידה אחת.
3. בבניה - דירת גינה מפוארת ברביבים (שיכון דן). מיקום מצויין! (תוכנית במשרד)
טל: 03-6472775 פקס: 03-495106

סניף רמה"ש - בתי יוקרה
1. למכירה בנווה אביבים - דירה מושקעת
4.5 חד', ק"א, 140 מ"ר, 2 אמבטיות + 2 חדרי ארונות!!
2. למכירה ברמת השרון
ברח' קטן מרכזי ומקסים, 3 חד', שקטה ומושקעת !!
3. למכירה בנווה רום
בית במיקום מעולה !! שקט !! + אפשרות הרחבה !!!
טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

מחלקה מסחרית!
באזור השרון
1. למכירה/השכרה – בבניה 18,000 מ"ר מסחרי + תעשיה קלה והיי-טק
2. למכירה-אולם שמחות 2,000 מ"ר
טל. 03-6486126.

הארץ

יום ראשון ז' בשבט תשנ"ה
8 בינואר 1995

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6813857 הנהלה, 6815859 מודעות ירושלים: רחוב הבצלאל 2, טל' 02-254245-6, ת"ד 273 מ-91002 פקס' 02-254249 חיפה: רחוב מוריה 20, טל' 04-623166-7, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715 סידור מלונות לבריטים 03-5121353, 03-5121344 מודעות לוח ורודים 03-6382020

המו"ל והוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי · עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשם שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

אזעקה במפלגת העבודה

יצחק רבין צילצל בפעמון אזעקה. מפלגת העבודה חייבת "לקרוא את הכתובת על הקיר" – אמר בישיבת לשכת המפלגה ביום חמישי, והפציר בה שלא תשלים עם הידרדרות המשמעת הסיעתית. ראש הממשלה הודה, בשיחה עם כתבי המפלגות של העיתונים, כי ייתכן שתמיכת הציבור בממשלה ובעבודה קטנה – תוך הכחשתו הנמרצת בנוגע לסקר שהתפרסם בשבועון האמריקאי "טיים" על סיכויי המפלגה בבחירות.

רבין הופיע כמוכיח בשער כלפי מפלגתו: "אם לא נחזור לעצמנו, אל לנו לבוא בטענות למישהו", אמר, ורמז על "החלטות קשות" שיהיה צורך לקבל בימים הקרובים. דיבורים אלה מעוררים תמיהה: על מה יש לו, לרבין, להלין על מפלגתו, שהעמידה אותו בראש רשימת מועמדיה לכנסת ה–13 ונכנעה ליומרתו להיות המוביל והמנווט, בעוד שהוא מתנהג כאילו החוק לבחירה ישירה של ראש הממשלה כבר נכנס לתוקפו ומאמץ גינוני שליט?

משטר דמוקרטי פרלמנטרי מחייב משמעת סיעתית, שחבר הכנסת אלי דיין הפר אותה בהתעקשותו על יום לימודים ארוך. אך אם אכן מפלגת העבודה איבדה מכוחה לפי סקרי דעת הקהל, אין זה משום שהממשלה נאלצה למשוך בחזרה את הצעת חוק ההסדרים במשק. יש מקום להעריך, כי גילויי הסרוד מצד מתנגדי התפייסותו של אש"ף עם קיומה של מדינת ישראל חותרים תחת נכונות הציבור היהודי לתמוך בתהליך השלום. אבל יש לא מעטים מבין מצביעי אמת לפני שנתיים וחצי שאינם מרוצים מאיטיות התהליך, ומטילים את האחריות לכך על יצחק רבין דווקא. סתגלנותו לדרישות המתנחלים אינה מושכת קולות ממחנה האופוזיציה, והיסוסיו אינם תואמים את יומרתו להטיל מרות על השרים ועל נציגי סיעתו הפרלמנטרית.

הציבור נוכח לדעת כי החלטות נחרצות שרבין קיבל בנושאים שמחוץ לתחום מדיניות החוץ, הולידו תבוסות צורבות שהיה אפשר להימנע מהן: רבין היה חייב לדעת כי במדינת ישראל אין מקום לשר הסברה; תמיכתו בחיים הברפלד הפכה את מפלגת העבודה למיעוט בתוך ההסתדרות; ולא ידוע מה צפוי לעבודה בבחירות לכנסת ה–14 אם חיים רמון יקים רשימה עצמאית שתתחרה בה.

לעומת החלטות נחרצות אלה מגלה רבין גם חוסר יציבות מדהים. לא היה חסר הרבה כדי שיפקיר את שר האוצר בהקשר של המס על רווחי הון בבורסה, כפי שנטש את חיים רמון בוועידת ההסתדרות בהקשר של חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

צירוף זה של התעקשות על החלטות בלתי שקולות והתנערות במקרים שבהם שר חשוב ראשי לצפות לגיבוי תקיף מצד ראש הממשלה – פוגע באמון הציבור ביצחק רבין. ומאחר שמפלגת העבודה המליצה על עצמה בבחירות כעל "העבודה בראשות רבין" – לא ייפלא שהציבור זוקף את כישלונותיו של רבין לחשבון המפלגה.

סגנון עבודתו של ראש הממשלה גורם למורת רוח גם בקרב השרים: רבין מדבר עליהם יותר מפעם אחת בנימה של ביטול, במקום לחפש את עצתם הוא מטה אוזן לקומץ של פקידים הסובבים אותו – שאינם אחראים לא בפני הכנסת ולא בפני מוסדות מפלגת העבודה. לא דרוש שינוי בדרך תפקודן של הממשלה ושל סיעת העבודה בכנסת, אלא בתפקודו של יצחק רבין עצמו. השעה אינה קוראת לסבב תיקים בממשלה, אלא לתפנית של מאה ושמונים מעלות בהתנהגותו של רבין, ביחסיו עם השרים ועם המוסדות המרכזיים של מפלגת העבודה.

התרופה היא חיידק טורף

מאת עוזי בנזימן

לא אלי דיין, שאילץ את הממשלה למשוך בחזרה את חוק ההסדרים במשק, ולא שתיקתו הנמשכת של ישראל קיסר ליד שולחן הממשלה או השתלהמויותיה של אורה נמיר כעולים מתברי העימים הם שגורמים למפלגת העבודה לרדת אחרי הליכוד במשאלי דעת הקהל האחרונים. המגמה הזאת ניזונה מתהליכים ומסיבות עמוקים יותר, ולכן שום הוקוס־פוקס בהרכב האישי של הממשלה לא יבלום אותה.

ההכרעות הקשות שרבין דיבר עליהן בסוף השבוע שעבר, כאשר הגיב על תוצאות הסקרים האחרונים, אינן בתחום היחסים בתוך הממשלה או בינה לבין הקואליציה. ההכרעות הנחוצות הן בתחום העיוני המדיני, ובתחום אישיותו וכושרו המנהיגותי של רבין עצמו, והסימנים המצטברים הם שהוא אינו מסוגל לקבלן.

זו עובדה מתסכלת, כמעט טרגית, שהאיש שהשכיל לחולל תמורה מפליגה ביחסי ישראל והפלשתינאים (הסכם ההכרה ההדדית) אינו מסוגל להשלים את המהלך ולהביא אותו לידי מיצוי. המשבר במעמדו ובמעמדה של מפלגת העבודה בדעת הקהל הישראלית מקורו, בראש וראשונה, בתחושה המתפשטת בציבור כי התהליך המדיני תקוע, שלא לומר מוטעה, ושהממשלה אובדת עצות בחיפושיה אחר מוצא. הסכם אוסלו הפך מפרצת דרך לפלונטר.

לא רק חולשתו האישית של רבין וחוסר יכולתו הנפשית להוביל מהלך מדיני גדול, רב תנופה, שישים קץ לשליטה הישראלית על העם הפלשתיני גורמים לכרסום בתמיכה הציבורית בממשלתו, אלא גם, ואולי בעיקר, הסרוד המוסיף לקנן בעזה ובגדה בתוספת של הציבור הפלשתיני כולו ובהנהגתו. שום ראש ממשלה לא היה מצליח לשמור על הפופולריות שלו, כאשר בראשית השבוע עליו לפנות מתנחלים ובסוף השבוע עליו לעמוד מול רצח של צעירה יהודיה ליד רמאללה.

לאחר מלחמת ששת הימים לא נוצרו תנאים ליישוב הסכסוך הישראלי־פלשתיני לא רק בגלל שלושת הלאווים של ועידת חרטום, אלא גם בגלל תיאבון הסיפוח שהתפתח בחלקים רחבים של החברה הישראלית. עד כמה עמוק היה הסירוב לוותר ולו על שעל אחד מאדמות יהודה ושומרון היה אפשר ללמוד ממליצות פה של יצחק שמיר, לאחר שהליכוד איבד את השלטון ב–92: ראש הממשלה הפורש התוודה שהיה סחב את המו"מ עם אש"ף עשר שנים ובלבד שלא היה נאלץ להתפשר אתו. מוטב לזכור את האמירה הזאת כאשר שופטים את גילויו של אבו־מאזן, שהחל מאתמול מחוללים את המולה התורנית בזירה הפוליטית הישראלית. לא קנוניה של מפלגת העבודה ואש"ף (גם אם נרקמה) יצרה את הקיפאון לאחר ועידת מדריד, אלא עמדתו העיונית של הליכוד, בראשותו של שמיר. יש לזכור עם זה שברגעי הכרעה – בקמפ דייוויד ב–78' ובמעבר הגבול בערבה ב–94' – ניצח האתוס שליווה את המדינה מאז כינונה: ישראל אינה מחמיצה יד ערבית המושטת לה לשלום. בספטמבר 93' באוסלו ובוואשינגטון נדמה היה שערך יסוד זה שוב בא לידי ביטוי, אבל ההתפתחויות מאז הולכות וסותרות זאת.

בינואר 95' נותרת התהייה בעינה: האם תהליך השלום עם הפלשתינאים נכשל והולך משום שחיידק הסיפוח גורם לגוף הישראלי להוסיף ולקרוס, או משום שבצד הפלשתיני אכן אין עם מי לדבר. במלים אחרות, אין תשובה חד משמעית לשאלה מדוע הסכם אוסלו אינו מוביל לפיוס אמיתי: האם משום שרבין מלכתחילה לא היה מסוגל להיענות לציפיות הפלשתיניות וללכת עוד יותר שמאלה, או משום שערפאת לא התברר, או שאינו מסוגל, להיענות לציפיות הישראליות (לרסן את הטרור), ולכן גישתו של רבין היא רק תגובה לעמדותיו של ערפאת.

המשלחת הישראלית, שקיימה בשבוע שעבר בקהיר פגישה עם הצוות הפלשתיני, שבה הבינה בתחושה שמעמדו של ערפאת בעיני הציבור שלו תלוי על חוט השערה. כדי לסייע לו, סבורים ראשי המשלחת, על ישראל לשחרר אלפי עצורים, להקפיא כל בנייה בהתנחלויות ולהאיץ את הליכים לעריכת בחירות למוסדות האוטונומיה: פירושו של דבר: להתפשר בעניין הסגת כוחות צה"ל מריכוזי האוכלוסייה הפלשתינית. תרופות אלו עצמן הן החיידק הטורף את התמיכה הציבורית הישראלית ברבין. ראש ממשלה, שקרא בסוף השבוע תוצאות סקרים המצביעות על מורת רוח גדלה מדרכי מדיניות השלום של ממשלתו, לא יורדו לאשר מהלכים שיאיצו את הגניסה במעמדו, גם אם יש סיכוי שישפרו את מצבו של ערפאת בציבור הפלשתיני.

זו ההכרעה הקשה שלפניה ניצב רבין, וכפי שאנחנו מכירים אותו – ספק רב אם יקבל אותה.

ירושלים, ינואר 1995 / צילום: אלכס ליבק

פיל לבן בחצר שר הביטחון

מאת ראובן פדהצור

בחסות תהליך השלום המספק מדי יום כותרות ומהווה מקור לא אכזב לידיעות ופרשנויות, צומח ומתפתח בחצרו של שר הביטחון פיל לבן, שלידתו תהווה אפילו פרשת הלביא. כנושא, הרחק מעינה של התקשורת שאינה מגלה בו עניין, ותוך התעלמות מופגנת של חברי הכנסת ושרי הממשלה, ממשיך תהליך פיתוחה של מערכת החץ.

●

החץ הוא דוגמה קלאסית להתאבנות החשיבה המבצעית, להתעלמות הממסד התעשייתי־ביטחוני מנתונים המצויים מול עיניו ולכושר המניפולטיווי של מערכת מול הממשלה, הכנסת והציבור כולו. בשם הביטחון וההגנה על האוכלוסייה האזרחית מפני איום הטילים הבליסטיים מושקעים כבר עתה, ויושקעו בשנים הקרובות, מיליארדי דולרים מתקציב הביטחון במערכת נשק שביום שבו יסתיים פיתוחה יתברר כי היא מיותרת.

האחראים על פיתוח החץ אינם מסתפקים בכך שניתן להם להמשיך בפעולתם בלא פיקוח ובהעדר בקרה. הם גם טורחים ל"עדכן" את הציבור ולהשתבח בהישגיה של המערכת, שתגן עלינו מפני הטילים הבליסטיים שעלולים אויבינו לשגר. בגיליון האחרון של "ביטאון חיל האוויר" התראיין עוזי רובין, ראש מנהלת "חומה", זו שהוקמה כדי לרכז את פעילות מערכת הביטחון בתחום ההגנה נגד טילים בליסטיים. הראיון הוא מלאכת מחשבת של זריית חול בעיני הקוראים.

רובין, שתפקידו לפקח מטעם משרד הביטחון על אחת מתכניות הפיתוח הגדולות והיקרות בתולדות המדינה, מתחמק מתשובות מחייבות בנושאי עלות הפרויקט, לוח הזמנים הצפוי להשלמתו ומכשולים טכנולוגיים העלולים להעמיד בספק את יעילותו המבצעית. אך מה שמקומם במיוחד בראיון הזה הוא שרובין מתעלם לחלוטין מהסוגיה הקריטית הנוגעת בכושר ההגנה מול טילים בליסטיים, שהיא כשלעצמה מהווה סיבה מספקת להחליט על הפסקת פרויקט החץ.

קוצר היריעה מחייב להסתפק בדוגמה מייצגת אחת בלבד מתוך הראיון. כשנשאל רובין על היבטים שונים של העלות המשוערת של תוכנית החץ, הוא התחמק מתשובה ברורה. וכשנשאל, "כיצד תוכל ישראל בעזרת סוללות חץ בודדות להתמודד מול אויב המצויד ברשותו אלפי טילי סקאד ודליפי", הוא משיב: "אני לא מאמין בראייה הזאת, שלא כדאי לירות טיל יקר על סקאד זול. זו ראייה שגויה". אולם נראה כי נקודת המבט של רובין תלויה בתפקיד שאותו הוא ממלא, ולאו דווקא בניתוח מקצועי אובייקטיווי.

לפני שמונה לתפקידו הנוכחי, והיה לאחראי הישיר על תוכנית החץ מטעם משרד הביטחון, כתב רובין ב"מערכות" כי "ניתן לתאר מצב קיצוני שבו האויב יביא את ישראל על סף מפלה צבאית מבלי לשגר בפועל אף טיל, וזאת על ידי צבירת יותר ויותר טילים. אם, מול ההצטיידות של האויב בכמות גדולה מאוד של טילים, תשקיע ישראל את המשאבים בתוספת מערכות הגנה, מבלי להשקיע בצורה שקולה בשאר מרכיבי הכוח הצבאי, נגיע לנחיתות צבאית כוללת ולאובדן היתרון בשדה הקרב עצמו, וכל זאת לפני שמערכות ההגנה הגיעו לכלל ביטוי". איש מקצוע רשאי כמובן לשנות את הערכותיו המקצועיות, אך קשה להבין אילו נתונים השתנו מאז נכתבו הדברים ב"מערכות" ועד לראיון ב"ביטאון חיל האוויר", שגרמו לשינוי בעמדתו.

אולם, הסוגיה הקריטית באמת שממנה מתעלם רובין, וההופכת רלוונטית יותר ויותר ככל שחולף הזמן, היא האיום הבליסטי הגרעיני. אם יתממשו הערכות אנשי המודיעין, ובידי אחת ממדינות האזור יהיה נשק גרעיני בעשור הקרוב (סמוך למועד השלמת פיתוחה של מערכת החץ), הופך המשך פיתוחה של המערכת למיותר. יהיה זה כשל אסטרטגי גורלי לנסות ולהגן על ישראל באמצעות מערכת הגנה אקטיווית מול טילים גרעיניים, שהרי מחיר פגיעתו של טיל גרעיני בגוש דן, למשל, הוא בלתי נסבל במונחים ישראליים. לפיכך, הגנה אקטיווית רלוונטית מול טילים גרעיניים יכולה להיות רק זו המספקת הגנה הרמטית. מערכת החץ, כמו כל מערכת מסוגה, תהיה רחוקה מאוד מלספק הגנה הרמטית מול ניסיונות החדירה של טילים ותוקפים.

יתר על כן, הצבתה של מערכת הגנה דוגמת החץ תאותת כי ישראל נכונה לנסות ולהתמודד מול תקיפה גרעינית. כלומר, שישראל מוכנה להשלים עם האפשרות שהאויב ישגר טילים גרעיניים לעברה, והיא תעשה מאמצים ליירטם. זו כמובן חשיבה אסטרטגית מוטעית ומסוכנת. בעניין גרעיני, כפי שלמדו קובעי המדיניות בארה"ב ובבריה"מ כבר בשנות ה־50, הדרך היחידה למנוע שיגור טילים גרעיניים היא ההרתעה. שתי המעצמות נטשו את רעיון פיתוחן של מערכות הגנה אקטיווית, מתוך שהבינו כי אין בהן משום פתרון מבצעי או אסטרטגי הולם לסוגיית הרתעתו של הצד השני.

ספק אם קובעי המדיניות בישראל יהיו מוכנים ליטול את הסיכון של כישלון מערכת ההגנה ופגיעת טיל גרעיני בגוש דן. שהרי מציאותם של טילים גרעיניים בידי האויב תחייב להתייחס אל כל טיל המשוגר לעבר ישראל כאילו הוא הטיל הגרעיני. בהכרח תגובש מדיניות הרתעה ישראלית חדשה מול איום גרעיני, לכשימומש, שבמסגרתה תהפוך מערכת החץ לחסרת משמעות. מה שלמדו בוואשינגטון ובמוסקווה לפני 40 שנה יהיה נכון באותה מידה גם במזרח התיכון גרעיני. מדוע להתעלם מכך?

●

עוזי רובין הוא רק המשל. הוא מייצג את הטיפוס המניפולטיווי הגלום בפעילותה של מערכת ביטחון (לא רק בישראל), המוזילה להרחיק את הפיקוח הנכון עליה. תפקיד זה נועד לרשות המחוקקת, ודומה שהגיעה העת שחברי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת יתחילו לגלות עניין בתוכנית החץ.

סדר יום חדש

מאת צבי בראל

לפתע נראה לכאורה כי הסכם עזה ויריחו נשמט מן הידיים. לפלשתינאים נדמה כי דבר ממה שהוסכם לא בוצע כלל, או שלא קוים במלואו. המעבר הבטוח עדיין אינו פועל; יותר מדי אסירים יושבים בבתי הכלא; האישור הישראלי לחזרת פלשתינאים מתעכב כל פעם מחדש; הוצאת צה"ל ממרכזי הערים מתפתחת להיות חלום. חוליות של מסתערבים ישראלים פועלות בשטח הפלשתיני, ועכשיו, אומרים הפלשתינאים, גם ההתנחלויות מתחילות להתעורר, להתחדש ולהתפתח.

שבע גבעות אפרתה, סלמן, כביש עוקף פסגות, אלפי מנשה, הם רק תחילתה של הגשמת תוכנית המתאר שאושרה מזמן. הטענות אינן רק כלפי ישראל. ביקורת קשה מטיחים התושבים בהנהגתם שאינה מסוגלת לשפר את תנאי חייהם, שאת ההבטחות לכלכלה משופרת מחליפים טקסים לרגל הופעת הבול הפלשתיני, שאפילו עסקים עם ירדן קשה עכשיו יותר לעשות בגלל המדיניות של ההנהגה, ושכוכבו של ערפאת הולך והיה כפוף מרוב קידות לרבין.

גם לישראל טענות קשות משלה על ביצוע ההסכם. עיקרן, טענות על חוסר שליטה פלשתינית על מצב הביטחון. היריות על רכב ישראלי בציר נצרים הפכו כמעט לשגרה. בין שורות השוטרים הפלשתינאים לא כל כך ברור מי הוא שוטר אמיתי ומי איש חמאס שחוזר לשורות. מקרים של עזיבת המשטרה הפלשתינית ומעבר לארגונים הקיצוניים אינם חריגים.

התסכולים ההדדיים הללו כבר הולידו רעיון בוסר חדש: הסכם על הסכם. הכוונה להגיע להסכם כולל על הסכם הביניים לפני שממשיכים לממש את מה שכבר הוסכם. ההמצאה הזאת שנועדה לתת בידי ישראל עוד זמן כדי למשוך את היערכות צה"ל בגדה, נתפסת בעיני הפלשתינאים כמסלול הימלטות ישראלי מן ההסכם כולו. "האווירה היא של משבר", דיווח נביל שעת אחרי הפגישה עם פרס בשבוע שעבר. ואמנם, אם את הסכם הבסיס אין מקיימים, ואם נותנים להתנחלויות לפרוץ, לשם מה צריך עוד הסכם?

"אין זה אלא תירוץ ישראלי לעכב את הבחירות בשלום ועד או למשוך את המשא והמתן הבסיסי ללא תוצאות של ממש", אומר בכיר פלשתינאי, "זה לא ילך. כי לא לנו ולא לכם תהיה שליטה על התפרצות עממית שתתרחש ללא ספק אם תמשיכו במדיניות הזאת". אותו בכיר מסביר כי הנוכחות הגוברת של נציגי אש"ף בהפגנות באל־חדר לא היתה מקרית. היא נועדה למנוע מצב שבו – כמו באינתיפאדה – אש"ף נגרר אחרי תנועה עממית במקום להוביל אותה. "אנחנו עלולים לחזור במהרה למצב שבו הרחוב הפלשתיני מכתיב את המדיניות אם לא תפסיקו לרמוס את ההסכם".

רבין חייב תשובות לא רק לפלשתינאים. המתנחלים, התושבים העתידיים של גבעות התמר הזית, תושבי אלפי מנשה, כרמה וסלמן, מבקשים גם הם לדעת היכן יעבור הגבול. בניגוד לדעתו של בנימין בן אליעזר, 200 דירות כן עושות את הגבול, במיוחד כאשר הן יוצרות יישוב חדש, שאולי ידרוש עוד כביש עוקף ועוד כוחות צה"ל לשמור עליו. האם שוב יבוא רבין בעוד שנתיים ויאמר כי הקמת גבעת הזית היתה טעות, ואין היא אלא עוד קטסטרופה מבחינה ביטחונית?

השבוע, כאשר ייפגש יצחק רבין עם יאסר ערפאת, הוא יצטרך להתחשב בהערכה הזאת ולא להציע מסלול חדש לפלפולים. אם מבקש רבין להחליף את הסכמי אוסלו בהסכמים אחרים, יש רק דרך אחת לעשות זאת. להתחיל לדון בהסדר הקבע. זהו ממילא המסלול שנקבע בהסכמי אוסלו, והיום אנחנו קרובים ב–15 חודשים למועד תחילת הדיונים. טעות היא לחשוב ש–15 חודשים נוספים של ניסיון והתנסות יולידו מציאות אחרת גם אם תהיה חקוקה בדפים של שיש.

●

לפני שלערפאת יימאס לשחק את תפקיד מנכ"ל ממשלת ישראל בשטחים שהועמדו לרשותו, ולפני שהסכמי אוסלו ייפרמו בידי הרחוב, צריכה היום ממשלת ישראל להחליט אם היא מקיימת את הסכמי אוסלו במלואם, מוציאה את צה"ל ממרכזי האוכלוסייה ומאפשרת קיום בחירות למועצה הפלשתינית, או שהיא מציגה סדר יום חדש. סדר יום זה אינו יכול להיות הסכמי אוסלו משופרים, אלא מעבר לשלב הבא. שלב שבו יבואו הצדדים לשולחן מצוידים במפות ובעפרונות צבעוניים.

בינתיים / אמנון דנקנר

מה שנדבק

פרשת אפרים סנה היא המיני־ווטרגייט של ממשל רבין, בגלל מסע של הכחשות, שקרים וחצאי אמיתות שהחל לסעוד בשטח וייִמשך בוודאי תקופה לא קצרה. סוג של מגעים בצמתי זמן כאלה אינו מניב, מטבעו, דיווחים ישרים ומהימנים כמה שנים לאחר מעשה. יש בהם הרבה מקום לאי הבנות, עקשולים ודמים המתפרשים אחר כך ליותר ממה שהיו, ומצד שני יש בהם עובדות שנראות די בבירור בזמנן, ובחלוף השנים מקבלות פתאום ממד מבהיל, הגורם למעורבים בעניין להתחמק ולרוץ אל המיקרופון הראשון כדי להכחיש בזעם ולהציל את עורם.

זהו רק מיני ווטרגייט משום שאין בפרשה הזאת – וככל הנראה לא תהיה – מעורבות של רשויות המשפט, מהסוג שהניע למעשה את גלגלי הפרשה האמריקאית ההיא הרבה יותר מהמעורבות העיתונאית המוקרת. הרומנטיקה של ווטרגייט ייחדה תפקיד מכריע לעיתונות החושפת, והתעלמה כמעט לגמרי, בעת חלוקת הפרסים, ממערכת החקירה השפיטה שנעה בכבדות אך ברוטמנות דמויית קומביין, והביאה את גיבורי הפרשה להודאות מלאות חרטה מפחד העונשים הכבדים. מכיוון שאין סיכוי שהממשלה תתגרב להכניס את ראשה בלולאת החבל המשפטית בעניין זה, קשה לראות כיצד תצא האמת לאור. וכך נישאר עם הגרסאות וההכחשות, וכל אחד יוכל לבחור במה להאמין.

אולם מכיוון שהשאלה היא פוליטית בעיקרה, הבעיה היא לא באמת המוחלטת, אלא באמת הגרסית של מה שנדבק. ורבין ושריו יכולים לרשום לעצמם בצער שהפרשה נדבקת אליהם כספחת, ולא במהרה תימחה, משום שבציבור יש נטייה להאמין דווקא לעיקרי הגרסה של אבו מאזן. לא מפני שיש ששון לקנות כלי ביקורת קה דבריו של מנהיג לשעבר של אש"ף, המסתגר בעלבון על דחיקתו מהתהליך ומטקס הענקת פרס נובל, אלא משום שהדברים מצלצלים הגיוניים. לפחות בעיקר מגמתם, ומשום שכבר קראנו ידיעות בעיתונים בשנתיים שעברו שנרמזו בהן דברים דומים.

מפלגת העבודה וממשלתו של רבין נמצאות היום בשפל מדרגה מבחינת תמיכת הציבור. הן איבדו הרבה גובה, ובעיקר אמינות. זה רקע נוח להפליא להדבקת האשמות מסוג אלה שנשמעו אתמול. מי שאינו אמין – מקבלים ביתר אמונה כל דבר גנאי לגביו, וכפרות אמונה את הכחשותיו, אפילו יהיו נמרצות ומוחלטות הרבה יותר מאלה שהשמיע סנה אתמול.

התגובה הראשונה של כמה שרים היתה שהעניין אינו אלא סערה בכוס מים, שתחזיק מעמד כמה ימים ותגווע. קשה להאמין שכך יהיה, אבל גם אם הרעש יחלוף – האשמה תישאר ותשפיע. משום שזה בדיוק סוג האירועים המשחיר, ובצדק, את הקלישאות של "אין עשן בלי אש" ו"האמת נמצאת היכן שהוא באמצע".

זה קורה כמה ימים אחרי שרבין מזהיר כי הוא ומפלגתו עומדים לפני הכרעות קשות, ובחודש שבו הוא מקבל את העיתונות הרעה ביותר מאז שלהי הקדנציה הלא מצלחת שלו בשנות ה–70. זה קורה בחודש שבו שרים וח"כים ממפלגתו מדברים בהשלמה מודרה על כך שהליכוד יעלה לבטח לשלטון בבחירות הבאות, וכל הסביבה של רבין זועקת לו לעשות כבר משהו למען השם, והוא אינו עושה. זה קורה גם בכמה שבועות לפני שהציבור יגלה באופן ישיר ומבאיש כי משכורות פברואר שלו שותתות דם בשל ניכוי מס הבריאות החדש, ויגיב בזעקת כאב.

רבין יכול ללמוד מההשתלשלויות האחרונות איזה לקח מר. אם באמת תיכנן צעדים דרמטיים, אולי אפילו פרסונליים, בממשלה ובמפלגה, נדמה כי השתהותו המעצבנת דחתה אותם עוד יותר עכשיו, שהרי השבוע הזה לפחות יהיה שבוע של הדיפת התקפות ומזעור נזקים מול הסתערות האופוזיציה בפרשת סנה. מצד שני אדם פחות הססן מראש הממשלה היה אולי מנצל דווקא את ההזדמנות הזאת, כשהכל רותח סביבו, כדי לעשות מה שצריך לעשות – חילופי תפקידים בממשלה, הרחקת שרים שנזקם מרובה מתועלתם והכנסת דם רענן לממשלה.

אבל זאת כתם מחשבה. משום שרבין אינו מראה נטיות כאלה, אלא הפוכות. קחו לדוגמה את טיפולו בעניין ש"ס: כבר שנה וחצי הם מתפקדים מלו בוריות מתעתעת, כשהם לא בפנים אבל לא בדיוק בחוץ, וגורמים לו להשאיר שני משרדים לא מאוישים. מילא הדתות, אבל משרד פנים בלי שר? לכולם במערכת הפוליטית, חוץ מלרבין, ברור שהם לא ייכנסו לממשלה. אבל הוא ממשיך לשחק את המשחק מולם משום שאחרת, אם יישבר וימנה סוף סוף שרים, ירגיש די מטופש כשיצטרך להד[illegible] ששיטו בו זמן כה רב. אומרים שבאמצע הקדנציה טבעי שממשלות נחלשות בעמדתן בציבור. נכון, אבל זה גם הזמן להתחיל לתת פיניש לקראת קו הסיום. עכשיו הזמן לרוץ. ואם רבין יסיים את המרוץ בהליכה – הוא ימשיך משם בהליכה הביתה.

לקטי העבודה

מאת גדעון לוי

מצבה הנוכחי הקשה של מפלגת העבודה לא מאפשר לה להחמיץ את ההזדמנות להציב מועמד כמו אברהם בורג בראש מה שמכונה ממשלת העם היהודי

לכאורה מדובר בסיפור פשוט להפליא: מפלגה עומדת לבחור את מועמדה לראשות הסוכנות היהודית ויש לה בנמצא מועמד מצוין ופופולרי שגם רוצה, הפלא ופלא, בתפקיד. מה פשוט מזה? יתרה מזאת, מדובר במפלגה שנמצאת במצב קשה למדי, שטרם התאוששה מבחירה לא נבונה שעשתה רק לפני שנה. לפני שנה בדיוק ביכרה מפלגת העבודה את חיים הברפלד על חיים רמון כמועמדה לראשות ההסתדרות, וכל השאר הוא כבר נחלת ההיסטוריה.

עכשיו נערך הלוויתן שוחר ההתאבדות הזה, על פי המטאפורה המפורסמת של חיים רמון, לבחירה דומה לראשות הסוכנות. שוב ניצבים שניים להתמודדות: האחד ראוי מאין כמותו, שבניצחונו עשוי להנחיל למפלגתו משב רוח רענן בשעתה הקשה, והפסדו הוא עלול להנחית עליה עוד מכה כמו זו שהסב לה רמון בשעתה. והשני עסקן ותיק, שבחירתו תקרב עוד יותר את מפלגתו אל חוף ההתאבדות שלה. אבל ראה זה פלא: ניצחונו של ח"כ אברהם בורג על יחיאל לקט לא מובטח כלל ועיקר, כפי שצריך היה לצפות במצב העניינים הנוכחי.

אילו התקיימו הבחירות בקרב הציבור הרחב במסגרת פריימריס, יש להניח שלקט לא היה מעז כלל להתמודד: סוף סוף גם הוא יודע שמתחרהו הוא אשף בחירות שמהלך קסמים על ציבור רחב, מספר שלוש ברשימה לכנסת, מיד אחרי רבין ופרס. אבל הבוחרים בעבודה יהיו כ–1,000 חברי מרכז המפלגה שיתכנסו לשם כך בעוד שבועות מספר, יחד עם עוד כ–200 עסקני "ועידת תנועת העבודה הציונית", גוף שאיש אינו יודע אל נכון מה פשרו ואיזה צידוק יש לקיומו, מעבר לעובדה שלקט עמד שנים בראשו. 200 קולות מונחים איפוא כבר בכיסו של לקט. גם התמיכה של ראש הממשלה בלקט, עוד מהלך של יצחק רבין שהוא עלול להצטער עליו, עלולה להקשות על בחירתו של בורג. רוב שריו של רבין כבר התייצבו בצייתנות לצדו של המועמד של ראש הממשלה שלהם.

אבל הפופולריות הסוחפת של בורג אינה הסיבה היחידה שבגללה אפשר היה לצפות שייבחר בקלות בידי מפלגתו. בורג כמו נולד לתפקיד ראש הסוכנות בזמן הזה. נואם מבריק, באנגלית ובצרפתית קולחות, עם חוש הומור שעולה בשנינותו אף על זה של אביו, עם השקפת עולם סדורה ומגובשת ועם אומץ לב ציבורי ראוי לציון. כבר שנים שבורג בא ויוצא בהיכלי העולם היהודי, ושומעיו מוקסמים. לפני פחות משנה ראיתי אותו בפעולה: במהלך הוועידה השנתית של ההנהגה הצעירה של מפעל המגבית בוואשינגטון ראיתי איך ידע לסחוף באנגלית את קהל שומעיו, יאפים יהודים אמריקאים. אחר כך ראיתיו בשיחות המסדרון, יודע תמיד מה לומר למי, צ'ארמר שכמותו.

בורג אוהב את יהודי אמריקה, והם גומלים לו על כך. אחר כך הלכתי אתו לבית ספר בשכונת מצוקה וואשינגטונית, וגם שם ידע לקנות את לב ילדי הדלות השחורים של אמריקה, שלא שמעו את שמעה של ישראל מעולם.

בורג הוא גם המועמד הראשון לתפקיד הנהגת הסוכנות, שאינו פוליטיקאי בסוף חייו הציבוריים שמנסה לתפוס עוד ג'וב אחרון, אלא צעיר שרוצה זה כבר בתפקיד, אף שעל פי השיגיו האלקטורליים היה זכאי לתפקידים ממלכתיים בכירים אחרים.

מנגד ניצב יחיאל לקט שמאז היותו דובר משרד החינוך הצטייר כאפרורי בעסקנים. את מרבית חייו עשה אמנם במעורבות הסוכנות, ממש כמו הברפלד בהסתדרות, אך בשורה חדשה לא יצאה מפיו, בדיוק כמו במקרהו של הברפלד. אוהדיו אומרים עכשיו ששנות עסקנותו הארוכה צריכות להקנות לו את התפקיד. כך גם אמרו העסקנים ביחס להברפלד.

לקט מזהיר עכשיו את חברי המרכז מפני סוס טרויאני בדמותו של מתחרהו, שיחבור אל רמון אחרי בחירתו. הבלים. כלום טחו עיני המרכז מלראות כי הציר רמון־ביילין־בורג הוא ההבטחה האמיתית היחידה של מפלגתם?

כמה מראשי יהדות אמריקה מצביעים על יכולתו הארגונית של לקט מול מה שהם מגדירים כהעדר ניסיונו של בורג. קשה לדעת מה יכולתו הארגונית של בורג, ואולם לא לאורגניזטורים גדולים זקוקה עכשיו הסוכנות, אלא לנושאי חזון שיפיחו בה רוח חדשה. עסקנים יש לממסד היהודי הזה, כולם עתירי ניסיון ארגוני, והם שהוליכו אותה אל עבר פי הפחת שבה היא נתונה כיום. רעיונות חדשניים, דוגמת אלו של יוסי ביילין, שעשויים היו להציל את הממסד השוקע הזה מהתנוונותו, נתקלים שם בחומת אטימות שמבטיחה את מותו הקרב.

גוף אנכרוניסטי שוקע

גוף שנוסד הרבה לפני הקמת המדינה לא השכיל להתאים עצמו זה כמעט יובל שנים לעובדה שבינתיים קמה מדינה ליהודים, עם ממשלה וגופים ביצועיים אחרים, ובו בזמן הלכה הקהילה היהודית בעולם ורחוקה ממנו. שום כושר ארגון לא יציל את הגוף האנכרוניסטי הזה משקיעתו, אלא רק מועמד מהפכני דיו, בעל חזון, כריזמה ויכולת שכנוע מול ישראלים ויהודים. מותר להניח כי אברהם בורג קורץ מהחומר הזה. מצבה הנוכחי הקשה של מפלגת העבודה לא מאפשר לה להחמיץ את ההזדמנות להציב מועמד כמוהו בראש מה שמכונה "ממשלת העם היהודי". הלוויתן עלול להיקלע שוב לחוף אם לא ישכיל להתעשת עכשיו, לצאת חזרה לים הפתוח, ולבחור בבורג.

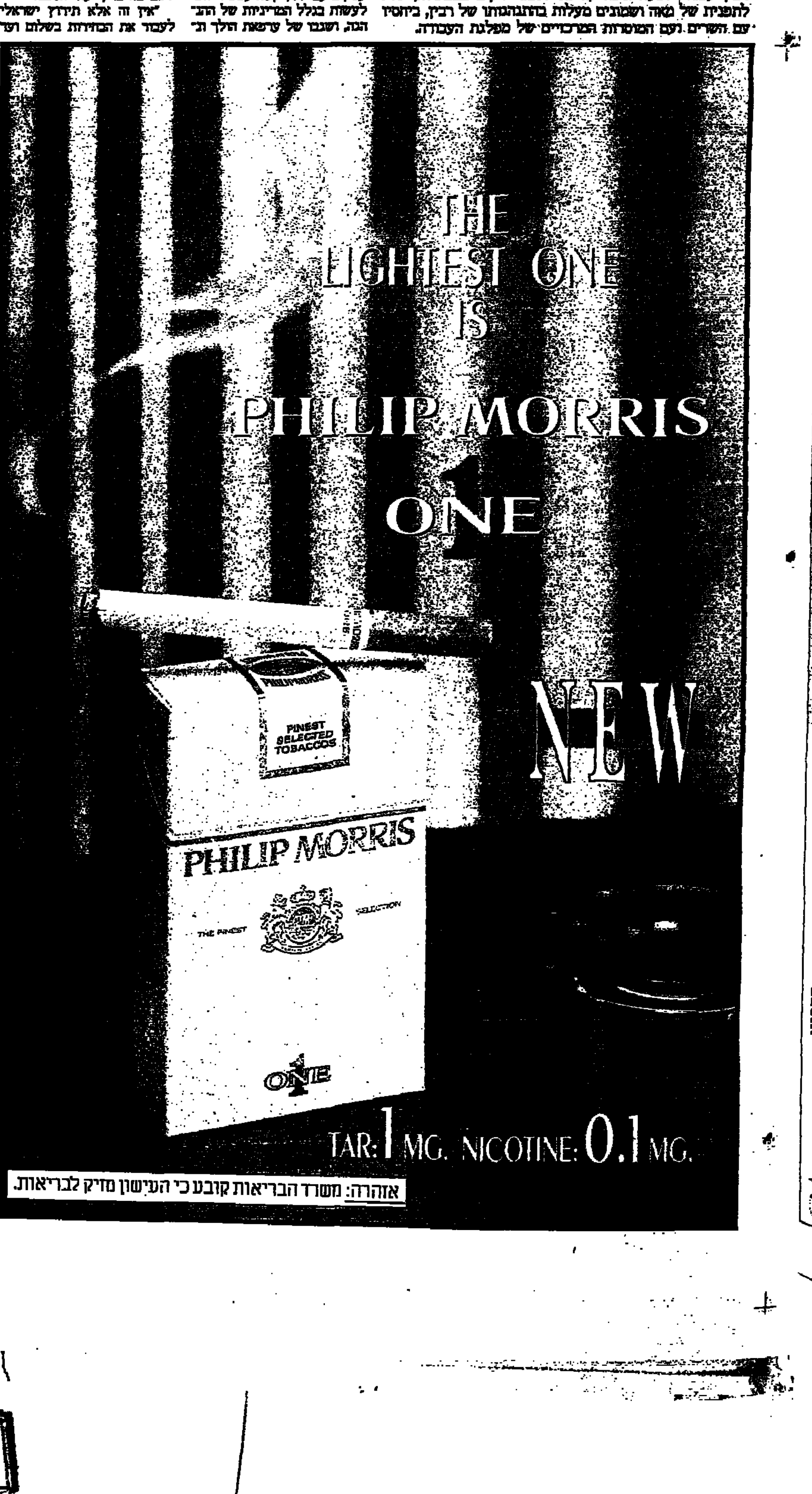

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

סיורי ועדת שבס הפכו למסעות פרסום

היחסים הרעועים של בנימין בן אליעזר עם שמעון שבס הם חלק מקלקולי הממשלה. שר הבינוי והשיכון מפנה אצבע מאשימה לעבר יצחק רבין: "לא מספיק שראש הממשלה יעבוד 24 שעות ביממה, חובתו היא גם לקבל החלטות בנוגע לתדמית הממשלה". ראיון

מאת אורית גלילי

בנימין בן אליעזר. "את החשבונות עם רבין אני אעשה. אבל כל עוד יש לו כוונות להמשיך ולהתמודד, אני מתכוון לתמוך בו"
תצלום: סוכנות "יפו"

בפריימריס של 1992 הגיע בנימין בן אליעזר למקום הרביעי ברשימת העבודה לכנסת. העמדתו בראש מיפקד המפלגה שנה וחצי לפני הפריימריס, ומינויו לראש מטה ההסברה של המפלגה בבחירות לכנסת, זיכו אותו בהרבה מאוד כוח פוליטי.

מאז שהתמנה לשר הבינוי והשיכון ביצר עיו שניים במחלוקת, וכמה מפעולותיו של בן אליעזר אף ספגו הערות ממבקרת המדינה. אבל הוא לא כיזבז את הכוח שצבר. בזמן שחלף מאז הקמת הממשלה ממשיך בן אליעזר לבצר את מעמדו הפוליטי לקראת הבחירות הבאות. בסביבתו של ראש הממשלה אין הוא מוערך כאחד השרים היעילים בממשלה, בלשון המעטה. אבל מקור בלשכתו של יצחק רבין אומר, כי ראש הממשלה יודע להעריך את יכולתו הארגונית של בן אליעזר, ומודע לעוצמתו הפוליטית.

זה שנה וחצי ניצב בפניו של שר הבינוי והשיכון מכשול – בפתח דלתו של ראש הממשלה. הזכרת שמו של שמעון שבס היתה נקודת שבירה. בראיון. אני לא מוכן להתייחס לאיש הזה, צעק בן אליעזר כשנשאל על יחסיו עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ושפתיו רטטו מכעס. אני לא מוכן שיזכירו בשיחה הזאת את שמו, אמר. הוא אף איים בהפסקת הראיון.

אבל בגלל המריבות שלך עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה נוצרת התחושה של קלקולים בממשלה?

אני לא מיניתי אותו. ראש הממשלה מינה אותו, ולכן זאת הבעיה שלו, לא שלי. לא מספיק שראש הממשלה יעבוד 24 שעות ביממה – עניינו וחובתו הם לגבש עמדות ולקבל החלטות גם בקשר לתדמית הממשלה בציבור.

ואתם נראים לא טוב, אם באותו יום שבו מתקיים סיור של מנכ"ל משרדך בענייני שיכון, נערך במקביל סיור של מנכ"ל משרד ראש הממשלה.

אני יודע שזה משתקף רע מאוד בציבור, אבל מה אני יכול לעשות שהסיורים של ועדת המנכ"לים של שבס הפכו לסיורי פרסומת? מה הוא חושב, שהוא ג'ורג' בוש שהגיע לשכונת התקווה?

בסמוך באפרת הוא הצליח להגיע לפשרה על בנייה בגבעת הזית, לא אתה.

אני מברך אותו על זה, אבל זה לא עניין של כישרון. זה פשוט תפקיד שראש הממשלה הטיל עליו. אם הוא היה נותן לי לטפל בזה – אין לי צל של ספק שהייתי מצליח. אני חושב שאחד השיקולים של ראש הממשלה במינויו של שבס היה לקחת אנשים שלא היו מעורבים ישירות בפרשה הזאת. אבל צריך לזכור שמי שבמשך שנתיים הרגיע את היחסים ביחסי הממשלה עם המתנחלים היה אני, ולא אף אחד אחר.

מדוע אחרי הסכם אוסלו נמשכת תנופת הבנייה בהתנחלויות?

אין התנחלויות חדשות. מה שאנחנו בונים זה השלמות של תחילות בנייה, שהוסכם עליהן עוד קודם לכן. אני רוצה שיהיה ברור: השקפת העולם שלי היתה ונשארה דבקות באסטרטגיה של שלום. אני מוכן לפנות את הרוב המאסיווי של יהודה ושומרון למען השלום, אבל אני לא מוכן לוותר על ירושלים ולא על גוש עציון, ולא על מעלה אדומים, בית"ר וגבעת זאב.

מה יוצא לנו מההתגרות בפלשתינאים?

אני יודע שאנחנו נכנסים עכשיו לשלב הקשה ביותר ביישום הסכם האוטונומיה – השלב של נסיגת הצבא ממרכזי הערים – ואני מוכן נפשית לכך. אבל אחד השיקולים שלי הוא להביא לשקט גם במחנה היהודי. קל מאוד להדליק את האנשים שחיים בהתנחלויות. יש שרים שחושבים שצריך להתעלם מ־135 אלף בני אדם שגרים שם, ולייבש אותם באופן מוחלט. אני לא אתם.

מדוע כשראש הממשלה צירף את משה שחל לצוות השיחות המצומצם עם הפלשתינאים הוא לא חשב גם עליך?

יש לי הרבה רצונות. מה לעשות? אני לא ממליך אנשים ולא מוריד אנשים. אם ראש הממשלה חשב שהוא צריך לצרף את שחל, כנראה שהוא חשב שהוא עושה טוב. בוודאי שבנושא הפלשתינאי יש לי הרבה מה לתרום. הייתי מתאם הפעולות בשטחים, ואני מכיר את האוכלוסייה הזאת. אבל אני לא מלין על זה. הוא מינה את שחל, או שיבושם לשחל. בסופו של דבר יש בזה גם היגיון. הוא הרי שר המשטרה, והוא עוסק בזה במסגרת תפקידו.

אם יש בזה היגיון, מדוע שחל קיבל את המינוי כפיצוי לאחר שנלקח ממנו תיק האנרגיה?

זו שאלה שראויה לתשובה, ואפילו לדיון מעמיק, אבל לא אני זה שיכול לתת אותה. מה שאני יכול לומר זה שהממשלה נראית רע בגלל הדברים האלה. אין ספק שהקלקולים ישנם, ואי אפשר לטייח אותם יותר.

למה אתם נראים רע?

כי יש בתוכנו כאלה שרוצים להכפיש, לתת ציונים לשרים, להדליף לעיתון בשמו של ראש הממשלה. לא הליכוד עושה לנו את זה, אלא אנחנו בעצמנו. חברי הכנסת של הליכוד רק יושבים בצד וצופים בנו בהנאה.

האם המכפיש והמדליף הוא שבס?

אני לא רוצה לענות על זה. אני רק רוצה לומר שאם כל אחד מאתנו יתעסק בתפקידו, ולא ידליף בשם ראש הממשלה, יש לנו סיכוי לצאת מחוזקים מהתקופה הזאת.

מה עוד יעזור?

חשבון נפש. לפני ארבע שנים עמדתי בראש מטה המיפקד של העבודה. התחלנו עם 23 מנדטים, סיימנו עם 44. אם ניקח את עצמנו בידיים, נוכל שוב לנצח בגדול.

"סוריה? על עיראק אני יודע הרבה יותר. מלבד פרס, אף שר לא משולב במשא ומתן עם הסורים"

הסקרים מראים עכשיו התרסקות שלכם.

אני מומחה בסקרים, שיבואו אלי. אני אומר בביטחון שרבין מנצח היום בגדול את בנימין נתניהו. אין ספק שמעמדו של ראש הממשלה נפגע. אבל למרות זה, אם היום היו בחירות, הוא היה לוקח את נתניהו בגדול. אני לא יושב במשרד, מעסיק סוקרי דעת קהל ומגדיר להם איזו תוצאה אני רוצה לקבל בשורה התחתונה. אני מדבר על מציאות שאני מכיר טוב מהשטח.

אומרים שרבין הפך מנכס לממשלה לנטל עליה.

הוא עדיין נכס, אבל אנשים קרובים לו – בפעולות שכביכול באו להציל אותו – הפכו אותו לנטל. תפקיד העוזרים שלו היה להסיר בפניו כל מכשול, אבל במקום זה הם שמו לפניו ארבעה מכשולים. הם הובילו אותו מדחי לדחי בכמה נושאים, והבולט בהם הוא מה שקרה לנו בהסתדרות. עד היום חברי מפלגת העבודה לא יודעים מה היתה עמדתו של ראש הממשלה לגבי חיים רמון.

מדוע היה צריך למנות מעליך את מנכ"ל משרד ראש הממשלה לטפל בבעיית הדיור?

שמעון שבס מונה על ידי ראש הממשלה לטפל בתחומים המשיקים לתחומי המשרד שלי, אבל לא בנושאים שאני מטפל בהם ישירות. יש תחומים שעל פי החוק מוגדרים כנתונים לסמכותי ולאחריותי, ולתחומים האלה אין לו גישה. אני בשום אופן לא רואה את מנכ"ל משרד ראש הממשלה כמי שממונה על תיק הבינוי, ואמרתי את זה לראש הממשלה. אין לו מה לעשות שם. אם הוא רוצה, הוא יכול לעסוק בענייני משרד הפנים, בארכיאולוגיה, באיכות הסביבה – תחומים שמשיקים לבעיית הדיור. אבל מאוד שגם בהם האלה הוא לא הצליח.

יוסי שריד אמר על הבנייה בגבעת התמר שהיתה כאן "קנוניה ברמה תת מיניסטריאלית". אתה שר שלא יודע מה נעשה אצלך במשרד?

שריד הוא איש אחראי בדרך כלל, אבל הוא יצא בהאשמה שאין חמורה ממנה. אם היתה קנוניה, שיביא הוכחות.

הסכם שלום עם סוריה הוא שיביא לעבודה ניצחון בבחירות ב־96', או דווקא שיפורים בתחום הכלכלי והחברתי?

אי אפשר לנתק את הקשר בין התחום הכלכלי־חברתי ובין התחום המדיני. אבל ברור לי ש־90% מהאזרחים רחוקים מיהודה ושומרון, מעזה ומרמת הגולן. יש מעטים, בשוליים, שהסוגיות האלה מעסיקות אותם. מה שמעניין את האזרח היום זו לא המפלגה – אלא המנהיגות שתיתן לו עבודה, חינוך, בריאות, קורת גג וביטחון אישי. אלה חמשת המרכיבים שאנחנו צריכים לספק כדי שהאזרח יתייצב לצדנו ביום הבחירות.

שחל הודיע שהוא רואה עצמו מועמד לראשות ממשלה ב־96'.

אני מאחל לשחל הצלחה, אבל הצהרות עדיין לא הפכו אף אחד לראש ממשלה. צריך קבלות של עשייה כדי להפוך למועמד טבעי, וצריך גם טיימינג. אני מציע שכל מצהירי ההצהרות ילמדו משמעון פרס קצת על שיתוף פעולה ועל קורקטיות, שייקחו דוגמה מהתנהלותו הפנימית הנהדרת של שר החוץ, שכל עוד רבין הוא מועמדה של מפלגת העבודה הוא ימשיך לשתף אתו פעולה.

ומה בנוגע לתוכניות האישיות שלך?

אני עובד בשטח, ויש לי תשתית ממטולה עד אילת. יש לי מסה קריטית של ציבור שעומד מאחורי. את החשבונות עם רבין אני אעשה, אבל כל עוד יש לו כוונות להמשיך ולהתמודד, אני מתכוון לתמוך בו. מבחינתי הוא מתפקד טוב, הוא עוד חי וקיים למרות מה שאתם מפרסמים בתקשורת. גם אין לי שום אינדיקציה שהוא החליט שלא לרוץ יותר. כשארע משהו אחר, אתכנן את צעדי.

יהיה הסכם שלום עם סוריה? רבין משתף אותך?

סוריה? על מה את מדברת. על זה אני רק יכול לענות בבדיחה: על עיראק אני יודע הרבה יותר. אף שר לא משולב במשא ומתן, ואף שר לא יודע שום דבר מלבד שר החוץ. זכותו של ראש הממשלה לקבוע שאנחנו לא נהיה מעורבים. להגיד לך שאני שמח מזה? בפירוש לא.

בין הרים ובין גבעות נחות להן הרבה שלדות

בסמוך לקו הירוק בגדה פועלות עשרות משחטות רכב גדולות ומאות משחטות ביתיות, שישראלים רבים מגיעים אליהן כדי לקבל שירותי תיקונים זולים. אך לא המשטרה ולא צה"ל לא מסוגלים לחלוש על דרכי ההברחה של המכוניות הגנובות

מאת ראובן שפירא

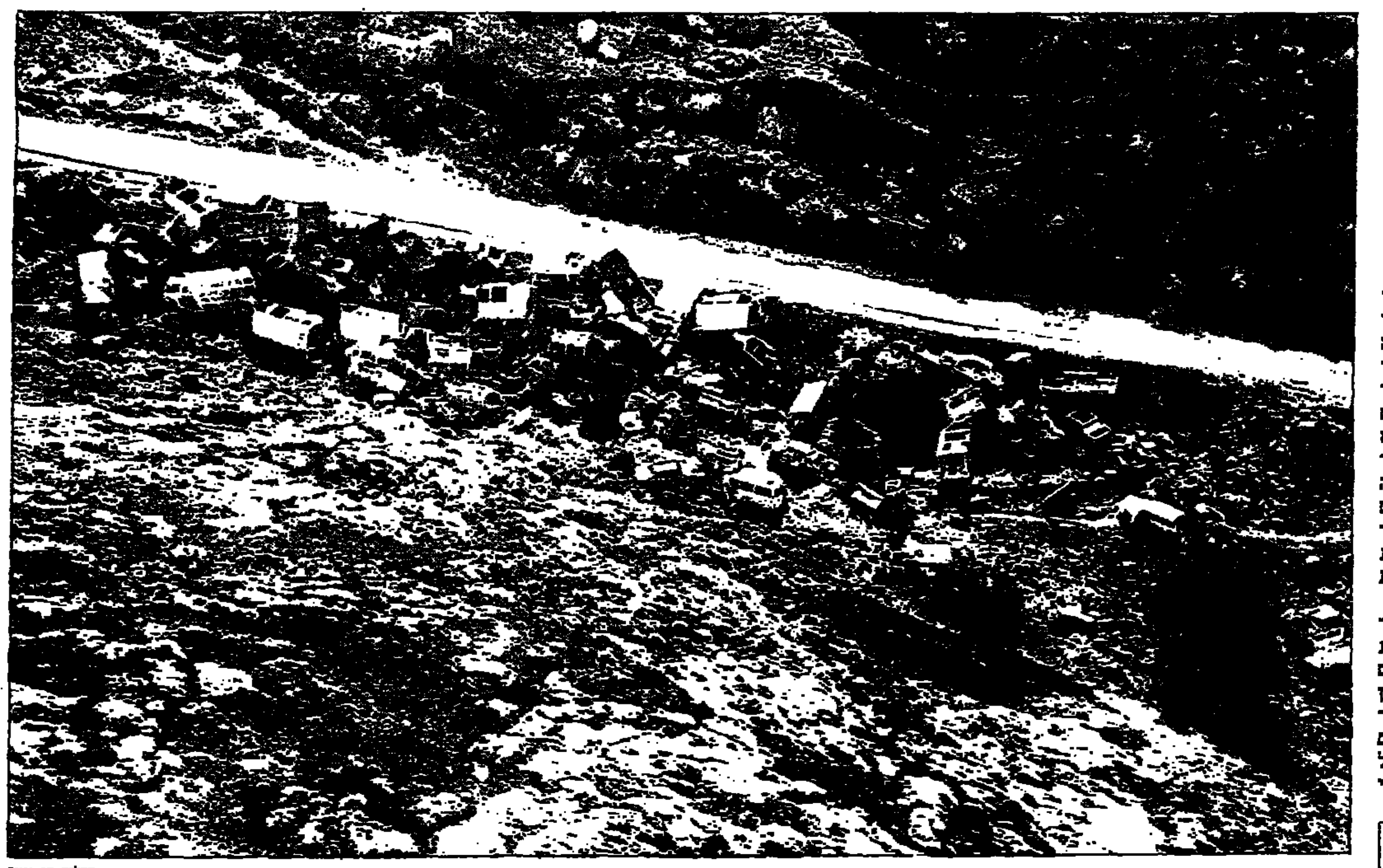
משחטת מכוניות ליד הקו הירוק. הגנבים המקצועיים הם החוליה הראשונה. הם מקבלים 1,500–1,000 שקלים בעד כל מכונית גנובה
תצלום: רב פרייר

חברי ועדת הפנים של הכנסת, עיתונאים וצלמים, שהשתתפו בתחילת השבוע שעבר במסוק צבאי בסיור מעל משחטות הרכב שליד יישובים ערביים במזרח השרון ובמערב השומרון, משני צדי הקו הירוק, לא היו מודעים לממדי המפגע. הם ראו בפעם הראשונה מקרוב, במעין סיור לימודים, את מה שכבר ידוע היטב למשטרה, לצבא ולחברות הביטוח. חברי הכנסת צפו מגובה נמוך במצבורי גרוטאות ובריכוזים גדולים של שלדות מכוניות גנובות, שחלקן מוינו לסוגיהן – מנועים, כרנזיטים, מכוניות פרטיות. הן היו פזורות, חלקן שרופות, בצדי דרכי עפר, במחצבות נטושות, ובעמקים נסתרים שקשה לראות אותם מהקרקע.

מסוק היסעור הכבד תימרן בין הגבעות והעמקים והקיף כמה פעמים כל מצבור גרוטאות, כשהוא מנמיך ומספק זווית ראייה מגוונת. חברי הכנסת במסוק ניהלו שיחה שנושאה היה קירבתן של שלדות הרכב לבתים מפוארים שנבנו רק בשנים האחרונות ביישובים הערביים – לפי השערות מרווחי העיסוק בגניבת מכוניות ובפירוקן. קוצר ידם של המשטרה וצה"ל בהתמודדות עם ענף פעילות משתלם זה הביא לשגשוגו, ומאחד יהודים וערבים הפועלים בשיתוף פעולה. שרידי המכוניות החדשות היקרות, שנגנבו בעיקר מאזורי גוש דן והשרון, מונחים באזורי המשחטות ונראים בבירור מלמעלה. השלדות המנוסרות והחזיקות הן מה שנותר לאחר שהמכוניות הגנובות פורקו לחלקיהן – אלה הועברו למכירה בישראל ובשטחים – ושאריותיהן נשרפו, כדי לטשטש עקבות.

הנתונים הסטטיסטיים מעידים על מפגע בהיקף נרחב. ב־1994 נגנבו בישראל כ־27,000 כלי רכב, לעומת 23,400 ב־1993 (עלייה של כ־13%). מגמת העלייה בגניבות כלי הרכב מתמידה בשנים האחרונות, ובד בבד גדל מספר כלי הרכב הגנובים שאינם נמצאים (כלומר, מפורקים לחלקים או חוזרים לכביש בזהות בדויה). בשנה שעברה לא נמצאו 57% מכלי הרכב שנגנבו, יותר מ־15,000 – חלקם נעים בכבישי הגדה ורצועת עזה בזהות חדשה, ככלי רכב לגיטימיים. הנזק הכלכלי משחיטת מכוניות מוערך ב־100 מיליון דולר בשנה.

בשנה האחרונה, בעקבות פעילות מרוכזת יותר של המשטרה באזורי היישובים הערביים הגדולים במשולש, הועבר מרכז הכובד של פירוק כלי הרכב הנגנבים מישראל לאזורים במערב הגדה הסמוכים לקו הירוק. מוקדי השחיטה של כלי רכב מאזור השרון ומרכז הארץ הם קיבייה, שוויכה, טולכרם וקלקיליה. בתחום אזור המרכז בלבד יש עשרות דרכי עפר וצירי כניסה ויציאה בין ישראל לגדה, המשמשים את מעבירי המכוניות – חלקם מצויים בוואדיות ובשטחים הרריים שקשה לפקח עליהם. הדרכים גם משתנות מפעם לפעם. לא המשטרה ולא צה"ל מסוגלים לחלוש על כל הדרכים האלה – בכך מודים בפה מלא קציני משטרה בכירים. לכן אין כל קושי להעביר מדי יום ולילה מישראל לגדה מכוניות גנובות שלוחיות הרישוי שלהן הוחלפו בלוחיות צהובות בעלות מספרי רישוי שונים, או בלוחיות כחולות.

מכוניות גנובות מאזור הצפון וחיפה מובאות בדרך כלל לשחיטה ביישובים בנפת ג'נין. מכוניות גנובות מהאזורים שמדרום לתל אביב מוברחות למשחטות באזור חברון ודרום הר חברון – ליאסה, בית מירסם, דהריה, אל בורג'. עד לפני חודשים אחדים הוברח חלק גדול מהמכוניות שנגנבו מתל אביב ומדרום לה לרצועת עזה, ועל פי החשד – בכבישי הרצועה נוספות אלפי מכוניות ישראליות גנובות שזהותן שונתה. לדרום הר חברון הועברה הפעילות לאחר שהבדיקות במחסומים שבכבישי הכניסה לרצועה הוחמרו והוקמה גדר מערכת אלקטרונית. עם זאת, עדיין יש זליגות של כלי רכב גנובים לרצועה.

באין אכיפה מקיפה של חוקי התעבורה הישראליים בגדה, מכוניות גנובות ומזויפות נעות בכבישים שם בלי לעבור מבחן רישוי שנתי. מספרי המנוע והשלדה של המכוניות אינם נבדקים ואין לפיכך אפשרות לזהות מכוניות גנובות. וגם כשהמכוניות מהשטחים נעות בתחומי הקו הירוק, בדרך כלל אין בודקים במחסומי הביקורת את מספרי השלדה והמנוע, משום שהבדיקות במחסומים הן בעיקרן בדיקות ביטחוניות.

בירושלים ובסביבותיה המפגע מורגש במיוחד. בתוך דקות ספורות עוברת מכונית גנובה באזורים אלה מתחום מדינת ישראל, שבו חל פיקוח, לגדה. בגדה אין למשטרת ישראל יד חופשית – גם בגלל הנסיבות הביטחוניות, המחייבות תיאום ואבטחה צבאיים לכל פעולת שיטור. וצה"ל לא תמיד זמין לסייע לה בחיפושים אחר השוחטים. על פי הערכת מקורות מודיעין משטרתיים, בגדה פועלות עשרות משחטות רכב גדולות ועוד מאות משחטות ביתיות קטנות. המשחטות הביתיות ממוקמות בחצרות בתים בכפרים וביישובים הקטנים ובחזיקות ברשותן מלאי חלפים וחלקי מכוניות, בכלל זה חלקי פח מקוריים, הנמכרים בזול למוסכים ולסוחרים בשטחים ובישראל או משמשים את בעלי המוסכים לתיקון מכוניות.

בכפר שוויכה שבנפת טולכרם, למשל, יש מוסכים המתקנים מכוניות בחלפים גנובים במחיר זול. ישראלים רבים חוצים את הקו הירוק ומשאירים את מכוניותיהם בכפר לתיקון. חלק ניכר מהמכוניות המובאות לתיקונים במוסכים ביישובים הערביים שבמערב השומרון הן של ישראלים שלא ביטחו את מכוניותיהם בביטוח מקיף. הם אינם מקבלים פיצוי מחברות הביטוח בגין תיקוני הרכב, למשל לאחר תאונה, ועל כן מעוניינים להוציא פחות ככל האפשר על תיקון המכונית.

קציני משטרה מתארים תמונת מצב שלפיה כנופיות מאורגנות, חלקן ערביות בלבד וחלקן ערביות־יהודיות, מספקות כלי רכב גנובים על פי הזמנה – לעתים בשל דרישה רבה בשוק לחלפיהם. הכנופיות מסודרות ויש בהן חלוקת תפקידים. הגנבים המקצועיים הם החוליה הראשונה. הם מקבלים 1,500–1,000 שקלים בעד כל מכונית גנובה. לעתים מבצעים את הגניבות נערים תמורת 500–400 שקלים למכונית. המכוניות הגנובות מוסתרות בדרך כלל במקומות שנקבעו מראש סמוך לקו הירוק – בפרדסים, בחורשות או בוואדיות. ממקומות המסתור מעבירים את המכוניות חברים אחרים בכנופיות, המתמחים בהתגנבות לשטחים. המעבירים מצוידים בפלאפונים ובמכשירי אלחוט ושולחים לפניהם מכונית חלוץ לא גנובה, העורכת סיור מקדים בציר התנועה המתוכנן.

המכוניות הגנובות מוסתרות בדרך כלל במקומות שנקבעו מראש סמוך לקו הירוק, ומשם מעבירים אותן לשטחים. המעבירים מצוידים בפלאפונים ובמכשירי אלחוט ושולחים לפניהם מכונית חלוץ לא גנובה

כדי שלא להימצא זמן רב בכבישים, מעדיפים הגנבים לגנוב מכוניות ממרכזי אוכלוסייה בתוך ישראל הסמוכים לקו הירוק. מכונית גנובה המגיעה למשחטה מפורקת לחלקים בתוך פחות משעה בידי מכונאים מיומנים, המצוידים עם ציוד מתאים בנקודות מפגש שנקבעו מראש. שרידיה הלא חיוניים מושלכים למצבור גרוטאות, או סתם בשטח. מדי פעם משנים את מקום המצבורים.

בדרך כלל תופסת המשטרה רק כ־15% מהעבריינים בעבירות גניבת רכב, וגנבי רכב שנתפסים ומובאים לדין בפעם הראשונה יוצאים במרבית המקרים בעונש מאסר על תנאי. כיום, לאחר שהחוק שונה בשנה האחרונה, אפשר להטיל עונשים כבדים (עד שבע שנות מאסר לגונב רכב ועד עשר שנות מאסר לסוחרים ברכב גנוב או בחלקיו), ובמשטרה ובחברות הביטוח מקווים כי השינוי הזה ירתיע את גנבי ומפרקי המכוניות.

ארגונה מחדש של "יחידת עורק תנועה" המשטרתית והכפלת כוחה עשויים גם הם להביא להפחתת ממדי השחיטה. היחידה – המוסמכת על ידי איגוד חברות הביטוח ופועלת כבר שש שנים נגד גניבות רכב, בעיקר באזורי המרכז, השרון והשפלה – צוידה בחודש האחרון בתשעה ג'יפים חדשים. היא מסתייעת במסוק ומונה 26 שוטרים. אנשיה מסיירים באזורים הרריים במקומות קשים לתנועה ותופסים מדי חודש, בממוצע, כשמונים מכוניות גנובות, שחלקן כבר בשלבי פירוק.

אך למרות הגדלת היחידה ופריסתה מחדש, היא אינה מסוגלת לטפל בתופעה הכוללת ומכסה רק חלק מתחומיה של המדינה.

איתור פרטית

כמו בכל תחום שניכרות בו מגבלותיה של המשטרה, גם בתחום גילוי האיתור כלי רכב גנובים פועלות חברות פרטיות, המציעות את שירותיהן לחברות הביטוח ולאזרחים שמכוניותיהם נגנבו. חברות אלה אינן זקוקות לרישוי, אין מתקיים מעקב אחר פעילותן, אין פיקוח על עובדיהן. הן אינן חייבות בדיווח, גם לא למשטרה, על קשריהן המקצועיים, על מקורות המידע שלהן או על הדרכים להמצאת כלי הרכב הגנובים.

ארבע חברות פרטיות לאיתור רכב גנוב פועלות בארץ. תמורת כל מכונית גנובה שהן מגלות הן מקבלות מחברת הביטוח שביטחה את המכונית סכום השווה בדרך כלל ל־5% מערכה – כלומר, אלפי שקלים למכונית. ולטענת המשטרה יש להן אינטרס כלכלי ועסקי מובהק לגלות מספר רב ככל האפשר של מכוניות גנובות.

חברות האיתור הפרטיות מגלות בכל חודש כ־80 מכוניות גנובות, בערך כמספר המכוניות שמגלה "יחידת עורק תנועה" המשטרתית, שלרשותה עומדים כל האמצעים של משטרת ישראל. על מערך המודיעין שלה. במשטרה מודים לכך שיש היבט תמוה ליעילותן הגבוהה של חברות האיתור הפרטיות. על פי מידע מודיעיני משטרתי, עלו בעבר השערות לקשרים בין גנבי רכב לעובדים בחברות האיתור. אחדים מעובדי החברות נחקרו במשטרה בחשד ששיתפו פעולה עם הגנבים, אך לא נמצאו די ראיות לביסוס החשדות. התהיות נותרו בעינן, בפרט לנוכח מקרים שחברות האיתור גילו מכוניות גנובות שעות ספורות בלבד לאחר גניבתן ועוד טרם ידעו הבעלים על דבר הגניבה.

על פי הנהלים הנהוגים כיום, די בהודעה טלפונית של חברת איתור רכב למוקד המשטרה – שבה נמסר על מכונית גנובה החונה במקום מסוים – כדי שחברת האיתור תקבל אישור רשמי מהמשטרה, על שמצאה את המכונית הגנובה. בניגוד לכללים בדיווח על מציאתם של פריטים אחרים, בדיווח על מציאת מכונית גנובה לא גובה המשטרה עדות על נסיבות מציאת המכונית ולא מתחקרת את המוצא, אלא מסתפקת ברישום ההודעה על המציאה.

חברות האיתור גם מציעות פרס כספי לכל אזרח המדווח להן על מכונית גנובה. על פי מידע שנבדק במשטרה, יש שוטרים המשתפים פעולה עם חברות האיתור תמורת תשלום – וכאשר הם מגלים מכונית גנובה, גם בתוקף תפקידם, הם מדווחים על כך לחברות האיתור ומקבלים תמורה כספית נאה.

החוק קובע עונש של שישה חודשי מאסר ל"מציע בפומבי פרס בעד השבת נכס שנגנב או שאבד, והצעתו זו משתמש במלים הבאות לומר, כי מביא הנכס לא יישאל שאלות או לא ייעצר ולא יוטרד". ואולם, חברות האיתור הפרטיות מפרסמות מודעות שבהן הן מציעות פרס כספי למי שידווח להן על מכוניות גנובות. הן אמנם לא אומרות את הדבר במפורש, אבל בפועל ברור גם להן וגם למי שמדווח להן על מכוניות גנובות, כי הוא "לא יישאל שאלות, לא ייעצר ולא יוטרד". לכאורה יש כאן עניין המצריך בדיקה אם אין בפעילותן של חברות האיתור ובפרסום המודעות עבירה על החוק.

מנהלי חברות האיתור טוענים, כי החברות פועלות על פי חוק, מתוך שיתוף פעולה עם המשטרה. לדבריהם, יעילות החברות באיתור רכב גנוב היא תוצאה של ניסיון מצטבר ופעילות מבצעית מאורגנת ומיומנת, בסיוע סיירים. אלה פועלים בכלי רכב ונעזרים גם במסוקים. הם דוחים את האשמות על הסתייעות בגורמים מפוקפקים.

ראיתי שמעתי / אמנון ברזילי

הדילמה של פרס

ביום שישי בבוקר נועדו שר החוץ שמעון פרס ומזכ"ל העבודה ח"כ נסים זוילי לשיחה ממושכת, בלשכתו של פרס בתל אביב. באותו בוקר עדיין הידהדה ההודעה שהשמיע יום קודם יצחק רבין בלשכת המפלגה, כי בשבוע הבא תצטרך העבודה לקבל הכרעות קשות. פרס וזוילי לא העריכו כי רבין מתכוון לחילופי שרים. זה פרס שנראה עכשיו זנית, לערבת האירועים בסיעת העבודה בכנסת. רבין רוצה להעביר עוד השבוע את חוק ההסדרים במשק, ש זורפר בידי יו"ר הסיעה הקואליציה, ח"כ אלי דיין.

דיין הציב לפני רבין שתי בעיות. הראשונה, לראשונה נמנעת הממשלה מלהעביר חוקים בגלל מרד בתוך סיעת העבודה. הבעיה השנייה, הקשה יותר, היא בתחום המנהיגות והדוגמה האישית. רבין מתגלה לפני שריו כמי שאינו מסוגל לכפות את מרותו על סיעתו. רוב השרים, ובראשם בייגה שוחט ודוד ליבאי, תובעים כמנו למצות את הדין עם מי שמפר את החלטות הממשלה והמפלגה. לטענתם, יש לפטר את דיין אם לא יסיר את הסתייגותו ויתנה את תמיכתו בחוק ההסדרים בקבלת החלטה לחוק לימודים ארוך. שוחט ניסה ביום חמישי, לשווא, לשכנע את דיין לשנות את עמדתו.

רבין דן על בעיית דיין, בשיחות נפרדות, עם פרס ועם זוילי. אחת האפשרויות היא שאם דיין לא יסיר את הסתייגותו, יציע רבין לקיים הצבעה חשאית בסיעת העבודה בכנסת בעניין המשך תפקודו כיושב ראש הסיעה. רבין לא רוצה להגיע לעימות הזה, שיסתיים בהדחתו של דיין. ב"שמיניה" של חיים רמון התקבלה החלטה להתנגד לכל ניסיון לפגוע בדיין, ובסוף השבוע נשמעו הערכות כי פגיעה בדיין תסלול את דרכו לרשימה בראשותו של רמון.

משבר דיין דומה באופיו למשבר רמון. חוק ביטוח בריאות ממלכתי ריסק את המפלגה, החוק ליום לימודים ארוך עלול לרסק את הסיעה. ההבדל העיקרי בין האירועים יהיה כנראה בהתייחסות של פרס. המשבר סביב חוק ביטוח הבריאות הותיר את פרס די אדיש. בעת כינוס הוועידה העדיף להיות בחו"ל. לא כך המצב במשבר בעניינו של דיין. פרס וזוילי מייעצים לרבין לעשות הכל כדי לא לפגוע בדיין. פרס נשמע נרגז כשנשאל על העונש שיש להטיל עליו. "אנו לא נקטו סנקציות נגד רמון – איך אפשר לעשות זאת נגד אלי דיין? כדי שיגידו שאנחנו נגד עדות המזרח?"

דיין, בניגוד לרמון, הוא איש של פרס, ופרס לא ייתן לרבין לפגוע באדם המזוהה עמו. פרס ניצב לפני דילמה. ניסיון לפתור את משבר דיין, פירושו הפרת ההתחייבות שנתן לעצמו להינזר מענייני המפלגה. פרס עשה כן, בין השאר, כדי להוכיח נאמנות לרבין. אם יצליח לפתור את משבר דיין, יוכיח כי הוא זה שמסוגל לפתור בעיות במפלגת העבודה. וזו גם הבעיה. בתקופה הזאת – כאשר חלקים גדולים בעבודה משודעים לרמות שתשקם את המפלגה, התערבות שלו תגרור תביעות שיגביר את העניין שהוא מגלה במפלגה. מזה אולי פרס חושש. מה יקרה אם יפשיל את השרוולים. בגלל מחוייבותו בתחום הפוליטי, הוא עלול להעמיד את יו"ר המפלגה רבין בצל. מצב כזה עלול להזמין מתיחות בינו לבין רבין ואנשיו. מכך, ובעיקר מהפירוש שיינתן לכך בתקשורת, פרס חושש במיוחד.

טלפון לעורכי העיתונים

הבעיה של רבין – אמרו בסוף השבוע במפלגת העבודה – מתחילה להתבטא בפגיעה ברמת האמינות שלה. עתה אפשר לייחס לו כמעט כל דבר, והציבור יאמין. אלמלא הפגיעה הזאת לא היה בא לעולם סיפור הסקר בשבועון "טיים". ייתכן שגם את הפרטים על השיחה בין אפרים סנה והעיד כנען, המופיעים בספרו של אבו מאזן, היה קשה יותר לשווק אלמלא מעמדה הרעוע של הממשלה היום.

פרטי הפגישה בין סנה לכנען כפי שהם מופיעים בספר, ששודרו אתמול ב"קול ישראל", הופיעו בכתבה מאת צבי בראל ב"הארץ", ב־7 באוקטובר 1994. במשדר אתמול לא הוצגה לסנה שאלה מרכזית. האם הפגישה עם כנען התקיימה בהנחייתו או בהוראתו של רבין. תשובה מפורטת של סנה בעניין זה היתה יכולה להוציא את הרוח ממפרשי המשדר. סנה נפגש עם כנען ב־3 באפריל '92 לפי יוזמתו של האחרון, במלון מגדלי דניאל בהרצליה. סנה לא ביקש אישור, וגם לא היה צריך לבקש רשות מגורם כלשהו במפלגת העבודה. באותו יום, או למחרת, דיווח סנה לרבין על הפגישה. היה משהו בדיווח שמסר סנה שהטריד את רבין. הסיכום בין השניים היה שסנה לא ייפגש עוד עם כנען וגם לא עם אנשים אחרים מהשטחים "כדי למנוע לזות שפתיים". ההכחשה של סנה לטענה שקיים מפגשים נוספים עם כנען לא מנעה מ"קול ישראל" להקדיש את עיקר המשדר למפגש האחד שקיימו. התרשמותי מהמשדר היתה ש"קול ישראל" נרתם לתעמולת הליכוד, ולפיה העבודה, ביחד עם אש"ף, קשרה קשר נגד הממשלה החוקית בישראל בראשות הליכוד.

הדרך שבה מתפקדת לשכתו של ראש הממשלה בתקופה הזאת מעידה על הלחץ הגדול שהוא נתונה בו. במפלגת העבודה טענו בסוף השבוע, כי העובדה שבכירים בלשכתו של רבין פנו לעורכי "ידיעות אחרונות" ו"מעריב" בעניין הסקר שהופיע ב"טיים", ולא הסתפקו בשיחות עם הכתבים המדיניים, היתה טעות גדולה. מכך יכלו להסיק ב"ידיעות אחרונות" איזו חשיבות מייחס רבין לפרסום. ואמנם ביום חמישי העניק העיתון לידיעה הנזיפה של "טיים" את הכותרת הראשית שלו. בלשכתו של רבין טוענים כי העובדות שונות: "ידיעות אחרונות" התכוון מראש להבליט את ממצאי הסקר בראש העמוד הראשון.

ביום רביעי בשעה תשע בערב התקיים דיון בלשכתו של רבין בעניין הסקר. מישהו אמר כי "ידיעות אחרונות" הולכים לעשות ממנו סיפור גדול". רבין ביקש לשוחח בדחיפות עם מזכ"ל המפלגה, נסים זוילי. זוילי טען כי לא הזמין סקר. אנשי לשכתו של רבין ניסו לרכך את עמדתם של עורכי עיתוני הערב בשיחות טלפון שניהלו עמם, אבל נראה שאלה התייחסו לדברים שנאמרו להם בשיחות האלה ולהודעות של מפלגת העבודה בספקנות.

באמריקה / עקיבא אלדר

צילום: איי־פי

ג'ון סלבי (מימין) עם פרקליטו. מעריציו מבקשים לשחרר את גיבור המלחמה משביו

גולדשטיין לגויים

שוליית הספר התמהוני, ג'ון סלבי, החשוד בטבח בקליניקות בברוקליין, והוג מעריציו מזכירים מאוד את ברוך גולדשטיין והמועדון מעריציו בקרית ארבע. סלבי זוכה לתהילה בחייו. במבואות בית הכלא בנורפולק שבווירג'יניה עומדת חבורת אנשים מבוגרים ומבקשת ברמקולים לשחרר את גיבור המלחמה משביה. במלחמה כמו במלחמה, אמרה אשה אחת. במה חטא סלבי יותר מרוצחי תינוקות ברחם אמם? הוא הרג רק שתי מזכירות. הם מחסלים אלפי יצורי אנוש.

באותה שעה התייצב צעיר מעונב ליד ביתה של סוזן סמית, האשה הצעירה העומדת למשפט על השלכת שני ילדיה למימי אגם. על דש בגדו היו תגים של התנועות בעד בחירה חופשית לנשים. הוא אבד שכמית הגשימה את רעיון זכותה של האשה על פרי בטנה, ומן הראוי שהתנועה תתייצב לימינה.

סלבי הוא מטורף יהיר, שפעל על דעת עצמו, כשם שברוך גולדשטיין היה פסיכופת חריג בסביבתו. החוק האמריקאי אינו אוסר על מטיפים להסית במסגדים – סליחה, בכנסיות – להוסלם של רופאים ואחיות המסייעים לנשים לסיים הריונות לא רצויים. במדינה שבה מותר לארגון סוחרי הנשק להציב מבנה של הנשיא לבוש במדי קצין אס־אס, אפשר לומר שסלבי צדק וגולדשטיין הוא צדיק. כך, בחסות התיקון הראשון לחוקה חוגים קיצוניים בכנסייה האוונגליסטית, פועלת ברחבי ארצות הברית מחתרת אלימה המצבדת בעין תחת עין.

אחרי ויכוח ממושך קיבל הקונגרס חוק האוסר להטריד את עובדי המרפאות. משמרות המחאה הורחקו משערי הקליניקות אל מעבר לכביש, אבל מדי כמה חודשים נופלים חללים נוספים. הנשיא קלינטון ומנהיג השמרנים בוב דול האילו להבהיר את סלבי וחבריו לרצח גינקולוגים ועוזריהם בתואר "טרוריסטים". בשל איפת הימין הדתי (רווח כאן ביטוי חדש – לגנגריץ', במשמעות לקצץ, להפחיד, לשמר) לא עושים שניהם יותר מאשר לדבר. פרקליטת המדינה, ג'נט רינו, אמרה כבר שאין בכוחה של המשטרה לאבטח כל מרפאה להפלות – אחד מסמלי הליברליזם האמריקאי – מפגיעתם הרעה של רוצחים.

אם הסדר השמרני יעודד הבאת ילדים לא רצויים לעולם, יצטרך היו"ר החדש של בית הנבחרים, ניוט גינגריץ', לבנות ערי יתומים. גם כך אין האמריקאים יודעים מה לעשות בחצי מיליון הצאצאים של ילדות בנות 14. אלה מקימים דור חדש של פושעים ותמכי סעד, שהרפובליקאים רוצים להעביר את ילדיהם לבתי יתומים. נערה אחת, שהשתכנעה שהפלה היא רצח, ילדה פג במזל טוב. בדרך הביתה היא מכרה את המוניטור שקיבלה בהשאלה מבית החולים לצורך מעקב אחר התפתחותו של התינוק תמורת מנת קראק. התינוק הזה הגיע עד מהרה למוסד לילדים עזובים.

כלב מי שמצביע

אף שהקונגרס ה־104 נכנס כבר לפעולה, הרכבו הרשמי ייקבע רק לאחר בירור תלונתו של המועמד הרפובליקאי לסנאט, מייקל הפינגטון, על אי סדרים בבחירות בקליפורניה. המיליונר השמרן הפסיד ב־8 בנובמבר 28 מיליון דולר מכספי המשפחה ומושב טרי בבית הנבחרים. הסנאטורית הדמוקרטית דייאן פיינשטיין הצליחה לשמור על כיסאה בזכות הפרש של 160 אלף קולות בלבד (בקליפורניה יש יותר משבעה מיליוני בוחרים).

בפיו של הפינגטון סיפורים על 31 אלמנות בעיר אחת שמצאו בתיבות הדואר שלהן אישור מועדת הבחירות על כך שבעליהן המנוחים נרשמו זה עתה להצבעה בפתק. אורח אחד דיווח שמצא את שם כלבו מפאר את ספר הבוחרים. הדוברת של פיינשטיין אמרה בתגובת ניצחון, שהפינגטון קנה לעצמו קמפיין וכנראה איש לא הסביר לו שאין החלפות והחזרות אם הסחורה לא תמצא חן בעיניו.

המועמדת הרפובליקאית למשרת מושל מדינת מרילנד, אלן סורברי, מסרבת אף היא להשלים עם פיגור זעום אחר הזוכה הדמוקרטי. אחרי שנמנו יותר מ־90% מהקולות, ועוזר נאמן הציג לפני מצלמות הטלוויזיה את המושלת הבאה, הפכו הקלפיות האחרונות את הקערה על פיה. הדמוקרט פריס גלנדנינג הוכרז מנצח בהפרש של 5,993 קולות (מכלל 1.4 מיליוני בוחרים). סורברי הגישה בקשה לצו מניעה נגד השבעתו של יריבה – צעד נדיר בפוליטיקה האמריקאית. כתב התביעה שלה מזכיר את סיפורי דגל־התורה מבני ברק: בין הקולות הכשרים נמנו 820 עבריינים פליליים במבחן, או במאסר על תנאי, שהצביעו בניגוד לחוק, מאות בוחרים שהצביעו פעמיים, ואי־אלו מצביעים שהסתירו את עצמם מבתי העלמין.

בסוף השבוע התייצבו שניים משוכני העפר האלה באולפן הטלוויזיה. עורכי דינה של סורברי ביקשו מבית המשפט לשחררם כייצוגה.

פחד גבהים

עד שמטוס חברת ידאס אייר התרסק בחודש ספטמבר, על 132 נוסעיו, ביערות פיטסבורג, לא היתה שום בעיה לטוס לבוסטון, למונטריאול או לדנוור. מוסרים לסוכנת הנסיעות את לוח הזמנים, היא סוקרת את צג המחשב ומוצאת את העסקה המהירה והזולה ביותר. אך מאז קיפחו 15 נוסעים את חייהם בחודש אוקטובר בהתרסקות מטוס המדחפים (המכונה קומיוטר) של אמריקן איגל בצפון קרוליינה, ו־68 גופות חולצו משברי מטוס מדגם ATR-72, כרוכה כל טיסה פנימית בתחקיר ביטחוני.

צילום: איי־פי

שברי המטוס בצפון קרוליינה. מה להיסטריה ולעובדות?

סוכנת: יש לי דיל מצוין בשבילך בידאס אייר למיאמי. הם יצאו השבוע במבצע מיוחד בחצי מחיר.

נוסע: באמת תודה רבה, אבל יש לי אשה ושלושה ילדים. לא שמעת שארבעה מטוסים שלהם התרסקו מאז יוני 1989?

סוכנת: אתה אוהב לטוס ב"דלתא", אז יש להם כמעט באותה שעה... רגע, תן לי לבדוק משהו. תשכח מזה. אני לא ארשה לך לטוס בקומיוטר. אולי אתה רוצה שאבדוק את לוח הרכבות?

הסטטיסטיקה מורה שהכביש המהיר לשדה התעופה מסוכן פי עשרים וחמישה מכל טיסה, על פי תחשיב של נפגעים לקילומטר. הרוגי תאונות הדרכים בכבישי ארה"ב יכולים למלא בכל שבוע שני מטוסי ג'מבו. חברת ידאס אייר הוציאה מיליוני דולרים על מודעות ענקיות שבהן הבטיחה לציבור הנוסעים כי מהנדסיה בודקים כל בורג לפני ההמראה. רשויות התעופה מצאו שהסיכון להתרסק בטיסה סדירה של מטוסי בוכנה (למעט הקווים באלסקה) אינו גדול מה סיכון להתפזר בין שברי בואינג נוצץ.

אבל פרטים אלה אינם מעניינים את מי שקובעים את סדר יומה של אמריקה – מפיקי תוכניות החדשות ברשתות הטלוויזיה הלאומיות ובתחנות המקומיות. הם שולחים מסוקים לצלם את מתחם ההתרסקות בשעה שצוות אחר מטעמם מחפש על הקרקע שרידי חפצים אישיים, רצוי בובה כרותת ראש. כתבם לענייני אסונות ייצא לחפש את ההורים שליוו את הזוג הצעיר מהכנסייה אל המטוס שלקח אותם לירח דבש. חברה תמחה דמעה ותאמר שבחייהם ובמותם לא נפרדו. תמיד יימצא טייס שיסכים לומר, בגבו למצלמה, כי החברה אינה מדריכה די הצורך את הטייסים הטירונים.

אחרי כל זה לא נותר לשר התחבורה אלא להודיע כי הורה להגיש לו "בתוך מאה ימים" כללי בטיחות חדשים. אשר למטוסים מדגם ATR-72, התברר כי אמנם הצטברות קרח על הכנפיים מכניסה אותם לסחרור. מאות מטוסים קורקעו לצורך שיפוצים.

איש עסקים צעיר שישב לידי בטיסת־שאטל מניו יורק לוואשינגטון סיפר לי שעובדי החברה שלו הודיעו להנהלה כי הם מפסיקים לטוס בידאס אייר. הבחור הבטיח לאשתו שהוא מקפיד לטוס במטוסי סילון גדולים, אבל כשאין ברירה הוא לוקח אוויר ומטפס בכבש של אחד מהקטנים והצורמים האלה. כמובן – בשום אופן לא בחורף. הוא סיפר על זוג חברים, הורים צעירים, שאפילו לחופשה אינם ממריאים באותו מטוס מדחפים.

נתון נוסף שעשוי לאזן את התמונה – בכל יום ממריאים בארה"ב 12,000 מטוסים כאלה. כמעט כולם נוחתים בשלום. אבל מה להיסטריה ולעובדות. באמריקה, אגב, יש פסיכיאטרים שמתמחים בטיפול בפחדי טיסה.

תיקון טעות: ביום שני, 2 בינואר, פורסם בכתבה "הרבה מים זרמו בנחל מאז ססרא", מאת צפריר רינת, איור על מקורות הזיהום בנחל קישון. האיור נלקח מחוברת שעוצבה והופקה על ידי גד אריאל, ולא כפי שפורסם. אנו מתנצלים על הטעות.

מבצע Trade-In

קנה היום מכונת אספרסו
סאקו–מג'יק סופר אוטומטית
וקבל זיכוי עד 1200 ש"ח
עבור המכונה הישנה שלך!

מידות המכונה: H: 395, L: 330, D: 385, אין צורך בחיבור למים.

עכשיו יותר מתמיד אתה יכול להינות, כל רגע, מכוס קפה אמיתי,
שמכינה עבורך המכונה הקומפקטית הזו, מתוצרת Saeco.
קפה כמו שאתה אוהב: לחיצת כפתור אחת, ופולי הקפה נטחנים.
תוך שניות אתה נהנה מהקפה הטוב ביותר ששתית עד היום
עם חלב – חם או קר, וקצף טרי טרי.

תתקשר 09-507396 לברון

Saeco

ברון מ.ש.מ. ציוד למטבח המקצועי
אולם תצוגה רח' שנקר 14 אזור התעשיה הרצליה פיתוח
ברון מ.ש.מ. בע"מ טל (רב קווי): 09-507396 פקס: 09-540783

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שתיקת האינטלקטואלים

מאת מרטין שרמן

פתאום שומעים זמירות חד־שות במדינה. לפתע תומכיו הנל־הבים של מה שקרוי "התהליך המדיני" מביעים היסוס ומבוכה. אחד כתב באחרונה על "דקויאם לתהליך", אחרים על "הסתבכו־תו", ואחרים אף הולכו רומזים כי הענקת פרס הנובל ליוזמי התה־ליך היתה אולי נמהרת מדי.

בסופו חשבון הנפש הנוקב, אשר ללא ספק ייעשה בעתיד, תהיה השכבה שנהוג לכנותה ה"אינטליגנציה". היכן היתה אז־תה "אינטליגנציה", כיצד ניתן יהיה להסביר את שתיקתה התמו־הה, את צייתנותה, ואת מורך לבה. מדוע היא נתנה יד, באופן פעיל או באופן סביל, למהלכים נחפזים של פוליטיקאים רודפים, רודפי תהילת הרגע, הרצים ריצת אמוק לעבר התהום שכרו במו ידיהם? כיצד קרה שאותם משכי־לים הפקירו את תפקיד המסור־תי והחיוני של שכבת האינטלקטואלים בכל חברה, תמ־נעו מלהתריע נגד דרכם האווי־לית והמסוכנת של שליטים שקריים, טועים ומטעים? מדוע כה רבים מהם נכנעו ליצר העדר, ובמקום לדרוש אמת, כמתחייב ממעמדם, העדיפו בישראל לה־דוף אחרי "תקינות פוליטית"?

כיצד, ישאלו בעתיד, יכלו חוקרים במכוני מחקר ללימודים אסטרטגיים יוקרתיים להביע את תמיכתם בגיבוש אסטרטגיה ביט־חונית המסתמכת על כוונות הי־ריב במקום על יכולותיו הלוא היה ברור כי אם ישתנו הכוונות, תע־מוד ישראל חשופה וחסרת אונים מול כוונות "אחרות". מדוע החוי־ש נוכח תהליך שמשמעותו החז־רת המדינה לגבולות בני השמדה, שנטלו ממנה כל אפשרות לקיים יכולת הרתעה אמינה?

מדוע הפרופסורים לכלכלה לא זעקו כי המציאות הביטחונית המתהווה לא תאפשר הקטנת הוצאות הביטחון (או עומס המי־לואים), כפי שטענו הפוליטיקאים המשועבדים למדיניות של וותר־נות ללא סייג? הרי ברור היה כי אורך הגבולות המתפתלים ליד

בימה

עכשיו, כשאפילו תומכיו הנלהבים של "תהליך השלום" מביעים רגשי חרטה, נשאלת השאלה היכן היו כל המומחים למיניהם

לב לבו של המטרופולין הישרא־לי הנבחרות הטופוגרפיות, החוש־פת אותו לשליטה ערבית מהולסת? יחייב גידול אדיר בהוצאות הביטחון. לאן נעלמו כל המזרחנים בעלי השם שהיו צרי־כים להתריע בקול צלול את הזה־ויה המסוכנת של "מזרח תיכון חדש" ואת הכוונות השווא של שגשוג כלכלי בתוך הרמוניה אזורית, אשר שליטים חסרי מצ־פון ניסו להפוך למעין זן חדש של אופיום להמונים? איך להסביר כי המקור מחובתם להתריע על האש־ליה המתוקה המופצת בציבור, כאשר במציאות המרה התגברות הפונדמנטליזם הגיון משנאה כלפי ישראל ומרוץ חימוש חסר תקדים הן התופעות הדומיננטיות במזרח התיכון המתהווה?

למה לא צירפו המומחים היש־ראלים את קולם לזעקת השבר של עמיתיהם במערב כי הולך ומתחזה מאבק גלובלי בין תרבו־יות, בין האיסלאם לבין הליברא־ליזם המערבי, מאבק אשר לא יפסח בעוצמתו מאלה שנערכו נגד הקומוניזם או הנאציזם?

היכן היו כל אותם מלומדים במדע המדינה? מדוע לא הדגישו את הסתירה הבלתי אפשרית שברעיון של מתן אוטונומיה (סמ־כות מוגבלת) כמענה לתביעות למתן ריבונות (סמכות בלתי מוג־בלת) מצד קבוצה (הישות הפלש־תינית), אשר כופרת בעצם מהותו של הגוף (השלטון הישראלי), שאמור היה להעניק לה את הסמ־כות המוגבלת, להטיל מגבלות כלשהן על סמכויותיה? האם לא חזו את ההתנגשויות בין חיילי צה"ל לבין מיליציות פלשתיניות מזוינות, מאומנות ומאורגנות, בעלות נאמנויות שונות וחזרות למרותן של מערכות פיקוד שו־נות מאלו של כוחות צה"ל, האמו־רים להיות "אחראים לביטחון חוץ" באזורים שבהם אותן מילי־ציות "אחראיות לביטחון פנים"?

מדוע לא הרימו קולם ההיס־טוריונים כדי להזהיר מפני אשר ליית הפירוז? למה לא הבהירו כי לקח ההיסטוריה הוא לא רק שהסד־כמי פירוז נכשלו כאמצעי למני־עת התנגשויות אלימות בין כוחות מזוינים, אלא שחלקם אף הובילו למלחמות המרות ביותר בתולדות האנושות? כיצד לא ראו חובה לחייב את הפוליטיקאים להשיב לשאלות נוקבות כגון: "אם תוקם ישות פלשתינית מפורזת על רכס ההרים השולט על מישור החוף, מי יהיה אחראי להגן עליה מפני איומים חיצונ־יים, שהרי בהיותה נטולת חימוש מתאים, לא תוכל לעשות זאת לבדה? האם חיילי צה"ל ייקראו לסכן את נפשם למען משטר טכ־ריז? או שמא תוכל הישות הפלש־תינית לחתום הסכמי הגנה עם מדינות האזור שיותירו לחיל מש־לוח עיראקי או איראני להתמקם במורדות הסלעיים מעל פתח תקוה ובפאתי ראש העין?"

מדוע דממו אנשי מדעי כדור הארץ, הגיאוגרפים, הגיאולוגים, ההידרולוגים? כיצד אירע שהם נמנעו ממחאה קולנית נגד הכוו־נה להפקיד את גורל משק המים ואת מקורות מי השתייה למרבית ערי ישראל לאנשי ערפאת, או גרוע מזה ליורשיהם – חסידי הא־ייטולות מטיפי ג'יהאד?

השאלות והתהיות ייערמו זו על זו. אולם כאשר יתברר שתשו־בות אין, יהפכו השאלות להאש־מות, וההאשמות להרשעות: הן כלפי אלה שידם פעלה לקדם את "התהליך" המביש והאומלל, והן כלפי אלה שידם לא פעלה לעצ־רו. דינם יהיה להיזקק לצד ב־שימת הקלון של ההיסטוריה.

הד"ר שרמן הוא מרצה למדע המדינה באוניברסיטת תל אביב

להעפיל למצדה

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

אין צורך ברכבל נוסף, שרק עלול להזיק לאתר, כדי לפתור את בעיית ריבוי המבקרים במצדה

כל מי שמגיע למצדה, במיוחד בעונות התיירות, יודע שעליו לבלות זמן רב, לעתים שעה וחצי, בעמידה בתור לרכבל, עד שהוא מגיע לראש ההר. כדי לפתור בעיה זו, מתכננת עתה רשות הגנים הלאומיים, מנהלת האתר לבנות עוד רכבל, ובכך להוריד לחצי את העומס בתור.

לכאורה הרעיון הוא הגיוני, אבל מחשבה שנייה תוביל לפסי־לתו מכל וכל. מעבר להוצאות האדירות הכרוכות בפרויקט מעין זה, רכבל נוסף יפגע ביחוד האר־תנטי של מצדה. די בהולם ברכ־בל אחד, שאף שאמנם תוכנן בצורה שגרמה נזקים מינימליים, יש לציין שקביעת הכניסה למבקרים בשער המערבי המוצ־נע, שהוא השער המקורי, היתה נכונה יותר מאשר הזנקת השער במזרח, בלב הנוף המדברי. כאן אפשר היה לשחזר את דרך הקד־מונים העולה למצדה, שהיתה עשויה להימשך 6–5 דקות של עלייה לא קשה לפסגת ההר.

אפשר לסור לשכנתנו ממזרח, לירדן, ולראות כיצד הסיור לפט־רה נעשה על גבי סוסים או ברגל, מרחק של שניים וחצי ק"מ, ואין איש חושב להכניס לשם אמצעי שינוע מודרניים כלשהם. כך שומרים על האתר ועל סביבתו. גם ביוון ובמקומות אחרים הכני־סה על גבי בהמות משווה אותנ־טיות לאתרים ומונעת את השחתת נופם.

נוסף לכך, אפשר להביא להכ־פלת מספר המבקרים במצדה על ידי שכלול אמצעי התובלה, אבל אי אפשר לבנות על ההר עוד ארמון צפוני, עוד בית מרחץ, עוד בית כנסת, וכיוצא באלה. התוצ־אה – אנשים רבים מדי, המצטופ־פים בראש ההר וממתינים זמן רב לתורם, המסכנים תוך כדי כך את העתיקות והמבנים.

אפשר כמובן לבנות למעלה מרכז מבקרים, מוזיאון, בתי קפה, חדרי המתנה ושירותים וכיוצא בהם מתקנים כדי להקל על ההמ־תנה, ודומים כאלה אכן נשמעים מפי הדוגלים בבניית עוד קו רכ־בל. אבל פתרון זה ניתן ליישום טוב ומועיל יותר במרגלות ההר. שם, באזור הבנוי, מדרום למצדה, אפשר להקים מתקנים שונים כמו מרכז מבקרים, מודל של מצדה והמצור עליה, מתקן להקרנת סר־טי וידאו ועוד. כל אלה בתחתית ההר יקצרו את משך השהייה על ההר לטובת האתר ולטובת המב־קר גם יחד.

לחץ של מבקרים באתרים ההיסטוריים החשובים אינו רק נחל־תה של ישראל. הכל רוצים ברי־בוי המבקרים ובהכנסותיהם, אך יש גבול ליכולת האתר לשאת מספר מבקרים בעת ובעונה אחת. באל־המברה שבגרנדה, בפטרה, ובמ־קומות אחרים, מוגבל מספר המבקרים. את הפתרון מצאו בהס־דרת נהלים תקינים, שאפשר לאמצם גם במצדה. למשל, פתי־חת האתר, לפחות בעונת הקיץ, עד שעה מאוחרת בערב, ו/או הקדמת הפתיחה בבוקר בשעה שעתיים. גם תיאום טלפוני מראש של מועדי הביקור עשוי לתרום להקלת העומס. אפשר גם לקבוע מחיר כניסה גבוה יותר לישראלים בעונת התיירות הבוערת והנחה משמעותית לבי־קור בעונות המתות. בקצרה, יש דרכים אחרות, מלבד שיטת הד־בנג, כדי לפתור את בעיית עומס המבקרים במצדה.

דבר נוסף המזדקר לעין המב־קר במצדה, כמו גם באתרים אח־רים בארץ: ריבוי השלטים על צעד ושעל, המשרים אווירת קרקסטינים שאינה הולמת אתר היסטורי. מתן מידע למטייל אפשר למסור בצורה אחרת. בפט־רה, למשל, אין שלטים, ובכל זאת כל אחד יודע היכן הוא נמצא. אפשר לרכוש מפה קטנה, או מד־ריך כתוב, או להיעזר במדריך תיירים בשר ודם.

גם אלהמברה, ורוב אתרי העולם, לרבות האתרים המוחז־קים בידי נוצרים בארץ, מצטיי־נים במיעוט שלטים. דומה שהמוח היהודי, שכבר התנסה באתגרים גדולים יותר, יכול למ־צוא גם פתרון הולם לבעיה זו.

76 שנות הארץ / 6־8 בינואר

1948
אצ"ל הוציא להורג צעיר

שמחה בימנבלאם, כבן 24, הוצא להורג על ידי אנשי אצ"ל אתר ליום ה' בחוצות במרכז רמת גן. לדברי אצ"ל שיתף הצעיר פעולה עם הגסטאפו הגרמני בתקופת המלחמה... והביא לאר־רץ 300 כתרות של שני זהב שהורידן מקדושים עברים...לאחר שהבריחו יוצאי עירותו, בארץ ישראל, ביקש בימנבלאם את חסותה של הבו־לשת הבריטית והפך לסוכן ומ־לשין.

1949
צבא ישראל במצרים

יחידות ישראליות של שריון ושל חיל רגלים עברו את גבול מצרים תוך הפעולות הצבאיות האחרונות בנגב, בדיפתן אחרי האויב הנסוג, גילה אתמול הדו־בר הישראלי...ומחנות הישרא־לים, הוסיף הדובר, הגיעו לנקודה החשובה אבו עגילה שעל כביש באר שבע איסמע־ליה, ויחידות ישראליות אף חדרו לתוך אל עריש...העבריים שהו כ–3 ימים על אדמת מצרים...

מאין הגיעו המטוסים

לונדון 6 (שרות "הארץ" ור.) לחיל האויר הישראלי יש כיום 114 מטוסים, לכל הפחות...נאמר בידיעה מפורטת על חיל האויר הישראלי שפור־סם בערב על ידי מיניסטריון החוץ הבריטי. בכלל מספר זה יש 40 מטוסי קרב לפעולות – לעומת 4 בחודש יוני – שרובם באו ממפעלי הנשק של צ'כוסלובאקיה... מטוסי קרב אלה – רובם מסוג "מאסרשמיט 109 ג'" הוטסו לארץ ישראל, ארוזים בתיבות, והורכבו באר־רץ... ונגיבי טיס נשלחו מארץ ישראל לצ'כוסלובאקיה להב־שילום כטייסי קרב...

1952
הפגנות נגד השילומים

...בעת הדיון על השילומים נשמעו באולם הישיבות [של הכנסת] הדי התפרצויות, נזרקו אבנים בעד החלונות אל תוך האולם, נפלו פנימה רסיסי הש־משות המנופצות ובעד החלונות הפתוחים חדרו עשן וגזים מד־מיעים מן הפצצות שנזרקו בחוץ...לפני צאת ההפגנה הת־קימה בככר ציון בירושלים אסי־פה מטעם תנועת החרות...בהגיעו לענין השילו־מים אמר מר בגין: ראש ממשלה יהודי שומר שם ומכריז על קב־לת כסף מהגרמנים למען 'סולל בונה'. לא יקום ולא יהיה...אין קרבן שלא נקריב, ניהרג ולא יעבור הדבר...זו תהיה מלחמה לחיים ולמוות...היום אתן את הפקודה דם...אין כח שיכניע את חיילי הארגון הצבאי הלאומי...אם נגזר עלי למות ולא לראות את בני – טוב לי המות מהחרפה.

1958
מאסר לרוצחי קסטנר

מאת זאב שיף

שלושת הנאשמים ברצח ד"ר קסטנר יוסף מנקס, זאב אקשטיין ודן שמר נידונו כל אחד למאסר עולם באשמת רצח בכוונה תחי־לה לפי הסעיף 214ב של החוק הפלילי. מאידך זוכו מאשמת מילוי תפקיד בארגון טרוריסטי.

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עורך: אוריאל רייכנהר

מדע / יבשם עוזגד

אומץ וגנטיקה

עכברים מהונדסים שהפגינו רוח קרב ונכונות להסתער, שיחזרו תכונות שכמעט נעלמו במשך מיליוני שנות ברירה טבעית

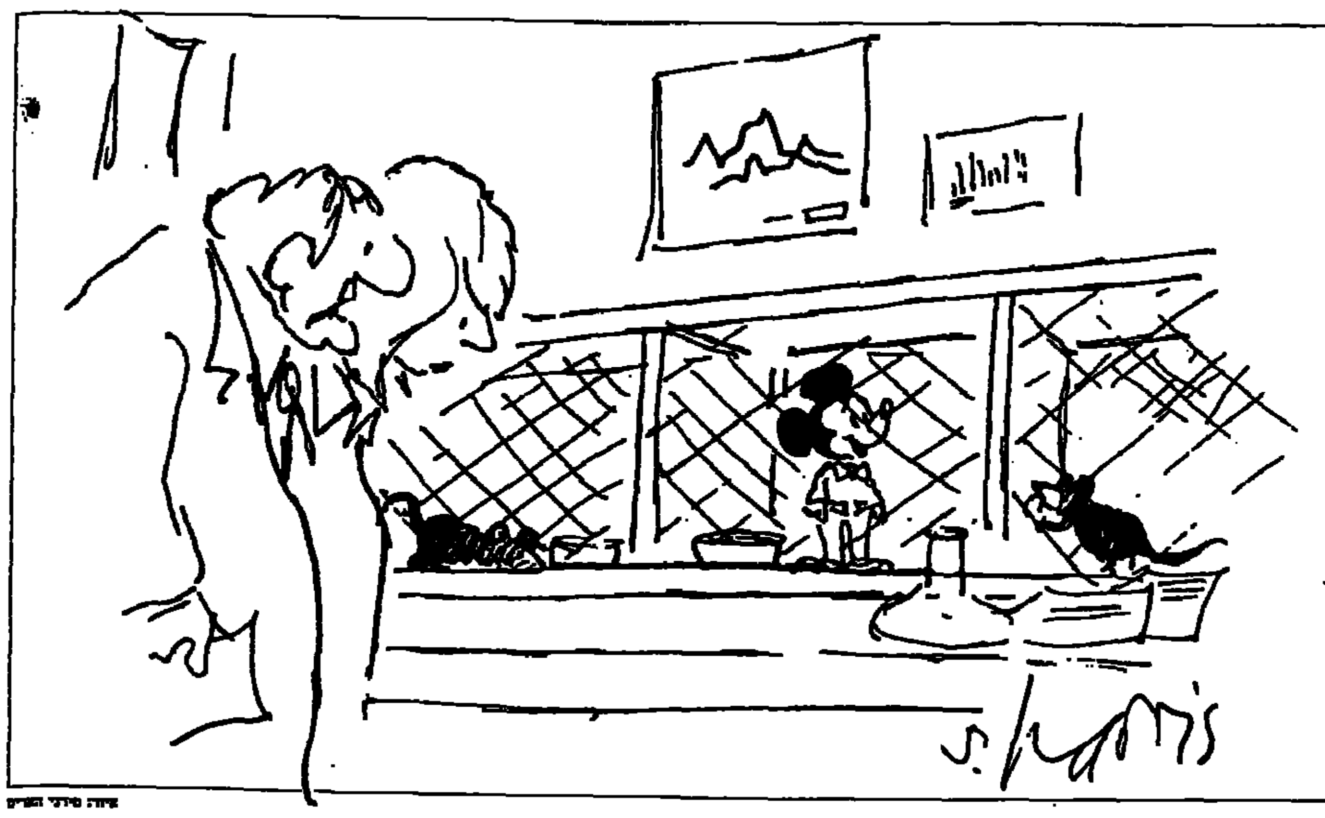

אני טורף חמישה חתולים לארוחת בוקר

מוטציה גנטית (מלאכותית או טבעית) עשויה להיות הגורם לתוקפנות בלתי רגילה, להפגנת אר־מץ רב ולנכונות לנטילת סיכונים "פראיים" שהסי־כוי להצלחתם קטן יחסית. כך אומרים החוקרים רוברט גריני ודונלד ריינר, מבית הספר לרפואה של אוניברסיטת הרווארד, בוסטון, ארה"ב.

גריני וריינר הציגו באחרונה דו"ח מחקר המנתק את התפיסה שלפיה לפחות חלק מהתופעות ההתנהגותיות תלויות בתהליכים ביוכימיים טבעיים המו־רגשים בעיקר במוח. השניים הראו כי הגרסה גנטית המשפיעה על ייצורם של חומרים מסוימים במוח עשויה להביא להתפתחות תופעות התנהגותי־ות שונות בעכברים. ההנחה המתלווה למחקר זה אומרת, שתופעות התנהגותיות שנגרמות באמצעות הגרסה גנטית יכולות להתגלגל גם כתוצאה ממוט־ציות גנטיות טבעיות. המחקר כולל מעקב ותיעוד של התהליך הביוכימי המדויק שלו מיוחסת גרימת התופעות ההתנהגותיות שנחקרו.

מדובר במוטציה שמשפיעה על קצב וכמות הייצור של אנזים הקרוי אלפא CaMK-II שבמהלך המחקר הוכח כי הוא ממלא תפקיד מפתח בתהליך הפרשתו של המתווך העצבי גלוטמט מתאי עצב. בתצפיות ובמחקרים רבים שבוצעו בעבר נראה היה ששינויים בקצב הייצור וההפרשה של הגלוטמט במוח קשורים להתפתחות תופעות התנהגותיות שו־נות, כגון דיכאון ותוקפנות, וכן להיווצרות, להתחז־קות או להיחלשות של תחושות שונות, כגון פחד.

החוקר סוסומו טונגאווה מהמכון לטכנולוגיה של מסצ'וסטס, MIT, חתן פרס נובל לפיזיולוגיה ולרפואה לשנת 1987, פיתח זן של עכברים טרנסגניים שהגן המקודד לאנזים אלפא CaMK-II בהם נהרס. למעשה, במטען גנטי של עכבר רגיל קיימים שני עותקים של הגן המקודד לאנזים אלפא CaMK-II, ותונגאווה פיתח שני זני עכברים: בזן הראשון נהרסו שני עותקי הגן המקודד לאלפא CaMK-II ואילו בזן השני נהרס רק אחד מהגנים האלה בעוד שהשני נותר שלם ותקין.

זמן קצר לאחר פיתוחם של שני זני העכברים האלה מצא החוקר צ'ונג שן מ־MIT שעכברים שנ־הרסו בהם שני עותקי הגנים המקודדים לאלפא CaMK-II סובלים מהפרעות התנהגותיות וחשיב־תיות קשות. תופעה זו לא הפתיעה את החוקרים מכיוון שבמצב טבעי האנזים אלפא CaMK-II מצוי במוח בכמויות גדולות מאוד, כך שאפשר היה לצ־פות שחיסרון מוחלט של האנזים ילווה בתופעות קיצוניות. אבל שן גילה שגם העכברים, שרק גן אחד המקודד לאלפא CAMK-II נהרס בהם, מתנהגים באורח לא רגיל.

לדוגמה: כאשר עכבר רגיל מקבל מכת חשמל, או כאשר מושמע בקרבתו רעש לא צפוי, הוא קופא על עומדו בפחד. העכברים בעלי הגן הבודד המקודד לאלפא CaMK-II הגיבו בדרך זו רק לעתים רחו־קות. דוגמה נוספת: כאשר מביאים עכבר רגיל במר־כז שטח פתוח הוא קופא לרגע במקום, ואז נמלט ומחפש מחסה בצל הגדר התוחמת את השטח. העכב־רים המהונדסים, לעומת זאת, גילו אומץ רב יותר וטיילו ללא חשש במרכז השטח הפתוח. דוגמה של־ישית: כאשר עכבר רגיל שחודר לתחום המחיה של עכבר אחר מותקף על ידי העכבר התושב, הוא נוטה לוותר ולסגת. העכברים המהונדסים, לעומת זאת, גילו חוצפה ורוח קרב "מטורפת", ולא היססו להסת־ער ולתקוף את העכבר התושב ב"מגרשו הביתי".

במלים אחרות, העכברים המהונדסים גילו התנה־גות אמיצה ותוקפנית בהרבה בהשוואה לדרך התנה־גותם של עכברים רגילים, שעוצבה במשך מיליוני שנות אבולוציה. גריני וריינר אומרים שאומץ מיותר והנטייה לנטילת סיכונים בעלי סיכויי הצלחה מעטים אינן (בדרך כלל) תכונות שמסייעות להישרדות. עכ־בר שמסתובב ללא חשש בשטח פתוח עלול להיות מותקף על ידי נץ, או טורף אחר. עכבר שלא נרתע מקבלת מכות ושמוכן להיכנס לקרב נגד מי שאין לו מה להפסיד (דוגמת העכבר התושב) עלול להפסיד בקרבות רבים. לפיכך, אומרים החוקרים, אין להתפ־לא על כך שעכברים שחלו בהם מוטציות טבעיות דומות לאלה שנגרמו בעכברים המהונדסים לא שר־דו במהלכן של מיליוני שנות אבולוציה. זו הסיבה שבגללה תכונות האומץ המופרז והנטייה לנטילת סיכונים כמעט שאינן מצויות באוכלוסיית העכברים העכשווית הטבעית.

מההסבר הזה עולה הסברה שמוטציות גנטיות טבעיות מסוג זה מופיעות מפעם לפעם, אך כעבור דורות מעטים הן נעלמות. גריני וריינר מציעים להתייחס להבדלים שבין התנהגות העכברים המהו־נדסים להתנהגותם של העכברים הרגילים כאל מו־דל אפשרי להבדלים בהתנהגותם של בעלי חיים אחרים, לרבות בני אדם. במודל הזה, העכברים המה־ונדסים "משחקים" את תפקידם של עכברים (או בעלי חיים אחרים) מוטנטים טבעיים היפותטיים.

על בסיס ההנחה הזאת – ומתוך שאיפה לחזק אותה – יצאו החוקרים לחפש את המנגנון הביוכימי המדויק שמקשר בין הרס העותק האחד של הגן המקודד לאנזים אלפא CaMK-II לבין התופעות ההתנהגותיות כמו האומץ המופרז והנטייה לנטילת סיכונים שנצפו בעכברים המהונדסים.

ההנחה המקובלת על תומכי המקור הביולוגי לתופעות התנהגותיות אומרת שתהליכי תקשורת בין עצביים מאפשרים למוח לפקח ולשלוט באיברי הגוף, אבל הם גם מבטאים פעולות מורכבות כמו זיכרון ולמידה וגם משפיעים על תופעות התנהגו־תיות. בתהליך התקשורת העצבית, התאים (הנוירו־נים) המשדרים יוצרים אות חשמלי הנע לאורך סיביהם עד שהוא מגיע לסינפסה, שהיא צומת בין עצבי שהאות החשמלי אינו יכול להמשיך בדרכו אל תא העצב שמעברו השני.

בשלב זה מומר האות החשמלי במסר כימי. תה־ליך ביוכימי המתחולל בתא גורם לתנועה של של־פוחיות המכילות מתווכים עצביים (נוירוטרנסמיטורים) אל קרום התא. כאשר השלפוחי־ות מתאחות עם צדו הפנימי של הקרום, הן נפתחות ופולטות את המטען שהן נושאות החוצה אל המרווח הסינפטי (למעשה, קיימים מתווכים עצביים שמ־עודדים תקשורת עצבית, ויש כאלה שמעכבים ובולמים אותה).

מולקולות המתווכים העצביים המעוררים ש"הושלכו" מהתא החוצה נקשרות לקולטנים המצ־ויים על קרום תא העצב ה"קולט", דבר שמהווה אות פתיחה לתהליך שמתחולל בחללו הפנימי של התא הקולט. כתוצאה מהתהליך הזה נוצר בתא הקולט אות חשמלי הממשיך את דרכו הלאה לאורך סיב התא הקולט עד לסינפסה הבאה, שבה יהיה עליו לעבור שלב נוסף של תיווך כימי.

טיב התקשורת שבין התא המשדר לתא הקולט תלוי בין היתר בכמות המתווך העצבי המעורר המצ־ויה במרווח הסינפטי. שפיעה של מתווך עצבי מעורר מסוים, באזור מסוים במוח, משמעותה העב־רה מהירה ויעילה של מסר חשמלי לאורכו של מסלול עצבי מסוים. הקטנת כמותו של המתווך העצבי המעורר המופרש מתאי העצב משמעותה החלשת האות והעברת המסר העצבי.

כמות המתווך העצבי שבמרווח הסינפטי תלויה בקצב שחרורו של המתווך העצבי מהתא המשדר ובתהליך נוסף, המזכיר מחזור של חומרי גלם. מדו־בר בתהליך שבו נאסף המתווך העצבי מהמרווח הסינפטי ומוחזר אל תוך התא המשדר, שם הוא מתארגן שוב בשלפוחיות, שבהינתן אות חשמלי, הן עשויות לנוע ולהתאחות עם קרום התא ולשפוך את תכולתן אל המרווח הסינפטי, חוזר חלילה. במלים אחרות, המרווח הסינפטי דומה במידה מסוימת לד־לי שמצד אחד מוזרמים לתוכו מים, ומצד שני הם נשאבים ממנו ומוחזרים למערכת.

גריני וריינר בחרו להתמקד באזור מוח הקרוי גרעין הרפאל ראפא, הסמוך לגזע המוח. בחירה זו נבעה מהעובדה שבאזור זה מצויים תאים רבים שה־תקשורת הכימית ביניהם מבוצעת באמצעות המתו־וך העצבי סרוטונין (ששינויים בכמותו נקשרו בעבר לתופעות התנהגותיות דומות לאלה שנצפו בעכב־רים המהונדסים). מכיוון שכמות האנזים אלפא Ca-MK-II, המיוצרת בתאיהם של העכברים המהונדסים קטנה מהרגיל, שיערו החוקרים שכתוצ־אה מכך אולי נגרמת פגיעה משמעותית בהפרשת הסרוטונין ובפעילות העצבית של האזור כולו, דבר שכאמור נקשר בעבר להתפתחות תופעות התנהגו־תיות – כמו אלה שנצפו בעכברים המהונדסים.

בשלב זה ביקשו החוקרים לתעד ולהוכיח את התפקיד שממלא האנזים אלפא CaMK-II בתהליך הפרשתו של הסרוטונין אל המרווח הסינפטי. בשו־רה של ניסויים ביוכימיים מבוקרים הם הראו כי האנזים אלפא CaMK-II אכן ממלא תפקיד מפתח בשחרור סרוטונין אל המרווח הסינפטי. כלומר, ככל שיורדת כמות האנזים, פוחתת גם כמות המתווך העצבי המופרשת אל המרווח הסינפטי, ופוחתת הפ־עילות החשמלית במערכת העצבית.

כדי להראות את הקשר הזה, השתמשו החוקרים בתרופה הפסיכיאטרית הידועה, פרוזאק. תרופה זו בולמת את תהליך סילוקו ו"שאיבתו" של הסרוטונין מהמרווח הסינפטי. בכך היא גורמת לעלייה בכמות המתווך העצבי שמצויה בפרק זמן נתון במרווח הסינפטי (דבר שמגביר את הפעילות החשמלית במערכת העצבית). החוקרים הראו שהפרוזאק אכן גורם לעלייה בכמות הסרוטונין במרווחים הסינפטי־ים בעכברים רגילים. אבל בעכברים המהונדסים הפרוזאק הועיל רק במעט: העלייה שנמדדה בכמות הסרוטונין במרווחים הסינפטיים שלהם היתה מזע־רית. תופעה זו יוחסה על ידי החוקרים לעובדת השפיעה המוחלשת של הסרוטונין בעכברים האלה (תוצאת המחסור היחסי באנזים אלפא CaMK-II. כלומר, השפיעה המוחלשת של המתווך העצבי לא הצליחה "למלא" את הסינפסה אף שתהליך סילוקו של המתווך העצבי ממנה עוכב.

החוליה האחרונה בשרשרת האירועים הזאת, כלומר, הדרך שבה היחלשות הפעילות החשמלית באזור מסוים במוח גורמת להתפתחות תופעה הת־נהגותית, נותרה עדיין בגדר תעלומה. ועם זאת, השלמת ההבנה של שלבי השונים של התהליך הביוכימי, מהרמה הגנטית ועד לסף התופעה ההת־נהגותית, יכולה להיחשב חיזוק להבנת דרך פעולתו של המנגנון הביולוגי המניע תופעות התנהגותיות.

עד מאה ועשר

יסוד שמספרו האטומי 110 ושמשקלו האר־טומי 270 התגלה במרכז לחקר יונים כבדים בדרמשטט, גרמניה. המספר האטומי מבטא את מספר הפרוטונים המצויים בגרעין האטום (השווה למספר האלקטרונים הנעים סביבו, כשהוא אינו מיונן, כלומר, כשהוא מצוי במצב נייטרלי). בגרעין של אורניום, למשל, יש 92 פרוטונים, ולכן מספרו האטומי הוא 92. המשקל האטומי מבטא את מספר הפרוטונים והניטרונים שבגרעין האטום. ליסוד החדש טרם ניתן שם.

האורניום הוא היסוד היציב יחסית הכבד ביותר המצוי כיום בטבע. ברוב המקרים, היסודות הכבדים ממנו, שיוצרו באופן מלאכו־תי, מתקיימים פרקי זמן קצרים בלבד. כדי ליצור יסוד כבד מאורניום, גורמים החוקרים להתנגשות של גרעין קל בגרעין כבד ממנו. התנגשויות כאלה יכולות לגרום, לפעמים, לאיחוד של שני הגרעינים המתנגשים בגר־עין כבד משותף. בשיטה הזאת יוצרו בעבר כמה יסודות שמספריהם האטומיים גדולים מזה של האורניום.

החוקרים, בראשותו של פטר ארמברוסטר, שגילו את יסוד 110, הפציצו אטומי עופרת באטומי ניקל. האיחוד בין הפגזים יצר את יסוד 110 שמשקלו האטומי 270. כמעט מיד לאחר היצירה פלט היסוד החדש ניטרון, דבר שהעמיד את משקלו האטומי על 269. בה־משך פלט ארבעה חלקיקי אלפא בזה אחר זה. חלקיק אלפא מכיל שני ניטרונים ושני פרו־טונים. כך, למעשה, כ–300 מיקרו־שניות לא־חר שנוצר, התגלגל יסוד 110 ביסוד 102.

רצף המגנטים מוליכי העל שנוסה בהצלחה .

פרוטון יפגוש פרוטון

שני מיליארד דולר ישקעו בבניית מאיץ חלק־קים חדש שיותקן במנהרה המעגלית (27 קילומט־רים היקפה) שבה פועל המאיץ הגדול הקיים של האיגוד האירופי למחקר גרעיני, צר"ן, שליד ז'נבה, שווייץ. על כך החליטה לפני ימים אחדים מועצת המנהלים של צר"ן. המאיץ החדש יאפשר, כך מקוו־ים, את המשך ההתקדמות בחקר חלקיקי היסוד של החומר. חשיבותו של המאיץ החדש גלומה במיוחד לנוכח העובדה שמאיצי החלקיקים הקיימים כבר בעולם מיצו למעשה את יכולתם בכל הקשור ליי־צור התנגשויות חלקיקים באנרגיות גבוהות, ולנוכח ביטול התוכניות לבניית מאיץ חלקיקים ענק בטק־סס, ארה"ב.

בחקר החלקיקים היסודיים של החומר, מנסים החוקרים ליצור תנאים דומים ככל האפשר לתנאים ששררו בשברירי השנייה הראשונים לאחר המפץ הגדול. במצבים אנרגטיים אלה התקיימו חלקיקי חומר יסודיים שדעכו עם הזמן ו"הסתתרו" מאחורי חלקיקי חומר שמסוגלים להתקיים במערכות פחות ופחות אנרגטיות – כמו המערכת העכשווית. במלים אחרות, כל התקדמות לשלב יסודי יותר של הקיום החומרי מחייבת מעין מסע בזמן אל העבר ויצירה של מערכת אנרגטית יותר. אחת הדרכים ליצירת מערכות כל כך אנרגטיות מבוססת על האצת אלו־מות של חלקיקים ויצירת התנגשויות ביניהם.

לדוגמה, בניסויים שבוצעו עד כה במאיצי החל־קיקים הקיימים לא הושגה כמות אנרגיה הדרושה לגילויו של החלקיק ה"היגס" הדרוש להשלמת התמו־נה של איחוד הכוח החלש והכוח האלקטרומגנטי בכוח האלקטרו־חלש. המאיץ החדש, כך מקווים, יוכל לספק את כמות האנרגיה הדרושה לגילוי ה"היגס". מבחינה זו הוא יאפשר קפיצת מדרגה בניסויים בתחום זה.

המאיץ החדש יאיץ אלומות של פרוטונים ויצור ביניהם התנגשויות בעוצמה של 14 טריליון (מיליון מיליונים) אלקטרון וולט – פי שבעה ויותר מעוצמת ההתנגשויות שיכול להפיק מאיץ החלקיקים החזק ביותר שנבנה עד כה. למטרה זו דרושים מגנטים שעוצמת השדה המגנטי שלהם היא 8.36 טסלה (טסלה היא יחידה למדידת שדות מגנטיים חזקים במיוחד). להשגת שדה מגנטי בעוצמה הזאת, לאורך המנהרה שהיקפה 27 קילומטרים, יהיה צורך בחיבור של יותר מ–1,000 מגנטים (שאורך כל אחד מהם 14 מטר), שמבוססים על סלילים של מוליכי על. כדי לאפשר את פעולתם של סלילי מוליכי העל, יהיה צורך לקרר אותם עד לטמפרטורה של מינוס 271.2 מעלות צלסיוס, או 1.8 מעלות קלווין. מדובר בטמ־פרטורה נמוכה מזו ששוררת בחלל החיצון (2.7 מעלות קלווין).

בניסוי שמתוכנן למטרה זו, המכונה "אטלס", ישתמשו החוקרים, בין היתר, בגלאי חלקיקים שייב־נו ביפאן ותוכננו במכון ויצמן למדע ברחובות, על בסיס טכנולוגיה של אלקטרוניקה מהירה שפותחה בטכניון בחיפה. גלאים אלה, שיתפרסו על שטח של 8,000 מטרים רבועים, מתוכננים לגילוי מצבים שבהם קיימים חלקיקים המכונים מיואונים, שהם מתוצרי ההתפרקות החזויה של ה"היגס".

ימים אחדים לפני קבלת ההחלטה על בניית המאיץ החדש, נוסה בצר"ן קטע מה"מכונה" שתיצור את השדה המגנטי הנדרש. שלושה מגנטים מבוססי מוליכי על שחוברו זה לזה הצליחו להפיק שדה מגנטי בעוצמה הנדרשת (8.36 טסלה), ולקיים אותו במשך 24 שעות.

הבימה | הקאמרי של תל אביב | חיפה | תיאטרון באר שבע | בית ליסין | האופרה הישראלית-ת"א | תיאטרון

גלריה

התעמלות בוקר

1. הרץ מזמרה מה עוד משותף לאלוויס פרסלי ולדייוויד בואיז
2. איך קראו לאחיו התאום של אלוויס פרסלי?
3. מה התעתד דייוויד בואי להיות לפני שהפך לזמר?

(התשובות בעמ' 6ב)

שהילד יוכל לבקש שתייה במסעדה בחו"ל

הדרישה לשיעורי אנגלית פרטיים באה מההורים, אומרים במועצה הבריטית, שלמן השבוע שעבר מציעה קורסים באנגלית לילדים עד גיל עשר. אבל על יעילותו של לימוד שפה זרה בגיל צעיר דעות החוקרים חלוקות

צילום: רז מייזר

שיעור אנגלית לילדים במועצה הבריטית. הלמידה יעילה יותר בשנתיים

מאת מרב נשר

בשבוע שעבר פתחה המועצה הבריטית בתל אביב קורסים מיוחדים לאנגלית המיועדים לבני שש עד עשר. זו הפעם הראשונה שהמועצה, השייכת לשגרירות הבריטית, פותחת בישראל קורסים לקבוצת גיל כה צעירה, ולכמה מתלמידים יהיה זה המפגש הראשון עם שפה זו. כ־75 סניפים יש למועצה ברחבי העולם, ועד לפני שנים אחדות לא התקיימו קורסים לילדים באף אחד מהם. כיום, עם הביקוש הגובר לאנגלית, יש קורסים כאלה כמעט בכולם. בכמה ערים בעולם, למשל בברצלונה בספרד ובאאשטוריל בפורטוגל, יש למועצה בתי ספר מיוחדים לילדים עד גיל 16, ובמקומות אחרים, כקיוטו שביפאן, ניתנים גם קורסים משלימים להורי הילדים.

הביקוש הזה לא פסח על ישראל, ובשנים האחרונות משתתפים ילדים רבים בשיעורים פרטיים הניתנים בקבוצות קטנות עוד לפני כיתות ג' ו־ד', שבהן מתחילים ללמוד בצורה מסודרת במערכת החינוך הממלכתית. ע', תלמידת כיתה ג', האמורה להתחיל ללמוד אנגלית בשנה הבאה בבית ספר בחיפה, משתתפת החל מראשית השנה בקורס פרטי כזה, בכיתה של שש בנות, שעה בשבוע.

"כמעט כל התלמידים בכיתה שלי לומדים אנגלית באופן פרטי", היא אומרת, ונראה בעליל שהיא נהנית בשיעורים האלה. מה עושים שם? "אנחנו משחקים, יש לנו למשל דומינו עם ציורים של פירות, ואנחנו לומדים את השמות שלהם באנגלית, לומדים שירים תוך האזנה לקלטות, והמורה מדברת רק אנגלית. אנחנו גם לומדים אותיות ודרשנים אותנו במחברת. אין ממש שיעורי בית, אבל המורה מבקשת מאתנו לחזור על מה שלמדנו". ע' חוזרת על החומר בעצמה ולפעמים עם אמה. "זה כמו חוג, המסגרת לא לוחצת", אומרת אמה של הילדה. "זו שפה מאוד חשובה, אנחנו מעוניינים שהילדה תרכוש ביטחון ושהשפה לא תהיה לה זרה ומפחידה".

סוס הינטון, מנהל בתי הספר לאנגלית של המועצה הבריטית בישראל, אומר כי הדרישה לשיעורי אנגלית באה בעיקר מההורים. "הם מעוניינים שילדם יהיה יתרון כשהוא מתחיל את לימודי האנגלית בבית הספר, ושהוא יתחיל ברגל ימין. יש המגיעים להגשים משאלה אישית דרך הילדים, ואומרים הלוואי שאני ידעתי אנגלית טוב יותר. ההורים מודעים לחשיבות השפה, ובחברה תחרותית חשוב להם שהילד ירכוש ידע טוב".

לדברי הינטון, יש הורים המעוניינים שהרגש יושם על כיף – במשחקים, במוסיקה ובצבעים. אחרים, לעומתם, מעדיפים שהגישה תהיה "רצינית" – התמקדות בקריאה וכתיבה. את ההורה הישראלי הממוצע הוא מסווג באמצע. "ההורים הישראלים מחזיקים בגישה דומה לשלנו, שלפיה אפשר לגשר בין שתי הגישות. הלמידה יעילה יותר כשהיא משלבת הנאה בפעילות מעניינת".

על שיטה הדומה בלימוד לא שיטתי של שפה זרה בגיל צעיר מרוח פרופ' הרברט רוק, מאוניברסיטת קמברידג'לנד בגרמניה, בכתב העת "לה פראנסה דאן לה מונד". בחמישה בתי ספר יסודיים בגרמניה נערך ניסוי בלימודי שפה זרה בקרב תלמידי כיתות ג' ו־ד', שהחל ב־1991 ויסתיים ב־1995. התלמידים מתנסים בעיקר בלימוד אנגלית וצרפתית, אך לא בצורה מבודדת ושיטתית של כמה שעות מרוכזות בשבוע, אלא באמצעות מפגשים יום־יומיים קצרים עם השפות, במשולב עם המקצועות השונים. הניסוי נשען על תיאוריה פסיכו־לשונית, שלפיה הלימוד ה"טבעי" של שפה זרה מבוסס על גיבוש אינטואיטיבי של חוקים. המטרה אינה להגיע בתום שנתיים לרמה מוגדרת של כתיבה וקריאה – כמקובל ברוב בתי הספר – אלא לאפשר גילוי ועניין בשפה ובתרבות שונה, להקטין את האיום מהלא־נודע שבמלים לא מוכרות, ובמקביל לעורר את הבלעדיות של צורות לשוניות המוכרות לילד בשפת אמו. כך למשל, באחת הפעילויות במסגרת הניסוי, מתבקש ילד ששפת אמו זרה לגשת ללוח ולכתוב מלה או קבוצת מלים מסוימת בשפה זו. הילדים משננים את הכתוב על הלוח, ולדברי עורכי הניסוי יש להם תחושת גאווה והישג בזכות היכרותם עם מלים בשפה זרה.

העדיפות של שיטת הלימוד הזאת ניתנת להבנה בעל פה, אך אין נמנעים מקריאה וכתיבה. אלה אינן נרכשות בצורה שיטתית ואינן משמשות מטרה בפני עצמה, אלא כלי המסייע ברכישת הידע בעל פה. שימוש בכתיבה עשוי למשל להבהיר צורות לשוניות מסוימות. לדוגמה, במלים צרפתיות שהגיית הסיומות שלהן משתנה בהתאם למלה הבאה אחריהן (מבטאים סיס, שש, אבל – סי גרסון, שישה בנים) קל יותר לילד להיות באמצעות הכתיב שזוהי אותה מלה.

פרופ' עלית אולשטיין, מרצה בבית הספר לחינוך באוניברסיטה העברית, תומכת בגישה העומדת מאחורי הניסוי הגרמני. "לימוד פורמלי של שפה בגיל צעיר מאוד אינו יעיל. חשוב להקנות לילד עמדות חיוביות כלפי השפה הזרה, ותחושה שהלימוד הוא כיף". בדומה לרוק, גם לדעת אולשטיין הכתיבה אינה טאבו, אבל לדבריה היא אינה הכרחית בשלבים הראשונים של הלימוד. "לא חייבים להתחיל בלימוד קרוא וכתוב. אפשר למלא את הלמידה כתבנים אחרים – ציורים, תמונות, רשמקול וידאו. במקביל לפעילות התקשורתית, ניתן להכין את הילדים לקריאה ולכתיבה למשל בעזרת כרטיסים עם שמות, שאותם תולים על דלת הכיתה ועל הלוח".

בדומה לגישה הרבגונית של רוק ואולשטיין, גם במועצה שוללים דבקות בשיטה אחת ויחידה העלולה להגביל. "אנחנו נגד לימוד דוגמטי, שלא מתחשב בתלמיד כאינדיווידואל, כמו למשל שיטה האוסרת להשתמש פה ושם בשפת האם, או תיאוריה השוללת לימוד קריאה וכתיבה בשנה הראשונה ללימודים", אומרת איריס לנגפורד, סגנית מנהל בית הספר לאנגלית במועצה בתל אביב. "הקו המנחה הוא גמישות. חשוב לא לשעמם, לא לעייף, ולהרבות בדוגמה דרך משחקים, שירים ופעילויות". במועצה שמים דגש על הדיבור, אבל בניגוד לעמדתם של רוק ואולשטיין, מלמדים שם כתיבה וקריאה בשיטתיות. "כשעשינו שבוע הדגמות למיון רמות, ראינו שילדים שלא ידעו עדיין לקרוא בעברית התעקשו להעתיק אותיות. יחד עם הכיף וההשתוללות הם מתפשים סדר, ורבים מהם נהנים מהדייקנות האסתטית של האותיות ומסימני הפיסוק", אומרת לנגפורד.

הדעות חלוקות לא רק על סיכויי הצלחתן של השיטות השונות, אלא גם על עצם יעילותו של לימוד שפה זרה בגיל צעיר. "הכוונה היא שאחרי שנה או שנתיים הילדים ידברו ויקראו ספרים פשוטים, ויוכלו לתקשר בצורה בסיסית בשפה, כמו למשל לבקש שתייה במסעדה או לשחק עם חברים דוברי אנגלית", אומרת לנגפורד. "מטרה חשובה לא פחות לדעתה היא "לאפשר לילד לרכוש ביטחון בשפה, ולתת לו כלים לקלוט את האנגלית שמסביבו, מחוץ לשעה השבועית של הקורס. בישראל יש חשיפה גדולה לאנגלית – בטלוויזיה ובמפגש עם דוברי אנגלית – וזה מתסכל אם לא מדברים".

אולשטיין לעומתה אינה רואה יעילות רבה בהקניית אנגלית כשפה זרה בגיל צעיר, לפני שמתחילים בכך במערכת החינוך. "יש להבדיל בין שפה שנייה, שאליה יש חשיפה גדולה, כמו למשל שפת המקום שאליה נחשף המהגר, או שפה שנייה במדינות רב־לשוניות כקנדה ושווייץ, לבין שפה זרה, שאינה נגישה באותה מידה ונלמדת רק במסגרת בית־ספרית". לדעתה, בלימוד שפה זרה אין לילד יותר צעיר יתרון על פני ילד בוגר בן עשר. "להיפך, לילד הבוגר יש למשל מיומנויות למידה גבוהות יותר. אבל לחץ ההורים ולחץ הבחנים דוחפים ללימוד מוקדם". פרט ליתרון שבחשיפה, אולשטיין סבורה שאין יעילות גדולה אבל גם לא נזק. "עדיפות עשר שעות מרוכזות בכיתה ה', שעתיים בכל יום, על פני פיזור לאורך השנים", היא אומרת.

את הדעה הזאת מחזקת מ', תלמידת כיתה ז' בבית ספר בחיפה. מ' התחילה ללמוד את השפה לראשונה בכיתה ה', ללא לימוד מוקדם במסגרות אחרות. "חברה שלי הלומדת אתי באותה כיתה למדה שנה בקורס אנגלית פרטי", מספרת הילדה. "כשהתחלנו ללמוד אנגלית בכיתה ה' היה לה יתרון גדול בדיבור ובאוצר המלים, והיא קיבלה ציונים טובים. אבל עד לסוף אותה שנה אני הדבקתי את הפער. עכשיו הציונים שלי טובים משלה. הקורס עזר לחברתי, אבל לא נתן לה יתרון גדול". בהסתמך על הסיפור הזה, אולשטיין מסבירה שמוטיווציה גבוהה ויכולת טבעית מאפשרים לילד לימוד יעיל בתוך זמן קצר.

במועצה מודעים לחשיבות מעורבותם של הורי הילד בתהליך הלמידה. לדברי הינטון, הצלחת הילד תלויה במידה רבה בתמיכה שהוא מקבל בבית. לקראת סיום כל קורס נערך מפגש עם ההורים, שבו הם מקבלים דיווח על התקדמות ילדם, ובנוסף מתקיימים שיעורים פתוחים. מורי המועצה מעודדים למשל את ההורים לקרוא ספרים באנגלית קלה עם ילדיהם. "הורים מפחדים שיזיקו לילד, בהטעיה או במבטא לא טוב. אנחנו מרגיעים אותם שלא ידאגו. חשוב לעורר עניין והתלהבות, כדי שהילד ירצה ללמוד אנגלית", אומר הינטון.

אולשטיין מצטרפת לדעתו של הינטון: "לא ההורה עם הילדים חשובה, אלא בעיקר העמדות החיוביות של ההורים כלפי השפה, המשפיעות על עמדת הילדים. למשל, יש לעודד את הילד אם הוא קיבל ציון לא טוב בבחינה באנגלית. עם זאת, דגש חזק מדי יכול להלחיץ את הילד ולהפוך את השפה למשהו מפחיד".

קורסים להורים עשויים להיפתח גם בישראל, אם יהיה להם ביקוש. עם זאת הינטון סבור כי להורה הישראלי הממוצע יש שליטה טובה באנגלית, ויש לו כלים טובים לעזור לילדיו.

היום בטלוויזיה / שגיא גרין

תמיד מגויס

"חייו וזמנו של אלן גינזברג", ערוץ 8, 12:00

בתחילת הסרט על חייו מספר אלן גינזברג: "כשהייתי ילד חששתי לפצות את פי, בגלל שחשבתי שכולם הרבה יותר חכמים ממני". האמירה הזאת מרהיבה ביותר שהיא באה מפיו של המשורר האמריקאי אולי החשוב ביותר במחצית השנייה של המאה העשרים. הוא נולד ב־1926 בניו ג'רזי; אביו לואיס היה משורר לירי נחשב אבל לא מוכר, אמו נעמי היתה אשה דיכאונית ופרנואידית, שבאה ויצאה בשעריהם של מוסדות לחולי נפש. אלן, הנער עם השיניים הבולטות, המשקפיים עבי העדשות והנטייה הטבעית לערוג אהבה לנערים, מצא את עצמו ועוד כמה נערים הומוסקסואלים גדלים ב... [הדבר הזה שטיפל בה ודאג לה.]

"ירשתי מאמי מידה רבה של פרנויה פיוטית", הוא אומר, ואחר כך, באחד הקטעים המרגשים ביותר של הסרט הוא מקריא קטעים מתהפוכות הכל כך מפורסמת "קדיש" שכתב לזכרה. אמו היתה מאושפזת, אביו נשוי בשנית, אחיו בצבא, וגינזברג הלך ומצא לו משפחה אחרת, משפחה מיתולוגית, קבוצה של אנשים ששינו את פני האנושות, פשוטו כמשמעו. הבולט וההדוק היה ניל קסידי, הסופר ג'ק קרואק שמהיהם ביופיו, קן קיסי, הרברט האנקי ואחרים, ולכולם היה גורו אחד, ויליאם בורוז. בסרט מצולמת שיחה: "סגרנו לך", אומר גינזברג: "אבל באותה תקופה" משיב לו בורוז, "היית חסר ביטחון עצמי ומאוד קונפורמיסט". בורוז צריך לדעת, הוא זה שטרך לקרואק ולגינזברג פסיכואנליזה.

גינזברג מודה בסרט שתחילה כתב בסגנון אחד כדי לספר את אותו של בורוז, ובסגנון אחר כדי לספר את אותו של קרואק. אבל קצת מאוחר יותר הומצא המונח דור ה"ביט" (על ידי קרואק, שלימים התחרט עליו) וגינזברג עצמו כתב את הפואמה "יללה", שהפכה למניפסט הספרותי של אותו דור. כך בכך עם השתרדותו ומציאת דרכו היהודית, בספרות, איתר גינזברג גם את זהותו המינית. קודם הוא שוכב עם קסידי, אחר כך הוא מספר על כך לקרואק, ואז הוא פוגש את המשורר פיטר אורלובסקי. כבר בשנת 54', 15 שנים לפני המהומות במועדון "סטונוול" שהוציאו את התנועה ההומוסקסואלית מהארון, הם נשבעים אמונים אחד לשני בטקס נישואים פרטי.

ואז מגיעות שנות השישים וגינזברג הופך ממעריץ לנערץ. אלפי צעירים ביטניקים וממשיכיהם ההיפים יוצרים את תרבות הנגד שלהם על סמך האמיתות הדעות התחרגיות והאנטי ממסדיות שהם שומעים מפיהם של אנשים כמו בורוז, קרואק, לני ברוס וכמובן גינזברג, שעכשיו נראה מסתובב אתה תזזית ברחובי הגלובוס, תמיד במרכז ההתרחשות: הנה הוא משתתף בניסויים באל־אס־די שעורך פרופ' טימותי לירי, הנה הוא מעיד בשימוע שעורך הקונגרס על השימוש בסמים, הנה הוא מגורש מפראג אחרי שאסף 10,000 אנשים לשמוע אותו מקריא משיריו, הנה הוא מצטלם לשיר "אל תביט לאחור" של בוב דילן בבימויו של אנדי וורהול, או שר שיר לשלום עם ג'ון ויוקו.

אחד מקטעי הארכיון המרתקים בסרט הוא צילום של מאורעות הוועידה של המפלגה הדמוקרטית בשיקגו ב־68'. כ־100 אלף היפים באו לשם כדי למחות נגד עמדת המפלגה בעניין מלחמת וייטנאם. מול גינזברג הדוגל בהתנגדות לא אלימה ניצב אבי הופמן, המהפכן המקצועי, שביקש לראות תוצאות מיידיות, גם אם הדבר כרוך בהתעמתות חזיתית עם המשטרה, פצועים והרוגים. בעמדתו ובהתנהגותו המרגיעה והשקולה במעמד זה הציג שם גינזברג את יכולת ההשפעה מרחיקת הלכת ואת כוחו העצום של ה"פ־flower power". פוקים אותים מראים את גינזברג בשנות השבעים, השמונים והתשעים. שם נראה פועל בתחומים כמו הפסקת ייצור

הנשק האטומי, הקרישנהיזם, השירה, הצילום ועוד.

הסרט "חייו וזמנו של אלן גינזברג" מרתק. ראשית בזכות המשתתפים בו: ויליאם בורוז, נורמן מיילר, אבי הופמן, קן קיסי, טימותי לירי, ג'ון באאז, ועוד רבים מבין האנשים שהשפיעו השפעה מכרעת על המאה העשרים. הם מדברים בגילוי לב ועם לא מעט ביקורת עצמית על כישלונותיהם והצלחותיהם.

אך מעל לכל זו דמותו של אלן גינזברג עצמו ששובה את לב הצופה. האיש שהעניק לשירה לשון חדשה, הציג נושאי עיסוק חדשים וברא דימויים ומטאפורות של נראו בה קודם. האיש שעודד דור שלם לחלום ולהילחם על עולם טוב יותר, אוהב יותר ושליו יותר. אלן גינזברג, אם אפשר לומר כך, הוא הפציפיסט הכי מיליטנטי שאפשר להעלות על הדעת.

גינזברג, שמדבר על שחרור הנפש, הרוח והגוף, מצטייר כאיש שמחויב ומגויס תמיד, לטובת אמו חולת הנפש, לטובת הספרות, לטובת הדעיונות שבהם הוא דוגל או לטובת חברו פיטר אורלובסקי, לו נשבע אמונים לפני יותר מארבעים שנה.

עם זאת טמונה בסרט מכשלה, זו נובעת מעמדתו האוהדת של הבמאי ג'רי ארונסון. הוא לא שאל את גינזברג על האפשרות שהתמיכה שלו בשימוש באל־אס־די קידמה את המציאות שבה נער צעיר ימכור את אמא שלו בעד מנת הקראק הבאה; גם את השאלה בדבר הערצתו של גינזברג את "מלאכי הגיהנום" הרצחניים שכח הבמאי לשאול, כמו גם השאלה המתבקשת על כישלונה של תנועת השלום והיעלמותם של ההיפים מהעולם יחד עם האידיאלים הנציליים שלמוד מגינזברג ומבני דורו.

יעקב אגמון אמור להודיע היום אם ייענה להצעה לנהל את "הבימה"

יעקב אגמון אמור להודיע היום, ולכל המאוחר מחר, אם נענה להצעה להנהיג את התיאטרון הלאומי. ההנהלה הציבורית של הבימה פנתה אליו בהצעה לאחר ישיבה שבה דרשה את התפטרותם של המנכ"ל והמנהל האמנותי. אגמון ביקש שבוע ימים למחשבה, ובקשתו התקבלה.

ההתלבטות של אגמון קשה, מאחר שהוא מנהל כמה פרויקטים הנמצאים בתהליך עבודה: פסטיבל ה"תיאטרונטו" שבמיהלו אמור להתקיים במארס; הסרט "עץ הדומים תפוס", על פי ספרה של אשתו גילה אלמגור, שמפיקים השניים, נמצא בתהליך עריכה; ובנוסף לאלה אגמון משמש מנכ"ל פסטיבל עכו המתקיים בכל שנה בסוכות, והעבודה לקראתו בעיצומה. באחרונה אף הוצע לו לעמוד בראש פרויקט עצום: חגיגות ה־50 למדינת ישראל.

אגמון זכה השבוע לתמיכה גדולה מצד שחקנים, במאים ויוצרים אחרים בתיאטרון, וגם מצד הקהל הרחב. עם זה, את החלטתו ביקש לקבל לבד ובשקט, בלי השפעות ולחצים, ולפיכך נסע אל מחוץ לעיר.

ציפי שוחט

קבוצת "לימבוס" – זוכת פרס ז'ראר לוי לצילום של מוזיאון ישראל

פרסי האמנות השנתיים של מוזיאון ישראל יוענקו מחר בבית ראש הממשלה בירושלים, בנוכחות לאה רבין. ההחלטה המעניינת והחשובה ביותר בבחירת מקבלי הפרסים היא הענקת פרס ז'ראר לוי לצלם הצעיר לקבוצת "לימבוס".

באחרונה נקלעה הקבוצה, שלא נתמכת על ידי הממסד האמנותי, למצוקה כספית חמורה, וייתכן שהפרס יסייע להם. עם השופטים נמנו ניסן פרץ, סוזן לנדאו ויגאל שם טוב.

פרס אנריקה קבלין לצילום יוענק ליהושע (שוקי) גלוטמן. השופטים היו ניסן פרץ, חנן לסקין ויגאל צלמונה. דוד ריב יקבל את פרס סנדברג לאמנות ישראלית, ההחלטה מתבקשת אחרי תערוכת היחיד המצוינת שלו שהוצגה לפני כחצי שנה במוזיאון תל אביב. בנימוקה שכתבו השופטים יונה פישר, נחמה הילמן ויגאל צלמונה, נאמר בין השאר ש"בציוריו מקעקע ריב הידרכיות ערכיות מוסכמות, ומפרק כמה מהמיתוסים הבונים את ה'ישראליאנה'".

פרס ביאטריס קולינר לאמן ישראלי צעיר יוענק לרחלה מזרחי. מזרחי הציגה בסדנה לאמנות ביבנה את אחת התערוכות המוצגות במסגרת "ארטפוקוס". מוניקה לביא, אוצרת התערוכה ביבנה, יחד עם מאירה פרי־להמן ויגאל צלמונה היו השופטים. אסף בן צבי יקבל את פרס בנק דיסקונט לישראל לאמן ישראלי, ובחבר השופטים כיהנו מאירה פרי־להמן, ד"ר מרטין וייל ואריק קילמניק.

בתחום העיצוב מוענקים שני פרסים: מענק סנדברג למחקר ו/או פיתוח ניתן לשי בריק, כדי שיוכל להמשיך בפיתוח מערכות ריהוט ביתיות בשיטות ייצור המקובלות בתעשיית המתכת. השופטים היו איריקה גאון, אברהם גרנט ויגאל צלמונה.

את פרס קרייס אנד באול למוצר ישראלי בתחום הבית החליטו השופטים איריקה גאון, רזן נבו וויקטור פרוסטיג לחלק לשלושה זוכים: דוד רהמאיו זוכה על עיצוב סכו"ם לשימוש במטוסים; מנחם רביד – על עיצוב מחודש של גזייה והפיכתה לידידותית יותר לשימוש; ואודי יופי – על יישום שיטות חיבור מסורתיות של מוטות ברזל לריהוט ביתי, ופיתוח טכנולוגיה המאפשרת גימור באיכות גבוהה בסדרות קטנות ובייצור תעשייתי.

סמדר שפי

ועדה אמנותית תלווה את המנהלת האמנותית של להקת "ענבל"

בעקבות הקרס־בכורה שהתקיימה לפני שבועיים בתיאטרון ענבל הוחלט על הקמתה של ועדה אמנותית שתלווה את מרגלית עובד, המנהלת האמנותית של הלהקה. הוועדה מנתה את חיים שירן ורעיה ספיבק, חברי ההנהלה הזמנית של ענבל, וכן שרה לוי־תנאי, מייסדת הלהקה, מבקרת המחול גבי אלדור, הבמאית דניאלה מיכאלי והמוסיקולוג אורי שרביט.

בפגישה הראשונה שקיימו חברי הוועדה מחר יוחלט על הכללתם של אנשי אמנות מתחומים נוספים בה. במופע הבכורה של הלהקה המתוכנן לראשית אפריל ישולבו ביצירותיה של עובד עבודות של לוי־תנאי שזכו בהצלחה בעבר.

למכרז שפירסמה ענבל לתפקיד המנכ"ל ניגשו עד כה שלושה מועמדים, ובשבוע הבא הוא יתפרסם שנית. המועד הסופי להגשת ההצעות הוא 13 בינואר. יגאל ברשלום, יו"ר ההנהלה, אומר שעד סוף החודש יתמנה ללהקה מנכ"ל חדש.

יעל אפריתי

100 שנה לאחר מעצרו מקיימים אוהדי אוסקר ויילד טקסים לזכרו

מעריציו של אוסקר ויילד העלו את זכרו של הסופר האירי ה"שערורייתי" של המאה ה־19, והסירו את הלוט מעל מצבת זיכרון מול התיאטרון המלכותי בלונדון בהיימרקט, שבו נערכה לפני 100 שנה הצגת הבכורה של אחת מיצירותיו. השנה מציינים גם 100 שנה למעצרו, בשל "התנהגות בלתי מוסרית ומשכב זכר". למרות סירובה של ממשלת בריטניה לטהר את שמו, מתוכננים אירועים רבים לזכרו.

הכנסייה עצמה החליטה לכבד "את אחד הסופרים הגדולים במאה ה־19", תוך התעלמות מאורח חייו. לוח זיכרון עם שמו יוצב ב־14 בפברואר ב"פינת המשוררים" בכנסיית וסטמינסטר בלונדון. בכך יופיע שמו של ויילד ליד אלה של סופרים כמו לורד ביירון וד"ה לורנס.

ויילד זיעזע את החברה הוויקטוריאנית השמרנית בשל יחסיו עם הלורד אלפרד דאגלס. אביו של הלורד אלפרד, המרקיז מקווינסברי, הסגיר אותו לשלטונות, והוא נדון לשנתיים של עבודת פרך, בעוון עבירה של הומוסקסואליות. עם זאת, המרקיז מקווינסברי הנוכחי, וכן נכדו של ויילד, מרלין הולנד, נכחו ביום שלישי בטקס שניהל השחקן בן ה־90 ג'ון גילגוד, והזכירו כי אבותיהם היו "חברים טובים מאוד".

אשתקד ביקש ארגון ההומוסקסואלים בריטי, "אאוטרייג'", במכתב שהופנה בין השאר למלכה אליזבת, לטהר את שמו של ויילד, אולם משרד הפנים דחה את הבקשה בטענה כי "אין ספק שוויילד הורשע על פי החוקים שהיו תקפים באותה העת".

עתיים־אר־אפרתי (לונדון)

הצעת היום / נירה רוסו

עוף וכרוב סיני בחומץ מפולפל

עכשיו עונת הכרוב הסיני, והנה הקדירה שהוא יצטרף אליה. מדובר במעדן ממטבחים יום־יומיים, שאומץ מספרה של רוזאן גולד, השפית של מסעדת "ריינבואו רום" במנהטן. היא עצמה לקחה את המתכון מבת־דודתה רוז, שהביאה אותו מן הפיליפינים. הדבר היחיד הנדרש הוא רוטב סויה מייצור טבעי ולא כימי. רוטב תמרי או קיקומן הם המוצלחים ביותר. בשר העוף הופך רך כמו כתה, והרוטב שחום, צמיג ומתקתק.

החומרים:

- 8 שוקי עוף
- 1 בצל קצוץ
- 3 שיני שום, כתושות
- 1/4 כוס חומץ לבן פשוט
- 5 כפות רוטב סויה
- 20 גרגרי פלפל שחור
- 2 כוסות רצועות דקות של כרוב סיני

הכנה:

1. שמים את שוקי העוף בסיר יחד עם כל החומרים, מלבד הכרוב.
2. מכסים ומבשלים 40 דקות, תוך בחישה לפרקים.
3. מוציאים את העוף בכף מחוררת. מצמצמים את נוזלי הרוטב לחצי, תוך חימום על להבה חזקה.
4. מפזרים את רצועות הכרוב על הצלחת, שמים עליהן מיד את נתחי העוף הרוטב בעודם חמים מאוד, כדי שירככו ויעשירו בטעמים את הכרוב. מגישים מיד.

מוזיקה
1994-95
יום שלישי, 10.1.95 בשעה 20.30
נוסטב ליאונהארדט – צ'מבלו ועוגב (הולנד)
באך, פורקרה, פרסל ועוגב
מוצאי שבת, 14.1.95 בשעה 20.30
יוסי ארנהיים – חליל; מרסל ברנמן – צ'לו;
אירית רוב–לוי – פסנתר
בטהובן – סונטה לצ'לו ופסנתר;
פולנק – סונטה לחליל ופסנתר;
ובר – שלישיה; מרטינו – שלישיה
מוזיאון תל אביב לאמנות
TEL AVIV MUSEUM OF ART
שד' שאול המלך 27, ת"א, טל. 03-6961297

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

גלריה

עמדה שמרנית באריזה צבעונית

"COLORS", מגזין בהוצאת חברת בנטון, גיליון 8

מגזין
סמדר שפי

"COLORS", כתב עת היוצא לאור בהוצאת חברת בנטון האיטלקית, הוא הרחבה רעיונית למדיניות הפרסום השנויה במחלוקת של החברה. מה שהחל באמצע שנות השמונים כפרסומות שנשאו מסר בדבר אחוות עולמית, באמצעות צילומים של ילדים מחייכים בני גזעים שונים, הפך במהירות לפרסומות שנויות במחלוקת, שעניינן כאב ודמה אנושיים המומחשים בעזרת דימויים כמו חלקי גוף שעליהם החותמת HIV, או בגדים ספוגי דם של קורבן בבוסניה. באחרונה יצא כתב העת בגרסה צבעונית ואינטנסיבית מבחינה חזותית, ובעלת מסרים באיכות של קופירייטינג שטוח המתהדר בליברליות.

"אוליבריו טוסקני, שהיה אחראי לפרסומות היותר שערורייתיות, הוא העורך. הגיליון השמיני של כתב העת עוסק בדתות, או יותר נכון בגילויים החיצוניים של הדת מנקודת מבט ביקורתית. נקודת המבט הרחבה מתבטאת בעיקר בתחקיר המקיף, הכולל כתות רבות מהמזרח הרחוק ועד אמריקה, מאפריקה ועד אירופה. הצילומים המצוינים המראים טקסים, קדושים, אבזרים וסמלים דתיים, יוצרים חוברת שהיא הדבר הסטטי הקרוב ביותר לווידאו קליפ (היא אף עולה על כתבי העת "Interview" ו"The Face").

הטקסטים בנויים כמאגר גדול של נתוני טריוויה (היכן יש אלהויות לאלויס פרסלי? היכן הנזירות קונות לבניהן), מתחת לביקורתיות הפרובוקטיבית שמופגנת במידה שווה פחות או יותר כלפי כל הדתות, חבויה עמדה מודרנית־שמרנית, במין יחס הפוך לקשר שבין החוברת למממנת, חברת בנטון. בנטון, שמציעה ביגוד שמרני־קלאסי במחירים סבירים, משתמשת בפרסום ובחוברת כדי ליצור תדמית עקשנית־עכשווית שבוודאי אינה נובעת מהאופנה הטובה אך המשעממת שהיא מציעה.

עמדת כתב העת מבוטאת היטב בדבר המערכת, המנוקד, כיאה לכתב עת שמתאמץ להיות "שונה", בסוף. בגה שמנוסח כמתקפה על הכנסייה הקתולית, הגוף הדתי העשיר והחזק ביותר בעולם (ולכן גם העמיד ביותר בפני ביקורת), כתובים עשרת הדברות והאופן שבו פעילות הכנסייה מנוגדת לרוחם.

בצד הדיבר "לא תרצח", למשל, מצוין ש־45% מאוכלוסיית אוגנדה הם קתולים, וההערכה היא שעד שנת 2000 ימותו כ־1.8 מיליון אנשים מאיידס, בעוד הכנסייה אוסרת עדיין שימוש בקונדומים.

למרות הטון של "הנה אנו תוקפים את הכנסייה", הטיעונים מוכרים לעייפה, ונדמה שהחוברת קוראת לחזור לדת טהורה יותר, או בניסוח טעון יותר – לחזור למקורות. היא מתרכזת בבגדים האקזוטיים־קרירותיים של הדתות, כמו נסים, מצבים אקסטטיים, כתות והתאמת הדת לחיים המודרניים (למשל, מחשב שסופר תפילות, ומחליף את חרוזי התפילה; או רובוט הנראה כבודהה ומקליט תפילות בבית קברות ביפאן). מלחמות הדת לא נזכרות כלל, האזכור היחיד לאלימות בשם הדת קיים בסקירה על הכת "הכנסייה של ישו הנוצרי, האומה הארית", הפועלת בארצות הברית ומנהיגה נוהג לצטט רעיונות הלקוחים מ"מיין קאמפף".

גם האלימות בתוך הדתות (כמו טקסי עינויים הינדיים) נרמזת בלבד במאמרים על האקסטזה.

"COLORS" לא עוסק בקטנות, כמו אבחנות בין אלים לבין קדושים ומשיחים. ברשימת האלים שלהם מככבים מנחם שניאורסון מלובביץ' וריאוהו אוקאווה (משיח מיפאן), בצד בודהה, מוחמד וזרתוסטרא (השם המפורש "אלוהים" לא מוזכר). בכוון אירוני מציע כתב העת כמה אלים הראויים להערצה. מה שבטוח.

"COLORS" מצליח להיות חומר עיון (קשה לדבר "חומר קריאה") מרתק. הוא סוקר נושאים כמו אוכל, אופנה ושיער. הטקסטים קצרים, ללא פרשנות ופרספקטיווה היסטורית או פילוסופית, כך שהדת מתקבלת כתופעה אופנתית ולא כאחת התופעות המורכבות והעתיקות בתולדות האנושות. האוכל מצולם כמו במדורי הבישול של מיטב המגזינים. עד כדי כך שאפשר לחוש בפריכות החסה, הגבינה נראית בדיוק בנקודת ההתכה הנכונה.

בין השאר לומד הקורא שלחברי הארי קרישנה וההינדים אסור לאכול פטריות, לבאהאים אסור לאכול גזר, וליהודים אסור לאכול חמץ בחג הפסח.

צילום של ארוחה פשוטה יחסית שכוללת צ'יזבורגר עם צ'יפס, מתמצים, קטשופ וכוס קולה, משמש הדגמה לארוחה שמנוגדת לצווי 13 דתות שונות, ופוגע ברגשות הדתיים של 61% מאוכלוסיית העולם. היהודים לא אוכלים חזיר ולא מערבבים בשר וחלב; הבודהיסטים לא אוכלים בשר; הסיקים ו"שומרי היום השביעי" (כת נוצרית) לא אוכלים בשר בקר; הטאואיסטים לא אוכלים לחם, וחברי הארי קרישנה לא אוכלים מזון שיש בו חומץ.

צילומי השיער והאופנה עוצבו במתכונת של צילומי מגזינים נוצצים, דבר שהופך את כל הסגנונות לשווים, ונותן לגיטימציה לתסרוקת של נשות האיימיש, לשיער ראשם הקצוב של הסיקים שלא נגזז, ולרסטאפריאנים, כת מג'מייקה שחבריה לא מסתפרים ולא מסתרקים. האופנה עוסקת בחשיפת הלבנים של כמרים ונזירות איטלקים, כולל מוצרים הפונים לנזירות: הבגדים דתיים, הול בוד ליפה המוצעת מבד סטרץ' של ג'ימי סוואגרט, מטיף אוונגליסטי מארצות הברית, דרך גלימות כתומות של נזירים מבודהה, וכלה בלבוש חסידי (מבלי לפרט באיזה פלג מדובר) המתואר כ"מקומם וטבעי". מעיל מעטפה עם תגורה ואבזורים תואמים בגוני אדמה, הנותנים ללבוש אווירה נונשלנטית".

ירושלים זכתה לסקירה מיוחדת, ומאכזבת, שנראית כמו המקבילה של מדורי התיירות במגזיני הסגנון והאופנה. היא מוצגת כמקום הקדוש ביותר ליותר ממחצית המין האנושי, והפסיפס הדתי שקיים בה מוצג באופן חלקי בלבד (האוניברסיטה המורמונית, למשל, לא מוזכרת). היהודים מוצגים באמצעות הקייס רפאל הדנה, ראש העדה האתיופית, ורעייתו ובנה; ובאמצעות ראיון קצר (וצילום) עם הרב משה הירש מנטורי קרתא. הנצרות מוצגת דרך עיניה של נזירה מהמיסיון הרוסי וצילום שומרן של דיואדורוס (מנהיג הכנסייה היוונית האורתודוקסית). נציג הבהאאים ושייח עבדאללה נימר דרוויש, ראש התנועה האיסלאמית, משלימים את התמונה.

דפי צרכנות הכוללים פרטים לגבי הפריטים המוכרים בכתבות (למשל היכן לרכוש אותם) חותמים את כתב העת. בין השאר מופיעה כתובתה של חברה בפתח תקוה המשווקת מי ירדן קדושים וחברה המשווקת דיסק משירי דייוויד כורש. ההשוואה המדאפיינת את החוברת אמנם מקוממת, אבל משרתת היטב את הכוונה להצביע על הדמיון בין הדתות. דומה שדווקא היום, כשסטריאוטיפים דתיים תופסים מחדש את מקומם בפוליטיקה, בעיקר במדינות האיסלאם, אמירה כה ברורה מאליה נתפסת כביכול כחשובה.

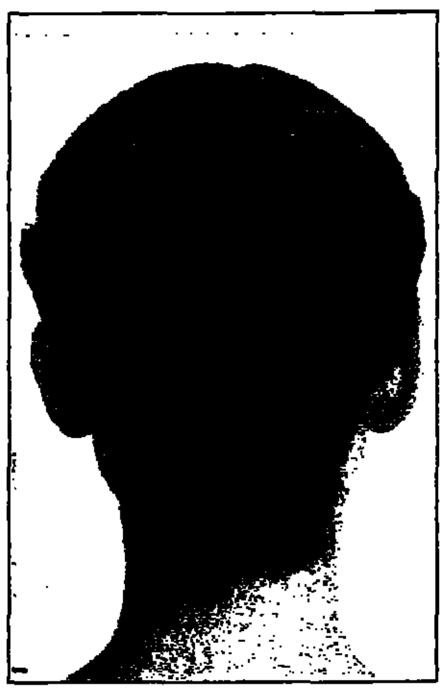
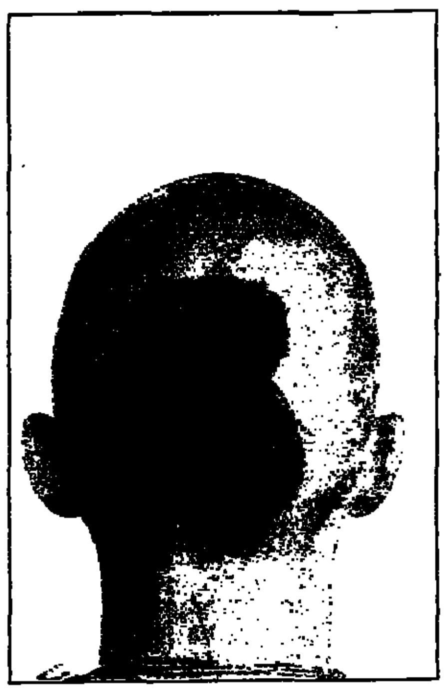

לגיטימציה לתסרוקת מאפיינות: מימין הארי קרישנה ומשמאל איימיש

מותר הלבן מהאדום

יין
דניאל רוגוב

במשך 300 שנה היה מקובל לחשוב שיינות לבנים הולכים עם דגים, ויינות אדומים – עם בשר. אם בשלהי שנות השישים החלו הבריות לכפור בכלל הזה, שנראה באמת שרירותי במקצת ולא תמיד הגיוני. מאז מצאו רבים שיש מאכלי דגים המתאימים מאוד ליינות אדומים, והיו גם מי שהבינו שיינות לבנים יכולים להיות בני לוויה אידיאליים למאכלי בשר מסוימים.

בזמן האחרון, גם בארצות הברית וגם בישראל, צצה אופנה חדשה: לקבוע שיינות לבנים אינם ראויים להתייחסות רצינית. מקצת הדוגלים בהשקפה הזאת מצהירים בגאווה שבשום פנים ואופן לא היו משפילים את עצמם לכדי שתייה של יין לבן. אחרים הרחיקו לכת עד כדי השלכת בקבוקי היין הלבן שהחזיקו אצלם. יש יאפים תל אביביים בעיני עצמם שאפילו נוהגים לבוז לחבריהם הנצפים בבורותם מבקבוק של יין לבן.

לכאורה יש מידה של היגיון עקום בהחלטה. נכון, למשל, שהיינות הלבנים הם הפופולריים ביותר בקרב שותי יין מתחילים. זה נכון בעיקר משום שלכולנו יש העדפה מולדת למתוק, ואילו בכל משקה אלכוהולי יש רמה מסוימת של מרירות. יינות לבנים, יבשים ככל שיהיו, מכילים לכל הפחות מעט סוכר לא־מותסס, המשווה להם שמץ מתיקות, ושותי יין מתחילים לומדים להתמודד עם טעם האלכוהול דרך שתיית יינות לבנים חצי־יבשים, או ויסקי מעורב בג'ינג'ר־אייל ורום עם קוקה קולה.

היות שמשקאות מתוקים ופריים מספקים את טעמנו הטבעי, בעיני המתנגדים ליין לבן הם נחשבים אוטומטית לחסרי תחכום. יינות אדומים יבשים ממש, לעומת זאת, אינם מכילים שיירי סוכר כלל. צבעם בא להם מהמגע עם זגי העגבים המכילים טאנין ומשום כך יש בהם תחושה קלה של מרירות. בעולם שבו התדמית היא הכל, יש מי שבעיניהם אדם שמצליח להתגבר על התשוקה הטבעית למתוק – נחשב מתוחכם יותר.

הטוענים לתחכום מתעקשים שכבדות עדיפה על קלות, ובזים ליין הלבן גם משום שהוא נחשב קל יותר ואלכוהולי פחות מהאדום. למעשה, אין זו אלא אשליה, הנוצרת לא מעט משום שאת היין הלבן, בניגוד לאדום, נהוג להגיש צונן. יינות לבנים יכולים אמנם להיות מרעננים יותר, אך הם אינם כבדים או מורכבים פחות מיינות אדומים. למעשה, לו עשו שוללי היינות הלבנים מחקר קטן, היו מגלים שהמשובחים ביותר ביינות אלה מכילים אותה מידה של אלכוהול כמו האדומים, ותכופות אף יותר. אמנם בכלל, יינות אדומים מיטיבים להתיישן מהלבנים, אולם בהתחשב בכך שלמעטים מהמתנגדים הנדשים ליין הלבן יש המקום, הכסף או הרצון לאחסן יינות 30 שנה ויותר, גם טיעון זה אינו רציני.

יש גברים שמקבלים את ההנחה הרווחת שלפיה יין לבן גורם פחות להנג־אובר ואוהבים להתפאר בכמויות היין האדום שהם מסוגלים לשתות בלי לסבול מהתוצאות, כדרך להפגנת גבריותם. אבל בכך הם אינם מפגינים אלא בורות, שכן אין כל ראיה לכך שיין אדום "מכהן יותר" לשתייה. להוציא 0.01% מהאוכלוסייה האלרגיים להיסטידין המצוי בזגי העגבים השחורים, יינות זולים עושים כאב ראש ויינות יקרים בכל צבע שהוא – לא.

שותי יין יודעים באמת סבורים שההתרחקות הגורשה מיין לבן יומרנית ומטופשת, ותמנית, מן הסתם. אותי מפעימה הבורות, המביאה סנובים של יין לדחות יינות לבנים משובחים כמו יין הקינוח הלבן המתוק הנפלא של סוטרן או ברזק טעמו החושני, המבושם המשתרה על הדיך של מונראשה פרמייה קרי; הטעם והניחוח האגוזיים, המפולפלים והשמנתיים כמעט של מוסקאדה דה סבר־א־מן; הרילינגים הנבשים כפלדה של אלזס ועמק המוזל; השאבלי פרמייה קרי המתכתי לא פחות מבורגונדי, ואפילו (ואני תקווה שישלחו לי הטובים הגדוקים) שארדונה חד מאוסטרליה, ישראל או קליפורניה.

למשתוקקים להרשים באמת את חבריהם ומכריהם בתחכומם או בהצלחתם הכלכלית, כדאי אולי לרכוש תריסר בקבוקים מכל אחד מהיינות שלהלן, כולם לא רק יוקרתיים להפליא אלא נחשבים גם בין הטובים בעולם. המחירים מבוססים על מכירות פומביות שקיימה באחרונה חברת כריסטיס בלונדון.

יינות אדומים:

1928 Chateau Gruaud-Larose	1,850 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1953 Chateau Latour	900 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1961 Chateau Lafite	2,440 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1892 Chateau Margaux	550 לישי"ט לבקבוק
1929 Chateau Petrus	2,550 לישי"ט לבקבוק
1942 La Tache	380 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1975 Chateau Mouton-Rothschild (עם תווית בעיצובו ובחתימתו של אנדי וורהול)	3500 לישי"ט לבקבוק

יינות לבנים:

1947 Chateau Coutet	1,200 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1921 Chateau D'Yquem	700 לישי"ט לבקבוק
1955 Musigny	1,200 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1992Le Montrachet Marquis de Laguiche	900 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1982 Chablis 1er Cru Montmain	600 לישי"ט ל־12 בקבוקים
1985 Batard-Montrachet	400 לישי"ט ל־6 בקבוקים

עיצוב / אריה ברקוביץ
קריצה אל הסוריאליזם

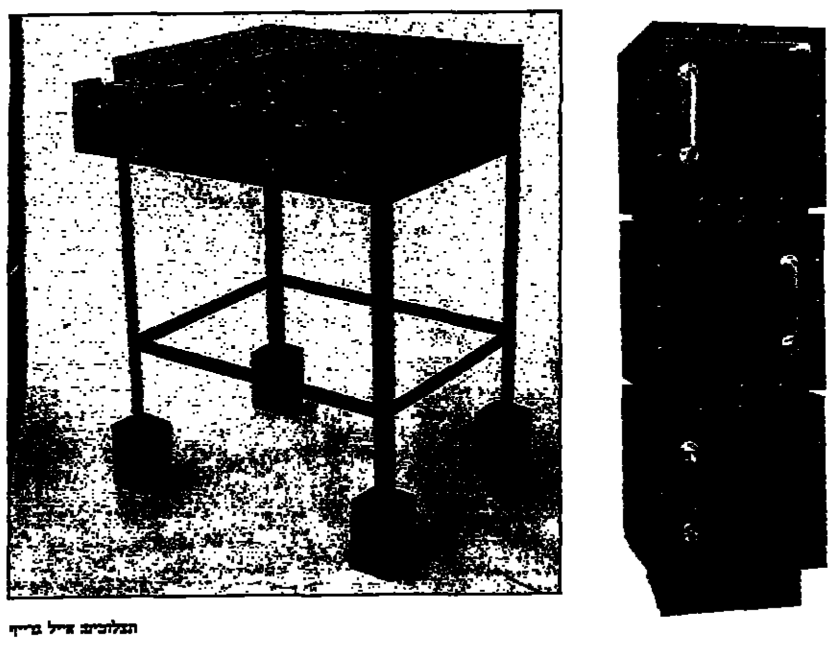

תצלומים: אייל ברייר

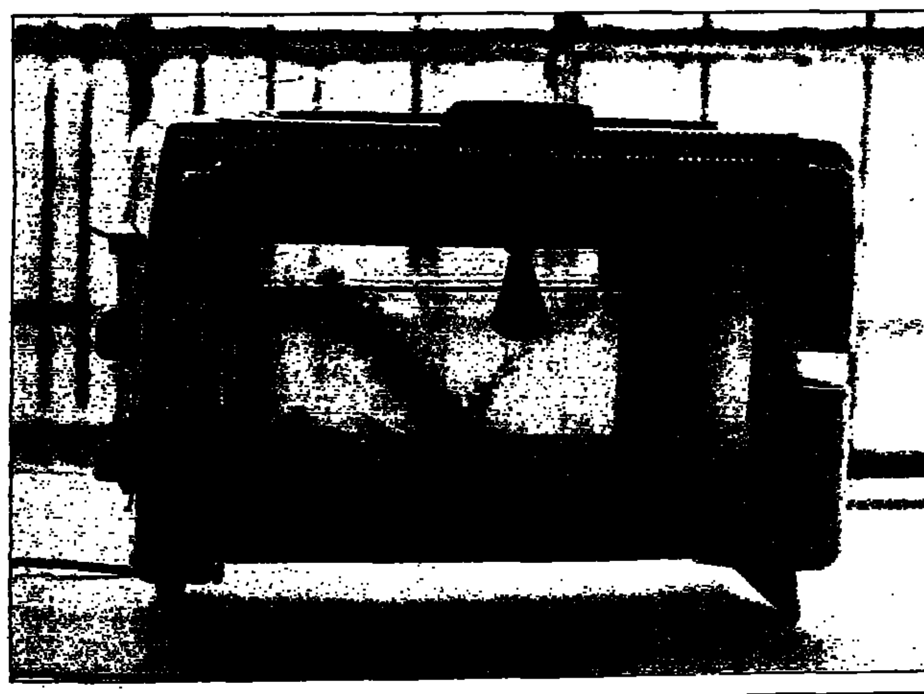

הנטייה ההולכת וגוברת של מעצבים להיות ייחודיים מולידה עוד ועוד רהיטים ומוצרים בכמויות לא מסחריות, וכל אחד מהמוצרים האלה זוכה לתשומת לב רבה. כאלה הן העבודות של צמד המעצבים ניר מוס ודרור הרצון.

ביתם של מוס והרצון, שמעצבים גם תפאורות לתיאטרון, הוא גם הסדנה שלהם. היצירות שלהם מושפעות מתיאטרפופ ומעולם התיאטרון, והפצים מוכרים עוברים אצלם שינוי ייעוד, כמו טוסטר שהפך לאקווריום.

ההומור והקריצה אל עבר הסוריאליזם מאפיינים את מרבית עבודותיהם, הבנויות בדרך כלל מחומרים קונבנציונליים, כמו עץ, מתכת ואלומיניום. הקומפוזיציה והמקצב הפנימי של המוצרים הם שהופכים אותם למיוחדים. אפשר לרכוש או להזמין בסטודיו, ברחוב שינקין 37, תל אביב.

תשובות
1. שניהם נולדו היום: פרסלי לפני 60 שנים ובואי לפני 48 שנים.
2. ג'סי גארון, הוא מת סמוך ללידה.
3. נזיר בודהיסטי.

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
מנהל מוסיקלי: דוד שלון | העונה ה־57 תשנ"ה

יואב תלמי, מנצח **ריצ'ארד פלאי**, סולן
רחמאנינוב קפריצ'ו בוהמי
מוצארט קונצ'רטו לבאסון, ק. 191
דבוז'אק מחולות סלאביים
המנוי הפופולארי קונצרט מס' 3
יום שלישי, 17.1 סדרה ד
יום רביעי, 18.1 סדרה ה
המנוי הקלאסי קונצרט מס' 3
יום חמישי, 19.1 סדרה ג

יואב תלמי, מנצח **אינגריד הבלר**, סולנית
מוצארט קונצ'רטו בסול מג'ור לפסנתר ותזמורת, ק. 453
ברוקנר סימפוניה מס' 4 ("רומנטית")
המנוי השלם קונצרט מס' 4
יום רביעי, 25.1 סדרה א־ב
קונצרט מס' 4 למנויים ב"היכל התרבות" כפר סבא
יום חמישי, 26.1 ב־8.30 בערב
כרטיסים - בקופת "היכל התרבות"

ממתקי ירושלים | שרתוק את גרופר | איתן
קופת התזמורת טל. 611498-9 ימים א־ה 16-19 ששי 10-13

הקאמרטה הישראלית רחובות
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

סדרת הקונצ'רטו הכפול - קונצרט מס' 2
הסדרה הגדולה - קונצרט מס' 4

אבנר בירון - מנצח
קלוד פרנק (ארה"ב) - פסנתר
אלי חפץ - קלרינט
מאוריציו פאז - בסון

מוצרט - קונצ'רטו לפסנתר בסול מג'ור ק' 453
פוצ'יני - "כריזנטמות"
ר. שטראוס - קונצ'רטינו לקלרינט ובסון
מיו - סימפוניות לתזמורת קטנה

רחובות אולם ויקס
מוצ"ש 14.1.95 בשעה 20.30
ירושלים - קונצרט מיוחד
אולם הנרי קראון - תיאטרון ירושלים
יום א' 15.1.95 בשעה 20.30
תל־אביב מוזיאון ת"א לאמנות
יום ב' 17.1.95 בשעה 20.30
חולון - תיאטרון חולון
יום ד' 18.1.95 בשעה 20.30
נתניה - היכל התרבות העירוני נתניה
יום ה' 19.1.95 בשעה 20.30

כרטיסים להשיג:
הקאמרטה הישראלית - רחובות
רח' הרצל 174 רחובות טל. 08-459052, 08-459306
לסטוס רח' בית הפועלים 4, רחובות טל. 08-461500
אולם ויקס מכון וייצמן טל. 08-343297
תיאטרון ירושלים, קופת התיאטרון, טל. 02-610011
מוזיאון תל־אביב לאמנות טל. 03-6961297, 03-6957361
חולון, בקופת התיאטרון
שד' קוגל 11, חולון טל. 03-5052781
"בילטראמפ" טל. 03-585855
עיריית חולון, רח' שבדיה, טל. 03-5027235
נתניה, קופת היכל התרבות העירוני
טל. 09-612453, 09-623392
15% הנחה למחזיקי ויזה זהב

★ **רביעיית בורודין**
יום ד' 1.3.95, 20:30
בטהובן – רביעיית אופ. 95
שוסטקוביץ' – רביעייה מס. 4
בטהובן – רביעייה אופ. 59 מס. 1 ("רזומובסקי")
★ **קונסורט אוף מיוזיק**
יום ב' 24.4.95, 20:30
יצירות דתיות מאיטליה
חלק א': לוטי, מונטוורדי, קאריסימי
חלק ב': האורטוריה "יפתח" של קאריסימי
★ **רביעיית אלבן ברג**
יום ו' 5.5.95, 16:00
היידן – רביעייה אופ. 76 מס. 3
בריטן – רביעייה מס. 3
בטהובן – רביעייה אופ. 130 (עם "הפוגה הגדולה")
★ **איוו פוגורליץ'**
יום א' מוצאי שבועות 4.6.95, 21:00
מוסורגסקי – "תמונות בתערוכה"
שופן – פרלוד בדו דיאז מינור אופ. 45,
ארבעה סקרצי: בסי מינור, בסי במול מינור,
בדו דיאז מינור, במי מאז'ור

כרטיסי מנוי/כרטיסים בודדים בקופת המשכן
שד' שאול המלך 19, ת"א. טל. 03-6927777
"האכסדרה הפתוחה" – האכסדרה הראשית של המשכן, פתוחה כל יום מ־10.00 בבוקר ועד 01:00 בלילה.
סדרת "מוסיקאים גדולים במשכן" בשיתוף עם ארטיס
עד יום 13.1.95 המכירה למנויי הארץ בלבד.
מי עדן השמפניה של הטבע

תזמורת סימפונית חיפה
HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA
העונה ה־45 תשנ"ה 1994–1995
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר
חוויה מוסיקלית לכל המשפחה
סדרת קונצרטים מוסברים
קונצרט מס' 2
"קול הנושפים"
מנצח ומנחה: מרדכי רכטמן
סולנית: רוני גלעד – אבוב
בתוכנית:
הנדל: קונצ'רטו לאבוב מס' 3
מוצרט: סימפוניה מס' 39
באך: פרלוד ופוגה, כוראל פרלוד, פוגה קטנה
עונת הקונצרטים ה־45 תשנ"ה 1994-1995

יום א'	15.1.95	בית נגלר, ק. חיים	שעה 17:30
יום ב'	16.1.95	אודיטוריום חיפה	שעה 17:00

משרדי התזמורת – רח' פבזנר 50, טל. 04-640004
ימים א'–ה' 8.30–13.00, 16.00–18.00, יום ו' 8.30–12.30
בית נגלר ק.חיים טל. 04-724694, ימים א'–ה' 17.00–19.30

גלריה

הפיצול הוא סוד ההצלחה

שני ימי שידורים לכל זכיין, מאמינים בערוץ 2, מגבירים את התחרות ומיטיבים עם הערוץ

מאת עידית רוזנבלום

דיון בתחרות בין ערוצי הטל־וויזיה, שהתקיים ביום שלישי שעבר במסגרת יום העיון של האוניברסיטה הפתוחה, עימת את שלושת מנכ"לי ערוץ 2 – עוזי פלד, אלכס גלעדי ודן שילון – עם מנהל הרשות של הטלוויזיה הישראלית, דוד גלבוע.

ערוץ 2, שחגג זה לא כבר שנה לקיומו, נראה היום שונה מאוד מהקלטות המבטיחות שהציגו זכ־ייניו לפני תחילת השידורים, אבל מעל הבימה לא נשמעו דברי ביקורת על שידורי הערוץ, שכן משתתפי הדיון היו נתונים שה־עידו על עיסוקם. חלקם לא הסתי־רו את לעגם לאחוזי הצפייה המידרדרים של ערוץ 1 בכלל והחדשות שלו בפרט, שבחודש דצמבר קיבלו, לפי סקר הרשות השנייה, פחות אחוזי צפייה מחד רשות ערוץ 2. מנכ"ל טלעד, עוזי פלד, טען שערוץ 1 הוא היום הע־רוץ הראשון רק מבחינה כרונולו־גית, המשיל את הצלחת ערוץ 2 לעיתון חדש שיקום ויצליח בתוך ימים אחדים לעלות בתפוצתו על שני עיתוני הערב.

גלבוע אמר שתפקידו לדאוג לחדשות טובות ואמינות, "ואת זה אנחנו עושים לא רע. תפקידנו לעשות את השליחות העיתונאית שלנו". לשאלת מנחה הדיון, אמ־נון לוי, אם ימשיך לעשות חד־שות איכותיות גם עם חמישה אחוזי צפייה, השיב גלבוע ש"יש לנו מסורת טובה. נשמור עליה וגם נשפר. ומלבד זאת אין לש־כוח שהסקרים ממומנים על ידי מזמיניהם וסקר שלנו מראה 26.1 אחוזי צפייה יומית".

גלבוע העריך שבצד התוכניות הטובות וכוח המשיכה של הפר־סומות בערוץ 2 יש בנטישת הצו־פים את ערוץ 1 גם אקט של מחאה ומרד של משלמי האגרה. "גם אני רואה הרבה תוכניות בע־רוץ 2 אבל אני לא שונא את את ערוץ 1", אמר גלבוע. מנכ"ל שי־דורי קשת, אלכס גלעדי, הסכים שבתחרות לא מוכרחים לשנוא את היריב ולרצות בביזיונו. גלע־די גם ציין שהערוץ גלוהם באומץ, אחרי ששנים היה נתון בסד ובדי־כוי פוליטי במקום לעשות לביתו ולשיפור שידוריו. "במקום שאין יצירה אין ייצור", אמר.

גלבוע הודה שאכן היו תקופות קשות ברשות השידור, אולם עתה לא מגיעה אל עורכי "מבט" אפי־לו שיחת טלפון אחת שיש בה משום לחץ פוליטי. "גם בזכות ריבוי הערוצים וגם בזכות המנכ"ל מרדכי קירשנבאום שדו־אג לעצור לחץ כזה אם הוא מגיע". אורי פורת, מנכ"ל רשות השידור בעת שלטון הליכוד, שי־שב באולם, בחר שלא להגיב על הדברים.

מנכ"לי החברות הזכייניות של ערוץ 2 התלוננו על שלא כל הפרסומות מגיעות אל ערוץ 2 ושחלקן משודר דווקא בערוץ 1, המנוע בעצם מלשדר פרסומות. גלעדי הגדיל לעשות וטען כי נותרו רק שלושה מעוזי בולשוי־זם בעולם – צפון קוריאה, קובה וחוק הרשות השנייה. לעומתו סבר יוחנן צנגן, מנכ"ל ב"רשת", כי חוק ערוץ 2 הוא חוק לא רע. "הוא מסבך לנו את החיים, אבל הפיצול הוא אחד מסודות ההצל־חה של הערוץ. הוא מחייב כל אחד מהמנהלים למאמץ גדול. איפה היינו רואים תוכנית כמו זו של דן שילון בערב השנה האזר־חית החדשה, את התוכנית של גידי גוב עם 'הכבש השישה עשר' וגבי גזית עם 'משינה' ויוסי בנאי, כולם בשבוע אחד? העובדה שכל זכיין משודר רק יומיים בשבוע מחייבת אותנו לעשות כל יום יום עצמאות".

פלד ניסה להפריך את הדימוי הזול והצעקני שדבק בערוץ 2. "מי שמנסה להדביק לערוץ 2 רמה נמוכה וצהובהבות, עושה שקר בנפשו. בערוץ 2 יש תוכניות אי־כות יותר משהיו בטלוויזיה אי פעם. מבין 42 התוכניות של ערוץ 2 לפחות 15 הן כאלה". כדוגמה נתן את התוכנית "עובד־דה", והדגיש שאף שהיא יקרה פי ארבעה מ"דוביר", למשל, היא לא תרד מן המרקע. לערוץ 1 מייעד פלד עתיד דומה לזה של צ'אנל 4 בטלוויזיה הבריטית, שישדר תוכניות איכות גם לפלחי אוכלו־סייה קטנים.

שלושת המנכ"לים הסכימו כי תוכניות האירוח לא ייעלמו, אלא יוזזו מזמן צפיית השיא. "לא אנח־נו קובעים אם יש טוק שואו, אלא הציבור", אמר צנגן. "עובדה שארבע מתוך תילו להתקיים כי הציבור אמר את דעתו. זו גם הד־רך שבה אנחנו צריכים לקבל את ההחלטות שלנו".

עודפים

שטיח בשני גוונים

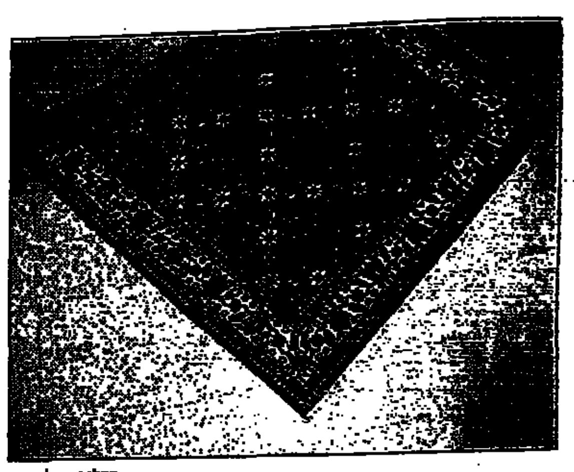
תצלום: רחל הירש

שטיחי הצמר מהסוג שבתמונה, מתוצרת מפעל שטיחי כרמל בקיסריה, נמכרים בי־מים אלה ברשתות "מרקס אנד ספנסר" בבריטניה ו"קוואלה" בגרמניה. השטיחים מיוצרים בשישה דגמים, כל דגם בשני גוונים, ואפשר לרכוש אותם כאן כעודפי יצוא בהוזלות ניכרות. השטיח הגדול (0.80x1.60 מ'), שנמכר בבר־יטניה ב–35 לירות שטרלינג (155 שקל) ובגרמניה ב–152 שקל, עולה בחנויות המפעל של החברה בארץ 75 שקל. שטיח קטן יותר (0.60x1.20), שעולה באירופה כ–120 שקל, נמכר כאן ב–50 שקל בלבד. להשיג בחנות המפעל הצמו־דה למפעל בקיסריה, ובחלק מחנויות הרשת – ברחוב בן גוריון 31 ברמת גן, רחוב פייר קניג 93 בשכונת תלפיות בירושלים, ובצומת הצ'ק פר־סט בחיפה.

יעל אפרתי

יופי / דורית לנדס

ההיגיון שבאריזה

כשרוכשים אנחנו בדרך כלל מודעים לעובדה שא־נחנו משלמים גם את אריזת המוצר ואת המכל שהוא נתון בו, שמעוצבים בקפידה ונושאים מסר שיווקי. כשמדובר בתכשירים קוסמטיים, המכלים השונים צריכים להיות פונקציונליים: עליהם לשמור על עמידות החומר ועל נגישותו.

עד לפני כעשר שנים שלטו בשוק השפופרות. אבל בעשור האחרון, בכלל מרכבות המוצרים, פח־תה עמידותם במידה ניכרת. כרגע שפותחים את המכלים, עוברים התכשירים המגע מאוויר, ואף יכו־לים להתפרק. המכלים השונים הם איפוא לא רק אמירה שיווקית, אלא גם מעידים על אופיו של החומר שהם מכילים.

● שפופרות הפלסטיק – הן מכילות הכל, החל בקרמים וקלינזרים, וכלה בסמקים ומייקאפ. הן נוחות לשימוש ולנשיאה, ולא תופסות מקום רב. אלא שהפלסטיק לא עמיד במיוחד, ודווקא מבנה השפופרת מקשה על ניצול כל החומר שב־תוכה. מסבב להשתמש בשפופרות, שמחי־רן 12 שקל, ולא לגזור.

● צנצנות הזכוכית – עמידות ושומרות היטב על החומר, אבל מסורבלות יותר, ולעתים כבדות מאוד. צנצנות הפלסטיק הן אמנם פשרה בין השפופרת לצנצנת הזכוכית, אבל באחרונה ניכרת חזרה אל הזכוכית בגלל האפשרות למחזר אותה. לגבי תוד ליך המצנן – צנצנת הזכוכית נפערת לכל רוח בה, ולכן חברות נוהגות לצרף לצנצנות מרית קטנה, שבעזרתה מוצי־אים את החומר מהצנצנת (מעלים את החומר על המרית, מניחים אותו על האצבע או על הפנים, ואחר כך רוחצים את המרית כדי שתהיה נקייה לקראת הפעם הבאה.

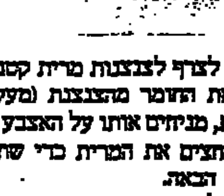

● מכל התרסיס – החידוש הטכנולוגי האחרון. שומר על החומר מפני השפעות הסביבה, ומונע התמצבנות בעת המגע עם האצבע המזוהמת. בנוסף הוא משחרר כמות מדודה, המאפשרת שימוש חסכוני בחומר. מכל התרסיס לא כבד, אך לעתים הוא גדול יותר מהצנצנות למיניהן. חסרונו הגדול הוא איטומו, שלא מאפשר לדעת איזו כמות עוד נותרה בו. אבל גם לזה נמצא באחרונה פתרון: ב"ליפט אקסטרס" של שאנל, למשל, יש חלונית, וכאשר מופיע בה וילון אדום, פירושו שהכמות שנותרה במכל תספיק לפע־מיים נוספות בלבד.

עמידות התכשירים צריכה להעסיק את מי שיש לה יותר מתכשיר אחד לכל מטרה, והיא מחסלת אותם באיטיות. כדאי לתת את הדעת לקצב השימוש בתכשיר, ולהביא זאת בחשבון כשבוחרים את סוג האריזה. כשלא מצוין תאריך התפוגה, כדאי להת־אים את קצב השימוש לסוג האריזה; וכשלא מצור־פת מרית, אפשר לאלתר משהו בבית.

מבצע

בסופרפארם, עד 12 בינואר – על קנייה של שלושה מוצרי איב סאן לורן, יזבנה, פופה ובשמים שמייבאת חברת לילית, יינתן חינם המוצר השלישי, הזול מביניהם. מומלץ הכפתנן החדש רוג' פוד (109 שקל) לפי שתרכוש חלב פנים ומי פנים של איב סאן לורן (כל אחד ב–130 שקל). ליזבנה יש קרמים מצוינים ליום וללילה (164 שקל ו–169 שקל). מי שתרכוש שני קרמים של איב סאן לורן (260–294 שקל), תוכל לקבל את הקונסילר המוצלח פיניש סאץ' (שמחירו 200 שקל).

חדשים

"יסאמנאבל", ניחוח צרפתי חדש, יועד לגברים, וגם עיצובו של הבקבוק (הנתון בקופסת מתכת מעו־יינת) אומר גבריות שקטה. אבל מי שאינה בהולת מבשמים שאינם מתוקים וצפויים עשויה לגלות כי זהו אחד מניחוחות היוניסקס המוצלחים ביותר שה־גיעו לכאן בזמן האחרון, ומרכיביו היותר בולטים הם תפוז, אלמוג, הניל ומושק. או דה טואלט 100 מ"ל – 198 שקל, 50 מ"ל – 148 שקל; אפטר שייב 100 מ"ל – 139 שקל, 50 מ"ל – 109 שקל; דיאו־דורנט בספריי, 150 מ"ל – 95 שקל.

"קליניק", סבון ללא סבון חדש, נועד גם לטיפוח העור, ואפשר להשיג בשלוש גרסאות – מועשר בתמציות צמחים טבעיים (עטיפה שחורה), מועשר בגליצרין, המרכך את העור (בעטיפה כחולה) ומו־עשר בפרוטאין המזין את העור (עטיפה אדומה). מחירו נוח – 1.40 שקל, הוא ריחני ביותר ומעלה קצף רב.

"מולטי־אקטיב לילה" מתוצרת קלארינס הוא קרם טיפולי ללילה. הוא מכונה תחליב בעברית, כנראה בזכות מרקמו העבים והקליל. למעשה, זהו קרם טיפולי משוכה ללילה המשקם את העור וסותר את השפעתם של הרדיקלים החופשיים. אפשר להשיג בגרסה התואמת את כל סוגי העור ובגרסה עשירה יותר לעור יבש. 207 שקל ל–50 מ"ל.

קונצרט מס' 5

אותנטיקה

מוסיקה עתיקה. סדרת קונצרטים

אמן הצ'מבלו והמנצח

גוסטב ליאונהרדט

(הולנד)

רסיטל מיוחד

בתכנית:
יצירות לצ'מבלו סולו מאת:
● לואי קופרן
● י. פרוברגר
● י.ס. באך
● א. פורקרה

"אמנות הפוגה של ליאונהרדט מבוצעת בצלילות שמיימית ומרגשת העולה על כל דמיון". (סאנדיי טיימס)

יום ה', 12.1.95, שעה 20:30, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים

ליאונהרדט יגיש הרצאות מודגמות וכיתת אמן במרכז למוסיקה ירושלים, משכנות שאננים, בתאריכים: 11,9,8 בינואר 95'.
לפרטים: 02-234347

לרכישת כרטיסים:
ירושלים: "בימות" – שמאי 8, טל. 02-240896; "קלאסי" – שמאי 12, טל. 02-256869

בשיתוף: קול המוסיקה של קול ישראל | בחסות הארץ עיתון אחד טוב מול כל הצהוב | בשיתוף: האוזן השלישית החנות הקלאסית

מיוחד לבאי היכל התרבות ת"א

בית קפה – בקומה השנייה סרקליני ההיכל

פתוח – שעה וחצי לפני תחילת כל מופע ובהפסקה.

* תפריט מגוון * שירות אדיב
* העוגות הטובות בעיר מתוצרת בית.

הזמנת שולחנות מראש להפסקה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נוסדה בתרצ"ו–1936 בידי ברוניסלב הוברמן
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

מספרי הטלפון שלנו:
תל–אביב – מחלקת המנויים – 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים – 04-664167
ירושלים – משרד "בימות" – 02-240896
מידע מעודכן 24 שעות ביממה בטלמסר 03-5652251
ובדף 417 בטלטקסט

לידיעת הקהל הרחב

אנו מתנצלים בפני חובבי מוסיקה רבים – שאינם מנויים בפילהרמונית – אשר מפאת הביקוש הגדול, לא יכלו להשיג כרטיסים לקונצרטים שהתקיימו מפתיחת העונה. על־מנת להבטיח את מקומכם בקונצרטים הבאים, הננו להציע לכם לרכוש – במחלף מנויים חדש – מנוי לשמונה הקונצרטים בעונה.
פרטים בטל': 03-5251502

מנדי רודן, מנצח
גיל שחם, כנר

בתכנית:
ויוולדי: ארבע עונות השנה
ברליוז: קטעים סימפוניים מתוך "רומאו ויוליה"

קונצרט מס' 4
יום א', 8.1.95, 20:30, היכל התרבות/סדרה ג'/ת"א

קונצרט מס' 3
יום ג', 10.1.95, 20:30, היכל התרבות/סדרה ז'/ת"א
יום ד', 11.1.95, 20:30, היכל התרבות/סדרה ו'/ת"א
יום ה', 12.1.95, 20:30, מרכז הקונגרסים/ירושלים

רדיו

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית. בריטן, ברהמס, דיטרסדורף
07.07 מנדלסון, מוצרט
08.05 בטהובן, קסטלנואבו־טדסקו
09.05 באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי ל־2 מסנטרים ולתזמ'. מוצרט: סונטה בלה־מז'ור לפסנתר ולכינור, ק. 526; ארבעה שירי עם אידיים, בביצוע ... פולה שמשון: שלישיית מסנתר בסל־מינור, אופ. 17. רחמנינוב: קונצ'רטו מס' 3 ברה־מינור לפסנתר ולתזמ', אופ. 30. אלבניק ...: סימפוניה מס' 3 בסי־במול מינור, אופ. 11. שוברט: "מות שעמני"
11.57 בינות שיר
12.00 קלאסיקל. "שטראוס בע"מ" [illegible]
13.00 [illegible]
14.06 הזית. צלילים וקולות בעקבות הזמן
15.00 מבחר המוסיקה
16.00 ארלכינו לאמנות
18.00 תקליטורים חדשים
[illegible]

[illegible]

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 פתחתים באלף. מכין בוקר עם משה טימור. כלל פינות שונות: עצות להורים, יעוץ משפטי ועוד
12.05 עיתונות בבוקר
13.00 חדשות התרבויות באנגלית ובצרפתית
14.05 שירים של פעם
15.05 בראש צעיר
16.05 הכה. בני הדל
17.05 קול המשבורות. סכינת עין. יובל מסקין
18.05 הכל מרשת
19.05 יומן מרשת
19.50 עד סיפור אחר הי
20.00 מבט לחדשות
21.00 אולפן לילה. מני פאר
22.05 עיתונות בבוקר (ש.ח)
23.05 דיון באולפן בעקבות אולפן לילה

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
10.05 הכל דיבורים
12.05 בצהריים הזה
14.05 רגע קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 מה אתה אומר
20.00 מבט לחדשות
20.30 אמר על אמר
23.05 כל הזמן מוסיקה
01.05 לתוך הלילה

רשת ג'

07.05 אוקטן ג'
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי

10.05 תוכנית עשר
11.05 סיאם היה. יוסי סיאם
12.05 אהבה עצמית. גיל קופר
13.05 לזהב. שוש עטרי
14.05 חדש חדיש ומחודש
15.00 תולה הדייה. דודי הדדי
16.00 קשבות ההיסטיות
17.05 מקום בצמרת
20.05 M.T.V בביגל
21.05 כחול המצוה. עם אמן
22.05 שיר לאמתי
23.05 לילה כחול עמוק

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 שש בבוקר
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עבריות על הבוקר
10.05 בכון לעכשיו
12.30 בילוי והזק
13.15 מחאל במקום. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.30 האמת מהר. דורי ברזאב
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 בעד חוב. כרמל
21.05 – 24 – היום שהיה
24.10 בירורי לילה משוחחות. בועז רייזר
02.00 לא רוצים לישון. מוסיקה

גלגל"צ

07.05 מרינה בורוך. אמיר אשר
09.05 התרומות. לילך בר־נע
10.05 שממ. אלי ישראלי
12.05 מיקה אדירי. אריי שמאר
13.05 סמסות. סיוון דוורון
15.05 יואב קוטר
16.05 חסם בכביש. רון לוינטל
18.05 גלגלאצ. לאה עזר
20.05 מחות לעמדה
22.05 לילה טוב. לילך בר־נע

קולנוע

תל אביב

גורדון המחודש – האשה שיצרה שמן שמשון. 18.00, 20.00
הדוכן של נוני מורטי. 22.00
גן העיר – פריסילה – מלכת המדבר. 17.00, 19.30, 21.45
גת – חכם על בודילים. 16.50, 19.25, 21.50
דיזנגוף 1 – מה עובר על גילברט. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 2 – שמש בהבנדה. 11.00, 13.40, 16.20, 19.00. רוזמן על אהבה. 21.50
דיזנגוף 3 – אל המקומות הקטנים. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דקל – זה יכול לקרות גם לך. 19.30, 21.45
הוד 1 – בתר הפריא. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
הוד 2 – פורסט גאמפ. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 3 – פריסילה – מלכת המדבר. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
הוד 4 – ארץ הרשה. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
חן 1 – ספרות זולה. 13.15, 16.15, 19.05, 21.55
חן 2 – חירוק בורלי. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – צבע הלילה. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – התיכה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – שירת הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
מילת 1 – מיימקים. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2 – המסכה. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 3 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – סיפור היים. 12.00, 14.15, 16.40, 19.20, 21.45
לב 2 – מסעות התדמיום. 12.15, 14.30, 17.00, 19.45, 22.00
לב 3 – רוצחים מלידה. 16.50, 19.30, 21.50. בשם של אבינו. 12.05, 14.00
לב 4 – ליוזידר. 12.00, 14.10, 18.00. עירום. 22.00. בשם של אבינו. 16.10, 20.00
מוזיאון – תווים המלאכים. 17.00, 19.50, 22.00
מקסים – ספיר. 19.15, 21.40
סינמטק – בתחה המאמינה ההודית. 17.00, 19.30, 21.45
צפון – אקוחסיקה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 1 – ברצלונה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 3 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 4 – אמא מרושעת. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 5 – השיוש לפני הנולד. 17.00, 19.30, 21.50
שחף 1 – בתר פריא. 17.00, 19.30, 22.00
שחף 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
תל־אביב 1 – השישה. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 3 – שודדות על עקבים. 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

גיל 1 – בתר הפריא. 16.30, 19.00, 21.30
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.50, 19.00, 21.45
גיל 3 – אקוחסיקה. 19.00, 21.30. המוסכה. 16.30
גיל 4 – ראיון עם הערפד. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 5 – שודדות על עקבים. 16.30, 19.00, 21.30
גיל 6 – ארץ תרשה. 16.30, 19.00, 21.30
גיל 7 – השישה. 19.15, 21.45. מיימקים. 16.30
גיל 8 – השישה. 16.50, 19.15, 21.45
חן 1 – חכם על בודילים. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
חן 3 – ברצלונה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – חירוק בורלי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – שירת הסירנה. 17.00, 19.50, 21.50
חן 6 – השיוש לפני הנולד. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רון 1 – ילדות רעות. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – צהיל. 18.30
תיאטרון ים – הדיפיכאל. 21.00. סיפור היים. 19.00, 21.30

חיפה

אורלי – סיפור היים. 18.45, 21.15
סינמה קפה מוריה – בתחה המאמינה ההודית. 19.15, 21.15
סינמה קפה עמי – מיימקים. 19.15. הלקוח. 21.15
פריסילה מלכת המדבר. 19.15, 21.30
סינמטק – עירום. 21.00
עצמון 1 – השישה. 16.15, 18.45, 21.15
עצמון 2 – בתר פריא. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 3 – המוסכה. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 4 – שודדות על עקבים. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 5 – ראיון עם הערפד. 16.30, 19.00, 21.15
פנורמה 1 – פורסט גאמפ. 16.15, 18.45, 21.30
פנורמה 2 – אקוחסיקה. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3 – ארץ הרשה. 16.30, 19.00, 21.30
רב אור 1 – חירוק בורלי. 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 2 – מה עובר על גילברט. 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 3 – השיוש לפני הנולד. 16.45, 19.00, 21.20
רב נח 1 – ספרות זולה. 18.30, 21.20
רב נח 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.00, 21.20

רב מור 1 – חכם על בודילים. 16.45, 19.00, 21.25
רב מור 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 3 – מה עובר על גילברט. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 4 – ספרות זולה. 16.00, 18.40, 21.30
רב מור 5 – חירוק בורלי. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 6 – צבע הלילה. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 7 – פורסט גאמפ. 16.00, 18.45, 21.30

אור־יהודה

גיל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גיל 2 – השישה. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4 – צבע הלילה. 17.00, 19.15, 21.45

אשדוד

גיל 1 – בתר הפריא. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 2 – השישה. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 3 – שודדות על עקבים. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 4 – התיכה על תנאי. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 5 – ראיון עם הערפד. 16.30, 19.15, 21.45

אשקלון

גיל 1 – השישה. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2 – בתר פריא. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גיל – שודדות על עקבים. 17.00, 19.15, 21.45
חן 1 – חכם על בודילים. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – צבע הלילה. 19.30, 21.50. התיכה על תנאי. 17.00
חן 3 – חירוק בורלי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 21.50. מלאכים בחוששה. 17.00, 19.25
חן 5 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50

באר־שבע

גיל 1 – השישה. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גיל 3 – בתר פריא. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 4 – שודדות על עקבים. 16.30, 19.15, 21.45
רב נגב 1 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
רב נגב 2 – התיכה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4 – חכם על בודילים. 17.00, 19.30, 21.50

בת־ים

חן 1 – התיכה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – השישה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 3 – בתר פריא. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – ספרות זולה. 19.00, 21.50
חן 5 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 6 – שודדות על עקבים. 17.00, 19.25, 21.50
חן 7 – המוסכה. 17.00, 19.30, 21.55

הרצליה

אודיטוריום דניאל – אקוחסיקה. 19.30, 21.30
מנדרין 1 – פורסט גאמפ. 19.30, 22.15
מנדרין 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.30, 22.00
סמאר 1 – השישה. 19.30, 21.50
סמאר 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.20, 21.50
סמאר 3 – בתר הפריא. 19.30, 22.00

חדרה

לב 1 – השישה. 17.00, 19.20, 21.45
לב 2 – סיפור היים. 19.20, 21.45
לב 3 – בתר פריא. 17.00, 19.20, 21.45
לב 4 – מלאכים בחוששה. 17.00, 19.20, 21.45

חולון

גל 1 – בתר הפריא. 16.45, 19.15, 21.45
גל 2 – המוסכה. 16.45, 19.15, 21.45
גל 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גל 4 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.15, 21.45
גל 5 – שודדות על עקבים. 16.45, 19.15, 21.45

כפר־סבא

גיל 1 – השישה. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 2 – ספרות זולה. 16.00, 19.00, 22.00
גיל 3 – פורסט גאמפ. 16.45, 19.15, 22.00
גיל 4 – בתר פריא. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 5 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 6 – שודדות על עקבים. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 7 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.15, 21.45

כרמיאל

סינמה 1 – מיימקים. 19.00, 21.30
סינמה 2 – פורסט גאמפ. 18.40, 21.20
סינמה 3 – ראיון עם הערפד. 18.45, 21.20

לוד

סמאר 1 – השישה. 19.15, 21.45
סמאר 2 – ראיון עם הערפד. 19.15, 21.30

סמאר 3 – מיימקים. 19.30, 21.45

נס־ציונה

גיל 1 – השישה. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גיל 3 – בתר פריא. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 4 – שודדות על עקבים. 16.45, 19.15, 21.45

נצרת־עילית

גיל 1 – צבע הלילה. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 2 – שודדות על עקבים. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 3 – השישה. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 4 – הגמל המעופף. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 5 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 6 – בתר פריא. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 7 – פורסט גאמפ. 16.00, 19.00, 21.45

נתניה

גיל 1 – בתר הפריא. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גיל 3 – שודדות על עקבים. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4 – השישה. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 5 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.15, 21.45
חן 1 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
חן 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
חן 3 – חירוק בורלי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – חכם על בודילים. 17.00, 19.25, 21.55

ערד

סמאר 1 – בתר הפריא. 19.15, 21.30
סמאר 2 – ראיון עם הערפד. 19.15, 21.30
סמאר 3 – מיימקים. 19.20, 21.30

פתח־תקוה

היכל 1 – השישה. 17.00, 19.15, 21.45
היכל 2 – בתר הפריא. 17.00, 19.15, 21.45
היכל 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.15, 21.45
רם 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
רם 2 – שודדות על עקבים. 17.00, 19.15, 21.45
רם 3 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.15, 21.45

קרית־מלאכי

הקריה – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.30, 21.30
היכל התרבות – מיימקים. 19.15, 21.30

קריות

קריון 1 – ראיון עם הערפד. 19.00, 21.30. מלאכים בחוששה. 16.45
קריון 2 – בתר הפריא. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3 – צבע הלילה. 19.00, 21.30
קריון 4 – השישה. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 5 – ארץ הרשה. 19.00, 21.30. מסיכה. 16.45
קריון 6 – מלך האריות. 16.45. פורסט גאמפ. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7 – שודדות על עקבים. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.00, 21.30. בהבנה על הקוף. 16.45
קריון 9 – התופשה בירושלים. 16.45. המסכה. 19.00, 21.30

ראשון־לציון

הזהב 1 – השישה. 16.45, 19.15, 21.45
הזהב 2 – השישה. 16.45, 19.15, 21.45
הזהב 3 – ספרות זולה. 16.50, 19.15, 21.45
חן 1 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
חן 2 – חכם על בודילים. 17.00, 19.25, 21.55
חן 3 – חירוק בורלי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – התיכה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.50
סמאר 1 – צבע הלילה. 21.45. התופשה בירושלים. 19.15
סמאר 2 – שירת הסירנה. 19.15, 21.45
סמאר 3 – פריסילה – מלכת המדבר. 21.45. מלך האריות. 19.30
סמאר 4 – הלקוח. 19.15, 21.45
ראשון – שלושה במיטה אחת. 19.30, 21.45

רחובות

חן 1 – השישה. 19.15, 21.50
חן 2 – סיפור היים. 19.10, 21.45
חן 3 – פורסט גאמפ. 19.10, 21.50
חן 4 – ספרות זולה. 18.50, 21.50

רמת־השרון

כוכב – שירת הסירנה. 19.10, 21.40

ר"ג-גבעתיים

אואזיס 1 – השישה. 17.00, 19.25, 21.55
אואזיס 2 – שודדות על עקבים. 17.00, 19.30, 21.50
אואזיס 3 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.25, 21.55
רב־חן 1 – ספרות זולה. 16.00, 19.00, 21.55
רב־חן 2 – פורסט גאמפ. 19.10, 21.55. מלאכים בחוששה. 17.00
רב־חן 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.20, 21.50
רב־חן 4 – בתר פריא. 17.00, 19.20, 21.50

רעננה

פארק 1 – בתר פריא. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 2 – השישה. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 3 – חכם על בודילים. 17.00, 19.30
פארק 4 – ספרות זולה. 16.15, 19.00, 21.50
פארק 5 – מה עובר על גילברט. 17.00, 19.30, 22.00

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

תמיד היתה התנגדות להתיישבות ציונית

רצוי היה לבדוק ולפרסם את ההתרחשויות המס־עירות שליוו את העליות על הקרקע – שנרכשה כהלכה – ביישובים כמו חולדה, הרטוב, כפר אוריה, כפר ויתקין, חניתה וטירת צבי ושאר יישובי חומה ומגדל, מצודות אוסישקין, יחיעם והמאחזים בנגב. הבדיקה תעלה את העובדה, כי כל עלייה להתייש־בות עודדה – למרות כשירותה – סערת רוחות והתנגדות אלימה.

השאיפה הכללית לפיוס ולשלום לא הביאה להר־געת הרוחות, ההתנגדות האלימה הוסברה אצלנו בעוול הנגרם לאריסים ולרועים, שנהגו בעבר מאד־מות שנרכשו עתה על ידי היהודים. במקרים רבים גם בשמע ועמו של הנציב הבריטי: כמו בעלייה המרשימה לחניתה, לאחר שהובטח לו מאנשי ציבור כי ההתיישבות תתמתן כדי להרגיע את הערבים ולהבטיח את הצלחת מאמצי הפיוס.

ההיסטוריה רשמה דרכים אחרות כאשר הרגיעה לא הושגה וההתנגדות הערבית לקיום ישות יהודית ציונית הובילה ל"חלוקה" ולהקמת המדינה.

יש בינינו המאמינים, כי מצוי פתרון קרוב לסכ־סוך הערבי היהודי, הם שוכחים ומשכיחים את המרידות וההתנגדות שעוררה ההתיישבות בחבל לכיש ובחבל עדולם, בנגב ובערבה ואת ההתנגדות האלימה להקמת "המוביל הארצי", שהיה אמור להב־טיח את חיוניות ההתיישבות והצלחתה. כל זה היה עוד קודם שהגולן ויהודה, שומרון ועזה היו בידינו, והטענה לכיבוש ודיכוי התמקדה בתוך הקו הירוק.

בדיקת אירועי העבר גם תביא לידיעת הציבור את ההתנגדות לבניין הערים עיר וכרמיאל ולע־לייה למצפים בגליל – התנגדות שאורגנה על ידי אותם חוגים שהשתתפו בהפגנות ליד אפרתה.

ההתנגדות האלימה להתיישבות היהודים נמשכת מתחילת המאה הנוכחית, והיא הובילה את הערבים אל עברי פי פחת. דברי הסתה על עוול וגזל קרק־עות רק הלהיבו את הבעירה ומנעו הבנה ופיוס.

הפתרון בסכסוך יושג כאשר ישלימו הערבים, גם אלה החיים במחיצתנו, עם קיום מדיני ועצמאי של ישות ציונית כפי שתוארה בהכרזת המדינה. אז או יהיה אפשר לגשת למשא ומתן אמיתי לשלום ולתי־חום הגבולות בין מדינת ישראל לשכנותיה הער־ביות.

ברוך תירוש
תל אביב

•

גם אם נתעלם מהוויכוח הפוליטי ומחוקי המשפט הבינלאומי, המגדירים את חוקיותם ומצבם של שט־חים כבושים, הרי שומה על המדינה הכובשת המנ־הלת את השטחים לתכנן אותם ולבצע בהם את מה שנדרש על פי צרכים אמיתיים של האוכלוסייה הגרה שם. הדעת אינה סובלת גזילת קרקעות שמ־חוץ לגבולות המדינה.

האוכלוסייה הערבית יושבת על שטח קטן יחסית, הריבוי הטבעי אצלה גבוה פי כמה מאשר באוכלו־סייה היהודית, ומספרה מתקרב לשני מיליוני נפש. כפריה, עיירותיה ועריה זקוקים להרחבות קרקע שכן הם בשלב הראשון, או השני, של התפתחותם האורב־נית.

האוכלוסייה היהודית שמחוץ לגבולות המדינה, ובעיקר בגדה המערבית, מונה כ-100 אלף נפש בלבד, ולרשותה היום שטחי קרקע גדולים ב"ירושלים רבתי" (מרמאללה ועד בית לחם ועד מעלה־אדומים במזרח, בבקעת הירדן ובגוש עציון – שטחים שעליהם יש כביכול קונסנזוס לאומי.

מה נותר מהאוטונומיה הפלשתינית? אי אפשר לאחוז במקל בשני קצותיו: מצד אחד הסכם אוסלו, ומנגד – גזילת קרקעות ומתן זכויות יתר למתנח־לים.

דן יהב
תל אביב

פיקדון, ולא מתנות ממשרד החינוך

בלימודי "מדע בחברה טכנולוגית" משמשים ספר לימוד וחוברת עבודה, שכותרתם "מתנות מהטבע". בחומר הלימוד מוצגים המחצבים ואוצרות הטבע בעולם כמתנות הניתנות לנו על ידי הטבע לשימושינו. חומר הלימוד הזה קיבל תמיכה וסיוע של משרד החינוך, בית הספר לחינוך באוניברסיטת תל אביב והמרכז הישראלי להוראת המדעים ע"ש פרופ' עמוס דה שליט.

גישה זו של משרד החינוך שגויה, מטעה והרת אסון. לא מתנות אנחנו מקבלים, אלא פיקדון. ההב־דל בין מתנה לפיקדון ברור: מתנה היא של המקבל, ויכול הוא לעשות בה כחפצו, ולתמיד. פיקדון לעו־מת זאת ניתן בהשאלה: יש להשתמש בו בזהירות, ולהיות מוכן להחזירו בלא פגיעה למשאיל (כלומר, הטבע).

המים, האוויר, המחצבים והיערות אולי יישמרו טוב יותר, ונהנה מהם לזמן ארוך יותר, אם נתייחס אליהם כאל פיקדון יקר ערך.

אריה נדלר
נס ציונה

קיפוח מתמשך לגמלאים

מי שרוצה לדחות פתרון בעיה לתקופה ארוכה ממליץ על הקמת ועדה לבדיקה יסודית של הנושא. כך בדיוק נוהג מנחם לוין, מזכיר הסתדרות עובדי המדינה. במקום לדרוש מן האוצר למלא אחר סעי־פים 8 ו-9 בחוק הגמלאות, שבהם המחוקק דואג להבטיח את הגמלה מפני שחיקה, מציע לוין ועדה.

אם האוצר מעדיף תיקון שכרם של עובדי המדי־נה על ידי תוספת דרגות במקום תוספת לשכר היסוד, כמקובל בעולם, הרי תוספת זו, על פי דר־גות, מגיעה לפי החוק גם לגמלאים. בפעם האחרונה תוקנו הדרגות של הגמלאים ב-1985, ואז הם קיבלו עד שלוש דרגות.

עתה, לאחר עשר שנים, יש צורך שוב לתקן את הדרגות.

התביעה הצנועה והבלתי מספיקה של לוין לתוס־פת דרגה אחת נדחתה בידי יוסי קוציק, הממונה על השכר. כאישיות בעלת תודעה חברתית עמוקה שאינה נמנה עם כלכלני האוצר מבית ספרו של מילטון פרידמן, קיוויתי שייגש לנושא ביתר הבנה.

אליעזר יצב
ירושלים

יחסים טובים עם "שלום עכשיו"

בתגובה על הידיעה "החלו העבודות בגבעת הזית: ח"כ חנן פורת צופה התנגדות מצד תושבי הכפר ואדי רחאל" מאת עמירה שגב ("הארץ", 5.1)

להלן תגובת "שלום עכשיו" לידיעה הנזכרת. בידי־עה נאמר, כי "מקורי מתיחות רבים נוצרים בימים אלה בגזרה ...החל מאתמול גם בין בין שלום עכשיו ומוביל תנועת המחאה הפלשתינית, אחמד טיבי, המואשם בגלוי בהתססת הציבור הערבי שלא לצו־רך. הפגנת שלום עכשיו המתוכננת להיום בגבעת הזית תיערך, על פי בקשת המארגנים, בלעדיו".

לדברים המיוחסים לשלום עכשיו ולאחמד טיבי אין כל שחר – שלום עכשיו לא הפגינה ביום חמישי בגבעת הזית. ההפגנה תוכננה על ידי צעירי מרצ, ואנשי "שלום עכשיו" לא הוזמנו להשתתף בהפגנה זו, וכנראה גם לא אחמד טיבי.

בין "שלום עכשיו" לאחמד טיבי שוררים יחסים טובים מאוד, ואין כל מתח ביניהם. "שלום עכשיו" מביעה את הערכתה המלאה לאחמד טיבי ומבקשת לציין את תרומתו החשובה לתהליך השלום.

גיבט אביעד
ירושלים

גם אני רוצה להצטרף

כמי ששירת השנה יותר משלושים יום במילו־אים, שמחתי לדעת כי קמה עמותה לקיצור שירות המילואים. אלא שעיון מעמיק יותר מגלה, כי העמו־תה פועלת לקיצור שירות המילואים של חיילים קרביים, ופוסחת בכך על ציבור לא קטן של אנשי יחידות המודיעין, הרפואה, האוויר ויחידות אחרות, המשרתים אף הם ימים רבים מדי בשנה.

מדוע להגביל את המאבק לקיצור שירותם של חיילי המילואים הקרביים בלבד?

טוב תעשה העמותה אם תפעל לרווחת כל אנשי המילואים הנושאים בנטל המופרז, וכך אוכל גם אני להצטרף אליה ברצון.

משה אוקן
ירושלים

ואילו לוחות הברית היו נמצאים

לפני יותר משבוע נמסר בחדשות ב"קול ישר־אל", כי ישראל החזירה למצרים את כל הממצאים הארכיאולוגיים שנמצאו בסיני, וכי היא המדינה היחידה בעולם שמילאה את תנאי אמנת האג בעניין זה.

בתמורה מסרבת מצרים להשאיל לישראל לתצו־גה אפילו ממצאים יהודיים.

השאלה שיש להפנות לממשלת ישראל היא: מי שמכם בעלים על אוצרות יהודיים בני אלפי שנים, השייכים לעם ישראל כולו. האם גם אילו לוחות הברית נמצאו – הייתם מחזירים אותם למצרים?

אורה נוה
שערי תקוה

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 האופנובים מהמאדים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 החי המצומח באוסטרליה. מחורי החיים באוורי הכיבות
08.30 חברה. סיפורים מהחיים. הכל אורחות סבי
08.45 הבנת הנקרא. במוד העניינים 9
09.00 טבע. בממלכת בעלי החיים. הנרעה
09.25 הגיל הרך. פרפר נחמד. איך בוחרים
09.50 פשוט אבחן לא. כמטריה
09.55 טוב לדעת. מבזק חדשות בנושא חינוך
10.00 קשר משפחתי. סיפורי חיים. מחילבה לירושלים
10.30 היסטוריה כללית. המאה שלנו. מאחורי החזית (חלק ב')
11.00 אנגלית
11.10 לראות חשבון. פתרון בעיות. גרפים
11.30 תלמוד. שניים אוחזין. פשיטא
11.55 טוב לדעת. מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
12.00 מדעי החיים. תהליכי חיים בטבע. החיים במערכת מאוזנת
12.10 מתמטיקה. טריגונומטריה
12.20 מדעים. בנק המידע. הרי געש
12.35 צרפתית
12.50 מוסיקה. בקצב הלב. פאלפה (חלק א')
13.30 שעת כושר
13.55 טוב לדעת. מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
14.00 אנטנה. משחקים (ש.ח)
14.30 במצולות הים עם דולפי. הנבה הסגולה
15.00 חמבים
15.30 הרודסים. פרק 15
16.00 הדרך לאנגלית. לב חצוי
16.45 החוזה של אורסון. התכנות התומם
17.00 קרב חדש עם עורכוני חדשות מאולפן מבט. אבנון לוי
17.35 מה שנקרא. פרזת הרמות לנוער. "אחי, אחי". עפ"י ספרה של רעיה הרניק. שנת השכול הראשונה בחייה של משפחה ישראלית שאיבדה את בנה, חייל ביחידה מובחרת. עם סנדרה שדה, ישראל גוריון, אבשלום פולק, רחל דובסון ואחרים
18.00 ילדודס
18.15 חדשות באנגלית
18.30 ספורט. תקציר משחקי הליגה הארצית בכדורגל
18.40 חידושים והמצאות
19.00 חדשות בערבית
19.30 קוקטייל. תוכנית למשפחה
20.00 מבט שבשבת
21.00 אולפן לילה. מני פאר
22.00 כדורגל עולמי
23.30 מחיתו למתר. יומן חדשות עם דוד ויצטום ועמנואל הלפרין
24.00 פסוק של מקום. מבט אל גבעון

ערוץ 2 (22)

14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא
15.00 אמת או חובה. בת המצווה
15.30 שרוק ובלוזר. סדרה מצוירת
16.00 הימים האמיצים
17.00 5 עם רפי רשף. תוכנית בענייני היום
17.30 וידיאו חוק – מוסיקה 2
18.00 ולום עליכם. עוזי חיטמן
18.30 חוף פרדייס
19.00 פשוט בחרות. סדרה חדשה. עם צמד הקומיקאיות הבריטיות בג'ניפר סאונדרס ודון פרנץ'
19.30 סטרץ'. אקי אבני
20.00 החדשות
20.30 כספ. מגזין שבועי הסוקר את שוק ההון. אושרת קוטלר
20.45 פספוסים. יגאל שילון
21.35 בשידור חי. דן שילון
23.00 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.45 מקום קטן
24.00 החדשות
24.05 מקום קטן. המשך
24.20 מאולם הקונצרטים. הל '.ה. סימפוניה מס' 4 של צ'ייקובסקי. מנצח גמה ידבי
01.00 שיר בלילה

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי/ הגבירה הצעירה
09.00 לחיות את החיים. פרק 144 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1220 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון
11.00 לוסי אהובתי
11.30 סלסטה. פרק 50 (ש.ח)
12.15 שכנים, שכנים. פרק 696 (ש.ח)
12.40 סלקון קרסט. פרק 170 (ש.ח)
13.30 עיצובים
14.15 לשף רחוק
15.00 סוסה. פרק 168
15.45 נוסט לנרינג
16.35 שכנים, שכנים. פרק 697
17.00 ספינת האהבה
18.05 לחיות את החיים. פרק 145
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1221
19.30 שידור מקומי/ המטבח של פסקואלי
20.00 סלסטה. פרק 51
20.50 סלקון קרסט
21.40 חושף על הבר
22.10 אורות
22.55 סיכונים
23.45 המאמן
24.10 איש משטרה
01.00 רצח במשיכת קולמוס

סרטים (04)

10.30 "עבודה עם סטנגר". ארה"ב '88.
12.05 "זהותו הזוכר". פרס קצר
13.00 "שבית". ארה"ב '52. 168 ד'
14.20 "דוסט בפנטסוק". ארה"ב '83. 96 ד'
16.00 "האנשים האוכלים". ארה"ב '86
17.45 "בטעם מלאך". ארה"ב '90. 91 ד'
19.20 "12 הנועזים – המשימה הבאה". ארה"ב '85. עם לי מרווין, ארנסט בורגנין וקן וואל. בבמאי: אנדרו מקלגלן. 91 ד'
21.00 "משחק נפלא". ארה"ב '87. נער רגיש מתקשה להבין את הנשים בחייו. עם אריק סטולץ, מרי סטיוארט מסטרסון וליאה תומפסון. בבמאי: האוורד דויטש
22.40 "מנהטן". ארה"ב '79. כותב קומדיות טלוויזיה, שאשתו נטשה אותו לטובת אישה אחרת, מתמכרת בעיתונאות בירוכזה, שהיא מאהבתו של חברו הטוב ביותר. עם וודי אלן, מריל סטריפ, דיאן קיטון ומריאל המינגווי. בבמאי: וודי אלן
24.15 "גם גבוה זו אהבה". ארה"ב '92. אמן נאלץ להגף לפשע בעקבות עסקיו הלא חוקיים של אחיו עם המאפיה. עם גרי באסי, ג'ון ריס-דייויס וקאזי לורנס
01.50 "אהבה מאוחרת". אוסטרליה 91

ספורט (05)

07.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
07.30 פוטבול. משחקי הפלייאוף מה-NFL
12.15 כדורגל ספרדי. ריאל מדריד – ברצלונה
14.30 פוטבול. משחקי הפלייאוף מה-NFL
16.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.30 שידור ישיר. כדורגל מהגביע האנגלי. בלאקברן – ניוקאסל
19.00 כדורסל. קונטיקט – וילנובה
20.00 בשידור
20.30 כדורסל מה-NBA
22.00 כדורגל
24.00 כדורגל ספרדי (ש.ח)

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
09.00 המחסן של כאולו (ש.ח)
09.35 יער הפרא. פרק 6 (ש.ח)
10.00 איק ההולל. פרק 12 (ש.ח)
10.35 הימן ושליטי היקום. פרק 52 (ש.ח)
11.05 אבא והרג – אבא וחרגת. פרק 58
11.40 בוורלי הילס 90210. פרק 65 (ש.ח)
12.40 משפחה הדרנת. פרק 8 (ש.ח)
13.00 המחסן של כאולו
13.35 אי הממטון. פרק 13
14.00 חוות החלל. פרק 21
14.35 סופרקוזית. פרק 23
15.05 הימן ושליטי היקום. פרק 53
15.35 מקף השובבה. פרק 45
16.10 בוורלי הילס 90210. פרק 67
17.05 שאלה של טבע
17.30 מאמוגזת. פרק 57
18.05 יער הפרא. פרק 6 (ש.ח)
18.30 איק ההולל. פרק 12 (ש.ח)
19.00 המחסן של כאולו (ש.ח)
19.30 שלושה בדירה אחת
20.00 נשואים פלוס
20.25 הבוזר הזה לקסי
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.15 חוק וסדר

הצגה שניה (06)

22.00 "זהותה של אישה". איטליה '82. במאי סרטים נודד מחפש שחקנית איטלקית לסרטו הבא, תוך ניסיון להתמודד עם כשלונותיו הרגשיים ולפתח יחסים בעלי משמעות. עם דניאלה סילוויו וכריסטין בואסון. בבמאי: מיכלאנג'לו אנטוניוני. 124 ד'
24.10 "בנות גידולה". אנגליה '54. בעל חנות נעליים לנזרו בסוף המאה שעברה, שחובב שתייה חזקה רציפות, נכנע לבתו הבכורה להתחתן עם עובד פשוט בחנותו. עם צ'רלס לוטון, ברנדה דה באנזי, ג'ון מילס, רוזה אזבורן ופרונלה סקילס. בבמאי: דייויד לין. 182 ד'

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אנציקלופדיה פתוחה. תרבות האמנות
12.00 חייו המבע של אלן גינסברג (ש.ח)
13.30 המישל של באוקון (ש.ח)
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)
16.00 חייו המבע של אלן גינסברג (ש.ח)
17.30 המישל של באוקון (ש.ח)
18.00 אדם ומוסיקה רוחנית. תוך המהב
19.00 אדגר דגה. שחור חייו ויצירתו
20.00 דיסקברי. אחד למיליון. סמואה
20.30 נתיב התוקים. יופיה של החיה
21.00 דיסקברי. היטרויות. שירות המורגר
22.00 גאלאקסיקה. כוכב חמה ונגוה
22.30 דיסקברי. הבער הבא. פרק 3
23.00 דיסקברי. אחד למיליון. סמואה
23.30 נתיב התוקים. יופיה של החיה
24.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

הום סינמה (41)

כמו אר אהבה. 10.00, 14.00, 18.00, 22.00, 02.15
סכנה קשוחה. 12.00, 16.00, 20.00, 24.15, 04.15

הום סינמה (42)

מלך הגבעה. 08.30
עולם מושלם. 10.30, 17.00, 23.30, 04.00
ללקק ת'תות. 13.00, 15.00, 21.30
לילה מרהיב. 19.30, 02.00

הום סינמה (43)

סיפות מזל. 08.30, 10.30, 14.30, 20.30
נקניק, נקניק. 12.30, 18.30, 24.30
הדרג אותי ברכות. 16.30, 22.30, 02.30

הום סינמה (44)

החופשה בעל של ארבע. 07.30, 17.00, 23.45
הפירטה. 09.30, 14.15, 21.00, 01.45
עד צ'אנס לחיים. 12.15, 19.00, 04.30

הארץ ממליץ

◆ האידיוט. עיבוד קבוצתי של תיאטרון "גשר" לרומן של דוסטויבסקי שמעביר בהצלחה את עיקרי העלילה האדירה. אבל העיקר הוא שחקנים נפלאים, תחושת אנסמבל נדירה ועבודה בעלת חזון של הבמאי יבגני אריה. אחת התופעות החשובות בתיאטרון הישראלי בשנים האחרונות. בעברית. האולם החדש "נגה", יפו העתיקה, 20.30

טכנולוגיות חדשניות
פיתוח מקורי של קליל

קליל 8100
קיר מסך מודולרי

קליל 8200
קיר מסך STRUCTURAL GLAZING

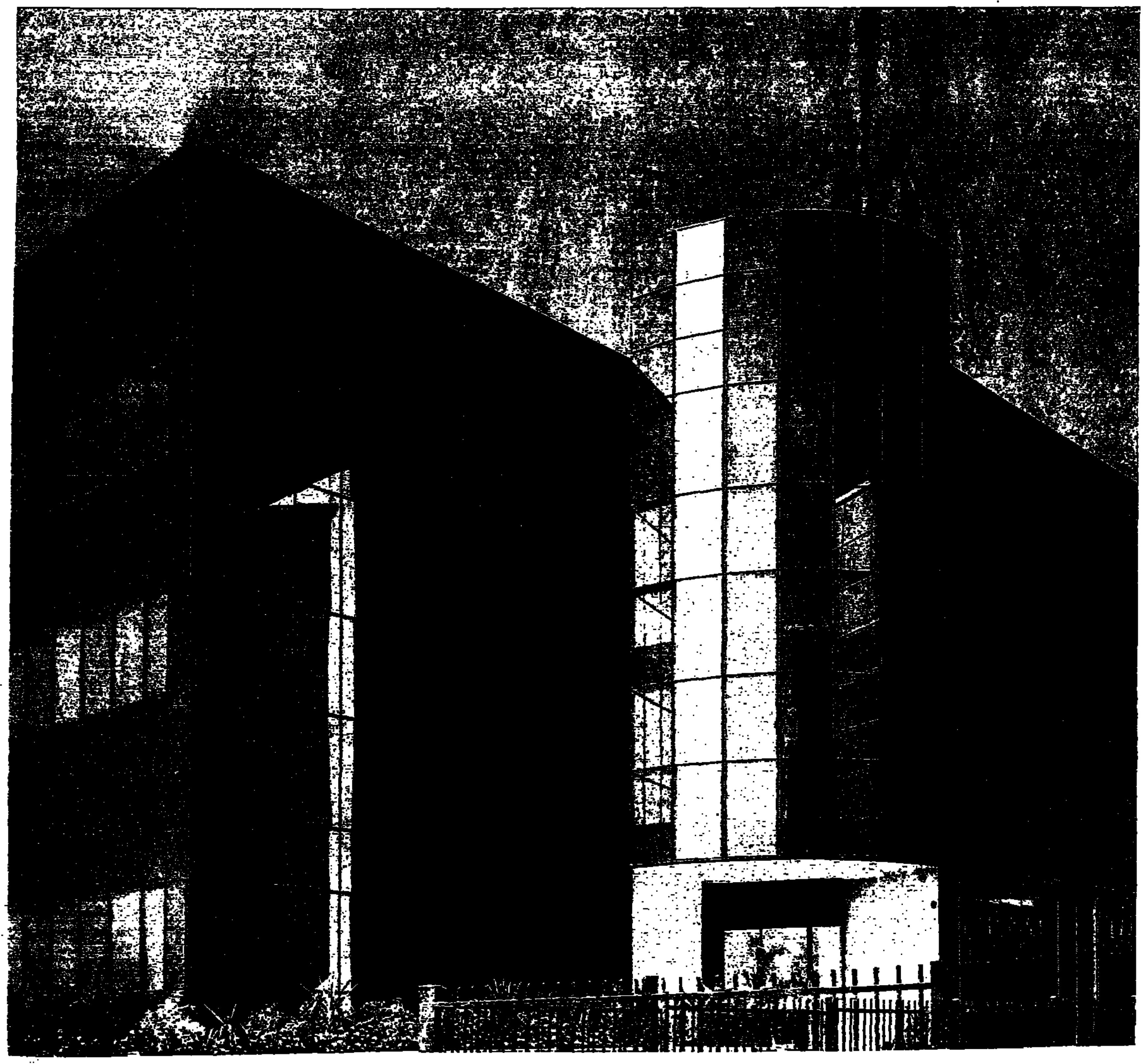

קיר מסך קליל 8200 STRUCTURAL GLAZING באור יהודה. בוצע ע"י חברת אלקו.

קליל 8100 הדור השני של קירות מסך, מצטיין בטכנולוגיה חדשנית - הרכבה פשוטה ומהירה, ללא צורך באביזרי חיבור. הקיר נבנה מהר יותר,חזק יותר, עם פחות עובדים.

קליל 8200 שייך לטכנולוגיות structural glazing ובנוי מזיגוג מודבק על גבי מסגרות אלומיניום נסתרות. מתאים לזיגוג רגיל ובידודי. קליל 8200 משלב עמודים, קורות, אביזרים ומבלטים מסדרת קליל 8100, ובכך חוסך מלאי, מקטין עלויות ומייעל את תהליכי הייצור וההקמה.

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210, קרית מוצקין 26114 ■ טל: 753044, 757914, 04-789110-2 ■ פקס: 04-757799

בתי חולים

תל אביב – רמה-איכילוב, טל' 6974504 (ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, אורתופדית, נשים, א.א.ג.); ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגית); הדסה עין כרם, טל' 427427 (ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03.00); סופר-פארם, איינשטיין 40, רמת-אביב, 6415730 (עד 24.00); בני, דיזנגוף 174, 5222386; אורטמן, יהודה הלוי 110, 5613010
ירושלים – סופר-פארם א', אבינדורי 3, 706660
חיפה – מגן דוד, גאולה 13, 625205
רמת גן – פארמה פלוס השרון, שד' ירושלים 23, 6742046
חולון – אורון, הופיין 52, 889153
בת ים – גני בת ים, הנביאים 3, 5515671
נתניה – המגן, שד' ויצמן 13, 822985
פתח תקוה – מיניפארם, שטמפפר 20, 9321067
רחובות – סגל, הרצל 134, 451228
באר שבע – גרקוס, חטיבת הנגב 8, 918248

עזרה ראשונה

מד"א – עזרה ראשונה ונפצעית (24 שעות ביממה). ירושלים 610303 תל אביב 5461111. ילדים ונוער: 6961113 חיפה 672222/3 נתניה 625110 באר שבע 281128 כרמיאל 988410 כפר סבא 974555 חדרה 333453
און קשבה לילדים ולבני נוער. טל' 03-621515
אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות נפגעי הנפש, לאנשי מקצוע ולקהל הרחב, טל' 04-326727, 03-5494899, 03-5400672 בימים א'-ה' מ-09.00-13.00 וביום ב' מ-15.00-18.00
יד שרה תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 בימים א'-ה' מ-09.00-14.00 וביום ו' מ-09.00-11.00
יד ביד – אגף קשבת לילד ולהורים תל-אביב לילד, 5226027
אומבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02-256099
המועצה לילד חוסה, רמב"ן 23 ירושלים, טל' 02-664824, 02-664918
הקו הלבן ייעוץ, עזרה ותמיכה לסובלות הומוסקסואלית. 03-292797
מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות ביממה). תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מגי 1991
קו פתוח לנפגעות אלימות מינית, מוכות ונשים בסיכון לסיוע לנשים (נגב). טל' 07-74907. בימים א'-ד' מ-08.30-12.00 בימים א'-ה' מ-16.00-19.00
ויצו 24 שעות קו אדום לנשים מוכות, טל' 03-5461155, 08-550506, 02-514111, 07-376310
קו חירום לנשים בנצוקה 09-505720
ויצו סיוע משפטי וייעוץ בענייני משפחה, ימים א'-ה', 09.00-14.00, 03-5421791
אוזן קשבת לגיל המבוגר ברמת השרון שירות טלפוני לבעיות רגשיות ומידע לקשיש ולבני משפחתו. בימים א'-ה', בשעות 16.00-20.00 5493244
קו אל"י – האגודה להגנת הילד עזרה לנפגעי אלימות, טל' 03-6961070
03-6956763 א'-ה' מ-08.00-22.00. מוגית בדוסית ביום ו' 18.00-22.00
מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מעגלים" טל' 03-5220031 רח' מאפו 13 תל אביב
דלת פתוחה מרכז מידע וייעוץ לצעירים 04-381520; חיפה 5101511/2
מג"ס – משפחות נפגעי סמים. מתן מידע ומידע. בימים א'-ה' מ-09.00-14.00 שד' ירושלים 11, ים, טל' 03-5170789/0
האגודה לנפגעת אלכוהוליזם 24 שעות 724128
אלכוהוליסטים אנונימיים 02-630524
המטה למלחמה באיידס הסברה וסיוע לחולים ובני משפחותיהם. בימים ב' ו-ה' מ-19.30-22.30 טל' 5660380, 5604576 ת.ד. 33602, ת"א
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב ביאליק 12, טל' 5254162/3; ירושלים טל' 243984/5; חיפה טל' 348217; באר-שבע טל' 239094. בימים א'-ה' מ-09.00-14.00

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים וחולים כרוניים ע"י המחלקה לטיפולי בית ביה"ח איכילוב ת"א. טל' 6974627/8; 6974627
מד"ניט – שירות רפואי בבית הברת לב הכיפר, טל' 03-5467733
שח"ל – 03-5625555
מוקד לב בבא"ר שירות לחולי לב 177-0226699
ב.מ.ל.י. שירות ניידות טיפול נמרץ לב 177-022-4224, 03-5757788

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: דיזנגוף סנטר 294869, 285822 איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' מ-19.00-24.00 בימי שישי מ-15.00 עד 24.00. בשבת מ-08.00-24.00 6973670 6973696
ירושלים: הדסה עין כרם 16.00-22.00 254779
ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: 177-022-3773

24 שעות

חיים המוסמך ירושלים: 513188; תל אביב: 5633777; חיפה: 647647
סטטוסים מחירות עבריות: 03-9731111, אנגלית: 03-9731122
תחזית מזג האוויר 03-9668855